

878

C8

G39

Claudianus, Claudius

CL.
CLAUDIANI

QUAE EXSTANT
VARIETATE LECTIONIS
ET PERPETUA ADNOTATIONE

ILLUSTRATA

A

IO. MATTHIA GESNERO

ACCEDIT

INDEX UBERRIMUS

TOMUS II

LIPSIAE

IN OFFICINA FRITSCHIA.

A. C. MDCCCLVIII

John S. Lawrence Estate
5-4-1925

XXV

CL. CLAUDIANI
IN LIBRUM
DE BELLO GETICO*

P R A E F A T I O

Post refides annos longo velut excita fomno
Romanis fruitur nostra Thalia choris.

Optatos renovant eadem mihi culmina coetus,
Personat & noto Pythia vate domus.

5 Consulis hic fasces cecini, Libyamque receptam.
Hic mihi prostratis bella canenda Getis.

Sed

* De Victoria Stiliconis contra Alaricum *Vic. de bello Getico*, id est, de V. St. c. A. *Vien. Ald. Junt. Plant. Barth.* de bello Pollentiaco *MS. Claverii, it. Cujac. & Heinsf. Commentario suo inscripsit Barthius, de laud. Stilic. lib. IV. 5 cecinit Basf. Plant.*

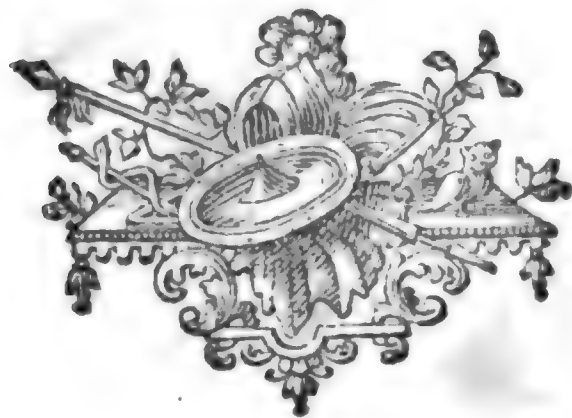
* De *Bello Getico* non magis, quam de aliis argumentis poëtae nostri historicis, promittimus Commentarios. Illud modo eos, qui opus habent, monemus, quos *Gothos & Vesegothos* aut *Visigothos* adeo appellat *Jornandes*, eos antiquo vocabulo *Herodoti*, ac deinde *Ovidii* etc. *Getas* vocari, (vid. *Oros. 1, 16 n. 5 & ibi Haverc.*) ipsumque *Gothum* *Jornandem* videri suum opus inscripsisse *de rebus Geticis*: tum illud, *Iltri* ad *Pontum Euxinum* appropinquantis a sinistra accolas fuisse hos vel *Getas* vel *Gothos*, (vid. 26, 81. 135. 169) quidquid de nominis tam late patentis vel originibus vel sedibus alias disputetur: denique, *Stilichoni* suo cum hic etiam faveat suus poëta, alios alia tradidisse: ut *Cassiodorus Chron. Stilico & Aurelianus* (COSS. A. 400) *His Coss. Gothi Alarico & Radagaisa* regibus ingrediuntur Ita-

liam. Deinde *Arcadio V & Honorio V* (A. 402) *Hic Coss. Pollentia Stiliconem cum exercitu Romano victum Gothi acie fugaverunt.* Et apud *Jornandem 1, 29 Alaricus rex Gothorum* — sumto exercitu per *Pannonias*, *Stilicone & Aureliano Consulibus* — intravit *Italiam*. Ibidem c. 30 *Stilico ex insidiis aggreditur Gothos ad Polentiam, civitatem in Alpibus Cottis locatam* — *Gothi* — primo perterriti sunt, sed mox — omnem pene exercitum *Stiliconis* in fugam conversum usque ad internecionem dejiciunt. Vid. ad v. 78. 90. it. 583.

1 *Refides annos* eosdem puto, de quibus 23, 23.

4 *Pythia domus*, templum *Apolinis Palatinum*, recitationibus & Bibliothecis olim destinatum ab *Augusto*, sive ipsum, sive quaecunque ædes ad exemplum illius recitationi serviens.

- Sed prior effigiem tribuit successus ahenam,
 Oraque patricius nostra dicavit honos.
 Annuit hunc princeps titulum poscente Senatu,
 10 Respice; iudicium quam grave, Musa, subis!
 Ingenio minuit merces properata favorem.
 Carminibus veniam præmia tanta negant:
 Et magis intento studium censore laborat,
 Quod legimur medio conspicimurque foro.
 15 Materies tamen ipsa juvat, solitumque timoris
 Dicturo magna sedula parte levat.
 Nam mihi conciliat gratas impensius aures
 Vel meritum belli, vel Stilichonis amor.

7 *amœnam ante Claver.*

15 *timorem vulg.*

9 *hic vulg. hunc MSS.*

18 *libri vulg.*

7 Statuam decretam positamque Claudiano, hic ipse locus declarat. Vtrum basis illius inventa sit a Pomponio Læto, & vera Inscriptio? disputamus in Prolegomenis.

8 *Patricius honos*, credo, est honos a Patribus, a Senatu habitus, ut *popularis*, quem populus tribuit.

10 *Respicere*, vel *respicere se* jubemus, quos a calore cujuscunque affectus revocamus. A Poëta tan-

tam gloriam consecuto nihil mediocre expectatur. Hæc expectatio gravis velut adversaria est, quam superare difficile.

14 *Medio foro*, Trajani, ut est in Inscriptione.

15 *Solitum timoris*, solitum timorem, ut *repentina belli* etc.

16 *Sedula*, materiæ epitheton mihi placere non potest: metuo tamen, ne potius poëtæ imputandum sit, quam librario.

- Ut vinci didicere semel. Quod si ardua Tiphyn
 Navis ob innocuæ meritum sic gloria vexit:
 Quæ tibi pro tanti pulso discrimine regni
 Sufficiant laudes, Stilicho? Licet omnia vates
 15 In majus celebrata ferant, ipsamque secandis
 Argois trabibus jactent sudasse Minervam;
 Nec nemoris tantum junxisse carentia sensu
 Robora, sed cæso Tmarii Jovis augure luco,
 Arbore præfaga tabulas animasse loquaces.
 20 Plurima sed quamvis variis miracula monstribus
 Ingeminant teneras vincituro carmine mentes,
 Harpyiasque truces, infopitisque refusum
 Tractibus aurati custodem velleris anguem,
 Et juga taurorum rapidis ambusta favillis,
 25 Et virides galeis fulcos, fetasque novalis

Matris,

13 rantis -- regnis conj. Heinsf. 17 vinxisse al. 18 cæsa -- Arbore
 conj. Heinsf. teneri MSS. etiam Cuj. it. Vic. toto Vien. summi, totum
 MSS. monitu Ald. Junt. Bas. Tomari Plant. Tmarii Heinsf. Hesychii &
 Stephani auctoritate, atque Callimachi. 19 armasse Cuj. 21 victuro
 MSS. it. Cuj. victuri MSS. vincituri vulg.

12 *Innocua* passive, cui noxa il-
 lata non est, ut ipse Virg. 10, 302
Sedere carinæ omnes innocuæ. Sic
 etiam *innoxium* poni, in Lexico
 rustico ostensum.

18 *Tmarius* Jupiter a monte Do-
 donæ *Tmaro* dictus apud Hesy-
 chium & Stephanum Byz. Add.
 Heinsf. ad Virg. Aen. 5, 620.

19 Hæc est illa carina *Argus*
 navis (*ἄργον*) loquax & fatidica,
 de qua portenta canunt Argonau-
 tici. Modestius Val. Fl. 1, 301 sqq.
 tutelam facit navis, & inducit di-
 centem in somnio Jasoni, *Dodonida*
quercum, *Chaonique vides fumulam*
Jovis; *æquora tecum Ingredior: nec*
fatidicis avellere silvis Me nisi pro-
missio potuit Saturnia cælo. Hæc
 arbor, hæc quercus Dodonæa fuit
 carina Argus, cujus animavit & re-
 liquas tabulas, e carina tanquam

costas e spina dorsi aptas, ut tota
 navis fatidica dici potuerit. Conf.
 ad 7, 118.

21 *Miracula ingeminant* poetæ h. e.
 augent, multiplicant *variis monstribus*
 enatrandis qualia sunt Harpyiæ,
 Draco, Tauri ignivomi.

22 *Infopitis tractibus*, ὀλκῶν ab
 ἔλκω, s. spiris nunquam plane so-
 pitis s. quiescentibus: *refusum*
 Draconem dicit, h. e. reflexum re-
 plicatumque jacentem, ut humi
funduntur, qui procumbunt, &
 jacent: unde exercitus quoque
 fundi dicuntur, cum caduntur &
 coguntur fugere.

24 Ignivomi sunt tauri illi cu-
 stodes, ipsoque adeo halitu suo
 possunt noxam jugo inferre aut in
 cineres adeo illud convertere.

25 *Virides* non colorem indicat,
 puto, verum hoc modo, pro her-
 bis

Matris, & in segetem crescentis femina belli:

Nil veris æquale dabunt. Prohibere rapaces

Scilicet Harpyias, unaque excludere mensa

Nobilior titulus, quam tot potuisse paratas

30 In Latii prædam Geticas avertere fauces?

Anne ego terrigenas potius mirabor in ipsis

Procubuisse satis, vitæ quibus attulit idem

Principium finemque dies; quam cæsa Getarum

Agmina; quos tantis aluit Bellona tropæis,

35 Totaque sub galeis Mavortia canuit ætas?

Per te namque unum mediis exuta tenebris

Imperio sua forma redit, claustrisque solutæ

Tristibus exfanguis audent procedere leges.

C c 3

Jamque

26 *quid si crescentia?* 31 *an ego vulg.* 36 *pro vnum, virum MS.*
unde iterum conj. Heins. excita MSS. quod placet Heins.

bis & viridibus profiliisse de sulcis
galeata capita, & reliqua deinceps
membra armatorum. Quod
fetas Martis, hoc est armatorum,
novales dicit, metaphora est ab
animantibus tracta: *feta* enim est
quæ peperit. Ceterum facile vi-
deo, per hypallagen poni posse
bellum i. bello concursuros arma-
tos *crescere in segetem*: facilius ta-
men & naturalius esse videtur, *se-
mina belli crescere in segetem*, ve-
nire ad maturitatem, verbo vellem
in bonis libris esset *crescentia
femina*.

27 Nihil etiam mentientes de
Argonautis poëtae fingendo dabunt
ita magnificentum & admirandum,
quod *æquale* sit veris, quæ narrari
de gloria Stilichonis possunt. Hoc
ut ostendat, comparisonem in-
greditur.

28 *Harpyias*, fæda monstra, Ca-
lais & Zetes Boreæ filii a Phinei
mensa, quam & spoliabant & fæ-
dabant, abegere. Vid. Valer. Fl.
Argon. 4, 428 sqq.

29 *Titulus*, inscriptio, quales in
ferculis triumphi ferebantur, aut
ponebantur, sub statuis, in arcu-
bus etc. Hic igitur possis *titulum*
etiam laudem reddere vel prædi-
cationem.

34 *Aluit Getas Bellona tropæis*,
virtutem illorum per victoriam &
successus auxit: quanquam neque
ipsum victum excludere velim,
quem sibi armis paraverint.

35 *Tota ætas Getarum canuit*,
peritiam & prudentiam ab usu
collectam habuit, ut adolescentes
quoque veterani esse viderentur.

36 *Exuta tenebris*, squalore &
obscuritate, qua velut involuta
erat, liberata. Ut lux gloriam
notat & magnam celebritatem, ita
tenebris indicatur infamia & hu-
militas. Hic illud insuper vult
poëta, leges, instituta, mores Ro-
manos barbarorum incursione op-
primi, ut non agnoscas illum po-
pulum victorem, qui in tenebris
quasi delitescat.

- Jamque potestates priscus discriminat ordo
 40 Justitiæ, quas ante pares effecerat una
 Nube timor. Tua nos urgenti dextera leto
 Eripuit, tectisque suis redduntur & agris
 Damnati fato populi, virtute renati.
 Jam non in pecorum morem formidine clausi
 45 Prospicimus sævos campis ardentibus ignes:
 Alta nec incertis metimur flumina votis
 Excidio latura moram: non poscimus amnes
 Undosam fervare fidem, nubesque fugaces,
 Aut conjuratum querimur splendere serenum.
 50 Ipsa quoque interius furiis exercita plebis
 Securas jam Roma levat tranquillior arces.
 Surge, precor, veneranda parens, & certa secundis

Fide

- 40 suffuderat *vel* infecerat *conj.* *Heinsf.* 46 fulmina *MSS.*
 50 internis *Heinsf. ex MSS.* *Sic & Cuj.* Pro plebis, belli *MS.* inde interni
 belli *conj.* *Heinsf.* quod malim præ versu sibilante, quem dedit,
 internis furiis exer. plebis. 51 leva *MS.*

39 Belli tempore, cum omnes hostem vel jam incubantem, vel imminuentem certe, metuunt, cessant legitima imperia. Agunt hoc ipsum hostes, ut suis a dominis, magistratibus, principibus homines avocent.

41 *Nubes* cum prospectum & distinctionem rerum etiam propinquarum adimat, perturbationem confusionemque rerum, officiorum, personarum, apte exprimit.

43 *Fato* assignat infelicitatem Romanorum, restitutam felicitatem virtuti Stilichonis, vitio mortalitatis familiari, qui sua peccata infortuniorum nomine vocent, secunda autem suæ sapientiæ vel virtuti adscribant.

44 *Formido* non tam rete est, quam funiculus s. linea panniculis, pennis præsertim varii coloris, distincta, cujus insolita specie, &

motu ab aura, perterritæ bestię contineri se, aut coarctari adeo patiuntur. Dictum ea de re in Thesauris V Formido & Linea.

46 Qui metuunt adventum hostilis exercitus, illi interdum sperant, a fluminis subito incremento illum retineri posse, hoc flumen metiuntur votis, optant, ut quam latissime diffundatur, quam profundos agat vortices. Amnis, qui sic remoratur hostes, *servat fidem* suis accolis, *undosam*, undis actis hosti terribilem. Novimus laudari munimenta a quorum aditu inundatione arceri hostis potest. Interdum hoc beneficium a cælo ac tempestate expectatur. *Nubes fugaces*, quæ diffugiunt non demisso ante imbre: *conjuratum serenum*, serenitas, quæ hostem juvat, simili figura ut 7, 98 *conjurati veniunt ad classica venti*.

Quid mirum, si regna labor mortalia vexat?

Cum gemini fratres, genuit quos asper Alœus,
Martem subdiderint vinclis, & in astra negatas

70 Tentarint munire vias, steteritque revulsis

Pene tribus scopulis cœlesti machina bello.

Sed caret eventu nimius furor: improba numquam

Spes lætata diu: nec pervenere juventæ

Robur Aloïdæ. dum vellere Pelion Otus

75 Nititur, occubuit Phœbo, moriensque Ephialtes

In latus obliquam projecit languidus Ossam.

Adspice, Roma, tuum jam vertice celsior hostem:

Adspice, quam rarum referens inglorius agmen

Italia detrusus eat, quantumque priori

80 Dissimilis, qui cuncta sibi cessura ruenti

Pollicitus patrii numen juraverat Istri

Non

74 Othrys vel Otrys ante Claver. qui Otos. Otis, Orys MSS.

anguinei illi pedes in extremo habent capita cum linguis exsertis, & adeo immani sunt longitudine, ut reflexi retortique ac duplicata illa parte in cælum erecti pertingant ad Urfas cœlestes, quæ ipsæ attonitæ vident Dracones, illius, qui utramque spiris complectitur, æquales.

68 Hi sunt Aloïdæ quos apud inferos etiam vidit Aeneas Virgilianus 6, 582 exemplo Homeri *Od.* Δ, 304. Hi Martem captivum, & in æneo inclusum cacabo tenere, periturum ibi, nisi furto Mercurii evasisset. Fabula est 12. E, 385.

73 Pervenere juvenæ robur, intellecta ad: plane ut exprimere voluisse videatur etiam phrasin Homericam v. 316 *καὶ νῦν κεν ἐξέτι-
λεισαν, εἰ ἤβης μέτρον ἴκοντο.* Nec alias innotuit est omittere post hoc verbum Præpositionem. Ovid. *Met.* 3, 462 Verba refert au-

res non pervenientia nostras. Stat. *Theb.* 3, 12 *Ut vero infames scopulos silvamque nefandam Perventum.*

78 Ergo magna clade in Italia affectus est secundum hæc Alaricus. Describit cladem etiam Prudentius in *Symmach.* 2, 695 sq. & inter alia canit v. 708 *Dux agminis imperique Christipotens nobis juvenis fuit (Honorius) & Comes ejus Atque parens Stilicho.* Deinde, *Illic ter denis gens exitiabilis annis Pan-
noniæ, pœnas tandem deleta pepen-
dit. — Mirabere — Posteritas
— cadavera — Quæ Pollentinos
texerunt ossibus agros.* Hæc utrum veriora sint his, quæ ad 25 pr. attulimus, an conciliari cum iis possint, quærere facilius est, quam certum respondere. Fateor tamen, mihi placuisse rationem Jo. Lud. Vivis in libello de Getis s. Gothis S. Augustini de Civitate Dei libris præmissio.

Non nisi calcatis loricam ponere Rostris.

O rerum fatigue vices! qui foeda parabat
Romanas ad stupra nurus, sua pignora vidit

- 85 Conjugibus permista trahi. qui mente profunda
Hauferat Urbis opes, ultro victoribus ipse
Præda fuit. nostri quondam qui militis auro
Aggressus tentare fidem, desertus ab omni
Gente sua manibusque redit truncatus & armis.

- 90 Hoc quoque quod veniam leti valere mereri,
Si positis pendas odiis, ignoscere pulcrum
Jam misero, poenæque genus vidisse precantem.
Quæ vindicta prior, quam cum formido superbos
Flectit, & assuetum spoliis affligit egestas?

- 95 Sed magis ex aliis fluxit clementia caussis,
Consultur dum, Roma, tibi. tua cura coëgit
Inclusis aperire fugam, ne peior in arcto
Sæviret rabies venturæ conscia mortis.

Nec tanti nomen stirpemque abolere Getarum,

- 100 Ut propius peterere, fuit. Procul arceat altus

C c 5

Jupiter,

98 nuncia *vulg.* conscia a *Barthio & Heinsf. e MSS.*

82 *Rostra* fori Romani, unde concionabantur ad multitudinem, intelligi, apparet.

85 *Mente profunda* exprimit poëta insatiabilem cupiditatem; quæ instar profundæ voraginis expleri nullo modo potest. *Mévos* cogitasse videtur, partem, quæ vult in nobis & appetit, non quæ intelligit & scrutatur. *Devorandi* verbum in tali re amat Cicero.

89 *Manus* intelligamus milites, & copias adeo omnes, præter *arma*, quæ separatim nominat.

90 Hic poëta illud *veniam leti* vocat & clementiam, in quo alii vel turpem Romanis pactionem, vel prodicionem adeo deprehendere sibi visi sunt. Vid. Zosimus 5, 29. Et fuisse rem invidiosam, etiam ex hac defensione apparet. Ipta for-

mula *valere mereri*, indicat, *mereri* hic esse simpliciter consequi sine respectu dignitatis.

96 *Tua cura* posuit pro *tui*. Dum tibi, o Roma, consultit, tuæ salutis dum rationem habet Stilicho, maluit inclusis Getis fugæ occasionem præbere, ne desperatio illos in rabiem verteret, perniciosam forte Romanis futuram. Honesta & speciosa oratio, quam populares mei breviter comprehendunt, *Fugienti hosti pontem substernendum esse aureum*.

99 Comparat inter se hæc duo, Internecionem Getarum, Periculum Romæ ab illorum desperato impetu. Hæc si in bilancem imponantur, non tanti ponderis est prius, ut posterius subeat.

Jupiter, ut delubra Numæ, sedemque Quirini
 Barbaries oculis saltem temerare profanis
 Possit, & arcanum tanti deprendere regni.

Quamquam, si veterum certamina rite recordor,
 105 Tunc etiam, pulcra cum libertate vigerent,
 Et proprio late florerent milite Patres,
 Semper ab his famæ petiere insignia bellis,
 Quæ diversa procul tuto trans æquora vires
 Exercere dabant. Currus regumque catervæ
 110 Inter abundantis fati ludibria ductæ.

At vero Italiam quoties circumstetit atrox
 Tempestatas, ipsumque caput læsura pependit;
 Non illis vani ratio ventosa favoris,

Sed

101 sanctumque *al.* 108 divisa *MSS.* pro tuto, totas *MSS.* hinc tutas
conj. Heinsf. virtus Exer. dabat *conj.* Scal. dabat *vulg.* Sed dabant
omnes MSS. Heinsf. 109 catenæ ante Heinsf. 113 furoris *MSS.*
 timoris *MS.* hinc tumoris *conj.* Heinsf.

103 *Arcanum regni.* Ignem in templo Vestæ, in primis intelligerem, nisi obstaret illud, quod jam Theodosius senior statim a victo Eugenio dicitur Vestales & cultum Vestæ abrogasse, quod copiose narrat Zosimus 5, 28. Et frustra jam ante consumpta erat nobilis illa Symmachi relatio, quam oppugnarunt Ambrosius & Prudentius. An igitur alia imperii Ro. pignora respicit? Serv. ad Aen. 7, 188 *Septem fuerunt paria* (leg. pignora) *quæ imperium Ro. tenerent, acus Matris Deum, quadriga fœtilis Vejorum, cineres Orestis, sceptrum Priami, velum Ilionæ, Palladium, ancilia.*

109 *Regum catervas*, ab Heinio ex bonis libris assumptas, eo minus mutare, & reducere *catenas*, quæ alioqui pulchre conveniunt, ausus sum, quod augustius spectaculum sunt *Reges* plurium numero, nec invisum Romæ, cum *Reges* sint etiam filii & fratres regum, ut non absurde possimus etiam *catervas* il-

lorum putare in triumpho ductas. Currum triumphalem Aemilii Paulli Macedonici præcesserunt ipse Perseus rex, tres illius liberi, Bitis, Cotyis regis filius etc.

110 *Abundans fatum*, quod plura tribuit, quam quis sperare vel optare adeo audeat. *Ludibria* dicuntur non tam respectu triumphantis, quamquam id quoque, quam eorum de quibus triumphatur, quos, paullo ante in summo velut fastigio constitutos, jam *Fortuna sævo læta negotio*, & *Ludum insolentem ludere pertinax*, (Hor. Car. 3, 29. 49) ad miserrimam conditionem depressit.

112 *Tempestatas* --- *pependit* pictura est nubis capitibus ac cervicibus imminenti, fulmina & grandines intentantis. Ceterum in hac prudentiæ Stilichonis prædicatione inest tacita confessio, quam timendus etiam post prælium ad Pollentiam fuerit Alaricus.

- Sed graviter spectata salus, ductorque placebat,
 115 Non qui præcipiti traheret simul omnia casu,
 Sed qui maturo vel læta vel aspera rerum
 Consilio momenta regens, nec tristibus impar,
 Nec pro successu nimius, spatiumque morandi,
 Vincendique modum mutatis nosset habenis.
 120 Cautius ingentes morbos, & proxima cordi
 Ulcera Pæoniæ tractat solertia curæ,
 Parcendoque secat, ferro ne largius acto
 Irrevocandus eat sectis vitalibus error.
 Sublimi certe Curium canit ore vetustas,
 125 Aeaciden Italo pepulit qui litore Pyrrhum.
 Nec magis insignis Pauli Mariique triumphus,
 Qui captos niveis reges egere quadrigis.
 Plus fuga laudatur Pyrrhi, quam vincla Jugurthæ.
 Et quamvis gemina fessum jam clade fugarit,
 130 Post Decii lituos, & nulli pervia culpæ
 Pectora Fabricii donis invicta vel armis,
 Plena datur Curio pulsi victoria Pyrrhi.
 Quanto majus opus solo Stilichone peractum
 Cernimus! hic validam gentem, quam dura nivosis
 135 Educat Urfa plagis, non Chaonas atque Molossos,
- Quos

114 suspecta MS. 118 præ MS. tumidus vulg. sed nimius MSS.
 & exemplis tuetur Heinfs. 122 longius vulg. latius MS.
 largius Heinfs. ex MSS.

121 Pæoniam curam esse medicam, monuimus ad 24, 173.

122 Secundo parcit debebat dicere naturaliter: sed etiam ipsa hypalage habet vim suam: secat dum parcit, & quia parcit: ne pars sincera trahatur. Itaque cavet ne sectio plus damni ferat, quam caveat.

125 Aeacida cognomen Pyrrho, quod per Achillem ab Aeaco descenderet, tributum etiam ab illo nobili oraculo, sive verum fuerit,

sive confictum ab Ennio Ajo te, Aeacide, Romanos vincere posse, de quo Cic. Divin. 2 c. 56.

128 Fuga Pyrrhi, Pyrrhus in fugam actus a Curio: non laudatur Pyrrhus, quod fugit: sic Jugurthæ vincula, quibus vinctus Jugurtha.

133 Solo Stilichone: cum solus esset Stilicho. Nam præpositionem passivi, peractam, simpliciter omitti, durius esse puto.

135 Chaones & Molossi ac Dodonæi, gentes

- Sed quid ego Hannibalem contra, Pyrrhumque tot annis
 155 Certatum memorem? cum illis Spartacus omne
 Per latus Italiæ ferro bacchatus & igni,
 Consulibusque palam toties congressus, inertes
 Exuerit castris dominos, & strage pudenda
 Fuderit imbelles aquilas fervilibus armis.
 160 Nos terrorum expers, & luxu mollior ætas
 Deficimus queruli, si bos abductus aratro,
 Si libata seges. non hanc ergastula nobis
 Immisere manum, nec conjurantis arenæ
 Turba fuit. qualem Stilicho dejecerit hostem,
 165 Thraces & Aemonii poterunt Mœsique fateri.
 Frigida ter decies nudatum frondibus Aemum
 Tendit hiems vestire gelu; totidemque solutis
 Ver nivibus viridem monti reparavit amictum,
 Ex quo jam patrios gens hæc oblita Triones,
 170 Atque Istrum transvecta semel vestigia fixit
 Threicio funesta solo; seu fata vocabant,

Seu

155 vili *al.* 156 furto *al.* 167 totiesque *vulg. ante Heinsf.*
 170 simul *MS.*

153 *Temperiem celo referre pulchre dictum: bello, non item. Nempe optimi etiam in jungendis s. conjugandis uni verbo communi diversis nominibus s. notionibus non semper satis accurate versantur, quæ res figuræ nomen accipit, Zeugma vocant. Possis tamen dicere, invito verum hic excidisse Poëtæ: non enim finem allatam bello Getico illa recessione Alarici de limite Italico, sed qualemcunque temperiem s. moderationem.*

155 De *Spartaco* dictum ad 3, 255.

162 Servorum pars *ergastulis* apertis prodiit, pars de ludis gladiatoriiis, ubi *arenæ* & spectaculis parabantur.

170 *Semel* hic eam vim habet quam primum, ut nostrum *ein mahl*. Ut Liv. 33, 9 *Ter prodita*

patria — *semel, iterum, tertio.*

171 *Fata*, & *ira Deum* sibi opponuntur. Illa serie immutabili atque æterna causarum & eventuum continentur: hæc interponit se extra illum ordinem. Sic dicunt *fato* suo mori, qui ex lege & machinali ratione corporis morbo consumuntur, quod quæsitæ manu sua vel aliena morti opponitur. Hæc ipsa tamen *ira Deum* quoque ordinem servat, & modum quandam agendi per causas naturaliter efficientes, hoc est *seriem meditatæ ruinis*, quæ non vno impetu & sine alia causa ingruunt, sed velut e longinquo parantur, & per *seriem* quandam velut rotarum se contingentium & impellentium ad finem & effectum suum perveniunt.

Seu gravis ira Deum, seriem meditata ruinis.

Ex illo, quocumque vagos impegit Erinnyes,
Grandinis aut morbi ritu per devia rerum

175 Præcipites per clausa ruunt. nec contigit ullis
Amnibus, aut scopulis proprias defendere terras.
Nil Rhodope, nil vastus Athos, nil profuit Aenus
Odrysiis. facili contemptum Strymona saltu,
Et frustra rapidum damnant Aliacmona Bessi.

180 Nubibus intactum Macedo miratur Olympum
More pererratum campi. Gemit irrita Tempe
Thessalus, & domitis irrisam cautibus Oeten.
Sperchiusque, & virginibus dilectus Enipeus,
Barbaricas lavere comas. Non objice Pindi

185 Servati Dryopes; nec nubifer Actia texit
Littora Leucates. ipsæ, qua durius olim

Restite-

173 exilio *al.* quoscunque *al.* 175 clausa *vel* lustra *al.* clausa *MSS.*
Heinsf. 177 Hebrus *Basf. marg. & MSS. quid. Barth. & Heinsf.* 178 conte-
nunt *vulg.* 180 hinc tectum *vel* en tectum *conj. Heinsf.*
181 gerit *vulg.* gemit *etiam Basf. marg.* 182 cotibus *al.*
Oetam *al.* 186 quæ *vulg.*

179 *Aliacmon* s. *Haliacmon* Mædoniam propriam a Thessalia dividit. *Bessi* inter Thracas etiam bellicosiores habiti. Sed qui hic totam Græciam describit Poëta, & velut depingit in tabula, non satis huic loco intentus fuit, cum Bessos multum ad Orientem & Septentrionem remotos facit damnantes Aliacmona, qui, rapidus licet, non potuerit arcere Getas. Atqui Hebrus ad quem colebant Bessi, & Strymon erant ante superandi, quam ad Aliacmona pervenirent ab Istro Getæ. Reliqua lector jucundius cum tabula Cellariana vel alia comparabit, quam longis annotationibus hic declarata leger.

180 Montes *nubibus intactos* memorat *Is. Voss. ad Melam 2, 2 p. 443.*

181 *Irrita*, profanata, cum sanctitas illa poetica & fabularis non

magis, quam montes & silvæ, tueri illa posset.

183 *Enipeus* Thessaliæ fluvius ob aquarum & litorum amenitatem frequentatus Nymphis etiam antiquis, in quibus Tyro Salmonei filia, cui sub Enipei specie obrepfit Neptunus. Fabula est *Od. A, 234. Conf. Lucia. Dial. Mari. 13 T. 1 p. 320.*

184 Ab *Objiciendo* primum *objex* dictus: deinde, ut in *adjicere*, *abjicere*, ceteris, i prius ejectum, quod hic jure suo, & exemplo optimorum, revocat Claudianus.

186 *Durius*, pertinacius, Metaphora ab his, quæ in via agenda per Alpes, in cuniculis item militaribus vel bellicis effodiendis, obijciuntur.

- Restiterant Medis, primo conamine ruptæ
 Thermopylæ. Vallata mari Scironia rupes,
 Et duo continuo connectens æquore muro
 190 Isthmos, & angusti patuerunt claustra Lechæi.
 Nec tibi Parrhasios licuit munire colonos
 Frondosis, Erymanthe, jugis, equitataque summi
 Culmina Taygeti trepidæ vidistis Amyclæ.
 Tandem supplicium cunctis pro montibus Alpes
 195 Exegere Getis tot tandem flumina victor
 Vindicat Eridanus. Docuit nunc exitus, alte
 Fatorum secreta tegi. quisquamne reclusis
 Alpibus ulterius Latii fore credidit umbram?
 Nonne velut capta rumor miserabilis urbe
 200 Trans freta, trans Gallos, Pyrenæumque cucurrit;
 Famaque nigrantes succincta pavoribus alas

Secum

190 templa vulg. Lycæi vulg. Lechæi e conj. Scal. & MS.

196 hunc Cuj.

200 fluvios Cuj.

189 Ut antiqui perfodere Isthmum ad navigandi commoditatem conati sunt aliquoties: ita recentioribus curæ fuit illas angustias, muris ab uno sinu ad alterum, a portu Lechæo ad Cenchreensem ductis, munire. Hoc factum sub Valeriani imperio refert Zosimus 1, 29 Πελοποννήσιοι τὸν Ἰσθμὸν διετείχιζον. Hoc muro freti suas urbes sine mœnibus reliquere, quod male illis per Alarici expeditiones cessit, narrante eodem Zosimo 5, 6, cum Gerontius, præfectus muro, transeundi copiam illi daret.

195 Alpes vindicarunt injuriam tot montibus factam, ultri sunt contumeliam ab Alarico & Getis illatam celebratissimis jugis. Vellem ego in bonis libris esset *Getas*: & apud Ovid. Fast. 4, 230 *Hunc pœnas exigit ira deæ*. Apud Elzevirios 1650 jam expressum hic erat *Getas*: sed mutari jussum in erratorum indiculo. Apud Ovi-

dium *Hinc* legebatur ante Heinsum. Sed mihi videtur non minus recte dici *exigere aliquem pœnas*, quam *Otium rogare divos*, & horum similia. Et de passivo non est dubium, ut in illo Metelli apud Gell. 15, 14 *Sese pecunias maximas exactos esse*. Sed nolim contendere in tali re; contra tales auctores, acrius.

198 *Latii umbram* dictam puto cum allusione ad etymon. Umbra est, ubi latere licet adversus lucem & æstum etc.

200 *Freta* intelligo oram maris inferioris, litora Liguriæ, Galliæ, Hispaniæ.

201 *Fama*, horribile monstrum, subter alas sibi habet succinctos pavores, ut *Scyllam* Virgilius Ecl. 6, 75 facit *Candida succinctam latrantibus inguina monstris*. Non impediunt hi pavores succincti volatum & celeritatem famæ, quia leves sunt, aura & vento constant.

Secum cuncta trahens a Gadibus usque Britannum
Terruit Oceanum, & nostro procul axe remotam
Infolito belli tremefecit murmure Thulen?

- 205 Mandemusne Noti flabris, quoscumque timores
Pertulimus, festæ doleant ne tristibus aures?
An potius meminisse juvat, semperque vicissim
Gaudia præmissi cumulant inopina dolores?
Vtque sub occidua jactatis Pleiade nautis
210 Commendat placidum maris inclementia portum;
Sic mihi tunc major Stilicho, cum læta periclis
Metior, atque illi redeunt in corda tumultus.
Nonne videbantur, quamvis adamante rigentes,
Turribus invalidis fragiles procumbere muri,
215 Ferratæque Getis ultro se pandere portæ?
Nec vallum densæque fudes arcere volantes
Cornipedum saltus. Jam jam conscendere puppes,

Sardo-

214 infragiles validis MS.

202 *Secum cuncta trahere* dicitur Faina, quatenus illam, & rumores, quamvis vanos, sequitur vulgus h. e. major pars hominum.

204 *Thulen* ad Septentrionem locat, nihil definit, ut solet. Vid. ad 5, 240 it. 24, 157.

205 An oblivione deleamus metus, quos sustinuimus? plane ut Horat. Car. 1, 26 pr. *Tristitiam & metus Tradam protervis in mare Creticum Portare ventis.*

208 Huc pertinet illa Socratis fabella, de voluptate & dolore a Jove catena inter se devinctis, ut altera semper alterum, aut alteram alter trahant.

209 *Occidua Pleias* s. occasus Vergiliarum in ix Calend. Nov. refertur a Colum. 2, 8. 2 cum jam tempestuosum esse mare solet, & navigatio cum periculo. Vid. ad 8, 437. Usus verbi *commendare* plane similis, quin sententia eadem Plin. Pan. 5, 8 *Sicut maris cælique tem-*

periem turbines tempestatesque commendant etc.

211 *Læta periclis metiri*, magnitudinem felicitatis æstimare perpendendis periculis, quibus illa nos liberavit: ut medici beneficium æstimamus magnitudine morbi, gravitate vulneris, quibus nos exemit.

214 *Turres* sunt partes robustiores & velut articuli mœnium: *his invalidis* reliquum murum, tanquam fragilem, procumbere, mirum non est.

216 *Vallum* posuisse videtur pro ipso aggere: qui vero proprie antiquis valli erant, rami arborum delixi in aggerem & sibi implexi, hos vel pro his *densas fudes* ponit noster. Fungebantur autem vice eorum, quos recentior disciplina equos *Frisios* vel *equites Hispanos* appellat.

Sardoosque habitare finus, & inhospita Cypri
Saxa parant, vitamque freto spumante tueri.

220 Ipsa etiam diffusa brevi Trinacria ponto,

Si rerum natura sinat, discedere longe
Optet, & Jonium refugo laxare Peloro.

Fultaque despiciens auro laquearia dives,
Tutior Aeoliis mallet vixisse cavernis.

225 Jamque oneri creduntur opes, tandemque libido

Hæsit avaritiæ gravioribus obruta curis.

Utque est ingenioque loquax, & plurima fingi

Permittens credique timor; tum somnia vulgo

Narrari; tum monstra Deum, monitusque sinistri:

230 Quid meditentur aves, quid cum mortalibus æther

Fulmineo

218 Sardoniosque vel Sardonios it. Cypri vulg. ante Claver. 219 sinas

MS. belle. 220 diffusa vulg. distincta Cuj. & MSS. unde

distenta conj. Heinsf. diffissa it. divulsa al. diffisa Clav. misc. p 13, b.

& Heinsf. ex MSS.

222 optat omnes: sed optet vol. Heinsf.

& ratio.

228 tunc omina conj. Heinsf.

220 Cum Itali alii Sardiniam & Corsicam (hæc enim Cyrne est) insulas petant, ut mari circumfluuo tuti sint: Siculi non satis fidunt angusto freto, quod suam insulam ab Italia separat. Optat igitur Sicilia recedere ab illa longius, & Jonium mare, in angustias coactum in freto Siculo, dilatare recedente Peloro promontorio, ne nimirum ita facilis ex Italia trajectus sit hostibus.

223 Laquearia auro fulta sunt columnæ aureæ, sustinentes laquearia splendide & ipsa culta. De verbo fulta vid. 28, 168. Hæc laquearia nunc despiciunt divites domini, nihil sibi prodesse sentiunt, & malint delitescere in cavernis vicinarem Insularum Aeoliarum.

226 Hæsit avaritia, substitit, in quantum tali tempore nemo quisquam plus habere, augere possessiones suas cupit, sed quæ habet,

ea removeere studet ab oculis hostium, vel partis jactura conservare reliqua.

227 Quid fieri in magno metu ac terrore soleat, exemplo est illud Vesuvii incendium, de quo Plin. Epist. 6, 20. 15 Nec defuerunt, qui fictis mentitisque terroribus vera pericula auferent --- falso, sed credentibus narrabant --- plerique lymphati terrificis vaticinationibus & sua & aliena mala ludificabantur.

230 Calumniator fuerit, si quis accuset poëtam, aut sibi persuasisse, aut voluisse credere alios, meditari, conari aliquid aves, conscias vel has vel æthera sibi suarum esse significationum: sed sunt istæ Metaphoræ, a qualibus nec vita communis semper abhorret. Quis non dicat cum Cicerone Verr. 2 c. 61 Quid ergo sibi illæ statuae equestres inanitates volunt? e. i. g. a.

D d

Crine vago Getici foedavit fidera plauſtri,
Donec in exiguum moriens vanefceret ignem.

Sed gravius mentes cæſorum oſtenta luporum

250 Horrificant. duo quippe lupi ſub principis ora,
Dum campis exercet equos, violenter adorti
Agmen, & excepti telis, immane relatu
Prodigium, miramque notam duxere futuri.

Nam ſimul humano geminas de corpore palmas

255 Vtraque perfoſſis emiſit bellua caſtis:

Illo læva tremens, hoc dextera, ventre latebant
Intentis ambæ digitis, & ſanguine vivo.

Scrutari ſi vera velis, fera nuntia Martis

Ora ſub Auguſti caſurum prodidit hoſtem.

260 Utque manus utero virides patuere reſecto,

D d 2

Romula

250 terrificant MS. 253 veramque conj. Heinf. 256 latebat
Raphel. 259 orbe vulg. ore al. ora a Claverio. 260 reſe-
cto conj. Heinf. recepto MS.

248 Pulchre pingit hic verſus
phænomenon cometæ diſcedentis,
& ſubducentis ſe conſpectui.

250 Principem pro more bono-
rum temporum intelligit Impera-
torem Honorium. Utrum porro
ſimpliciter ſinſerit hoc, & ex ſuo
ingenio pepererit prodigium, an
narratum ab aliis acceperit, non
temere dixerim.

251 Violenter adorti quod ſunt
agmen lupi, in hoc jam eſt prodi-
gium, cum non niſi dura hieme,
& in ſumma omnium inopia, in-
vadere homines rapax beſtia ſoleat.
Lupi in urbe viſi aliquoties in pro-
digiis apud Julium Obſequentem.

253 Notam duxere translate di-
ctum videtur, a ſcribentibus pin-
gentibusve. Lupi ſignificationem
dederunt non minus claram &
apertam, quam ſi carmine fati-
dico nobis ceciniffent periculum
imperii. Ceterum vero ſimile eſt,
aliquid accidiffe, quod quacun-
que ſimilitudinem haberet hujus
narrationis.

254 Palma humano de corpore
nihil aliud ſunt quam humanæ
manus emergentes e vulneribus,
quibus perfoſſæ erant beſtiæ, dex-
tra e latere unius, ex latere alte-
rius ſiniſtra.

258 Mutato genere & numero
fera nuncia dicitur, qui paullo an-
te duo erant lupi, ut facilius lector
cogitet Lupam Romuli. Jam Poë-
ta primo ipſe interpretatur prodi-
gium, deinde quomodo ſormido
hominum illud interpretata ſit,
oſtendit.

260 Virides manus ſunt viva-
rum, ſimiles ſucco ſuo plênæ, Me-
taphora ſolemni. Utrum de omni
ventre dici poëtis, & ipſum fre-
quens eſt. Interpretatio oſtenti ſe-
cundum poëtam hæc erat: ruptis
jam lateribus luporum in conſpe-
ctum veniunt manus: ſic perruptis
jam Alpibus, quibus Lupa Martia
ſe texerat, prodeunt manus, a qui-
bus conſiciuntur Barbari.

Romula post ruptas sic virtus emicat Alpes.

Sed malus interpret rerum metus omne trahebat

Augurium pejore via, truncataque membra,

Nutricemque lupam, Romæ regnoque minari.

265 Tunc reputant annos, interceptoque volatu
Vulturis, incidunt properatis sæcula metis.

Solus erat Stilicho, qui desperantibus augur

Sponderet meliora manu: dubiæque salutis

Dux idem vatesque fuit. „Durate parumper,

270 Inquit, & excussis muliebribus ore querelis
Fatorum toleremus onus. Nil nautica profunt
Turbatæ lamenta rati: nec segnibus undæ
Planctibus, aut vanis mitescunt flamina votis.

Nunc

264 Observari hic potest ellipsis verbi *dicat* vel similis, quæ historicis quoque in usu est.

265 Meticulosi homines ita rationes subducunt. Duodecim vultures, qui omen regni fecerunt Romulo, Liv. 1, 7, tot sæcula imperio portenderunt: nunc sæculum agitur duodecimum, dicebant; sed truncabant illa sæcula, metas ac terminos illorum (si etiam demus respondere vulturum numerum numero sæculorum) incidebant, neque enim nisi ex dimidia parte tum finitum erat sæculum Romæ XII. Comparatur enim cum A. V. 1152, Christianorum annus 400, circa quem ista gerebantur. Si Sibyllina sæcula annorum CX ponas, quod in hac re necesse est, alii plus centum anni decedent. Hoc, puto, sibi voluit Claudianus, cum interceptum volatum vulturis minimum unius, cum *incisa sæcula properatis metis*, ait. Neque vero hic simpliciter fingit poeta. Audiamus Censorinum (qui libellum suum scripsit Anto. Pio & Pontiano Proculo COSS. V. C. 990. vid. Reland) de die nat. c. 17 extr.

Quot sæcula urbi Romæ debeantur, dicere meum non est: sed quid apud Varronem legerim, non tacebo, qui libro Antiquitatum duodevicesimo ait, fuisse Vettium Romæ in augurio non ignobilem — eum se audisse dicentem: si ita esset, ut traderent historici de Romuli urbis condendæ auguriis, ac duodecim vulturibus; quoniam CXX annos incolumis præterisset populus Romanus, ad mille & ducentos perventurum. Hæc non incognita fuerunt doctissimo poetæ, ut neque fugerunt Apollinarem Sidonium, qui attingit Car. in Avitum 7, 55 & 358. Alia quæstio est, an verus fuerit augur Vettius? quod putat Barthius, nixus verbis Marellini Comitum in Chronico Aetio & Studio COSS. (A. V. 1206. C. 455 secundum Rel.) Aëtius patricius — trucidatur, atque cum ipso Hesperium cecidit regnum, nec hætenus valuit relevari.

268 Manu, non voce tantum spondebat meliora Stilicho. Fidem promissis viri & consolationi addebat manus illa victrix, fortitudine non minus quam fide præstans.

- Nunc instare manu, toto nunc robore niti*
 275 *Communi pro luce decet; succurrere velis,*
Exhaurire fretum, varios aptare rudentes,
Omnibus & docti jussis parere magistri.
Non, si perfidia nacti penetrabile tempus
Irrupere Getæ, nostras dum Rhætia vires
 280 *Occupat, atque alio desudant Marte cohortes,*
Iccirco spes omnis abit. Mirabile posset
Esse mihi, si fraude nova, vel calle reperto
Barbarus ignotas invaderet inscius Alpes.
Nunc vero geminis clades repetita tyrannis
 285 *Famosum vulgavit iter. nec nota fefellit*
Semita præstructum bellis civilibus hostem.
Per solitas venere vias, aditusque sequendos
Barbarico Romana dedit discordia bello.
Sed nec præteritis hæc res incognita sæclis.
 290 *Sæpe laceffitam, sed non impune, fatemur*
Aufoniam. hæc Senonum restinxit sanguine flammæ.
Hæc & Teutonico quondam patefacta furori
Colla catenati vidit squalentia Cimbri.

D d 3

Vile

- 274 pectore vulg. Sic & Sil. II, 492 Adductis percussa ad pectora tonsis.
 275 succedere MS. 278 non nisi vulg. non si etiam Bas. marg.
 287 secandos it. secundos al.

276 *Exhaurire fretum*, si quarinam & vitium fecerit navis, qua aqua irruat, exhaurire illam, obstruere lacunam.

277 *Docti apud poetas præsertim*, non soli, qui literas tractant, sed quicunque artem quancunque, vel præceptis vel usu, consecuti sunt.

278 *Penetrabile tempus* activa significatione ut *penetrabile telum*, quod irrumperet & penetrat: ipsa temporis opportunitas instar teli est, certe celeritatem & vim adeo addit armis.

284 *Eugenius & Maximus tyranni inter Alpes oppressi*. Itaque bellis illis civilibus hostis *præstructus*, q. d. præ instructus, edoctus & munitus est.

289 *Pergit ostendere, Alpes olim quoque transitas ab Romanorum hostibus*, sed nempe magno hostium infortunio, exitu certe tristi.

291 *Hæc Aufonia* s. Italia restinxit flammæ, a Gallis Senonibus excitatas, illorum sanguine.

293 Pertinet ad bellum Cimbri- cum a Mario confectum ingenti Teuto-

Vile decus, quod non erexit prævius horror.

- 295 *Ingentes geminant discrimina magna triumphos.*
Quid turpes jam mente fugas, quid Gallica rura
Respicitis, Latioque libet post terga relicto
Longinquum profugis Ararin præcingere castris?
Scilicet Arctoïis concessa gentibus Urbe
 300 *Confidet regnum Rhodano, capitique superstes*
Truncus erit. Vestros stimulant si pignora sensus,
Me quoque non impar naturæ cura remordet.
Nec ferro sic corda rigent, ut nosse recusem,
Quam sanctum soceri nomen, quam dulce mariti,
 305 *Quantus prolis amor. sed numquam oblita decoris*
Obscenam latebram pietas ignava requiret.
Nec vobis fortis monitor, mihi cautior uni.
Hic conjux, hic progenies, hic carior omni
Luce gener. pars nulla mei subducta procellæ.
 310 *Accipe tu nostræ, tellus Oenotria, mentis*
Vincula communes tecum subeuntia casus,
Exiguamque moram muris impende tuendis,
Dum redeo lectum referens in classica robur.,,

His

295 generant MS. 300 capitique Vien. Bas. Plant. Sed capitique jam Vic.
 302 causa Bas. marg. 303 aut nosse recusant vulg. 311 pignora vulg.
 nec damno. Sed Vincula jam Vien. & Bas. marg. Heinsf.

Teutonum & Cimbrorum strage.
 Colla catenata noster memorat etiam
 22, 374.

294 *Vile decus*, gloria tenuis,
 quam non extollit & auget peri-
 culum, quo liberavit victor labo-
 rantes. *Geminare* hic est in alte-
 rum tantum augere.

298 *Profuga castra*, quæ post
 fugam transferuntur a media Italia
 ad ripas Rhodani: *præcingere*, ve-
 lut tegere & vestire, eaque re-
 munire ac tueri.

302 *Naturæ cura*, quam dicitur
 natura, naturalis: ut nosse recusem,
 non sentiam, vel reprimam illum sen-
 sum naturæ, ac pietatem in meos.

306 *Obscena latebra turpis &*
pudenda: pietas ignava, amor qui
 non audet pugnare & facere ac pa-
 ti omnia pro his qui amantur.

308 *Omni luce* h. e. vita carior
 gener Honorius, qui non sit gener
 tantum, sed idem terrarum domi-
 nus & Imperator. *Partes* sui vo-
 cat necessarios, quos jam indicavit.

313 *Classica* posuit Metonymia
 quadam, ut intelligamus exerci-
 tum. Neque enim *classicum* canitur,
 vel canit adeo, nisi ubi collecta est
classis, hoc est exercitus.

His dictis pavidi firmavit inertia vulgi

315 Pectora, migrantisque fugam compescuit aulae.

Ausaque tum primum tenebris emergere pulsus

Hesperia, ut secum junxisse pericula vidit

Augustum, tantoque sui stetit obside fati.

Protinus, umbrosa vestit qua litus oliva

320 Larius, & dulci mentitur Nerea fluctu,

Parva puppe lacum prætervolat. ocus inde

Scandit inaccessos brumali fidere montes,

Nil hiemis cælive memor. Sic ille relinquens

Jeunos antro catulos immanior exit

325 Hiberna sub nocte leo, tacitusque per altas

Incedit furiale nives. stant colla pruinis

Aspera. flaventes adstringit stiria fetas.

Nec meminit leti, nimboſve aut frigora curat,

Dum natis alimenta paret. Sublimis in Arcton

330 Prominet Hercyniæ confinis Rhætia silvæ:

Quæ se Danubii jactat Rhenique parentem,

Vtraque Romuleo prætendens flumina regno.

Primo fonte breves, alto mox gurgite, regnant,

Et fluvios cogunt unda coeunte minores

D d 4

In

320 fluxu MS.

318 Stetit firma, non amplius vel fugit vel plane jacuit.

320 Larius lacus in Transpadana Gallia, hodie Comensis (*Lago di Como*) Plinii junioris villis & possessionibus & laudibus nobilis, qui illum suum vocare solet, v. g. 2, 8, 1. Hic Nerea h. e. mare imitatur fluctu, undis, sed dulci; itaque mentitur, simulat, non est.

326 Furiale pro adverbio ponitur, ut *barrendum clamat*: furit autem Leo propter famem suam & catulorum.

329 Arcton septentrionesque videtur hic & alias poeta noster valde extendere, nempe Alexandrinus ipse, qui frigus & hiemes metuit

etiam, ubi aliis moderata fatis temperies cæli videtur. Sic *Rhætiam* valde extendit, cum non *Hercyniæ* modo silvæ facit continuam, sed eandem & *Rheni* & *Danubii* patriam. Scilicet fines regionum & nominum barbarorum, ut illis videbantur, regere difficile est. Et fontes duorum fluminum, quæ tum naturales fines erant imperii Ro. non longis a se intervallis distare, constat.

332 Etiam hoc audaciuseulum *Rhætia* — prætendit flumina regno *Romuleo*: i. fundit duo flumina quæ utraque imperii Romani fines (quibusdam certe partibus & temporibus diversis) constituunt.

- 335 In nomen transire suum. te Cimbrica Tethys
 Divisum bifido consumit, Rhene, meatu.
 Thracia quinque vadis Istrum vorat Amphitrite.
 Ambo habiles remis, ambo glacialia secti
 Terga rotis; ambo Boreæ Martique sodales.
 340 Sed latus, Hesperiae quo Rhætia jungitur oræ,
 Præruptis ferit astra jugis, panditque terendam
 Vix æstate viam. multi ceu Gorgone visa
 Obriguere gelu. multos hausere profundæ
 Vasta mole nives, cumque ipsis sæpe juvencis
 345 Naufraga candenti merguntur plaustra barathro.
 Interdum glacie subitam labente ruinam

Mons

- 339 Martisque probat Benth. ad Horat. car. 1, 25. 19. 341 tremendam
 ante Heinsf. qui dedit ex Delrii conj. terendam. ipse conj.
 premendam. MS. tenendam.

335 *Cimbrica Tethys* & ipsa late valde extensa est: forte magis id conveniat Albi aut ab altera parte Viadro. Interea tamen causam habuit poëta *Cimbricum* mare, Tethyn *Cimbricam* vocandi partem Oceani Germanici, in quam procurrit Chersonnesus Cimbrica: licet enim remotior sit, nulla tamen vel Insula major vel Peninsula intercedit. De ostiis Rheni totis libris disputatum. Conf. ad 21, 222.

337 Etiam Istri ostia diuersimode a Geographis numerantur. *Quinque* facit cum nostro Dionysius Periegetes v. 301. Plinius 4, 12 sex: Strabo 7 p. 212 septem.

339 Videtur poëta in mente habuisse Horatii illum Car. 1, 25 extr. *sodalem hiemis* sive *Hebrus* est, sive *Eurus*. Et, ne quid dissimulem, *Hebro* magis videtur favere, neque tamen rem plane conficere. Hoc apparet, Danubium atque Rhenum fluvios dici *sodales Boreæ*: si presso pede secutus est Horatium noster, legit apud illum, *Hebrum* fluvium *sodalem Hiemis*. Sed tamen nihil impedit, quo minus, servata ana-

logia, etiam *Eurum* ventum dixerit *sodalem* hiemis Horatius, quem admodum Car. 4, 12. 1 *Veris comites animas Thracias*. Feliciter quidem iinitatus est noster, quoquo modo legerit, Horatium.

341 *Ferit astra* non audacius dictum illo Hor. Car. 1, 1 extr. *Sublimi feriam sidera vertice*: sed hic magis etiam proprie h. e. optice. Vid. v. 470.

342 Conspectus capitis Medusæ mutavit in saxa adspicientes, hic saxorum instar durantur homines frigore.

345 *Naufraga* illud visionem nobis offert horribilem quasi maris glutientis & mergentis fracta navi onera illius omnia: *barathrum*, alias nigrum ab ipsa profunditate, hic *candet* a nive.

346 Tales ruinæ nec hodie insolentes. Vel recentissima hujus ipsius anni historia exemplum habet villæ totius a mole nivium, volumine suo & vertigine in imensum aucta, oppressæ. Quod *juvencos* ad *plaustra* memorat, pertinet ad consuetum ea tempestate cursum

Mons dedit, & tepidis fundamina subruit Austris
 Pendenti malefida solo. Per talia tendit
 Frigoribus mediis Stilicho loca. Nulla Lyæi
 350 Pocula; rara Ceres: raptos contentus in armis
 Delibasse cibos, madidoque oneratus amictu
 Argentem pulsabat equum. Nec mollia fesso
 Strata dedere torum. tenebris si cæca repressit
 Nox iter, aut spelæa subit metuenda ferarum,
 355 Aut pastoralis jacuit sub culmine fultus
 Cervicem clipeo. Stat pallidus hospite magno
 Pastor, & ignoto præclarum nomine vultum
 Rustica sordenti genitrix ostendit alumno.

Illa sub horrendis prædura cubilia filvis,
 360 Illi sub nivibus somni, curæque laborque
 Pervigil, hanc requiem terris, hæc otia rebus
 Insperata dabant. illæ tibi, Roma, salutem
 Alpinæ peperere casæ. Jam foedera gentes
 Exuerant, Latii que audita clade feroces

D d 5

Vinde-

347 trepidis - astris *Vic. Vien. Bas. marg.* tepidis - astris *al.* austris *MSS.*

350 cruda *it.* nulla *MS.* 355 tegmine *MS.*

360 illis *vulg.*

cursum clabularium, qui bubus constabat. Vid. Iac. Gothofr. ad l. 22 C. Th. de Cursu publ.

347 Philosophatur more suo. Teporem aëris ab austris juvat naturalis calor terræ, mollescent igitur fundamenta h. e. ima strata nivium humo proxima, & in loco declivi hærens adhuc, glacie nempe durata & firmata, moles, jam pondere suo victa cedit ac ruit. *Pendens solum* hic intelligo nimis accline, in quo moles paulo amplior sedere non facile possit.

350 *Raptos* cibos non opus est intelligere vi ablatos incolis: quamquam illos forte historia ipsa non excludit simpliciter. Sed hoc indicat poeta, celeriter, & in ipso

itinere, raptimque adeo captos esse cibos. *Delibatos* ad moderationem & parsimoniam pertinet.

358 *Sordens* hic *alumnus* elegantiam addit & lucem picturæ poëticiæ, ut Hor. Car. 2, 18. 28 *sordidi nati*.

359 Pulchrum antitheton, quo ostenditur, quæ dura & molesta susceperit Stilicho, illa omnia profuisse Romanis civibus.

364 *Latii* cladem intelligo non proprie, verum latiori significatione de toto imperio Romano. Ceterum accusat *Vindelicos* & *Noricos*, novarum rerum expectatione suspensos fuisse, & excutere jugum Romanorum paratos.

365 Vindelicos saltus, & Norica rura tenebant.

Ac veluti famuli, mendax quos mortis herilis

Nuntius in luxum falso rumore resolvit,

Dum marcent epulis, atque inter vina chorosque

Perfultat vacuis effrena licentia tectis;

370 Si reducem dominum fors improvisa revexit,

Hærent attoniti, libertatemque perosus

Conscia servilis præcordia concutit horror:

Sic ducis adspectu cuncti stupuere rebelles,

Inque uno princeps Latiumque & tota refulsit

375 Roma viro. Frons læta parum, non tristior æquo,

Non dejecta malis, mista sed nobilis ira:

Qualis in Herculeo, quoties infanda jubebat

Eurystheus, fuit ore dolor: vel qualis in atram

Sollicitus nubem mæsto Jove cogitur æther.

380 „Tantane vos, inquit, Getici fiducia belli

Erigit? hinc animo frustra tumuistis inani?

Non ita Romanum fati violentia nomen

Opprimit; ut vestros nequeat punire tumultus

Parte sui. (Nen vos longe sermone petito

Demorer

365 castra MSS. inde claustra conj. Heinsf. 370 fors vulg. fors ex
MSS. Heinsf. revixit Vien. revinxit Bas. reduxit Plant. marg. Sed
revexit jam Vic. 378 color MSS. iniquam MS.

384 pace Vien. marg.

371 *Libertatem perosus horror*, verbo, servilis metus, qui cum libertate consistere non potest. Ubi libertas est, ea expellit metum, inimicum suum, quicum habitare in uno pectore nequit.

372 *Conscia pectora* absolute, ut intelligatur quidquid metum incutere vel augere potest: *conscia* promeritorum, iræ domini, exemplorum ab illo editorum etc.

364 *Latium*, imperium Ro. ut v. 364.

378 *Eurystheus* Mycenarum rex, cui fato quodam, & arte Junonis, servire coactus Hercules, celebra-

tos illos labores s. ἀγῶνας ab illo imperatos peregit.

380 Vindelicos & Noricos alloquitur hic Stilicho, defectionem spectantes, de quibus a v. 363.

384 Si mihi recitasset ante quam cederet hos versus Poëta, rogassem, ut hanc parenthesin, *Nen vos -- Demorer*, omitteret, quæ nescio quid indecens mihi, & languidum, & parum efficax habere videtur. Non tantum nihil decedat huic loco, sed vigor accedat & nervorum aliquid, si hæc verba simpliciter omit-

- 385 *Demorer*) exemplum veteris cognoscite facti.
Cum ferus Ausonias perfringeret Hannibal arces,
Et Trebiam sævo geminassent funere Cannæ,
Nequidquam Emathium pepulit spes vana Philippum,
Ut velut afflictos ferro tentaret incerti.
- 390 *Romanos commovit atrox injuria Patres,*
Urgerent majora licet: graviterque tulere
Urbibus inter se claris de culmine rerum
Congressis, aliquid gentes audere minores.
Nec pœnam differre placet; sed bella gerenti
- 395 *Punica Levino Regis quoque prælia mandant.*
Paruit imperiis Consul; fususque Philippus
(Vilia dum gravibus populis interserit arma,)
Prætereunte manu, didicit non esse potentum
Tentandas, mediis quamvis in luctibus, iras.,
- 400 *Hoc monitu pariter nascentia bella repressit,*
Et bello quæsit opes, legitque precantes
Auxilio, mensus numerum, qui congruus esset,
Nec gravis Italiæ, formidandusve regenti.

Nec minus accepto nostræ rumore cohortes

- 405 *(Sic ducis urget amor) properantibus undique signis*
 Conve-

385 fati *Vic. Vien. Bas. marg. Recte, pnto.*
marg. MSS. quod placet.

387 socio *Bas.*

387 *Trebia & Cannæ*, duo quasi sepulcra populi Ro. *Emathius*, Macedonicus a populo s. parte gentis.

396 *Valerius Lævinus* cum bellum contra Philippum gessit, non Consul fuit, sed pro Prætor, quem etiam *Prætorem* recte dixit Livius. Vid. Viri docti ad Florum 2, 7 ubi est historiæ summa.

397 *Vilia Philippi arma*, causæ serviens vocat, quæ contemni nullo modo merebantur. Equidem si mei res arbitrii fuisset, fecissem, quod modo dicebam ad 384.

400 Mirum fuerit, si hac vel simili oratione tantum profecit Strilicho, ut qui defectionem paullo ante vel rebellionem minabantur Vindelici atque Norici, ii non tantum quiescerent, sed in castris etiam Romanis militarent. Videtur poëtam cum veritate ipse etiam spiritus defecisse.

402 *Mensus numerum*, rariuscula, ut videtur, forma, sed recti certe sensus: mensura sine numero intelligi vix potest, certe commodius quam numeris expediri nequit.

- Conveniunt; visoque animi Stilichone recepti,
 Singultus varios lacrymosaque gaudia miscent.
 Sic armenta boum, quæ vastis turbida silvis
 Spargit hiems, cantus ac sibila nota magistri
 410 Certatim repetunt, & avitæ pascua vallis;
 Inque vicem se voce rogant, gaudentque fideles
 Reddere mugitus; & qua sonus attigit aurem,
 Rara per obscuras apparent cornua frondes.
 Accurrit vicina manus, quam Rhætia nuper
 415 Vindelicis auctam spoliis defensa probavit.
 Venit & extremis legio prætenta Britannis,
 Quæ Scoto dat frena truci, ferroque notatas
 Perlegit exsanguis Picto moriente figuras.
 Agmina quinetiam flavis objecta Sicambris,
 420 Quæque domant Cattos, immansuetosque Cheruscas,

Huc

406 animis -- receptis *malit Heins.* 410 vel notæ pasc. *ante Heins.*
qui avitæ tuetur libris & exemplis. pabula MS. 411 regunt
omnes editi. rogant MSS. quod placet etiam Delr. & Scal. 413 vara conj.
Heins. pulchre. 415 Vandalicis MSS. *Vicent. Cuj. Alludit Vindaliciis*
Vien. 418 exanimis *ante Claver.* exsanguis *jam Bas. marg.*
 420 Cinthos *Vic. Scinthos Vien. Bas. Scinthios Junt. Citos Ald.*
 Cattos MSS. *meliores, Claver. &c. Sic Cherucas Vic.*

411 Audito post tempestatem, quæ gregem dispersit, pastoris sibilo vel cantu, mugitu respondent boues quædam, his aliæ; eaque ratione brevi intervallo grex colligitur. Pulchra Metaphora *rogant se invicem, & reddunt fideles mugitus.*

414 Debent Vindelici impetum fecisse in Rhætiam: hos qui superatos spoliaverant, nunc accurrunt ad Italiam liberandam a Getis.

416 Prætendere, prætentus, prætentura indicant milites paullo ultra limitem Romanum, velut extra mœnia sive castra, tuendi causa collocatos, *Excubias* mox pulchre vocat v. 422 & *præsidia* v. 426. *Tendere*, est tendendis pellibus

vel sagis parare sibi, vel parata habere qualiacunque tecta, quæ inde *tentoria* vocantur. Est ergo *legio Britannis prætenta*, quæ limitem meridionalis Britanniae s. proprie dictæ, contra septentrionales Britannos, qui hodie etiam *Scoti* sunt, tuetur. Hæc universim ex notitia Imperii & historicis, de Britannia autem ex Horsleji Britannia Romana illustrari, si quis hoc agat, possunt. De *Pictis* vid. ad 7, 54. De *Sicambris*, (*Sygambris*) ad 8, 446 it. 24, 18.

418 *Perlegit*, cum admiratione animadvertit, qui morientem ex vulneribus Pictum, stigmatis insignem considerat, illa stigmata quoque colorem mutare deferente sanguine.

- Huc omnes vertere minas, tutumque remotis
 Excubiis Rhenum solo terrore relinquunt.
 Ullane posteritas credet? Germania quondam
 Illa ferox populis, quæ vix instantibus olim
 425 Principibus tota poterat cum mole teneri,
 Tam sese placidam præstat Stilichonis habenis,
 Ut nec præsidiis nudato limite tentet
 Expositum calcare solum, nec transeat amnem,
 Incustoditam metuens attingere ripam.
 430 Celsior o cunctis, unique æquande Camillo!
 Vestris namque armis Alarici fracta quievit
 Ac Brenni rabies. confusis rebus uterque
 Divinam tribuistis opem: sed tardior ille
 Jam captæ vindex patriæ; tu sospitis ultor.
 435 O quantum mutata tuo fortuna regressu!
 Ut sese pariter diffudit in omnia regni
 Membra vigor, vivusque redit color urbibus ægris!
 Creditur Herculeis lucem renovasse lacertis
 Femina dilecti fatis impensa mariti.
 440 Et juvenem spretæ laniatum fraude novercæ

Non

- 423 credat ex MS. Heinsf. Sed credet omnes. 424 populi MS.
 426 jam ante Barth. præbet vulg. 427 principe Basf. marg.
 437 calor vulg. 438 reparasse MS.

425 Verba tota cum mole jungenda sunt participio *instantibus*. Instabant barbaris, urgebant illos Principes Romani cum toto exercitu, & vel sic vix tenere illos & coërcere poterant.

434 Ultor igitur hic est, qui intentatam modo, nondum illatam, injuriam repulit.

437 Color poëticum magis est quam calor: hic pars, ille signum sanitatis.

439 Tangit fabulam Alcestis, quæ vicariam pro viro suo Admeto Thessaliæ rege mortem subire ausa, ab Hercule revocata in vi-

tam est. Argumentum fabulæ cognominis Euripidæ. Respicit noster etiam 29, 12. Amare, ut solet Juvenal. 6, 653 *Spētant, subentem fata mariti Alcestem*, & similibus si permutatio detur, *Morte viri cupient animam servare catellæ*.

440 Juvenem Hippolytum, Thesei filium, cum incestum Phædræ novercæ amorem repudiasset, hæc apud maritum calumniata perfecit, ut precibus Thesei monstrum marinum & furorem obiceret Neptunus illius equis, a quibus laceratus, sed Dianæ venatricis (hæc est *Latonia*) studiis in vitam est revocatus.

- Non fine Circæis Latonia reddidit herbis.
 Cretaque, si verax narratur fabula, vidit
 Minoum rupto puerum prodire sepulcro:
 Quem senior vates avium clangore repertum
 445 Gramine restituit; miræ nam munere fortis
 Dulcia mella necem, vitam dedit horridus anguis.
 At tuus adventus non unum corpus ab umbris,
 Sed tot communi populos sub morte jacentes,
 Totaque Tartareis e faucibus oppida traxit.
 450 Ipso Roma die, nec adhuc ostenditur auctor,
 Personuit venisse ducem, lætisque Quirites
 Vocibus auspicium certi plaufere triumpho,
 Muniti Stilichone suo. Quis gaudia vero
 Principis, amplexus alacris quis disserat aulæ?
 455 Pulveris ambiguam nubem speculamur ab altis
 Turribus, incerti, socios apportet an hostes
 Ille globus: mentem suspensa silentia librant,

Donec

442 vera *Bas. Junt. Ald.*453 veri *Ald. & MSS.* veros *al.*

revocatus. Suaviter narrat summam rei Virg. Aen. 7, 765 sqq. Exstant Euripidis & Senecæ hoc nomine & argumento tragædiæ. *Circææ herbae* sunt magicæ, quibus præest Diana, quatenus Hecate est. Itaque non opus habuit Aesculapio quem Virgilius l. c. ob resuscitatum Hippolytum a Jove fulminatum, cum aliis refert.

442 Monstruosa fabula, quæ tangitur ab Ovidio Ibide 559; narratur, sed cum diversitate quadam ab Apollodor. Bibl. 3, 3.1 & Hygino f. 136. Nos breviter supplementum abruptam brevitatem nostri poetæ. *Minous puer* est Glaucus Minois, Cretæ regis, filius, hic in mellis dolium nemine conscio delapsus perierat. Reperit illum augurio Polyidus vates, & a draco-

ne edoctus herbam potentem, vitam ei restituit.

450 Ipso die, quo Stilicho ad Alpes vicit, Romæ increbuit fama victoriæ. Imitatur, puto, poeta vetera ejus genus miracula, de victoria qua Sybaris est deleta, ad Sagram, Cimbrica, Macedonica, quæ collegi olim in Chrestom. Pliniana ad n. 12 no. 28 sqq.

454 *Differat* positum pro *edisserat*, enarret.

455 De pulveris fallaci indicio v. ad 22, 398.

457 Ad *suspensa* apposite admodum convenit *librant*, ut mens concipiat imaginem bilancis nondum consistentis, sed alternis momentis huc illuc nutantis. Hic versus, & aliquot sequentes divini sunt, & optimis Virgilianis nihilo inferiores.

Donec pulvereo sub turbine fideris instar

Emicuit Stilichonis apex, & cognita fulsit

460 Canities. Gavisa repens per mœnia clamor

Tollitur, Ipse venit! Portas secura per omnes

Turba salutatis effunditur obvia signis.

Non jam delectus miseri, nec falce per agros

Deposita jaculum vibrans ignobile messor.

465 Nec tentat clipeum projectis fumere rastris

Bellona ridente Ceres, humilisque novorum

Seditio clamosa ducum: sed vera juvenus,

Verus ductor adest, & vivida Martis imago.

Prospera sed quantum nostræ spes addita menti,

470 Tantum exemta Getæ: qui vertice proximus astris

Post Alpes jam cuncta sibi promisit apertas,

Nil superesse ratus. postquam tot flumina pulsus,

Cinctaque fluminibus crebris tot mœnia cernit;

Tot

458 vertice MSS. vortice malit Heinfs. 462 salutandis malit Heinfs.
recte. 471 promittit Junt. Ald. Basf. 472 pulsus vulg. pulsa, passum,
passis al. vallis conj. Heinfs. Totum versum tollendum censet Barth.

461 Ipse venit! Pulchre exprimit illud αὐτός Græcorum, quo patrem familias, herum, magistrum signant, ut illo suo αὐτός ἴσα Pythagorei.

462 Salutatis potest significare, jam de turribus ac mœnibus salutata signa. Non nego tamen, mihi quoque salutandis magis placere, quod de te dicit Heinsius.

464 Ignobile adverbii vicem sustinet.

466 Bellona ridet Cererem, h. e. rusticum miles pro falce ac rastris, jaculum si sumat & clipeum. Novi illi & imperiti duces etiam cum clamant & imperiis suis vim voce volunt addere, humile quiddam sonant, ut seditionem potius turbulentam audire videare, quam iustum imperium. Vera juvenus videtur dicta, quæ veritatem,

ἔρπον, veriverbium nominis sui implet, a juvando dicta.

470 In summis Alpibus cum esset, propior sibi astris videbatur naturali ratione: sed multo magis figura dicendi, qua astra vertice ferire vel digito tangere dicuntur felices. Vid. v. 341.

472 Pulsus, percussus novitate rei et insperata conditione cominotus, ut Cic. Nat. De. I. c. 10 Natura sensu pulsa sentit, ut id. Fin. 2 c. 10 Status non dolendi nullum habet ictum, quo pellat animum. Percussit animum Alarici nova rerum facies, tot urbes capiendæ, tot superanda flumina ante quam ad Romam adspirandi facultas detur. An hæc vera sint, an tam imprudens, tam inscius Geographiæ, tam barbarus denique fuerit Alaricus, non disputo. Sed video, hanc illi ἀγνοῦσα φροσύνη hic tribui.

- Tot subitos pedites, equitum tot conspicit alas,
 475 Seque velut clausum laqueis, sub pectore furtim
 Aestuat, & nimium prono fervore petitæ
 Jam piget Italiæ, sperataque Roma teneri
 Vilsa procul. magni subeunt jam tædia coepti.
 Occultat tamen ore metum, primosque suorum
 480 Consultare jubet bellis annisque verendos.
 Crinigeri federe patres, pellita Getarum
 Curia: quos plagis decorat numerosa cicatrix,
 Et tremulos regit hasta gradus, & nititur altis
 Pro baculo contis non exarmata senectus.
 485 Hic aliquis gravior natu, cui plurima dicti
 Consiliique fides, defixus lumina terræ,
 Concutiensque comam, capuloque acclinis eburno,
 „Si numero non fallor, ait, tricesima currit
 Bruma fere, rapidum postquam tranavimus Istrum,
 490 Romanamque manum tantis eludimus annis.
 Sed nunquam Mavors adeo constrinxit in arcum
 Res, Alarice, tuas. Per tot certamina ducto
 Crede seni, qui te tencro vice patris ab ævo

Gesta-

- 474 subito ante Heinsf. 479 ira MSS. quod argutum videtur Heinsio.
 485 dictis Consiliisque ante Heinsf. 487 acclivis Bas. Junt.
 Ald. Pul. male. 492 docto ante Heinsf.

477 Roma quam sperabat superatis Alpibus jam teneri, nunc visa est procul abesse.

481 Crines prolixi & pelles vtrumque insigne gentium barbararum. De pellibus 5, 79 it. 8, 466. Et 21, 203 habuimus crinigero flaventes vertice reges.

484 Conti non videntur diversi ab hastis: bis idem dixit, ut indicet rem insolitam, senes etiam non uti venia ætatis, pro baculis & scipionibus gradum firmare hastis.

485 Fides dicti pertinet, puto, ad historicam fidem; consilii, ad auctoritatem ex opinione prudentiæ usu collectæ.

489 Non ego suaserim poëseos candidato dicere, neque post Claudianum, currit bruma: bruma enim dies est. Sæpe imponit hominibus illud, quod tropos putant simpliciter ponere nomen pro nomine, quæ res mille potest parere ineptias. Gladium intelligimus, cum audimus mucronem: sed nonne ridiculus fuerit, si quis dicat quanti emisisti hunc mucronem?

- Gestatum parva solitus donare pharetra,*
 495 *Atque aptare breves humeris puerilibus arcus.*
Sæpe quidem frustra monui, servator ut isti
Fœderis Emathia tutus tellure maneres.
Sed quoniam calidæ rapuit te flamma juventæ,
Nunc saltem, si cura tibi manet ulla tuorum,
 500 *His claustris evade præcor. dumque agmina longe,*
Dum licet, Hesperii præceps elabere terris,
Ne nova prædari cupiens, & parta reponas,
Pastorique lupus scelerum delicta priorum
Intra septa luas. Quid palmitis uber Etrusci,
 505 *Quid mihi nescio quam proprio cum Tibride Romanam*
Semper in ore geris? Referunt si vera parentes,
Hanc urbem injano nullus qui Marte petivit
Lætatus violasse redit. Nec Numina sedem
Destituunt. jactata procul dicuntur in hostem
 510 *Fulmina, divinique volant pro moenibus ignes:*
Seu cælum, seu Roma, tonat. Si temnis Olympum,

A ma-

497 *Emathiam* tellurem non videtur ponere pro illa pignori Macedoniae particula: sed licentia poetæ ita extendere uti Thessaliam maxime intelligat, exemplo Lucani ipsiusque Maronis *Ge. 1, 491* qui ipse locus nos admonere potest, quam multum sibi in locorum & regionum nominibus veteres indullerint. Alaricus totam Græciam cum exercitu suo pervagatus fuerat. Suaferat igitur senex, qui hic loquitur, ut illa tueretur potius, quam ultra tenderet.

498 Non poterat valde juvenis tum esse Alaricus, si jam XXX anni sunt, ex quo Istrum transit, ut v. 488 dictum. Sed septuagenario etiam juvenes videntur quinquagenarii &c.

502 *Reponere* hic idem esse debet, quod deponere, dimittere: contrarium *parta tueri*.

507 Ita intelligi voluit hic orator, id ipsum insanum esse, si quis Romam Marte petat, bellum eo ipso nomine insanum, quod Romam petat.

508 Respicitne poeta ad illam Deorum evocationem, Romanam cerimoniam, qua vsi v. g. ad Vejios, e qua evocarunt Junonem Reginam, *Liv. 5, 21*. Indicamus hic modo locos classicos, *Plin. 28, 2 f. 4*. *Macrob. Sat. 3, 9*. tum Disputationes ea de re Bergerianam & Coccejanam.

510 Auger forte illa, quæ *Liv. 26, 11* narrantur de præliis Annibalis ad Urbem bis tempestate impeditis.

511 Magnifica dictio, *Seu cælum* naturaliter, *seu Roma* Dea suam urbem & populum defensura, *tonat*. Illud *Si temnis Olympum*, impietatis exprobratio videtur, ut

E e

perju-

- A magno Stilichone cave, qui semper iniquos
Fortuna famulante premit. scis ipse, perosis
Arcadiæ quam densa rogis cumulaverit ossa:
515 Sanguine quam largo Grajos calefecerit amnes.
Exstinctusque fores, ni te sub nomine legum
Proditio regnique favor texisset Eoi.,
Talia grandævum flammata fronte loquentem
Obliquisque tuens oculis non pertulit ultra;
520 Sed rupit rabidas accensa superbia voces:
„Si non mentis inops fraudataque sensibus ætas
Præberet veniam, numquam hæc opprobria linguæ
Turpia Danubius me sospite ferret inultus.
Anne, tot Augustos Hebro qui teste fugavi,
525 Te patiâr suadente fugam, cum cesserit omnis
Obsequiis natura meis? Subsistere nostris
Sub pedibus montes, arescere vidimus amnes.
Non ita Dii Getici faxint Manesque parentum,
Ut mea converso relegam vestigia cursu.
530 Hanc ego vel victor regno, vel morte tenebo
Victus humum. per tot populos urbesque cucurri,
Fregi Alpes, galeisque Padum vittricibus hausi.*

Quid

- 513 stimulantem MSS. perosus vulg. perosis Raph. 514 regis Bas. marg.
rogis Cuj. & MSS. jugis probant primæ edit. MSS. Heinſius, ratio.
517 fratrisque favor MS. 520 rapidas al. 525 suadere Raphael.
contra libros. 527 faciant vulg.

perjurii, illud quod dixerat v. 496
Servator isti federvis.

513 Difficile est, modo non plane impossibile, has res ordinare, & componere inter se scriptores. Illud tamen apparet, hinc Rufſini in Oriente, hinc per Occidentem Stilichonis artibus subornatos, incitatos, immiſſos emiſſosque barbaros, eaque re Imperii Romani interitum acceleratum. Conferat mihi aliquis Zoſimum 5, 29, & quæ

hic Constantinopolitanis vertuntur vitio, ea, h. e. horum ſimilima ab eo imputari Stilichoni videbit. Cf. 564 ſq.

523 Danubii nomine ostendit accolæ, Getas.

524 Hebrus testis indicat res in Thracia & Macedonia gestas.

532 Galeis haurire de fluvio est militiæ duræ & fortis, quæ non opus habeat multo apparatu.

Ludit, & alternæ periuria venditat aulæ.

Credite nunc omnes, quas dira Britannia, gentes,

Quas Ister, quas Rhenus, alit, pendere paratas

570 *In speculis. Uno tot prælia vincite bello.*

Romanum reparate decus, molemque labantis

Imperii fulcite humeris. Hic omnia campus

Vindicat: hæc mundo pacem victoria sancit.

Non in Thræciis Aemi decernimus oris:

575 *Nec super Alpheas umbrantia Mænala, ripas*

Constitimus. non hic Tegeen Argosque tuemus:

Visceribus mediis, ipsoque in corde videtis

Bella geri. Patrem clipeis defendite Tibrin.,

Talia, nunc pediti, turmæ nunc mistus equestri,

580 *Dicta dabat: simul externis præcepta ferebat*

Auxiliis. Ibat patiens ditionis Alanus,

Qua nostræ iussere tubæ: mortemque petendam

Pro Latio docuit gentis prælatus Alanæ;

Cui natura breves animis ingentibus artus

E e 3

Finxerat,

567 vendicat, & hinc vindicat vulg. venditat Raphel. Claver. &c.

568 focii, quas dura Cuj. 580 edicta Bas. marg. 583 præclarus

adhuc editum. Sed prælatus MS. Claver. hinc genti prælatus Scal. Raph.

& sic dedit Barth. 2, licet ipse in alim omnia eat in Comm. gentis
dux clarus conj. Delr.

567 Illud alternæ aulæ admonet nos infelicitatis illius, quæ & ipsum imperium turbavit & historiam: cum barbaris uterentur Rufinus & Stilicho adversus se invicem, ambo una cum ipso imperio ab illis illuderentur everterenturque; fraudibus & perfidia grassarentur omnes, ut quid verum esset, ne qui extra partes quidem essent facile scire possent, vix autem esset integer aliquis a studiis partium, qui vellet vera tradere.

569 Pendere dicuntur, qui non firmiter stant, non toto vestigio nituntur, sed suspenso; ut ad levissimum quemque im-

pulsus moveantur. Nostra Germanorum consuetudo habet formulam plane similem, *auf dem Sprunge stehen*, ut qui jam in digitos erecti, signum expectant procurrendi.

574 Non in remotis imperii Orientalis partibus pugnandum est, quæ non ita prope ad nos pertinent, quas alienas possumus putare: in visceribus Occidentalis, Honoriani imperii res gerenda.

575 Mænala Mons silvofus Arcadiæ, cujus pars Alpheo alluitur &c.

583 Certum hic hominem, ducemque adeo, designari, mihi non dubium est, quantumvis fluctuet lectio

- 585 Finxerat, immanique oculos infecerat ira.
 Vulneribus pars nulla vacat, rescissaque contis
 Gloria fœdati splendet jactantior oris.
 Ille tamen mandante procul Stilichone citatis
 Acceleravit equis, Italamque momordit arenam;
 590 Felix, Elysiisque plagis & carmine dignus,
 Qui male suspectam nobis impensius arsit
 Vel leto purgare fidem: qui judice ferro
 Diluit immeritum laudato sanguine crimen.
 Morte viri turbatus eques flectebat habenas:
 595 Totaque præciso nutassent agmina cornu,

Ni

586 rescissaque cunctis *vulg.* cuncti *Clav.* rescissaque cunctis *Barth.* qui
suspiciatus erat punctis, item inuisaque comitis. 589 accele-
ratur vulg. acceleravit etiam Bas. marg.
 595 nutassent *vulg.*

lectio. Forte sic tum dici cœpit
Praëlatus, ut in Ecclesia Ro., ut
 gentis *Praëlatus* sit dux. Certe
Praëlatus nomen de civili etiam po-
 testate dictum, monent Dufrenia-
 ni continuatores. Sed quod S.
 Valerianum Cincelensem hujus cir-
 citer sæculi scriptorem, auctorem
 faciunt, illud nihil esse, fateri
 debeo. Quem hic describit poëta
 fuit forte idem, de quo ponemus
 verba Pauli Diae. hist. misc. 13, 26,
 & paullo plura ponemus quam
 opus hic erat, quod firmant, quæ
 de incerta historiarum in quibus
 versamur, fide dicimus: Alaricus,
 cujus reliqua hic narrat, *Italiam*
ingressus, cum ab Honorio sedes,
quo cum suo exercitu consistere pos-
set expeteret, Honorius diliberato
consilio Gallias eisdem concessit.
Qui dum ad Gallias pergens, ob re-
cuperationem iumentorum ad Pollen-
tiam resedisset, Stilicho patricius in
perniciem reip. Gothos pertentans
dum eos insidiis aggredi cuperet,
bellum Sauli pagano duci commisit:
qui ipso sacratissimo die Paschæ,
Gothis supplicantibus, nihilque tale
sperantibus, super eos irruit, ma-
gnamque eorum partem prostravit.

Nam primum perturbati Gothi, ac
 propter religionem cedentes, demum
 arma corripunt, more solito se co-
 hortantur, victoremque virtute po-
 tiori prosternunt exercitum. Simi-
 lia Oros. 7, 37.

586 Contos generatim pro telis
 posuisse videtur. Cicatrices, quæ
 vultum viri deformaverant, eadem
 tituli erant fortium facinorum.

591 Suspecta Romanis fides bar-
 barorum, quam hic volunt expe-
 riri. Et alioquin antiqua ars,
 committere duo populos, ut mu-
 tuis cladibus se atterant, & mi-
 nus nobis sint metuendi.

593 Sanguine suo, in pugna ad-
 versus hostes Romanorum fuso,
 & eam ob rem laudato, diluit
 crimen perfidiæ nullo sibi suo
 merito imputatum.

595 Cornu, quam alam hodie
 vocant omnes, servata Metapho-
 ra præcisum dicit.

598 Pæan Apollo est. Hic cum
 Musis occupat & velut insidet
 poëtas, qui recepto sic intra præ-
 cordia Apolline & spiritu poëtico
 canunt.

599 Gradivus pater, Mars, fun-
 dator atque auctor Romanæ gen-
 tis,

Ni celer instructa Stilicho legione secutus
Subsidiis peditum pugnam instaurasset equestrem.

- Quis Musis ipsoque licet Pæane recepto
Enarrare queat, quantum Gradivus in illa
600 Luce suæ dederit fundator originis urbi?
Altius haud umquam toto descendimus ense
In jugulum Scythiæ: tanta nec clade superbum
Contudimus Tanain, vel cornua fregimus Istri.
Invisum miles sitiens haurire cruorem
605 Per varias vestes, onerataque plaustra metallo
Transit, & argenti cumulos; & cædis avarus
Contemptas proculcat opes. pretiosior auro
Sanguis erat. passim neglecti prodiga lucri
Ira furens strictis odium mucronibus explet.
610 Purpureos cultus, absuntque igne Valentis
Exuvias, miserisque graves crateras ab Argis,
Raptaque flagranti spirantia signa Corintho,

E e 4

Callidus

610 assumptas igne valentes *vulg.* assumptoque, absuntasque, ab-
sumtoque *MSS.* Valentis debetur Claverio.

tis, illo die multum *sue Originis*,
paternæ virtutis h. e. Martiæ mul-
tum, dedit *urbi*, h. e. Romanis
militibus.

603 De *cornibus Istri* diximus
ad 21, 220.

604 Præ studio & cupiditate
vindictæ atque cædis negligunt
prædam milites: quod sæpe cum
contra accideret, ea causa magna-
rum post victoriam cladium fuit.

610 Qui *Valentem* Imperatorem
victum vivum tamen cremarunt,
Scythæ vocantur a Zosimo 4, 22
generali nimirum nomine. Sed
Gothos appellat Paullus Diac. Hist.
mis. 12, 16. Utrum autem hi Go-
thi vel Getæ, qui cum Alarico
militabant, *exuvias*, spolia, signa
militaria, tentoria Valentis secum
habuerint, forte nec ipse Clau-
dianus sciebat. Poëtæ satis fuit hac

imagine splendorem conciliare suo
carmini.

611 Illud de Græcis spoliis fa-
cilis est, cum ipse Alaricus paul-
lo ante Græciam vastarit.

612 Etiam hic vestigium do-
ctrinæ poëtæ nostri, non modo,
quod Virgiliano epitheto *spirantia*
signavocat: sed quod videtur cor-
rigere fabulam de origine aeris
Corinthii e metallis per incen-
dium urbis confluentibus. Dicit
enim *signa flagranti Corintho rapta*,
non signa ex aere, quod per Co-
rinthi fluxit incendia. Viderat
jam Plinius 34, 2 s. 3. *Corinthium*
æs, & *vasa Corinthia* antiquiora
esse incendio Corinthi: & vixit ta-
men, firmata ab ipso, fabula: quam
plane evertit Bochartus Hieroz. 2,
6. 16, præsertim ex Athenæo 4, 1.

Callidus ante pedes venientibus objicit hostis
 Incassum; neque enim feralis præda moratur,
 615 Sed justos præbent stimulos monumenta doloris.

Afferitur ferro captivum vulgus, & omnes
 Diversæ vocis populi, quos traxerat hostis
 Servitio, tandem dominorum strage redempti
 Blanda cruentatis affigunt oscula dextris,
 620 Desertosque Lares & pignora læta revisunt.
 Miratur sua quemque domus, cladesque renarrant
 Ordine, tum grati referunt miracula belli.

Quis tibi nunc, Alarice, dolor, cum Marte perirent
 Divitiæ, spoliisque diu quæsitæ supellex,
 625 Pulsaretque tuas ululatus conjugis aures;
 Conjugis invicto quæ dudum freta marito
 Demens Ausonidum gemmata monilia matrum,
 Romanasque alta famulas cervice petebat?
 Scilicet Argolicas Ephyreiadasque puellas
 630 Cœperat & pulcras jam fastidire Lacænas.
 Sed Dea quæ nimis obstat Rhamnusia votis

Ingemuit

620 desuetosque MS. 622 ord. cognati vulg. cum grati MSS. Cuj.
 congrati MSS. congressi MS. cognatis Raphael. tum grati MSS.
 623 tunc Bas. marg. 625 flebilis MSS. 628 parabat MSS.
 Bas. marg. 629 Argolicus vulg.

613 Hæc fuit ars Mithridatis
 e Ponto, regno suo, fugientis,
 quam cum Medæ factæ, fratris
 sui Absyrti membra spargentis in
 via, qua illam pater sequebatur,
 comparat Cicero pro L. Manil. c.9.

616 Afferitur verbum juris Ro-
 mani, liberali causa aliquem manu
 afferere i. e. vindicare, & liberum
 esse defendere.

619 Suavitas ex paradoxo: cru-
 entata manus horribilis alias,
 blanda hic oscula excipit.

622 Gratum bellum, pro quo
 gratias se debere Deo & Stilichoni,
 agnoscunt.

629 Recens erat a Græciæ va-
 statione Alarici exercitus. *Argo-*
lides puellæ Argivæ & vici-

næ regionis, quæ Argolis vo-
 catur, incolæ: *Ephyreïades* Co-
 rinthiæ.

631 *Rhamnusia*, Nemesis Dea,
 in Rhamnunte Atticæ pago culta:
 h. e. iustitia diuina, vindex ultrix-
 que superbiæ. Hæc *ingemuit*, infre-
 mit, ut iræ potius quam doloris
 significationem habeat. *Flexit rotam*
Nemesis. Hanc illi assignat vetus
 hymnus editus sub Arato Oxo. 1672,
 8 Τὸ σὸν τροχὸν ἄσπετον, ἀσι-
 βῆ, χαρὸν μέγαν ἐπέφραγ-
 τύχα, ipsam Fortunam illam
 ardentem hominibus, sub illius
 rota inconstanti, orbitam non
 signante, ait circumagi. Hinc *Nem-*
esi in *Smyrnatum* nummis
 signum rota additur.

Ingemuit flexitque rotam. Domat aspera victos

Pauperies, unoque die Romana rependit

Quidquid ter denis acies amissimus annis.

635 O celebranda mihi cunctis Pollentia sæclis!

O meritum nomen felicibus apta triumphis!

Virtutis fatale solum; memorabile bustum

Barbariæ! nam sæpe locis ac finibus illis

Plena laceffito rediit vindicta Quirino.

640 Illic Oceani stagnis excita supremis

Cimbrica tempestas, aliasque immissa per Alpes

Hisdem procubuit campis. Jam protinus ætas

Adveniens geminæ gentis permisceat ossa,

Et duplices signet titulos commune tropæum:

645 Hic Cimbros fortesque Getas, Stilichone peremptos

Et Mario claris ducibus, tegit Itala tellus.

Discite vesanæ Romam non temnere gentes.

637 virtuti malit Heinsf.

644 duplici titulo malit Heinsf.

647 tendere Claver. ex MS. argutum, non verum.

634 Romana acies, exercitus & victoria &c.

635 Pollentiæ nomen affine verbo pollendi, quod quam vim habeat, intelligitur ex illa formula, qua pater patratus imprecatur Jovem, Tu-populum Ro. sic ferito, ut ego hunc porcum hodie feriam: tantoque magis ferito, quanto magis potes pollesque.

640 Comparat, poëtæ magis licentia, quam ex vero, Alarici cladem Cimbricæ sub Mario. Stagna Oceani vocat mare illud, in quo est Chersonesus Cimbria,

quia pigrum & pene immobile illud mare credebatur. Aliæ autem fuere Alpes, per quas venere Cimbri ac Teutones; & campi Raudii, ubi pugnatum est controversi inter Geographos: certe tamen in Gallia Cisalpina, quod ad hunc locum satis est, & Cimbrica clades contigit, & pugna ad Pollentiam. Splendidissima sane est hujus libri clausula, & ultimus versus cum majestate quadam expressus ex illo Virgiliano, Discite justitiam moniti, & non temnere Divos.

XXVII

CL. CLAUDIANI

IN VI. CONSULATUM

HONORII AUGUSTI

P R A E F A T I O

Omnia quæ sensuvolvuntur vota diurno,
Pectore sopito reddit amica quies.

Venator defessa toro cum membra reponit,

Mens tamen ad silvas & sua lustra redit.

5 Judicibus lites, aurigæ somnia currus,

Vanaque nocturnis meta cavetur equis.

Furto gaudet amans, permutat navita merces,

Et vigil elapsas quærit avarus opes.

Blan-

8 quid si legamus vigili?

* Nescio quid moverit Pulmanum, ut hanc præfationem libro tertio de Raptu Proserpinæ denuo præmiserit, quem secutæ sunt Plantinianæ: cum tamen MSS. optimi quique & Parrhasius, & antiqui, præter Vicentinum & Juntam, editores hunc illi locum assignarint merito; quem ipsum etiam argumentum pulchre ruetur. Cf. dicta ad v. 17.

1 *Sensu diurnovolvuntur*, quæcunque interdiu, per quemcunque sensum externum vel internum, vigilantium mentibus obversantur. Locus hic communis, tractatus centies ab omni scriptorum genere, sua unicuique experientia notus est. Si quis tamen suaviter affici velit, legat Lucret. 4, 960-1031.

6 *Meta cavetur*, aperta allusione ad illud Horatianum *Metaque servidis evitata rotis*. Summa ars aurigæ in circo quam proxime metam flectere currum anfractu brevissimo, & evitare eadem, ne offensus ad metam frangat axim, currum evertat.

7 *Furtum*, κλέμμη, est, quidquid occulte, non animadversum his, quorum metuitur, vel vitatur certe, conscientia, peragitur, sive de cetero bonum, sive malum sit. Sedem tamen peculiariter etiam in rebus amatoriis habet.

8 Potest hic sensus esse, Avarus evigilans quærit elapsas sibi per quietem opes, quasi non somnium esset,

20 Phlegrææ referens præmia militiæ.

Additur

20 Cum *Phlegraea* hæc¹ *militia* sapius apud nostrum memoretur, nempe 35, 355. 36, 201 & 337. 37, 4. 40, 27: placet hic breviter nomen illud declarare. Antiquissimi, apud quos est ejus mentio, assignant *Phlegra* nomen *Pallenæ*, quæ est chersonnesus *Macedoniæ* vel *Thraciæ* (quarum terminos, ac *Thessaliæ* adeo confundi constat) iidemque *Herculem* faciunt illius belli partem præcipuam. Sic *Pindarus* *Nem. A.* 100 & *Isth.* 5, 48 utroque loco certe *Thraciæ* tribuunt vetera scholia, non minus quam apud *Apollo.* *Argon.* 3, 234. Sic & *Stephanus de urb.* *Herodotus* 7, 123 post enumeratas urbes *Pallenes*, αὗται, inquit, (αἱ πόλεις) τὴν νῦν Παλλήνην πρότερον δὲ Φλέγρην καλεομένην νεμόμεναι. Apertum est *Phlegram*, campum *Gigantomachiae*, esse in illa *Thracia Macedonica* vel *Thessalica*, in vicinia *Pelii*, *Ossæ*, *Olympi* &c. Nec aliter *Strabo* in *Excerptis* l. 7 p. 228, b pr. Ὅτι ἡ Παλλήνη χερσόνησος -- Φλέγρᾳ τὸ πρὶν ἐκαλεῖτο· ὧν δ' αὐτὴν οἱ μυθεύοντες Γίγαντες -- ὧς Ἡρακλῆς διέφθειρεν. Rursus haud dubie campi *Phlegraei* sunt in *Italia* *Plin.* 3, 5 s. 9 *Dein Puteoli* - postque *Phlegraei* campi, *Acheusis* palus *Cumis* vicina. Et 18, 11 s. 29 *Pars* campi *Campani*, quæ *Lavoria* vocantur, quæ *Phlegraum* *Græci* appellant. *Phlegraeum* campum diserte *Campaniæ* assignat *Strabo* l. 5 p. 168, 19 ἐν ᾧ τὰ περὶ τῆς Γίγαντος μυθεύουσιν. Sic p. 169, 51 ubi post descriptionem soli sulphure & aquis calidis abundantis, addit ideo *Φλέγραν* quosdam dici putare regionem *Cumanam*, καὶ τῶν πεπτωκότων Γιγάντων τὰ κεραυνία τραύματα ἀναφέρεισι ταῖς τοιαύταις προχοαῖς τῇ πυρὸς καὶ τῇ ὕδατος. Sic enim legen-

dum, hoc sensu, *vulnera* *gigantum* ibi *castrorum* in fabulis, referunt ad ejusmodi ignis & aquæ eruptiones. Et jam paullo ante p. 194, 31 memorarat τὸς περιληφθέντας τῶν Γιγάντων ἐν τῇ κατὰ Καμπανίαν Φλέγρᾳ. Sapiens hic etiam *Polybius* videtur pulchre hanc *Mythologorum* dissensionem composuisse, certe explicuisse l. 3 c. 91 ubi in laude *Campaniæ* addit, ἐπιεικέστατος παρὰ τοῖς μυθογράφοις ὁ περὶ τούτων τῶν πεδίων λέγεται λόγος· προσαγορεύεται δὲ καὶ ταῦτα Φλεγραῖα, καθάπερ καὶ ἕτερα τῶν ἐπιφανῶν πεδίων. Θεὸς γε μὴν μάλιστα περὶ τούτων εἰκὸς εἰρικέως. Probabilem valde ait de his campis fabulam, appellari etiam hos *Phlegraeos*, non minus quam alios insignes fertilitate campos: credibile enim esse, de his potissimum *Deos* contendisse. *Diodorus Siculus* (qui 4, 21 *Phlegraeum* campum vicinæ *Vesuvii* montis assignaverat, & quod in scriptore ævi *Augustei* valde memorabile est, dixerat, eum locum habere multa signa τῇ κεκαῦσθαι κατὰ τὴς ἀρχαίας χρόνης, arsisse antiquis temporibus) pulchre ipse quoque rem componit 5, 71, Conflata esse præter ea, quæ indicaverat, ait, alia quoque bella *Jovi*, πρὸς Γίγαντας τῆς μὲν *Μακεδονίας* περὶ τὴν Παλλήνην, τῆς δὲ *Ιταλίας* κατὰ τὸ πεδίων ὃ τὸ μὲν παλαιὸν ἀπὸ τῇ κατακεκαυμένῃ τόπῳ Φλεγραῖον ὠνομάζετο, κατὰ δὲ τῆς ὕστερον χρόνης *Κυμαῖον* προσηγορεύθη. Poætæ itaque *Phlegram* appellant, *Phlegraea* bella, e. i. g. a. prædicant, cum de *Gigantum* in *Deos* conatibus agunt, lectori plerumque integrum relinquunt, velitne *Phlegram* in *Macedonia* collocare an in *Italia*.

XXVIII

CL. CLAUDIANI

DE SEXTO CONSULATU

HONORII AUGUSTI

PANEGRIS

Aurea Fortunæ Reduci si templa priores
 Ob reditum vovere ducum, num dignius umquam
 Hæc Dea pro meritis amplas sibi posceret ædes,
 Quam sua cum pariter trabeis reparatur & Urbi
 5 Majestas? nec enim campus sollennis & urna
 Luditur in morem: species nec dissona cœtu,

Aut

2 pro reditu MS. non vulg. nunc MS. 3 Latias - arces MS.
 4 repetatur primæ edit. repareretur Heins. ex 2 MSS. reparatur Vien. &
 Bas. marg. Claver. & MSS. plurimi optimique. 5 campi &
 urnæ conj. Scal. recepta a Barth. campo MS.

* Incidit hic Consularatus in A. C. 404 gestus in Occidente, cum Orientalis consul esset Aristænetus.

1 *Fortunæ reduci Cæsaris Augusti* aram dedicavit S. P. Q. R. cujus imago in duobus nummis aureis apud Morell. tab. II n. 1 & 2, ubi vid. Schlegel. & quos laudat Fabric. ad Dionem 55, 10 n. 98, qui τὴν ἐναγώνιον vocat. Nempe *Redux* in hac formula est qui reducit. *Templum* Domitiano datum celebrat Martialis 8, 65.

4 *Trabeis* consularibus reparatur sua majestas, quod suscipit consularum Honorius: *urbi*, quod præsens, antiquo ritu suscipit.

5 Respicere videtur ad acerbam illam Lucani querelam de Cæsaris comitiis, 5. 392 *Fingit solennia campus, Et non admittæ dirimit suffragia plebis, Decantatque tribus,*

& *vana versat in urna.* Simulacra qualiacunque interdum *ludebant* potius quam agebant prisci ritus: in his *urna* adhibita, in quam conjectæ erant tribuum sortes s. nomina, ut inde educeretur prærogativa, cujus suffragium ferre sequi solebant reliquæ. Alii principes ne hos quidem ludos poterant perpeti. Laudem magnam suo Trajano ex eo arcessit Plinius, quod prisco more se consulem designari, adigique adeo jure jurando passus est. Vid. Pan. 63 & 64.

6 *Species* & habitus externus hominum non abhorrebat ab ea re, quæ gerebatur: non erat *peregrina* ob habitum & vestitum imago *juris* quod simularetur Romani: verbo, togati versabantur in campo, pro rostris, in palatio.

Aut peregrina nitet simulati juris imago.
 Indigenas habitus nativa Palatia sumunt,
 Et, patriis plebem castris sociante Quirino,
 10 Mars augusta sui renovat suffragia campi.
 Qualis erit terris, quem mons Evandrius offert
 Romanis avibus, quem Tiberis inaugurat, annus?
 Quamquam omnes, quicumque tui cognominis, anni
 Semper inoffensum dederint successibus omen,
 15 Sintque tropæa tuas semper comitata secures!
 Hic tamen ante omnes miro promittitur ortu
 Urbis & Augusti geminato nomine felix.
 Namque velut stellas Babylonia cura salubres

Optima

8 indignos - fumant *Vien. marg.* 10 sibi *al.* 11 erat *MSS.*
hinc eat conj. Heins. 12 annus *vulg. annis MSS. quod ortum ex*
annus. 14 dederant *Cuj.* 16 protenditur *i. portenditur MS.*
 17 Terbis *In Aug. conj. Scal. recepta a Raphel. Liber*
Vien. marg. numine MS. munere MS.

8 *Nativa palatia*, q. d. naturalia Romano Imperatori. Repugnare videtur naturæ rei, Imperatorem Romanum esse, & Palatium Romanum nunquam adire.

9 *Quirinus, Quirites, Plebs, Campus* nomina pacis ac togæ sociantur cum militaribus *Castris, Marte. Mars renovat* instauratque *suffragia campi sui, Martii*, restituit prisca comitiorum solemnia.

11 *Mons Evandrius*, Palatinus, in quo ille habitasse credebatur, Liv. 1, 5. Hunc Romulus ad inaugurandum templum ceperat Liv. 1, 7. Ex Palatino itaque colle prospiciebant cælum augurii caprandi causa: hoc vocat poeta *offerre annum* novi consulis prosperandum & felici augurio signandum, *avibus*, quæ inde a Romulo faustæ fuerunt Romanis: ad *Tiberim* est campus Martius, ubi habentur comitia.

13 *Tui cognominis*, quos tu nomine tuo Consul signasti.

15 Felicia quædam singulis Honorii consularibus contigisse, in-

ductione quadam fastorum & chronicorum probari potest.

17 Hoc anno jungitur, hoc enim est *geminare nomen Urbis & Augusti*, quia Honorius Romæ consulatum suscipit. Habet illa Romæ & Augusti geminatio felix quoddam omen. Origo repetenda videtur ab ipso Imperatore Augusto, de quo Sueto. c. 52 *Templa, quamvis sciret etiam Pro-* consulibus *decerni solere, in nulla tamen provincia, nisi communi suo Romæque nomine recepit.* Videmus talia templa in nummis v. g. Morelliani thesauri Aug. Tab. 15, 5 it. Claud. Tab. 4, 21 ubi plura Haverc.

18 Conveniunt hæc cum Astrologorum dictatis, quorum, ut nullius non artis quæ tum colebatur, peritum fuisse nostrum poetam, hic locus ostendit. Non est tempestivum rem totam disputare. Ponamus modo verba Firmici junior. 2, 3 *Altitudines - in opportunis genitura locis homines faciunt beatos.* — *Hac ex causa*

sa

- Optima tunc spondet mortalibus edere fata,
 20 Cælicolæ cum celsa tenent, summoque feruntur
 Cardine, nec radios humili statione retundunt:
 Haud aliter Latiae sublimis signifer aulæ,
 Imperii fidus propria cum sede locavit,
 Auget spes Italas: & certius omina surgunt,
 25 Victrici concepta solo. Cum pulcer Apollo
 Lustrat Hyperboreas Delphis cessantibus aras,
 Nil tum Castaliæ rivis communibus undæ
 Dissimiles, vili nec discrepat arbore laurus:
 Antraque mœsta silent, inconsultique recessus.

At

21 recondunt *vulg.* recumbunt *MS.* 23 prima *vulg.* Sed
 propria jam *Vic. Vien. Bas. marg.*

sa Babylonii ea signa in quibus
 stellæ exaltantur, domicilia earum
 esse voluerunt.

21 Retundunt radios, ut minus
 potentes sint, minus efficiant,
 cum non directe cadant, sed vel-
 ut ex transverso debiliore impetu
 veniant. Vid. 1, 23. 8, 185. præser-
 tim 35, 135.

22 Signifer aulæ Latiae, Zodia-
 cus, cum quo comparat ordines &
 dignitates omnes imperii, locavit
 fidus s. solem Imperii, Honorium
 Augustum, propria sede s. summa,
 in consularu. Itaque Honorius
 tanquam beneficium jam per se
 fidus, locatum in domicilio suo,
 Romæ, eo beatiorum faciet reim-
 publicam.

25 In verbo concepta misceri vi-
 dentur duæ translationes. Concipi
 dicuntur omina, vota, preces, in
 quantum certæ verborum formulæ
 includuntur: sed cum dicit surgunt,
 cum addit solo victrici aperte illa
 cum plantarum seminibus compa-
 rat. Ceterum ad exaggerandam fe-
 licitatem, quam percipiat Roma
 ex Augusti præsentia, comparat
 hunc cum Apolline, qui præ-
 sens Delphos suos animat, illo

apud Hyperboreos absente nihil
 aliis præstantes.

26 Hyperborei illi, ad quos sta-
 tis temporibus invisit Apollo s.
 Phæbus, videntur Occidentalis
 Hispanici vel Africani adeo lito-
 ris incolæ intelligi non nunquam,
 ut ad 7, 56 monuimus. Actum
 est de Hyperboreorum illa cum
 Apolline societate, & hujus ad
 illos post XIX annorum intervalla
 adventu, copiose in Commenta-
 riis Academiæ scientiarum Got-
 tingenſis. Hic illud modo memi-
 nerimus, Solis ad septentriones ac-
 cessum hoc modo signari a docto
 poëta non videri, licet Rhipæi s.
 Rhipæi axis mentionem iniiciat:
 nec enim relinquit Delum Sol,
 cum ad Tropicum cancri accedit,
 & æstatem facit Septentrionalibus.
 Est igitur hic nihil *Φωκίων*, sed
 imago tantum poëtica, ut per
 Apollinis sic absentiam languent
 Delphi, ita Roma Augusto ab-
 sente tristitia quadam consenescit.

29 Inconsultus, quod res ipsa
 satis declarat, hic non nominis
 more accipiendum, ut *inconfide-
 ratus*, neque notat eum, cui non
 respondit oraculum; sed ipsius est
 oraculi

- 30 At si Phœbus adest, & frenis grypha jugalem
 Riphæo tripodas repetens detorsit ab axe,
 Tunc silvæ, tunc antra loqui, tunc vivere fontes,
 Tunc sacer horror aquis, adytisque effunditur Echo.
 Clarior, & doctæ spirant præsagia rupes.
- 35 Ecce Palatino crevit reverentia monti,
 Exsultatque habitante Deo, potioraque Delphis
 Supplicibus late populis oracula pandit,
 Atque suas ad signa jubet revirescere laurus.
 Non alium certe decuit rectoribus orbis
- 40 Esse larem, nulloque magis se colle potestas
 Aestimat, & summi sentit fastigia juris.

Attol-

38 lauros *al.*

oraculi epitheton, quod nemo consulit, quod consulit nemini. Illud hic indicandum censui, quod in Thesauro hæc notio prætermissa est.

30 *Gryphos* currui Phœbi junctos ita olim cecini in Gryphum fabula: *Est tamen ut magnos quoque viderit India Gryphas.* Hic etenim si quis Phœbi radiantia pictor Ora dedit tabulis inscripta aut pariete templi, Non ille addit equos rapido in temone jugales, Sed Gryphas jungit curru ad lora aurea vinctos. Vid. Philostr. Vita Apollo. 3, 48. Tales ex monumentis lapidum & nummorum dedit Spanh. Diss. 5 p. 271 sq.

31 *Tripodas* plures, non tantum solemnem illam Pythiæ sedem, sed plures, cortinasque, & pocula adeo, partem divitiarum templi Delphici. cf. 2, 12.

33 *Echo* naturalis effectus speluncarum & cavorum (quæ hic *Adyta* vocantur, quo subire, *δύεσθαι*, non licet nisi sacerdotibus) certa sibi proportionem respondentium. Ad eandem vocis repercussionem respiciunt *doctæ rupes*. Doctus esse putatur, qui reddere accepta a doctore potest.

35 Hinc jam applicat, quæ de Delphis dixerat, ad Palatium, & domum Cæsarum.

38 *Laurus* ornat capita, postes, fasces, Imperatorum: in primis etiam signa militaria.

40 *Potestas*, imperium, non magis sentit majestatem suam, ejusque sibi conscia est, quam cum Romæ versatur in Cæsarum palatio, in monte Palatino. Nec enim dubito, illud intelligendum esse urbis an orbis miraculum, cujus descriptionem divinatione mathematica ex ruinis veteribus effictam dedit Franc. Blanchinus in magnifici splendoris opere postumo *Del Palazzo de' Cesari* Vero. 1738. Durasse per varios casus atque incendia hoc Palatium videtur etiam aliquanto ultra hæc tempora. Vid. formulam *cure Palatii* apud Cassiod. 7, 5 & Savaro. ad Sidon. car. 23, 432 p. 200. Cf. Iac. Gothofr. ad l. un. C. Theod. de comitib. & tribunis scholarum, ubi pulchre observat, ab illa *Cura Palatii* ortum habuisse splendidissimam illam *Curopalatarum* in Orientali Imperio dignitatem, ab Augusti fastigio proximam.

F f

Attollens apicem subjectis Regia Rostris,
 Tot circum delubra videt, tantisque Deorum
 Cingitur excubiis. Juvat infra tecta Tonantis
 45 Cernere Tarpeja pendentes rupe Gigantas,
 Cælataque fores, mediisque volantia signa
 Nubibus, & densum stipantibus æthera templis,
 Aeraque vestitis numerosa puppe columnis

Confita,

44 intra vulg. infra Ald. & MSS.

45 gigantes al.

48 veste MSS. veste MS. unde conj. Heinsf.

numeroso veste i. hasta.

42 Hæc domus Regia vocatur præter morem veterum, sublata nempe nominis invidia. Sic de habitatione Imperatorum posuit noster 5, 97. 8, 123. 19, 135 &c. Regia igitur *subjecta* sibi habet in foro *rostra* &c. Simplex conspectus tabulæ Romam antiquam exhibentis hunc locum illustrat.

44 *Excubiæ Deorum*, Regiam tuentium, videntur ex contrario, nec sine elegantia dictæ cum respectu ad illud Plinii Pan. 52 ubi de statu Imperatoris extra cellas templorum positis, *Tibi*, inquit *maximus honor excubare pro templis*. *Excubiæ* si proprietatem verbi spectes, sunt militum extra vallum stationes. Utra vero melior sit lectio, *infra* an *intra* difficile mihi certe est dicere, quod rem ipsam ignorem. Probabile tamen videtur fuisse in parte rupis Tarpejæ, forte ex ipsa rupe certe anaglypho opere excisum, magnificum argumentum, gigantomachiam, aptum si quod usquam Jovi Tarpejo & Capitolino. Sic quidem malim, quam argumenta valvarum, de quibus statim, intelligere cum Justo Rycquio de Capitolio c. 17 p. 172. Certe *pendentes Tarpeja rupe gigantas* tale opus quale descripsi modo, commode, & graphice dici, mihi liquet.

46 *Calatæ fores*, valvæ argumentosæ, s. historica aut fabulosa argumenta habentes ex aureis laminis quales in templis magnificentioribus fuisse vel solæ Ciceronis Verrinæ docent. De his Capitolii valvis paullo post hæc tempora aurum detraxit Stilicho, si fides Zosimo 5, 38.

Signa mediis nubibus volantia intelligam, non vexilla, quæ certis temporibus, ut comitiis, proposita videntur: sed signa proprie dicta i. e. statuas deorum in fastigio templorum positas ita alto loco, ut qui de imo illas suspicerent, volare eas inter nubes putarent. Passim ea videmus in nummis V. G. Tiberii Tab. 5 n. 2 & 18 Morell.

47 *Densum æthera* interpretari forte licet obscuratum, ut vix videri possit præ templis illum intercipientibus.

48 Columnas rostratas describit, quas plures fuisse in Capitolio &c. circa illud, ostendit Rycquius c. 33. Talis est, de qua Liv. 42, 20. Quod *Aera confita columnis* vocat Rostra illis fixa, ad illum æris præ ferro usum pertinet, ab antiquissimis inde temporibus receptum. Sic Virg. Ge. 3, 29 *Natali surgentes ære columnas* appellat. Vid. Servius. *Puppis* mentio hic videtur intemptiva, cum de rostris sermo sit, proræ præfixis. Vid. V. L.

65 Teque rudem vitæ, quamvis diademate necdum
Cingebare comas, socium sumebat honorum,
Purpureo fotum gremio, parvumque triumphis
Induit, & magnis docuit præludere fatis.

Te linguis variæ gentes, missique rogatum
70 Fœdera Persarum proceres, cum Patre sedentem
Hac quondam videre domo, positoque tiaram
Submisere genu. tecum prælarga vocavit
Ditandas ad dona tribus: fulgentia tecum
Collecti trabeatus adit delubra Senatus,

Romano

67 trophæis MS. 68 imbuit al. fastis omnes ante Heinsh. 71 positaque tiara primæ editt. positoque tiara al. 72 præclara MSS.
74 collecto senatu MSS.

65 Primum Consulatum gesserat Honorius, h. e. nomen anno dederat vix bimulus A. C. 386: sed quod socium honorum sumfisse hic dicitur, illud non ad consulatum, sed ad communicatum cum puero triumpho, congiarii que distribuendi honorem ipse poeta refert: Augusti enim nomen & diadema illi dedit demum A. 393 undecenni.

67 Conf. 7, 129.

70 Si audiamus Idacii chronicon, & chronologiam legum Gothofredianam, legati Persarum A. 384 ipso, quo natus est Honorius, venere, nec Romam venere, sed Constantinopolin. Sed credendum est nostro, etiam hoc anno venisse alios, forte occasione victoriæ & triumpho de Maximo. Haberemus hæc explicatiora, si existeret commentarius Latini Pacati, qui in fine sui in Theodosii hanc victoriam Panegyrici, triumpho ipsius descriptionem vel deprecatur vel promittit hoc modo, *Ea vero, quæ Romæ gesta sunt & geruntur, ingentis permittenda Romanis sunt: (ipse Pacatus erat Gallus) qualem te urbi dies primus invexerit, quis in curia fueris, quis in rostris; ut pompam præeuntium*

ferculorum curru modo, modo pedibus subsecutus, alterno clarus incessu, nunc de bellis (curru invehctus) nunc de superbia (pedibus ipse incedendo) triumpharis. — *Romam vidi, Theodosium vidi* — *Ad me longinquæ convenient civitates, a me gestarum ordinem rerum stilus omnis accipiet; a me largumentum poetica, a me fidem sumet historia. Compensabo tibi istam, Imperator, injuriam; si, quando de te ipse nihil dixerim, quod legendum sit; instruam (scriptores dignos) qui legantur.*

71 Tiaram, tegumentum capitis Persicum, non abstulere, sed una cum capite submisere ad genua imperatoris. Hunc habitum declarant nummi.

72 Congiarii descriptio, in qua luxuriari Poëtam, non mirabitur, qui recorderetur illud Plinii Pan. 25, 2 *locupletatas tribus, datumque congiarium populo*, & reliqua magnifice ibi dicta.

74 Delubra Senatus cum vocat, divinitatem ei tribuit, ut 27, 24. Nempe Græcula in primis adulatione non modo Θεᾷ Πώμη, sed etiam Θεᾷ σύγκλητος, & ἱερᾷ σύγκλητος in nummis celebratur, qua de re Spanhem. diss. 3 p. 139 sq.

- Ipsa per Illyricas urbes Oriente relicto
 Ire Serena comes, nullo deterrita casu,
 Materna te mente fovens, Latioque futurum
 95 Rectorem, generumque sibi. Seniore supernas
 Jam repetente plagas, illo sub cardine rerum
 Sedula servatum per tot discrimina pignus
 Restituit sceptris patrui, castrisque mariti.
 Certavit pietate domus, fidæque reductum
 100 Conjugis officio Stilichonis cura recepit.
 Felix ille parens, qui te securus Olympum
 Succedente petit. quam lætus ab æthere cernit
 Se factis crevisse tuis! duo namque fuere
 Europæ Libyæque hostes. Maurusius Atlas
 105 Gildonis furias, Alaricum barbaræ Peuce
 Nutrierat: qui sæpe tuum sprevere profana
 Mente patrem. Thracum venientem finibus alter
 Hebri clausit aquis; alter præcepta vocantis
 Respuit; auxiliisque ad proxima bella negatis
 110 Abjurata palam Libyæ possederat arva.
 Quorum nunc meritam repetens non immemor iram
 Suppliciis fruitur, natoque ultore triumphat.
 Ense Thyestiadæ poenas exegit Orestes:

Sed

100 officiis *al.* obsequiis *MS.* 107 veniens e *Vien. Junt. Ald.**Bas. Barth.* 109 rogatis *Vic. Vien. Bas. marg.*113 Thyestiadem, *it.* Thyestiades *al.*

92 *Serena* Stilichonis uxor soror patruelis, & adoptiva Honorii, sed aliquantum ætate illum prægressa, mox futura socrus, nunc educatrix (Vid. Tabula generis Theodosii).

95 Nempe Theodosius mox ab illa de Eugenio victoria & triumpho vita functus est A. C. 395.

101 *Securus* proprie. sine cura, quid futurum esset relictis & posteris. Cf. 7, 158

108 Vid. 15, 246.

111 Nescio quam bene Theodosius apud superos dicatur *frui* h. e. gaudere *suppliciis* rebellium. Vid. 22, 14. Sed demus veniam poëtæ externo, vel illius dicta interpretemur, ut solemus similia eorum, qui nobis sacrosancti sunt.

113 *Thyestiades* Agamemnon, quem Plisthenis filium alii faciunt, ut Apollod. 3, 2, 2, fratris Thyestæ, apud Homerum Il. B, 108 certe sceptrum accepit a Thyeste: fuerit igitur Thyestiades certe successor Thyestæ.

- 130 Luce, tot amissis fociis, atque omnibus una
 Direptis opibus, Latio discedere jussus
 Hostis, & immensi revolutus culmine fati,
 Turpe retexit iter. Qualis piratica puppis,
 Quæ, cunctis infensa fretis, scelerumque referta
 135 Divitiis, multasque diu populata carinas,
 Incidit in magnam bellatricemque triremem;
 Dum prædam de more parat, viduataque cæsis
 Remigibus, scissis velorum debilis alis,
 Orba gubernaculis, antennis faucia fractis,
 140 Ludibrium pelagi vento jactatur & unda,
 Vastato tandem pœnas luitura profundo.
 Talis ab Urbe minas retro flectebat inanes
 Italiam fugiens, & quæ venientibus ante
 Prona fuit, jam difficilis, jam dura reversis.
 145 Clausa putat sibi cuncta pavor, retroque relictos,
 Quos modo temnebat, rediens exhorruit, amnes.
 Undosa tum forte domo vitreisque sub antris
 Rerum ignarus adhuc ingentes pectore curas
 Volvebat pater Eridanus, quis bella maneret
 150 Exitus: imperiumne Jovi, legesque placerent,
 Et vitæ Romana quies, an jura perosus
 Ad priscos pecudum damnaret sæcula ritus.

Talia

136 triremim MS. 137 putat vulg. 143 Italia MS. 146 terre-
 bat anteHeinsf. 152 victus MS. rictus MS.

132 Retexit iter, relegit, Meta-
 phora pulchra, non judicanda ex
 nostris moribus, sed ex illius con-
 suetudine temporis, quo nulla
 domus esset, neque tam humilis,
 neque tam magnifica, quæ non
 haberet textrinum, cuius operis
 nec reginas puderet. quæ sua ma-
 nu, vestes texere suis caritatibus,
 decorum sibi putarent.

140 Viderur respexisse Hor. Car.
 1, 14 illud præsertim v. 15 Tu, na-

vis, nisi ventis ludibrium debes,
 cave.

144 Illud prona etiam in prosa
 placuit Plinio Pan. 16, 5 Omnia
 hæc tam prona, tam cedentia virtu-
 tibus tuis sentiet &c.

149 Eridanum inducit, quod res
 in superiori parte Italiæ, ubi Pa-
 dus regnat s. Eridanus, gesta est.

150 Epitheton Romana etiam ad
 Imperium & Leges revocandum.

Aethereum probat urna decus. namque omnia luctus
 170 Argumenta sui Titan signavit Olympo,
 Mutatumque senem plumis, & fronde sorores,
 Et fluvium, nati qui vulnera lavit anhelī.
 Stat gelidis auriga plagis: vestigia fratris
 Germanæ servant Hyades, Cycnique sodalis

Lacteus

Dial. Deor. 25 pr. Titan igitur ipse luctus sui ex filii interitu argumenta, hoc Olympo, hac urna qualicunque imagine cæli, signavit.

171 Cycnus senex, rex Liguria, Phaëthonti propinquus, dum deflet propinquum, in cycnum conversus est, teste Hygino fab. 154. Habet fabulam etiam Naso Met. 2, 367: neuter hunc cycnum cælo assignat, ut nec Aratus v. 273, nec illius Germanicus Interpres ibid. neque Eratosthenes c. 25, qui potius illum cycnum honorant, sub cuius forma Jupiter Nemese potitus est. Sed utitur noster poëtæ iure, & quid ni?

Fronde mutatae sunt sorores Phaëthontis, Heliades, ut indicavimus, in populos, quibus ulmos vel alnos alii substituunt, e quibus stillans resina durari putabatur in electrum. Hæc dominatrix fabula pulchre narrata Ovid. Met. 2, 340 sqq.

172 Fluvium, Eridanum, signavit in urna, quæ hic describitur, Phœbus, qui sui h. e. Phœbi filii, anbeli ab æstu, a casu, a morte imminente vulnera lavit. Eridanus nempe jam Arati tempore in cælo fuit, Λείψανον Ἠριδανοῦ ποταμοῦ, ut est v. 359. Sequi autem videtur Claudianus Germanicum, qui a verbo πολυκλαύτη, flebilis admonitus forte, pulchre sic devincit hæc fabulas v. 360 sq. ut prædicet Annem, qui Phaëthonta suas deflevit ad undas Postquam patris equos non æquo pondere vexit, Vulnere reddentem flammæ Jovis: hunc nova silva Planxere, ignotis (antea) mæstæ Phaëthontides ulmis. Tum, Eri-

danus medias liquidis interjacet undis. Docet V. Scholiasta Germanici ad h. l. ab Hesiodo inter astra collocatum Eridanum propter Phaëthonta. Sed addemus etiam reliqua ad lucem Claudiani: Hujus pars undæ lævum tenet Orionis Lapsa pedem.

173 Auriga cælestis, Heniochus, vulgo Erichthonius, inventor currus, prædicatur; vel Myrtilus, Oenomai auriga. V. German. v. 156. (Aratus enim ipse v. 161 simpliciter ἡνιόχον habet) & Manil. 1, 369 & 5, 69. Plures habet fabulas Hygi. Poët. Astron. c. 13 p. 446 Stav. Quibus hanc, nempe Phaëthonta esse illum aurigam curru excussum, vel ex Hesiodi libro deperdito addit noster, ut illud quod observatum a Germanici Scholiaste modo monuimus, vel etiam iure poëtæ usus confingit. Quidquid ejus sit, similia Nonnus 38, 424 Ζεὺς δὲ πατὴρ Φαέθοντα κατεσήμεν Ὀλύμπῳ Ἰκελον ἡνιόχῳ καὶ ἐπώνυμον.

Quomodo Hyades sint Germanæ Phaëthontis, non puto traditum esse historice. Sed videtur Claudianus physiologice hoc indicare, Hyadas s. Pluvias (quod perpetuum earum non tam epitheton, quam synonymon est, de quo Heinl. ad Aen. 3, 516) esse filias Solis, qui eas tollit ac suscipit ex mari s. Tethye, adeoque Phaëthontis sorores.

174 Lacteus circulus cycni sodalis est, quia in illo conspicitur: ut Hor. Car. 1, 25. 9 Hiemis sodalis Eurus.

- Cærus, & velox Athesis, tardusque meatu
 Mincius, inque novem confurgens ora Timavus.
 Insultant omnes profugo, pacataque lætum
 200 Invitant ad prata pecus. jam Pana Lyceum,
 Jam Dryadas revocant, jam rustica numina Faunos.
 Tu quoque non parvum Getico, Verona, triumpho
 Adjungis cumulum: nec plus Pollentia rebus
 Contulit Ansoniis, aut mœnia vindicis Astæ.
 205 Hic rursus, dum pacta movet, damnisque coactus
 Extremo, mutare parat præsentia casu,
 Nil sibi perjurum sensit prodesse furorem,
 Converti nec fata loco; multisque suorum
 Diras pavit aves, inimicaque corpora volvens
 Jonios Athesis mutavit sanguine fluctus.
 210 Oblatum Stilicho violato foedere Martem
 Omnibus arripuit votis, ubi Roma periclo
 Jam procul, & belli medio Padus arbiter ibat.
 Jamque opportunam motu strepuisse rebeli

Gaudet

- 204 Hastæ MSS. etiam Cuj. 205 novat malebat Heins. 207 sen-
 tit MSS. 209 aquas MS. 212 medius vulg. medius belli
 Barth. 2. 213 statuisset Bas. marg.

198 De septem an novem Timavi
 oribus dictum ad 7, 120.

202 Ad Ieronam prælio supera-
 tum fuisse dicit Alaricum, cum
 post Pollentinam cladem denuo
 arma moveret: itemque ad Astam
 urbem.

205 Pacta movere, non stare
 conditionibus de quibus convenit.

207 Fata loco converti posse pu-
 tabat Alaricus, feliciorem se futu-
 rum in illis partibus ultra Padum
 remotis, quam fuerat propius Ro-
 mam. Recordabuntur hic, qui
 nostros de religione libros amant,
 opinionum Balaci Num. 24, 23. &
 Syrorum 3 Reg. 20, 23.

209 Ultrane consuetum exten-
 dit Jonios fluctus, cum in intinuum

Adriæ sinum influat Athesis: an hor-
 ribili hyperb. decoloratum ait totum
 mare Adriaticum quam longum
 est usque ad Calabriam & Epirum,
 ubi demum incipit Jonium? Neu-
 tro opus est, Jonii fluctus sunt
 sinus Jonius, κέλιος Ιόνιος, quo no-
 mine etiam historici mare Adria-
 ticum appellant. Vid. Palmer. ad
 Thuc. I, 24 pr.

210 Nimis forte bonum virum
 hic putabant poetam nostrum,
 qui tum erant magni politici. Non
 debebat votis omnibus, certe non
 apertis, arripere perfidiam Alarici
 Stilicho; sed ingemiscere infor-
 tunio illius & suo, qui cogeretur
 invitus cæde hominum pacem pa-
 rare Italiæ. Cf. ad v. 219.

- In Rhætos Gallosque vias. sed fortior obstat
 Cura ducis. quis enim divinum fallere pectus
 Possit, & excubiis vigilantia lumina regni?
 235 Cujus consilium non umquam repperit hostis,
 Nec potuit texisse suum. secreta Getarum
 Nosse prior, celerique dolis occurrere sensu.
 Omnibus exclusus cœptis confidit in uno
 Colle tremens: frondesque licet depastus amaras
 240 Arboreo figat sonipes in cortice morsus,
 Et tetris collecta cibus annique vapore
 Sæviat aucta lues, & miles probra superbus
 Ingerat obsessio, captivaque pignora monstret:
 Non tamen aut morbi tabes, aut omne periculum
 245 Docta subire fames, aut prædæ luctus ademtæ,
 Aut pudor, aut dictis movere procacibus iræ,
 Ut male tentato toties se credere campo
 Cominus auderet. nulla est victoria major,
 Quam quæ confessos animo quoque subjugat hostes.
 250 Iamque frequens rarum decerpere transfuga robur
 Cœperat, inque dies numerus decrescere castris;
 Nec jam seditio paucis occulta parari,
 Sed cunei totæque palam discedere turmæ.
 Consequitur, vanoque fremens clamore retentat,
 255 Cumque suis jam bella gerit: mox nomina supplex

Cum

234 excubias per appositionem ad lumina malebat Heinsf. numina Vic.
 Vien. Basf. marg. Plant. marg. pfallere Vic. 238 confidit MSS.
 confedit vulg. in imo Basf. 241 annisque MS. annisque, it. animi-
 que, omni que MSS. animique pavore MS. 244 rabies MSS. Vic.
 Vien. Basf. marg. 252 deditio ante Heinsf. 253 descendere MSS.
 discernere, decrescere MS. desciscere conj. Heinsf. 255 nomina ante
 Heinsf. qui nomina ex MSS. dedit, & firmavit exemplis aliorum.

243 Captiva pignora, conjuges,
 liberos jam inclusos, mox ventu-
 ros in potestatem hostis.

255 Nomina - ciet, nobilissimos
 quosque & insignes nominatim

compellat, rogat, ut aut secum
 & pro se pugnent, aut se, causam
 malorum, interficiant. Sic 5, 369
 it. 22, 153 ubi vid.

- Cum fletu precibusque ciet, veterumque laborum
 Admonet, & frustra jugulum parcentibus offert:
 Defixoque malis animo sua membra suasque
 Cernit abire manus. qualis Cybeleia quassans
 260 Hyblæus procul æra senex revocare fugaces
 Tinnitu conatur apes, quæ sponte relictis
 Descivere favis; sonituque exhaustus inani
 Raptas mellis opes, solitæque oblita latebræ
 Perfida deplorat vacuis examina ceris.
 265 Ergo ubi præclusæ voci laxata remisit
 Frena dolor, notas oculis humentibus Alpes
 Adspicit, & nimium diversi stamine fati
 Præsentis reditus, fortunatosque revolvit
 Ingressus. solo peragens tum murmure bellum
 270 Protento leviter frangebatur mœnia conto,
 Irridens scopulos: nunc desolatus & exspes
 Debita pulsato reddit spectacula monti.
 Tunc sic Ausonium respectans æthera fatur:
 „Heu regio funesta Getis, heu terra sinistris
 275 Auguriis calcata mihi, satiare nocentum

Cladibus,

261 conatus MS. 266 notasque ante Heinss. 270 (Pro)
 tanto Vien. marg. 273 dixit Cuj.

259 *Cybeleia æra* pelvis & tinnabula, qualibus uti & tinnitum strepitumque excitare solebant Cybeles s. Marris Deum cultores, Galli præsertim illi s. exsecti.

260 *Hyblæus* senex, incola Hyblæ, Attici montis, cujus apes & mella præter ceteras laudantur.

267 *Stamen fati*, solita Metaphora a colo & filis Parcarum, notat tenorem & continuationem eventuum fortunæ.

269 *Murmur* intelligo imperia, non magno clamore promulgata, sed paucis amicis circumstantibus

submissa voce impertita. Sic tum peragebat sine strepitu bellum.

270 Utrum hæc de *protento conto*, & *scopulis irrifis* historicum quid habeant, an modo sint symbola arbitraria poetæ, quibus auctoritatem & potentiam Alarici indicare voluerit, in medio relinquo: nisi quod v. 272 *debita pulsato monti spectacula* suadere videntur quiddam simile Xerxis insolentiæ compedes iniicientis & verbera intentantis mari.

274 In hac oratione ne de ipso soliloquio sive *Monodia* dicam, quod

- Cladibus, & tandem nostris inflectere pœnis!*
En ego, qui toto sublimior orbe ferebar,
Ante tuum felix aditum, ceu legibus exsul,
Addictusque reus flatu propiore sequentum
 280 *Terga premor. quæ prima miser, quæ funera dictis*
Posteriora querar? non me Pollentia tantum,
Nec captæ cruciastis opes. hoc aspera fati
Sors tulerit, Martisque vices. non funditus armis
Concideram. stipatus adhuc, equitumque catervis
 285 *Integer, ad montes reliquo cum robore cessi,*
Quos Apenninum perhibent. Hunc esse ferebat
Incola, qui Siculum porrectus adusque Pelorum
Finibus ab Ligurum populos complectitur omnes
Italiae, geminumque latus stringentia longe
 290 *Utraque perpetuo discriminat æquora tractu.*
Huc ego continuum si per juga tendere cursum,
(Ut prior iratae fuerat sententia mentis;)
Jam desperata valuissem luce, quid ultra?

Omnibus

- 282 raptæ Barth. cruciatis ante Heinfs. 288 ad Lig. vulg. a Lig. MSS.
 ad etiam Barth. amplectitur ante Heinfs. 290 determinat MSS. ut
 3, 175. 291 hunc, hic, hoc, hæc, hinc al. continuo --
 cursu MS. 293 voluissem vulg.

quod genus universum impugna-
 re, nimium forte audax fuerit, il-
 lud certe reprehendendum vide-
 tur, quod illa nimis figurata &
 picta est: ut illud quod v. 280
 dubitat, *quæ prima, quæ posteriora*
queratur, quod a v. 286 Apenni-
 ni descriptionem interit.

278 *Ante tuum aditum*, ante ali-
 quanto quam te adirem: collectis
 ex Græciæ & Illyrici præda di-
 vitiis.

279 *Flatu - sequentum terga pre-*
mor picturam habet Ovidianæ si-
 milem Met. 1, 539 *Tergoque fugaci*
Imminet, & crinem sparsum cervi-
cibus adflat. Et 5, 616 *Ingens Cri-*
nales vittas adflabat anhelitus oris.

286 Vera & pulchra Apennini
 descriptio, qua hodie utuntur,
 qui orbem nostrum per illa mon-
 tium & ultra terræ planitiem emi-
 nentium, & sub mari adeo porre-
 ctorum, juga describunt: sed
 quam in ejusmodi occasione in
 mentem venire Alarico, nimis im-
 probabile est. Audirem, si ista
 narraret Alaricus otiosus cuicum-
 que amico.

293 Si *desperata jam luce vitæ*
hujus, felicitatis certe, potuissem
 Italiam, quam longa est, per
 Apennini juga percurrere; quid
 profecissem? Hoc certe ut glorio-
 sius & propius Romam perirem.
 Diceretur, *magnis tamen excidit*
ausis, quod in Phaëthontis sepulcro
 scriptum memorat Ovid. Met. 2, 327.

- Omnibus oppeterem fama majore perustis:*
 295 *Et certe moriens propius te, Roma, viderem.*
Ipsaque per cultas segetes mors nostra secuto
l'ictori damnoſa foret. Sed pignora nobis
Romanus, caraque nurus prædamque, tenebat.
Hoc magis exſertum raperem ſuccinctior agmen.
 300 *Heu, quibus inſidiis, qua me circumdedit arte*
Fatalis ſemper Stilicho! dum parcere fingit,
Rettudit hoſtiles animos, bellumque remenſo
Evaluit transferre Pado. Proh fœdera ſævo
Deteriora jugo! tunc vis extincta Getarum.
 305 *Tunc mihi, tunc letum pepigi. violentior armis*
Omnibus expugnat noſtram clementia gentem.
Mars gravior ſub pace latet, capiorque viciffim
Fraudibus ipſe meis. Quis jam ſolatia ſeſſo
Conſiliumve ferat? ſocius ſuſpectior hoſte.
 310 *Atque utinam cunctos licuiſſet perdere bello!*
Nam quiſquis duro cecidit certamine, numquam
Deſiit eſſe meus. melius mucrone perirent,

Auſer-

- 294 meliore vulg. peremtis MSS. majore perillis Cuj. f. periculis.
 302 extulit Vic. rettulit alii omnes. rettudit MSS. & Baſ. marg. &
 verum judicavit cum Barth. Heinf. 309 dabit MSS.
 310 o utinam MSS. 312 deſinit, deſiit MSS.

296 Turbatus nimium ordo impedire poteſt etiam non rudem leſtorem: Ipſa mors noſtra damnoſa victori fuiſſet, perſequi nos coaſto per ſegetes, eaſque conculcare.

297 Obiicit ſibi, quod commodius amicus excuſandi illius cauſa diceret, Non conſultum fuiſſe vaſtare Italiam, cum haberent Romani captivas Getarum vxores & alia pignora. Reſponder, Tanto expeditius futurum fuiſſe agmen. Hoc enim eſt *exſertum*, vt brachium non impeditum pallio, toga, penula.

302 *Rettudit*, minus acrem & velut heberem reddidit animum meum, paullo ante hoſtilem. Soler noſter illo verbo præſertim de lucis radiis uti, cum illi, ut ſagittæ obtuſæ, minus ſunt penetrabiles. Quod duplicata eſt poſt ſyllabam *re* prima verbi conſonans, poterat etiam intermitteri, cum optimi quique libri eam ſyllabam ancipitem eſſe oſtendant. Sed dictum hac de re copioſe in Theſauris.

307 In hoc bene conſulit patrono ſuo Stilichoni, quod inducit conſentem Alaricum, arte ſe ſua, fraudibus ſuis

- Auferretque mihi luctu leviores sodales
 Vincta manus, quam læsa fides. nullusne clientum
 315 Permanet? insensu comites: odere propinqui.
 Quid moror invisam lucem? qua sede recondam
 Naufragii fragmenta mei? quæve arva requiram,
 In quibus haud umquam Stilicho, nimiumque potentis
 Italiae nostras nomen circumsonet aures? „*
- 320 Hæc memorans instante fugam Stilichone tetendit
 Expertas horrens aquilas. comitatur euntem
 Pallor, & atra Fames, & faucia lividus ora
 Luctus, & inferno stridentes agmine Morbi.
 Lustralem sic rite facem, cui lumen odorum
 325 Sulfure cæruleo nigroque bitumine fumat,
 Circum membra rotat doctus purganda sacerdos,

Rore

315 offensi MSS. 319 circumsonat al. 324 pro rite, quod habent
 etiam Cuj. & Claver. triste reliqui, etiam Barth.

321 *Aquilas* pro ipsis jam Romanis legionibus ponit antiquo more, licet eo tempore forte raras aquilas, pro quibus dracones tum magis in usu fuisse, vel noster poeta satis ostendit. Legionum nomina eo tempore substituisse, satis docet Notitia utriusque Imperii: de disciplina & honore huius militiæ legionariæ alia quæstio est. Vid. Schelius ad Hygi. p. 87.

323 *Stridentes Morbi* signant febres, quarum frigus stridor dentium comitari solet.

324 Versus hinc septem, quid hic tibi velint, me non satis intelligere, fateor, ac mirari, quid sit, quod nemo, quidquam hic tibi dubium videri, indicavit. Est hic imago sacerdotis lustrandi piandive causa facem rotantis, deinde piacula s. *λύματα*, corpora quibus in cerimonia usus est, retro trans caput iactantis: sed cui rei illustrandæ ea imago servire debeat, non declarat poeta. Forte

hoc vult, Ut post lustrales ceremonias fugiunt mali dæmones, & quæcunque pestes: sic Alaricus pellitur, & cum illo, tanquam face piaculari, eiecto fugiunt Pallor, Fames, Luctus, illius adhuc comites.

325 Fumum *sulfuris cæruleum* intelligi, vix monitu opus est. Nempe physica etiam ratio docet, fumum sulfuris esse ipsum sulfur dissolutum & dissipatum per aëra: eadem bituminis ratio.

326 *Doctus purganda*, Græcismus, doctus lustrationes, purgationes, *καθάρσεις*. De ipso apparatu lustrali hic agere, & ritus gentiliū e Judaicis derivatos percensere, longum est, & librorum materia: ut illorum, quos Lomeiero debemus. *Rorem piuum* esse aquam lustralem, *sulphur*, *bitumen*, lauros, *herbas*, antiquam talium sacrorum materiem, *purificum Iovem*, quem *καθάρσιον* vocant Græci; *Triviam Dianam*, qua Hecate est, & inferorum

Rore pio spargens, & dira fugantibus herbis,
 Numina purificumque Jovem Triviamque precatus,
 Trans caput averſis manibus jaculatur in auſtrum

330 Secum rapturas cantata piacula tædas.

Acrior interea viſendi Principis ardor
 Accendit cum plebe patres, & ſæpe negatum
 Flagitat adventum. nec tali publica vota
 Conſenſu tradunt atavi caluiſſe per Urbem,

335 Dacica bellipotens cum fregerat Ulpus arma,
 Atque indignantes in jura redegerat Arctos,
 Cum faſces cinxere Hypanin, mirataque leges
 Romanum ſtupuit Mæotia terra tribunal.

Nec tantis patriæ ſtudiis ad templa vocatus,

340 Clemens Marce, redis, cum gentibus undique cinctam

G g 2

Exuit

328 terrificumque *vulg.* turif. *vel* turrif. *MS.* luſtrificum *conjeciebat* Heinf. *ut* Val. Fl. 3, 448. *Sed* purificum *MSS.* 329 adverſis *Cuj.* averſus *Vien. Baſ. Plant. quod placet.* 330 nupturas *Baſ. marg.* 335 fregerit -- redegerit *vulg.* Dacia *Ald. Junt. Sed* Dacica *jau Vic. Vien. Baſ.* 337 cum cinxere faſces *Vic. Ald. Junt. Baſ. Sed* cum faſces cinxere *Vien. Baſ. marg. &c.* 338 Mæotica *vulg.*

inferorum domina, tralaticium eſt
 & ad Theocriti Virgiliique Phar-
 maceutrias, ad Tibulli 1, 2. 61, ad
 Nemefia. Ecl. 4, 63 &c. a viris do-
 ctis explicatum.

329 Quod trans caput, & averſis
 manibus jactantur tædæ h. e. faſces,
 λύματα ſ. piacula, illud ipſum quo-
 que frequenter obſervatum: hic il-
 lud nescio an ſingulare, quod in au-
 ſtrum. Id videtur ideo factum,
 quod ſedes ibi eſſet dæmonum.
 Certe Porphyrius p. cxxi Barnes.
 huc trahit: quod antro Nympharum
 Homerus Od. N. 112 tribuit
 duplices januas, ad boream alte-
 ras, mortalium com meatui deſti-
 natas, alteras ad auſtrum, quem
 Dīs assignarent, τῶν Νότων θεῶν
 νέμυντες &c.

331 Hic redit poëta ad argu-
 mentum ſuum, ad præſentiam Im-
 peratoris in urbe ſua, ſuſcipien-
 dumque ibi conſulatum, a quo

diſceſſerat v. 126 exordio altius re-
 petendo a clade Alarici.

335 Non ita expetitus eſt ad-
 ventus Ulpii Trajani in urbem
 poſt victorias Dacicas. Harum
 victoriarum inſigne monimentum
 exſtat columna Trajani juſto volu-
 mine explicata a Fabretto. Sed
 utrum, quando, quomodo, cum
 exercitu victore ad Arctos, Hypa-
 nin, Mæoticam pervenerit, non
 puto, poſſe demonſtrari hodie.
 Certe quatenus nota eſt Dacia
 Trajani provincia, ultra Iſtrum
 non multum producta videtur. Sed
 legit Claudianus Dionis hiftorias,
 de quibus forte nimis pauca ex-
 cerpſit nobis Xiphilinus.

340 Clementis elogio Marcum
 Aurelium honorat, quæ virtus
 amabiles & gratioſos reddit. Et
 tamen præfert illi hac laude Ho-
 norium,

- Exuit Hesperiam paribus Fortuna periclis.
 Laus ibi nulla ducum: nam flammeus imber in hostem
 Decidit: hunc dorso trepidum flammante ferebat
 Ambustus sonipes: hic tabescente solutus
 345 Subsidit galea, liquefactaque fulgure cuspis
 Canduit, & subitis fluxere vaporibus enses.
 Tunc contenta polo mortalis nescia teli
 Pugna fuit: Chaldæa mago seu carmina ritu
 Armavere Deos: seu, quod reor, omne Tonantis
 350 Obsequium Marci mores potuere mereri.
 Nunc quoque præsidium Latio non deesset Olympi,
 Deficeret si nostra manus. Sed providus æther
 Noluit humano titulos auferre labori,
 Ne tibi jam, Princeps, foceris sudore paratam,
 355 Quam meruit virtus, ambirent fulmina laurum.
 Jam toties missi procures responsa morandi
 Rettulerant, donec differri longius Urbis

Communes

- 343 fumante MSS. 345 subsedit ante Heinsf. 351 subsidium MS.
 352 vestra MS. 355 vulnera MSS. fulgura conj. Heinsf.
 357 orbis contra exemplaria omnia Barth. & obsecutus illi in altera edit. Heinsf.

340 Ad Marcomanorum & Quadorum motum alii passim populi ab Illyrici limite usque in Galliam, res novas moliebantur. Victoria hæc est, quam Jovi pluvio tribuisse credibile est gentiles, cujus etiam imago est in Columna Antonini Pii; Christianorum precibus impetratam, nostri credunt non injuria: licet de Fulminatrice legione, & de literis ad Senatum Marci, alia omnia cordatiores sentiant, quam quæ persuaderi sibi passa est pia credulitas. Vid. Dio Reimarianus 71, 8.

342 Modo partem cælestis auxilii noster memorat terribilem hostibus; tacet de pluvia sitiendi Romanorum exercitui indulta.

344 *Tabescere* hic est liquefcere ab igne & dissolvi.

346 *Vapores* hic de vehementissimo igne fulminis, quo ferrum dissolvi potest.

348 Arnuphin *Magum* nominavit Dio, refutatus a Xiphilino l. c.

353 Noluit Providentia Divina titulum & honorem victoriæ minuere vel auferre Honorio per ejusmodi miraculum. Callide hic tacet Poëta de Theodosii contra Eugenium victoria, de qua cecinerat illud 7, 96 *O nimium dilecte Deo* &c.

357 *Urbis preces*, non *Orbis*, differri longius passa non est Roma, Dea urbis cognominis, ejusque velut genius. Nihil hic *ταυτολόγον*, quod mirum est Heintium credidisse Barthio.

Communes non passa preces penetralibus altis
 Profiliuit, vultusque palam confessa coruscas
 360 Impulit ipsa suis cunctantem Roma querelis:
*„Dissimulata diu tristes in amore repulsas
 Vestra parens, Auguste, queror. Quonam usque tenebit
 Prælatas mea vota Ligus, vetitumque propinqua
 Luce frui, spatiis discernens gaudia parvis,
 365 Torquebit Rubicon vicino numine Tibrin?
 Nonne semel sprevisse sat est, cum reddita bellis
 Africa venturi lusit spe Principis Urbem?
 Nec duras tantis precibus permotinus aures?
 Ast ego frenabam geminos, quibus altior ires,
 370 Electi candoris equos, & uominis arcum
 Jam molita tui, per quem radiante decorus
 Ingredere toga, pugnae monumenta dicabam,*

G g 3

Defensam

359 profiliit vulg. Sed profiliuit meliores. 362 precor MSS. Ligur
 vulg. Sed Ligus MSS. hic & al. 364 decernens vulg. Sed disc. MSS.
 Vien. & Bas. marg. 372 ferebam Bas. marg. docebam
 it. parabam MSS.

361 *Dissimulata* Græcismo eleganti, quo usus etiam Ovid. Art. 1, 690 *Veste virum longa dissimulatus erat Achilles.*

363 Liguriæ itaque adscribit Mediolanum? nempe latius suntæ (de qua Cluver. 1, 7 & 8) ut poetæ non multum laborant de regundis finibus. Et sane Ligures etiam maritimi, quorum Genua caput, Mediolano & aulæ Honorii propiores longe quam Romani. Cf. 443. *Rubicon* ille, terminus licet quondam Galliæ provinciæ, tenuis tamen per se & contentibilis, quatenus *spatiis parvis* discernit ac distinet gaudia accolarum, Augustum videre cupientium, torquebit, invidia & æmulatione ex vicino sibi numine Augusti, ipsum patrem *Tiberim*, quem vetat ita propinqua luce Imperatoris frui?

Propter viciniam sedis Augustæ Rubicon audet se præferre Tiberi.

366 *Reddita* imperio Honorii bellis contra Gildonem gestis, quæ alienata illius rebellione fuerat, Africa. Per hanc occasionem sperabatur adventus Imperatoris in urbem.

369 Ego, Roma, jam parabam jugum equorum candidorum, quibus in triumpho uterere. Ipsum *ire altius* in equo vel in curru jam summum fastigium notabat, cum ipsi Imperatores pedibus suis irent in urbe ordinarie. Pergit Roma, iam *moliebar arcum* triumphalem nomini tuo dedicandum. Talia monimenta non modo augebant triumpho splendorem: sed titulo, qui in Zophoro scribebatur, victoriarum servabant memoriam. Hoc ita esse, qui supersunt hodie arcus testantur.

- Defensam titulo Libyam testata perenni.*
Jamque parabantur pompæ simulacra futura
 375 *Tarpejo spectanda Jovi, cælata metallo*
Clas̄is ut aurato sulcaret remige fluctus,
Ut Massyla tuos anteirent oppida currus,
Palladiaque comas innexus arundine Triton
Edomitis veleretur equis: Et̄ in ære trementem
 380 *Succinctæ famulum ferrent Atlanta cohortes.*
Ipse Jugurthinam subiturus carcere pœnam
Præberet fera colla iugo, vi captus Et̄ armis,
Non Bocchi Syllæve dolis. Sed prima remitto.
Num præsens etiam Getici me laurea belli
 385 *Declinare potest? Sedesne capacior ulla*

Tantæ

376 auratos - fluctus vulg. auratum - fluctum MSS. pontum MS. Ausus sum tenui mutatione concinniores reddere versus. 379 equis vulg.

trementi malit Heins. 384 nunc vulg.

375 *Tarpejus* Jupiter est Capitolinus, quod templum in saxo Tarpejo ædificatum erat: in hujus templum ingrediebantur triumphantes: præferebantur autem in ferculis aut in curribus vehabantur simulacra urbium, pugnarum &c. Quint. 6, 3. 6 *Chrysippus*, cum in triumpho Cæsaris eboræ oppida essent translata, Et̄ post dies paucos *Fabii Maximi* lignea, hæc thecas esse oppidorum Cæsaris dixit.

376 *Auratus* remex, splendidum spectaculum; fluctus aureos nemo facile hic exspectat.

378 *Palladia arundine Triton* comas innectit, i. sumta ex *Tritonis* palude in Africa, e qua ortam ipsam quoque *Minervam* volunt, & inde appellant *Tritonida*: quemadmodum contra *Tritonis* palus etiam *Pallantias* a *Pallade* vocatur teste *Plinio* 5, 4. Hic vidit deformitatem oris sui ab inflatu tibiarum, quæ ex arundine

parantur, easque abjecit. *Solin.* c. 27 *A Philanorum aris non procul palus est, quam Triton annis influit* (cujus genius ille archerypus *Triton* esse videtur, a quo orti, ad quem effluti reliqui) ubi speculatam se artium Deam crediderunt. Pulchre igitur in triumpho *Libyco* fabulas *Libycas* intexit doctus poeta.

380 *Atlantis* montis imago inter fercula triumphalia memoratur, ut indicetur cum esse denuo post victoriam de *Gildone* in Romanorum potestate. Propter magnitudinem & molem hoc *Atlantis* ferculum ferunt *succinctæ* cohortes servorum.

381 *Triumphum* talem præfert, quam vere non disputo, illi, quod ductus est *Jugurtha*: quod hic *Sullæ* artibus, & prodicione *Bocchi*, in potestatem Romanorum venerit; *Gildo* vi & armis sit superatus.

385 *Declinare* q. d. prætervehi.

Tantæ laudis erit? Tua te benefacta morantem
Conveniunt, meritisque tuis obnoxia virtus
Quos jervavit amat. Jam flavescentia centum
Messibus æstivæ detondent Gargara falces,
 390 *Spectandosque iterum nulli celebrantia ludos*
Circumflexa rapit centenus sæcula consul.
His annis, qui lustra mihi bis dena recensent,
Nostra ter Augustos intra pomæria vidi,
Temporibus variis: eadem sed causa tropæis
 395 *Civilis dissensus erat. venere superbi,*
Scilicet ut Latio resperfos sanguine currus
Adspicerem? quisquamne piæ lætanda parenti
Natorum lamenta putet? periere tyranni,
Sed nobis periere tamen. Cum Gallica vulgo
 400 *Prælia jactaret, tacuit Pharsalica, Cæsar.*

G g 4

Namque

387 suis *al.* 388 quod, quem, quam *al.* 390 spectatosque
ante Heinsium, qui spectandas ex uno Mediceo. 394 tropæi *ante Heins.*
qui dedit tropæis ex uno MS. 397 laudata *Cuj.* 398 putat
 favere *vulg.*

386 Solent homines tueri beneficia sua, & quos semel susceperunt, ob id ipsum magis amare, quod suos putant. Beneficia tua in Romam jure hoc a te postulant, debet hoc virtus tua *meritis tuis*, hoc enim est *obnoxia*, ut *ames* & colas, ut honore præsentiae tuæ afficias urbem, cui salutem dedisti. Nec mutabitur sententia, si legas *meritisque suis*.

388 Intra centum annos ter modo Augustos intra mœnia sua vidisse Romam, asseveranti Claudiano malo credere, quam perquirere ea de causa omnem Imperatorum a Constantino inde ad A. C. 504 historiam.

389 *Gargara* Mysiæ fertilitatis nomen facta sunt: hic annos tantum signant messes.

390 *Consul* h. e. annus centesimus rapit ac celeriter adducit sæculum, intervallum, quo alias ludi sæculares solebant celebrari. *Sæcula* plurium numero dixit, puto, ut indicaret, esse in hoc nomine relationem ad plura, quorum quisque sæculi sui certum initium & finem numerat. Universim orbem centum annorum describere voluit, nihil amplius. Nec enim audienda de ludis sæcularibus ab Honorio celebratis hausta ex hoc loco sententia a Baronio & Gothofredo: quam refellit Pagius ad A. 404, 2.

400 Triumphos splendidissimos edidit Cæsar de reliquis bellis; de Pompejano, & Pharsalica victoria sua, non item.

- Namque inter socias acies cognataque signa
 Ut vinci miserum, nunquam vicisse decorum.
 Restituat priscum per te jam gloria morem
 Verior, & fructum sinceræ laudis ab hoste
 405 Desuetum jam redde mihi, justisque furoris
 Externi spoliis fontes absolve triumphos.
 Quem precor ad finem Laribus sejuncta potestas
 Exsulat, imperiumque suis a sedibus errat?
 Cur mea quæ cunctis tribuere Palatia nomen
 410 Neglecto squalent senio? nec creditur orbis
 Illinc posse regi? medium non deserit unquam
 Cæli Phæbus iter, radiis tamen omnia lustrat.
 Segnius an veteres Istrum Rhenumque tenebant.
 Qui nostram coluere domum? leviusne tremebant
 415 Tigris & Euphrates, cum fœdera Medus & Indus
 Hinc peteret, pacemque mea speraret ab arce?

Hic

405 *desuetæ Vic. desuetæ Heinsf. ex MSS. suntisque ante Heinsf. fultosque MSS. & Heinsf. 1. justisque Heinsf. 2 ex MSS. fultosque - fontesque absolve suspicabatur idem.* 411 *illic vulg. Sed illinc etiam Basf. marg.*

414 *timebant vulg.*428 *oblata parenti MS.*

405 Difficile est non modo constituere, quid scripserit poëta: sed etiam quæ videatur commodior lectio. De sententia non laboramus. Posuit eam aliis quoque locis. Ut 15, 430 *Iusto magnoque triumpho Civiles abolete notas: & 26, 56: Obsessi Principis armis Excusate nefas. — Alpinum gladiis abolete pudorem. Formulæ Abolere notas vel pudorem, Excusare nefas, Absolvere triumphos fontes*, eandem omnes vim habent, nempe facere, ut earum rerum homines obliviscantur. Jam in hoc nostro loco illud fieri potest vel *suntis spoliis* h. e. partis, capris ab hoste; vel *justis spoliis*, ut intelligatur *captis* vel *partis*; vel denique dici potest Honorius hoc

facere *fultus* h. e. innixus & elatus, Metaphorice ut Cic. Offic. 3 c. 22 *Imperium gloria fultum.*

407 *Lares* h. e. domus ac sedes Potestatis atque Imperii Romani Roma est, a qua abesse & velut exulare non debet.

409 *Palatium* Romanum nomen proprium est, a quo Palatinus mons dictus, a quo postea domus omnes Augustorum Palatia dicta sunt.

411 Sol nunquam egreditur iter suum, eam, quæ vocatur eclipticam. Hæc splendidior fuerit comparatio, si sumatur Philolaica illa hypothesis de sole in medio Planetarum quiescente, a qua non alienum fuisse nostrum, ad 1, 1 monuimus.

*Hic illi mansere viri, quos mutua virtus
Legit, & in nomen Romanis rebus adoptans
Judicio pulcram seriem, non sanguine, duxit.*

- 420 *Hic proles atavum deducens Aelia Nervam,
Tranquillique Pii, bellatoresque Severi.
Hoc civis dignare forum, conspectaque dudum
Ora refer, pompam recolens ut mente priorem,
Quem tenero patris comitem suscepit aëro,*
425 *Nunc duce cum socero juvenem te Tiberis adoret.,,
Orantem medio Princeps sermone refovit:
„Numquam aliquid frustra per me voluisse dolebis,*

G g 5

O Dea,

- 422 hic al. hunc - chorum MSS. 423 sub mente vulg. vt ex MSS.
Heins. priorum MSS.

417 *Mansere* i. habitaverunt: quæ deinde ratio in vulgarem consuetudinem loquendi abiit. Ceterum loquitur non de antiqua consuetudine militiæ, qua *vir virum legere* jubebatur, ad cuius latus pugnare vellet; neque de lectione per suffragia ad honores gerendos; sed de more adoptandi sibi successorem imperii, non illo antiquo Cæsarum, *e sinu uxoris, intra domum*, sed exemplo Nervæ, qui esset optimus, de qua ratione pulchre disputat Plin. Pan. 7. *Mutua virtus* etiam hic locum habet: neque enim legi se passus esset successorem Trajanus a Domitiano: certe de Plinii & Claudiani sententia. *Rebus Romanis adoptare* est legere successorem, qui rebus Ro. h. e. imperio præsit; *in nomen*, qui tanquam filius nomen adoptivi patris gerat. Eadem formula utitur Plin. Pan. 88.

420 Hic Romæ habitavit *proles Aelia*, nomen Hadriani, ab Antonino Pio, quem is adoptavit, transmissum ad successores. Antonini Pii autem *proavus* (abavus M. Aurelii, Commodi *atavus*) fuit *Nerva*, cujus nomen ad Trajanum filium, Hadrianum nepotem, Antoninum pronepotem &c.

derivatum, antiquæ inscriptiones testantur. Idem de *Antoninorum Piorum*, & *Severorum* nominibus, verum esse, qui titulos Imperatorum lustrabit, comperiet. Quod autem hic *proles deducere* dicitur *atavum*, videtur Hypallage esse. Hoc, puto, indicatur, si incipias ab *adnepote* deveniri tandem ad *atavum*. Sed cur non scribimus *adavum*, ut §. 5 Instit. de Gradib. Cognat.

421 *Tranquillus* jam aliquanto ante in Augustorum titulis fuit. Quin abstracto inde *Tranquillitatis* nomine ipsum Imperatorem Augustum appellarunt Vegetius R. Mil. 2 prol. atque Eutropius præf. ad Valentem. Videtur ergo noster *Tranquillum* hic posuisse ut Synonymum *Augusti*. Nerva hoc cognomine designatus a Pacato Pan. 11, 6.

422 *Hunc Augustorum chorum*, qui Romæ habitaverunt *dignare* tu, qui *civis* illorum & Romæ es, imitatione & societate.

423 Memoriam tribuit Tiberi, qua recorderetur prioris pompæ, qua puerum Honorium cum patre olim inductum *susceperat*; & reverentiam, qua *adoret* nunc juvenem cum socero Stilichone.

- O Dea, nec legum fas est occurrere matri.
Sed nec post Libyam (falsis ne perge querelis
430 Incusare tuos) patriæ mandata vocantis
Sprevimus. advectæ misso Stilichone curules,
Ut nostras tibi, Roma, vices pro principe consul
Impleret, generoque socer. Vidistis in illo
Me quoque. Sic credit pietas; non sanguine solo,
435 Sed claris potius factis, experta parentem.
Cuncta quidem centum nequeam perstringere linguis,
Quæ pro me mundoque gerit: sed ab omnibus unum,
Si fama necdum patuit, te, Roma, docebo,
Subiectum nostris oculis, Et cuius agendi
440 Spectator vel causa fui. Populator Achivæ
Bistonique plagæ, crebris successibus amens,
Et ruptas animis spirans immanibus Alpes,
Jam Ligurum trepidis admoverat agmina muris,
Tutior auxilio brumæ, (quo agentibus illis
445 Sidere consueti favet inclementia cæli)
Meque minabatur calcato obsidere vallo,*

Spem

428 obstare parenti MS.

431 secures MSS.

440 fuit vulg.

443 ripis pro muris Cuj.

445 frigore vulg.

428 Occurrere est etiam adversari, ut in illo Cic. Off. 2 c. 2 Occurritur nobis a doctis. Legum mater pulchre dicitur Roma, cum etiam sub Imperatoribus valerent leges in urbe latæ & rogatæ in comitiis.

429 Post Libyam Gildone victo receptam, negat Honorius sprete a se mandata Romæ, patriæ, ipsum vocantis: missum enim cum sella caruli Stilichonem, qui vice Honorii consulatum gereret.

434 Sic credit pietas mea: sic credo ego Honorius &c.

437 Ab omnibus unum, h. e. de vel ex omnibus, ut ab arbore poma decerpuntur.

440 Incipit narrare eventus belli Getici contra Alaricum, de quibus agit carmen 26. Argutum est illud *spectator vel causa* fui.

441 Bistonium pro Thracico sæpe noster ponit, exemplo optimorum.

443 Etiam hic *Ligurum* nomen late patet, ut supra v. 363.

445 Sidus hic tempestatem notat & aëris constitutionem, a comparisonem Solis ad terram nostram & sidera alia pendentem, quam deinde sideribus tribuere, orta a Metonymia doctiorum errore, solent etiam astrologi. Getæ, frigide regionis ad Istrum incolæ, brumam in Italia facile tolerant. Cf. 4, 30.

*Spem vano terrore fovens, si forte, remotis
Præfidiis, urgente metu, qua vellet, obirem
Conditione fidem. Nec me timor impulit ullus,*

450 *Et duce venturo fretum, memoremque tuorum,
Roma, ducum, quibus haud umquam vel morte parata
Fœdus lucis amor pepigit dispendia famæ.*

*Nox erat, & late stellarum more videbam
Barbaricos ardere focos: jam classica primos
455 Excierant vigiles, gelida cum pulcer ab Arcto
Adventat Stilicho. Medius sed clauserat hostis
Inter me socerumque viam, pontemque tenebat,
Addua quo scissas spumofior incitat undas.*

*Quid faceret? differret iter? discrimina nullas
460 Nostra dabant adeunda moras. Perrumperet agmen?
Sed paucis comitatus erat. nam plurima retro,
Dum nobis properat succurrere, liquerat arma
Extera, vel nostras acies. Hoc ille locatus
Ancipiti, longum socias tardumque putavit
465 Expectasse manus, & nostra pericula tendit*

Postha-

447 ni forte MSS. 450 hoc duce Raphael. ex conj. 453 mox &
per latum Vic. m. e. p. Latium Vien. & vell. ante Heinfs. 455 exie-
rant, exuerant Vien. Sed excierant jam Vic. 457 & socerum pon-
temque viamque ante Barth. 463 hic ille locatus Cuj. & Claver.
hoc ille locatus Barth. & Heinfs. hæc ille locutus al.

448 *Obire fidem*, ut vadimonium obire. Sperabat Alaricus, quacun- que conditione se jam expri- mere pacem ab Honorio posse.

451 Immemor est noster Caudi- næ pactionis, & fœderis Numan- tini. Nempe hæc ad rem ipsius non pertinebant. Debebat profecto modestius hic loqui etiam Poëta. *Fœdus lucis amor*, qui metu mor- tis turpia paciscitur.

454 *Classica* sunt omnia signa tubis data exercitui, ut hic vigi- liarum. Sic classico ad concio- nem vocantur milites &c. Vide-

tur autem hic signare vigiliam primam diei.

455 Consideranti *Adduam* & si- tum ad dextram illius ripam Me- diolanum, ubi erat Honorius, apparet, a septentrionali plaga (hoc satis est poëtæ ut vocet *geli- das Arctos*) venire debuisse Sti- lichonem.

458 A sublicis ligneis, vel la- pideis pilis, quibus pons imposi- tus est, impeditæ & coartatæ a- quæ tanto magis incitantur, & agunt spumas.

460 *Adeunda* erant Honorio *discrimina*, si cunctatus esset Sti- licho.

*Posthabilis pulsare suis, mediumque per hostem
Flammatus virtute pia, propriæque salutis
Immemor, Et stricto prosternens obvia ferro,
Barbaro fulmineo secuit tentoria cursu.*

470 *Nunc mihi Tydiden attollant carmina vatum,
Quod juncto fidens Ithaco patefacta Dolonis
Indicio, dapibusque simul, religataque somno
Thracia sopiti penetraverit agmina Rhesi,
Grajaque rettulerit captos ad castra jugales.*

475 *Quorum, si qua fides audentibus omnia Musis,
Impetus excessit Zephyros, candorque pruinas.
Ecce virum, taciti qui nulla fraude soporis
Ense palam sibi pandit iter, remeatque cruentus,
Et Diomedæis tantum præclarior ausis,*

480 *Quantum lux tenebris, manifesta que prælia furtis.
Adde quod Et ripis steterat munitior hostis,
Et cui nec vigilem fas est componere Rhesum,
Thrax erat: hic Thracum domitor. Non tela retardant,
Objice non hæsit fluvii. Sic ille minacem*

485 *Tyrrhenam labente manum pro ponte repellens*

Trajecit

468 præsternens *Raphel. ex conj.* 470 nunc tibi *MSS.* 479 tanto-
Quanto legi vult *Heinsf. sine libro.* 482 non vigil. *vulg. fas sit conj.*
Heinsf. 483 Thrax ille, hic Thracum *vel Thrax erat hic, Thracum*
hic conj. Heinsf. 485 manu *Raphel.* Tyrrhenum -
manu conj. Barth.

467 *Virtus pii est fortitudo,*
quam stimulat incitatque pietas
sœceri in generum, magni civis
in principem.

470 *Iliadis decimæ argumen-*
tum, Diomedes Tydei F. & Ulys-
ses explorant castra Trojanorum,
ex intercepto Dolone discunt de
Rhesi Thraciæ regis adventu &
equis, quos interfecto domino in
castra Græca perducunt.

472 *Religata, devincta hinc sa-*
turitate, hinc somno, Rhesi agmi-

na penetrare ob id ipsum non fuit
difficile.

476 *Homerus v. 437 Λευκότεροι*
χιόνος, δείων δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.

481 *Ripis Adduæ munitior stetit*
Alaricus, quam Rhesus ille.

484 *Sic ille Cocles Horatius repel-*
lens ante pontem jamjam lapsurum,
manum Tuscorum eo clipeo, quo
adhuc urbem texerat &c. Sed nec
improbaverim Barthii *minacem*
Tyrrhenum, quem manu repulerit
Horatius.

- Trajecit clipeo Tibrin, quo texerat Urbem*
Tarquinio mirante Cocles, mediisque superbus
Porjennam respexit aquis. Celer Addua nostro
Sulcatus focero. Sed cum tranaret, Etruscis
 490 *Ille dabat tergum, Geticis hic pectora, bellis.*
Exfere nunc doctos tantæ certamina laudis
Roma choros, & quanta tuis facundia pollet
Ingeniis, nostrum digno sonet ore parentem.,
Dixit, & antiquæ muros egressa Ravennæ
 495 *Signa movet; jamque ora Padi, portusque relinquit*
Flumineos, certis ubi legibus advena Nereus
Aestuat, & pronas puppes nunc amne secundo,
Nunc redeunte, vehit: nudataque litora fluctu
Deferit, Oceani lunaribus æmula damnis.
 500 *Lætior hinc Fano recipit Fortuna vetusto,*
Despiciturque vagus prærupta valle Metaurus,

Qua

- 489 *sulcatus vulg.* 490 *pro bellis, telis Raphael. sine libro.*
 491 *certamine vulg. certamina ex MSS. Heinf.* 497 *ore secun-*
do MS. recuso, retuso, refuso, retruso MSS.
 501 *deferiturque Cuj.*

488 Dabat quidem Cocles tergum Etruscis h. e. Etruriæ civibus. Nemo negat. Sed rotundare voluit carmen poëta, & nomen bellis referre ad Etruscis pariter & Geticis.

491 Hortatur Romanos, ut producere velint, hoc enim est exfere *choros doctos, tantæ laudis certamina*, qui possint carminibus suis comparare veteres Græcorum Romanorumque heroas & Stilichonis facinora. *Choros, certamina* per appositionem, pro choris certantibus: ut 15, 137 *Crinales dentes Effractum ebur.*

495 Aestuararia indicat, vel ostia potius Padi, quæ nunc intrat, nunc relinquit mare Adriaticum, ob quam rem septem maria dicta sunt. *Nereus* maris genius, pater Nereidum. Ceterum describit Ra-

vennæ illum situm, & mutata ibi manu ostia Padi, Procop. de B. Gotth. 1 p. 390. Jornandes Getic. c. 29.

496 *Lunaria damna* vocat ordinarium illum in Oceani litoribus fluxum refluxumque maris, respondentem illis Lunæ mutationibus, quas vulgo etiam vocamus Phases, de quibus Hor. Car. 4, 7. 13 *Damna tamen celeres reparant cælestia Lunæ.* Hic etiam, in sinu maris mediterranei, in Padi ostiis, si non iidem, similes tamen motus observantur.

500 Pergit poëta iter Honorii describere ad mare superum. *Fanum Fortunæ* ad *Metauri* exitum est in Umbria.

501 *Metaurus* nobilitatus clade Asdrubalis, de qua Liv. 27, 43 sq.

Qua mons arte patens vivo se perforat arcu,
 Admittitque viam sectæ per viscera rupis,
 Exsuperans delubra Jovis, saxoque minantes
 505 Apenninigenis cultas pastoribus aras.
 Quin & Clitummi sacras victoribus undas,
 Candida quæ Latiis præbent armenta triumphis,
 Visere cura fuit. nec te miracula fontis
 Prætereunt: tacito passu quem si quis adiret,
 510 Lentus erat: si voce gradum majore citasset,
 Commotis fervebat aquis. cumque omnibus una

Sit

503 admisitque omnes præter Heinsf. priorem ex MSS. quam sequimur.

504 minaces MSS. micantes MS. 508 pro fuit, trahunt MS. unde

trahit conj. Heinsf. 511 committis vel commixtis omnes.

commotis MSS. admissis conj. Heinsf.

502 Jam flexo ad dextram & Apenninum itinere ducit poëta Honorium ad locum notabilem, & explicatione dignum, nempe perfossum Vespasiani imperio montem, Apennini partem. Aurel. Victor de Cæf. 10 & plenius Epit. 19 *Cavati montes per Flaminiam sunt prono transgressi, quæ vulgari-ter Pertusa petra vocatur.* Reperit inde Paullus Diac. hist. misc. 9, 6. Vid. & Procop. Gotth. 2, 11 p. 213, B. Fuisse videtur eo circiter loco, ubi Strabone prodente erant *ὑπερβολαὶ τῷ ὄρει*, L. 5 p. 157, 47. In Tabula Peutingeriana *ad intercisa*, & in Itinerario Hierosolymit. p. 614 Wessel. *Mutatio intercisa* dicitur. Huc refert Anto. Morillonius apud Grut. p. 149, 7 veterem titulum, in via Flaminia, ad locum *Furlo* (Foruli) repertum, & describit ipse operis vestigia. Alia autem est *Pertusa* in Antonini Itiner. p. 45. Ceterum via Flaminia hic ingreditur Honorius, quæ a Flumentana porta Ariminum usque recto itinere extendebatur.

504 *Delubra Jovis.* Fuisse in vertice Apennini in hac via templum Jovis, hinc discimus, pulchreque adhibuit h. l. Cluverius 2, 7 p. 604 ad

declarandum quod est in Tabula Peutingeriana *Jovis penninus idem Agubio. Jupiter Apenninus & Iguvium* doctiori ætate dicebantur.

506 *Clitummi* fontis & fluvii naturam describit Plin. Epist. 8, 8 ubi quædam illustrandi causa ante hos xx annos adscripsi. Sed omnia collegit Cluver. 2, 10 p. 701 sq. Neque tamen ille, neque quisquam ad h. l. docent, quodnam miraculum hic narret poëta. Dicam, quid nos intelligere voluerit. Utrum verum narraverit, haud dixerim. Si quis ad Clitummi ripas iret placide & tacitis passibus, lentus & ipse ibat: sed si acceleraret gradum viator, & cum sonitu quodam & strepitu procurreret, fluvius velut imitaturus aut æmulaturus adeo ambulanti, & cum illo certaturus, *commotis* & concitatis *aquis* suis *fervebat*, (quo verbo & celeritatem auctam & sonum indicat) ut adeo non *umbram* modo s. imaginem corporum, ut alii flumina, referrer, sed nova sorte gloriari posset & natura sibi propria, imitandi etiam actus & *mores* (qui sunt in actionibus) hominum.

Sit natura vadis, similes ut corporis umbras
 Ostendant: hæc sola novam jactantia sortem
 Humanos properant imitari flumina mores.

515 Celsa dehinc patulum prospectans Narnia campum
 Regali calcatur equo, rarique coloris
 Non procul amnis abest, urbi qui nominis auctor,
 Ilice sub densa silvis arctatus opacis,
 Inter utrumque jugum tortis anfractibus albet.

520 Inde, salutato libatis Tibride lymphis,
 Excipiunt arcus, operosaque semita vastis
 Molibus, & quidquid tantæ præmittitur urbi.

Ac velut officiis trepidantibus ora puellæ
 Spe propiore tori mater sollertior ornat

525 Adveniente proco, vestesque & cingula comit
 Sæpe manu, viridique angustat jaspide pectus,
 Substringitque comam gemmis, & colla monili
 Circuit, & baccis onerat candentibus aures:
 Sic oculis placitura tuis, insignior auctis

Collibus,

512 undas *MS.* 518 arctatur *vulg.* arcatur *MS.* unde arcatus *i.*
arcuatus conj. Heinsf. 520 Nymphis *MSS.*

516 *Sulfurea Nar albus aqua* dicitur Virgilio *Aen.* 7, 517. Nempe ad odorem pertinet Sulfur, ut apud nostrum 1, 256 *Nar vitiatum odore Sulfure*, ne quis cum Barthio ad colorem flavescentem referat. Statim nostro v. 519 *albet* hic fluvius, qui Tiberi infunditur.

520 *Salutatur & adoratur*, verbo proprie sumto, fluvius, si *lymphæ* illius s. aquæ libentur, gustentur, quod fecisse homines ad primum accessum, velut auspiciandi causa, videntur.

521 *Arcus & moles* intelligamus admirabilem pontem, quo Augustus duos montes, inter quos Nar labitur, junxit, spectaculum Procopii ætate adhuc visendum, cujus reliquias laudat Cluverius p. 636.

522 *Præmittuntur* urbi aquæductus, viarum monimenta, villæ.

523 *Officia trepidant*, cum familiares officiosi studiose se movent & satagunt. Nihil opus est, ut metum & trepidationem anguste ita dictam cogites.

526 *Viridem jaspidem, & smaragdum similem*, habemus etiam apud Plin. 37, 8 s. 37. *Angustare pectus* est constringere fibula gemmis ornata. Ter. Eun. 2, 3. 23 *Matres student* ut graciles sint virgines - *reddunt curatura juncas*.

529 *Colles Romæ* non ita auctos dicit, uti plures sint, sed eo quod ædificiis quibusdam cultiores. *Septem montes* ipse poëta innox memorat.

- 530 Collibus, & nota major se Roma videndam
 Obtulit. Addebant pulcrum nova mœnia vultum,
 Audito perfectâ recens rumore Getarum.
 Profecitque opifex decori timor, &, vice mira,
 Quam pax intulerat, bello disculsa senectus;
 535 Erexit subitas turres, cinctosque coëgit
 Septem continuo montes juvenescere muro.
 Ipse favens votis, solitoque decentior aër,
 Quamvis assiduo noctem fœdaverit imbri,
 Principis & Solis radiis deterfa removit
 540 Nubila. namque ideo pluviis turbaverat omnes
 Ante dies, lunamque rudem madefecerat Auster,
 Ut tibi servatum scirent convexa serenum.

Omne,

537 serenior conj. Heinsf.

538 fœdaverit imbri MSS.

540 omnem Ante diem MSS.

531 Proximo ante Consulatum VI Honorii atque adventum in urbem anno, metu Alarici, reditum & vindictam minantis spirantisque, mœnia Romana esse instaurata, loquitur etiam verus lapis apud Grut. p. 165, 1 S. P. Q. R. IMPP CAESS. DD. NN. INVICTISSI MIS. PRINCIPIBUS. ARCADIO ET. HONORIO. VICTORIBUS AC. TRIUMFATORIBUS. SEMPER. AUGG. OB. INSTAURATOS. URBI. AETERNAE. MUROS. PORTAS. AC. TURRESEGESTIS. IMMENSIS. RUDERIBUS. EX. SUGGESTIONE. V. C. ET. INLUSTRIS. MILITIS. ET MAGISTRI. UTRIVSQUE. MILITIAE. Stilichonis AD. PERPETUITATEM. NOMINIS. EORUM SIMULACRA. CONSTITUIT. CURANTE. Fl. Macrobio Longiniano V. C. Praef. urbis D. N. M. Q. EORUM. Ut igitur hic discimus Divino Numini Majestatique Arcadii & Honorii Senatus Populus-

que Romanus, simulacra constituit, h. e. statuas posuit. Verba, ex *suggestione* -- Stilichonis forte studiose ita collocata sunt, ut & ad ea quæ præcedunt referri queant superbius, & modestius ad ea quæ sequuntur. Denique nomina quæ typis distinguenda curavi, erasa fuerunt in lapide, (sic tamen, ut legi adhuc possent) post casum nempe & supplicium Stilichonis. Illa *egesta immensa rudera* monere nos possunt, quot vel tum monumenta perierint &c.

539 Vide, quam suavi adulatione jungantur *Princeps & Sol*. Horat. Car. 4, 5. 6 *Instar veris enim vultus ubi tuus Affulsit, populo gratior it dies, Et soles melius nitent.*

541 Luna rudis nova est, quo tempore pluvium cælum tanto noctes facit obscuriores. *Convexa* pro cælo ponere solemne nostro.

Omne, Palatino quod pons a colle recedit
 Mulvius, & quantum licuit consurgere tectis,
 545 Una replet turbæ facies: undare videres
 Ima viris, altas effulgere matribus ædes.
 Exsultant juvenes æquævi Principis annis:
 Temnunt prisca senes, & in hunc sibi prospera fati
 Gratantur durasse diem. moderataque laudant
 550 Tempora, quod clemens aditu, quod pectore, solus
 Romanos vetuit currum præcedere Patres:
 Cum tamen Eucherius, cui regius undique sanguis,
 Atque Augusta soror, fratri præberet ovanti
 Militis obsequium: sic illum dura parentis

Instituit

543 qua pons *al.* 544 Miluius *al.* in quantum *MS.* 548 tem-
 prant *Vien. marg. fata vulg.* 550 quo tempore *vulg.* quod pectore
etiam Plant. marg. it. Cuj. quo pectore MS.
 554 officium. *ante Heinsf.*

543 Omne spatium, per quod pons *Mulvius*, qui mille passibus extra Romam est in via Flaminia jungens Tiberim, recedit a colle Palatino, ubi est Palatium, & quantum in toto illo spatio capere tecta possunt, turba hominum conferta plenum est. Solum viri occupant, tecta & fenestras feminæ.

548 Temnunt prisca senes non sine magna causa, cum soleat quisque senior esse *Laudator temporis acti se pnero*, censor idem castigatorem minorum.

550 Clemens aditu, qui facilem omnibus aditum vultu & gestu corporis daret, clemens pectore, qui non præ se ferret modo illam clementiam, sed animo etiam vere propitio in cives esset.

551 Non admisit honorem, quem in pompa tali Senatus habere Imperatori solebat. Comitabantur alias triumphantis currum (cui ceremoniæ talis consulis ingressus est similis; quin triumphantem Honorium dicit v. 580;) propinqui

Imperatoris, vel in ipsum currum assumpti, vel in equis curru junctis, vel in separatis adeo. Vid. Viri docti ad Suet. Tib. 7. Hic Eucherius, Stilichonis filius, & uxor Stilichonis, Serena, adoptiva soror Honorii, illud præbent Honorio suo comitatu obsequium, quod alias milites Imperatorem suum comitantes.

554 Etiam hinc laudandi Stilichonis materiam poeta arripit, cujus, in se & suos nimis parci, dura pietas ita Eucherium suum instituerit, ut tantum illi negarit, quantum honori senatus adstruxerit. Ejusdem moderationis esse indicat remittere Senatui comitatum pedestrem Imperatoris, & eundem suo filio, conjugique suæ injungere. Si verum est, quod accusatur Stilicho, voluisse imperium parare filio suo, egregium hic simulatæ modestiæ specimen dederit. Ipse tamen hoc eodem in triumpho curru *vechus* eodem 579.

H h

- 555 Instituit pietas in se vel pignora parci;
 Quique neget nato, procerum quod præstet honori.
 Hæc sibi cura senum, maturaque comprobat ætas:
 Idque inter veteris speciem præsentis & aulæ
 Judicat, hunc civem, dominos venisse priores.
- 560 Conspicuas tum flore genas, diademate crinem,
 Membraque gemmato trabæ viridantia cinctu,
 Et fortes humeros, & certatura Lyæo
 Inter Erythræas surgentia colla smaragdos
 Mirari sine fine nurus: ignaraque virgo,
- 565 Cui simplex calet ore pudor, per singula cernens
 Nutricem consultat anum, Quid fixa draconum
 Ora velint? ventis fluitent, an vera minentur
 Sibila suspensum rapturi faucibus hostem?
 Ut chalybem indutos equites, & in ære latentes
- Vidit

557 hoc al. hic MS. 560 cum flore al. 563 Erythræos al. [Fe-
 mininam terminationem probat Heinsf. 565 ille pudor it. rubor MS.
 569 calibe vel chalybe ante Heinsf. chalybem dutos MS.

557 Hæc ita a Stilichone insti-
 tuta apud se & intra animum suum
 comprobant senes, superiorum tem-
 porum memores, & judicant hoc
 interesse inter aulam veterem &
 hanc. Ellipsis durior primum in-
 tuenti: sed quæ mollietur, vel nul-
 la erit potius, si seniore unum-
 quemque cogitatione nostra arbi-
 trum constituamus, qui judicet
 inter speciem utriusque aulæ: quid
 igitur hic judicabit? hoc, Hono-
 rium venisse ut civem, superio-
 res ut dominos. Cicero de divin.
 I c. 50 ex poëta, *Judicavit incli-
 tum judicium inter Deas tres aliquis,
 de Paride.*

560 Flos genarum non rubor
 modo, sed prima illa lanugo, qua
 sibi & aliis placebant juvenes.
 Diadema Honorii i. vitta alligata
 capiti duobus margaritarum ordi-
 nibus distincta, tæniis a cervice
 fluentibus & in bacas majores de-

sinentibus, in nummis illius videri
 potest apud Cangium.

563 Erythræum vocari memine-
 rimus, quidquid ab oriente venit,
 quousque patet Erythræum s. ru-
 brum mare, quo nomine omnis
 Oceanus ab Africa inde ad Seras
 comprehenditur. V. 8, 606. it. 29, 4.

566 Draconum ista imago val-
 de placet nostro. Vid. ad 5, 177.

569 Cataphractus, quasi tu dicas
 obseptos, munitos tectosque un-
 dique ferro homines pariter &
 equos, graphice jam descripsit no-
 ster 5, 356 qui locus ex hoc nostro
 lucem accipit. Ceterum galeati,
 thoracati, ocreati aere jam Ho-
 merici heroës. De equis serius ad
 Græcos Romanosque venisse vide-
 tur a barbaris, nominatim a Par-
 this. Vid. Brouckh. ad Prop. 3, 10.
 12. Phrygio Chloreo tribuit Virg.
 Aen. 11, 770 equum, quem pellis
 æneis In pluviam squamis auro con-
 ferta

- 570 Vidit cornipedes; „*Quanam de gente rogabat*
Ferrati venere viri? Quæ terra metallo
Nascentes informat equos? Num Lemnius auctor
Addidit hinnitum ferro, simulatraque bellis
Viva dedit? „ Gaudet metuens, & pollice monstrat,
 575 Quod picturatas galeæ Junonia cristas
 Ornet avis, vel quod rigidos vibrata per armos
 Rubra subaurato crispentur serica dorso.
 Tum tibi magnorum mercem Fortuna laborum
 Persolvit, Stilicho; curru cum vectus eodem
 580 Urbe triumphantem generum florente juvena
 Conspiceres, illumque diem sub corde referres,
 Quo tibi confusa dubiis formidine rebus
 Infantem genitor moriens commisit alendum,
 Virtutes varix fructus sensere receptos:
 585 Depositum servasse, Fides: Constantia, parvum

H h 2

Præ-

573 indidit Heinsf. 2 ex uno MS.

577 subaerato al.

ferta tegebat. Hic Servius Sallustio quoque recte utitur. Viros ad formam nudi corporis cataphractos in equis simili ratione indutis representat columna Trajani fig. 27 n. 161 ed. Morell. ubi Sarmatas interpretatur Gorius.

572 *Lemnius* Vulcanus est, qui decidit in Lemnum a Jove detrusus 12. a, 593 & ibi ferrarias instituit.

573 *Addere* Varroni, Columellæ, Plinio, esse idem quod *indere*, in Lexico rustico pariter atque in Thesauris, a me ostensum est.

574 *Pollice monstrare* videtur ipsum quoque furtivæ ob metum significationis vim habere. Quintil. 11, 3. 104 *Averso pollice demonstrare aliquid, receptum magis puto, quam oratori decorum.* Nempe non decet oratorem vel meticulosa significatio, vel furtiva malignitas.

577 Hunc versum declaravi ad 5, 356. —

578 *Mercem* pro mercede dicit. Præmium quodcumque potest cogitari ut merx, quæ emitur labore, periculis &c.

580 *Urbe triumphantem*, h. e. in urbe, variusculum, sed non alienum ab usu & nostri ut mox v. 614 *convexum gradibus vulgus*, & aliorum. V. G. Domitianus natus est -- regione urbis sexta Suet. c. 1. Vid. Voss. de constr. c. 46.

584 *Virtutes varix* Stilichonis, dum sua is repetit æta superiora, *sensere fructus receptos*, i. ipse Stilicho sensit fructum se percipere jam, adulto & florente Honorio, virtutum, quibus in illo educando usus fuerat. Conscientia sua nunc fruentem Stilichonem inducit eaque deinde loquentem, quæ typis distingui jussi, ut a poetæ narratione reliqua discernantur.

Præfecisse orbi: Pietas, fovisse propinquum.
„Hic est ille puer, qui nunc ad Rostra Quirites
Evocat: Et solio fultus genitoris eburno
Gestlarum Patribus causas ex ordine rerum,
590 *Eventusque refert: veterumque exempla secutus*
Digerit imperii sub iudice fata Senatu.,
Nil cumulat, verbisque nihil fiducia celat.
Fucati sermonis opem mens conscia laudis
Abnuit. Agnoscunt proceres, habituque Gabino
595 Principis, & ducibus circumstipata togatis
Jure paludatæ jam curia militat aulæ.
Adfuit ipsa suis ales Victoria templis
Romanæ tutela togæ: quæ divite pompa

Patricii

591 dirigit MSS. 597 talis Vict. vulg. Sed ales jam Bas. marg. & al.

598 divite penna ante Heinfs. parma MS. pinna Plant. marg.

pompa ex MSS. Heinfs.

588 Post evocat insistendum paululum est, ne quis eandem actionem putet, qua Quirites evocantur ad rostra, & qua refert Consul ad Senatum. Illic suscipiebat, ut alii boni principes, magistratum. vid. Plin. Pan. 65, 3. Hic, in Senatu, sedens curuli sella patris sui, agebat cum Patribus. Illud fultus antiquum est. Serv. ad Virg. Ecl. 6, 53. Ille latus niveum molli fultus hyacintho, Apud veteres unusquisque eo, super quod jacebat (addendum erat, vel sedebat) fultus dicebatur. Addit ex Lucilii tertio, Et pulvino fultus. Sic noster 10, 152. 24. 199.

591 Digerit fata, splendide, quasi de Deo sermo esset.

592 Nil cumulat, i. exaggerat, supra modum dicendo auget: nihil celat, tacet, subducit. Utrumque fiducia est, quæ neque adsciscit auxilium a jactabundo mendacio, neque habet, quod silentio dissimulet.

594 Habitus Gabinus nostro Consularis prætexta est. Vid. 7, 3. Est hic festiva velut permutatio: Princeps & duces, paludati alias, qui militum habitus est, in Senatu jam sunt togati: jure ergo vicissim curia alias quieta, aulæ paludatæ militat.

597 Ales Victoria, ut Fama 22, 408: & ostendunt sexcenta monumenta. Hujus templum in monte Palatino bonis auctoribus, ut Liv. 29, 14, collocant antiquarii. Hæc in pompis omnibus, in curribus triumphantium, in signis militaribus. In primis vero in Capitolio, ubi sine dubio Senatum modo habuit Honorius. Post cladem Romanorum ad Trasimenum lacum, auctore Livio 22, 37, Hiero Syracusanus rex mittit Romanis inter alia munera Victoriæ auream pondo cccxx. Eam illi, omenque accipiunt, sedemque Divæ dant, dicant Capitulum, templum Jovis O. M. in ea arce, urbis Roma-

Patricii reverenda sovet sacraria coetus,
 600 Castrorumque eadem comes indefessa tuorum,
 Nunc tandem fruitur junctis, atque omne futurum
 Te Romæ seseque tibi promittit in ævum.
 Hinc te jam patriis Laribus via nomine vero
 Sacra refert. Flagrat studiis concordia vulgi,
 605 Quam non illecebris dispersi colligis auri;
 Nec tibi venales captant æraria plausus
 Corruptura fidem. Meritis offertur inemptus
 Pura mente favor. nam munere carior omni
 Obstringit sua quemque salus. Procul ambitus erret.
 610 Non quærat pretium, vitam qui debet amor.
 O quantum populo secreti numinis addit
 Imperii præsens genius, quantamque rependit
 Majestas alterna vicem, cum regia Circi

H h 3

Convexum

601 *pro votis, junctis MSS.* 609 *adstringit vulg. errat - quaerit*
ante Heinsf. 610 *pro debet, dedit MS.* 611 *muneris Heinsf. solus.*
nominis MSS. 612 *species ante Heinsf. Genius MSS.*

¶ *ex illis Gron. ad Stat. c. 31.*

ne sacratam volentem propitiamque, firmam ac stabilem fore populo Ro. sperantes. Hæc satis, puto, declarant, quam pompam, quæ sacraria cætus patricii hic poëta nominet.

603 *Per viam sacram flexu dextro itur in Palatinam Cæsarum domum: hi sunt Lares Imperatorum patrii.*

605 *Non sparsit igitur nummos, aut pretiosa missilia Honorius, quæ non minus laudaturus fuerat noster, exemplo Papinii Silv. 1, 6, quam nunc gratuitam fidem populi splendide prædicat.*

609 *Sua salus, quam a salute boni Imperatoris pendere existimat, invitat quemque, & cogit adeo. Ne quærat pretium aliud sui in Principem studii, qui amor in se Principis debet vitam.*

611 *Numen hic ponitur pro instinctu vehementiore, qui sit instar divini impulsus & ἐνδυσιασµὸς, quem præsentia Imperatoris excitet. Virg. Aen. 9, 183 Nisus ait Dine hunc ardorem mentibus addunt, Euryale, an sua cuique deus sit dira cupido? Quod Genium Imperii vocat Honorium, delicata atque ingeniosa adulatio est.*

613 *Majestas antiqua ratione est populi: quam cum sibi arrogarent solis Imperatores, bonis tamen sub principibus licuit formulas illas veteres revocare. Hic poëta duplicem ponit majestatem mutuo honore certantem, alteram Honorii quod regia purpura, Imperator purpuratus, veneratur adoratur, jaciendis osculis, (ut Otho apud Tac. Hist. 1, 36) vulgus in gradibus circi convexum, v. ad 24, 190:*

- Convexum gradibus veneratur purpura vulgus,
 615 Assensuque cavæ sublatus in æthæra vallis
 Plebis adoratæ reboat fragor, unaque totis
 Intonat Augustum septenis arcibus Echo.
 Nec solis hic cursus equis: assueta quadrigis
 Cingunt arvæ trabes, subitæque adspectus arenæ
 620 Diffundit Libyeos aliena valle cruores.
 Hæc & belligeros exercuit area lusus.
 Armatos hic sæpe choros, certaue vagandi
 Textas lege fugas, inconfusosque recursus,
 Et pulcras errorum acies, jucundaue Martis
 625 Cernimus: insonuit cum verbere signa magister,
 Mutatosque edunt pariter tot pectora motus,
 In latus allisis clipeis, aut rursus in altum

Vibratis.

614 *connexum vel connixum ante Heinsf.* 615 *consensuque ante Heinsf. confessu MS.* 617 *vocibus, collibus, montibus, partibus MSS. collibus & arcibus Cuj.* 618 *advecta MS. attrita MS.* 619 *tineunt MSS. quod placet Heinsf. cingunt rava tigres conj. Scal. quod se non intelligere fatetur Heinsf. cingunt arma MS. & Jansso.* 620 *pro trabes, tigres ante Heinsf.* 621 *hic vulg.* 624 *errorum acies conj. Heinsf. errorum acies Claver. & Plant. marg.* 625 *pro tot, tunc vulg. tot etiam Cuj.*

190: alteram populi, cujus fragor reboat assensu cavæ vallis h. e. plausu multitudinis in circo, occupante vallem, congregatæ, adeo ut a septem collibus, quibus inædificata Roma est, echo s. percussus sonus intonet.

618 *Trabes*, conscripta & clathri de trabibus, circumdant arvæ s. spatia circi, quadrigis ordinarie solita tribui, & species arenæ amphitheatralis subito comparatæ, fundi videt intra se Africanarum bestiarum sanguinem in valle aliena h. e. in cavo aliis alias, equestribus scilicet, spectaculis destinato. Circus Maximus vallem inter Palatinum & Aventinum montes occupat.

621 *Belligeros modo ludos*, s. bella ludicra, memorat poeta: nam gladiatorii cruenti eo ipso tempore abrogati sunt. Forte promoverunt hoc interdictum preces Honorio oblatae a Prudentio adv. Symmach. 2, 1113 sq. Abrogaverat illos in Oriente jam olim Constantinus M. Vid. Gothofr. ad l. 1 C. Th. de Gladiatoribus.

622 *Armatos choros*. Hæc est illa Pyrrhicha, quam armaturam postera ætas dixit, de qua diligenter egit Vales. ad Ammian. 14, 11 p. 58.

625 Non opus est, ut tympani intelligamus pulsus: potest flagelli a valida excussione subito reducti ictus, aut sonus quicumque alius percussione excitatus sic indicari.

- Consule lætatur post plurima sæcula viso
 Pallanteus apex. agnoscunt Rostra curules
 645 Auditas quondam proavis, desuetaque cingit
 Regius auratis fora fascibus Ulpia liCTOR:
 Et sextas Getica prævelans fronde secures
 Colla triumphati proculcat Honorius Istri.
 Exeat in populos cunctis illustrior annus,
 650 Natus fonte suo: quem non aliena per arva
 Induit hospes honos: cujus cunabula fovit
 Curia: quem primi tandem videre Quirites:
 Quem domitis auspex peperit Victoria bellis.

Hunc

651 imbuit *Raphel. conj.*

643 An hoc dicit, Palatium
 (nam is quidem est *Pallanteus apex*)
 post multa sæcula hunc videt ve-
 rum Consulem, eundem Augu-
 stum, utroque tam augusto nomi-
 ne dignum? Certe si aliud sibi
 velit, ego non intelligere me fa-
 teor. Et *plurima sæcula* vel sic di-
 cta sat *ὑπερβολικῶς*, nisi si gene-
 rationes intelligamus tricenorum
 circiter annorum. Etiam illud
 longe retro removet Consulem Ho-
 norio æqualem & similem, quod
proavi audire tantum potuere *cur-
 les* Imperatorum in Rostris positas,
 non videre. Breviter omnia eo
 ducunt, quasi respiciat poëta ad
 Trajani imperium: quo jure, vide-
 rit. Ceterum a Trajani gente Ul-
 pia etiam Theodosianam familiam
 derivat noster, uti vidimus ad 7,
 189. Quin audet Trajano aliqua
 parte præferre Honorium hic v. 335.
 Exaggerare ultra modum & lau-
 des solet & crimina.

646 Utrum revera in foro Tra-
 jano s. Ulpio pompam ex trium-
 phali & consulari mistam celebra-
 verit Honorius, an ornandi modo

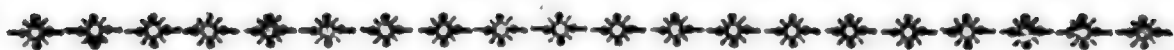
causa hoc poëta finxerit, non li-
 quet. Credibile est hoc forum ce-
 lebrasse principes, qui Trajani si-
 miles videri vellent populo.

647 *Fronde Getica*, i. lauro in
 bello Getico contra Alaricum par-
 ta, velantur sexti Consulatus indi-
 ces secures. In hac pompa etiam
 fluvii Getarum Istri simulacrum
 consueta forma repræsentatum, quæ
 in Trajani numinis frequens est, me-
 morat aut fingit Poëta, ut col-
 lum illius premeret victor Ho-
 norius.

650 *Fons* Consulatus, & insti-
 tutorum Romanorum omnium est
 ipsa Roma. Consulatus ergo, qui
 Romæ suscipitur, *fonte suo* vide-
 tur *natus*.

651 *Honos hospes*, qui extra do-
 mum propriam, hospitisque adeo
 ministerio exhibetur.

653 *Auspex* fuit hujus Consula-
 tus *Victoria* Getica. Solebat au-
 spicato deferri in comitiis, ac
 deinde suscipi Consulatus: huic
 sexto Honorii auspiciū fecit
 Victoria de Alarico.

XXIX

CL. CLAUDIANI LAUS SERENAE REGINAE

UXORIS STILICHONIS

Dic, mea Calliope, cur tanto tempore differs
 Pierio meritam sero redimire Serenam?
 Vile putas donum, solitam consurgere gemmis,
 Et rubro radiare mari, si floribus ornes
 5 Reginæ Regina comam? si floribus illis,
 Quos neque frigoribus Boreas, nec Sirius urit
 Aestibus, æterno sed veris honore rubentes

Fons

Totum carmen hoc deest in Vic. 1 dic mihi vulg. mea etiam Cuj. it. Vien.

¶ probabat Barth. cur tanto in tempore, c. tantum i. tempore, cur tantum interprete al. cur tanta in tempora Cuj. ¶ sic conj.

Heinsf. 4 aut MSS. sed floribus al.

* Carmen vel non absolutum a Poëta forte, postquam Serena supplicio affecta est, vel mutilatum temporis injuria. Sero scriptum, ipse primus versus indicat.

3 *Consurgit coma*, cum in galeum vel tutulum struitur.

4 *Rubrum mare* s. Erythræum patria gemmarum i. oriens. Vid. 28, 563.

5 Vel hoc ipsum carmen satis declarat, *Reginas* vocari non solas regum uxores, aut quæ ipsæ rerum potiuntur, sed filias quoque & sorores regum: ut nempe ipsum quoque regis nomen latius patet. DI Deæque etiam inferioris subfelli ut hic Musa Calliope, Reges & Reginæ sunt, ut Græcis *θεαὶ καὶ βασίλισσαι*.

7 *Veris honorem* esse flores, apertum est: *rubentes* non puto simpliciter ad colorem pertinere, sed lucem & vividum splendorem indicare, ut Virg. Ge. 4, 36 *Ante novis rubent quam prata coloribus*: & *suave rubens hyacinthus* ecl. 3, 63: & *suave rubens narcissus* Ciri 96. Et ne obliicias, narcissos rubros etiam memorari, etiam hyacinthos non modo ferrugineos, sed & rubros: cogita etiam *Brachia purpurea candidiora nive* esse Albinovani 2, 62: & *olores purpureos* Horatii Car. 4, 1. 10. Nempe *purpureum* & hic *rubens* est splendidum, luminis plenum, *ἀγλαόν*. Vid. Lacerda ad Virg. Aen. 6, 641 & quos laudat Gorallus s. Clericus ad Albinovani l. c. Cf. 31, 116. 35, 90.

- Fons Aganippea Permessius educat unda:
 Unde piæ pascuntur apes, & prata legentes,
 10 Transmittunt sæclis Heliconia mella futuris,
 Dignius an vates alios exercuit unum
 Feminæ virtutis opus? consorte redempto
 Casta maritali successit Theffala fato,
 Inque suos migrare virum non abnuît annos.
 15 Hoc Graji memorant. Latiis movet ora Camœnis
 Præscia factorum Tanaquil, rediensque per undas
 Clœlia Tibrinas, & eodem flumine ducens
 Claudia virgineo cunctantem crine Cybellen.
 Anne aliud toto molitur carminis actu
 20 Mæonii mens alta senis? quod stagna Charybdis
 Armarit, quod Scylla canes, quod pocula Circe:
 Antiphatæ vitata fames, furdoque carina

Remige

- 8 Permessidos Cuj. Ald. 9 pascantur MSS. 11 dignius haud
 Vien. Basf. 14 viros MS. inde viro conj. Heinsf. 18 fune Cyb.
 conj. Heinsf. sed mox ab ipso damnata.

8 *Permessus* Heliconis fons & flumen apud Hesiod. Theog. 5, & Virgilium Ecl. 6, 64. Vid. Strabo 9 p. 281. De *Aganippe* vel ex 17, 272 constare potest. Ovid. Fast. 5, 7 *Hippocrenen Aganippida* unum fontem facit.

9 In hac allegoria piæ apes Poëtæ sunt.

13 *Theffala* hæc *Alcestis* *Admeti* conjux est. Vid. 26, 439.

16 *Tanaquil* *Tarquini* *Prisci* conjux teste Livio 1, 34 perita, ut vulgo *Etrusci*, celestium prodigiorum mulier: cujus rei ibi specimina memorantur. De *Clœlia* Liv. 2, 13.

18 De *Claudia* Vestaline virgine, an matrona, disputandi occasionem dedit scriptorum dissensus. Vid. Brouckh. ad Propert. 4, 11. 51, Drakenb. ad Sil. 17, 33 & Duker. ad Liv. 29, 14. Id, quo alligatam navem, cum in vadis Tiberinis hæreret, matris Deum, sperduxisse

dicitur *Claudia*, funem vocat Propert. 1. c. & Sil. 1. c. 41. Fuerit igitur funis ex *Claudia* capillis tortus. Cingulum dicunt fere Christiani, qui ejus meminerant, apologetæ. Graphicum hujus deductionis monimentum habetur in Museo Veron. p. 252, 4, in quo catenam potius grandibus annulis intelligas, quam funem. Capillum nominat Sido. Apoll. car. 24, 43 *Qualis nec Phrygiæ dicata Vestæ, Quæ contra satis Albulam tumentem Duxit virgineo ratem capillo.* Cybellen, Cybellem, Matrem Deum Phrygiam, esse idem numen meminimus.

19 Audax pronunciatum poëtæ, Totius *Odysseæ* consilium esse ornare *Penelopen*, cum quidquid vel fecit vel passus est *Ulysses*, illius causa suscepit.

22 *Antiphatæ fames* *Læstrygonis*, qua ille appeteret carnem humanam. Sedes fabulæ *Odyss. K.* 114.

Surdos

- Remige Sirenum cantus transvecta tenaces:
 Lumine fraudatus Cyclops, contempta Calypso:
 25 Penelopæ decus est atque uni tanta paratur
 Scena pudicitiae: terræ pelagique labores,
 Et totidem sævi bellis, quot fluctibus, anni,
 Conjugii docuere fidem. fit Claudia felix
 Teste Dea, castosque probet sub numine mores,
 30 Absolvens puppisque moras crimenque pudoris:
 Penelope trahat arte procos, fallatque furentes
 Stamina nocturnæ relegens sollertia telæ;
 Non tamen audebunt titulis certare Serenæ.
 Quod si nobilitas cunctis exordia pandit

Laudi-

25 Penelopeque suum decus est, cui *Vien. forte Penelopeja, tuum.*
Pen. decus atque suum, cui Junt. Plant. Pen. dec. atque uni Ald.
Penelopes decus æquævum Raph. Pen. decus ausa suum Clav. Penelopea
decus uni cui conj. Barth. Penelopæ decus atque viri Cuj.
 27 et sævi totidem *vulg. bello al.* 28 decuere *MS. sic Claudia al.*
 32 stamine *Vien. Bas. Laertia MSS. etiam Cuj. lacertia MS. ubi emen-*
datum lassantia. laxantia MS. certissima Ald. & MSS.
 33 servare *MS. unde se æquare conj. Heinsf.*

Surdos idem Ulysses fecit socios suos sive *remiges* auribus cera ob-
 rurandis; se alligari jussit ad ma-
 lum. *Cantus tenaces*, qui retinent,
 & quasi invitum affigunt, ne ve-
 lit possitque adeo discedere.

24 *Contempta Calypso* quin decus
 sit Penelopes? non est dubium.
 Sed quid ad illam Polyphemi oculus
 exterebratus? nisi forte facit ita
 tenerum amorem Ulyssis in conju-
 gem, ut illius tantum revisendæ
 causa vivere, utque vivere posset,
 excæcare Polyphemum voluerit.
 Tale quid de se suaque uxore præ-
 dicat Seneca epist. 104 p. 514 de
 rutela valetudinis agens, *Quid ju-*
cundius, quam uxori tam carum esse,
ut propter hoc tibi carior fias. Pot-
est itaque Paulina mea non tantum
suum mihi timorem imputare.

25 *Uni pudicitiae* Penelopes ce-
 lebrandæ paratur tanta scena mi-
 rabiliū historiarum.

27 Decem Ulyssis anni *sævi*
erant bellis & pugnis ad Trojam,
totidem anni fluctibus ac tempesta-
tibus in reditu sustinendis.
 Omnes fidelem ostenderunt conju-
 gi, cujus inde elucet virtus &
 amabilitas.

30 *Crimen pudoris*, intell. violati.
 Fuisse enim ante hoc factum am-
 biguæ famæ Claudiam, scriptores
 laudati narrant.

32 *Solertia* est ipsum virtutis
 nomen abstractum pro concreto
 positum. Sed quod *nocturnam te-*
lam vocat, non est accipiendum,
 quasi nocte texuerit Penelope, sed
 tela, quam nocte retextit: hoc
 significat h. l. verbum *relegere*, q. d.
 retro legere, ut *relegere cursus* Ho-
 rat. car. 1, 34. 5 est retro currere ea
 via qua veneras.

- 35 Laudibus, atque omnes redeunt in semina causæ,
 Quis venerabilior sanguis? quæ major origo,
 Quam regalis, erit? non hoc privata dedere
 Limina, nec tantum poterat contingere numen
 Angustis Laribus. patruo te Principe celsam
 40 Bellipotens illustrat avus: qui signa Britanno
 Intulit Oceano, Gætulaque reppulit arma.
 Claram Scipiadam taceat Cornelia gentem,
 Seque minus jactet Libycis dotata tropæis.
 Cardine tu gemino lauros prætendis avitas.
 45 Inde Caledoniis, Australibus inde parentum
 Cingeris exuviis. Necdum moderamina mundi
 Sumferat illa domus, cum te Lucina beatiss
 Ederet astrorum radiis. o maxima rerum
 Gloria! post genitam didicit regnare Serenam.

Quid

37 non te priv. vulg. 38 nomen vulg. 48 adderet omnes.
 Sed ederet MS. Palatinus, & conjecerat Gevartius, & reponi
 Heinsius jufferat.

35 Omnes laudes redeunt tanquam in semina causæ suæ. Ingenua a majoribus virtus, ingenium virtutis capax, velut semen est, se quo enascuntur actiones. Cur tantus vir factus est Cæsar? præclarum nactus erat ingenium, materiem velut herois. Hoc jam ad Serenæ natales transfert, de quibus videnda Tabula genealogica.

38 Numen hic majestas, & magna vis ingenii.

42 Cornelia Grachorum mater virtute & doctrina florens mulier, ejus etiam fragmenta literarum exstant, & cum Cornelio Nepote solent edi.

44 Cardinem ponit ut alias possum, pro regione: quamquam hic etiam propria s. angustiore significatione potest accipi, cum septentrionales sint Britanni, Caledonii præsertim, qui hodiernis Scotis

(vid. 22, 146) respondent. Conf. 7, 52. 8, 24 lq. Prætendis lauros, præ te fers, ut in triumpho.

45 Parentum nomine patrem & avum comprehendit. Exuvia, spolia, quæ detraxerunt pater & avus hinc Britannis hinc Mauris.

47 Luna maturandis partibus præfecta, Rite maturos aperire partus Lenis Ilithyia (Hor. Car. l. c. 13) edidit Serenam beatiss astrorum radiis, sub felici constellatione.

49 Splendidum nihil hoc videtur. Tale quid autem, nisi fallor, in animo poëta habuit: domus Theodosiana ideo regno aucta est, quia habebat jam Serenam, quam humilior fors regia non deceret. Ceterum hinc discimus, post A. C. 379 quo imperare cœpit Theodosius, natam esse Serenam.

- 50 Quid dignum memorare tuis, Hispania, terris
 Vox humana valet? primo levat æquore Solem
 India: tu fessos exacta luce jugales
 Proluis, inque tuo respirant sidera fluctu.
 Dives equis, frugum facilis, pretiosa metallis,
 55 Principibus fecunda piis, tibi sæcula debent
 Trajanum: series his fontibus Aelia fluxit.
 Hinc senior pater; hinc juvenum diademata fratrum.
 Namque aliæ gentes, quas federe Roma recepit,
 Aut armis domuit, varios aptantur in usus
 60 Imperii: Phariæ segetes, & Punica messis
 Castrorum devota cibo: dat Gallia robur
 Militis: Illyricis sudant equitatibus alæ.
 Sola novum Latiis vectigal Iberia rebus

Contulit,

- 51 primum *malit Heinſ. lavat vulg. Sed levat jam Vien. marg. & Bas. marg.* 53 tuos - fluctus *MSS.*
 62 Illyricæ *conj. Heinſ.*

50 Post generis laudem transit ad patriam, & hic etiam, ut solet, modum excedit.

51 Solemne poëtis Solem mergere Oceano occidentali circa Hispaniam, & Indico sive Orientali educere. Vid. 18, 353. Dant illi nempe equos, quos a fatigatione & sudore curant abluendo poëtæ, ut nostros.

54 *Equus* antiquum Hispaniæ in nummis symbolum, ad equorum, quos gignit multitudinem & præstantiam refertur. Propter fertilitatem terræ, & metallorum divitias olim fuisse nobilem idque mutatum, & quibus rationibus? non difficilis, sed longior est disputatio.

56 *Series Aelia*, Hadrianus, & qui ab eo nomen per adoptionem duxere. *Senior pater* Theodosius est; *juvenes fratres* Arcadius & Honorius. Dicit *juvenum dia-*

demata ad signandos juvenes diademate regio ornatos.

58 *Gentes* vocat, sed maxime regionum ipsarum munera intelligere poëtam, apparet.

61 *Devota* videtur dixisse, ut inde numen aliquod & divina majestas Imperii Ro. intelligatur. Deo enim proprie *devoveri* aliquid dicitur.

62 *Miles* antiqua ratione ab equite distinguitur. *Illyricæ* gentes adhuc equestrem militiam amant: inde illa Hufarorum, ut hodie vocantur, disciplina. Nempe loquimur de Illyrico, quantum erat Claudiani ætate, ad Danubium usque a sinu inde Hadriatico patens. Vid. ad 7, 201. Verbo *sudant* celeritatem, credo, equorum voluit notare. Hor. Car. 1, 25. 9 *Eheu quantus equis, quantus adest viris sudor!* Alas esse equitum, ut militum cohortes, bene poëta meminerat.

Contulit, Augustos. Fruges, æratia, miles

- 65 Vndique conveniunt, totoque ex orbe leguntur:
Hæc generat, qui cuncta regant. nec laude virorum
Censeri contenta fuit, nisi matribus æque
Vinceret, &, gemino certatim splendida sexu,
Flaccillam Mariamque daret pulcramque Serenam.

- 70 Te nascente ferunt per pingua culta tumentem
Divitiis undasse Tagum. Callæcia risit
Floribus, & roseis formosus Duria ripis
Vellera purpureo passim mutavit ovili.
Cantaber Oceanus vicino litore gemmas

- 75 Exspuit: effossis nec pallidus Astur oberrat
Montibus. Oblatum sacris natalibus aurum
Vulgo vena vomit. Pirenæisque sub antris
Ignea flumineæ legere Ceraunia nymphæ.

Quæque

73 vellere - ovile *vulg.*

77 Pirenæique - fulmineis *vulg.*

69 Aelia Flaccilla mater Imperatoris Honorii, 10, 43. Maria Honorii comitis uxor, mater Serenæ.

71 Hispanica nomina, & quidem Hispaniæ Septentrionalis, ponit, Tagum aureas arenas agentem, Callæciam regionem, s. Cal-laicam, quæ Galicia hodie est, tum Duriam, quem Durium alii vocant prima Syllaba producta: sive cogitare ita scripsit noster, sive aberravit ad Duriam Italiæ, Alpinum flumen.

73 Imitatus videtur Virgil. Ecl. 4, 43 *Aries jam suave rubenti Murice, jam croceo mutabit vellera luto* &c. Ovili designat gregem ovile implentium.

75 Pallidi metallorum Asturiæ fossiores, quod toti huic generi, apud inferos & velut inter manes versanti, solemne est. Ceterum in hac auri gignendi societate Asturiam, atque Callæciam & Lusitaniam conjungit Plin. 33, 4 f. 21.

74 In litore inter calculos alios interdum inveniuntur etiam gemmæ.

76 Oblatum -- aurum videtur dicere cum respectu ad aurum oblativum, quod Senatores quibusdam occasionibus (quibus forte ex h. l. gratulatio natalium adicienda est) ultro offerre Imperatori solebant, de quo vid. Jac. Gothofr. paratit. ad Titulum C. Th. 6, 2 de Senatoribus, & -- auro oblativum. Pro hoc auro oblativum igitur Serenæ natalibus aurum *vulgo vena vomit.*

78 Ceraunia gemma memorata Plinio 37, 9 & 10: posteriore loco f. 65 nomen inde videtur repetere, quod *cadere cum fulminibus* (κατακλυσις) dicatur. Mihi probabile est, potius insignem gemmæ fulgorem, quasi cujusdam fulminis sic notatum: certe noster ea de causa vocat ignea.

- Quæque relabentes undas æstumque secutæ
 80 In refluos venire palam Nereides amnes;
 Confessæ plausu dominam, cecinere futuris
 Auspiciū thalamis. Alio tum parvus in axe
 Crescebat Stilicho, votique ignarus agebat,
 Debita cui longe conjux, penitusque remoto
 85 Orbe parabatur tanti concordia fati.

Nec tua mortalis meruit cunabula nutrix.
 Ubra prima dabant gremiis redolentibus Horæ,

Ternaque

- 79 rebellantes *vulg.* relegentes *Ald. & MSS.* it. *Cuj.* recedentes *MS.*
 87 aulæ *Vien.* aulam *Bas. marg.* auræ *Bas. & rell.* ante *Claver.* qui
 primus dedit Horæ. gremio redolente Napes *MS.* unde
 Napææ *conj. Heinsf.*

81 *Cecinere auspiciū Nereides,*
 i. prædixere, quod illa quondam
 adulta matrimonium habitura,
 quanto marito destinata sit. Omnis
 antiquitas futurorum prædictio-
 nem Dīs tribuit, non summis
 tantum, & quos majorum gen-
 tium ludens vocavit Cicero: sed
 minoribus quoque, Silenis, Saty-
 ris, Harpyiis adeo, tum specia-
 tim marinis, Proteo, Nymphis &c.
 Ipsum *divinationis* nomen inde
 ortum, ut reciproca videantur esse
 & ἀντιρρόπον, Deus est, ergo di-
 vinare potest: divinat, ergo di-
 vinus est. Ipsum autem *divinus*
 utramque notionem habet.

82 *Alio in axe,* apud Vandalos.
 Oros. 7, 38 *Interem comes Stilicho,*
Vandatorum, imbellis, avaræ, per-
fida & dolosa gentis genere edi-
tus &c. Sed assignare propius pa-
 triam Stilichoni, in gente tam
 vaga & ambulatrice, cui non in-
 epte a nostro verbo *wandeln* no-
 men arcessas, difficile est: non im-
 probabile tamen videtur, ad sini-
 stram Danubii ripam, Illyrico,
 speciatim Pannoniæ oppositam,
 patriam Stilichonis fuisse.

83 *Voti nuptialis,* ipsarumque
 nuptiarum ac matrimonii. Forte
 hoc ipso tempore cæperunt *voti*

nomine ita uti, quod deinde ICris
 solemne fuit, ubi dicerent, *ad se-*
cunda vota transire e. i. g. a. *De-*
bita conjux fato destinata, solemni
 formula, de qua vid. ad Aen. 6, 66.
Concordia fati ipsum matrimonium
 significat.

87 *Redolentia gremia* videtur
 Horis tribuere cum respectu ad
 Veris flores & fructus Autumni,
 quæ tempestates apud Græcos
 Horæ peculiariter dicuntur. In
 Hymno Orphico p. 140 πολύοδοι
 dicuntur, Πέπλος ἐννύμεναι ὀρο-
 σευὺς ἀνδρῶν &c. Ceterum anti-
 quum est Horis, in quantum per-
 sonæ & Deæ sunt, tale munus nu-
 tritricum tribuere. Opportune huc
 adtulit Heinsius locum Pindari
 Pyth. 9, 104 ubi Aristæum, Cy-
 renes nymphæ filium, Mercurius
 defert Horis, Ταί δ' ἐπιγυνίδιον κα-
 τὰ καµεναι βρέφος αὐταῖς, Νέκταρ
 ἐν χείλεσι καὶ ἀμβροσίαν τάζουσι,
 pueri suis genibus impositi labiis
 nectar instillant & ambrosiam. Hic
 dant ubera Serenæ: itaque matres
 fuisse oportet, quod nescio an ali-
 quis tradiderit. Ceterum nomina
 boni ominis tribuunt eis Hesiodus
 Theog. 902 Hymnusque Orphi-
 cus 42 Εὐνομίαν, Δίκην, Εἰρήνην.

Ternaue te nudis innectens Gratia membris
Afflavit, docuitque loqui. Quacumque per herbam

90 Reptares, fluxere rosæ: candentia nasci
Lilia. Si placido cessissent lumina somno,
Purpura surgebat violæ, factura cubile
Gramineum, vernansque tori regalis imago.

Omina non audet genitrix tam magna fateri,
95 Successusque suos arcani conscia voti
Spe trepidante tegit. Gestabat Honorius arcto
Te pater amplexu. Quoties ad limina princeps
Theodosius privatus adhuc fraterna veniret,
Oscula libabat, teque ad sua tecta ferebat
100 Lætior. In matrem teneris conversa querelis,
Quid de me propriis auferre Penatibus, inquis,
Imperat hic semper? Præfagia luserat error,

Et

89 affluxit MSS. Cuj. alluxit MSS. quocumque MSS. 90 comæ Cuj.
92 fulgebat vulg. fractura ex 2 MSS. & Gronovii conj. Heinsf.
93 vernatque vulg. 94 omnia plerique editi. Sed omina jam Bas.
Barth. 99 in sua t. vulg. 101 quis - Imperat? al. patriis
malit Heinsf. inquit al.

89 Afflavit delectum docte verbum, quo divinum munus, commendationem vultus, sermonis, gestus, impertitam Serenæ, declaratur, ut Aen. 1, 391 filio suo Aenæ lumenque juventæ Purpureum, & latos oculis adflavit honores.

91 Si in gramine dormiendi causa jaceret Serena infans, surgebat statim e terra purpurea viola, factura & præstitura infanti cubile. Hæc erat veris speciem præbens imago regalis lecti, cui destinata erat puella. Igitur factura servandum puto: fractura nescio, quomodo hic placere potuerit. Frangere lectos s. toros dicuntur suo incubitu homines: purpura violæ quomodo frangere cubile potuerit, non video. Porro bene con-

venit, ut illa purpura dicatur per appositionem imago tori, species lecti.

94 Genitrix Serenæ hæc portentosa observans, & pro ominibus illa magnitudinis infanti destinatæ habens, non ausa est fateri. Si Christiana fuit, ut nec improbabile est, forte Josephi patriarchæ invidiam metuit.

98 Theodosius. De hac forma vid. ad 15, 216.

102 Hoc proprie omen vocabant, cum verba alio consilio prolata apte caderent, ut possent futurum quiddam significare. Collegi olim pluscula de hoc genere omnium Chrestom. Plin. 51, 55 p. 438 præsertim ex Cic. de Divinat. 1, 45 & 2, 40. Parvula Serena queritur, a Theodosio patruo de suis Penatibus

Et dedit augurium regnis infantia linguæ.

Defuncto genitore tuo sublimis adoptat

105 Te patruus, magnique animo solatia luctus

Restituens, propius, quam si genuisset, amavit

Defuncti fratris sobolem. Nec carior olim

Mutua Ledaëos devinxit cura Laconas.

Addidit & proprio germana vocabula nato;

110 Quaque datur, fratris speciem sibi reddit adempti.

Denique cum rerum summas electus habenas

Susciperet, non ante suis impendit amorem

Pignoribus, quam te pariter fidamque sororem

Litus ad Eoum terris acciret Iberis.

115 Deferituri jam ripa Tagi, Zephyrique relictis

Sedibus Auroræ famulas properatur in urbes.

Incedunt geminæ proles fraterna puellæ;

Inde Serena minor, prior hinc Thermantia natu,

Expertes thalami, quarum Cythereia nec dum

120 Sub juga cervices niveas Hymenæus adegit.

Utraque luminibus tumidum micat: utraque pulcras

Excitat

108 dilexit MSS. Cuj.

111 delectus al. elatus al. etiam Cuj.

112 intendit ante Heinsf.

121 timidum ante Heinsf.

tibus auferri: hoc deinde magna cum illius felicitate factum per adoptionem. Regnum hic est conditio mulieris a Rege vel Imperatore adoptatæ.

108 *Laconas* intelligit Castora & Pollucem, quorum hic natura immortalis, illum mortali creatum semine alterna morte redemit, ut est Aen. 6, 121. Theodosius suo filio dedit germana vocabula, nomen fratris sui defuncti, vocavit Honorium.

114 Sororem Serenæ Thermantiam forte nesciremus, nisi hic & deinde v. 186 illius memoriam servasset poeta.

116 *Urbes Auroræ famulæ* Orientalis imperii sedes Constantinopolis, & vicinæ.

119 *Cythereia juga* esse matri amoris sexus alterius, constat: ille amor, illud jugum eo sanctius est, cum *Hymenæus*, nuptiarum Deus, cervicem ante liberam sub illud adegit.

121 *Tumidum* a poetis ad maturitatem nubilem significandam adhiberi, vel noster satis docet 51,

124 *Matura tumescit virginitas*. Sic *Tumida virginitas* est Stat. Theb. 2, 204, & Achill. 1, 292 *Virginitas matura toris, annique tumens*. Nondum tamen ausim simpliciter

- Excitat ore faces. qualis Latonia virgo,
 Et solo Jove nata soror: cum forte revisunt
 Aequei sortem patruī, spumantia cedunt
 125 Aequea, castarum gressus venerata Dearum.
 Non ludit Galatea procax, non improbus audet
 Tangere Cymothoën Triton, totoque severos
 Indicit mores pelago pudor, ipsaque Proteus
 Arcet ab amplexu turpi Neptunia monstra.
 130 Tales sceptriferi visuræ tecta parentis
 Limen Honoriades penetrant regale sorores.
 Ambas ille quidem patrio complexus amore:
 Sed merito pietas in te proclivior ibat.
 Et quoties, rerum moles ut publica cogit,
 135 Tristior, aut ira tumidus flagrante redibat,
 Cum patrem nati fugerent, atque ipsa timeret
 Commotum Flaccilla virum, tu sola frementem
 Frangere, tu blando poteras sermone, mederi.
 Alloquiis hæere tuis: secreta fidelis:
 140 Prisca puellares reverentia transilit annos.

I I 2

Non

127 totique malit Heinsf. 128 inducit vulg. 135 rediret vulg.
 139 fideli Ald. Junt. MSS. quod servat Heinsf. & putat, post hunc
 versum unum alterumque excidisse. Malui interim dare lectionem
 Vien. Bas. Plant. Clav. Barth. 140 transtulit
 MS. Barthii.

pliciter damnare antiquam lectionem *timidum*, quæ virginalem modestiam, virorum metuentem, indicare potest. Verbum *micare* vividum illum oculorum vigorem, quas sibi sagittas Cupido facit, signat: *timidum* illis ignibus moderatur.

123 Solo Jove nata est, e cerebro illius, Minerva, soror Dianæ.

124 Patruus filiarum Jovis Neptunus. Spumantia ipsum jam indicat quiddam affine Veneri, quæ Αφροδίτη, e spuma matis orta putatur.

127 Tritonis & Cymothoës lusus describit etiam 10, 136 sq.

128 Proteus velut pastor quidam monstrorum marinorum. Virg. Ge. 4, 395. Hor. Car. 1, 2, 7.

135 Hic alius tumor ab ira ut Hor. A. P. 94 Iratus Chremes tumido delitigat ore. Vid. Benti. ad ejus libelli v. 197, ubi legit, Et amet pacare tumentes.

139 Alloquiis hæere tuis solebat Theodosius: tu, Serena, secreta, taciturna, secreti capax jam tumeras, & fidelis. Prisca, sæculo antiquo digna reverentia, & venerabilitas, sit venia verbo, quæ in te erat, superabat annos puellares.

- Non talem Triviæ confert laudator Homerus
 Alcinoο genitam: quæ, dum per litora vestes
 Explicat, & famulas exercet læta choreas,
 Auratam jaculata pilam, post naufraga somni
 145 Otia, progressum foliis expavit Ulyssēm.
 Pierius labor, & veterum tibi carmina vatum
 Ludus erant: quos Smyrna dedit, quos Mantua, libros
 Percurrens, damnas Helenen, nec parcis Elissæ.
 Nobiliora tenent animos exempla pudicos.
 150 Laodamia sequens remeantem rursus ad umbras
 Phylaciden, & prona ruens Capaneia conjux
 Communes ardente viro mistura favillas,
 Et gravis incumbens casto Lucretia ferro,
 Vulnere quæ proprio, facinus testata tyranni
 155 Armavit patriæ justos in bella dolores,
 Exsule Tarquinio; memorandaque concidit uno
 Ulta pudicitiam libertatemque cruore.
 Talia facta libens non tu virtute minori,

Sed

145 Ulixem MS.

147 erat al.

148 Elissæ al.

141 Nausicæ Alcinoi Phæacum regis filiæ præfert Serenam, quam Dianæ (hæc enim est *Trivia*, tri-formis Hecate) comparat Homerus Od. 2, 102. Hæc dum siccantur in litore vestes, pila ludit cum puellis suis; strepitu illo excitatus Ulysses a naufragii labore somno se recreans, prodit de virgultis suis &c.

147 *Smyrnam* hic facit Homeri patriam, imitatus Statium suum Silv. 4, 2. 9 *Non, si pariter mihi vertice læto Nectar adoratas & Smyrna & Mantua lauros, Digna loquar.*

148 Laudat castitatem Serenæ, quæ *Helenen* damnet, nec *Elissæ* s. Didoni, parcat: secus atque illa apud Juvenalem 6, 435 doctrinæ affectatrix, quæ *perituræ* ignoscit *Elissæ*.

150 *Laodamia* impatienter adeo tulit mortem Protefilai conjugis sui, cui Iphiclus pater, *Phylacus* avus assignatur (vid. Eustath. ad Il. B, 695 p. 245, 11) ut mortem in complexu ejus ab inferis revocari oppeteret. Hinc comes *extincto Laodamia viro* Ovid. Tr. 1, 6. 20. Hujus Laodamiæ ad Protefilaum suum est Ovidiana Epistola XIII.

151 *Capanei* conjux Evadne, viri se rogo iniecit, de qua Martial 4, 75 *Arserit Evadne flammis injecta mariti.* Evadnen & Laodamian etiam uno versu Aen. 6, 447 junxit Virgilius.

156 Ablativi *Exule Tarquinio* rarior hic vis est. Ita armavit dolores patriæ Lucretia, ut exsul fieret, exsulatum abiret ad Etruscos, Tarquinius.

Sed fato meliore, legis. Jam nubilis ætas

160 Principe sollicito votis erexerat aulam

Incertis, quem tanta tori fortuna maneret.

Antiquos loquitur Musarum pagina reges,

Quod dira sub lege procos certare juberent,

Emturos thalamum dubii discrimine leti,

165 Et sua crudeles gauderent pignora mortis

Ambitione peti. Curru Pisæa marino

Fugit tela Pelops. nam perfidus objice regis

I i 3

Prodidit

160 aulæ Ingentis *MS.* hinc aulam Intentis *conj.* Heinsf. 163 dira *MSS.*

166 maligno *MS.* marito *conj.* Scal. quod recepit Heinsf. marino etiam defenditur in *Miscell. Observatt. Britann. Vol. 1 p. 323.*

167 providus *vulg.* fervidus *MSS.* Cuj. pervidus *MS.*

159 *Fato meliore.* Laodamia, Evadne, Lucretia, amorem maritorum & fidem conjugii probarunt in morte virorum, in injuria illata corpori: tu felicior, idem factura, non habuisti exempli talis occasionem vel necessitatem.

160 *Vota* referenda videntur ad adolescentes, qui erigebantur votis & spe nuptiarum regiarum.

163 *Quod* particula non simpliciter *ἡγηματικῇ* est, quam tamen hæc ætas non refugit; sed potest rationalis s. causalis quodammodo videri. Quosdam reges hoc nomine celebravit historia, quod juberent &c. His regibus a nostris libris addere licet Saulum, a genere suo C præputia Philistæorum sibi stipulantem.

164 *Emere thalamum*, Virgiliانا formula, *Ge. 1, 31 Teque sibi generum Tethys emat omnibus undis.* Hic etiam ad antiquum omnium fere gentium morem respicitur, quo viri sibi emebant, pretio comparabant, uxores.

166 Oenomaus Elidis & Pisarum tyrannus, a genere mortem ut caveret aboraculo monitus eam legem posuit procis Hippodamiae filiae suæ, ut eam haberet, qui ipsum patrem

quadrigis vicisset, interficerentur vero victi. Post XIII ita interemptos accipit conditionem Pelops &c. *Currum* pro equis junctis hic etiam capiendum, apparet: *Marinume* autem, a Neptuno acceptum. Fabula hæc inter nobilissimas Græcorum, multis quoque monimentis, quæ Pausanias adhuc vidit, celebrata. Vid. qui laudantur ad Hygi. fab. 84. Cum ab ea originem ludorum Olympicorum derivarent, suo illam more cecinit Pindarus Ol. A. Illud de equis, a Neptuno acceptis v. 139 sq. Hinc *Neptunia lora* Pelopi dat Stat. Theb. 6, 283.

167 *Objex* s. obex est ille clavus, qui perforato axi extremo inditus prohibet, ne rota, lubricato axungia modiollo, inter rapidum illum circumactum desilire, destituere (*decipere*) axem, & terræ illisum frangere, evertere quidem certe aurigam, possit. Hunc clavum, (*ἔμβολον ἐπὶ τῷ ἀκραζοίῳ*) aut plane non indidit, aut cereum fecit Myrtilus, faber & auriga Oenomai (*ἀρματοπηγὸς καὶ ἡνιόχος*) ab Hippodamia corruptus, ut ex antiquioribus narrat Schol. Apollo. Argon. 1, 752.

- Prodidit Oenomai deceptum Myrtilus axem.
 Hippomenes trepidus cursu ferroque secutam
 170 Aurato volucrem flexit Schoëneïda pomo.
 Herculeas vidit fluvio luctante palæstras
 Moenibus ex altis Calydon, pretiumque labori
 Deianira fuit, cum pectore victor anhelo
 Alcides premeret, retroque Acheloïus iret
 175 Decolor. Attonitæ stringebant vulnera Nymphæ.
 Saucia truncato pellebant flumina cornu.
 Te non Hesperidum pomis, non amne subactō,
 Non focerum fallente rota, sed iudice dignus
 Augusto, variis Stilicho spectatus in armis
 180 Accipit, & regni dotes virtute paravit.

Saepe

172 laboris *vulg.*

173 pectore - fremeret *vulg.*

176 squallebant

conj. Heins.

168 *Deceptus axis* est, ut jam innuimus, destitutus ab illo clavo s. retinaculo suo, ut non amplius innitatur rotæ, sed terræ illisus frangatur, aut hæreat certe. Vid. de usu hujus verbi poëtico copiosam silvam ab Heinsio & Burmanno collectam ad Aen. 4, 17.

169 Hippomenis & Atalantæ Schoënei F. fabulam delicate narrat Ovid. Met. 10, 560. Breviter cursu certantem secum puellam, quoties superatura videbatur, malo aureo (qualia sunt Hesperidum, quorum tria a Venere acceperat) projecto retardavit. Turbas ac dissidia mythologorum de hac Atalanta refert Spanh. ad Call. H. in Dian. v. 216 p. 275 sqq.

171 Deianiram Oenei, qui Calydone imperitabat, filiam, simul

petebant Hercules & Achelous, fluvius patrius, qui, ut alii DI marini, formas assumere, prout opus esset, varias poterat. Exitus hic fuit, ut superaret Hercules, cornu alterum perderet Achelous, quod nymphæ susceptum fructibus omnibus impletum *Copiae Cornu* fecere: eadem nempe, quas noster facit *stringere*, h. e. alligare & claudere studere vulnera patris sui. Narrat pulchre ipse Achelous apud Ovid. Met. 9 pr. De fluvio *pallente*, & *cornibus* fluviorum conf. dicta ad 20, 163 sq.

177 *Hesperidum poma* vocat mala aurea, quæ a Venere accepta jactavit, ut modo dictum, Hippomenes. Cf. 7, 37.

Sæpe duces meritas bello tribuere coronas.

Hunc cingit muralis honos: hunc civica quercus

Nexuit: hunc domitis ambit rostrata carinis.

Solus militiæ mira mercede jugalem

185 Promeruit Stilicho, focero referente, coronam.

Agnovit patruï similem Thermantia curam:

Nupsit & illa duci. sed longe fata sororis

Inferiora tuis. alio tibi lumine tædas

Accendit Romana Salus, magnisque coronis

190 Conjugium fit cura tuum. dilectus equorum,

Quos Phrygiæ matres, Argeaque gramina pastæ

Semine Cappadocum sacris præsepibus edunt,

l i 4

Primus

181 meritis *vulg.* 188 numine *ante Heinfs. non certe male.* munere *MSS.*

vivere *MSS.* lumine *ex conj. reposuit Heinfs.* 189 choreis *MS.* coloris *MS.*

190 causa *MSS.* *cāa Cuj.* choreis *Conj.* junctura tuum, *vel tropæis -*
futura *f. fultura al.*

180 *Regni Dotes*, munera, quæ debebantur domui regiæ pro puella regina.

181 De militaribus coronis multa ubique mentio. Locus classicus *Plin. 16, 4 explicatus & illustratus a me Chrestom. Plin. n. 72 collato præsertim altero Gellii 5, 6.*

184 *Jugalem coronam* h. e. nuptialem *f. matrimonium e domo regnatrice, militaris virtutis præmium interdum fuisse, docet historia tum sacra, tum alia.*

185 *Referre mercedem* hic dicitur ea ratione, ut referre gratiam.

167 Quis hic dux maritus Thermantiæ fuerit, non potest hodie, ut videtur, confici. Barthius conjicit, fuisse Bathanarium, de quo *Zof. 5, 37*: sed levi nimis conjectura.

189 *Romana salus* hic ut *Deæ* cujusdam nomen poni videtur, ita fere ut alias *Fortuna P. R.* Quæ sequuntur, ita intelligo: *Conjugium tuum*, Serena, fit in Stilichone cura & incitamentum ma-

gnis coronis, h. e. ad fortia facta patranda, & magnas inde promendas coronas. *Dativus casus coronis* positus pro accusativo a præpositione *ad recto*. Sed dignius mihi locutus videretur poëta, si pro cura legeretur *causa*: quod nomen, cum invenire in bono libro optarem, voti critici me compotem mox observavi.

191 *Dilectus equorum* indicat illud quod est in tabula honorum *Stilichonis Comes domesticorum & stabuli sacri*. Vid. *Guther. de Off. Do. Aug. 2, 17*. Nam sacra vocantur Constantinopolitanorum non largitiones modo, sed stabula etiam & præsepia. Laudantur hic patriæ equorum insignium. Atque Argos *ἱππόβοτον* quidem jam Homero laudatum *Il. Γ, 75 & 258*. Vid. *Varr. R. R. 2, 1. 9. Phrygior* hoc poëtæ nostri testimonio, ab æta e Vegetii non remoti, intelligo *M. loim. 4, 6. 3* ubi *Frigisci* librariorum culpa vocari videntur. Eodem loco memoratur *Cappadocum gloriofa curvibus nobilitas*.

- Primus honos. Geminio mox idem culmine duxit
 Agmina: commissosque labor sic gessit honores,
 195 Ut semper merito princeps cum magna dedisset,
 Deberet majora tamen. Si bellica nubes
 Ingrueret, quamvis annis & jure minori
 Cedere grandævus equitum peditumque Magistros
 Adspiceres, totumque palam permittere Martem.
 200 Nec gradus ætatisve pudor senioribus obstat,
 Ne juveni parere velint. Ceu flamine molli,
 Tranquillisque fretis, clavum sibi quisque regendum
 Vindicat: incumbat si turbidus Auster, & unda
 Pulsset utrumque latus; posito certamine nautæ

Contenti

193 *Quidam MSS. omittunt lacuna relicta. gemino nox in germ. geminæ nex inde. geminæ mox inde. inde e germine duxit. geminæ nexu tibi germine. geminæ mox inde e gramine. geminæ nec inde Germania. g. n. i. germina. gemino nec inde gemin. duxit. geminæ vexivum gramine. mox inde germine. geminæ mox inde germine. gemino mox inde e gramine. geminæ nex inguiam duxit. gemino nox inde germina duxit. Primus honor, tantaque fide victricia duxit Agmina. singuli MSS. apud Heinsf. mox inde germine inquit Cuj. Culmine fuit in libro Claverii. gemino mox Idæ germine duxit omnes ante Heinsf. et tuetur Hagemb. V. N. 196 auderet MS. deferret conj. Heinsf. 199 permittere MSS.*

200 non Cuj. 101 flumine vulg.

193 Esse in hoc versu descriptionem Magistris utriusque militiæ per Orientem, dubium mihi non est. Hanc autem commodè effici lectione, quam retinui, Heinsiana, iridem mihi liquet. *Culmen* certe de magisterio & quocunque gradu altiore frequenter ponitur. Vid. Gothofr. Glossar. nomic. Cod. Theod. & ipse noster 3, 205. 17, 16 it. 31, 58. Sed hoc non eo valet, ut hanc Claudiani manum esse, ausim contendere. *Geminum Idæ germen*, interpretatur Cl. Hagembuchius Epist. epigraph. p. 294 & (28) intelligit Idæ nomine ipsum Orientis imperium, cujus germen sint milites. Mihi, si sit a Claudiano, interpretari liberet, gemi-

num baculum s. sceptrum Symbolum duplicis magisterii, ab Idæ nobilissima silva decisum: ita ut illud 5, 162 *Fraternas ex æquo dividat hastas* significat exercitum a Theodosio relictum inter fratres æquis partibus dividat.

194 *Labor Stilichonis*, h. e. consueta Metonymia ipse Stilicho laboriosa diligentia sua sic gessit munera sibi demandata atque honores &c. *Merito* deponentis significatione, merenti.

200 *Pudor ætatis* vel est reverentia, quam suæ putabant habendam ætati a minori potestate majores; vel metus, ne sibi turpe esset minori parere.

- 205 Contenti meliore manu, seseque ratemque
 Unius imperiis tradunt, artemque pavore
 Confessis finem studiis fecere procellæ.
 Haud aliter Stilicho, fremuit cum Thracia belli
 Tempestas, cunctis pariter cedentibus, unus
 210 Eligitur ductor. suffragia quippe peregit
 Judex vera timor. victus ratione salutis
 Ambitus, & pulsus tacuit formidine livor.
 Quis tibi tunc per membra tremor, quantæque cadebant
 Ubertim lacrimæ, cum sæva vocantibus arma
 215 Jam lituis, madido respectans limina vultu,
 Optares reducem, galeæque inserta minaci
 Oscula cristati raperes festina mariti?
 Gaudia quæ rursus, cum post victricia tandem
 Classica fidereas ferratum pectus in ulnas
 220 Exciperes: castæ tuto per dulcia noctis
 Otia pugnarum seriem narrare juberet?
 Non illo nitidos umquam bellante capillos
 Comere: non solitos gemmarum sumere cultus.
 Numinibus votivæ vacas, & supplice crine

I i 5

Verris

206 seseque pavore Confessi finem studiis fecere procellæ, *omisso versu toto ante Heinsf. qui ex XI codicibus sic restituit.* 212 jacuit vulg. 213 rigor MS. 215 lumina MSS. numina conj. Heinsf. 220 pro dulcia, dubia MSS. devia MS. castæque tibi per conj. Heinsf.

206 *Procellæ* turbantes animos ac deicientes *fecere finem studiis* vectorum gubernare volentium, *pavore* suo *confessis* *artem* gubernatoris, quam ante vel contemnebant, vel vindicabant sibi. *Studia* ipsos vectores signant, in quantum studiis gubernandi turbantur & turbant.

215 Quomodo Serena hic in discessu viri *respectet limina*, non facile est dicere. An fingit deducendi causa extra limen progressam, nunc in ipso discessu illud

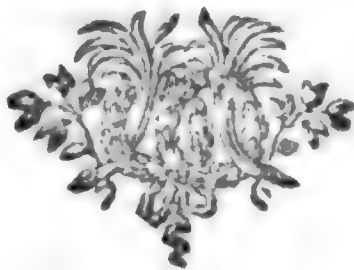
respicere, & velut ostendere marito, atque commendare. Si *numina* legamus, intelligentur oculi in cælum sublatis.

219 *Sidereum* apud nostrum poetam & alios simpliciter præstantiam insignem, & Deo dignam notat: *ferratum pectus* est thorace munitum.

220 Potest *tuto* hoc facile intelligi. Nam tuto & secure adeo narrantur magno cum periculo acta. Sed nisi fallor non habet hic sedem poeta tam bono dignam.

- 225 Verris humum. Teritur neglectæ gratia formæ
 Cum proprio reditura viro. Nec deside cura
 Segnis marcet amor. laudem prudentia belli
 Feminea pro parte subit. dum gentibus ille
 Confligit, vigili tu prospicis omnia sensu:
- 230 Ne quid in absentem virtutibus obvia semper
 Audeat invidiæ rabies, neu rumor iniquus;
 Ne qua procul positis furto subsederit armis
 Calliditas nocitura domi. Tu sedula quondam
 Rufino meditante nefas, cum quæreret artes
- 235 In ducis exitium, conjuratosque foveret
 Contra pila Getas, motus rimata latentes,
 Mandatis tremebunda virum scriptisque monebas.

RELIQUA DESIDERANTUR

225 tegitur plerique edd. sed teritur etiam Cuj. 231 fervor iniquis,
 ante Claver. fervor iniquus al. ante Heinsf. fulgor MS. seu farvet MS.
 non sem. MS. Latere hic aliquid, monet Heinsf.

224 Crine humum templorum
 verrere Romanarum matronarum
 fuit in supplicatione vel obsecra-
 tione publica. Vid. Liv. 3, 7 extr.
 & ibi Drakenborch. Quod vole-
 bat Mariæ Magdalene honorem,
 Domino nostro habitum, hinc ex-
 plicare vir doctus, in eo mihi non
 liquet. Certe loco, consilio, affe-
 ctu diverso utrumque factum esse,
 apparet.

230 Obvia, contraria. Vid. ad
 22, 20.

232 Furtum vel maxime etiam
 de his dicitur quæ in bello occul-
 ta quadam arte aguntur. V. G.
 Virg. Aen. 11, 515 Furta paro belli-
 obsidam milite fauces. Pluscula de-
 dimus in Thesauo.

236 Pila arma ita propria Ro-
 manis, ut eorum solo nomine satis
 Romanus exercitus signetur, ut
 Luca. 1, 7 Pila minantia pilis.

CL. CLAUDIANI

DICTION

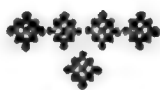
P A L L A D I O

ET CELERINAE

P R A E F A T I O

Hic socius, dux ille mihi; nostrique per aulam
Ordinis hic consors emicat, ille prior.

5 Hunc mihi conjungit studiis communibus ætas;
Hunc mihi præponit vel senium, vel honos.
Carmen amor generi, foceri reverentia poscit,
Officio vatis, militis obsequio.

* *Titulos V. C. Tribuno & Notario habet solus Heinſ. ex duobus libris. Licet ſuſpicari, horum ſcriptores uſos eſſe argumento verſus 3 & veteri titulo, in quo poëta noſter V. C. Tribunus & Notarius vocatur. Serenæ omnes ante Claver. Celerinæ MSS. Cuj. Plant. marg. Epulamus dictus præſatio MS.*

* Palladios plures habet Proso-
pographia Codicis Theodosiani
Gothofrediana: An horum aliquis
hic celebretur, N. L. Nec, puto,
de Celerina veri simile quidquam
dici potest præter ea, quæ hic
habentur v. 69 sq. Quod Stilicho-
nis filiam facit Claverius, mera
hariosolatio est.

3 *Dux ille*, forte Magister Officiorum, vel Primicerius Notariorum. Nomen *Ducis* late patet. Rationes officiorum & ordines non semper iidem. Vid. ad v. 82.

XXXI

XXXI

E P I T H A L A M I U M

- F**orte Venus blando quæsitum frigore somnos
 Vitibus intexti gremio successerat antri,
 Denſaque ſidereos per gramina fuderat artus,
 Acclinis florum cumulo. criſpatur opaca
 5 Pampinus, & mites undatim ventilat uvas.
 Ora decet neglecta ſopor, ſaſtidit amiſtum
 Aeſtus, & exuto tranſlucent pectore frondes.
 Idaliæ juxta famulæ, triplexque viciffim
 Nexa ſub ingenti requieſcit Gratia quercu.
 10 Pennati paſſim pueri, quo quemque vocavit

Umbra,

1 quæſitans MS. ſomnum ante Heinſ. 2. 2 ſucceſſerat] ante Claver. ſeceſſerat MSS. 4 acclivi Vien. acclini al. pro florum, foribus it. floribus MS. 5 vitem ſudantem ventilat uvis ante Heinſ. mites ſudanti v. uva MS. multos ſudantem MS. muſto vitem ſudantem MS. unde & muſto ſudantem ventilat uvam conj. Heinſ. mites undatim vent. uvas ex MS. Claverii Heinſ. 7 ceſtus conj. Heinſ. excuſſo MS. 10 quacunq[ue] Conj. vocabat MS. vocarat conj. Heinſ. Mihi placeret vocaret.

4 Opaca pampinus recte dicta a nostro, ſi bene Servius ad Virg. Ecl. 7, 58 monuit, Varronem genere feminino hujus nominis uti frequentius. Quatenus exiſtat Varro hodie, non puto exiſtare exemplum. Sed eſſe dicunt etiam apud Apollinarem Sidonium. Columellæ 3, 18. 4 ſunt pampini, quos ruſtici vocant racemarios

5 Undatim, ut uvæ a vento motæ arcum deſcribant, qualem undæ.

6 Fuit, credo, in mente Poëtæ illud Naſonianum Forma viros neglecta decet. Ceterum Hypallage videtur hic uſus eſſe noſter: non tam ſopor decet ora neglecta, quam hæc ſoporem.

7 Aeſtus reſpondet conſilio Veneris v. i frigore quærentis ſomnos. Ceſtus decet ille quidem Venerem, ſed niſi fallor, non valde decet hunc locum. Frondes tranſlucent pectore, h. e. tranſmittunt lucidum ſplendorem nivei pectoris.

8 Idaliæ famula, Nymphe, quarum omne genus cognatum, & familiare, & prope dixerim peculiare, Veneri. Triplex Gratia, tres Gratiæ nexis etiam dum quieſcunt, implexisque brachiis.

11 Fluitant remiſſo plane nervo, ut is agitari a vento poſſit, arcu immoto.

Umbra, jacent. fluitant arcus, ramisque propinquis
Pendentes placido suspirant igne pharetræ.

Pars vigiles ludunt, aut per virgulta vagantur.

Scrutantur nidos avium, vel roscida læti

15 Mala legunt donum Veneris, flexusque sequuntur
Palmitis, & summas pennis librantur in ulmos.

Defendunt alii lucum; Dryadasque procaces
Spectandi cupidas, & rustica Numina pellunt,
Silvestresque Deos. longeque tuentibus antrum

20 Flammea lascivis intendunt spicula Faunis.

Cum subito varius vicina clamor ab urbe,
Et fausti juvenum plausus, mistæque choreis
Auditæ per rura lyræ, Celerina per omnes
Italix canitur montes, . omnisque maritum

25 Palladium resonabat ager. pervenit ad aures

Vox jucunda Deæ, strepituque excita resedit,

Et reliquum nitido deterfit pollice somnum.

Utque erat indigesta comas, turbata capillos,

Mollibus

11 propinquant *ante Claver.* propinquis *etiam Cuj.* 12 prudentes
ante Claver. pendentes *etiam Cuj.* pendent & MSS. 13 pervigiles
1. & per MSS. nidos alii aut vagantes vel vagati scrutantur, aut
vagantur scrutati conj. Heins. 15 flexumque MS. flexumve conj.
Heins. 17 lucos MSS. luco conj. Heins. Vid. ad 22, 389. 18 in-
spectant cupidi Cuj. 23 tubæ MS. 28 utque erat interjecta
editi omnes. Utque fuit intexta, interjecta, intecta, detecta, turbata,
merita, incomta, impexa: Utque erat intexta, intecta, intertexta in
MSS. unde indepexa vel indigesta conj. Heins.
turbata papillas MS.

12 Audaci Metaphora sic descri-
bit tenuem luculam a pharetra &
sagittis percussam, imaginem
animorum amantium nunquam
plane quierorum, sed lene certe
quiddam ac molle suspirantium.

14 *Roscida mala* non simpliciter
a rore inadentia; calor enim &
æstus vitandi causa antrum subiit
Venus (cf. v. 47): sed ipsa amœ-
nitas videtur hoc epitheto signari,
sive sit a matutino frigore & hu-
more, quem proprie designat, sive

ab alia causa, ut *roscida mella,*
poma &c.

26 *Residere ἀνακαθίζεν* proprie
dicuntur, qui a decubitu caput &
pectus attollunt.

28 Non valde mihi placet hic
versus, ut *ταυτολόγος* nimium:
meliorem tamen ex illa silva va-
rietatis, quam dedit Heinsius,
erueri non possum: nec videtur
ipsi, summo poëtæ, succellisse.
Singula puichra sunt, *indigesta*
comas, & *turbata capillos*: conjun-

cta

Mollibus exsurgit stratis, Hymenæon & omne
30 Agmen, & innumeros Hymenæum poscit Amores.

Hunc Musa genitum legit Cytherea, ducemque
Præfecit thalamis: nullum junxisse cubile
Hoc sine, nec primas fas est attollere tædas.

Conspicitur tandem. Platano namque ille sub alta
35 Fusus inæquales cera texebat avenas,
Mænaliisque modos, & pastoralia labris
Murmura tentabat relegens, orisque recurso
Dissimilem tenui variabat arundine ventum.
Restitit, ut vidit Venerem, digitisque remissis
40 Ad terram tacito defluxit fistula lapsu.
Dulce micant oculi. niveas infecerat igni

Solque

29 assurgit ante Heinsf. Deinde interque suorum Agmen - quærit Heinsf. cum Claver. & VII MSS. revocatque suorum MS. procul ecce suorum MS. post lacunam Inde per innumeros Hy. quærit amores MS. pro quærit, poscit MS. pro interque suorum, Hymenæus & omne MS. unde lectionem, quam dedimus, effingit Heinsf. Commendat illam repetitio & difficultas. 30 in numeris - Amoris Raphael. ex conj. 32 vinxisse ante Heinsf. 38 dissimilis tenuem vulg. 40 flatu MS. 41 interferit MS. hinc niveis interferit ignem - genis conj. Heinsf.

Et offendunt. Qui voluit turbata papillas, ille obliuiscatur, de Venere sermonem esse, non de vetulæ alicujus pannuceis uberibus. Quomodo ex indigesta, verbo rariunculo, interjecta vel intertextâ, in scriptura Langobardica, ortum sit, intelligere mihi videor.

29 Venus, quæ audisset Hymenæum, h. e. nuptiale carmen, & clamores gratulantium, cupida & alacris Deum Hymenæon primo indifferetim poscit totum agmen, h. e. toti agmini imperat, Vocate mihi Hymenæon! Deinde, cum impatienti non statim satisfaceret, unicuique Cupidinum circa se ludentium singulatum, innumerisque adeo, dat hoc negotium, & ipsa mox inventum alloquitur.

31 Musa (sive ea Calliope fuit, sive Uranie) genitum Hymenæum

facit etiam Martianus Capella in pr. Tu, quem psallentem thalamis, quem matre Camena Progenitum perbibent, copula sacra Deum. Deinde, sen tibi quod Bacchus pater est placuisse choreas, cantare ad thalamos seu genetricis (Veneris) habes. Nempe luxuriatur hic etiam Mythologia. Qui eam persequi velit, inspiciat laudatos ad Hygi. f. 273.

33 Attollere tædas solemne nuptiarum. Vid. 5, 97.

35 Syringa, qualem Pan, Mænali Arcadiæ montis incolâ, habet, septem fistulis inæqualibus constantem, componebat. Pan memoratur etiam v. 48 Lycei nomine.

40 Tacito lapsu, quia defluxit, h. e. non cecidit uno impetu, sed lubrico motu ad vestem vel membra adeo Hymenæi descendit.

- Solque pudorque genas: dubiam lanuginis umbram
 Cæsaries intonsa tegit. Prior ipsa silentem
 Compellat: „Numquam ne, puer, dilecta relinques
 45 Carmina? maternis numquam satiabere donis,
 Dedite Musarum studio, nimiumque parentis
 Aemule? quid medio tecum modularis in æstu?
 Jamne tibi jordent citharæ? jam lustra Lycei,
 Atque pecus cordi, redituraque rupibus Echo?
 50 Huc ades, & tantæ nobis ediffere causas
 Lætitiæ. cui pompa toro tam clara resultat,
 Quæ nova dotetur virgo, patriamque genusque
 Pande, quibus terris orti, quo semine ducti.
 Haud ignarus enim: nec te connubia fallunt
 55 Ulla. tuo primæ libantur fœdere noctes.,
 Ille refert: „Equidem dudum te, Diva, morantem
 Mirabar, quid adhuc tanti jecura maneres

Conjugii.

49 jamque pecus MSS. atque nemus MS. & Cuj. jamne nemus conj.
 Heinsf. 50 tantas, tacitæ, tandem MSS. 51 quæ pompa vulg.
 cui etiam Cuj. 55 tuo cunctæ Cuj. 56 morari MS. 57 quod
 adhuc ante Heinsf. 2, qui formulam illustrat
 exemplis.

42 Dubiam lanuginis h.e. novæ barbæ umbram pulchre dixit. Sed quomodo convenit, quomodo pictor exprimet, quod sequitur Cæsaries tegit? prima lanugo exoritur, & primum conspicua est in labio superiore: an illum quoque locum tegit cæsaries?

46 Parentem matrem intelligit? Sed tamen Bacchus quoque, quem Patrem quidam assignant Hymenæo ap. Serv. ad Aen. 4, 127 mulicus est, & amat tibias.

48 Citharæ urbanus magis & sedatior cantus: tibiarum genus magis clamorosum, simplicius idem, pecorique & campis aptius. Homerus tamen Il. 2, 495 ἀλὸς & Φόρυγας in Hymenæo, hoc est cantu & strepitu nuptiali conjun-

git. Psallentem hoc est ἀδελφίζοντα facit Capella loco, quem inodo laudabam ad v. 31.

51 Resultare ad sonum & strepitum pompæ refertur, quem auribus perceperat Venus. Et habet domicilium pene unicum hoc verbum in tali sono, & clamore multitudinis, a silvis, rupibus, tectis relato: quod intelliget qui Thesaurum nostrum volet inspicere.

55 Libare est degustare, primum gustum capere. Non libant conjugii voluptates prius novi mariti, quam Hymenæi h. e. nuptiarum fedus iectum sit.

58 Mandantur & commendantur Veneri conjugia, ut origo inde novæ stirpis existat.

- Conjugii. Non parva tibi mandatur origo.
 Fascibus insignes, & legum culmine fultæ
 60 Convenere domus, & qui lætissimus orbi
 Sanguis erat. Rubris quæ fluctibus insula latrat?
 Quis locus Aethiopum? quæ sic impervia famæ
 Secessit regio, quo non rumore secundo
 Palladii penetravit amor, mentisque benigna
 65 Temperies, doctique sales, & grata senectus?
 Per cunctos iit ille gradus, aulæque labores
 Emensus, tenuit summæ fastigia sedis,
 Eoum stabili moderatus jure Senatum.
 Hic splendor juveni. Cunabula prima puellæ
 70 Danubius, veteresque Tomi. Mavortia matris
 Nobilitas

60 lætissimus ante Heinsf. orbi MS. 61 flatibus vulg. fluctibus etiam
 Cuj. 62 qui locus MS. 63 successit vulg. secessit etiam Basf. marg.
 64 penetravit malit Heinsf. et ego. benignæ ex MS. uno Heinsf.
 65 terga senectus MSS. hinc terga conj. Heinsf. amica MSS. 67 te-
 nuis al. 69 hinc malit Heinsf. juvenum ante Clav. 70 Marti,
 Martis MS. patris vel patri conj. Heinsf.

59 Fasces consularem familiam
 notant: Legum culmen est Præfe-
 ctura Prætorii. Vid. ad 29, 193.

61 Latrare de sono fluctuum a
 saxi percussorum dici, vel illa
 Scylla nos monere potest, quam
 fama secuta est, Candida succinctam
 latrantibus inguina monstris &c.
 Virg. eel. 6, 75. Sic noster 33, 148.
 Rubros fluctus esse mare Erythræum,
 s. Orientalem omnem Oceanum,
 cum reliquo usu poëtæ nostri con-
 venit, V. G. 5, 242.

67 Præfecturam Prætorii per
 Orientem, vel Præfecturam urbis
 novæ Romæ s. Constantinopolis
 ita signari, monuit Barthius. Sed
 suntne hæc fastigia summæ sedis?
 Estne Præfecti Prætorii vel urbis
 Senatum moderari? Aut egregie
 fallor, aut hæc Consularia signa
 sunt. Et tamen Palladium Consu-
 lein alium non habent Fasti, præ-
 ter illum Junium Quartum Palla-

dium, qui cum Imp. Fl. Theodosio
 jun. Aug. VII. Consul fuit A. C.
 416. Utrum hoc tempore super-
 fuerit Claudianus, utrum laudare
 Stilichonem (quod hic fit v. 93)
 octo annis ante punitum, ausus
 fuerit? mihi, ut nunc est, N. L.
 Poëtæ quidem nostri stilum, vir-
 tutes, vitia agnoscere mihi hic
 videor. Nec me valde mover quod
 abest hoc carmen in exemplaribus
 primæ editionis Vicentinæ.

70 Veteres Tomi non modo ab
 Ovidii exilio nobiles, sed ab an-
 tiqua Absyrty fabula, quæ urbi
 nomen dedisse ferebatur, quam
 narrat Ovid. Trist. 3, 9 & ita clau-
 dit, Inde Tomos dictus locus hic,
 quia fertur in illo Membra soror
 fratris consecuisse sui. Ceterum
 Mavortia matris nobilitas est, quia
 e gente bellicosa Getarum, quia
 vir fortis & militibus carus Cele-
 rinus.

*Nobilitas spoliis armisque exsultat avitis,
Immensamque trahit Celerini robore lucem,
Qui quondam Meroën jussus Nilumque tueri,
Cum sibi post domitas ad Parthica flumina Carras
75 Sceptra daret miles, rebusque imponere vellet,
Despexit fremitus, & prætulit otia regno.
Respuit ingestum, quod vi, quod poscere ferro
Posthabita pietate solent. Tum purpura primum
Inferior virtute fuit, meruitque repulsam
80 Obvia majestas. Doluit Fortuna minorem*

Se

72 Celeris de MS. 74 domitos - claros vulg. domitos - Carros, domitas Carras, Caras MS. domitas ad Parthica flumina Carras Claver. suffragante historia. obitus & P. ful. caro vel claros MSS. unde effinxit lectionem, quam dedi. 77 incestum vulg. respuit, incestus quod Claver. incertum Scal. hoc sceptrum conj. Delr. ingestum MSS. Barth. curis secundis, qui etiam exemplis firmat, ut Heinss. 78 pro tum, non vulg. 79 meruitque vulg. Sed meruit etiam Cuj.

73 Celerinus avus, de majoribus certe Celerinæ sponse unus, secundum hæc Præfectus Aegypto debet fuisse, & post mortem Cari, fulmine ut ferebatur, apud Parthos occisi, ab exercitu salutatus esse Imperator, quem honorem moderate ac sapienter deprecatus est. Utrum hoc ab alio quoque sit traditum, valde dubito. Hoc potest fieri, si valde senex fuit, cum deferretur illi imperium, ut idem sit Cuspidius Celerinus, cuius senatoriam sententiam refert Capitoli. Maximin. extr. Celerinus & avia illius Celerina Martyrio coronata sunt apud Cyprianum Epist. 39. Rem ipsam, & lectionem Heinssianam unice firmat laudatus ab illo Sidonius Car. 23, 90 Nam quis Persidis expeditionem, Aut victricia castra præteribit Cari principis, & perambulatum Romanis legionibus Niphaten Tum cum fulmine raptus (sic leg. pro captus) Imperator Vitam fulminibus parem peregit.

76 Fremitus proprium nomen exprimendis vocibus multitudinis concitatæ.

77 Ingestum cum vehementia quadam & importunitate adeo oblatum: ut ingerere se dicuntur, qui solide nimis & importune petunt honores. Plin. Pan. 86, 2 Præfectum Prætorii non ex ingerentibus, sed ex subtrahentibus legere.

79 Meruit repulsam, tulit, nullo respectu dignitatis, pro ingenio sæculi jam Pliniani. Obvia majestas, imperium, quod se ultro obtulit, h. e. ab his, in quorum manu erat, oblatum est.

80 Fortuna doluit se minorem esse, ἐπιταπεινώσθαι, dum concessit & permisit se viro, qui eam vel amplecti ac retinere posset, vel, quod fecit, aspernari. Amat Græcari, hoc est Græcillare, noster. Sed fateor, mihi magis probari vulgatum confessæ.

- Se concessa viro. Magnum delata potestas,
 Majorem contempta probat. Cognomina sumsit
 Plena ducum genitor. Paulatim vectus ad altum
 Princeps militiæ, qua non illustrior exstat*
 85 *Altera: cunctorum tabulas assignat honorum,
 Regnorum tractat numeros, constringit in unum
 Sparsas imperii vires, cuneosque recenset
 Dispositos: quæ Sarmaticis custodia ripis,
 Quæ sævis objecta Getis, quæ Saxona frenat*
 90 *Vel Scotum legio. Quantæ cinxere cohortes
 Oceanum: quanto pacatur milite Rhenus.
 Casta domus, sincera fides, industria sollers.
 Elegit Stilicho. nihil ultra laudibus addi
 Judiciove potest. tali nubente puella*
 95 *Nonne tibi cessare nefas? duc protinus omnes,*

Duc

81 confessa & pro delata, delecta ante Heinsf. 83 diem MS.
 ducit MSS. unde ducis conj Heinsf. 84 quo - Alter ante
 Heinsf. 85 ac signat conj. Heinsf. 86 regnorum tractat nu-
 meros, cuneosque recenset. Sparsas imperii vires constringit
 in unum Depositu ante Heinsf. 88 dispositis Cuj.
 90 quantum vulg. 91 quantum vulg. quantæ &
 quanto etiam Cuj.

82 Adhuc de avo Celerino, sive
 is proavus fuit, aut quicumque
 majorum. Jam de patre. Is sum-
 sit plena ducis cognomina h. e. ad
 ducatum ordinis sui pervenit. Nec
 plane probare possum, sed minus
 etiam retellere Jac. Gothofredi opi-
 nionem, qui ad C. Theod. to. 3
 p. 110, a. *Militiam* intelligit Pala-
 tinam, & Celerinæ patrem facit
 Primicerium Notariorum, cujus
 muneris rationes hic satis accura-
 te describuntur. Talem virum ho-
 die forte vocent nostri Præsidem
 Cancellariæ, militaris præsertim.

85 *Tabulas honorum* hic intelli-
 gam principales codicillos, quibus
 imperium, honos, aut potestas quæ-
 cunque mandatur, quales habe-
 mus Varias illas Cassiodori; re-
 liquas pertinent ad notitiam, &

summarium illud imperii vel bre-
 viarium, cujus ope uno velut ob-
 tutu intelligi possent opes imperii,
 & illud magnum corpus membris
 omnibus suis melius administrari.
 Hujus Notitiæ exemplum horum
 ipsorum temporum, non illud cor-
 ruptionis expers, sed tamen quanti-
 vis pretii, extat hodie a Guido Pan-
 ciolo & aliis qua emendatum qua
 explicatum. Poëta illa modo ca-
 pita memorat, quæ cum re mili-
 tari conjuncta sunt. Notitia illa
 ad reliquas etiam imperii partes ex-
 tenditur.

93 Hæc, ut dicebam ad v. 67,
 vix videntur scribi potuisse post
 casum Stilichonis & vivo Honorio.
 Sed quando versamur in tenebris
 a luce historiarum relictæ, non de-
 sunt viæ per conjecturas elabendi.

*Duc age. marcentes cupio quassare coronas,
Et vibrare faces, & noctem ducere ludo.*

*Hæc quoque non vilem mihi fistula commodat usum,
Responsura choris., Vix hæc Hymenæus. at illa*

100 *Fontibus abluitur gelidis, legemque capillo
Reddit, & ornatum formæ: prelisque solutæ
Mira Dioneæ sumit velamina telæ.*

Floribus exstruitur currus: juga floribus halant.

Florea purpureas adnectunt frena columbas.

105 *Undique concurrunt volucres, quæcûmque fremente
Permulent Athesin cantu, quas Larius audit,
Quas Benacus alit, quas excipit amne quieto
Mincius. ereptis obmutuit unda querelis.*

Eridani ripas, & raucæ stagna Padusæ

110 *Diffugiens nudavit olor. Lætantur Amores,*

K k 2

Frenatis-

98 jam fistula MSS. 101 peplisque, peplumque, præliisque MSS.
populisque ante Claver. pplique Cuj. polita vel solutis conj. Heinsf.
102 Cleoneæ reddit MS. miracula MSS. 103 currum MSS. quem
Gracissimum dicit Heinsf. 105 frementem vulg. 108 abruptis ma-
lit Heinsf. 109 rauci MS. 110 viduavit
malit Heinsf.

96 Quod dicit *marcentes coronas*, indicat, se continuare velle nuptialem hilaritatem, dum marcescant ab æstu & vapore corporum coronæ.

98 *Fistula* vel *Syrinx*, in qua compingenda occupatum Venus deprehenderat v. 35.

101 De hoc genere preli Sen. de Tranquillit. An. 1 *Non ex arcula prolata vestis, non mille ponderibus aut tormentis splendere cogentibus pressa.* In suavi odore describendo Mart. 11, 9 *De Pallatinis dominae quod serica prelis spirant.* Ammia. 28, 4 *Solutis pressoriis vestes lucent nitentes arbitra.* Et tamen mihi in Dea non placet operosa hæc machinatio.

102 *Dionea tela*, quam Dione mater Veneri neverat texueratque.

105 Luxuriat more suo Poëta in advocandis & congregandis undique circa Venerem avibus, pulchritudinis, levitatis, salacitatis causa huic choragio aptis. Porro aquas Italiæ Alpibus vicinæ memorat, ut indicet in illa parte, Mediolani forte, ubi tum aula, celebratas esse nuptias.

108 *Querelas* avium, speciatim lusciniarum, vocari, solemne est: & *Queruntur in silvis aves* Hor. Epod. 2, 26.

109 *Raucam* vocat *Padusam*, Padi s. Eridani ostium, ob id ipsum quod raucis cynorum strepitu personet. Virg. Ac. 11, 458 *Pisces fore amne Padusæ Dant sonitum rauci per stagna loquencia cyni.*

Frenatisque truces avibus per nubila vecti
 Ostentant se quisque Deæ, magnoque tumultu
 Confligunt; pronique manus in verbera tendunt,
 Atque impune cadunt. Lapsus meliore volatu
 115 Consequitur, vincitque suos auriga jugales.

Ut thalami tetigere fores, tum vere rubentes
 Desuper invertunt calathos, largosque rosarum
 Imbres, & violas plenis sparserè pharetris,
 Collectas Veneris prato, quibus ipse pepercit
 120 Sirius, & teneras clementi fidere fovit.

Gemmatis alii per totum balsama tectum
 Effudere cadis, duro quæ saucius ungue
 Niliacus pingui defudat vulnere cortex.
 Aggreditur Cytherea nurum, flentemque pudico

Detra-

114 lapsu meliore volantes *vulg.* *Versus hic & 115 erant transpositi.*
 116 timuere rub. *Cuj.* 117 invergunt *conj. Heinsf. & citat se ad Ovid.*
Pont. 1, 9. 54. 118 canistris *malit Heinsf. vid. Not.*
 124 virum *primæ editt. nurum etiam Cuj.*

111 Mira suavitas & Alexandrinæ
 quædam deliciæ in *frenatis avibus*,
 in nomine *truces*, & in eo quod *osten-*
tant se quisque Deæ. Huc mihi pictor
 aliquis ingeniosus, qui cum poëta
 certet. Illud *truces* in mentem
 mihi revocat Alexandrini archety-
 pi Callimachi leporem, qui de
 Hymenæo Ἥμεα κερῶν, inquit
 H. in Delum 297, μορμύσσειται.
 Μορμύσσειται est gestu quodam, &
 pronuncianda voce Μορμῶ pueros
 terrere leviter, ut paullo post vi-
 deant. Sic puellas terret Hyme-
 næi mentio. Sed reliqua etiam
 hujus loci sunt dulcissima.

114 *Impune cadunt* de suis velut
 equis, avibus, quia ipsi volucres,
 qui superare volatu aves possint.

116 *Rubentes* non uno colore.
 Vid. ad 29, 7.

118 Dulcis quidam lusus, quod
 de *pharetris* modo Amores non sa-
 gittas spargunt terribiles, sed
violas.

123 *Niliacus cortex* balsami non
 accurate, sed licentia poëtarum
 dictus videri possit qui vicina loca
 permutare sibi religioni non du-
 cant. Plin. 12, 25 *Balsamum uni*
terrarum Judææ (circa Hierichun-
 tem Just. 36, 3) *concessum*. Et 6,
 32 *Fastidit balsamum alibi nasci.*
 τῷ αὐλῶνι. τῷ περὶ Σιρίαν soli
 etiam assignaverat Theophr. 9, 6.
 Verum salva res est: cum Aegypto
 etiam communicavit hanc laudem
 Dioscorides 1, 18. Quin ex Aegy-
 pto & Arabia illatum Judææ non
 improbable est. Vid. Jo. Bodæus
 a Stapel ad Theophrasti l. c. p.
 997 sq. Nec falli hac in re potu-
 isse Alexandrinum Poëtam, & vi-
 rum doctissimum, facile credas.
 Quod *ungue saucius* cortex hic me-
 moratur, Plinii quoque observatio
 est, ferro vitalia hujus arbusculæ
 lædi, & Tac. hist. 5, 6. 3.

124 *Nurus* poëtis mulier juven-
 cula nuptiis vel jam devincta, vel
 certe

- 125 Detraxit matris gremio. matura tumescit
 Virginitas, superatque nives ac lilia candor,
 Et patrium flavis testatur crinibus Iſtrum.
 Tum dextram complexa viri, dextramque puellæ
 Tradit, & his ultro sancit connubia dictis:
- 130 „*Vivite concordēs, & noſtrum diſcite munus.*
Oſcula mille ſonent. liveſcant brachia nexu,
Labra ligent animas. neu tu virtute paterna
Conſidas, juvenis. non eſt terrore domanda,
Sed precibus pacanda tibi. Concide marito
- 135 *Tu quoque, neu Scythicas inſenſis unguibus iras*
Exercere velis. vinci patiare rogamus.
Sic uxor, ſic mater eris. quid lumina tingis,
Virgo? crede mihi, quem nunc horreſcis, amabis.,
 Dixit: & aligera geminos arcuque manuque
- 140 Præſtantes e plebe vocat. puer ilicet Acthon,
 Et Pyrois rutilas reſperſi murice plumas
 Proſiliunt, puroque imbutis melle ſagittis,
 Hic nuptam petit, ille virum. ſonuere reducta
 Cornua. certa Notos pariter fulcavit arundo,
- 145 Et pariter fixis hæſerunt tela medullis.

132 animos vulg. animas e conj. Heinf.

137 eas malit Heinf. vid. ad 20, 156.

140 ex plebe Cuj.

134 placanda vulg.

139 aligeros Barth. 2.

141 diſperſi vulg.

certe deſtinata, ut Gr. *νύμφη*.
Pudicum gremium matris, in quod
 præ pudore ſe puella recepit.

125 *Tumescit virginitas*. Vid.
 ad 29, 121.

127 *Flavi crines* inſigne Germa-
 nicarum gentium. Sic de Biſſula
 ſua Auſo. Id. 17 p. 341 *Oculos cæ-*
rula, flava comas. Sic noſter 21,
 38 &c.

130 *Diſcite*, ut 22, 74. Sic 35, 368.

132 *Animas, τὰς ψυχὰς*, cum re-
 ſpectu ad occurrentem ſibi hali-
 tum, quæ proprie anima eſt. Plu-

ſcula dedit ad h. l. Heinfius. Ipſe
 noſter 14, 23 *Et, labris animam*
conciliantibus, Alternum rapiat
ſomnus anhelitum.

140 *Acthon & Pyrois* alias no-
 mina equorum Solis. Nempe αἴθων
 ardens, πυρόεις igneus.

142 *Puro melle*, ut nihil ſit in
 hoc vulnere amari fellis. Amor
 alias γλυκύπικρον.

143 *Reducta cornua*, arcum oſten-
 dunt vehementer adductum, fe-
 rientem fortiter.

XXXII

CL. CLAUDIANI

IN LIBRUM I

DE

RAPTU PROSERPINAÆ

PRAEFATIO

Inventa secuit qui primus nave profundum,
Et rudibus remis sollicitavit aquas:

Qui dubiis ausus committere flatibus alnum,

Quas natura negat, præbuit arte vias.

5 Tranquillis primum trepidus se credidit undis,

Litora securo tramite summa legens:

Mox longos tentare sinus, & linquere terras,

Et leni cœpit pandere vela Noto.

Ast

* Raptus Proserpinæ inscriptum ab auctore, putat Heins.

3 fluctibus Cuj. aluum solus habet ac defendit. Biff.

6 secreto MS.

2 *Rudes* remos intelligere licet aut fabili arte non politos, aut, quod præferam, novos, recens inventos, quamquam ob id ipsum quoque artis & polituræ omnis expertes.

7 *Longos sinus* merito vocat, quatenus hoc nomine venit etiam sinus Adriaticus, Arabicus, magna maria, & totum mare mediterraneum a Plinio 3, 1 in quatuor sinus, quos deinde enarrat, dividitur.

- Ast ubi paullatim praeceps audacia crevit,
 10 Cordaque languentem dedidicere metum:
 Jam vagus exsultat pelago, caelumque secutus
 Aegeas hiemes, Ioniumque domat.

9 in præc. al. 11 irrupit ante Heinsf. irrumpit MSS. pelagus
 MSS. exsultat Basf. marg. Plant. marg. Heinsf. 12 Ioniasque est
 a Scal. improbante Barthio, in cujus tamen, ut & Heinsii
 exempla irrepsit.

11 *Exsultare* de omni genere in-
 temperantiæ modum excedentis
 dici, possunt, si quis dubitet, do-
 cere Thesauri etiam nostri. *Calum*
sequitur nauta, dum ad arctoa side-
 ra navis cursum regit. *Aegeas*
hiemes etiam Statius Silv. 5, 2. 5
 vocavit tempestates ac procellas
 in Aegeo mari propter insularum
 & promuntiorum multitudinem
 solennes & graves. *Ionium* sub-
 stantive, h. e. elliptice dicere opti-
 mi quique solent, etiam cum ad-
 jectivo *Inmensum*, *Magnum* &c.
 Sic noster 8, 461. Ceterum hoc
 præmium abruptum, si non trun-

catum, est: destituitur enim apo-
 dosi in hanc fere sententiam, Sic-
 ut nautæ primi, ipso successu
 audaciores facti, & ultra progressi
 sunt: ita ego favore & processu
 minorum opusculorum ad majora
 audenda invitatus, eo tandem
 provectus sum, ut canere facinus
 omnium maximum, raptum Pro-
 serpinæ, susceperim. Utrum ipse
 Poëta recitaturus hunc librum,
 abrupta adeo præfatione excitare
 auditorum attentionem voluerit,
 non dixerim. Propendet animus,
 ut credam, reliqua deesse.

XXXIII

CL. CLAUDIANI DE RAPTU PROSERPINAÆ

LIBER I

Inferni raptoris equos, afflataque curru
Sidera Tænario, caligantesque profundæ
Junonis thalamos audaci prodere cantu
Mens congesta jubet. Gressus removete, profani.
Jam

- 2 Tartareo *Vien. marg.* 3 promere ante *Heinsf. præter Bas. & Claver. qui prodere, ut Heinsf. ex MSS. qui & aliunde firmat.*
4 concussa, commota *MS. apud Dempst.*

1 Non placuisset Horatio hoc exordium, cui comparatum modestum videri potest illud quod reprehendit *Art. Poët. 137 Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.* Afflatus alias ipsis sideribus tribuitur, cum vim suam in terrestria exserunt: hic sidera afflantur ab equis Plutonis: hi enim sunt *currus*, & quidem *Tænarius*, quod Laconicæ illud promuntorium spiraculum quoddam inferorum habere crederetur, per quod Cerberum eduxerit Hercules, quod refellit *Pausa. Lacon. f. 3, 25.* Ceterum hoc in ingressu statim annotationis nostræ monendi sunt studiosi, operæ pretium esse cum toto hoc carmine componere Callimachi Hymnum in Cererem *Ez. Spanhemii* observationibus illustratum, adeo munus sibi operas præbent duo Poëtæ Alexandrini, adeo hic etiam sui similis, superior cunctis, est *Spanhemius.*

4 *Brodæus Misc. 1, 4 mentem congestam* Poëtæ comparat cum Platonica ratione, de qua in *Phædone* Socrates, de illa mortis *μελέτη*, qua jubet (p. 379, G) illam *ἔδισαυ αὐτὴν κατ' ἑαυτὴν πανταχόθεν ἐκ τοῦ σώματος συναγείρεσθαι τε καὶ ἀπορρίπτειν*, & talem animam appellat (p. 381, A) αὐτὴν κατ' ἑαυτὴν συνηθροισμένην, collectam, congestam. Sed non profecto a corpore in se ipsam hic revocat animam noster: potius res a sensu remotas velut oculis adinovel. Itaque simpliciter eo sensu accipio, quo ipsum verbum *cogitandi*, h. e. cogendi, coagitandi notiones & conferendi. Hæc credo sunt etiam *πυκνὰ φρένες* Homeri, *πυκνὴ βυλὴ* e. i. g. a.

Gressus removete profani! *ἐκὰς, ἐκὰς ὅς τις ἀλιτρός*, vox, qua arcentur a Callimacho H. in *Apoll. 2* non simpliciter *ἀμύητοι*, non initiati, ut in sacris Eleusiniis; sed Apollinis præsentia propter ma-

- 5 Jam furor humanos nostro de pectore sensus
Expulit, & totum spirant præcordia Phœbum.
Jam mihi cernuntur trepidis delubra moveri
Sedibus, & claram dispergere culmina lucem,
Adventum testata Dei. Jam magnus ab imis
10 Auditur fremitus terris, templumque remugit
Cecropium, sanctasque faces attollit Eleusin.
Angues Triptolemi stridunt, & squamea curvis.

K k 5

Colla

- 8 lumina vel limina MSS. fulmina conj. Meurs. Eleus. c. 11. culmine conj.
Heinsf. 10 strepitus Guelf. 11 Cecropidum al. extollit al.
Eleusis ante Heinsf. 12 strident Clav.

Jam mentem vel vitam indigni, quod monet Spanhemius. Hic aperta ad Eleusinia sacra allusio est, quam vel ipsum nomen *Eleusin* vel argumentum carminis declarat: quam etiam observarunt olim interpretes in illo Aen. 6, 258 *Procul o procul este profani*.

5 *Furunt*, certe simulant se furere a præsentia numinis, quo agitari se dicunt, vates. Plato Timæo p. 545, ὁ ἱκανὸν σημεῖον, ὡς μαντικὴν ἀφροσύνη θεὸς ἀνδρῶν δίδωκεν. Οὐδεὶς γὰρ ἐν νύκτι ἐφάπτεται μαντικῆς ἐν δέῃ καὶ ἀληθείᾳ, ἀλλ' ἢ καθ' ὕπνον τὴν τῆς φρονήσεως πεδηθεὶς δύναμιν ἢ διὰ νόσον, ἢ τινα ἐνθουσιασμόν παραλλάττει. Similia his sunt in Phædro p. 343, ὅτε ubi etiam a furore, μανία, μανικὴν dictam ait, quam posteriores malo pudore in μαντικὴν converterint. Sed infinita sunt, quæ ad h. l. Parrhasius, Barthiusque, & ad Aeneidos 6, 47 sqq. Lacerda congesserunt. Quod est de *humanis sensibus*, ex eo intelligas, quid sibi velit in re tali Luca. 5, 167 ubi Apollo Phœbados mentem priorem Expulit, atque hominem toto sibi cedere jussit Pectore.

7 Etiam apud Callim. l. c. non palma modo Apollinis templo adfita, sed totum templum, ὅλον τὸ μέλαθρον, moveri videtur: quam rem varie illustrat Spanhemius.

Et cui hic non in mentem venit noster vates *Iesaias* 6, 4? Virg. Aen. 3, 90 *Tremere omnia visa repente Liminaque, laurusque Dei, totusque moveri Mons circum, & mugire adytis cortina reclusis*.

8 Naturale prope est homini Deo lucem tribuere, lucem & ignem facere Symbolum præsentiae divinæ. Hæc est apud nostros ὁδὸς κυρίως.

10 Sic Aen. 6, 256 *sub pedibus mugire solum*.

11 Hic cogitatione & entusiasmo poetico se transfert in Cecropiam, h. e. Atticam, poetam, in templum Cereris Eleusiniæ, cujus sacra in primis etiam λαμπάδηφορίᾳ, facum gestatione, celebrabantur, quæ memoriam contineret Cereris Proserpinam a Plutone raptam accensis facibus quærentis. Vid. Meurs. Eleusin. c. 25. His enim se sacris fingit interesse, & videre quæ ibi, arte credo quadam, ostendebantur, de quibus Meurs. Eleus. c. 11, ubi inter alia ex Pletthonis Schol. in Orac. Zoroastris (p. 87 Gallæi) τὰ τελευμένους φαινόμενα κεραυνοὶ, καὶ πύρ.

12 *Triptolemo* ad felicis imperiendam hominibus agriculturam dedit Ceres currum serpentibus alatis junctum. Vid. Apollod. Bibl. 1, 5. 2. Ovid. Met. 5, 642 sqq. Hunc repræsentabant, arbitror, in mysteriis. Vid. infra 180 sqq.

Colla levant attrita jugis, lapsuque sereno
Erecti roseas tendunt ad carmina cristas.

- 13 Ecce procul ternas Hecate variata figuras
Exoritur, lenisque simul procedit Iacchus
Crinali florens edera, quem Parthica velat
Tigris, & auratos in nodum colligit ungues.

Ebria

- 13 addicta Cuj. attricta Vic. Vien. Ald. Junt. attrita Bas. & vell.
15 ternis -- figuris ante Heinsf. 16 letusque al. lenisque etiam
Bas. marg. & Plant. marg. 17 Parthia MS. Similia
adjectiva hic colligit Heinsf.

14 *Lapsum serenum* illis tribuit, non terribilem, sed placidum, quasi demulcendos se poetæ carmini præbentibus.

15 Pergit enarrare pompam Eleusiniam. In hac est Hecate triformis, Diana, Luna s. Lucina eadem, atque Proserpina. Sed hic ut inferorum numen, & umbrarum monstrorumque regina quædam consideratur: ut in apparatu magici sacrificii moritura Dido vocat (Aen. 4, 511) *Erebumque, Chaosque, Tergeminamque Hecaten*, tria virginis ora Diana.

16 Iacchus in his sacris vel ipse Bacchus notus alias hoc nomine, filius ex Jove Cereris, Proserpinæ s. Liberæ frater, quatenus puer adhuc est, & ideo *lenis*, nondum pugnax: vel filius Baubonis, cuiuscunque denique herois Attici puer, quem pro suo tum Ceres lætaverit. Jungi certe solent in his sacris Ceres, Proserpina, Iacchus. Hi Artemid. 2, 44 bonum significant initiatis, non initiatis terrorem. Eorum simulacra sunt in templo Cereris apud Atticos Pausa. 1, 2. Apud Herodot. 8, 65 clamor aliquis Eleusiniæ sollemnis est ὁ μυσικὸς ἱάκχος. Hesych. ἡ ᾠδή, ἣν οἱ μεμνημένοι αἰνοῦσι. De puero Iaccho multa Da. Heinsf. ad Clem. Alex. Cohort. ad gentes p. 17 sq. Potter. &, qui illum refellit Salm. ad Soli. p. 527, b sq. Neuter

usus videtur Orphicis hymnis, ubi Iacchum λύσειον (nomen Lyæo cognatum) & θεσμοφύρον Διόνυσον, eumque Eleusine coli solitum, cani video H. 41 p. 140, & λύσειον ληνᾶον, cum reliquis Bacchi epithetis H. 49 p. 146. Quod ibi vocatur παυσίπονος, & Φιλάλυπος & statim ἐπάφιος, illud facit, ut putem Orphicos apud Clementem versus, de quibus disceptabant magni viri, ita esse legendos: Ως εἰπῶσα, πέπλος ἀνετύρατο, δᾶξε τε πάντα Σώματος ὡδὲ πρὸντα τύπον παῖς δ' ἦεν Ἰάκχος, Χῆρα δ' ἐὼν ὀπίσσευε γελῶν βαυβῆς ὑπὸ κόλπῳ. Hæc, nisi fallor, ita convertit Arnobius L. 5 p. 175 Sic effata, sinu vestem contraxit ab imo, Objecitque oculis formatas inguinibus res Quas cava succutiens Bacchi 'manu', nam puerilis Olli voltus erat, plaudit, contrectat amice. Sic certe Bacchus idemque Iacchus, παυσίλυπος fuerit, & Φιλάλυπος respectu matris suæ; quantum ad Baubonem vero ἐπάφιος, a verbo ἐπάπτομαι derivato nomine, quod scite Scaliger reddidit, a tangendo Tages, simplicior aliquis contrectatorem forte dicturus erat. Non opus est hæc declarari ulterius. Ἰοᾶσιν οἱ μεμνημένοι ἐκὰς, ἐκὰς οἱ ἀμύητοι.

17 Vel edera satis hic Bacchum declarat, & reliquus habitus, cum thyrsæ. Quamquam de he-

Ebria Mœonius firmat vestigia thyrsus.

- 20 Dii, quibus in numerum vacui famulantur Averni
Vulgus iners, opibus quorum donatur avaris
Quidquid in orbe perit, quos Styx liventibus ambit
Interfusa vadis, & quos fumantia torquens
Aequora vorticibus Phlegethon perlustrat anhelis;
25 Vos mihi sacrarum penetralia pandite rerum,
Et vestri secreta poli. Qua lampade Ditem
Flexit Amor, quo ducta ferox Proserpina raptu
Possedit dotale Chaos, quantasque per oras
Sollicito genitrix erraverit anxia cursu.
30 Vnde datæ populis leges, & glande relicta

Cesserit

19 Mœoniis — thyrsis vulg. figit *Vic. Vien. Ald. Junt. fulcit Bas. Plant. Barth.* firmat *Claver. Heinsf.* ut 7, 39. 20 famulatur *al.* famulantur *etiam primæ edit.* 21 animis *Cuj.* 24 gurgitibus *MSS.* 26 quod (f. quo) vulnere Ditem læsit *Cuj.* 27 ulsit (ussit) *MS. Clav. quod convenit ad Lampada.* 30 fruges *ante Heinsf. qui etiam Virg. Aen. 4, 58 frugiferæ Cereri legiferam substituit. Pro &, tum MSS. ut vel cur malit Heinsf.*

dera reprehenditur Claudianus a Meursio c. 27, qui ex Aristophane (*Ran.* 333) ostendit, in his sacris myrto potius coronatum. *Tigris*, h. e. pellis ejus feræ, cujus aurati ungues, ut apud Virg. *Aen.* 5, 352 *Tergum Gætuli immane leonis — villis onerosum, atque unguibus aureis. In nodum colligere ungues* intelligo, unguibus illis tanquam fibulis uti ad constringendam sub mento, vel in dextro humero pellem. De *thyrso* vid. 20, 205 sq.

20 Jam alloquitur Deos inferos, Maronem imitatus *Aen.* 6, 264 *DI quibus imperium est animarum, Umbraeque silentes, Et Chaos, & Phlegethon &c. Famulantur vulgus, docta Synesi, & optimis quibusque usitata.*

21 Philosophatur poëta more Heraclitico, nihil perire omnino e rerum natura, sed redigi in ἁδὴν quæ mori vel interire dicimus, h. e. in eam conditionem,

ubi nec visui, nec alii sensui sint exposita. Vid. v. 55 sqq.

21 *Avaræ opes*, quibus nihil decedit, sed accedit perpetuo.

26 *Lampade flectere* fila ferrea, & tubulos vitreos solent artifices. Sed an hoc modo Ditem Cupido flexerit, viderint manes Claudiani. Mihi multo magis placent conjecturæ, quas in varietate lectionis proposui.

28 *Chaos* satis declaratum est ad 5, 525. Quod *dotale* vocat, intelligimus, *dotem* latius patere quam apud *ICros*: & comprehendere, quidquid nuptiarum causa datur mulieri. Nam *dotale Chaos* sine dubio est, quod Proserpina habet, quatenus est in matrimonio Plutonis. Sic etiam de maioribus nostris Tac. c. 18, 2 *Dotem non uxor marito, sed uxori maritus offert.*

30 *Unde*, ut alias, ad personam refertur: a Cerere enim occasione illius

Cesserit inventis Dodonia quercus aristis.

- Dux Erebi quondam tumidas exarsit in iras
Prælia moturus Superis, quod solus egeret
Connubii, sterilesque diu consumeret annos,
35 Impatiens nescire torum, nullasque mariti
Illecebras, nec dulce patris cognoscere nomen.
Jam quæcumque latent ferali monstra barathro
In turmas aciemque ruunt, contraque Tonantem
Conjurant Furix: crinitaque fontibus hydris
40 Tisiphone, quatiens infausto lumine pinum,
Armatus ad castra vocat pallentia Manes.

Pene

- 32 exivit MSS. 33 solu' careret Cuj. 34 connubiis vulg.
35 nudasque maritæ MS. 40 infesto Bas. Plant. Barth.
infausto Vic. Vien.

illius muneris sui, frugum, leges etiam datæ: unde *θεσμοφόρος*, Legifera vocatur, & sacrum illi annuum hoc nomine constitutum, *θεσμοφορία*. Nempe cum agricultura Athenienses etiam receperunt divisionem agrorum accuratam, & limites privatorum quoque prædiorum a nemine civium violandos: porro quod quisque cultu suo, suo in agro, effecisset, hoc ipsi proprium præstare debebat resp. ut a nemine impune posset violari. Hæc legum initia, unde ad reliquam humanitatem civilitatemque progressus facilis fuit.

Ante fruges inventas glande vesci, *βαλανοφαγῶν*, putabantur homines, fructu copioso, ad aservandum per hiemem apto &c. Pulchre *βαλανοφαγίαν* illam cum reliqua vitæ barbarie & sæditate conjungit Horat. Sat. 1, 3. 9 Cum prorepserunt primis animalia terris, Mutum & turpe pecus, glandem atque cubilia propter Unguibus & pugnis, dein fustibus, atque ita porro Pugnant armis &c. Sed historiolum damus ad 36, 43. Dodonia quercus & similia poëtis

placere, ut simul admonerent juniores de patriis rerum quacunque causa nobilium. In universum hoc videtur consilium poetarum ab Homero inde fuisse, ut Geographiam, fundum quasi omnis historiæ, docerent.

32 Hinc initium quasi tractationis, in quo hoc ipsum non valde poeticum, certe de Horatii A. P. 147 sententia est, quod rem nimis ab ovo orditur. Sed hoc philosophum & Platonis medicorumque rationibus accommodatum, quod negatum Veneris usum in furorem exire ponit: hunc furorem *tumida ira* signat. Duxem Erebi vocat Plutonium, quatenus Erebi nomine æque atque altero inferorum utitur. Ceterum hoc Erebi nomine idem fere ac Chaos, tenebricosa rerum omnium miscela & confusio, significatur.

37 Ferale barathrum, sedes infelicitium animarum, tartarus.

40 Pinum non puto ita dici, ut totam, quemadmodum in Cerere, vel Gigante aliquo, arborem velit intelligi, sed simpliciter faciem pineam.

Pæne reluctatis iterum pugnancia rebus
 Rupissent elementa fidem, penitusque revulso
 Carcere, laxatis pubes Titania vinclis,
 45 Vidisset cæleste jubar, rursusque cruentus
 Aegæon positis arcto de corpore nodis
 Obvia centeno vexasset fulmina motu.
 Sed Parcæ vetuere minas, orbique timentes
 Ante pedes foliumque ducis fudere severam
 50 Canitiem, genibusque suas cum supplice vultu
 Admovere manus, quarum sub jure tenentur
 Omnia, quæ feriem fatorum pollice ducunt,
 Longaque ferratis evolvunt sæcula penlis.

Prima fero Lachesis clamabat talia regi,
 55 Incultas dispersa comas: „O maxime noctis
Arbiter, umbrarumque potens, cui nostra laborant
Stamina;

42 resolutis Cuj. 46 aucto f. aucto MSS. it. Bas. marg. arctato corp.
 MS. Cuj. pectoreMS. 50 fletu MSS. etiam Guelf. it. editi ante Clav.
 52 fatali MS. 53 fufis MSS.

42 Iterum, nam hæc antiqui
 Chaus conditio, cum, ut canit
 Naso Met. 1, 19 *Frigida pugna-*
bant calidis, bumentia siccis, Mol-
lia cum duris, sine pondere habentia
pondus.

44 Pubes Titania gigantes, de
 quibus in Gigantomachia c. 37.

46 Arctum participii ratione ac-
 cipiendum, quasi esset *arctato*,
 h. e. contriæto.

47 Obvia fulmina, contra se
 missa, vexasset vel declinando vel
 in contrarium dirigendo, *centeno*
motu totidem manuum. Nempe
 Aegæon est ἐκατόγχερος ille 1λ.
 A, 403 ὃν ἑκατόγχερον καλέουσι θεοί,
 ἄνδρες δὲ τε πάντες Αἰγαίωνα.

48 Quod Parcæ vetuere minas,
 pulchre & decenter dictum: sed
 illa supplicatio ante pedes Plutonis
 non placet, si quidem Parcæ sint
 fatum, cui Jovem & omnes Deos,
 Ditemque adeo ipsum etiam sub-

dicere solent. Sed nempe Parcæ,
 ut fit in Mythologia sat frequen-
 ter, hic aliam personam sustinent,
 inferorum pars sunt, & regni
 Plutonis, filiæque adeo vel ipsius
 vel Noctis & Erebi.

49 Sic Pompejus apud Luca.
 7, 372 facit *Senatum* -- *sacros pe-*
dis militum prostrere canos
 Genibus admovere manus anti-
 quissimum. Thetis Homerica 1λ.
 α, 500 altera manu genua patris,
 altera barbam prehendit.

53 Ferrata pensu vocat pro la-
 neis, ad indicandam firmitatem
 & velut rigorem fatorum.

54 Ferum regem, non modo epi-
 theto perpetuo dici posse Pluto-
 nem, apparet: sed quatenus nunc
 Veneris quodam æstro ac furore
 efferatus est.

55 Hæc jam oratio habet velut
 Hymnum Plutonis, & ea philo-
 sophemata, de quibus dictum ad

- Stamina; qui finem cunctis & semina præbes,
 Nascendique vices alterna morte rependis:
 Qui vitam letumque regis. (Nam quidquid ubique
 60 Gignit materies, hoc te donante creatur,
 Debeturque tibi, certisque ambagibus ævi
 Rursus corporeos animæ mittuntur in ortus.)
 Ne pete firmatas pacis dissolvere leges,
 Quas dedimus, nevitque colus: neu fœdera fratrum
 65 Civili converte tuba. cur impia tollis*

Signa?

- 58 reponis vel resolvis Cuj. 59 seris MS. quod firmat aliunde Heinsf.
 61 certique conj. Heinsf. 62 mutantur in artus primæ editt. &
 Heinsf. ex MSS. quos meliores ait. mittuntur Basf. mittuntur in Ortus Basf.
 marg. Claver. ex MS. Janf. Barth. 65 convelle conj.
 Scal. committe MSS.

5, 525. Pluto ille, Chaos, *χῶν*, res una eademque, confusa quædam congeries elementorum & seminum, sensus externos fugientium, e qua oriuntur, in quam resolvuntur omnia. Parcarum est, *τῶν Μοιρῶν*, assignare unicuique horum elementorum suam sortem, *μοῖραν*, ortus, quem Lachesis gubernat, durationis, quam regit Clotho, & reditus in chaos, quam mortem vocant, cui Atropos præest. Qui vult eam partem antiquæ philosophiæ cognoscere penitus, illi satis puto posse fieri legenda nostra de Animabus Hippocratis & Heracliti disputatione, tertiis curis expolita in Commentar. Soc. R. Gotting. To. I. Qui vero poetarum comparare virtutes voluerit, ille sextum Aeneidos a v. 713 & Silii 13, 558 cum hoc nostro contendens, jucunde, si quidem sensum habeat talium, afficietur.

58 *Alterna morte*, nam quæ apud nos moriuntur, ea nascuntur Chao & vice conversa.

62 *Animæ* in illa philosophia Heraclitica sunt ipsa illa prima elementa, & semina rerum, v. g.

animalium, quæ si sorte quadam sua, *μοῖρα*, in locum & sedem sibi aptam, vasa seminalia, deferantur, ibi augescunt, h. e. explicantur in membra sua, crescunt &c. post mortem autem dispersis, quæ assumptæ fuerant particulis, in illam priorem tenuitatem redeunt, e qua per novam sortem redire illis contingit. Hæc sententia non male explicatur, siue dicas *animas in artus mutari*, siue *mitti in ortus*: sed hoc mihi, in auctoritate pari, videtur præferendum quia magis philosophum, magis Claudiano dignum. Apud Silium *animæ cælum repetunt, redeunt in corpora*. Similia plura apud Virgilium. Animæ Heraclitiæ antequam redeant in corpora, jam habent omnia membra &c. Sed etiam illud *mutare* ornauit Heinsius. Eli⁹³ quisque quod placebit.

65 *Civili tuba, signis impiis*, bellum intestinum inter fratres significat. Solent illum naturæ ordinem, quo continentur omnia, *pacis, fœderis* similibusque nominibus indicare. Postquam enim personas fecere cælum, terram, elementa reliqua, supererat, ut tanquam personis discordiam

Signa? quid incestis aperis Titanibus auras?

Posce Jovem, dabitur conjux., Vix illa: pepercit,

Erubuitque preces, animisque relanguit atrox,

Quamvis indocilis flecti. Ceu turbine rauco

70 *Cum gravis armatur Boreas, glacieque nivali*

Hispidus & Getica concretus grandine pennas,

Bella cupit, pelagus, silvas, camposque sonoro

Flamine rapturus: si forte adversus aënos

Aeolus objecit postes, vanescit inanis

75 *Impetus, & fractæ redeunt in claustra procellæ.*

Tum Maja genitum, qui servida dicta reportet,

Imperat acciri. Cyllenius adstitit ales,

Somniferam quatiens virgam, tectusque galero.

Ipse rudi fultus solio, nigraque verendus

80 *Majestate sedet. squalent immania fœdo*

Sceptra situ; sublime caput mæstissima nubes

Asperat, & diræ riget inclementia formæ.

Terrorem dolor augebat. tunc talia celfo

Ore tonat: (tremefacta silent dicente tyranno

Atria;

66 incestas, incestis *Vic. Vien. vell. incestas Bas. illicitas Bas. marg. & MSS.* 67 vix ille pepercit *ante Barth.* 68 elanguit *MS. Barth.*

72 pro bella, flare *Gnelf.* 74 occlusit *Cuj.* 83 horrorem *MSS. & Cuj. moerorem Cuj.*

discordiam & bella, concordiamque pacem & federa assignarent. Vid. 3, 4 & 65 it. 26, 56.

66 *Incestos Titanas* vocat, h. e. indignos, qui in conspectum & consortium deorum, castarum mentium, admittantur.

67 *Vix* dixerat illa Lachesis: & statim Pluto *pepercit.*

68 *Erubuit preces* Pluto, & ita tollit vel minuit certe poeta crimen, quod ipsi impeginus ad v. 50. Nempe sic imperator potest jugulum prædere rebellanti exercitui.

76 *Maja genitum*, Atlantis filia, Mercurium, *Cyllenium* a monte

Arcadiæ illi sacro dictum. Hic enim *διάκτορος* est & internuncius quidam *superis Deorum*, ut est *Hor. Car. 1, 10. 19, Gratus & imis* Ipse noster declarat v. 8, sq.

78 *Somnifera* est Mercurii virga, vel caduceus, non minus quam excitandis hominibus apta. *Homerus Il. ω, 343 & Od. ω, 3 Τῆ δ' αἰδῶν ὄμματι δάλας, Ὡς ἐδάλα, τὰς δ' αὖτε καὶ ἐπώοντας ἵππους.*

80 *Majestas* etiam ad horrorem pertinet, ut *Stat. Theb. 7, 478 de Jocasta, Eumenidum (Furiarum) velut antiquissima portis Egreditur magna cum majestate malorum. Sic etiam verendus 35, 195.*

- 85 Atria; latratum triplicem compescuit ingens
 Janitor, & pressio lacrimarum fonte refedit
 Cocytos, tacitisque Acheron obmutuit undis,
 Et Phlegethontæ requierunt murmura ripæ:)
 „Atlantis Tegeæ nepos, commune profundis
 90 Et superis numen, qui fas per limen utrumque
 Solus habes, geminoque facis commercia mundo,
 I celeres proscinde Notos, & jussa superbo
 Redde Jovi. Tantumne tibi, sævissime fratrum,
 In me juris erit? sic nobis noxia vires
 95 Cum cælo Fortuna tulit? num robur & arma
 Perdidimus, si rapta dies? An forte jacentes
 Ignavosque putas, quod non Cyclopia tela
 Stringimus, aut vanas tonitru deludimus aures?
 Nonne satis visum, quod grati luminis expers

Tertia

- 85 tartara *Guelf.* 87 Cocytus *vulg.* 91 pro mundo, cælo *Guelf.*
 92 i celer, & ante *Heinsf.* qui recepit emendationem *Barth.* 94 si
 nobis -- non robur ante *Barth.* & *Heinsf.* 98 spargimus *MSS.*
 vano *MS.* vanas hominum *Basf.* auras *al.*
 99 pro grati, superi *MS.*

86 Alludit ad etymon. *Κωκυτός* ploratus, lacrimæ.

89 *Tegeæus*, quod *Tegeæ*, quæ *Arcadiæ* urbs fuit, præ ceteris coleretur. Cf. ad v. 76.

91 Non simpliciter absurda est lectio, quæ pro mundo ponit cælo. Nam præterquam quod synonyma sunt, etiam inferi solemque suum, sua sidera norunt *Aen.* 6, 641.

92 *Proscinde Notos*, potest insolens videri: & posset aliquis male *Præverte Notos*, velut est apud *Stat. Theb.* 1, 293 in eadem re *Præcede Notos*. Sed *proscindere* hic est idem quod alias *secare*: *Notos* autem pro aëre vel æthere dixit. Utrumque illustret *Virgilius Aen.* 4, 257 ubi de *Mercurio*, *Litus arenosum Libyæ*, ventosque *secabat*.

Stat. Theb. 8, 717 de *fraxino* s. hasta, *Ecce secat Zephyros*. Idem 6, 388 *Claraque per Zephyros etiam nunc semita lucet*, qua *Apollo* ierat. Eadem etiam declaravimus illud v. 185 *Nunc spicis Zephyros trahant*, & illud 36, 3.

93 *Tulit*, abstulit, ut in illo *Virg. Ecl.* 9, 51 *Omnia fert ætas, animum quoque*. *Vires* respondent *Homerico ἀλκή*, quo victoriam notat.

96 *Dies rapta* *Plutoni*, ut suis inferis contento, hanc lucem, hoc cælum nostrum videre non liceat.

97 *Cyclopia tela*, fulmina quæ *Cyclopes* fabricantur *Jovi*, quam fabricam pulchre describit *Virg. Aen.* 8, 426.

- 100 *Tertia supremæ patior dispendia sortis,
Informesque plagas; cum te lætissimus ornet
Signifer, & vario cingant splendore Triones?
Sed thalamis etiam prohibes? Nereia glauco
Neptunum gremio complectitur Amphitrite.*
- 105 *Te consanguineo recipit post fulmina scssum
Juno sine. Quid enim narrem Latonia furta?
Quid Cererem, magnamque Themis? Tibi tanta creandi
Copia: te felix natorum turba coronat.
Ast ego deserta marens inglorius aula*
- 110 *Implacidas nullo solabor pignore curas?
Non adeo toleranda quies. Primordia testor
Noctis, & horrendæ stagna intemerata paludis,*

Si

100 pro sortis, noctis *Guelf.* 102 Lucifer *Guelf.* 103 thalamos
primæ editt. Sed thalamis jam *Bas.* Nereida — Neptunus — Amphitriten *MS.* 106 quid enim Lat. furta referrem *Guelf.*

100 Sorte divisum mundi imperium inter fratres Jovi cælum evenit, Maria Neptuno, Tertia & ultima (hanc supremam hic vocat) Inferorum Plutoni. Describitur ista sortitio *Il. O.* 187 sqq. Hinc venuste Jovi adulatur Callimachus *H.* in ipsum v. 60 cum negat sorti tam inæqualium rerum divisionem permissam, sed viribus & operibus Jovis cælum debitum ait.

102 Signifer, Zodiacus, Triones septem, splendida illa ursæ utriusque sidera, quæ nunquam orbi nostro occidunt.

105 Consanguinei, fratres & sorores, ut in illo *Consanguineus leti sopor* *Aen.* 6, 278. Sic ὁμήμιος & ὁμήμιων Græcis. Juno Jovis *Es soror & conjux* *Aen.* 1, 47.

106 Latonia furta, clandestinus concubitus Jovis cum Latona, e quo Apollo & Diana nati. Vid. Callimachi *H.* in Delum. Cererem fecit matrem Proserpinæ: turpissima, & digna Plutonis criminatione, historia est apud Ar-

nob. 5 p. 170. De Themide paulo abstrusius. In hymno Orphico 42 p. 140 vocantur filiæ Themidis & Jovis tres Horæ, Eunomie, Dice, & Irene. Sed eadem Hesiodus *Theog.* 901 & Apollod. 1, 3. 1 ubi ex eodem conjugio etiam Parcas natas esse docemur. Ichnææ cognomen etiam nata est Themis ex causa amatoria, quam refert Steph. Byz. Voc. Ἰχναί. Themis cælestem Σωτήρος ἀρχαίαν ἄλοχον Διὸς appellat Pindarus apud Clem. Alex. *Stromat.* 5 p. 732, 4 Pott.

111 Primordia noctis, illam Noctem, Erebum; e quo nata omnia: cui occasionem dedisse videtur illud Mosaicum וַיְהִי עֶרֶב & deinde וַיְהִי אוֹר. Hinc dictum νυχθήμερον. A nocte diem incipiunt hodie Judæi & olim Aegyptii atque Attici. Vid. Lindebr. ad Alex. ab Alex. 4, 20 pr.

112 Intemerata stagna, quæ semel trajecta nemo rediit. Nam temerare est quocunque modo violare.

- Si dicto parere negas, patefacta ciebo
Tartara. Saturni veteres laxabo catenas.*
 115 *Obducam tenebris lucem: compage soluta
Fulgidus umbroso miscebitur axis Averno.,,*
 Vix ea fatus erat, jam nuntius astra tenebat.
 Audierat mandata pater, secumque volutat
 Diversos ducens animos, quæ tale sequatur
 120 *Conjugium, Stygiosve velit pro Sole recessus.
Certa requirenti tandem sententia fedit.*
 Hennææ Cereri proles optata virebat
 Unica; nec tribuit sobolem Lucina secundam,
 Fessaque post primos hæserunt viscera partus
 125 *Insecunda quidem; sed cunctis altior exstat*

Matri-

115 solem MSS. & Basf. marg.
 cius MS. ap. Burm. ad Aen. 3, 8.
 placet. 120 Luce Cuj.
 vigeat Cuj.

116 lucidus Guelf. 117 & nun-
 119 diverso ex MS. Claver. quod
 122 Aetnææ omnes ante Heinfs.
 125 lætior Cuj.

114 Inter antiquissimas fabulas
 Saturnus pater Jovis, cum Tita-
 nibus reliquis coniectus in Tar-
 tarum, Apollod. 1, 2. Sic, *Satur-
 no tenebrosa in Tartara misso, Sub
 Jove mundus erat* Ovid. Met. 1, 113.
 Saturnalibus canitur a poetis, v. g.
 Statio Sil. 1, 6. 4 *Saturnus compede
 exsoluta.*

116 Eo ipso, quod cælum infe-
 ris miscetur, redit verus illud &
 primævum Chaos.

117 Vix ea fatus erat Pluto, &
 Mercurius jam in cælo erat apud
 Jovem, legationemque pertulerat.
 Pulcherrima celeritas in qua longe
 superat Homeri patris repetitiones
 qui recte ille quidem suæ ætatis
 rationem secutus est, raritatem
 in primis literarum, quæ non
 pateretur, sed posceret mandata
 ejusmodi poni ut data sunt, ac
 deinde ut perlata: sed eo ipso
 his qui nunc sunt hominibus nu-
 gax & iners & tardus videtur.

119 Formula *Diversos ducere
 animos*, exprimere videtur illud

Homericum Il. A, 189 *διάνδιχα
 μερμήριζεν*. Dividitur velut ani-
 mus certe alternis in partes di-
 versas vertitur trahiturque. Ju-
 piter nunc ad hanc Dearum inten-
 dit cogitationem nunc ad aliam,
quæ tale tam horribile conjugium,
 talem conjugem, sequi audeat,
 quæ pro die & sole, pro vita apud
 superos, eligat Stygios inferorum
 recessus.

122 Ita firmavit Hennæam Cere-
 rem, non Aetnæam, neque Ennæ-
 am Heinfsius, tum Ez. Spanhemius
 ad Callim. H. in Cer. v. 15 p. 624
 & v. 31, ut illam rationem in hoc
 opusculo sequi nihil dubitem.
 Vicinia Aetnæ montis incendio
 suo nobilissimi, Hennam & Hen-
 næam in Aetnam atque Aetnæam
 mutandi occasionem dedit. Ce-
 terum de Henna urbe, de loco
 unde rapta est Proserpina, de Ce-
 rere Hennæa vel, ut ibi vocatur,
 Hennensi locus insignis est Cic. in
 Verr. 4, 48 sqq. Conf. ad Sil. 1, 93.

Matribus, & numeri damnum Proserpina pensat.
 Hanc fovet, hanc sequitur. vitulam non blandius ambit
 Torva parens; pedibus quæ nondum proterit arva,
 Nec nova lunatæ curvavit germina frontis.

- 130 Jam vicina toro plenis adoleverat annis
 Virginitas: tenerum jam pronuba flamma pudorem
 Sollicitat: mistaque tremit formidine votum.
 Personat aula procis. pariter pro virgine certant
 Mars clipeo melior, Phœbus præstantior arcu.
- 135 Mars donat Rhodopen, Phœbus largitur Amyclas,

L 1 2

Et

130 matura *Guelf.* 132 timet *Guelf.* fremunt -- vota *Cuj.*

126 Quod deest numero liberorum, illud virtute & pulchritudine compensat Proserpina, quæ una matri plurius est, quam numerosa suboles.

128 *Torva* proprium pene epitheton hujus generis. *Torva facies* in tauro laudatur Columellæ 6, 20. Et ipsi Virg. Ge. 3, 51 *Optima torvæ forma bovis*. Decor quidam poëticus est, quod *vaccam* non appellat nomine proprio. *Pedibus arva nondum proterit*, quæ jugum nondum subit aut arandi causa jungitur.

129 Rem humilem, quicum Deas comparare pene indecens erat, vicissim extollit, & dignam illa comparatione cornuum illius cum Luna reddit. Hor. Car. 4, 2. 54 *tener vitulus -- Fronte curvatos imitatus ignes* Tertium *Lunæ referentis ortum*.

130 *Matura toro* mihi magis placeret non modo propter Virgilianam imitationem Aen. 7, 53 *Jam matura viro, jam plenis nubilis annis*: sed quia *vicina* aliud significat, nempe puellam, cui jam parantur nuptiæ.

131 *Pronuba flamma*, calor naturalis adolescentiæ, qui sollicitat eos humores, quibus ad Venerem

opus est, atque adeo suadere videtur matrimonium ac nuptias, quod faciunt pronubæ.

132 Qui cupiunt vehementer, illi jam tremunt ab hoc ipso affectu: magis etiam, si in eo, quod cupias, sit alea & periculum, si pudor adjunctus.

133 Decorum observat poëta, cum in amatorum recensu omittit ipsum Jovem, de cujus ipse illam incestis furoribus obscena fabula est apud Arnob. 5 p. 171. Sed totum hoc de procis non antiquus mythos est, opinor, verum exornatio in poëtæ nostri cerebro nata simpliciter.

135 *Donat Mars*, quantum in se est, donare vult, offert: sic *largitur Apollo*. Hæc observare in talibus locis, non est magni momenti: sed interdum illorum meminisse consultum est, ut cum in Evangelio Jo. 1, 9 dicitur *ὁ λόγος φωτίζει πάντα ἀνθρώπον*, vel analogia quadam aut intercedente Metaphora Lucæ 5, 6 *διερχόμενον τὸ δίκτυον*. Martis sedem esse *Rhodopen*, ostendit etiam 3, 335. *Amyclæ* hic intelliguntur Laconicæ, Apollini sacrum nemus habentes, unde & *Apollineas Amyclas* vocat Statius Theb. 4, 223.

Et Delon Clariosque lares. Hinc æmula Juno,
 Hinc poscit Latona nurum. Despexit utramque
 Flava Ceres; raptusque timens (heu cæca futuri!)
 Commendat Siculis furtim sua gaudia terris,
 [Infidis natam laribus commisit alendam
 Aethera deferuit, Siculasque relegat in oras]

140 Ingenio confisa loci. Trinacria quondam

Italiae

137 utrumque vulg. 139 pignora omnes, qui hunc versum habent. Sed omittit illum post MSS. Barth. Heinsius duo versus omittit, quos hic uncis inclusos dedimus. Et videtur hic vel a poeta ipso variatum, vel certatum ab emendatoribus. Claverius putabat de tribus ejusdem sententiae, & dubiae electionis versibus hunc præferendum, Infidis natam &c. Ego integram electionem permittendam lectori ratus sum qualis fuit in impressis usque ad Claverium, qui illud modo mutat, ut legat, Siculaque relegat, in ora.

136 De Delo Apollini sacra 8, 133. Claros Ioniae, lucus, fanum, forte urbs etiam, unde Clarius Apollo, qui in prædicatione opum suarum Ovid. Met. 1, 515 Mihi Delphica tellus, inquit, Et Claros, & Tenedos, Putaræaque regia servit.

138 Flava Ceres hoc cognomen habet a colore frumenti maturi.

140 Trinacriae nomen certe non habuit, cum adhuc continens esset, si unquam fuit, Italiae, ac τρία ἄκρα, s. promuntoria nondum haberet. Breviter hic, quid de nobilissima illa vel historia vel fabula sentiam, & unde quis petere possit reliqua, indicabo. Igitur de abrupta a Brutiis & Rhegio Sicilia, nihil innotuisse videtur Homero, qui Ἰήσον vocet simpliciter Ὀδυσσέην Od. M, 127 & in terribili Scyllæ & Charybdis fabula nullam plane ejus rei mentionem faciat. Hesiodus apud Diodorum Sic. 4 extr. aggestum Siciliae ab Hercule Pelorum ait, & templum ibi constitutum Neptuno. Nihil, quod sciam Pindarus. Primus, de quo constet, Aeschylus apud Strabonem 6 p. 178, 18 Rhegi promuntorii &

urbis nomen a verbo ῥήγνυσαι & hac ruptura derivat. De aliis Poëtis mox videbimus. Inter historicos Thucydides 6 pr. ubi antiquitates Siciliae persequitur, taceret simpliciter. Sallustius apud Isid. Orig. 14, 6 p. 1177, 56 dicit Italiae conjunctam Siciliam fuisse; nescio an asseverate. Certe Trogus apud Just. 4, 1. 1 Siciliam ferunt -- Italiae adhæsisse. Diodorus Sic. l. 6. παλαιὸς μυθολογῶντες auctores citat. Hi possunt esse Aeschylus & suppres. Redeamus ad Poëtas. Virgilius Aen. 3, 414, Ovid. Met. 15, 290, Lucanus 3, 59, Valerius Flaccus 2, 617, Statius Silv. 1, 3. 32, Silius Ital. 14, 11 & quis non Poëtarum? ita hujus rei mentionem faciunt, ut non postulent sibi credi. Ad Poëtas potius quam Geographos referendus est Dionysius ὁ περιηγητής v. 476, & qui augeat fabulam, Eustathius παρεμβολῇ ad eum locum. Nempe narrat a Neptuno abscissam esse Siciliam, qui gratificari vellet Acasto (MS. Iocasto) Aeoli F. quo is tutius ibi posset habitare. Superfunt Philosophi, quorum qui velit sententias cognoscere, ille adeat

- In medio scopulis se porrigit Aetna perustis:
 Aetna Giganteos nunquam tacitura triumphos,
 Enceladi bustum, qui faucia terga revinctus
 Spirat inexhaustum flagranti pectore sulphur.
 155 Et quoties detrectat onus cervice rebeli
 In dextrum, lævumve latus: tunc insula fundo
 Vellitur, & dubiæ nutant cum mœnibus urbes.
 Aetnæos apices solo cognoscere visu,
 Non aditu tentare, licet. pars cætera frondet
 160 Arboribus: teritur nullo cultore cacumen.
 Nunc vomit indigenas nimbos, piceaque gravatum
 Fœdat nube diem: nunc molibus astra laceffit
 Terrificis, damnisque suis incendia nutrit.
 Sed, quamvis nimio fervens exuberet æstu,
 165 Scit nivibus servare fidem, pariterque favillis
 Durescit glacies tanti secura vaporis,
 Arcano defensa gelu, fumoque fideli
 Lambit contiguas innoxia flamma pruinas.

Quæ

153 membra ante Heinsf. terga etiam Basf. marg. 154 vulnere virus
 Basf. marg. 155 dejectat Basf. marg. hinc rejectat conj. Heinsf.
 157 vertitur Conj. 161 mover Basf. marg. 162 motibus
 ante Heinsf. 166 caloris Conj.

151 Qui conferre inter se & Poëtarum veterum & historico-
 rum Græcorum pariter & Latino-
 rum descriptiones Aetnæ voluerit,
 & ingenio inde pabulum procu-
 rare, illum juvabit Cluverius in
 Sicilia Vet. 1, 8. Copiosissimum
 est Cornelii Severi de Aetna
 carmen.

153 Quæ hic de Encelado nar-
 rantur, ea de Typhoëo Pind. Pyth.
 A. 29 sq. quem sequuntur plures.
 Tales diversitates in Poëtis nemo
 miratur. Noster auctores habet
 Virgilium Aen. 3, 578 aliosque.
 Cf. 7, 159 - 161. 35, 358 præsertim
 36, 350.

161 Indigenas eleganti Metapho-
 ra, apud se, vel intra se potius

natos nimbos. Mox in laceffit
 etiam pulchra Metaphora, quasi
 ἀκροβολισμός & velitatio quædam
 esset illa molium varii generis
 ejectio.

163 Quo plus flammarum, fumi,
 cinerum, pumicum, eructat Aetna,
 tanto intus illum minui necesse
 est, sed damna etiam Aetnæ dici
 possunt vastationes illæ, quas tor-
 rentes ignei, & ejectamenta alia
 extrinsecus efficiunt.

166 Vicinam flammis glaciem,
 aeternoque vigore Horrentes, cum
 infra ardeant, scopulos, canit
 etiam Sil. 14, 67 qui locus totus
 cum hoc nostro conferri meretur.

167 Fumus fidelis, qui ut vici-
 nus bonus nihil nocet &c.

Quæ scopulos tormenta rotant? quæ tanta cavernas.

170 Vis glomerat? quo fonte ruit Volcanius amnis?

Sive quod objicibus discurrens ventus opertis,

Offenso per saxa furit rimosa meatu,

Dum scrutatur iter, libertatemque reposcens

Putria multivagis populatur flatibus antra.

175 Seu mare sulfurei ductum per viscera montis

Oppressis ignescit aquis, & pondera librat.

Hic ubi servandum mater fidissima pignus

Abdidit, ad Phrygios tendit secura penates,

L 1 4

Turri-

169 rotent -- glomeret -- ruat ante Heinfs. pro cavernas, procellas Cuj.

quod verum puto. V. N. 170 fluat Cuj. pro amnis, ignis ante Heinfs.

qui formulas ab aqua ad ignem translatas illustrat. 171 apertis

Basf. male. 174 montivagis Cuj.

169 *Tormenta*, machinationes illæ, cum funibus contortis, intensisque validissime, deinde subito laxatis moles etiam magnæ lapidum vibrantur, & ad insigne spatium projiciuntur. Si notæ fuissent ea ætate machinæ ignivomæ, quibus hodie magna pars bellorum constat, cum his haud paulo felicius comparare illam Aetnæ pyrobolicam licuisset. Ceterum talibus locis, qualis hic noster est excusari possunt, qui tormentorum nomine de pyrobolis, & rubis illis ignivomis abutuntur. Quomodo *cavernæ glomerari* possint, & quid omnino hoc significet *glomerare cavernas*, cum non assequar: valde placet indicata supra lectio Cujaciana. *Procellæ* i. nubes a spiritu vehementi actæ, *glomerantur*, i. subito coguntur, densantur in volumina, & volvendo augentur.

172 Responsurus poëta quæstionibus suis, primum hac utitur hypothesi. *Ventus* subterraneus, *offenso* & impedito per occultos *abices* libero meatu, furit per saxa &c.

174 *Putria antra*, i. fistulosa, fragilia, verbo in pumices ab ipso igni redacta, ut *putre solum* quod in pulverem facile resolvitur. Vid. Virg. Georg. 2, 204 quem declarat Columella 2, 2. 4.

175 Alia hypothesi, *Mare ignescit oppressis aquis*. Hoc recentior aliquis naturæ consultus ira forte enunciet, Parva proportionem moles aquæ marinæ, ab igne admisso & omnia illius elementa distendente, in vaporem solvitur, qua quidem mixtione nihil habere naturam potentius & magis *ελαττον*, tum *Aeolipilæ* tum infinitis aliis sulphurei præsertim vaporis, experimentis constat.

176 *Pondera librat* proprie, qui ea huc illuc movet ponderis explorandi causa, sed similes motus edere etiam solent, qui magna vi projicere aliquid volunt. Ita hic etiam intelligo.

178 *Abdidit*, domo sua, cujus firmitas describitur infra v. 236 sq. *Phrygii penates* domus ipsius Cereis. Ipsa enim filia est Cybelæ, Cybelæ, Cybebes, Deæ Phrygiæ, Rheæ, Matris magnæ Deum, quibus, aliisque

- Turrigeramque petit Cybelen, sinuosa draconum
 180 Membra regens, volucris qui pervia nubila tractu
 Signant, & placidis humectant frena venenis.
 Frontem crista tegit: pingunt maculosa virentes
 Terga notæ: rutilum squamis intermicat aurum.
 Nunc spiris Zephyros tranant: nunc arva volatu
 185 Inferiore secant. Cano rota pulvere labens
 Sulcatam secundat humum. Flavescit aristas
 Orbita. surgentes condunt vestigia culmi.

Vestit

- 179 squamosa al. 180 volucrisque per avia ante Clav. vol. qui pervia
 etiam Bas. marg. & Plant. marg. 184 nunc leves Bas. marg.
 187 scindunt v. fruges ante Clav. Sed condunt v. culmi jam Bas.
 marg. pro culmi, messes MSS.

aliisque nominibus passim celebratur. Ad hanc igitur matrem suam (quod aperte dicitur 36, 115) visendam proficisci facit Cererem poëta, ut sit occasio Plutoni raptori. Ceres & Cybele telluris ambæ symbola sunt: sed Cybele in quantum ab hominibus in urbes collectis tumultuose colitur, quod indicat corona *turrita* & reliquis illius apparatus; Ceres, quatenus gerit fruges, quibus aluntur homines, quæ habet spiccam coronam & trahitur a serpentibus, terrestri bestia &c. Rursus Cybele Mater Deorum, est etiam mater Deæ Cereris.

179 *Sinuosa* illa *draconum*, quibus vehitur Ceres, *membra* passim in numinis exhibentur, volucrum partim sine alis, partim alatorum, tum coronatorum s. cristatorum, barbatorumve. Vid. Spanhem. diff. 4 p. 211.

181 Epitheto *placidis* satis indicatur *venena* hic non intelligi *roxia*, sed succos potentes quidem, verum ad salutem. Sunt ἡπια κάκουα, qualia etiam Aesculapii & Hygeæ serpentes fundunt.

182 *Maculosum*, deposita quasi macula, & nota turpitudinis, etiam ad pulchritudinem pertinere, vel illa *maculosa* tegmine

lynxis velata venatrix Virgil. Aen. 1, 327 docet. Hoc universum in lectione veterum debemus meminisse (quod copiose disputat l. c. Spanheimius) serpentes, dracones non horribilem bestiam, sed placidum animal, quin amatorium, sub cuius specie apud Olympiada se insinuaverit Hammon Jupiter. Itaque ἀγαθδαίμων, bonus genius, hac figura exhibebatur. Ita ille anguis, quem dubitat Aeneas, *Geniumne loci*, famulumve parentis *Esse putet*, pulcher est, *Ceruleæ* cui terga notæ, maculosus & auro *Squamam* incendebat fulgor: *cen. nubibus arcus* Mille trahit varios adverso sole colores, Virg. Aen. 5, 84 sqq.

184 *Spiræ* sunt illi flexus, illi sinus unde *sinuosa* volumina tribuuntur serpentibus. Formula *Zephyros tranare* satis declarata est ad illud v. 92. *Proscinde Notos*. Add. Virg. Aen. 4, 245 ubi Mercurius *turbida* tranat *Nubila*: & hic 36, 3 *Zephyros* illapsa.

185 *Canus pulvis* tanto magis est, quo est ficior. Rotæ in curru Cereris sunt pro aratro & vomere: orbita est pro sulco depressio. Suavis admodum imago. Ubicunque vestigia posuit Ceres, statim surgunt culmi &c.

Vestit iter comitata seges. Jam linquitur Aetna,
Totaque decrescit refugo Trinacria visu.

190 Heu quoties præsaga mali violavit oborto
Rore genas! quoties oculos ad tecta retorfit
Talia voce movens! „Salve, gratissima tellus,
Quam nos prætulimus cælo: tibi gaudia nostri
Sanguinis, & caros uteri commendo labores.

195 Præmia digna manent. nullos patiēre ligones,
Et nullo rigidi versabere vomeris ictu.
Sponte tuus florebit ager. cessante juvenco
Ditior oblatas mirabitur incola messes.,

Sic ait, & fulvis serpentibus attigit Iden.

200 Hic ædes augusta Deæ, templique colendi
Religiosa filex, densis quam pinus opacat
Fronibus, &, nulla lucos agitante procella,
Stridula coniferis modulatur carmina ramis.

L 1 5

Terribi-

194 varos Cuj. 196 vexabere MS. actu Cuj. 200 sedes augusta
plerique ante Clav. qui dedit sedes aug. quod est etiam in Bas. marg.
ædes augusta Ald. & MSS. ædes ang. Parrhas. 201 obumbrat ante
Heinsf. 203 modulantur ante Clav. Credo passim accepisse.

189 Decrescit Trinacria ex lege
visus, quæ eo minora sunt quæ
cernimus, quo sunt remotiora.

190 Violantur genæ a lacrimis,
quia nunquam sine aliquo certe
dolore & injuria i. læsione cadunt.

192 Salve etiam in discessu dici,
ut ὤγισσε, vel illa Aenææ vox
indicat qua Pallantis funus dimit-
tit, Salve æternum mihi, maxime
Palla, Aeternumque vale. Vale
dicit ad tempus aliquod Siciliæ
sue Ceres.

199 Fulvi serpentes ab aureo ful-
gore. Ide Phrygia est, unde Idæa
quoque mater vocatur Cybele.

200 Religiosa filex templi colendi
f. augusti est ille lapis, de quo
Liv. 29, 11 Attalus Pergami rex
Romanorum legatos -- Pessinuntē
in Phrygiā deduxit, sacrumque

iis lapidem, quam matrem Deum
esse incolæ dicebant, tradidit, ac de-
portare Romam jussit. Silicem cum
nostro pœta appellat Arnob. 6
p. 196 Ridetis -- coluisse -- Pessi-
nuntios silicem pro Deum Matre.

201 Pinum Deum Matri sacrum
etiam aliunde constat. Vid. Virg.
Aen. 9, 85 & hic ad 18, 277.

203 Cantum quendam pinui
tribuere antiquum est. Theocri-
tus 1, 1 Ἀδύ τι τὸ ψιθύρισμα, καὶ
αἱ πίτυς, αἰπύλε, τήνα ἅ ποτὶ
ταῖς παγαῖσι μελίτδετα. quod
ita vertere liceat, Dulce susurrus,
& ista canora, caprarie, pinus
Ad fontes resonans. Debet pinus
Pani, quod musica est. Ponamus
fabulam ex Geopon. 11, 10 Puella
fuit Pitys (πίτυς, pinus:) amant
illam Boreas & Pan. Cum illa
hunc

Terribiles intus thiasî, vesanaque misto
 205 Concentu delubra gemunt. ululatibus Ide
 Bacchatur. timidas inclinant Gargara silvas.

Postquam visa Ceres, mugitum tympana frenant.
 Conticuere chori. Corybas non impulit ensen.
 Non buxus, non æra sonant: blandasque leones
 210 Summisere jubas. Adytis gavisa Cybelle
 Exsilit, & pronas intendit ad oscula turrez.

Viderat hæc dudum summa speculatus ab arcæ
 Jupiter, ac Veneri mentis penetralia nudat.
 „Curarum secreta tibi, Cytherea, fâtebor.
 215 Candida Tartareo nuptum Proserpina regi
 Jam dudum decreta dari. sic Atropos urget:
 Sic cecinit longæva Themis. Nunc matre remota
 (Rem peragi tempus) fines invade Sicanos,
 Et Cereris prolem patulis illudere campis,
 220 Crastina puniceos cum lux detexerit ortus,
 Coge tuis armata dolis; quibus urere cuncta,

Me

209 blandique vulg. 213 extendit MSS. 214 pro nudat, mon-
 strat it. pandit MSS. 218 peragit ante Heinsf. Sed peragi jam
 Cuj. Ald. & conj. Barth. 221 falle Bas. marg.

hunc præferret, Boreas furiose ir-
 ruens petrae illam allidit. Enasci-
 tur eo loco Pinus arbor, qua Pan
 coronari amat, quæ gemit ad fla-
 tum Boreæ. Hinc Propert. 1, 18. 20
Arcadio pinus amica Deo.

204 *Terribiles thiasî* propter fu-
 rorem illos choros ducentium sive
 saltantium. Verba gemunt, & ulu-
 latus ad inconditos mulierum &
 semivirorum in his sacris cla-
 mores describendos pertinent.
 Recordemur, Horatium, cum ex-
 tremum ab ira furorem describere
 vult, Car. 1, 16. 5 cum eo, quem
Dindymene i. Cybele in his mon-
 tibus culta, incutit, comparare.
 Ibidem etiam *Corybantum* & *ævis*

i. pelvium mentio, de quibus sta-
 tim. Add. ad 8, 149. 20, 279 sqq.
 ubi etiam de *buxo*, & 28, 259 ubi
Cybeleia æra declaramus.

209 *Leonibus* junctis vectam Cy-
 belen passim videmus in nummis.
 Leo rex animalium terrestrium.
Turritam coronam illius jam ha-
 buimus ad v. 179. cf. 24, 170.

213 Hic ergo aperitur *sententia*,
 quæ *sedisse* Jovi dicitur supra v. 121.

221 *Coge*, persuade: sed forte
 simul philosophatur, & indicat
 resisti non posse armis Veneris h.e.
 dolis. Illud *me quoque* leporem
 Alexandrinum habet, quo fatetur
 Jupiter, se muliercularium esse.

Me quoque sæpe, soles. cur ultima regna quiescunt?

Nulla sit immunis regio, nullumque sub umbris

Pectus inaccensum Veneri. jam tristis Erinnyes

225 *Sentiat ardores: Acheron, Ditisque severi*

Ferrea lascivis mollescant corda sagittis.,

Accelerat præcepta Venus: jussuque parentis

Pallas, & inflexo quæ terret Mænala cornu,

Addunt se comites. Divino semita gressu

230 *Claruit. augurium qualis laturus iniquum*

Præpes sanguineo dilabitur igne cometes

Prodigiale rubens. non illum navita tuto,

Non impune vident populi: sed crine minaci

Nunciat aut ratibus ventos, aut urbibus hostes.

235 *Devenere locum, Cereris quo tecta nitebant*

Cyclo-

222 infera Cuj. 224 corpus inaccensum Bas. marg. inaccensum scribi observat etiam Parrhas. & meliores sic habere, monet Heins. qui laudat etiam Sil. 1, 96 Inaccensi flagrant altaribus ignes. 230 canduit Bas. marg. quod probat Heins. in orbem vulg. 231 præcepta -- dilabitur vulg. 234 nubibus ignes Bas. marg. 235 manebant, micabant, latebant MSS. virebant Heins. 2 ut 5, 188.

224 Utrum hoc dicatur cum relatione ad fabulam, in qua sint amores Erinnyos, non dixerim. Virgines, αἱ πρῶτες Ἑριννῆες, vocat Furias Sophocles Aiac. flagellif. v. 846. Sed Orphne, Inter avernales haud ignotissima nymphas, Ex Acheronte suo furvis peperisse sub antris Ascalaphum, memoratur Ovidio Met. 5, 539.

228 Inflexo cornu i. arcu, quem frequenter ita signant poëtæ, in venatione uti solitam Dianam, nummi docent. Venari autem solet per Mænala etiam, Arcadiæ montana. Vid. 17, 390.

231 Cometen hic etiam aperte intelligit meteoron non consistens aliquantum, aut progressiones tardas, instar planetæ, habens: sed tale cujus sive præcepta sive præpes h. e. volucris lapsus, delapsus vel dilapsus observari uno vel

ut momento possit. Hæc quidem in hoc loco. Stabiliorem videtur facere 17, 112, sed meteoron tamen. Erat hæc tum communis fere sententia, Stoicorum præsertim, cui tamen repugnare ausus est Seneca Q. N. 7. 22 Non existimo Cometen subitaneum ignem, sed inter æterna opera naturæ: & 23 Cometes emittitur spatium suum, nec exstinguitur, sed excedit. — Quid est, quare in aliqua parte cælum pervium non sit? — Cometes potest sic totum habere circulum, ut in hunc (signiferum) tamen parte aliqua sui incidat: quod fieri non est necessarium, sed potest. — c. 25. Per successiones ista longas explicabuntur. Veniet tempus, quo posteri nostri tam aperta nos nescisse mirerentur.

233 Illud impune declaramus ad 26, 243.

- Cyclopum firmata manu. Stant ardua ferro
 Moenia; ferrati postes: immensaue neſcit
 Clauſtra chalybs. nullum tanto ſudore Pyracmon,
 Nec Steropes, conſtruxit opus: nec talibus unquam
 240 Spiravere notis animæ: nec flumine tanto
 Incoctum maduit laſſa fornace metallum.
 Atria veſtit ebur: trabibus ſolidatur aënis
 Culmen, & in celſas ſurgunt electra columnas.
 Ipſa domum tenero mulcens Proſerpina cantu
 245 Irrita texebat redituræ munera matri.

Hic

236 fabricata MS. Cuj. formata MSS. fundata Parrhaſ. 239 com-
 mittit MS. unde commiſit conj. Heinf. 240 flumine MSS. Baſ.
 marg. Plant. marg. flumine tuetur Heinf. hic & ad 26, 542.

242 cingit vulg.

238 Brontesque, Steropesque, & nudus membra Pyracmon etiam apud Virg. Aen. 8, 425 Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro.

240 Noti vehementes admodum venti: horum nomen tribuit iis qui Cyclopum follibus redduntur: quas hic animas vocari tanto minus mirabitur, cujus memoriæ obverſatur illud Hor. Car. 4, 12. 2 Impellunt animæ linthea Thraciæ: & de hac ipſa re Virg. Aen. 8, 403 Quantum ignes animæque valent.

241 Maduit non ea modo notione accipiendum, qua Virg. Ge. 1, 196 de ſiliquarum ſeminibus dicitur, Et quamvis igni exiguo properata maderent, i. coquendo mollia, cibo apta fierent, quod ſuadere videtur vox incoctum, ut 26, 542 flammis mollitus & arte chalybs: ſed plane ſignificat fluxit, ut. ex adjecto nomine flumine apertum eſt, quod nomen pulchre tuetur Heinfius ex Aen. 8, 445 fluit æs viuis, & aliunde. Laſſa fornax videtur intelligi, cujus omnes impenſæ vires ſunt, ut nihil ea effici amplius poſſit: niſi tamen legendum ſit laxa fornace

i. ampla, ut magna vis metalli ſic intelligatur. Vaſta fornax eſt apud Virg. l. c.

242 Veſtit commodè dicitur de ebore in laminas ſecto, quibus teguntur & poliuntur non menſæ tantum, & lecti, & ſellæ curules, ſed etiam, ut hinc licet diſcere, parietes. Solidatur culmen, i. cum columnis & parietibus connectitur & firmatur.

243 Electra, quia columnarum materia eſſe debent, non intelligenda ſunt gemmea illa ſive ſuccina, ſed metalla.

244 Mulcere in hac formula eſt ſuavitate quadam & jucunditate implere, ut Virg. Aen. 7, 34 volucres æthera cantu mulcent. Sic Ovid. Faſt. 1, 155. Suavis cantus eſt velut titillatio quædam. Phyſice loquuntur poëtæ. Motus ille effectus ſoni primo leniter impellit & movet aëra, ab hoc mulcetur auris

245 Vim adverbii necquidquam vel fruſtra ad verbum texebat adjungendi, exprimit epitheto ad munera adjecto. Texendi ars & labor, Minervæ inventum, itemque pingendi

Hic elementorum seriem fedesque paternas
 Insignibat acu: veterem qua lege tumultum
 Discrevit Natura parens, & semina justis
 Discessere locis. Quidquid leve, fertur in altum:
 250 In medium graviora cadunt: incanduit æther:
 Egit flamma polum: fluxit mare: terra pependit.
 Nec color unus inest. stellas accendit in auro,
 Ostro fundit aquas, attollit litora gemmis,
 Filaque mentitos jam jam cælantia fluctus
 255 Arte tument. Credas illidi cautibus algam,
 Et raucum bibulis inserpere murmur arenis.
 Addit quinque plagas. Mediam subtemine rubro
 Obsessam fervore notat. squalabat adustus
 Limes, & assiduo sitiebant stamina sole.

Vitales

247 hic signabat Cuj. 248 jussis MS. recte. 250 ruunt MSS.
 251 legit Claver. 252 non al. erat al. 254 subter cæl. vulg.
 Sed jamjam curvantia Bas. marg. jam jamque levantia conj. Heinsf.
 255 alnos Bas. marg. 258 inustus MSS.

pingendi acu, nec Deas nec Regi-
 nas, dedecet. Speciatim Proserpi-
 nam textricem jam fecerat Orpheus
 cujus rei etiam symbolicam ratio-
 nem persequitur Porphyrius de
 antro Nymphar. p. 118 pr. Bar-
 nes. Παρά τῷ Ὀρφεῖ ἡ Κόρη, ἥπερ
 ἐστὶ παντὸς τῆ σπειρομένη ἐφορος,
 ἰσχυρῶς παραδίδοται κ. τ. λ.

246 Elementorum series, primus
 ille velut actus Naturæ, quem
 describit in Metamorphoseon in-
 gressu Ovidius, qui hic conferri
 debet.

251 Egit, movit, circumegit
 flamma in stellas collecta polum,
 h. e. cælum ipsum, nomen poli a
 circumactu habere putatur. Sed
 blanditur valde altera lectio, Legit
 sibi flamma sedem & locum suum
 naturalem polum, ut Ovid. Met. 1,
 27 Ignea vis -- Emicuit summaque
 locum sibi legit in arce.

253 Ostro fundit aquas, quod
 purpureum mare dicunt poëtæ ut
 Virg. Georg. 4, 573. Homerus 12.
 Π, 391 ἀλα πορφύρεην, & οἶνοπα
 πόντον A, 350. Multum ex cæruleo
 qui maris color est, habet purpura
 & radii solis rubrum illi fulgorem
 conciliant percussu. Sed an satis
 ex arte litora gemmis extollit? certe
 non illis lucidioribus, politis;
 nisi forte voluit rupes simulare
 pretiosas.

256 Ut picturam laudaturi di-
 cunt, expectari vocem, metui
 impetum: ita noster fingit, tan-
 tum non audire sibi videri specta-
 tores hujus telæ sonum algæ cau-
 tibus illisæ, murmur fluctuum in
 arenas irruentium.

257 Plagas dici, quæ alias Zo-
 næ sunt, res loquitur.

260 Vitales utrinque duas; quas mitis oberrat
 Temperies, habitanda viris. tum fine supremo
 Torpentes traxit geminas, brumaeque perenni
 Foedat, & æterno contristat frigore telas.

Nec non & patru pingit sacraria Ditis,
 265 Fatalesque sibi Manes. Nec defuit omen.
 Præscia nam subitis maduerunt fletibus ora.

Cœperat & vitreis summo jam margine texti
 Oceanum sinuare vadis: sed cardine verso
 Sensit adesse Deas, imperfectumque laborem
 270 Deserit, & niveos infecit purpura vultus
 Per liquidas succensa genas: castæque pudoris
 Illuxere faces. Non sic decus ardet eburnum,
 Lydia Sidonio quod femina tinxerit ostro.
 Merferat unda diem. sparso nox humida somno

Languida

261 cum fine MSS. & pri. editt.

263 constringit vulg. contristat

etiam Bas. marg. & Clav.

264 fingit Bas. marg. & MS.

268 simulare Bas. marg.

269 cernit al.

270 de-

sinit MS. vid. Heinsf. ad Ovid. Art. 2, 725.

273 texuit MSS.

265 *Manes*, quibus reginam se
 fatis destinata nesciebat, acu
 pingit, h. e. animas defunctorum:
 nam pingi possunt, quia videri,
 ut umbræ. In hac parte operis
 versanti Proserpinæ occulta qua-
 dam præensione sortis suæ ob-
 oriuntur lacrimæ.

271 *Liquidas genas* intelligo in-
 star aquæ puræ nulla macula,
 lentigine, callo, fuscata, adeo
 ut æquabiliter funderetur ille ru-
 bor, cujus celerem ortum & ve-
 hementiam signat vox *succensa*.

273 Homerica pictura, quam
 passim æmulati sunt Romani. Il.
 Δ, 141 sanguis de vulnere Menelai
 per femur manat, Ως ὅτε τις τ'
 ἐλέφαντα γυνὴ Φοίνικι μὲν
 Μηνὸς ἢ Κάϊρα κ. τ. λ. Virg.

Aen. 12, 67 pulcherrime hoc ad
 vultum erubescens Laviniae trans-
 tulit, Cui plurimus ignem Sub-
 jecit rubor, & calefacta per ora
 cucurrit Indum sanguineo velu-
 ti violaverit ostro Si quis
 ebur &c.

274 *Diem*, solem, diei effecto-
 rem. Nox persona est, quæ bigis
 vehitur: juvenorum, si eadem
 Luna. Vid. infra ad 36, 403. it.
 Brouckh. ad Propert. 3, 19. 10,
 præsertim ad Tibulli 2, 1. 8. Ima-
 ginem exhibet Montf. Ant. 4, 1. 1.
 Modo illud addam, Ἀτίγας, εὐκρί-
 λαιο κατ' ἀντρογα Νυκτὸς ὀπαδὺς
 jam esse Theocriti 2 extr. Ad
 currum placidam comitantia fide-
 ra noctem.

275 Languida cæruleis invexerat otia bigis.

Jamque viam Pluton superas molitur ad auras
Germani monitu. Torvos invisa jugales
Aleto temone ligat, qui pascua mandunt
Cocyti, spatiisque Erebi nigrantibus errant,

280 Stagnaue tranquillæ potantes marcida Lethes

Aegra soporatis spumant oblivia linguis.
Orphnæus crudele micans, Aethonque sagitta
Ocior, & Stygii sublimis gloria Nycteus
Armenti, Ditisque nota signatus Alastor,

285 Stabant ante fores juncti, sævumque fremebant

Crastina venturæ spectantes gaudia prædæ.

276 Siculas -- arces vulg. superas -- auras etiam Bas. marg. Clav.

279 pratisque vulg. Sed spatiis etiam Vic. Vien. Parrhas.

281 spirant MS. 283 crudelis Parrhas. & Vien. marg.

284 Alaster Vic.

281 Quam diu sunt apud inferos equi Plutonis, hic versus in eos convenit. Aliter se gerunt eum solem didicere pati 35, 198. Naturam quidem illorum signant nomina.

282 Orphnæus a caligine dictus, quæ ὀρφνῆ est, αἰδων ardens, νυκτεὺς a nocte dictus, ἀλάτωρ nomen furiale, quasi tu intolerabilem dicas.

286 Potest quidem spectantes idem significare quod expectantes: sed qui librariorum ingenia & morem in horum verborum confusione norit, & cogitet, præcedere diphthongum æ; is facile in opinionem veniet, dedisse hic poetam expectantes.

XXXIV

CL. CLAUDIANI

IN LIBRUM II

DE RAPTU PROSERPINAÆ

AD

FLORENTINUM

PRAEFATIO

Otia sopitis ageret cum cantibus Orpheus,
 Neglectumque diu seposuisset ebur;
 Lugebant erepta sibi solatia Nymphæ,
 Lugebant dulces flumina mœsta modos.
 5 Sæva feris natura redit, metuensque leonum
 Implorat citharæ vacca tacentis opem.
 Illius & duri flevere silentia montes,
 Silvaque Bistoniam sæpe secuta chelyn.

Sed

2 deposuisset opus *ante Heins. nisi quod sepos. etiam Claver.*
 4 quærebant *Raphel. Jansf. Barth.* 7 eduri *Claver.*

Nihil habet hæc præfatio, quod cum argumento libri conjunctum sit: nisi quod hoc voluit indicare, post librum primum de raptu Proserpinæ, jacuisse opus, donec excitatus a Florentino suo poëta hunc alterum quoque librum proferret. Sed potest tamen ad quodcunque aliud opus ea accommodari. Summa, Orpheus cum cantum aliquamdiu intermisisset, ad sumendam denuo lyram ab Hercule excitatus est; auctor carminis a Florentino. Fuit ille Præfectus urbis A. 396. Quæ leges ad illum datæ sint, enarrat Gothofr. in Protopogr. Cod. Theod.

2 *Ebur* vel ad plestri sive petinis materiem refertur, de quo v. 15, vel ad laminas, quibus ipsa cithara ornata est.

5 Orpheus mitigaverat feras cantu: illo cessante *redit* feritas. Nemini non noti esse debent versus Horat. A. P. 391 *Silvestres homines &c.*

8 Quam v. 6 *citharam* dixerat, ea hic *chelys* s. testudo est, & v. 14 *lyra*. Et ita promiscue hæc adhibentur a poëtis, ut discrimen adhuc constitui, quod sciam, non potuerit. *Bistonia* est Thracia, theatrum Orphei.

- Sed postquam Inachiis Alcides missus ab Argis
 10 Thracia pacifero contigit arva pede,
 Diraque sanguinei vertit praesepia Regis,
 Et Diomedeos gramine pavit equos:
 Tum patriæ festo lætatus tempore vates
 Desuetæ repetit fila canora lyræ,
 15 Et resides levi modulatus pectine nervos
 Pollice festino mobile duxit ebur.
 Vix auditus erat: venti frenantur & undæ.
 Pigrior adstrictis torpuit Hebrus aquis.
 Porrexit Rhodope sitientes carmina rupes,
 20 Excussit gelidas pronior Ossa nives.
 Ardua nudato descendit populus Aemo,
 Et comitem quercum pinus amica trahit.

Cirrhæ-

9 oris *MS.* arvis *MSS.* 12 sanguine *MSS.* *Bas. marg.* 14 re-
 parat *Bas. marg.* 15 leni *ante Heinsf.* 16 festivo nobile *ante*
Heinsf. 17 sternuntur *ante Heinsf.* nisi quod frenantur etiam *Raphel.*
 18 adfectis *Vet. ed. ap. Claver.* adstrictis *tuetur auctoritatibus*
Heinsf.

9 *Inachiis* est geographumenon,
 & docet sitos esse ad flumen In-
 achum Argos.

12 De Diomedis equis v. ad 3,
 254.

15 De *pectine* hic ponam, quod
 versatus circa 10, 235 & 22, 172 ut
 denuo considerare possem hæc di-
 stuli, quodque tanto magis hic
 ponendum, cum videam, in the-
 sauro negligentius hunc locum
 esse tractatum. Puto igitur pecti-
 nem esse instrumentum eburneum,
 aliquot dentibus instructum, adeo-
 que crinali pectini simile, cujus
 ope possent tres quatuorve chordæ
 simul & fortius sonantiusque,
 quam pulpa digitorum, tangi,
 pulsari, carpive, quoties, ut in

clausulis, pleniorē symphonian
 s. harmonian exprimere uno quasi
 ictu citharista veller. Fuisse illum
 pectinem pollicis accommodatum,
 hic locus suadet. Res dubio forte
 careret, si extaret statua Orphei,
 quam tempore Julii III P. M.
 inventam Romæ dicit Nasimbæ-
 nius ad Aen. 6, 647, quæ sinistra
 manu citharam, dextra vero pe-
 ctinē tenebat. In l. c. Virgilii
 Orpheus *Obloquitur numeris se-
 ptem discrimina vocum, Jamque*
eadem digitis, jam pectine pulsat
eburno. Fuerit itaque *pecten* ple-
 ctri species: quæ vox etiam ba-
 cillos, malleolos, ungues adsci-
 ticios, comprehendere potest, qui-
 bus tangi chordæ potuere.

- Cirrhæasque Dei quamvis despexerit artes,
 Orpheis laurus vocibus acta venit.
- 25 Securus blandi leporem fovere Molossi,
 Vicinumque lupo præbuit agna latus,
 Concordes varia ludunt cum tigride damæ,
 Massylam cervi non timuere jubam.
- Ille novercales stimulos actusque canebat
- 30 Herculis, & forti monstra subacta manu,
 Qui timidæ matri pressos ostenderit angues,
 Intrepidusque fero riserit ore puer.
- Te neque Dictæas quatiens mugitibus urbes
 Taurus, nec Stygii terruit ira canis:
- 35 Non leo fidereos cæli rediturus ad axes,
 Non Erymanthei gloria montis aper.

Solvis

- 24 vocibu' capta Cuj. 31 ostenderis --- riseris malit Heinss.
 32 feros malit Barth. non ego. 35 fidereas -- arces malit
 Burm. ad Ovid. amor. 3, 10. 21.

23 *Laurus*, cum adhuc puella Daphne esset, artes musicas Apollinis Cirrhæi (vid. 2, 2) despexit, qui frustra illi dixit Ovid. Met. 1, 518 *per me concordant carmina nervis*: sed nunc tamen in arborem mutata, venit.

28 *Massyli* appellatione noster quidquid Africanum est, signat. Nominatim provincia Massylia leonum patria Martiali 8, 55.

29 Junonis, quæ noverca est Herculis, instinctu & auctoritate duris illis imperiis Herculem exercuit Eurystheus Mycenarum rex.

31 *Angues* a Junone immissos Herculi in cunis jacenti, elisit puer &c. Illud *fero ore* junctum & adtributum puero, pulchram habet phantasia.

32 Hinc incipit Claudianus directâ oratione referre poema Orphicum.

33 *Dictææ urbes*, Cretenses. Tauri hujus historiam dedimus ad 3, 289. Vid. infra 101, 119 sq. De *Stygio cane*, Cerbero, ab inferis extracto, cujus de spuma aconitum natum ferebant, Ovid. Met. 7, 410.

35 *Sidereis axes* sunt stellæ, ut 17, 275. 35, 192. De usu huius nominis apud nostrum vid. ad 15, 458.

36 *Erymanthum* Arcadiæ saltum passim noster celebrat: aprum hujus incolam in laboribus Herculis omnes referunt. Vid. hic 3, 286 it. 101, 103.

Solvis Amazonios cinctus, Stymphalidas arcu
 Appetis, occiduo ducis ab orbe greges:
 Tergeminique ducis numerosos dejicis artus,
 40 Et toties uno victor ab hoste redis.
 Non cadere Antæo, non crescere profuit Hydræ:
 Non cervam volucres eripuerunt pedes.
 Caci flamma perit: rubuit Busiride Nilus:
 Prostratis rubuit Nubigenis Pholoë.
 45 Te Libyci stupuerunt sinus: te maximus Atlas
 M m 2 Horruit,

39 numero tot conj. Scal. nervosos, immanes MSS. 42 non
 Nessum Basf. marg. 43 maduit Raphael. 45 timuere vulg.
 stupuerunt etiam Basf. marg. maxima Tethys Basf. marg.
 utrumque meliores membranae ap. Heinsf.

37 Amazon illa^a Hippolyte, de qua II. 35 it. 35, 64. Stymphalides ex descriptione Lucretii 5, 31 unciis timendae Unguibus Arcadiae volucres, Stymphala colentes. Mons, Lacus, Urbs nomen commune habent Stymphalos, Stymphalum, Stymphala, orum. Non aues praedatrices, numero & magnitudine terribiles, fuisse volunt quidam, sed praedones.

38 Boves Geryonis ab Hesperia inde h. e. Hispania abducti per Italiam in Graeciam. Fabula Romanis celebrata, quod in illo reditu ad Euandrum in Italia divertisse, Cacus latronem interfecisse, cultum sui instituisse, ferebatur. Vid. mox ad v. 43. Geryon ille porro vel Geryones tergemini fingitur, ter vincendus, propter trium Insularum, Balearidum duarum & Ebusi, imperium. Totam expeditionem portentorum plenam narrat Apollod. Bibl. 2, 4. 10.

41 De Antæo ad 3, 287 dictum: de Hydra 3, 290 Illa Cerva, in quam mutata fuerat Taygete, inter nobilissimos Herculis actus est, cum illam ad Hyperboreos usque persecutus sit. Vid. Pind. Ol. 3, 50 & Schol.

43 Caci latronis ab Hercule interempti fabulam splendide narrat Virg. Aen. 8, 190: breviter Liv. 1, 7. Busiris Aegypti tyrannus, de quo ad 18, 159, voluit etiam immolare Herculem: sed hic ruptis vinculis ipsum interfecit. V. Apollod. Bibl. 2, 4. 11: verum negat Herodotus 2, 45.

44 Nubigenae sunt Centauri, e nube geniti, quam pro Junone Ixion amplexus est, Serv. ad Aen. 6, 286. Hygi. f. 62. Pugnam cum illis Herculis habet Apollod. l. c. §. 4. Pholoë mons & urbs Arcadiae, ubi pugnatum est.

45 Libyci sinus potuerunt stupere, Herculem, vel ipsa maxima Tethys.

Horruit, imposito cum premerere polo.
 Firmior Herculea mundus cervice pependit:
 Lustrarunt humeros Phœbus & astra tuos.
 Thracius hæc vates. Sed tu Tyrinthus alter,
 50 Florentine, mihi: tu mea plectra moves,
 Antraque Musarum longo torpentia somno
 Excutis, & placito ducis ab ore sonos.

47 quievit Cuj. pulchre sane. 52 placidus ducis in orbe choros
 Bas. marg. placidos d. i. o. ch. potiores ap. Heins. quos sequitur.
 placidos ducis ab ore sonos vulg. placito Clav.
 Raphel.

Tethys, Oceanus, cum *Hesperidum* mala peteret, cum cervam illam persequeretur, in primis vero cum vicem *Atlantis* subiens cælum humeris susciperet, de qua re Apollod. l. c. §. 11.

52 *Excutis*, ut feræ in venatu e suis excutiuntur latibulis. *Excute-re cubilibus feras* est Plin. Pan. 8, 1. *Ducis*, elicis ab ore meo, quod tibi placuisse ostendisti, a placita tibi facultate poetica, *sonos* novos nova carmina.

- Præfagum cecinere fores. ter conscia fati
 Flebile terrificis gemuit mugitibus Henna.
 Nullis illa tamen monstribus, nulloque tenetur
 10 Prodigio. Comites gressum junxere sorores.
 Prima dolo gaudens, & tanti callida voti,
 It Venus, & raptus metitur corde futuros,
 Jam durum flexura Chaos, jam, Dite subacto,
 Ingenti famulos Manes ductura triumpho.
 15 Illi multifidos crinis sinuatur in orbes
 Idalia divisus acu. sudata marito
 Fibula purpureos gemma suspendit amictus.
 Candida Parrhasii post hanc regina Lycæi,
 Et Pandionias quæ cuspide protegit arces,
 20 Utraque virgo, ruunt: hæc tristibus aspera bellis;
 Hæc metuenda feris. Tritonia casside fulva

Cælatum

- 7 præfagium MSS. 8 Aetna editi. Sed Henna MSS. optt. Vid. ad 33, 122.
 11 conscia furti vulg. tanto c. voto MSS. cauti callida voti susp.
 Heinss. conf. 24, 120. 13 domitura Bas. marg. læsura Cuj.

7 Ter illud repetitum indicat non temere aut naturali quadam ratione accidisse, sed consilio Dei vel Deæ alicujus. Januæ alias bene politæ, cum crepitu & velut gemitu quodam repetito aperitæ, malum omen. Qui alia omina januarum diligenter collegit, hac de re tacet Sagitt. de januis Vett. 35, 15 p. 268 sq.

10 Causa indicatur, quod mortua non est prodigiis Proserpina: Venus, Diana, Minerva illam comitantur.

13 Chaos esse ipsos inferos, dictum ad 5, 525.

14 Proponit poëta Chaos, inferos, tanquam magnam aliquam familiam, in qua herum, Ditem, sequantur ducti in triumpho Veneris famuli Manes, defunctorum animæ.

16 Jam pingit cultum quatuor Dearum: primum Veneris, cujus

simplex est ornatus. De Idalia acu vid. 14, 1. De sudata fibula marito illius Vulcano, ad 24, 94. Illud suspendit ita intelligo, ut in dextro humero, vel in summo pectore adeo duæ velut alæ amictus vel pallæ fibula connexæ fuerint, quæ inde pendere viderentur.

18 Dianæ descriptio, quæ venari per Arcadiæ montes soleret. Vid. ad 21, 181.

19 Pandionia a Pandione Erechthei F. Philomelæ & Prognés patre, rege Athenarum, solent poëtæ Attica omnia vocare Pandionia. Sic noster 8, 508 it. 15, 406. Minerva, Ἀθήνη, nominatim ἀρχόπολις, cui & Athenarum & aliæ arces sacræ.

21 Tritoniam vocare Pallada, nostro in primis frequens. Nominis rationem obscuravit sedula Grammaticorum subtilitas. Placet Geographicum & hoc epitheton

- Cælatum Typhona gerit, qui, summa peremtus,
 Ima parte viget, moriens & parte superstes.
 Hastaque terribili surgens per nubila gyro
 25 Instar habet silvæ. Tantum stridentia colla
 Gorgonos obtentu pallæ fulgentis inumbrat.
 At Triviæ lenis species, & multus in ore
 Frater erat, Phœbique genas & lumina Phœbi
 Esse putes, solusque dabat discrimina sexus.
 30 Brachia nuda nitent: levibus projecerat auris
 Indociles errare comas, arcuque remisso
 Otia nervus agit. pendent post terga sagittæ.
 Crispatur gemino vestis Gortynia cinctu
 Poplite fusa tenus, motoque in stamine Delos

M m 4

Errat,

- 23 in parte MSS. partimque conj. Heinsf. 24 ferro Basf. marg.
 26 obtectu Parrhas. obumbrat al. 29 facit MSS. dabat
 auctoritatibus aliorum firmat Heinsf.

ton esse ab amne & lacu Tritonis in Libyæ regione Syrtica, cujus rationis auctor ipse Herodotus 4, 178 coll. 180.

22 *Typhona* hic, de gigantibus unum, ita cælatum ait, ut quantum ad *summa* mortuus videatur, *ima parte*, quod ad pedes anguium formam habentes, ut nihil est serpentium genere vividius, *viget*, *moriens* simul, & tamen sui *parte* adhuc *superstes*: nempe angues illi adhuc sinuabantur sua in volumina.

24 Observemus, de viva Dea, non de imagine, loqui poetam. Itaque *gyrus* ille *terribilis* a quo nomen invenisse creditur (*πάλλειν* enim vibrare est) potest cogitari quomodo *instar silvæ* habeat, multiplicatur enim ab illo celeri circumactu hasta, & non unam arborem, sed silvam exhibet: ut pruna in tenebris circumacta circulum ignitum refert.

25 In pectore gerit Minerva caput Gorgonis Medusæ, serpenti-

bus crinitum, qui serpentes etiam circa pectus Deæ in quibusdam antiquis imaginibus videntur reperire. Hæc stridentia & sibilantia, tanquam viva colla Gorgonis, ne forte Proserpinam terreat, palla regit.

27 *Triviæ* s. Dianæ in vultu erat multa similitudo fratris sui, pulchri Apollinis &c.

31 *Indociles comæ*, quæ non coluntur, flectuntur, sed suum sibi ingenium servant: ut contra ap. Hor. A. P. 66 est *Amnis Doctus iter melius*.

33 *Gortynia vestis*, Cretensis, in qua insula ob venandi studium arcus & sagittæ optimæ. De Diana Cretensi dictum ad 24, 248. De *gemino cinctu* ad 24, 247. Add. Spanh. ad Callim. H. in Dian. v. 11 p. 134 ubi sunt nummorum imagines hunc cinctum exhibentes.

34 *Stamen* videtur, Synecdoche quadam significare totam vestem Dianæ, ut 18, 304, in qua partus ipsius argumentum intextum indicatur.

- 95 Errat, & aurato trahitur circumflua ponto.
 Quas inter Cereris proles, nunc gloria matris,
 Mox dolor, æquali tendit per gramina passu,
 Nec membris nec honore minor; potuitque videri
 Pallas, si clipeum, si ferret spicula, Phœbe.
 40 Collectæ tereti nodantur jaspide vestes.
 Pectinis ingenio numquam felicior arti
 Contigit eventus. nullæ sic consona telæ
 Fila, nec in tantum veri duxere figuram.
 Hic Hyperionio Solem de semine nasci
 45 Fecerat, & pariter, sed forma dispare, Lunam,
 Auroræ noctisque duces. cunabula Tethys
 Præbet, & infantes gremio solatur anhelos,
 Cæruleusque sinus roseis radiatur alumniis.

Invalidum

- 36 gaudia Cuj. 39 clipeum ferret, si al. 40 nectuntur Cuj.
 commodius. 42 nulli vulg. 43 figuras MSS. 45 Lunam sed
 dispare forma vulg. 46 vices Basf. marg.
 47 anili placet Heinsf.

dicatur. Dum incedit Dea & mover se, Delus in veste filis aureis picta videtur errare & fluctuare quam fingunt nempe poëtæ illius naturam ac sortem fuisse, antequam Latonam parturientem excipisset.

38 Honor credo hic est pulchritudo, a quo dicuntur honesti, nomine adeo a primaria illa honoris notione discedente, ut *asinos* etiam *honestos* dicere Varro nihil dubitarit.

39 Etiam hunc versum de clipeo Minervæ pulchre illustrat Spanh. in Callim. II. in Pallad. v. 44 p. 576.

40 Teres jaspis itaque fuisse ponitur pars fibulæ.

41 Laudare vult vestem Proserpinæ, *Arti pectinis*, inquit. h. e. texendi, nunquam ingenio & peritia artificis *Contigit eventus felicior*. Nostri dicerent, *Nie ist der*

Kunst durch Hülfe des Genie ein Stück besser gerathen.

44 Hic igitur Hyperion (quem Cæli ac Terræ filium faciunt) Solis & Lunæ pater ponitur, quos ex Theia suscepisse volunt. Vid. Apollod. Bibl 1, 1. 3 & 1, 2. 2. Sumtum utrumque ex Hesiodi Theog. 371.

46 Tethys soror est Hyperionis Hesiod. Theog. v. 136 atque adeo amita horum parvorum, cui nutritus ille convenit. Est autem constanti mytho Tethys mare. Quam venuste igitur, & vere Alexandrino lepore, pingit poëta Tethyn solantem *infantes Solem & Lunam anhelos* a cursu, suo *gremio*? Quid notius, quam refrigerari, requiescere Solem & sidera in mari? Quam pictorium *cæruleum illius sinum radiari roseis alumniis* & a matre rubentibus & ab igne?

- 60 Quas Arethusæi latices, quas advena nutrit
Alpheus. Cyane totum supereminet agmen.
Qualis Amazonidum peltis exultat aduncis
Pulcra cohors, quoties Arcton populata virago
Hippolyte niveas ducit post prælia turmas;
65 Seu flavos stravere Getas, seu forte rigentem
Thermodontiaca Tanain fregere securi.
Aut quales referunt Baccho solennia Nymphæ
Mæoniæ, quas Hermus alit, ripasque paternas
Percurrunt auro madidæ; lætatur in antro
70 Amnis, & undantem declinat prodigus urnam.
Viderat herbofo sacrum de vertice vulgus
Henna parens florum, curvaque in valle sedentem
Compellat

62 ademtis vulg. aduncis *Raph. Barth. Heinsf.* 66 Thermodoont. *al.*
male. V.N. 69 circueunt *MS.* gravidæ *MSS.* gravidas *Raph.*
72 Aetna ante *Heinsf.*

ἀμείνων quo contempto, pestilen-
tiæ auertendæ causa cum eam
exsicassent, per eam partem ho-
stes ingressi sunt.

60 *Arethusa*, fons prope Syra-
cusas, in quem per subterraneos
meatus exire putabatur Alpheus
Elidis fluvius, amator quondam
nymphæ *Arethusæ*. Vid. ad 4, 9.
Totam fabulam narrat. more suo
ex ipsius persona *Arethusæ* *Ovid.*
Met. 5, 572 sqq. Recentiores poë-
tas *Guarinum Italum*, & nostrum
Lohensteinium, taceo.

61 *Cyane* in fontem mutata,
cum obsistere vellet raptori *Plu-*
toni, fabula est *Ovid. Met.* 5, 412.

62 De peltæ *Amazoniæ* figura
multum disputatum est. Vid. *Pe-*
Petiti diss. c. 25 & 26. Quæ ibi
ex nummis aliisque monumentis
exhibentur figuræ, *aduncarum* *epi-*
theron pulchre his convenire osten-
dunt. *Securis* etiam *Amazoniæ*
figuram ibidem licet cognoscere.

64 De *Hippolyte* hac ad 11, 35
dictum est: signat illam noster
etiam 34, 37.

66 *Thermodon* Θερμῶδων, flu-
vius, qui in Pontum *Euxinum*
exoneratur, patriam *Amazonum*
alluit, ut idem fere sit *Thermo-*
dontiacus quod *Amazonius*. Etiam
hic locus γεωγραφούμενος est, cum
expeditionis modum quasi depin-
gat a *Thermodonte* ad *Tanain*,
hujus autem glaciæ mentionem
injiciat, quam frangunt, ut vide-
tur, *Amazones* ne impediatur ratiū
trajectum, cum pedestri itineri
firmum satis pontem præbere non
possit.

67 *Bacchus* sacra *Mæonia*, h. e.
Lydia & *Hermus*. Vid. ad 24, 227.

70 Ita pinguntur passim a no-
stro etiam fluvii ut *Tiberinus* pa-
ter 1, 213, *Rhenus* 3, 133, *Pactol-*
us 20, 172.

72 *Henna* est loco præcelso atque
edito, quo in summo est æquata agræ
planities, & aquæ perennes —
quam circa — latissimi flores omni
tempore anni, locus ipse ut raptum
virginis — declarare videatur. Et-
enim propter est spelunca. — infinita
al-

Compellat Zephyrum: „*Pater o gratissime veris,*
Qui mea lascivo regnas per prata meatu

75 *Semper, & assiduis irroras flatibus annum,*
Respice Nympharum coetus, & celsa Tonantis
Germina, per nostros dignantia ludere campos.
Nunc adsis faveasque, precor: nunc omnia fetu
Pubescant virgulta velis, ut fertilis Hybla

80 *Invideat, vincique suos non abnuat Hortos.*
Quidquid turiferis spirat Panchaia silvis,
Quidquid odoratus longe blanditur Hydaspes,
Quidquid ab extremis ales longæva Sabæis
Colligit, optato repctens exordia busto,

85 *In venas disperge meas, & flamine largo*
Rura fove, merear divino pollice carpi,
Et nostris cupiant ornari numina fertis.,

Dixerat.

74 volatu vulg. meatu auctoritate etiam aliorum firmat Heinsf. 78 flatu
P. v. tuo, ut hic Cuj. 79 virg. novo, nunc MS. 81 floriferis,
roriferis MS. 82 large MS. 83 externis — colonis vulg. extremis
Sabæis etiam Basf. marg. 84 optati referens ex. sæcli vulg. renovans
Cuj. optato rep. ex. busto Basf. marg. pro busto, partu, fato, sæclo MSS.
leto conj. Heinsf. 85 in terras Cuj. experge MS. ap. Burm. ad
Aen. 3, 625. 86 ut merear al. 87 foveant MS. unde
faveant vel voveant conj. Heinsf.

altitudine, qua Ditem patrem ferunt
repente cum curru exstitisse. Hæc
& plura Cic. Verr. 4, 48. De or-
thographia vid. ad 33, 122.

75 *Annum* totum hic irrorat,
humeat & florum fertilem facit
Zephyrus; in aliis orbis terrarum
partibus modo ver exornat.

79 *Pubescere* dicuntur homines,
quo tempore signa maturi ad ge-
nerandum corporis existunt: quod
pulchre hic & solenni optimis
poëtis Metaphora ad florem plan-
tarum transfertur, quas *virgulto-
rum* nomine videntur comprehen-
dere. *Hyblam* Atticæ montem
florum feracem esse, mel *Hyblæ-
um* satis indicat. De *Panchaia*
dictum ad 7, 210.

82 *Odoratus Hydaspes* propter

aromata, quæ ex India peteban-
tur, forte Medicas etiam arbores
habuit. Hic est *Indus odor* 45, 98.

83 *Ales longæva*, Phœnix, quæ
post mille vitæ annos de turis
sarculis sibi rogam facit &c. Ha-
bebimus enim n. 44 totum de
Phœnice carmen. Ne de Lactan-
tiano Phœnice dicam.

86 *Merear* potest illud quidem,
pro usu ætatis hujus & paullo su-
perioris, etiam significare con-
tingat mihi. Sed licet quoque
naturali illo verbi intellectu hic
sumere, ita: tuo, o Zephyre, be-
neficio digna fiam, ut divino pol-
lice carpar. Cui rex honorem
tribuit, ille jam meretur aliorum
reverentiam, & suo jure potest
exigere.

- Dixerat. Ille novo madidantes nectare pennas
 Concutit, & glebas secundo rore maritat,
 90 Quaque volat, vernus sequitur rubor. omnis in herbas
 Turget humus, medioque patent convexa sereno:
 Sanguineo splendore rosas, vaccinia nigro
 Induit, & dulci violas ferrugine pingit.
 Parthica quæ tantis variantur cingula gemmis
 95 Regales vinctura sinus? quæ vellera tantum

Ditibus

- 90 color al. rubor etiam Basf. marg. 91 madidoque MS. quod me-
 rito placebat Heinso. 93 imbuit Ald. & Basf. marg. Claver.
 Induit etiam aliunde adfert Heinso. 94 pro gemmis, donis
 Vien. marg. Basf. marg. 95 junctura al.

88 *Novum nectar*, quod subinde scaturit, eo, quod adhæserat prius, consumto.

89 *Maritat*, verecunda phrasi, maritali semine fecundat. De Favonio, qui est ipse Zephyrus, Plin. 16, 25 pr. *Hoc maritantur vivescuntia e terra*. Et 13, 4 s. 7 de palma mare *Afflatu visuque ipso & pulvere etiam reliquas maritare*.

90 *Vernus rubor* vividum omnis generis ac lucidum colorem notat. Vid. quæ diximus ad 29, 7.

91 *Convexa* noster pro cælo solet ponere fere perpetuo. V. G. 5, 454. *Patet* autem cælum, cum non est obtextum vel obtectum nubibus. Virg. *Æn.* 1, 155 *cælum apertum* interpretatur *serenum* Servius. Utrumque jungit noster: in Hehenensi regione, inquit, *patent convexa cæli*, ut *medium* sit *serenum*, cum in vicinia circum circa nubibus omnia obscurantur. Hæc utcumque intelligere mihi videor: sed multo tamen magis arridet illud *madidoque*: quod acutum merito visum est Heinso. *Madidum serenum*, cum sudo licet cælo tamen non marcent viridia, sed a madore vigent olentque. Sic imbres serenos a Nilo tribuit Aegypto noster 47, 5.

92 *Sanguineum splendorem* intelligamus, non effusi sanguinis s. cruoris colorem, sed fusi per genas puellares.

93 *Violas* itaque non minus, quam Virgilii *hyacinthos* *Ge.* 4, 183 *ferrugineas* licet dicere: non ferruginis illum ex nigro robeum colorem habentes, sed ferri politi, & a lento calore temperati cæruleum. Non. 16, 7 *Vere ferrugineus color cæruleus est*. Sic infra 275 *ferrugineus Plutonis amictus est*.

94 *Cingula bacis aspera* etiam hic vidimus 22, 88. Sed de Parthorum s. Persarum gemmatis cingulis insignis locus est Tertull. de habitu muliebri c. 7 ad quem multa collegit Lacerda. Etiam in equorum Zonis s. cingulis quanta fuerit luxuries, apparet ex nostri epigrammatis, quæ habentur n. 70. 71. 73.

95 *Sinus vestium*, & stolæ fluentis præsertim intelligo. Hos enim efficit cinctus. Hinc Cic. ad Q. Frat. 2, 13 pr. *Mibi, crede, in sinu est, neque ego discingor*, nempe ut excidere possit facile. Disputavi hac de re ad Quinætil. 11, 3. 140.

Ditibus Assyrii spumis fucantur aëni?

Non tales volucer pandit Junonius alas.

Nec sic innumeros arcu mutante colores

Incipiens redimitur hiems, cum tramite flexo

100 Semita discretis interviret humida nimbis.

Forma loci superat flores: curvata tumore

Parvo planities, & mollibus edita clivis

Creverat in collem. vivo de pumice fontes

Roscida mobilibus lambebant gramina rivis.

105 Silvaque torrentes ramarum frigore soles

Temperat, & medio brumam sibi vindicat æstu.

Apta

96 fuscantur vulg. fucantur *Vic. Parrhas. Vien. Heins.* 97 volu-
cris Junonia pennas ante Claver. 99 picto *Raf. marg.*

102 prono *MS.* 103 niveo de pum. *primæ edit.*

106 modico vulg. Sed medio jam *Raf. marg.*

96 *Affyrium* pro Syrio dicere solent poëtæ: Syriæ autem adjudicare Phœnicen ac Tyrum. Est itaque sermo hic de purpura Tyria. Verbum *fucare* eo magis huc convenit, quod *fucō* parabatur lana ad accipiendum pretiosum colorem purpuræ. Dixi hac de re ad 3, 207. Usus verbi hic illustrat Heinsius.

99 *Hiemem* h. e. tempestatem pluviosam, personam facit, coronatam arcu cælesti s. iride, quæ apud nos frequentius sequi solet, nisi fallor, quam denunciare pluviam. Sed sic etiam Virg. *Ge.* 1, 380, ad quem locum alludens Seneca *Q. N.* 1, 6 *Et bibit ingens Arcus*, ut ait *Virgilius noster*, cum adventat imber. Vere *Plin.* 2, 49 *Ne pluvios quidem aut serenos dies cum fide pertendunt.*

100 Quod *Semitam* vocat, est ex Poetica illa prosopopœia, ubi Iridis cælitus missæ viam arcu illo, vel fragmentis arcus signari, fingunt, ut 36, 3; ut Virg. *Aen.* 5, 609 *Illam viam celerans per mille coloribus arcum.* Observo ab an-

tiquis *Irin* semper personam esse, nec Senecam nec Plinium cum *Φαιδολογῶσαν* alio quam *arcus* nomine uti. Apulejus forte primus est, qui Philosophis hec nomen commendavit.

103 *Vivum pumicem* quod vocat, indicare videtur, se non proprie dictum, sed similem pumicis poris ac fistulis tophum intelligere: nisi tamen Siciliæ illud solum hanc subiisse vicem dicamus, ut quæ saxa primum in pumicem ulta fuissent, ea deinde aqua subiret. Pulchre jungit Ovid. *Falt.* 2, 315 *Antra subit tophis laqueataque pumice vivo*, & in speculæ descriptione *Met.* 3, 159 *Natura - pumice vivo Et levibus tophis nativum duxerat arcum.*

106 *Brumam* dicere pro frigore modico durum est, & poëtæ nostro relinquendum, cum præsertim *bruma* non tam frigidam aeris constitutionem significet, quam diem brevissimam, quod nomen in *breumam* vel *brumam* contrahi videtur eo fere modo, ut *infimus* vel *intimus* in *imum* &c.

Apta fretis abies, bellis accommoda cornus,
Quercus 'amica Jovi, tumulos tectura cupressus,
Ilex plena favis, venturi præscia laurus.

110 Fluctuat hic denso crispata cacumine buxus,
Hic ederæ serpunt, hic pampinus induit ulmos.
Haud procul inde lacus (Pergum dixere Sicani)
Panditur, & nemorum frondoso margine cinctus
Vicinis pallescit aquis. admittit in altum

115 Cernentes oculos, & late pervius humor
Ducit inoffensos liquido sub gurgite visus,
Imaque perspicui prodit secreta profund.

Huc elapsa cohors gaudent per florea rura.

Hortatur Cytherea legant. „Nunc ite, sorores,

120 Dum matutinis præsudat solibus ær:

Dum meus humectat flavescentes Lucifer agros,

Roranti

118 gaudet vulg.

107 Ingeniosa brevitare arborum aliquot usum solennem et pene proprium signat, *abies* navibus, *cornus* hastis apta, *quercus* Jovi sacra, antiqua nutrix hominum, *cupressus* funera indicabat, in *ilice* mellificare solent apes, *laurus* Delphico oraculo sacra.

110 *Crispantur* rami buxi, & in se invicem inflectuntur, implicanturque: *serpunt* *hederæ* Virgilio etiam ecl. 8, 13, & ipsi naturæ: *induit* pulchre, ut vestit, circumdat.

112 Operæ pretium est conferre Ciceronianam Hennæ descriptionem, cujus locum indicavimus, & retulimus particulam ad v. 72. *Pergus* lacus describitur suavissime ab Ovid. Met. 5, 385 sq.

114 *Vicinis* margini *aquis* *pallescit* lacus h. e. viridescit ab repercussa viridium umbra: quæ res tamen non impedit, quo minus per profundam satis aquam ad ipsum fundum lacus penetrare

possint oculi. Habet talem lacum vicinia nostra h. e. fontem liquidissimæ saluberrimæque aquæ, ita copiosum, ut emittat statim rivum *moleæ Rosarum* (sic enim vocatur) pluribus rotis impellendis idoneum.

120 *Præsudat ær solibus* h. e. ante æstum solis auctum adhuc roscidus h. e. humidus & subfrigidus est.

121 *Luciferum* recte Venus vocat suum: est enim idem, *Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes*, ut canit Virg. Aen. 8, 590, *Quem Venus illustri gaudet producere calo*, Val. Fl. 6, 528. Observemus obiter, antiquissimos non recto casu, Saturnum, Jovem, Venerem dixisse Planetas, sed illos adsignasse his Dls. V. G. Aristoteles de Mundo c. 2 'Ο σίλβον ὃν ἱερὸν Ἑρμῆ καλεῖται --- ὁ τῷ φωσφόρῳ (κύκλος) ὃν Ἀφροδίτης προσαγορεύεται. Cic. de N. D. 2, 20 *Stella Veneris, quæ φωσφόρος Græce,*

Roranti prævectus equo., Sic fata, doloris
Carpit signa sui. Varios tum cætera saltus
Invasere cohors. Credas examina fundi

125 Hyblæum raptura thymum, cum cerea reges
Castra movent, fagique cava demissus ab alvo
Mellifer electis exercitus obstrepat herbis.
Pratorum spoliatur honos. Hæc lilia fuscis
Intexit violis: hanc mollis amaracus ornat:

130 Hæc graditur stellata rosis; hæc alba ligustris.
Te quoque flebilibus mœrens, Hyacinthe, figuris,
Narcissumque metunt, nunc inclita germina veris,
Præstantes olim pueros. tu natus Amyclis:
Hunc Helicon genuit. te disci perculit error:

Hunc

122 provectus *al.* prævectus *firmat etiam aliunde Heins.* cruoris *MSS.*
doloris *in omnibus MSS.* esse contra Politianum tætur Parrhas.

125 carptura *Cuj.* 132 gramina *vulg.* germina *jam*
Bas. marg. it. Plant. marg.

ce, Lucifer Latine dicitur, cum antegreditur Solem, cum subsequitur autem, Hesperos. Recte igitur distinguunt Poëtæ Deam a suo sidere: recte apud Silium 7, 639 Oceani renovatus Lucifer unda Laudatur Veneri, recte 12, 247 eodem sensu 12, 247 Cythereius ignis -- se se Veneri jactat.

122 *Equus rorans* pulchre tribuitur Lucifero, quod mane, sereno cælo ros exsistit. *Signa doloris Veneris* sunt anemonæ ex sanguine Adonidis ab illa excitatæ. Vid. Ovid. Met. 10, 728. Nam fabula de rosa e sanguine ipsius Veneris nata, quæ pedem spinis induerat, forte recentior est: certe antiquior illius auctor Aphthonio Prog. 2 non laudatus a Politiano Misc. c. 11.

131 *Hyacinthi & Narcissi* fabulas, quia communia quædam habent, venuste sibi invicem innectit. Ille in lusu disci cum Apolline amatore suo elusus; hic, post con-

temptum Echus amorem, suæ imaginis in fonte visæ amore contabescens periit: uterque in florem sui nominis mutatus est. Hyacinthi fabulam narrat Ovid. Met. 10, 163, Narcissi 3, 339.

133 *Amyclis*, Laconica urbe, natum facit Hyacinthum noster: alii Amyclæ, conditoris Amyclarum filium. Sed & alia hic multa, ut solet, dissensio, de qua est erudita disputatio Burmanni ad l. c. cui addi potest, a Colutho p. 82 in Neandri opere aureo, *Carneum* vocari, *καρνεῖον*, & civem *Αμυκλαίων*.

134 *Helicon* genuisse dicitur Narcissum, in cujus vicinia natus est, *Cephissi* (vel *Cephisi*: variant enim libri ubique) fluvii, in finibus Phocidos & Bæotiæ lacum Copaicum influentis, ex Liriope Nympha filius. Etiam hic multam fabularum varietatem Burmannus indicavit.

- 135 Hunc fontis decepit amor. te fronte retusa
 Delius, hunc fracta Cephissus arundine luget.
 Aestuat ante alias avido fervore legendi
 Frugiferæ spes una Deæ. nunc vimine texto
 Ridentes calathos spoliis agrestibus implet:
 140 Nunc sociat flores, seseque ignara coronat,
 Augurium fatale tori. Quin ipsa tubarum
 Armorumque potens, dextram, qua forria turbat
 Agmina, qua stabiles portas & mœnia vellit,
 Jam levibus laxat studiis, hastamque reponit,
 145 Insolitisque docet galeam mitescere fertis.
 Ferratus lascivit apex, horrorque recessit
 Martius, & cristæ pacato fulgure vernant.
 Nec, quæ Parthenium canibus scrutatur odorem,
 Aspernata choros, libertatemque comarum
 150 Injuncta tantum voluit frenare corona.
 Talia virgineo passim dum more geruntur,
 Ecce repens mugire fragor, conligere turres.

Pronaque

- 135 recussa *Bas. marg.* 136 Cephissos *MS.* 138 textos *ante Heinsf.*
 139 foliis *ante Heinsf.* 141 quippe ipsa *ante Heinsf. præter Ald. qui dedit*
 quin. 147 placato *vulg.* 148 odoris *ante Heinsf. nec male.*
 150 tandem *al.*

135 *Fronte retusa*, obtusis & obscuratis præ mœnore radiis (vid. 28, 21) luget Hyacinthum suum Apollo Deli natus: Cephissus autem suum filium fracta corona arundinea, quam dare solent fluviis, ut noster Tiberino patri 1, 217. Add. 28, 163.

139 *Calathos* lanificarum, sed idem proprium vas in instrumento Cereris, & in sacris illius adhiberi solitum illustrat, & spectandum exhibet Spanh. ad Callim. p. 652.

140 *Corona* omen & augurium regni inferorum, quod hac ipsa excursionem parabatur, sed ignaræ, Proserpinæ.

141 Splendida Minervæ armipotentis & bellicæ descriptio, cui etiam tubæ inventio attributa est, quin ipsa inde Σάπυγξ dicta & hoc nomine culta apud Argivos, qua de re Potter. ad Lycophr. 915. *Hastam & Galeam* Minervæ omnia monimenta tribuunt.

148 *Parthenium* montem & nemus Arcadiæ indicat, venationibus opportunum, hic & infra v. 241 — *Parthenios canibus circumdare saltus* est Virg. ecl. 10, 57.

149 *Libertatem comarum* Dianæ venatricis illustrat laudandus in hoc opere sæpe Spanh. ad Callim. p. 660.

152 *Terræ motus* brevis sed terribilis descriptio.

Terrigenas imitata viros: sic tertius heres
Saturni latebrofa vagis rimatur habenis
Devia, fraternum cupiens exire sub orbem.

170 Janua nulla patet. prohibebant undique rupes
Oppositæ, duraque Deum compage tenebant.

Non tulit ille moras, indignatusque trabali
Saxa ferit scepro. Siculæ tonuere cavernæ.
Turbatur Lipare. stupuit fornace relicta

175 Mulciber, & trepidus dejecit fulmina Cyclops.
Audiit, & si quem glacies Alpina coërcet,
Et qui te, Latiis nondum præcincte tropæis
Tibri, natat, missamque Pado qui remigat alnum.

Sic, cum Thessaliam scopulis inclusa teneret

180 Peneo stagnante palus, & merfa negarent
Arva coli, trifida Neptunus cuspide montes
Impulit adversos. tum sorti faucius ictu

Diffiluit

168 tenebrofa vulg. sed latebrofa jam Bas. marg.

171 Siculaque MSS.

solitaque Bas. marg. Hinc solidaque conj. Heinsf.

173 tonuere MSS.

177 latis ante Heinsf.

180 negaret ante Heinsf.

182 ter forti MSS.

gov quddam, deprehendere: *Muros transfilit* proprie, qui saltu se supra illos librat; hic vero, qui infra & subter illos postquam reptavit, subito intra urbem existit.

167 Cadmeos fratres intelligit, f. spartos illos qui ex dentibus draconis a Cadmo seminati de terra enati dicuntur, & mox mutuis vulneribus periisse: quæ fabula deinde a Jasone quoque acta. Utrisque hoc nomen tribuit Naso, illis Met. 3, 118, his Epist. 12, 99. *Tertius heres Saturni* est Dis f. Pluto, post Jovem & Neptunum.

168 *Habenis rimatur*, quibus nunc in dextrum nunc in sinistrum latus agit equos, nunc immittit, nunc retinet, vel retro agit.

174 Illam Vulcani & Cyclopi officinam describit Callim. H. in

Dianam 46. Sed multo copiosius Virg. Aen. 8, 416.

178 Quod *bibere* alias dicuntur accolæ fluvios suos, hic venuste *natate*: cum præsertim in consuetissimis Romanorum exercitationibus fuerit natatus. Taceo, quod etiam *Natat uncta carina* Virg. Aen. 4, 398: & habuit hic præ oculis notter, observante Heinsio, Ge. 2, 451 *Torrentem undam levis innatat alnus* *Missæ Pado*. *Latia tropæa* sunt, quæ Latini retulerunt: *Latii tropæa*, quæ a devictis Latinis aliquis reportat.

179 Graphice descriptam a nostro illam mutationem, apertas Peneo vias, qua ratione pro maximo lacu, amœna illa Tempe exorta sunt, pro illa doctrinæ copia illustravit Spanh. in Callim. p. 410.

Diffiluit gelido vertex Ossæus Olympo.

Carceribus laxantur aquæ, fractoque meatu

185 Redduntur fluviisque mari tellusque colonis.

Postquam victa manu duros Trinacria nexus
Solvit, & immenso late discessit hiatu:

Apparet subitus cælo timor. astra viarum

Mutavere fidem. vetito se proluit Arctos

190 Aequore. præcipitat pigrum formido Booten.

Horruit Orion. audito palluit Atlas

Hinnitu. rutilos obscurat anhelitus axes

Discolor; & longa solitos caligine pasci

Terruit orbis equos. pressis hælere lupatis

195 Attoniti meliore polo; rursusque verendum

In Chaos obliquo pugnant temone reverti.

N n 2

Mox

184 factoque MSS. 185 fluviique ante Heinsf. 193 ferrugine
MS. 196 pro obliquo, flexo Cuj. Forte glossa fuit, aut voluit in-
flexo? pro pugnant, quod habent etiam primæ editi.
certant al. ante Heinsf.

183 *Olympo* tertio casu intelli-
gendum, ut *Diffidens plebi virtus*
Hor. Od. 2, 2. 18. Continentes
erant Ossa & Olympus: jam dis-
cessu vallem faciunt, amœnam
adeo, ut generis nomen τέμπος,
plur. τέμπεα, η, proprium huic
factum sit.

186 *Manu* i. vi & imperu, ut
manu facta dicuntur, quæ non
natura, sed consilio & opera ho-
minum, parata sunt.

189 *Fidem*, ut *fædus*, *legem* & si-
milia, meminerimus ad constan-
tiam naturæ referendam, quate-
nus sub iisdem causis, iidem sem-
per effectus consequuntur. Me-
morat nunc siderum motus, quo
nihil est constantius, & æternis
legibus suis a Deo magis adstri-
ctum. Sic *vetitum Arcto aquor*,
quod nobis nunquam videtur
attingere &c. *Bootes tardus* etiam
Ovidio Met. 2, 172, & *piger Fast.*
3, 405 non tantum quod celeritas

a bubulcis non requiritur: sed
quod sidus polo proximum ob id
ipsum motum habet minus obser-
vabilis celeritatis. Ceterum dum
animat hæc sidera & personas
facit, horribilem hujus perturba-
tionis imaginem excitat. Dicis,
quid *Atlas* post *Orionem*? verru-
cula in corpusculo planetæ, post
mille Systemata Solaria, quæ forte
Orion continet? Poëta vero ma-
gnitudinem agnoscit solam rela-
tionis. Et quid opus est subtili-
tate disputationis? *Atlas* totum
cælum, cujus modica pars est
Orion, humeris sustinet.

192 *Axes* nostro esse singulas
quoque stellas, monuimus ad 34,
135. Vapor a *Plutonis* equis an-
helitu excitatus, nubem inducit
terræ, unde stellæ obscurantur.

195 *Verendum* ad terrorem etiam
referri, docet 33, 80. De *Chao*
pro inferis 5, 525.

Mox ubi pulsato senserunt verbera tergo,
Et solem didicere pati: torrentius amne
Hiberno, tortaue ruunt pernicious hasta.

200 Quantum non jaculum Parthi, non impetus Austri,
Non leve sollicitæ mentis discurrit acumen.
Sanguine frena calent: corrumpit spiritus auras
Letifer: infectæ spumis vitiantur arenæ.

Diffugiunt Nymphæ: rapitur Proserpina curru,
205 Imploratque Deas. jam Gorgonos ora revelat
Pallas, & intento festinat Delia cornu:
Nec patruo cedunt. stimulat communis in arma
Virginitas, crimenque feri raptoris acerbat.
Ille, velut stabuli decus armentique juvencam
210 Cum leo possedit, nudataque viscera fodit
Unguibus, & rabiem totos exegit in armos,
Stat crassa turpis sanie, nodosque jubarum
Excutit, & viles pastorum despicit iras.

„Ignavi domitor vulgi, teterrime fratrum,

Pallas

201 discurrat malit Heinsf. 206 telo MSS. 210 pectora ante
Heinsf. sed viscera jam Basf. marg. & Plant. marg. 213 despuir MS.
214 dom. mundi vulg. ante Heinsf. Sed vulgi Basf.
marg. & Claver.

198 *Hibernum amnem* h. e. torrentem e tempestate ortum a Græcis didicere Latini. *Χερσόριον ὕδωρ* est 1Α. ψ, 420. *Hibernis agitatam fluctibus æquor* Ovid. Tr. 1, 11. 33.

201 *An non nimia sit hæc Hyperbole* non disputo: sed hoc meminisse velim Poëseos candidatos, in *acuminis* appellatione inesse notionem celeritatis, acutus gladius celerius penetrat, acutus morbus celerius conficit, acuta mens perspicit velocius &c. Festus, *Acupedius dicebatur, cui summum erat in currendo acumen pedum.*

202 Solet noster hac imagine cruentati a freno oris acrium

equorum uti. Vid. ad 1, 5. 22, 350.

209 *Stabuli armentique*, duas quasi relationes offert poëta, ubi comparata cum aliis sui generis juvenca placeat.

211 *Exigere* hic idem est quod exserere, exercere: *rabiem* ponit velut gladium vel ferrum quod *exigi* dicitur, h. e. plane adigi. *Armos*, membra robustiora dicit, in quibus morsu & ungue lacerandis, omnem impetum leo consumit.

212 *An nodos jubarum* dicit, qui oriuntur a gruinis cruoris, quibus velut in glomerem conglutinantur juba?

- 215 Pallas ait, quæ te stimulis facibusque profanis
 Eumenides movere? tua cur jeda relicta
 Audes Tartareis cælum incestare quadrigis?
 Sunt tibi deformes Diræ: sunt altera Lethes
 Numina: sunt trisles Furicæ te conjugæ dignæ.
 220 Fratrîs linque domos: alienam desere sortem:
 Noctæ tua contentus abi. quid viva sepultis
 Admîsces? nostrum quid proteris advena mundum?,,
 Talia vociferans avidos transire minaci
 Cornipedes umbone ferit, clipeique retardat
 225 Objice, Gorgoneisque premens affibilat hydris,
 Prætentasque aperit cristas. libratur in ictum
 Fraxinus, & nigros illuminat obviam currus.

N n 3

Missaque

217 mundum incestare fere ante Heins. cælum Bas. marg. Claver.
 incæstare primæ edit. infestare MSS. 219 flumina ante Heins.
 præter Claver. numina probat etiam Barth. 226 prætentaque
 op. crista ex MSS. Heins. pro crista, palla MSS.

215 Profanæ faces, incestæ, quibus violatur etiam religio, & natura rerum, quæ divina est: ideo de eadem re statim incestandi verbum adhibet.

218 Diræ hic aperte distinguuntur a Furiis, dum seorsim commemorantur. Videtur itaque intelligere poëta Harpyias illas Typhonis filias, Phineo puniendo a Jove immissas, a Calai & Zete Boreæ filiis abactas. Hæ substantiva positione sævæ Diræ vocantur a Valerio Fl. 4, 586: Tartareas volucres nominarat v. 579. Lethes Numina h.e. inferorum. Flumina femineam personam sustinere, non memini.

220 Sortem hanc declaravimus ad 33, 100.

222 Proteris injuriæ verbum, conculcas: advena & ipsum signat injuriam, non dominus, ne civis quidem superiorum, sed advena, peregrinus.

224 Synonymice hæc dicuntur umbone, & clipei objice: hydri Gorgonei etiam sunt in clipeo Minervæ, quos habet Medusa Gorgo pro crinibus.

226 Cristas illas galeæ suæ terribiles, aperit Minerva concutendo, ut majores fiant, & sic prætendit, & velut intentat equis. Humanum passus est summus vir, cum contulit cum lectione sua operit illud 24, 168. Ibi enim Romanam velat suæ Gorgone Pallas, h. e. regit, munit: hic consternandi sunt objecta & intentata crista equi Plutonis. Texerat Minerva caput Medusæ supra v. 25: hoc nunc objicit equis. Sic intelligimus, contraxisse, constrinxisse antea cristam, quam hic aperit.

227 Fraxinus h. e. hasta Minervæ, sine respectu ad materiem, fulmen est jam vibratum, jam jaculandum: itaque jam illuminat fulgore suo currum.

- Missaque pæne foret, ni Jupiter æthere vulso
 Pacificas rubri torisset fulminis alas,
 230 Confessus focerum. Nimbis Hymenæos hiulcis
 Intonat, & testes firmant connubia flammæ.
 Invitæ cessere Deæ. Compescuit arcum
 Cum gemitu, talesque dedit Latonia voces.
 „Sis memor, o, longumque vale. reverentia patris
 235 Obstitit auxilio. nec nos defendere contra
 Possumus. imperio vinci majore fatemur.
 In te conjurat genitor, populoque silenti
 Traderis, heu, cupidas non adpectura sorores,
 Aequalemque chorum. Quæ te fortuna supernis
 240 Abstulit, & tanto damnavit sidera luctu?
 Jam neque Partheniis innectere retia lustris,
 Nec pharetram gestare libet. securus ubique
 Spumet aper, sævumque fremant impune leones.
 Te juga Taygeti, posito te Mænala flebunt
 245 Venatu, mæstoque diu lugebere Cyntho.

Delphica

228 æth. summo vulg. jusso, lapsus, celso MSS. 229 luminis al.
 fulminis etiam Parib. Vien. Clav. 230 generum al. focerum
 Bas. marg. Raph. sententia eadem. Hymenæon, ut intonat ad Jovem
 referatur, Heinsf. 239 æqualesque choros ante Heinsf. 240 da-
 mnarunt MSS. 243 sævique ante Heinsf.

228 Aethere vulso, convulso & quasi disrupto: cælum rumpi & rima quadam aperiri videtur a fulmine, cui hic pacifica alæ tribuuntur, quia ipso terrore & minis quietem, pacem, nuptias, amores denunciat. Si nostris moribus hoc velis accommodare, dicas hoc fulmen fuisse simile illis tonitribus fulguribusque arte factis, quibus hodie in castris & munimentis victoriæ, natales, nuptiæ, Regum celebrantur.

230 Nimbi hiulci sunt nubes densæ ab igne fulgurum disjectæ & hiantes. Flammæ sunt pro fa-

cibus nuptialibus, sicut tonitruum sonus pro Hymenæo s. cantu & strepitu nuptiali.

240 Sidera Synonymon supernorum: ne putemus ad ipsum statum cælestium Deorum referri. Siderum luctus est, quod non vident amplius in terris Proserpinam. Etiam terrestres actus suos mox memorat Diana & regiones sibi frequentatas, Laconiam ubi Parthenius, Taygetus, Mænala; Delum ubi Cynthus, montes omnes quibus inerrare Diana solet. Sic cælum ponitur v. 262.

Delphica quin etiam fratris delubra tacebunt.,

Interea volucris fertur Proserpina curru
Cæsariem diffusa Noto, planctuque lacertos
Verberat, & questus ad nubila rumpit inanes.

250 „Cur non torfisti manibus fabricata Cyclopum
In nos tela, pater? sic me crudelibus umbris
Tradere, sic toto placuit depellere mundo?
Nullane te fleñit pietas? nihilumne paternæ
Mentis inest? tantas quo crimine movimus iras?

255 Non ego, cum rapido sæviret Phlegra tumultu,
Signa Deis adversa tuli: non robore nostro
Ossa pruinosum vexit glacialis Olympum.
Quod conata nefas, aut cuius conscia noxæ
Exsul ad immanes Erebi detrudor hiatus?

260 O fortunatas, alii quascunque tulere
Raptores! saltem communi sole fruuntur.
Sed mihi virginitas pariter cælumque negatur:
Eripitur cum luce pudor: terrisque relictis
Servitum Stygio ducor captiva tyranno.

265 O male dilecti flores, despectaque matris

N n 4

Consilia:

246 silebunt MS. 249 fundit vulg. tendit, tollit MSS. 252 cre-
dere MS. defendere MS. eadem sententia. 253 nullumne vulg.
præter Claver. 255 rabido jubet legi Heinsf. 258 pro noxæ,
culpæ vulg. quam glossam putat Heinsf. 262 negantur malit Heinsius.
263 pro luce, sole vulg. quod ferri posse ob repetitionem, negat Heinsf.
264 infelix vulg. præter Ald. qui cum MSS. servitum.

246 Respicit, puto, Claudianus
ad Romanum morem, iustitium
indicendi in luctu publico: ita
non responderet consulentibus, non
fert sententiam Apollo.

250 In hac querela Proserpinæ,
& tota adeo hac scena, placet
mihi Claudianus præ Nasone, qui
nimis puellam facit Proserpinam
Met. 5, 399 Collecti flores tunicis
cecidere remissis: Tantaque simpli-
citas puerilibus adfuit annis, Hæc
quoque virgineum movit jactura do-

lorem. Talia decebant 'Οαγρὺν
Theocriti, s. Idyll. 27, 52.

255 De Phlegra & Phlegræo tu-
multu vid. ad 27, 20.

257 Cui hic non in mentem ve-
nient illi conjurati cælum rescin-
dere fratres Terræ filii, qui Ter
sunt conati imponere Pelio Ossæ,
Thessaliæ montem, atque Ossæ in-
volvere Olympum, Virg. Ge. 1, 280.

259 Hiatus nomen ad Chaos al-
ludit, χαῖνεν hiare.

262 Cælum ut 240 sidera.

- Confilia: o Veneris deprensæ serius artes!*
Mater, io, seu te Phrygiis in vallibus Idæ
Mygdonio buxus circumsonat horrida cantu,
Seu tu sanguineis ululantia Dindyma Gallis
 270 *Incolis, & strictos Curetum respicis enses,*
Exitio succurre meo: compeſce furem:
Comprime ferales torvi prædonis habenas.,
Talibus ille ferox dictis fletuque decoro
Vincitur, & primi suspiria sentit amoris.
 275 *Tunc ferrugineo lacrimas detergit amictu,*
Et placida mœstum solatur voce dolorem:
„Desine funestis animum, Proserpina, curis,
Et vano vexare metu. majora dabuntur
Sceptra. nec indigni tædas patiere mariti.
 280 *Ille ego Saturni proles, cui machina rerum*
Servit, & immensum tendit per inane potestas.
Amisſum ne crede diem. sunt altera nobis
Sidera; sunt orbes alii; lumenque videbis
Purius, Elysiumque magis mirabere solem,
 285 *Cultoresque pios. illic pretiosior ætas,*

Aurea

273 planctuque MSS.

275 deterſit vulg.

276 timorem, pudorem MSS.

268 *Buxus*, tibia e buxo. Vid. ad 20. 286.

269 *Ululare* dicuntur Dindyma, montana Phrygiæ, h.e. ab ululatu Gallorum, qui se exſecuerunt, vel ſpectaculi cauſa vulnerarunt, reſonare. Vid. ad 13, 277. it. ad 20, 262. De ululatu & tota re adeo ad 33. 205.

270 De *Curetum* enſibus dictum ad 20, 279. Recordemur, ſecundum poëtæ noſtri fictionem, Cereris abſentiam apud matrem ſuam ac Deorum, Cybelen, occaſionem raptui dediffe. Vid. 33, 179.

275 De *ferrugineo amictu* dictum ſupra ad v. 93.

280 Etiam hic in Plutonis oratione ſunt philoſophemata illa, ad quæ ſupra 5, 525 it. 33, 55 alluſum obſervavimus.

282 Aperte reſpicit Virg. Aen. 6, 641 *Solemque ſuum, ſua ſidera norunt.* Orbes, puto, Planetarum intelligit.

285 Nam auream poëtarum, v. g. Heſiodi Op. & Di. 121, ætatem olim κατὰ γαῖα κάλυψεν. Prærogativa inferorum eſt, quod apud illos ſemper durat aurea gens, quæ ſub cælo ſemel tantum fuit.

*Aurea progenies, habitant, semperque tenemus,
Quod Superi meruere semel. nec mollia desunt
Prata tibi. Zephyris illic melioribus halant
Perpetui flores, quos nec tua protulit Henna.*

290 *Est etiam lucis arbor prædives opacis,
Fulgentes viridi ramos carvata metallo.
Hæc tibi sacra datur. fortunatumque tenebis
Autumnus, & fulvis semper ditabere pomis.*

*Parva loquor. quidquid liquidus complectitur ær,
295 Quidquid alit tellus, quidquid salis æquora verrunt,
Quod fluvii volunt, quod nutrivere paludes,
Cuncta tuis pariter cedent animalia regnis,
Lunari subiecta globo, qui septimus auras
Ambit, & æternis mortalia separat astris.*

300 *Sub tua purpurei venient vestigia reges,
Deposito luxu, turba cum paupere misti.
Omnia mors æquat. tu damnatura nocentes.*

N n 5

Tu

286 habitat vulg. 287 deerunt vel sine scriptis legi jubet Heinsf.
Certe sic optimos solere, ostendit. 289 Aetna vulg. Vid. ad 33, 122.
290 Averni Bas. marg. amœnis MS. Avernis placet Heinsf. 291 gravido
MS. 293 dotabere MS. 295 maris vulg. præter Claver.
297 animantia MS. 300 fastigia conj. Barth.

287 Mollia prata esse debent, de quibus Virg. Aen. 6, 642 *Pars in gramineis exercent membra palæstris.*

290 Hæc est illa arbor, de qua ramum decerpere debebat Aeneas, Aen. 6, 141.

294 Magnum sane est Proserpinæ regnum. Quidquid enim apud superos, moritur, perit, dissipatur, sensibus hominum subducitur, illud venit in Haden, ad Plutonium. Neque vero inauditum aliquid fingit noster, de communicato cum Proserpina inferorum imperio. Sæpe illius mentionem acit Horatius, apud quem V. G. Tiresias Sat. 2, 5 extr. Sed me,

inquit, Imperiosa trahit Proserpina. Quin jam Hymnus Orphicus Eumenidum illam arbitram & iudicem scelerum facit. Plura in Hymno ipsius Proserpinæ.

298 Globus ille cavus, sphaera illa septima, quæ infixam sibi habet Lunam, finem constituit rerum mutationi obnoxiarum & immutabilium. Cic. Somn. Scip. 4 *Infra Lunam nihil est, nisi mortale & caducum, præter animos — supra Lunam sunt æterna omnia.* Macrobius ad h. l. 1, 21, inter alia, *Sicut ætheris & æris, ita divinarum & caducorum Luna confinium est.*

Tu requiem latura piis: te iudice fontes

Improba cogentur vitæ commissa fateri.

305 *Accipe Lethæo famulas cum gurgite Parcas.*

Sit fatum quodcumque voles., Hæc fatus ovantes

Exhortatur equos, & Tænara mitior intrat.

Conveniunt animæ, quantas truculentior Auster

Decutit arboribus frondes, aut nubibus imbres

310 Colligit, aut frangit fluctus, aut torquet arenas.

Cunctaque præcipiti stipantur sæcula cursu

Insignem visura nurum. Mox ipse serenus

Ingreditur facili passus mollescere risu,

Diffimilisque sui. Dominis intrantibus ingens

315 Assurgit Phlegethon. flagrantibus hispida rivis

Barba

306 sitque ratum MSS. sit factum MSS. sanctum, pactum conj. Heins.
velis vulg. sitque ratum, quodcumque voves conj. Heins.

311 tartara vulg. præter Ald. quem & MSS.
sequitur Heins.

305 Hic ergo Parcas, Fatumque novæ uxori ut famulas subjicit poëta noster, & servat morem suum, quo nunquam, quod recorder, fatalem necessitatem, libertati Dei & humanæ contrariam, defendit. Idem dicit statim Sit fatum quodcumque voles. Magnam Proserpinæ vim assignat, Hymnus Orph. p. 126. V. G. Η κατέχεις αἶθ' αὖ πύλας — παντοκράτειρα κόρη — Ζωὴ καὶ θάνατος μὲν ἡ θνητοῖς, & cum allusione ad nomen, Φέρεῖς γὰρ αἶψά καὶ πάντα φονεύεις. Sed cf. 36, 410.

306 Ovantes equos, & totum hunc verbi usum declaramus ad 22, 68.

307 Tænara puto hic non esse simpliciter illud promuntorium Laconicæ suo cum specu; sed indefinite sic indicari inferos, ut Tænariis est idem quod inferus vel Infernus. Sed potest tamen fieri; ut suos auctores secutus sit noster. Variant enim & hic fabulæ. Hymnus Orphicus in Plu-

tonem p. 116, 14 abductam ait Proserpinam ὑπ' Ἀττίδος ἄντρον, Δήμου Ελευσίνος, τόθι περ πύλας εἰς αἶθ' αὖ. Et suadent sacra Eleusinia.

308 Comparari potest Aen. 6, 706 Hunc circum innumera gentes populique volabant &c.

311 Sæcula sunt ipsi homines per suas generationes & gradus discreti. Quoties Lucretius sæcla hominum, scriptorum, mortalia, animalium, ferarum dixerit pro ipsis hominibus, feris &c. Indices facile docent. Hic sæcula sunt βίαι, umbræ, animæ defunctorum, vel nondum natorum.

312 Nurus νόμφη etiam hic est, juvenis mulier nupta, quæ peperit, pariendi certe causa habetur.

313 Passus mollescere, omisso se, ut Hor. Car. 1, 2. 43 Patiens vocari Cæsaris ultor.

315 Phlegethontem personam facit, ut fluvios alios, nisi quod pro aquis illi dat flammæ.

Barba madet, totoque fluunt incendia vultu.

Occurrunt properi lecta de plebe ministri.

Pars altos revocant currus, frenisque solutis

Vertunt emeritos ad pascua nota jugales.

320 Pars aulæa tenent. alii prætexere ramis

Limina, & in thalamum cultas extollere vestes.

Reginam casto cinxerunt agmine matres

Elysæ, teneroque levant sermone timores,

Et sparsos religant crines, & vultibus addunt

325 Flammea, sollicitum prævelatura pudorem.

Pallida lætatur regio, gentesque sepultæ

Luxuriant, epulisque vacant genialibus Umbræ.

Grata coronati peragunt convivium Manes.

Rumpunt insoliti tenebrosa silentia cantus.

330 Sedantur gemitus. Erebi se sponte relaxat

Squalor,

317 propere *vulg.* 321 in thalamis *vulg.* thalamos *MS.*

323 tenerosque -- dolores *Vic. Vien. & al.* timores *Ald. Bas. marg.*

325 prævallatura *MS.* prævellatura *Vic.*

318 Revocare currus est retinere equos junctos.

319 Emeriti jugales, non qui jam mereri desinant simpliciter, sed qui in illo actu bene de suo domino meruerant.

320 Conjungit utramque honoris & gaudii significationem Pacatus Pan. 37, 4 *Portas viventibus fertis coronatas, aulæis undantes plateas:* ubi *undantes* intelligam fluctuantes aliquantum ab aura & vento, quod non intenta & affixa suis extremis essent aulæa, sed ita suspensa, ut velut undas quasdam agere a vento possent: quæ ratione muratus subinde cum situ percussus lucis, & umbræ admistio, colorum quoque & splendoris mutationem oculis jucundam & vitæ quoddam instar, attulit

321 Vestes cultas & ipsas de au-

læis velisque intelligo, quas tollunt in thalamum, h. e. ex illis sublatis ac suspensis thalamum, velut tentorium quoddam constituunt, sub quo lectus sternitur. Hæc *Vestis* & *vestiendi* notionibus comprehendendi, alias ostenditur.

325 Vix unquam in nuptiali cerimonia flammeum omittit noster V. G. 10, 285. 21, 83.

327 Videt etiam apud inferos Aeneas 6, 656 *per herbam Vescen-tes latumque choro Paana canentes.* Observavit Da. Heins. ad Hesiodi, qui aurei sæculi *ἁλίας* laudat Op. 115, felicem omnem immortalitatem a Græcis & Romanis hoc *ἁλίων*, *epularum*, nomine signari. Sed hoc extraordinarium & insolitum hic est, & datum nuptiis Proserpinæ, quod requies etiam & indulgentia quædam datur infelicibus ac damnatis.

Squalor, & æternam patitur rarefcere noctem.

Urna nec incertas verfat Minoia fortēs.

Verbera nulla fonant, nulloque frementia luctu

Impia dilatis respirant Tartara pœnis.

335 Non rota fufpenfum præceps Ixiona torquet:

Non aqua Tantaleis fubducitur invida labris.

[Solvitur Ixion: invenit Tantalus undas.]

Et Tityos tandem fpatiosos erigit artus:

Squalentisque novem detexit jugera campi.

340 Tantus erat. laterisque piger fulcator opaci

Invitus trahitur laffo de pectore vultur,

Abreptasque dolet jam non fibi crefcere fibras.

Oblitæ fcclerum formidatique furoris

Eumenides cratera parant, & vina feroci

345 Crine bibunt. flexisque minis jam ilene canentes

Extendunt focios ad pocula plena ceraftas,

Ac feftas alio fuccendunt lumine tædas.

Tunc & peftiferi pacatum flumen Averni

Innocuæ tranfiftis aves, flatumque repreffit

Amsanctus:

331 clarefcere MS. Claver. qui recte improbat. 336 Tantaliceis vulg.

337 Ejiciendum putat hunc verfum Heinf. jure, arbitror. 342 abrup-
tasque malit Heinf. 343 formidandique MSS. 348 limen

vulg. flumen Ald. Baf. marg. MSS.

332 Urna Minoia fortitur judi-
ces malis, de qua Aen. 6, 432
Quæfitor Minos urnam movet. Alia
eft illa apud Hor. Car. 3, 1. 16
urna capax, quæ movet omne no-
men, qua omnium fors verfatur 2,
3. 26. Hæc decernitur, quæ ani-
mæ ire ad fuperos, quæ ad inferos
redire debeant. Hæc eft fortitio
animarum; quam defcribit ex Eris
Pamphylîi perfona Plato de rep.
extr.

335 Etiam Ixionis & Tantalî
Tityque pœnas debet Virgilio
v. 595 fqq.

344 Cratera parant h. e. in vafe

ampliore mifcent vinum aquæ, in
quo plures fimul serpentes, quos
pro crinibus habent, (hi funt etiam
focîi ceraftæ) mergere capita bi-
bendi gratia poffint. Vid. 10, 197.
Ab hoc vino non lugubrem ftri-
dorem edunt, fed leni fîbilo ca-
nunt.

347 Feftas tædas non illas terri-
biles de Phlegethonte accenfas,
quibus terrent impios.

349 Alludit ad etymon Averni,
ἀόρνος Quem fuper haud ullæ pote-
rant impune volantes Tendere iter
pennis &c. Virg. Aen. 6, 239.
Monuit Heinſius ex Ariſtot. de
mirabil.

- 350 Amsanctus: tacuit fixo torrente vorago.
 Tunc Acheronteos mutato gurgite fontes
 Lacte novo tumuisse ferunt, ederisque virentem
 Coccyton dulci perhibent nudasse Lyæo.
 Stamina nec rupit Lachesis, nec turbida sacris
 355 Obstrepitant lamenta choris. Mors nulla vagatur
 In terris, nullæque rogam planxere parentes.
 Navita non moritur fluctu, non cuspide miles.
 Oppida funerei pollent immunia leti.
 Impexamque senex velavit arundine frontem
 560 Portitor, & vacuos egit cum carmine remos.
 Jam suus inferno processerat Hesperus orbi.
 Ducitur in thalamum virgo. stat pronuba juxta
 Stellantes Nox picta sinus, tangensque cubile
 Omina perpetuo genitalia foedere sancit.

Exsultant

- 350 Anfractus *Vic. Vien.* & omnes pene MSS. quos vidit *Parrh.* & *Baf.*
 Anxantus *Ald.* & *Junt.* 353 stagnasse *vulg.* 354 non rupit *vulg.*
 359 impexosque -- crines *Vic. Vien. Junt. Baf. vell. ante Heinsf.* im-
 pexamque -- frontem *Ald. MSS.* implexam -- frontem *Baf. marg.*
 364 sanxit *al.*

mirabil. audit. reperiri tamen ibi
 Cygnos. Sed omnia de fabulis &
 historia collegit Cluver. *Ital. ant.*
 p. 1126 sqq.

350 Amsanctus s. Amsancti val-
 les notæ ex *Aen.* 7, 565 sqq. *sevi*
spiracula Ditis, ubi rupto ingens
Acheronte vorago Pestiferas aperit
fauces Hinc ille *flatus*, quem
 modo repressum dicit noster.

354 *Lachesis* nominavit, quæ
 magis proprie *Atropos* dicenda
 erat. Sed commune *Parcarum*
 illud opus est, inter se consentien-
 tium certe.

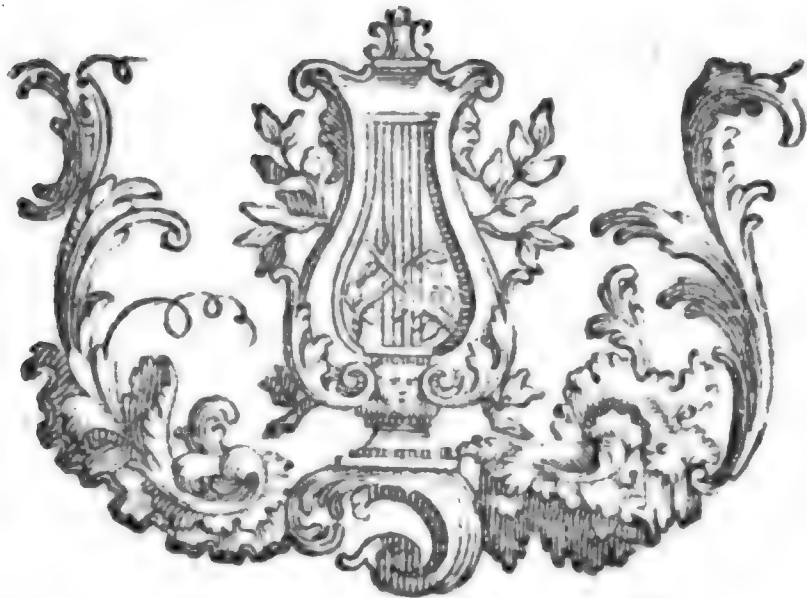
359 Ipsum coronari est lætitiæ
 signum; *arundine* sui fluminis

utuntur fluvii, quatenus persone
 sunt. *Charon portitor* alias sem-
 per tristis.

361 *Suus Hesperus*: nam solem
 suum & sua sidera habent, ut mo-
 nuimus ad v. 282. Ceterum *He-*
sperus, *Veneris* est optatum spon-
 sis sidus, quem invocant. Totum
 ex hoc pendet *Catulli epithalami-*
um s. carmen 62 *Vesper adest.*
Hespere, qui cælo fertur crudelior
ignis? Hespere, qui cælo lucet ju-
cundior ignis?

363 Est nempe etiam *Nox* *Dea*,
 cum *Luna* sæpe congruens. *Vid.*
Burm. ad Val. Fl. 5, 567.

- 365 Exsultant cum voce pii, Ditisque sub aula
 Talia pervigili sumunt exordia plausu.
*„Nostra parens Juno, tuque o germane Tonantis
 Et gener, unanimi consortia discite somni,
 Mutuaque alternis innectite colla lacertis.*
- 370 Jam felix oritur proles: jam læta futuros
 Expectat Natura Deos. nova numina rebus
 Addite, & optatos Cereri proferte nepotes.

- 366 ducunt vulg. 367 potens Ald. & MSS. Hinc Nocte potens
 conj. Heinsf. 68 inanimis primæ edit. ducite vulg.
 discite jam Bas. marg. & MSS.

366 Pervigili plausu, tertio casu, hoc faciunt exordium. Neque enim totum refert Poëta Hymenæum, sed principium & summam.

368 Discite, ut rudes operum Veneris. Sic 31, 130.

370 Hymnus Eumenidum Orphicus posterior p. 166 illas facit

filias Plutonis & Proserpinæ. Sed hoc non convenit cum Oeconomia Claudiani, qui nuptiis eas jam præsentis facit. In Hymno in Proserpinam p. 126 non Eumenidum modo, sed etiam Eubulei mater appellatur.

XXXVI

C L. C L A U D I A N I

DE

R A P T U P R O S E R P I N A E

L I B E R I I I

Jupiter interea cinctum Thaumantida nimbis
 Ire jubet, totoque Deos arcessere mundo.
 Illa colorato Zephyros praelapsa volatu
 Numina conclamat pelagi, Nymphasque morantes
 5 Increpat, & fluvios humentibus evocat antris.
 Ancipites trepidique ruunt, quæ caussa quietos
 Excierit, tanto quæ res agitanda tumultu.
 Ut patuit stellata domus, confidere jussi.
 Nec confusus honos. Cælestibus ordine sedes
 10 Prima datur. tractum proceres tenuere secundum
 Aequorei, placidus Nereus, & lucida Phorci
Canities.

3 praelapsa, elapsa, prægressa MSS. transgressa vulg. Zephyris illa-
 psa, illata MSS. 9 Omissus, credo casu, hic versus Bas. 11 lu-
 cida vulg. lurida, lubrica, candida, pallida, verecundaque
 MSS. cærulea etiam Bas. marg.

* De Prologo, quem quidam hic inculcarunt, vid. 27 pr.

1 *Thaumantida*, Irin, (vid. 35, 100) Thaumantis & Electræ fili-
 am, Harpyiarum sororem facit
 Hesiodus Theog. 265, indeque
 Apollod. Bibl. 1, 2, 6. Junonis qui-
 dem interdum nuncia ut Aen. 4,
 693 & 5, 606: sed Jovis præci-
 pue, ut Aen. 9, 803, & Hesiod.
 Theog. 784. Thaumantis filiam
 faciunt, quia *θαῦμα* est, specta-
 culum admirabile, *τέρας* ut vocat
 Homerus Il. A, 27 & P, 547. *Cin-
 ctam nimbis* facit physica ratione.

3 *Zephyros* pro aëre humido,
 quem efficiunt Zephyri ponit. Vid.
 33, 92 & 185. Plane sic Stat.
 Theb. 7, 6 Jupiter Mercurio, *I, me-
 dium rapido Boream illabere saltu*,
 quod pulchre hic animadvertit
 Heinshus.

4 *Conclamat* est clamore convo-
 cat, ut Ovid. Met. 13, 73 de Ulyss-
 se in periculo versante *Conclamat
 socios*.

11 *Phorci canities* memoratur,
 quod marinus deus est, Phorcys
 s. Phorcus, mare autem canum &
 cæruleum. Filia illius Græcæ,
 [Υγρας

- Canities. Glaucum series extrema biformem
 Accipit, & certo mansurum Protea vultu.
 Nec non & senibus fluviis concessa sedendi
 15 Gloria. plebejo stat cætera more juvenus,
 Mille amnes. liquidis incumbunt patribus udæ
 Naïdes, & taciti mirantur sidera Fauni.

Tum gravis ex alto genitor sic orsus Olympo:

„Adduxere meas iterum mortalia curas,

- 20 Jam pridem neglecta mihi, Saturnia postquam
 Otia & ignavi senium cognovimus ævi;
 Sopitosque diu populos torpore paterno
 Sollicitæ placuit stimulis impellere vitæ,
 Incultis ne sponte seges grandesceret arvis,

Undaret

15 stant legi jubet Heinsf.

17 placidi numina vulg. præter Ald.

19 abduxere Vic. Ald. Junt. Bas. Claver. Heinsf. Sed addux. Par-
 rhas. Vien. Raphel.

24 granescerat MSS.

canesceret MSS.

[γερὺς anus] canæ inde a nativitate, ἐκ γενετῆς πολιῇ, Gorgones, apud Hesiodum Theog. 270.

12 Biformem vocat Glaucum, quia ab umbilico inde piscis fuit. Ovid. Met. 13, 963 *Cruraque pinnigero curvata novissima pisce*. Sic etiam pingit Philostratus Icon. 2, 15 extr. e cuius descriptione Glauci illustrari possunt, quæ de Tritone dicta sunt supra ad 10, 146. Ceterum hæc Glauci descriptiones pariuntur, ut utrumque pedem in suum sibi piscem mutatum intelligamus, quod de Tritone ostendimus. Historiam & fabulas Glauci dedit P. Pater ad Palæph. c. 28.

13 Proteus ille monstrorum marinorum velut pastor, Virg. Ge. 4, 388, qui ut ibi est v. 407 *fit subito sus horridus, atraque tigris, Squamosusque draco, & fulva cervice leona* &c. vel, ut Horat. Sat. 2, 3. 73 *aper, modo avis, modo saxum, & cum volet arbor*. Hic honoris Deum causa certo manere vultu jubetur.

17 Taciti commodum *Fannorum* epitheton, quos loquaces alias faciunt, & nomen ipsum arcessunt a *fando*. Vid. Serv. ad Aen. 7, 47. Taciti autem hic sunt præ admiratione splendoris cælestis, sibi insueti.

19 Pulchra, certe speciosa, Jovis oratio effingit morem Regum humanorum, qui suis actibus, valde interdum hominem sapientibus, olentibus, referentibus, splendidos obtentus quærunt, & alias longe habent diversasque multum a *suasoriis* causas *justificas*. Quidni enim utamur nominibus Grotianis, & huic rei hodie propriis. *Adduxere* id est adverterunt res hominum, quas aliquamdiu neglexeram, curas meas denuo, postquam penitus inspexi otia illa aureæ ætatis sub patre meo Saturno degenerare in *senium*, & ignavum languorem; & ideo decrevi populos stimulis vitæ sollicitæ ad laborem impellere hoc modo,

- 25 *Undaret neu silva favis, neu vina tumerent*
Fontibus, & totæ fremerent in pocula ripæ.
Haud equidem invideo; (nec enim livescere fas est,
Vel nocuisse Deos) sed quid dissuasor honesti
Luxus, & humanas oblimat copia mentes?
- 30 *Provocet ut segnes animos, rerumque remotas*
Ingeniosa vias paullatim exploret egestas!
Utque artes parit sollertia, nutriat usus!
Nunc mihi cum magnis instat Natura querelis,
Humanum relevare genus, durumque tyrannum
Immittemque

28 sed quod vulg. 30 prov. aut MS. unde haud conj. Heinsf. 32 at-
 que MS. 34 Expungi vult h. v. vir doctus ap. Heinsf.
 durumque pri. edit.

modo, ne in posterum sponte natura, sine labore hominum omnia provenirent.

25 *Undare* ad liquidum & profluens mel pertinet: *tument* fontes, cum ebulliunt: *fremunt ripæ*, cum aquæ cum strepitu labuntur & ruunt.

27 *Livescere* est invidere. Jam *Φθόρον*, invidiam, tribuere Dis alias non verentur veteres. Quin de sententia Solonis apud Herodotum 1, 32 *Τὸ Φθὸν πᾶν Φθονερόν*. quæ de re est disputatiuncula mea in opusculorum Vol. 1 p. 336. Breviter, si æqui esse volumus, dicemus, qui viri alioquin sapientes invidiam Deo tribuunt, ii non affectum & consilium volunt intelligi, sed effectus, quos invidia habet inter homines. Jupiter poëta hic *Εὐδαιμονίῳ* est, malevolam invidentiam a se removeret.

29 *Oblimat* honesta Metaphora a canalibus & incilibus agrorum, ubi limus impedit fluxum aquæ. Videtur respexisse ad Virg. Ge. 3, 136 *Nimio ne luxu obtusior usus sit genitali arvo, & sulcos oblimet inertes*. In agro quem limus occupat, h. e. in limo, quam diu limus est, nihil potest nasci.

30 Illud ut est imperantis, precantis, execrantis &c. hoc est, omittuntur verba, impero, precor & similia. V. G. Hor. Sat. 2. 1. 43 *O pater & rex Jupiter, ut pereat positum rubigine telum!* Narrat igitur Jupiter se aurea patris sui tempora ideo sustulisse, ut egestas excitaret homines ad agendum. Apparet, & pulchre vidit Parrhasius, poëtam præ oculis habuisse Virgilii Ge. 1, 121 unde ponemus, quæ unice hunc locum declarant licet plures sint. *Pater ipse, Jupiter, colendi* *Haud facilem esse viam voluit* — *Nec torpere gravi passus sua regna veterno. Ante Jovem nulli subigebant arva coloni* — *Ille, Jupiter, Mella decussit foliis,* — *Et passim rivis currentia vina repressit, Ut variat usus meditando extunderet artes &c.* Totus ille locus divinus est, quem brevius attingit hic Jupiter.

33 *Nunc*, postquam hæc ita constitui, & homines tamen nimis adhuc vel hebetes, vel ad sua commoda tardi, laborent inopia, irascitur mihi Natura mater &c.

33 *Natura* igitur etiam persona, etiam Dea, non modo sequioris ætatis

- 35 *Immitemque vocat, regnataque sæcula patri
Commemorat, parcumque Jovem se divite clamat.
Cur campos horrere situ, dumisque repleri
Rura velim, & nullis exornem fructibus annum?
Se jam, quæ genitrix mortalibus ante fuisset,*
40 *In diræ subito mores transisse novercæ.
Quid mentem traxisse polo quid profuit altum
Erexisse caput, pecudum si more pererrant
Avia, si frangunt communia pabula glandes?
Hæccine vita juvat silvestribus abdita lustris,*

Indiscreta

38 nullisque MSS.

ætatis poëtis, ut Papinio Theb. II, 466 it. Achill. I, 488 ubi plura hujus generis dedit Barthius: sed etiam patri Theologiæ poëticiæ Orpheo, h. e. auctori Hymnorum, qui nomen illud præferunt. Pulchra ibi omnia: sed ponemus quædam (p. 106) unde, quam late naturæ nomen antiquis illis patuerit, queat intelligi. Ω φύσι παμμήτειρα θεῶ, πολυμήχανε μήτερ, — Πανδαμάτορ, ἀδάμασε, κυβερνήτειρα — παντοκράτειρα — Αφθίτε, πρωτογένεια — δεινοκάρτε, Αψοφον ἀτραγάλοισι ποδῶν ἵχνος εἰλίστυσα — Αυτοπάτωρ, ἀπάτωρ — Αυτάρχεια, δίκη, χαρίτων πολυώνυμε παιδῶ. Πικρὰ μὲν Φαύλοισι, γλυκεία δὲ παιδομένοις — Αἰδῖος ζῶη, ἥδ' ἀθανάτη τε πρόνοια, Πάντα σὺ ἐσσι, τὰ πάντα σὺ γὰρ μύνη τάδε τεύχεις. Quæ sic ad verbum reddas: Natura mater omnium, multa machinans, Domitrix omnium ipsa invicta, gubernatrix, omnipotens, Immortalis, primogenita, deprehensu difficilis, sine strepitu talis pedum trahens vestigia, Ipsa tibi pater, patre carens, sufficientia, jus, gratiarum conciliatrix multis nominibus distincta, Amara malis, dulcis obsequentibus. — Aeterna

vita, immortalis Providentia, Omnia tu es, omnia enim hæc tu sola facis. In fine Dea invocatur, ut pacem, valetudinem, & incrementa omnium adducere velit. Infelicitas fuit illorum sæculorum, quod ab opere suo auctorem non satis distinxerunt: sed de Deo eiusque operibus divinitus multa sunt dicta in hymnis illis Orphicis. Sed redimus ad Claudianum. Hic facit expostulantem cum Jove Naturam: fingit pugnam inter attributa & consilia divina.

41 Quid juvat homines igneus ille vigor, illa cælestis origo, ille vultus ad sidera erectus &c.

43 Glandes antiquis hominibus commune cum aliis animalibus, ante fruges inventas, pabulum assignant poëtæ. Vid. ad 33, 30. Lubuit rei pervulgatæ historiam, sed brevissime texere. Cum Hesiodus in aureæ ætatis descriptione adhuc posuisset, Εργ. 233. Δρύς ἄκρη μέντι φέρει βαλάνους μέσση δὲ μελίσσας. Homerus contra Troicis temporibus βαλάνους h. e. glandes suis tantum assignat Od. K, 242 & N, 409: ut ante Heroica illa tempora jam σῖτον, frumentaceum cibum solemnem fuisse hominum, intelligamus. Porro priscos illos βαλανηφάγους aureæ ætati

- 45 *Indiscreta feris? Tales cum sæpe parentis*
Pertulerim questus, tandem clementior orbi
Chaonio statui gentes avertere victu.
Atque adeo Cererem, quæ nunc ignara malorum
Verberat Idæos torva cum matre leones,
50 *Per mare, per terras avido discurrere luctu*
Decretum, natæ donec lætata repertæ
Indicio, tribuat fruges, currusque feratur
Avius, ignotas populis sparsurus aristas,
Et juga cærulei subeant Actæa dracones.
55 *Quod si quis Cereri raptorem prodere Divum*
Audeat: imperii molem, pacemque profundam
Obtestor rerum, natus licet ille, sororve,
Vel conjux fuerit, natarumve agminis una,

O O 2

Se

48 atque ideo *Ald. Plant. MSS.*

ætatì adscribit Juvenal. 6, 1 ubi laudatur uxor *Horridior glandem ructante marito*. Indicare idem videtur Plutarchus in principio libelli de esu carnium s. p. 993, F. Βαλάνη γευσάμενοι, inquit, καὶ φαγόντες ἐχόρευσαν ὑφ' ἡδονῆς περὶ δρυὶν τινα, καὶ Φηγόν (fagum, a quo ipsum φαγεῖν dictum volunt quidam Grammatici) ζείδωρόν τε καὶ μητέρα, καὶ τροφὸν ἀποκαλῶντες ἐκείνην. Honorem quem posterì habuere Telluri Matri, Cereri, fago illi habuere. Arcades, studiosi & jactatores antiquitatis, quod mediterranei essent, & a navigantium commerciis alieni, videntur diutius etiam hanc rationem retinuisse, propter quam rem in veteri oraculo, quod refert Herodotus 1, 66 designantur per βαλανηφάγους ἄνδρας. conf. Pausa. Arcad. s. 8 pr. Aelia. H. V. 3, 39. Plura de βαλανηφαγία tum antiqua illa, tum ætatis posterioris collegit Meurs. ad Lycophr. 483. Illud ad rem nostram pertinet addere, defectu

glandis & inopia compulsos ad agriculturam homines, indicari etiam a Virgilio Ge. 1, 148 Cum jam glandes & arbuta sacrae Deficerent silvæ, & victum Dodona negaret. Contra post inventas fruges calamitatis & famis remedium quercus, Georg. 1, 159: aut stultæ factæ ruditatis indicium, Cic. Orat. c. 9 Quæ est enim in hominibus tanta perversitas, ut inventis frugibus glande vescantur.

47 Chaonia pars Epiri, in qua est Dodona, quercuum & glandium patria.

49 Ad matrem suam & aliorum Deorum Cybelen salutatum ierat Ceres; hic attingit *Iden* 33, 280: hic cum matre Leonibus vehitur.

54 Dracones vectura Cereris, qui 33, 200 *fulvi serpentes* vocantur, hic cærulei: nempe utrumque colorem squamæ illæ referunt. Hunc currum suum commodavit Ceres Triptolemo Attico s. Actæo, in Eleusine pago habitanti, ut munus frugum terris eo celerius feliciusque impertiret.

- Se licet ille meo conceptum vertice jactet,*
 60 *Sentiet iratam procul ægida, sentiet ictum*
Fulminis, & genitum divina sorte pigebit,
Optabitque mori: tunc vulnere languidus ipsi
Tradetur genero, passurus prodita regna,
Et sciet an propriæ conspirent Tartara causæ.
 65 *Hoc sanctum. mansura fluant hoc ordine fata.,*
Dixit, & horrendo concussit sidera motu.
At procul armisoni Cererem sub rupibus antri
Securam placidamque diu jam certa peracti
Terrebant simulacra mali, noctesque. timorem
 70 *Ingeminant, omnique perit Proserpina somno.*
Namque modo adversis invadi viscera telis,

Nunc

59 scilicet Ald. Junt. Bas. Plant. illa --- conceptam ante Heinsf.
 60 iratum, procul ægide ex MSS. volebat Heinsf. 62 saucius Ald.
 66 nutu MSS. boni ap. Heinsf. cui placet merito. 71 immisiss Vic.
 Junt. Bas. Plant. Clav. Raph. Barth. adversis Vien.
 Parrhas. Ald.

59! *Minervam* designat, quæ objecerat se Plutoni 35, 205 sqq. quod autem masculino genere loquitur dissimulandæ personæ causa ajunt factum. Sed non dissimulo, post consideratam lectionis varietatem, mihi videri, *Minervam* hic designari tanquam carissimam, ut aliæ & alii tanto magis metuant; totumque locum ita constituendum. *Se licet illa meo conceptam vertice jactet*, *Sentiet iratum me*, *procul* a sua ægide, quam meo concessu habet. *Procul*, ut longe illi Dea mater erit Aen. 12, 52. Ceterum Heinshianæ, quam retinimus, lectionis hæc sententia, *Sentiet iratam ægida meam* etiam *procul* s. e longinquo terribilem.

63 *Pati prodita regna* est sustinere poenam regni proditi: conspirent autem *Tartara* causæ propriæ, cum traditum sibi proditorum suum eo gravius ulciscuntur,

ut si quis, ob læsum carnificem ipsi carnifici quem læsit in cruciatum dedatur.

65 *Hoc sanctum* s. sancitum esto. Hinc *sanctæ* leges dicuntur, præsertim ob poenam adjectam, quam partem legis poenalem sanctionem appellant. *Fata* etiam hic Jovi subjicit, fatum est: quidquid fatus est, futurum jussit Jupiter.

66 Aperta allusio ad Homericum Jovem, qui ubi juravit Thetidi, 12. A, 530 μέγαν ἐλάττειν Ὀλυμπόν, quod reddit Virg. Aen. 10, 115 nutu tremefecit Olympum.

67 *Armisonum* antrum, propter furiosos tuos tus Curetum, Corybantum. V. 33, 209.

71 Somniat Ceres ex disciplina oneirocritica. Artemid. 1, 46 p. 40 pr. καὶ γὰρ αἱ παῖδες σπλάγχνα λέγουσιν. Etiam de vestibus idem 2, 3 p. 84 pr. εἶναι ἢ μέλαινα εἶναι πᾶσι ποικίλα. Denique 2, 25 p. 113 med. Orni quæ sunt silvestres

Nunc sibi¹ mutatas horret nigrescere vestes,
Nunc steriles mediis frondere penatibus ornos.

Stabat præterea luco dilectior omni

- 75 Laurus, virgineos quæ quondam fronde pudica
Umbrabat thalamos. hanc ima stirpe recisam
Vidit, & incomtos fœdari pulvere ramos.
Quærentique nefas Dryades dixere gementes,
Tartarea furias debellavisse bipenni.

- 80 Sed tunc ipsa, sui jam non ambagibus ullis
Nuntia, materno facies ingesta sopori.
Namque videbatur tenebroso obtecta recessu
Carceris, & sævis Proserpina vincta catenis,
Non qualem Siculis olim mandaverat arvis,
85 Nec qualem roseis nuper convallibus Hennæ
Suspexere Deæ. squalebat pulcrrior auro
Cæsaries, & nox oculorum infecerat ignes.
Exhaustusque gelu pallet rubor. Ille superbi
Flammeus oris honos, & non cessura pruinis

O o 3

Membra

- 76 imo stipite cæsam ante Claver. Sed ima stirpe recisam etiam Basf. marg.
78 quæsitque ante Claver. Sed quærentique Basf. marg. 80 sed
tamen MS. unde sed tandem conj. Heinsf. 81 inserta vulg. ante Heinsf.
impressa, immissa, marg. Plant. ingesta Ald. Heinsf. qui illustrat.
83 pro sævis, duris MSS. 85 Aetnæ omnes. Sed Hennæ docuit Spanh.
ad Callim. p. 675. 88 exustusque conj. Heinsf. recte, puto.

vestres fraxini, μελέαι διὰ τὸ
ἄκαρπον πενίας καὶ ἀπορίας εἶσι
σημεῖον. Sterilis ornus, orbita-
tis symbolum.

75 Etiam illud de lauro est ex
disciplina Artemidori. Laurus
eum 2, 25 p. 113 pr. f. δάφνη
γυναικα σημαίνει — εὐμορφον,
διὰ τὸ χαρίεν.

78 Dryades Nymphæ arboribus
cognatæ & annexum illis fatum
habentes.

88 Superbum os est vultus regii
fastigii dignitatem æquans, non
ad mores refertur: ut superbi
postea c. i. g. a.

89 Comparatio eo jucundior,
quo rarior: nec enim minus can-
dida est pruina nive, qua omnes
in hac re utuntur.

98 Leænas matris tuæ, quibus
in hospitio illius vecta es. Has
ac tigrides nominari in crudelita-
tis exprobratione solemne est:
cf. 105. Illud ex humanorum
animorum cognitione scite a poë-
ta observatum, miserias suas au-
gere homines, culpa illarum sibi
mutuo imputanda, ut hic matrem
aspere & pene impie accusat Pro-
serpina.

- 90 Membra colorantur piceæ caligine regni.
 Ergo hanc ut dubio vix tandem agnoscere visu
 Evaluit: „Cujus tot pœnæ criminis? inquit.
 Unde hæc informis macies? cui tanta facultas
 In me sæviticæ est? rigidi cur vincula ferri
 95 Vix aptanda feris molles meruere lacerti?
 Tu, mea tu proles? an vana fallimur umbra? „
 Illa refert: „Heu dira parens, nataque peremtæ
 Immemor, heu fulvas animo transgressa lænas,
 Tantane te nostri tenuere oblivia? tantum
 100 Unica despicior? certe Proserpina nomen
 Dulce tibi, tali quæ nunc, ut cernis, hiatu
 Suppliciis inclusa terror. tu sæva choreis
 Indulges, Phrygiasque etiamnum interstrepis urbes.
 Quod si non omnem pepulisti pectore matrem,

Si

91 vultu ante Heins. 93 potestas ante Heins. 102 feror al. præter
 Ald. & Heins. trahor & terror MSS. ap. Clav.

101 *Hiatum* hic oportet cogitare ut apertam speciem, quæ cum horribili magnæ feræ vel draconis victu comparatur. Et diu est cum solent locum æternorum suppliciorum sic pingere pictores, & poëta talibus nominibus appellare. V. 82 *tenebrosum carceris recessum* dixerat. *Suppliciis terror* posset forte dici de damnatis & infelicibus: sed in Proserpina maiorem jungi cum *inclusa*, ac tertio casu intelligi, ut se ad supplicia fervari queratur. Nempe ipsa apud inferos commoratio pœna est. Itaque Homericus Achilles Od. Λ 488 apud Ulysssem fatetur, se malle quamvis humili conditione vivere apud superos, quam imperare mortuis omnibus, Βυλομένην κ' ἐπάρχους ἐὼν ἀντεμένειν ἄλλω Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ὃ μὴ βίος πολὺς εἴη. Ἡ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσταν. quo nomine male de Achille, pejus

etiam de se meritis est bonus Homerus. Hæc prima causa est, ob quam illum de sua republica exesse iussit Plato, certe hi primi versus, quos deleri jubet libro 3 pr. p. 432, C. ubi rogandos ait poëtas, ne simpliciter vituperent inferos &c. Neque effugit hic locus nasum Luciani Dial. mort. 15 p. 399 ubi facit Antiochum dicere Achilli, hanc vocem ignavi potius Phrygi & vitæ cupido convenire, quam Pelidæ, Chironis & Phœnicis discipulo &c. Neque magna operæ pretia fecisse videtur in Homero hic defendendo Daceria. Sapientius Romanus poëta αὐτόχαιρας inducit Aen. 6, 436 *Quam vellent æthere in alto Nunc & pauperiem & duros perferre labores.* Sed nos hoc modo volumus, supplicium videri Proserpinæ ipsam apud inferos commorationem.

102 Vid. ad v. 49.

DE RAPTU PROSERP. LIB. III

- 105 *Si tu nota Ceres, & non me Caspia tigris*
Edidit: his oro miseram defende cavernis,
Inque superna refer. prohibent si fata reverti;
Vel saltem visura veni., Sic fata tremantes
Tendere conatur palmas. vis improba ferri
110 *Impedit, & motæ somnum excussere catenæ.*
Obrigit visis. gaudet non vera fuisse,
Complexu caruisse dolet. Penetralibus amens
Profilit, & tali compellat voce, Cybellen.
„Jam non ulterius Phrygia tellure morabor,
115 *Sancta parens. revocat tandem custodia cari*
Pignoris, & cunctis objecti fraudibus anni.
Non mihi, Cyclopum quamvis exstructa caminis,
Culmina fida satis. timeo, ne fama latebras
Prodiderit, leviusque meum Trinacria celet
120 *Depositum. Terret nimium vulgata locorum*
Nobilitas. aliis sedes obscurior oris
Exquirenda mihi. Gemitu flammisque propinquis
Enceladi nequeunt umbracula nostra taceri.
Somnia quin etiam variis infausta figuris
125 *Sæpe monent, nullusque dies non triste minatur*

O o 4 *Augurium.*

- 105 *sancta Ceres ante Heinsf. si tua nata Ceres MS. & ne non Ald.*
& me non Basf. marg. & non te vulg. 106 catenis ante Heinsf.
116 *pro cunctis, certis MSS. cautis MS.*
125 *movent al.*

105 Plane ut Virgiliana Dido
Aen. 4, 365 *Duris genuit te cauti-*
bus horrens Caucasus, Hyrcan-
aque admorunt ubera tigres.

106 *Defende, depelle, vi hinc aufer.*

115 *Sanctos vocare solent homi-*
nes parentes vita functos, & in
communione Deorum receptos,
ut ille Scipio Africanus in Somnio
c. 3 Pater sanctissime, inquit, at-
que optime. Hic Dea Deam ma-
trei quid ni sanctam vocet?

116 *Objecti fraudibus anni, ætas*
puellaris, quam superioris libri
narratio non satis cautam fuisse
ostendit.

117 *Cyclopum educta caminis Mæ-*
nia sunt Virg. Aen. 6, 630.

122 *Gemitus & flammæ vicini*
Aetnæ invitant curiositatem ho-
minum ac Deorum, qui per hanc
occasionem etiam ad Hennam pos-
sunt attentum fieri.

125 *Nullus non dies minatur tri-*
ste augurium. In augurio nihil est
nisi

- Augurium. Quoties flaventia ferta comarum
Sponte cadunt: quoties exsudat ab ubere sanguis;
Larga vel invito prorumpunt flumina vultu,
Injussæque manus mirantia pectora tundunt!*
130 *Si buxos inflare velim, ferale gemiscunt:
Tympana si quatiā, planctus mihi tympana reddunt.
Ah vereor, ne quid portendant omina veri:
Heu longæ nocuere moræ! „Procul irrita venti
Dicta ferant, subicit Cybele, non tanta Tonanti*
135 *Segnities, ut non pro pignore fulmina mittat.
I tamen, & nullo turbata revertere casu.,*
Hæc ubi; digreditur templis. sed nulla ruenti
Mobilitas. tardos queritur non ire jugales.
Immeritasque movens alterno verberare pinnas

Sicaniam

- 127 exundat Ald. & Heinsf. ex MSS. 133 ne pri. editt. MSS. unde
Næ conj. Heinsf. Sed Heu inde ab Aldo. 134 subiit MSS. ut 8, 353.
135 sumat Basf marg. Plant. marg. 137 fat n-lla conj. Heinsf. 138 dra-
cones Basf. marg. 139 pœnas Vic. Parrhas. Vien. Junt. pennas
Ald. Heinsf. pinnas Basf. Plant. Clav. Raph.
Barth. quos sequor.

nisi *mina*: augurium est significa-
tio minarum, aut quasi vultus
minax, Dei. Est itaque ex eo ge-
nere oratio, ut si dicas *minatur
minas*.

126 *Flaventia ferta*, quia sunt
de spicis. Hor. Car. Sæc. 30 *Tellus
spicea donet Cererem corona!*

127 *Exsudat* modo guttam unam
alteramque significat: hoc omen
esse potest, ut gutta una alteraque
stillans de naribus: *exundat* mor-
bus fuerit, hæmorrhagia a cancro,
vel vulnere.

130 Instrumenta nominat, qui-
bus Cybelæ cohors solebat uti.
Cf. 33, 208 sq.

234 *Subicit* consueta forma pro
subjicit, ut *obicis*. Vid. ad 8, 365.

137 *Templa Cybelæ* sunt etiam
specus & montes ut Ida, Dindy-
ma &c.

138 *Hi jugales serpentes juncti*
sunt. Vid. 33, 180.

139 Nunc hunc nunc alterum
serpentem verberibus ad moven-
dum ocus *pinnas* impellit: *pin-
nas*, inquam, quod nomen a *pen-
nis* origine & antiquissimo usu
forte non differt, & frequenter in
MSS. permutatur: sed tamen vi-
dentur jam Quinctiliani ætate
Grammatici, quos ipse probat,
pinnas potius tribuisse tum alis
majorum avium, tum propter si-
militudinem quandam piscibus,
ac deinde murorum summis mar-
ginibus. Dixi olim ad Quinctil. 1,
4. 12 & observavi certe de syno-
nymia idem visum & Cannegio-
tero ad Avia. fab. 2 p. 18, b. Ita-
que nec damnare simpliciter au-
sum *pennatos serpentes* Ovid. Met.
7, 350. Sed multo minus velim
Met.

- 140 Sicaniam quærit, cum nec dum absconderit Iden.
 Cuncta pavet, speratque nihil. Sic æstuat ales,
 Quæ teneros humili fetus commiserit orno
 Allatura cibos, & plurima cogitat absens:
 Ne fragilem ventus discusserit arbore nidum:
 145 Ne furtum pateant homini, neu præda colubris.
 Ut domus excubiis incustodita remotis,
 Et resupinati neglecto cardine postes,
 Flebilis & tacitæ species apparuit aulæ;

O o 5

Non

140 ascenderit *primæ edit.* absconderit *jam Bas. marg.*144 gracilem *ante Heinfs.*

Met. 3, 671 & mox 678 *pinnae* novorum Delphinorum mutare in *pennas*.

140 Pulchre pingit impatentiam amoris & sollicitudinis maternæ. Nondum *abscondidit* h. e. ex oculis propter distantiam locorum amisit Iden Phrygiæ, & jam quærit oculis Siciliam. Laudavit Heinſius Aen. 3, 291 *Protinus aërias Phæacum abscondimus arces*.

141 Suavis & lepida est imago metuentis suo nido aviculæ: sed an probari possit paullo subtilius cogitantibus non dixerō. Similitudo inventa est, ut res magis ipsi quoque sensui appareat. Quid autem cogitet, immo an cogitet? mater hæc ales ad nidum suum festinans, non apparet. Nimiū explicata cogitatio avis avertit animum lectoris a pictura, quæ sensum intrare debebat. Multo salubrior Horatius Epod. 1, 19 *Ut assidens implumibus pullis avis serpentium allapsus timet Magis relictis; non, ut adsit, auxilli Latura plus præsentibus*. Hæc possunt ex actu gallinæ conjici: ille actus gallinæ comparatur cum actu poetæ. Hic, quid Dea cogitaverit, docetur ex cogitationibus avis.

147 *Resupinati postes* sunt ipsæ valvæ, ac ne quidem jacentes, sed reflexæ tantum, verbo, apertæ.

Nec enim expugnata fuit domus, sed deserta modo, prodeunte sponte domina. Unice huc facit Propert. 4, 8. 49 *Hic subito ranci sonnerunt cardine postes*: — deinde *totas resupinat Cynthia valvas*. Ut soleo libenter prætermissa in Theſauris revocare, ita hic ponam loca quædam, in quibus aperte *postes* non parastadas & stantia tigna januarum, sed ipsas valvas notant. Igitur Virg. Ge. 2, 463 *Varii pulchra testudine postes*, jam comparati a Servio cum Luca. 10, 120 *Suffixa manu foribus testudinis Indæ Terga sedent*. Laminis testudineis non postes proprie dictos ornant, sed valvas. Aen. 2, 480 *Postes a cardine vellit*, & 493 *Emoti procumbunt cardine postes*. Et 7, 621 *Cardine verso Belli ferratos rupit Saturnia postes*. Tibull. 1, 1. 87. *Frangere postes*, & 1, 2. 31 *Reſeret modo Delia postes*. Propert. 1, 16. 15 *Ille meos nunquam patitur requiescere postes*, de versiculis inscriptis: & 4, 9. 61 de Hercule, *Humeris postes concussit opacos*. Potuit Hercules totam domum evertere; sed hic voluit modo irrumperere in conclave. Iterum Virgilius Aen. 8, 227 de Caco, *Fulto emuniit obſice postes*. Obſice firman- tur valvæ. Sic Aen. 11, 890 *Arietat in portas & duros obſice postes*.

- Non exspectato respectu cladis, amictus
 150 Conscidit, & fractas cum crine avellit aristas.
 Hæserunt lacrimæ: non vox, non spiritus oris
 Redditur, atque imis vibrat tremor ossa medullis.
 Succidui titubant gressus, foribusque reclusis,
 Dum vacuas sedes & desolata pererrat
 155 Atria, semirutas confuso stamine telas,
 Atque interceptas agnoscit pectinis artes.
 Divinus perit ille labor, spatiumque relictum
 Audax sacrilego supplebat aranea textu.
 Nec deflet, plangitve malum: tamen oscula telæ
 160 Figit, & abrumpit mutas in fila querelas.

Attritosque

- 149 exspectatæ Claver. & probat Heins. 151 aut spir. vulg.
 non spir. etiam Plant. marg. ori MS. 152 en imis Bas. marg.
 159 tantum osc. MSS. & Bas. marg. Recte puto.
 160 Velim inveniri in bono libro absumit.

149 Non exspectat Ceres alium aspectum cladis suæ: satis indicant valvæ patentes, quid actum sit.

150 Furor doloris non abjicit coronam spiceam, deinde invadit in crines: sed uno impetu agit utrumque.

151 Hæserunt lacrimæ: in malo domestico & nimis prope animum matris tangente, dolorem non sunt secutæ lacrimæ. Sic Phamenitus Aegyptius rex in filiæ ignominia & filii morte immobilis, in lacrimas & ejulatum erumpit ad calamitatem humilis amici. Τὰ μὲν, inquit, οἰκήϊα ἦν μέγ' ὡς παῖς, ἢ ὥς ἀνακλαίειν. Herodot. 3, 14.

152 Virgiliana imitatio Aen. 2, 120 Gelidusque per ima cucurrit Ossa tremor. Illud vibrat vehementiam tremoris pulchre exprimit.

153 Fores hic interiores conclavium & membrorum domus intelligi debere, versus 147 indicat.

157 Semirutus urbium, mœniumque epitheton negligenter & festinato abjectam relictamque telam indicat, quæ nec staret jam nec jaceret: confusum stamen ablatō pectine, quo distinguuntur. Divinus labor, quem descripsit 33, 246 sqq.

160 Mutas querelas abrumpit significat, subito desinit; sed hoc repugnat consilio poëtæ, cui forte melius conveniat absumit, impendit, consumit in fila a filia tractata, gemitus & tacitas querelas. Hæc facilius intelliget, qui vidit matrem filii sui mortui vestimenta aut alias reliquias recenti luctu tractantem. Literarum s & r quanta sit in quibusdam MSSis similitudo constat. Mutata semel in r litera s, cum abrumit sensu careret, varam secuta est vibia, assumpto p factum abrupit.

- Attritosque manu radios, projectaque pensa,
 Cunctaque virgineo sparsa oblectamina ludo,
 Ceu natam, prestat gremio: castumque cubile
 Desertosque toros, &, sicubi federit olim,
 165 Perlegit. Attonitus stabulo ceu pastor inani,
 Cui pecus aut rabies Pœnorum inopina leonum,
 Aut populatrices infestavere catervæ:
 Serus at ille redit, vastataque pascua lustrans
 Non responsuros ciet imploratque juvencos.
 170 Atque ibi secreta tectorum in parte jacentem
 Adspicit Electram, natæ quæ sedula nutrix
 Oceani priscas inter notissima Nymphas.
 Par Cereri pietas. Hæc post cunabula dolci
 Ferre sinu, summoque Jovi deducere parvam
 175 Sueverat, & genibus ludentem aptare paternis.
 Hæc comes, hæc custos, hæc proxima mater haberi.
 Tum laceras effusa comas & pulvere canos
 Sordida fidereæ raptus lugebat alumnae.
 Hanc aggressa Ceres, postquam suspiria tandem
 180 Laxavit frenosque dolor, „*Quod cernimus*, inquit,

Excidium?

163 carumque *Bas. marg.* 166 quem lupo *vulg.* cui pecus *Bas. marg. & Plant. marg. Raph. Barth. Heinsf.* 170 atque ubi *conj. Heinsf.*
 176 prox. semper *MS.* 177 diffusa *MSS. Plant. marg. genas Bas. marg. Plant. marg. lacrimas effusa MS. lacrimis afusa, suffusa, offusa conj. Heinsf.*

165 *Perlegere* est attente considerare: ut locii Aenææ apud Virg. 6, 34 valvas templi & sculpta argumenta a Dædalo *perlegunt*. Qui legunt aut perlegunt scriptum, ii animo literam unam post alteram *legunt*, h. e. tollunt, & deinde colligunt in syllabas ac voces.
 166 *Pœni* *leones* sunt etiam Virg. ecl. 7, 25.

171 *Electra* nomen frequens in antiqua Mythologia, a pulchritudine & splendore ductum: hæc nostra de millibus tribus Oceani-

dum nymphae una est, quas ex Tethye suscepit pater Oceanus. Apollod. Bibl. 1, 2. 2. Eadem forte mater Iridis, de qua ad 36, 1.

180 *Dolor* nimius, qui adhuc ut aqua adversis claustrorum valvis incumbens, aut nimia multitudo simul portis cupiens exire, sibi velut obstruxerat viam, nunc tandem prorumpit in verba. Miscet duas similitudines, unam, quam diximus, alteram ab equo frenis retento.

- Excidium? cui præda feror? regnatne maritus?
 An cælum Titanes habent? quæ talia vivo
 Ausa Tonante manus? rupitne Typhæia cervix
 Inarimen? fractane jugi compage Vesevi*
- 185 *Alcyoneus per stagna pedes Tyrrhena cucurrit?
 An vicina mihi quassatis faucibus Aetna
 Protulit Enceladum? nostros an forte penates
 Appetiit centum Briareia turba lacertis?
 Heu, ubi nunc, ubi nata mihi? quo mille ministræ,*
- 190 *Quo Cyane? volucres quæ vis Sirenas abegit?
 Hæccine vestra fides? sic fas aliena tueri
 Pignora?., Contremuit nutrix, mærorque pudori
 Cessit, & aspectus miseræ non ferre parentis
 Emtum morte velit, longumque immota moratur*
- 195 *Auctorem dubium certumque expromere funus.
 Vix tamen hæc: „Acies utinam vesana Gigantum
 Hanc dederit cladem! levius communia tangunt:
 Sed Divæ, multoque minus quod rere, sorores
 In nostras nimium conjuravere ruinas.*

Insidias

- 188 arripuit MSS. 189 nunc est nata vulg. unde nunc es conj.
 Heinsf. & habent MSS. 192 timori vulg. pudori Cedit MSS.
 197 tangant conj. Heinsf.

181 *Cui præda feror?* Vehemens communicatio: se prædam dicit ferri, cum abripitur filia, ea ratione, ut *proximus ardet Vcalegon*, cum illius domus incensa est. Aen. 2, 312.

181 *Maritum* vocat Jovem, improprie, & indignante Junone. Obscena fabula apud Arnob. 5 p. 170 de Cerere, matre eadem Jovis, ab hoc filio suo in taurum converso compressa, enataque inde Proserpina, quam ipsam quoque in serpentem s. draconem versus corruerit. Verum hæc non pertinent ad constantes illas fabulas, quæ velut fundum Mythologiæ

poëticæ constituunt, sed ad mythos symbolicos physiologicosque.

183 De Typhoëo & Inarime vid. ad 27, 18. De Encelado ad 33, 153.

185 *Alcyoneus* cum Porphyrione princeps gigantum Deos oppugnantium, cujus historiam habet Apollod. 1, 6. 1. Magnitudinem ejus pulchre significat noster. De *Briareo* ad 21, 304.

190 De *Cyane* dictum ad 35, 61. De *Sirenibus* res aperta fit, si quis conferat nostrum infra v. 205 & 256 sqq.

194 Imitatio Virgiliana Aen. 10, 403 *Turno tempus erit, magno cum optaverit emtum Intactum Palanta.*

- 200 *Insidias Superum, cognatæ vulnera cernis
Invidiæ. Phlegra nobis infensior æther.
Florebat tranquilla domus, nec limina virgo
Linquere, nec virides audebat visere saltus
Præceptis obstricta tuis. Telæ labor illi,*
- 205 *Sirenes requies; sermonum gratia mecum,
Mecum somnus erat, cautique per atria ludi.
Cum subito (quoniam dubium monstrante latebras
Rescierit) Cytherea venit, suspectaque nobis
Ne foret, hinc Phæben comites hinc Pallada junxit.*
- 210 *Protinus effuso lætam se fingere risu.
Nec semel amplecti, nomenque iterare sororis,
Et dura de matre queri, quæ tale recessu
Maluerit damnare decus, vetitoque Dearum
Colloquio patriisque procul mandaverit astris.*
- 215 *Nostra rudis gaudere malis, & nestare largo
Instaurare dapes. Nunc arma habitumque Dianæ
Induitur, digitisque attentat mollibus arcum.
Nunc crinita jubis galeam, laudante Minerva,*
Implet,

200 cognataque ante Heinsf. 201 incensior editi fere omnes ante Heinsf. Sed infensior antiqua manus ad Vien. Parrh. Basf. marg. MSS. Barth. in Comm. 206 cautique vulg. cautique Ald. MSS. gratiq. tacitq. Plant. marg. 207 tenebras Præscierit ante Heinsf. Sed latebras Resc. Plant. marg. & MSS. 209 hinc plebe com. Vic. duxit MSS. 213 vetitamque vulg. vetitoque jam Basf. marg. & MS. 214 patriis procul absenterit Vic. Parrh. Vien. Basf. Juno. Plant. Scal. Barth. amandaverit Basf. marg. Claver. emandaverit, it. procul a patriis mandaverit Plant. marg. pr. a p. damnaverit conj Barth. Nostra lectio est Ald. & Heinsii ex MSS.

197 Communia mala tolerabiliora propriis. Illud Titanum bellum intentatum DIs omnibus: hæc calamitas tua peculiaris, illata non a communi hoste, sed a proximis, a Proserpinæ tuæ sororibus,

201 De Phlegra dictum ad 27, 20 Hic aciem gigantum indicat, contra Deos ibi pugnantium

215 Proserpina rudis nova, imperita blanditiarum fallacium,

gaudebat tanquam felicitate aliqua insperata, malis, certe periculis, suis.

216 Hic etiam locus puicherri- mus, & Alexandrini leporis atque ingenii plenus.

218 Crinita fit jubis, dum laudibus Minervæ sibi placens galeam illius suo capite implet. Illud laborat indicat puellarem conatum nondum paris ferendo oneri.

Deficiunt rivi. squalent rubigine prata,
 240 Et nihil afflatum vivit. pallere ligustra,
 Exspirare rosas, decrescere lilia vidi.
 Ut rauco reduces tractu detorsit habenas,
 Nox sua prosequitur currum; lux redditur orbi;
 Persephone nusquam. Voto rediere peracto,
 245 Nec mansere Deæ. Mediis invenimus arvis
 Exanimem Cyanen. cervix redimita jacebat,
 Et caligantes marcebant fronte coronæ.
 Aggredimur subitæ, & casus scitamur heriles,

(Nam

241 livefcere MS. arefcere conj. Heinſ. 242 detraxit Vic. ut red.
 rauco Vic. Vien. Parrh. Ald. Junt. 244 Perſ. nulla eſt Vic. Parrh.
 Vien. Ald. Junt. & probat Clav. Raphael. Barth. nuſquam eſt Baſ.
 marg. Plant. marg. 245 undis MSS. 248 ſubito vulg. tacite
 it. propius Plant. marg. ſcrutamur Baſ. marg. ſciſitamur Vien.
 caſusque ſcitamur Ald. Plant.

cret. 4, 333 *Lurida præterea ſunt, quacunque tumentur Arquati* (iſterici, morbo regio laborantes) quia litoris de corpore eorum *Semina multa ſtunt*. Sic eſt in editione Veronenſi etiam 1486 fol. Sunt tamen etiam libri, qui *Lutea* habent & *litoris*, quos juvat locus Varronis in *Eumenid.* apud Non. 1, 151 & 16, 10 Nam ut *arquatis* & *lutea quæ non ſunt*, & *quæ ſunt*, *lutea videntur*; ſic *inſanis ſani* & *furioſi videntur eſſe inſani*. *Lutor* & *lutens* color itaque hætenus convenient cum *lure* & *lurido*. Sed nec *Livor* multum abluſit, color obſoletus & obſcurus, ex flavo & cæruleo, qui fit ſanguine e contuſione ſuffuſo cuti.

240 *Pallere* ad obſolete flavefcentem a marcore alborum cum videntur florum colorem pulchre convenit. *Alba liguſtra* cum cadunt (*Virg. ecl. 2, 18*) pallent, h. e. flava ſunt.

241 *Decreſcere* etiam ex natura hauſtum. Pulcherrimus ab amplitudine etiam flos, dum ſeneſcit, in rugas contrahitur.

242 *Raucus tractus* eſt ſonus ventis a curru Plutonis excitati. Summiſſe videtur a Val. Flacco 1, 614 ubi de Zephyro, Noto, Euro, *Induxere hiemem, raucoque ad litora tractu Unanimi freta curva ferunt*. Iſta converſio currus tumultum excitavit in aëre. *Raucus* perpetuum ventorum & naturale epitheton.

243 *Nox ſua*, propria Plutonis. Interdum plane Synonyma ſunt *Inferi*, *Nox*, *Erebus*, *Chaos*. Ubi igitur currus Ditis eſt, ibi nox eſt, illo diſcedente redit lux & dies.

244 *Voto peracto*, cum egiffent, quod volebant Deæ, redierunt in cælum. Sed hoc de voto non niſi ad Venerem vere poteſt referri. Verum loquitur *Electra*, ignara ceterorum, infelix: ea accuſat, more miſerorum, omnes.

246 *Cyane* deſcribitur, ut intelligamus, eam fuiſſe partem chori flores legentium. *Cervix jacebat*, non erat erecta, ſed languens.

247 *Caligantes coronæ* a fumo piceo currus Plutonii.

(*Nam propior cladi steterat*) *quis vultus equorum?*

250 *Quis regat? illa nihil: tacito sed læsa veneno
Solvitur in laticem. subrepat crinibus humor.*

*Liquitur, in roremque pedes & brachia manant,
Nostraque mox lambit vestigia perspicuus fons.
Dijcedunt aliæ. Rapidis Acheloides alis*

255 *Subiatæ Siculi latus obsedere Pelori,
Accensæque malo jam non impune canoras
In pestem vertere lyras. vox blanda carinas
Alligat. audito frenantur carmine remi.
Sola domi luctu senium tractura relinquitur.,*

260 *Hæret adhuc suspensa Ceres, & singula demens,
Ceu nondum transacta timet: mox lumina torquens
Ultro in cælicolas furiato pectore ferri.*

*Arduus Hyrcana quatitur sic matre Niphates,
Cujus Achæmenio regi ludibria natos*

265 *Avexit tremebundus eques. Fremit illa marito
Mobilior Zephyro, totamque virentibus iram*

Dispergit

250 lapsa vulg. læsa Ald. & Plant. marg. 262 vultu ad vulg. multum in
Bas. marg. ultro probat & illustrat Heins. 265 avertit MS.
premit i. persequitur, ut 3, 227.

250 *Tacitum venenum* per Metonymian intelligendum, quod loqui prohibet, ut *pallida mors*.

253 *Lambere* hac Metaphora etiam est Horat. 1, 22. 7 *Vel quæ loca fabulosus Lambit Hydaspes*. Et notet infra 373.

254 Jam de Sirenibus Acheloi filiabus refert, de quibus quæsierat Ceres v. 190.

256 *Accensa malo*, injuria sibi illata in furorem versa. Quod *lyras* tribuit Sirenibus firmat eam traditionem, quæ superiora membra humana iis relinquit, infra & in tergo facit aves. Cf. 29, 23.

263 *Hyrcana mater tigris* est, ut 3, 227. *Quatitur Niphates* rugitu ac gemitu impletur. Vox omnis

est in motu aëris: itaque potest ferire, percutere, sed & reflecti, repercuti &c. Totum hunc locum, & fabulas de Tigride illustrat etiam ex Arabibus Bochartus Hieroz. 3, 8 p. 795.

264 *Ludibria* catuli tigridum sunt, cum exarmanur excussis dentibus, & alia arte mansuescunt.

265 *Maritum Zephyrum* dari Tigribus, docet etiam Oppianus Cyneget. 3, 353 *Παυτέρω τελείθει δὲ θῶν πανπείροχα θηρῶν. Αὐτὰ γάρ τε θίεν ἰκέλη ζέφυρον γενετῆρι*, Ferarum omnium celerrimum longe ait, cursu æqualem ipsi patri suo Zephyro: quam fabulam deinde refellit.

266 *Virentes tigrum maculas* declaravi ut potui ad 24, 345.

Dispergit maculis, jamjamque hausura profundo
Ore virum, vitreæ tardatur imagine formæ.

Haud aliter toto genitrix bacchatur Olympo;

270 Reddite, vociferans: „Non me vagus edidit amnis:

Non Dryadum de plebe sumus: turrita Cybelle

Me quoque Saturno genuit. Quo jura Deorum,

Quo leges abiere poli? quid vivere recte

Proderit? en audet noti Cytherea pudoris

275 *Ostentare suos post Lemnia vincula vultus.*

Hos animos bonus ille sopor castumque cubile

Præbuit? amplexus hoc promeruerè pudici?

Nec mirum, si turpe nihil post talia ducit.

Quid vos expertes thalami? tantumne relictus

280 *Virginitatis honos? tantum mutata voluntas?*

Jam Veneri, & sociis jundæ raptoribus itis?

O templis Scythiæ, atque hominum sitientibus aris

Utraque digna coli. tanti quæ causa furoris?

Quam

267 *nimumque vulg.* inhiatque *Bas. marg.* vivumque *MS.* hausura *vulg.* exhausta *Plant. marg.* hausura *Plant. marg. Heins. I.*

273 *cecidere vulg.* Sed abiere jam *Parrhas.* 278 *cudit Bas. marg.*

282 *hominem vulg.* hominum *Heins. ratione & exemplis,*
non libris auctoribus.

267 Formam hausurus firmant
exemplis viri docti ad Virg. Aen.
4, 383 & Sil. 16, 11.

268 Speculum abjicere dicitur
venator in via, in quo imaginem
suam observans fera aliquantum
detinetur. Vero aliquantum simili-
or narratio Ambrosii hexaëm. 6,
4 laudata Barthio, Sphæram de vi-
tro projicit; at illa imagine sui lu-
ditur, & sobolem putat, revocat im-
petum, colligere fetum desiderans.
Sphæram vitream intelligi oportet
materia opaca intus obductam,
quæ reddit imagines minutas.

270 Amnium, qui ambiguo epi-
theto vagi dicuntur invidiæ causa,
filix Nymphæ, quarum magna
ubique copia.

274 *Notè pudoris Cytherea acrem*
habet ironiæ morsum. *Lemnia*
vincula, quæ maritus illius, Lemni-
us faber Vulcanus, injecit depre-
hensæ cum Marte suo.

277 *Hoc promeruerè*, ut impune
illi liceat lenam agere & prodere
raptori virginem.

282 *Templis Scythiæ*, in Tauris,
colebatur Diana, cujus ibi ara,
hominem peregrinum sitiens, san-
guine Orestæ vel Pyladæ imbuen-
da, argumentum est fabulæ Euri-
pideæ Iphigenia in Tauris. Excla-
mat non Dianam modo dignam
esse, quæ a barbaris barbara adeo
religione colatur, sed mereri idem
Minervam.

P p

- Quam mea vel dicto tenui Proserpina læsit?*
 285 *Scilicet aut caris pepulit te, Delia, silvis:*
Aut tibi commissas rapuit, Tritonia, pugnas.
An gravis alloquio? Vestros an forte petebat
Importuna choros? Atqui Trinacria longe,
Esset ne vobis oneri, deserta colebat.
 290 *Quid latuisse juvat? Rabiem livoris acerbi*
Nulla potest placare quies., His increpat omnes
Vocibus. ast illæ (prohibet reverentia patris)
Aut reticent, aut nosse negant, responsaque matri
Dant lacrimas. quid agat? rursus se victa remittit,
 295 *Inque humiles demissa preces, „Ignoscite, si quid*
Intumuit pietas: si quid flagrantius actum,
Quam decuit miseram. Supplex, dejectaque vestris
Advolver genibus. Liceat cognoscere sortem.
Hoc tantum: liceat certos habuisse dolores.
 300 *Scire peto quæ forma mali: quamcunque dedistis*
Fortunam, si nota, feram, satumque putabo,
Non jcelus. Adspectum precor indulgete parenti.
Non repetam. Quæsitâ manu securus habeto,
Quisquis es. Affirmo prædam. Desiste vereri.

Quod

- 285 scilicet hæc vulg. aut jam Ald. & Basf. marg. 291 dies vulg. quies
 probavit etiam Barth. 292 sententia Ald. Basf. marg. MSS.
 297 miserandaque vulg. dejectaque Basf. marg. 299 furores Basf.
 sed in marg. dolores. 301 sit rapta feram vulg. nota Ald.
 Basf. marg. si nota Raph. Barth. Heinsf.

288 Longe est idem quod procul, remoto in loco, ne incommodare cui possit; ut contra Longe illi dea mater erit Aen. 12, 52, ut nihil possit adjuvare.

296 Intumuit pietas, in iram accensa est. Frequens est apud nostrum illa tumoris & tumendi & tumescendi significatio, ab ipsa natura haulta, quam describit 8,

242 sqq. Illustravit multis hæc formulas Bentl. ad Hor. A. P. 197.

303 Quæsitâ manu sunt, quæ quis bello iusto ablata hostibus sibi peperit. Hac lege vult esse raptorem filiae suæ: habeat illam, modo videndæ illius faciat copiam. Affirmo prædam, jus firmum illius, & possessionem justam tibi concedo, & confirmo.

- 305 *Quod si nos aliquo prævenit fœdere raptor;
 Tu certe, Latona, refer. Confessa Diana
 Forte tibi. Nosti quid sit Lucina, quis horror
 Pro genitis, & quantus amor: partusque tulisti
 Tu geminos: hæc una mihi. Sic crine fruaris*
- 310 *Semper Apollineo, sic me felicior ævum
 Mater agas., Largis tunc imbribus ora madescunt.
 „Quid? tantum dignum fletu, dignumque taceri?
 Hei mihi, discedunt omnes. Quid vana moraris
 Ulterius? non bella palam cœlestia sentis?*
- 315 *Quin potius natam pelago terrisque requiris?
 Accingar lustrare diem: per devia rerum
 Indefessa ferar: nulla cessabitur hora.
 Non requies, non somnus erit, dum pignus ademtum
 Inveniam, gremio quamvis mergatur Iberæ*
- 320 *Tethyos, & rubro jaceat vallata profundo.*

P p 2

Non

305 vos - munere omnes editi ante Heinsf. fœdere etiam MSS. penes Parrhas. Basf. marg. & Plant. marg. Munere illud glossam supit.
 307 timorque vulg. quis horror MSS. 312 Hunc versum, Quid tantum pro spurio habet Claver. Quid tandem conj. Heinsf. 314 num bella MS. 320 velata vulg. vallata jam Basf. marg. & Plant. marg.

305 *Quod si nos, me & meam*
 filiam prævenit, occupavitque federe aliquo cum Diana & Minerva inito, de non prodendo facinore; at tu, Latona, quæ nullo federe aut pacto teneris, & tamen forte de tua Diana expiscata es, mihi indica &c. Sed vulgata lectio pene vividior, si vos, te, Pallas, ac te, Diana, forte munere aliquo dato occupavit, antequam ego supplicatum vobis venirem, ac devinxit raptor: at tu, Latona &c.

307 *Quid sit tibi Lucina tua,*
 quam carum pignus illam habeas. Demea Terentianus ad Micionem Ad. 1, 2. 45 Pater esse disce ab illis, qui vere sient. Provocat Ceres ad sensum Latonæ.

309 Perpetua juvenus intonsi

Apollinis, ἀρεσκόμην, quæ præcipua pulchritudinis pars est, materia voluptatis matri. Solent matres tenerius amare filios, admittente se pietati admiratione naturali sexus alterius.

311 Ad longam & miserabilem Cereris querelam nihil reponunt Deæ, nisi lacrimas ut supra v. 293. Pergit igitur Ceres, & indicat, se non comprehendere, quid sit, quod fletu quidem misericordiam præ se ferant, & tamen taceant, cum ipsa nihil petat, præter pauca verba.

316 *Diem*, quemcunque locum Sol videt & diem ibi facit: licet ipsa noctivago labore (v. 331) peragratura esset terras.

320 *Ibera Tethys* mare Atlanticum s. Occidentale: rubrum profundum

- Non Rheni glacies, non me Rhipæa tenebunt
 Frigora: non dubio Syrtis cunctabitur æstu.
 Stat fines penetrare Noti, Boreæque nivalem
 Vestigare domum. primo calcabitur Atlas
 325 Occasu, facibusque meis lucebit Hydaspes.
 Impius errantem videat per rura per urbes
 Jupiter. Exstincta satiatur pellice Juno.
 Insultate mihi: cælo regnate superbi.
 Ducite præclarum Cereris de stirpe triumphum.,,
 330 Sic fatur, notæque jugis illabitur Aetnæ,
 Noctivago tedas informatura labori.
 Lucus erat prope flavum Acin, quem candida præfert
 Sæpe mari, pulcroque fecat Galatea natatu:
 Densus, & innexis Aetnæa cacumina ramis,
 335 Qua libet usque, tegens. illic posuisse cruentam
 Aegida, captivamque pater post prælia prædam
 Advexisse datur. Phlegæis silva superbit*

Exuviis,

331 inflammatura vulg. infor. Bas. marg. 332 Atym Vic. Acym Vien.
 Junt. etiam Clav. flumen Acin vulg. sed repugnat modus syllabæ prioris
 in Acis, quæ longa est. flavum est e MS. antiquissimo Claverii receptum
 ab Heinsio. Vid. Not. 335 qualicet Bas. marg. Ald. Clav.
 quamlibet conj. Heins.

*fundum Oceanus Orientalis, ut 10,
 168. Ita Rhenus & Rhipæi montes
 septentrionem signant, Syrtes meridiem.
 Nimis disertus esse atque
 eruditus videtur dolor Cereris.*

322 *Cunctabitur*, morabitur, retinebit. Vid. ad 22, 284.

324 *Primum occasum* intelligit remotissimum: potest aliquis ab Atlante incipere, & pergere versus Orientem, ad Hydaspem usque extremum: ut potest *primus* cogitari *Hydaspes*.

327 *Exstincta*, ut non amplius ametur, ut illius, quasi mortua esset, nullus jam sit respectus.

330 *Notæ Aetnæ* mentionem facit, quod Hennæ vicina.

332 *Acis* ex monte Aetna brevi itinere in mare decurrit. Fabulam illius, cum juvenis esset, a Polyphemo rivali, ob amorem Galatæ saxo oppressi &c. copiose tenerimeque narrat Ovid. Met. 13, 750. Fluvium describit Cluver. Sicil. 1, 8 p. 114. Hic cum Poëtarum loca, solita diligentia congesserit, apparet ab omnibus priorem vocalem hujus nominis productam, quam legem a doctissimo poëta migratam, nullo modo est probabile.

337 *Datur* narratur, Virg. ecl. 1, 19 *Iste Deus qui sit, da, Tityre, nobis*. Vid. Barth. hic & ad Stat. Theb. 7, 315 *Asopos genuisse datur*. De *Phlegra* dictum ad 27, 20.

Exu-

Exuviis, totumque nemus victoria vestit.

Hic patuli rictus: hic prodigiosa Gigantum

340 Tergora dependent, & adhuc crudele minantur

Affixæ truncis facies, immaniaque ossa

Serpentum passim cumulis exsanguibus al bent,

Et rigidæ multo suspirant fulmine pelles,

Nullaque non magni se jactat, nominis arbor.

345 Hæc centumgemini strictos Aegeonis enses

Curvata vix fronte levat. viventibus illa

Exsultat Coei spoliis. hæc arma Mimantis

P p 3

Sustinet.

342 tumulis vulg. Sed cumulis vel sine libris legi jubet Heinsf. ut 1, 110. 15, 39.

345 fractos pro strictos malit ex MS. Parrhas. & placet Heinsf.

346 fronde Plant. marg. Claver. 347 Caci Vic. Vien. Plant.

marg. & multi MSS. Zancli Parrh. Vien. marg.

Exuvia Phlegrae sunt velut tropæa, quæ DI erexere de gigantibus. Vid. v. 354. Similia de Pallene Thraciæ Val. Fl. 2, 17 sqq.

339 Antiquum supplicium *ἑομάχων*, excoriari, *ἀσπὸν* fieri: quod etiam ab Apolline passus est Marfyas. Ipsum nomen *ἀσπὸν* derivant Grammatici, ab Asco gigante, quem Bacchus excoriaverit. Vid. Steph. Byz. h. v. & quæ ibi Berkel. *Patuli rictus* in primis horribiles, pellis de facie detracta, vel caput in personam aut galeam formatum: explicat deinde per *affixas truncis facies*. *Tergora*, credo, dixit, ut tanquam de belluis, leonibus v. g. loqui illum sentiamus. *Ossa serpentum* sunt illæ reliquiæ vel sceleti pedum in angues formatorum, a quibus *angui-pedes* vocantur. Vid. ad 35, 23. 139 & VV. DD. ad Val. Fl. 2, 28.

343 *Suspirant* dictum capio de perforata passim & trajecta a fulminibus pelle, quæ vulnera ac foramina sunt velut spiracula & spiramenta, quæ com meatum præbent aëri: nisi malis, intra illas pelles & utres excitari incendia & sulphureos vapores, quorum

exitus sint velut suspiria. Comparat Parrhasius Aen. 1, 44 *Ajacem expirantem transfixo pectore flammæ*. Et hoc verius esse, suadet v. 350 ubi *sumantia opima Euceladi*. Pelles quia *rigidæ* sunt servant formam corporum etiam perforatæ. Videntur illæ de Asco, de Pallene, de his tropæis, fabulæ ad antiquam de gigantum quibusdam reliquiis persuasionem pertinere. Quæ in Sicilia quam sexto decimo sæculo adhuc viguerit, potest ex Fazello præsertim 1, 1. 6 constare, cujus locum bene longum, & historias bene multas, etiam retulit Cluverius p. 13.

345 De Aegæone ad 33, 47. Hujus exuvias cum C manibus totidemque ensibus vix sustinet arbor cacumine incurvato.

347 *Cæus* centimanus (Apollod. 1, 1. 1) nobile inter gigantas nomen: nobilis etiam *Mimas*, de quo vid. Spanhem. ad Callim. p. 368. Etiam noster illum memorat 37, 85. *Zancus* quem hic habent libri quidam, fabulosus rex *γυγυνῆς*, terrigena, Zancles, quod antiquum nomen Messanæ fuit. *Cæus* latro plane huc non pertinet.

- Sustinet. hos onerat ramos exutus Ophion.
 Altior at cunctis abies umbrosaue late
 350 Ipsius Enceladi fumantia gestat opima
 Summi terrigenum Regis, caderetque gravata
 Pondere, ni lassam fulciret proxima quercus.
 Inde timor numenque loco, nemorisque senectæ
 Parcitur, ætheriisque nefas nocuisse tropæis.
 355 Pascere nullus oves, nec robora lædere Cyclops
 Audet, & ipse fugit sacra Polyphemus ab umbra.
 Non tamen hoc tardata Ceres. accenditur ultro
 Religione loci, vibratque incerta securim,
 Ipsum etiam per itura Jovem. succidere pinus,
 360 Et magis enodes properat prosternere cedros,
 Exploratque obiens truncos, rectique tenorem

Stipitis

352 *lapsus vulg. lassam Bas. marg. & MS. Delr.* 358 *infesta Ald. & quidam MSS.* 359 *ipsum seu Bas. marg. petitura omnes ante Clav. feritura MSS. petat ira pulchre conj. Barth.* 360 *dubitat Bas. marg.*
 361 *abies Vic. abiens omnes editt. habiles nescio unde Barth. & Heins.*

pertinet. Sed placuit librariis, quia notior illis erat, quam Coeus, literæ pene eædem. *Spolia* de pelle accipienda: nemo, arbitror, vestitos aut thoracatos facit gigantes. Idem notat *exutus Ophion* h. e. exuviæ Ophionis.

348 *Ophion* cum Eurynome uxore regnaverat ante Saturnum & Jovem, quem ideo τῶν Ὀφίωνος ἑσόντων ἀνὰ τὰ vocat Lycophron v. 1192 ubi vid. Schol. & Potter.

350 De *Encelado* ad 33, 153.

352 Quod legitur antiquitus, *lapsus fulcivet*, non ausim damnare. Nam significat hic fulcire sustinere, impedire ne cadat, ut Ovid. Trist. 1, 6. 5 *Te mea, supposita veluti trabe, fulta ruina est.*

356 *Polyphemus Cyclops* impius, & contemtor religionum in Euripidæ Cyclope inducitur: & tamen horret sacram silvam, & tropæa Jovis violare. Sed Ceres nunc irata Jovi & Diis omnibus non par-

cit, quin quo sanctior est lucus, eo magis cupit & velut ardet illum vastare.

358 *Incerta vibrat securim*, quia non curat, quam arborem petat, stragem modo vult edere.

359 Solieitor putare, ab ipso Claudiano esse *petitura*, adeo & libri consentiunt, & sententiæ aptum est. Quod modus Syllabæ repugnat, inter πταισµατα referri potest, a quibus nec optimi fuere immunes. Et fluctuassee hoc verbum, ut alia, inter tertiam & quartam conjugationem, apertum est. Parrhasius certe concoxit silentio, & interpretatus est *petitura*.

360 Studiosi historię naturalis in characteribus cedri hic epitheton *enodes* possunt observare, quod facit illas ædificationibus & contabulationibus aptas.

361 *Obiens* levissima mutatione ponere pro *abiens* ausus sum, quod nimis

Stipitis, & certo prætentat brachia nifu.

Sic qui vecturam longinqua per æquora merces
Molitur tellure ratem, vitamque procellis
365 Objectare parat; fagos metitur & alnos,
Et varium rudibus silvis accommodat usum.
Quæ longa est, tumidis præbebit cornua velis:
Quæ fortis, malo potior: quæ lenta, favebit
Remigio: stagni patiens aptanda carinæ.

370 Tollebant geminæ capita inviolata cupressus

P p 4

Cespite

362 præcenset MSS. percenset Heinsf. 2. quod qui probat, debet, puto,
etiam legere visu pro nifu. 363 vecturus vulg. 370 cupressi
MSS. meliores iudice Heinsf.

nimis accommodatum huic rei & loco verbum, atque illi inepto alteri nimis simile putabam. Obire non tantum est lustrare, ut Virg. Aen. 10, 457 *Corpusque per ingens, Lumina volvit, obitque truci procul omnia visu.* Et 12, 478 de Juturna, *Rapidoque volans obit omnia curru,* cui simile Sil. 3, 160 *Crebroque obit omnia visu:* sed etiam invadere, ut Sil. 17, 492 *Jamque ardore truci lustrans fortissima quæque.* Nomina obit ferro. Et Stat. Theb. 2, 589 *Hos obit atque illos,* ubi bene V. Schol. *Impetit, ferit, vulnerat.* Hæc ita conveniunt ad nostrum locum, ut putem, vix dubitari posse, quin *obiens* sit a Claudiano.

362 Ceresprehendit arbores, & concussu stirpis prætentat brachia illarum, an possint illam jactationem, qua usura erat, ferre.

364 Tellure sine præpositione, ut humi, ut terra marique.

367 Cornua nominat, ut intelligamus *antennas*, quarum extrema utrinque eminentia proprie *cornua* vocantur, ut Virg. Aen. 3, 549 *Cornua velatarum obvertimus antenarum.* Sed optimi etiam Romanorum, non minus quam Græci, *cornua* nominarunt, cum totas *antennas* vellent intelligi. Ovid.

Met. 11, 482 *Ardua, jam dudum, demittite cornua, rector clamat:* nempe cornibus deligatæ sunt *antennæ*: tum addit, *Antennis totum subnectite velum.* Sil. 14, 389 de navi maxima, *velo cum rapidum hauriret Borean, & cornibus omnes colligeret flatus.*

368 Lentum est, quod potius flectitur, quam frangitur, & ob id ipsum non temere frangitur, quia potest flecti. Hac notione videtur contineri, quidquid est in hoc nomine varietatis & pene repugnantiae, quam persequitur Isaacus Vossius ad Catull. p. 212. Hinc *remis* fere proprium epitheton adjicitur, qui *lentari* dicuntur etiam nostro 17, 42 i. aliquantum inflecti pulsibus illis.

369 Stagni nomine alludit ad etymon, a stando & diu manendo. Carina nunquam siccatur, semper stat in aqua, etiam in portu: etiam cum *siccas trahunt naves carinas* (h. e. totas naves Hor. Car. 1, 4. 2) *Carina* proprie dicta, furcus ille, illa velut spina, e qua exeunt utrinque costæ navis, madida est. Certe cum carina sicca est, navim reliquam non madere amplius, intelligitur.

- Cespite vicino; quales non rupibus Idæ
 Miratur Simois; quales non divite ripa
 Lambit Apollinei nemoris nutritor Orontes.
 Germanas adeo credas: sic frontibus æquis
 375 Adstant, & socio despectant vertice lucum.
 Hæ placuere faces. pernix invadit utramque
 Cinctæ sinus, exserta manus, armata bipenni:
 Alternasque ferit, totisque obnixa trementes
 Viribus impellit. pariter traxere ruinam,
 380 Et pariter posuere comam, campoque recumbunt,
 Faunorum Dryadumque dolor. Complectitur ambas,
 Sicut erant, alteque levat, retroque solutis
 Crinibus adscendit fastigia montis anhelī,
 Exsuperatque æstus, & nulli pervia faxes,
 385 Atque indignantes vestigia calcant arenas.
 Qualis pestiferas animare ad crimina taxos

Torva

374 frondibus *Vic. Vien. Ald. Claver.* 375 exstant *MSS.*
 378 alternansque *MSS.* 380 comas *vulg.* 386 animare *MS.*
 animarum *MSS.* quod placet *Claverio misc. c. 12.* Sic ruit
 v. 387 significabit eruit.

371 *Idææ cyparissi* sunt etiam *Virg. Ge. 2, 84.*

373 *Lambere* de aquis præterfluentibus noster etiam 36, 253. *Orontes* Antiochiam prælabitur Syriæ, quæ a laureo nemore *Epidaphnes* vocatur, ἐπὶ Δάφνης.

381 *Fauni* silvestres *DI, Dryades* nymphæ, quarum etiam fatum ad arbores alligatum esse fingebatur; quo respectu appellantur *Hamadryades*. Δρῦς, unde nomen habent, quercum proprie significant: sed latius patere nomen inde etiam intelligitur, quod ἀνθρώπων aliarum quoque fructus arborum notant. Hæc igitur silvestria numina dolent ablati pulcherrimis arboribus.

382 *Retro soluti* crines indicant vehementiam motus, adverso mon-

te currentis *Cereris. Anhelus mons*, non tantum ut *pallida mors*, qui anhelitum movet ascendentibus; sed efflans cum fumo ignem *Aetna*.

386 *Animare* est accendere, ut vulgo *vivere* ignis dicitur: & ipsa vita cum igni passim comparatur. *Euclio Plautinus Aul. 1, 2, 15* interminatur ancillæ, ne ignem alat domi, *Nam si ignis vivet, tu extinguere extempulo.* Verbum *animare* hic illustrat *Heinsius*. *Taxus* convenit facibus furiarum quod venenata & mali ominis arbor est. *Apud Stat. Theb. 11, 93* conqueritur *Megara*, *Hebet infera caelo Taxus*, inferis nata & adfue- ta fax, apud superos vim suam perdit. *V. Schol. Furia de taxo arbore dicuntur habere faces.*

Torva Megæra ruit; Cadmi seu mœnia poscat;
Sive Thyesteis properet sævire Mycenis.

Dant tenebræ Manesque locum, plantisque resultant

390 Tartara ferratis: donec Phlegethontis ad undam
Constitit, & plenos excepit lampade fluctus.

Postquam perventum scopuli flagrantis in ora;
Protinus arsuras adversa fronde cupressus

Faucibus injecit mediis, lateque cavernas

395 Texit, & undantem flammaram obstruxit hiatum.

Compressio mons igne tonat, claususque laborat

Mulciber. obducti nequeunt exire vapores.

Coniferi micuere apices. crevitque favillis

Aetna novis. stridunt admissio sulfure rami.

400 Tum, ne deficerent tantis erroribus ignes,

P p 5

Semper

387 limina MSS. 390 in unda vulg. 391 accepit vulg. suscepit MSS. 392 ferventis Plant. marg. 393 averla vulg. fronde Plant. marg. 397 hærere Ald. & scripti meliores iudice Heinsio, qui etiam conjicit, obductique negant hærere. Reliqui ego, quod editum adhuc est, & intelligo. 399 strident vulg.

387 Cadmi mœnia, Thebas, theatrum tragicorum scelerum in filiis Oedipi: Mycenis celebratæ epulæ Thyestæ, de quibus ad 1,171.

389 Tenebræ inferorum & Manes defunctorum dant locum descendenti ad Phlegethonta fluvium Megæra. Huic plantas ferratas tribuit, h. e. ferreas, quæ lædi ab igne non possint.

391 Lampade; face, non satis proprie. Sed fax præstat vicem lampadis, & contra. Fluctus vocat ignes, quia Phlegethon est fluvius. Perpetua est analogia & velut parallelismus fluidorum corporum aëris, ignis, aquæ &c.

392 Hactenus de furia: nunc de Cerere. Hæc ascendit in cacumen & ad ora scopuli flagrantis, hoc est, ad cratera Aetnæ.

393 Adversa fronde, inversis arboribus, ut frons tenuis & concipiendæ spargendæque flammæ

aptior, prius occurrat igni.

394 Magnitudinem arborum, quibus usa est pro facibus Ceres, ea re indicat quod illarum frondes & cacumina tegere, implere, obstruere cavernas ignem vomentes potuere.

396 Laborat Mulciber, Vulcanus h. e. ignis, redactus velut in angustias, laborat, æstuat, difficultatem sentit.

398 Coni fructus cupressorum videntur primum & proprium hoc nomen habuisse. Vid. Serv. ad Virg. Aen. 3, 680 ubi sunt Coniferæ cyparissi. Idem epitheton nostro pinus 33, 204. Micare ad subitum motum & salientes flammæ pertinet, quales in junipero & similibus accensis observantur: hinc etiam sunt illæ subitæ favillæ.

400 Tantis erroribus, tam incerto ac forse longo, cui accingebatur,

Semper inocciduos insopitosque manere
Jussit, & arcano perfudit robora succo;
Quo Phaëthon irrorat equos, quo Luna juvencos.

Jamque soporiferas nocturna silentia terris
405 Explicuere vices: laniato pectore longas
Inchoat illa vias, & sic ingressa profatur.

„Non tales gestare tibi, Proserpina, tedas
Sperabam: sed vota mihi communia matrum,
Et thalami festæque faces, cæloque canendus
410 Ante oculos Hymenæus erat. Sic Numina satis
Volvimur, & nullo Lachesis discrimine jovit?
Quam nuper sublimis eram, quantisque procorum

Cingebam

403 jugales MSS. juvencas MS.

hatur, itineri ne ignes & faces
deficerent: quam mox enim arbor
combusta esset?

402 Robur ergo universim arbo-
rem duram, atque resistentem de-
structioni notat, licet proprium
deinde quercui factum sit.

403 Phaëthonta hic ipsum Solem
esse, apparet. Homericum epi-
rheton, Ἡέλιος Φαέθων, Il. A,
734. Hinc Virg. Aen. 5, 105
Phaëthontis equi. Hi debent ignis
valde patientes esse. Lunæ curru
(qui idem Noctis est 33, 275) hic
& 44, 61 juvencos tribuit noster.
Juvencas Auso. Epist. 5, 1 p. 589
Tertia fissipedes renovavit Luna
juvencas i. tres menses abiere, certe
tertius mensis agitur. Vid. Toll.
Et Epist. 19, 3 p. 655 Jam succe-
dentes quatibat Luna juvencas.
Tauri vocantur apud Fulgent.
Mythol. 1 p. 618 Strav. Luna --
bijugis conscenderat athera tauris,
Aitrologi etiam Taurum, sidus,
illi assignarunt. Porphy. de
Nymphar. antro p. 119 pr. Barnes.
Ἐποχῆται τὰς τρεῖς Σελήνη, καὶ
ἑφῶμα σελήνης ὁ Ταῦρος Inve-

hitur Luna, Dea, tauris: & fa-
stigium lunæ, planetæ, in quo
potentissime agit, est signum Tauri.
Passim in nummis illum Lunæ vel
Dianæ currum juvencis junctum
deprehendas, vt Deliorum apud
Gessnerum T. 18 n. 18. Caracallæ
apud eundem T. 141 n. 11 & 143, 6.
Philippi ibid. 179, 23.

405 Explicandi verbum videtur
phantasian habere veli expansi,
quale Nocti & Dianæ addere so-
lent monumenta antiqua.

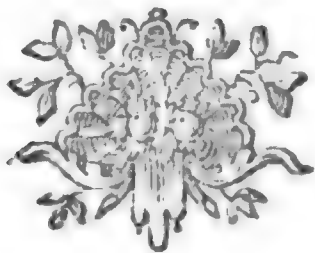
409 Cælum in talibus non ter-
ræ, qua vivorum hominum sedes
est, sed inferis opponitur & Ma-
nium sedibus.

411 Volvimur habet respectum
ad fustum illum quem torquet
Parca, qui revolutione sua fila
format. Sed quod fato subjicit
hic Deos, non videtur pertinere
ad brutam aliquam necessitatem.
Hic fatum est cupiditas Plutonis,
& voluntas, edictum, effatum
Jovis: quod indicat mox v. 419.

412 De illis procorum studiis di-
xerat 33, 133.

Omnibus admugit. Quacumque it in æquore, fulvis
 Adnatat umbra fretis, extremaque lucis imago
 445 Italiam Libyamque ferit. clarescit Etruscum
 Litus, & accenso resplendent æquore Syrtes.
 Antra procul Scyllæa petit, canibusque reductis
 Pars stupefacta filet, pars nondum exterrita latrat.

RELIQUA DESIDERANTUR

443 quocumque iit Scal. poët. 5, 14 qui hunc locum de cetero ita repræ-
 sentat, ut a nobis factum, nisi quod, typorum errore, ut videtur, pro
 admugit, est adjungit. 444 externaque

Bas. marg. Scal. l. c.

Ceres it in æquore, umbra h. e. imago facium adnatat fretis, h. e. nisi fallor, propagatur ad litora. Placet hic etiam facere, ut prætermissa vel non satis certe declarata in Thesauris revocem. Freti derivatio Varroniana a fervendo ibi proposita, vera videtur. Favet nomen defrutum quod velut defretum est, fervendo minutum. Freta dici loca maris, ubi maxime fervet atque æstuat mare, qualia sunt omnino angustiae, sed etiam litora, consideratio exemplorum etiam Ciceronianorum potest docere. V. G. pro Mure. c. 17 de motibus popularibus, Quod fretum, quem Euripum tot motus -- habere putatis. Hinc Metaphora honesta Lucret. 4, 1025 Aetatis freta pro fervore illo pubescentis adolescentiae dixit. Et ille poëtici plus satis ingenii ho-

mo Florus 1, 26. 9 populo ipsi Ro. fretum adolescentiae tribuit, secundam aetatem, in qua totam Italiam armis subegit. Poëta noster fulva facit freta, quatenus conceptum ignis splendorem referunt.

445 Est hic Epexegetis. Lux de facibus Cereris a fluctibus re-
 percussa Italiam Libyamque ferit. Itaque hinc illustratur Etruscum litus, ab altera & opposita parte resplendent Syrtes in Africae litoribus. Accensum æquor consulta figura ut passim accendi, incendi, ardere, ignis, flamma, de splendido colore & radiis percussis dicuntur.

447 Pars Scyllæorum antrorum (neque enim hic unum monstrum fingit, sed, ut res est, regionem maris scopulosam) præ stupore flammatum filet, reductis præ metu latratoribus illis canibus &c.

XXXVII

CL. CLAUDIANI GIGANTOMACHIA*

Terra parens quondam cælestibus invida regnis,

Tita-

Non habet Editio Vicentina.

* Pœmatium hoc quod mutilum ad nos pervenit, ex Græco Claudiani Latinitate donatum aut ab ipso Claudiano aut ab alio temporum istorum scriptore existimo. Idem quoque mihi persuadeo de Epistola ad Hadrianum & Idylliis nonnullis, qualia Phœnix, Hyttrix, Torpedo, Nilus & Magnes. ut enim aliquid Claudianeum in iis facile agnoscas, ita languent numeri plerumque, & raro ad auctoris nostri hæc in parte felicitatem adsurgunt. nec accesserim iis, qui seni & effæto ista excidisse opinantur. a D. Hieronymo ex Gigantomachia incerti hæc citantur,

*Quo fugis, Encelade? quasæcunque
accesseris oras,*

Sub Jove semper eris.

quæ huic poëmatio non vana conjectura accenferi possint. Græce quidem Gigantomachiam scripsisse Claudianum testis omni exceptione major Arsenius in Apophthegmaris, ex quo fragmentum primi edendum curavimus. noster ipse præfatione v. 1 Conf. Hon. (27,17)

*Enceladus mihi carmen erat vin-
ctusque Typhæus.*

Ejus Gigantomachia partem in Sicilia suo tempore inventam vir summus Petrus Bembus affirmat Epistola ad Politianum. verba ejus apponam. *Reddidere mihi Sicilienses negotiatores codicillos tuos, quibus petebas, ut Constantinum conve-*

nirent, atque ab eo tibi Claudiani Gigantomachiam, quam habere illum audieras, impetrarent. & mox, Verum quam habet Constantinus Gigantomachiam, ea potius blattomachia est. Etenim annis superioribus, dum inter vetustos ac jam prope defectos libros, quos ei non doctus homo quidam dono dederat, singula ipse (ut sui moris est) diligenter inspiceret, cum Hesiodi fragmentis in charta extrema pagina proxima, Claudiani Gigantomachia titulum reperit, & pauculos tantummodo hexametros; tum alteram iterum chartam, in qua opus desinebat. cætera tinea depopulaverant, ita ut legi non possent. hæc quoque ipsa corrupta & infida satis, ut quæ ab indoctis librariis describuntur. Igitur quæ habui, ita ut erant, huic epistolæ subtexui. quanquam in illis ipsis, quæ desiderantur, non valde multum amisimus. Nam ex versuum numero, quem eo in libro eique operi librarius supputavit, Gigantomachiam omnem carminibus CXLV constare tumet videbis. ut credibile plane sit, Claudianum eo in poëmate conscribendo luisse potius, quam ullum poëta sibi nomen quæsisse. Hæc Bembus & ex illo Heinsius, qui in altera editione monet, Barthii eandem de his sententiam, & carmen Græcum ab Arsenio huc repetitum, serius fuisse a se deprehensum.

1 Non destinavit, credo, auctor carminis justum opus gigantomachia:

Titanumque simul crebros miserata dolores,
 Omnia monstriifero complebat Tartara foetu,
 Invisum genitura nefas: Phlegramque retexit
 5 Tanta prole tumens, & in æthera protulit hostes.
 Fit sonus. erumpunt Erebo, necdumque creati
 Jam dextras in bella parant, superosque laceſſunt,
 Stridula volventes gemino vestigia lapſu.
 Pallescunt subito stellæ, flectitque rubentes
 10 Phœbus equos, docuitque timor revocare meatus.
 Oceanum petit Arctos, inocciduique Triones
 Occasum didicere pati. tum fervida natos
 Talibus hortatur genitrix in prælia dictis:

„O pubes

2 labores MS. 3 cœtu vulg. 6 er. crebris Vien. crebri al. erebi
 MS. nondumque vulg. 10 cogitque conj. Heinf. 12 voluere
 vulg. optavere Barth. ex MS. cum ferv. MSS.

chiæ: sed Idyllion tantum vel eclogam: eaque ipsa simplicem potius narrationem habet, non splendorem aliquem Poëricum. Neque vero a nobis hic aliquis exspectet enarrationem hujus argumenti, quod ab Homero inde atque Hesiodo poëtæ omnes, sed suo unusquisque modo tractarunt, quos in concordiam aliquo modo, distinguendis pluribus bellis, revocare, catalogum texere gigantum, qualem Argonautarum dedit Burmannus, Græcos componere cum Latinis, censuram agere recentiorum, in primis Eilardi Belli Frisii, cujus Belli Gigantei libri iv habentur in prima parte Deliciarum poëtarum Belgicorum, non injucundum fuerit, nec forte ad antiquitatis cognitionem & poëticam facultatem augendam inutile; sed nec otii nostri, quod nunc est, nec hujus instituti. Et nescio an mereatur hic libellus, aut hoc fragmentum, operosos Commentarios.

2 Ponit itaque auctor, ante hanc quam describere modo aggreditur

Gigantomachian fuisse aliam, qua victi Titanes, atque in Tartarum detrusi sint. Huc pertinet *Phlegra reſecta*, de qua dictum ad 27, 20. Huc Tityos v. 25.

5 Tellus etiam apud Hesiodum Theog. 147 it. 617 suos filios primum intra viscera sua, ubi & *Erebus*, continet, deinde ubi irascitur Dīs superis, vel aliis Titani- bus, eos emittit.

8 *Stridula vestigia* vocat, cum respectu ad sibilum serpentium, quos horribiles duo pro pedibus habent gigantes, quosque probabiliter illis tribuunt, quia sunt terræ filii, sub terris habitant.

11 *Arctos*, urſa minor, nunquam occidit his, qui in Zona septentrionali temperata habitant: neque *Triones* alii septem, quibus constat urſa major. V. ad 22, 458 & compara 35, 189 quem locum aut imitatus esse hic auctor, aut si idem est utriusque, in monte habuisse videtur.

- „O pubes domitura Deos, quodcumque videtis,
 15 Pugnando dabitur. Præstat victoria mundum.
 Sentiet ille meas tandem Saturnius iras.
 Agnoscat, quod Terra potest. Sic viribus ullis
 Vincor: cur Cybele nobis meliora creavit?
 Cur nullus Telluris honos? cur semper acerbis
 20 Me damnis urgere solet? Quæ forma nocendi
 Desuit? hinc volucrum vivo sub pectore pascit
 Infelix Scythica fixus comalle Prometheus.
 Hinc Atlantis apex flammantia pondera fulcit,
 Et per canitiem glacies asperissima durat.
 25 Quid dicam Tityon, cujus, sub vulture sævo,
 Viscera nascuntur gravibus certantia poenis?

Sed

16 sentiat vulg. 17 agnoscat, quid vulg. cognoscat quid Vien. cognoscat quod Barth. e MS. agnoscat quod Ald. quem sequor. si curribus illis MS. cur viribus illis conj. Heins. si vir. vulg. 18 pro nobis, vobis MS. quod placet Heins. 19 quæ semper MSS. qui vulg. 21 nullo sub MS. recidivo conj. Barth. fibroso conj. Heins. 23 sidera MS. 24 Abest ab optimo MS. hic versus.

16 Hunc usum pronominis *ille*, cui interdum *ipse* substitutum ibant critici, illustrant Heins. ad Virg. Aen. 7, 110 & Brouekh. ad Tib. 1, 4, 19.

17 Quod terra potest, tanto lubentius revocavi, quod illud *quid potest* Solocissimum sapit.

19 Cybele, quæ eadem Rhea, mater Jovis & fratrum: eadem, ex aliis fabulis, Tellus.

19 Illud *semper* etiam ponit bella quædam superiora cum filiis Terræ, s. Titanibus, in quo numero nominat hic Promethea, Atlantem, Tityon. Nempe ille Caucasus affixus, de quo est tota Aeschyli Tragædia, & Dialogus Lucianus.

23 Atlanta pœnæ causa cælum ac terram sustinere, apparet ex Aesch. Prom. victo v. 348. De genere illius, ut nempe de aliis

omnibus, poëtæ dissentiunt: nam Aeschylus l. c. Oceani fratrem facit, atque adeo Cæli s. Aetheris ac Terræ filium: alii Japeti & Clymenes filium, fratrem Promethei, quorum patruus Oceanus. Vid. Munck. & Staver. ad Hygi. fab. 1 p. 10.

23 Flammantia pondera sunt sidera, quæ videtur facere massas graves, ignitas, quale quid de Sole antiqui Physici philosophabantur, cum *μύδρον* dicerent, vel *λίθον διάτρυγον*. Vid. Menag. ad Diog. Laërt. 2, 8.

24 Acumen videtur quærere in eo, quod, cum flammantia pondera sustineat Atlas, idem tamen perpetua glacie canus sit.

25 Tityon, terræ omniparentis alumnus Aen. 6, 595, pulchre describit Claudianus 35, 337.

- Sed vos, o tandem veniens exercitus ultor,
Solvite Titanas vinclis; defendite matrem.
Sunt freta, sunt montes. nostris ne parcite membris.*
- 30 *In Jovis exitium telum non esse recuso.
Ite, precor; miscete polum, rescindite turres
Sidereas. Rapiat fulmen sceptrumque Typhæus.
Enceladi jussis mare serviat. alter habenas
Auroræ pro Sole regat. te Delphica laurus*
- 35 *Stringat, Porphyryon, Cirrhæaque templa teneto.,*
His ubi consiliis animos elusit inanes;
Jam credunt vicisse Deos, mediisque revinctum
Neptunum traxisse fretis. hic sternere Martem
Cogitat, hic Phœbi laceros divellere crines.
- 40 *Hic sibi promittit Venerem. spiratque Dianæ
Conjugium. castamque cupit violare Minervam.
Interea Superos prænuntia convocat Iris,*

Qui

27 ultro MS. 28 Post hunc versum hiatus unius versus in MS.
29 vestris nec vulg. 31 restinguite turbas MSS. 35 Porfurio MS.
tenebis, tenebris, tenebit, tenebo MSS. tenebunt conj. Barth.
38 vadis MS. 39 devellere vulg.
40 speratque vulg.

29 *Freta* hic universim pro marium omni genere poni puto, quatenus commoveretur & fervet, unde nomen esse putamus. Vid. ad 36, 444.

32 *Typhœa* ultimum Terræ filiorum facit, & horribilem illius descriptionem ponit Hesiodus Theog. 821 sqq. deinde ait illum destinatum a matre ut imperaret in locum Jovis, καὶ κεν (v. 836) ὄγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀναξεν, Εἰ μὴ ἄρ' ὅξυ νόησε πατὴρ κ. τ. λ. Sed frequens illius & Enceladi jam facta est mentio.

32 *Habenas* *Auroræ* pro die ponit, quæ præcurrere diem soleat. De *habenis* ad 1, 1 conjecturam dedimus: sed quæ ad hunc locum accommodari non potest. Cete-

rum hic etiam Solem, quod facere solent, ab Apolline distinguit.

35 *Stringat* est coronet, arte circumdet caput tuum.

36 *Eludere animos*, de vi præpositionis quam habet in *emicare*, *emergere*, *evehere*, & similibus, videtur significare in altum ludere, ludendo & illudendo, mentiando & vanis promissis extollere. Hoc facilius est in animo *inani*, qui facilius, impletur falsis, inflatur, extollitur.

42 *Iris prænuntia* Deorum, ut 36, 1 hic nihil aliud significat quam *nunciam* vel *ministram*. Sempe qui faciendum aliquid denunciat, is eo ipso prænuntiat, quid futurum sit. Sic *præcipere* vulgo

Q q

Qui fluvios, qui stagna colunt. cinguntur & ipsi
 Auxilio Manes. nec te, Proserpina, longe
 45 Umbrosæ tenuere fores. Rex ille silentum
 Lethæo vehitur curru, lucemque timentes
 Insolitam mirantur equi, trepidoque volatu
 Spissas cæruleis tenebras e naribus efflant.

Ac, velut hostilis cum machina terruit urbem,
 50 Undique concurrunt arcem defendere cives:
 Haud secus omnigenis coëuntia Numina formis
 Ad patrias venere domos. tum Jupiter infit:

„O numquam peritura cohors. o debita semper
 Cælo progenies, nullisque obnoxia fatis:
 55 Cernitis ut nostrum Tellus conjuret in orbem
 Prole! nova, dederitque alios interrिता partus?
 Ergo, quot dederit natos, tot funera matri
 Reddamus. longo maneat per sæcula luctu,
 Tanto pro numero paribus damnata sepulcris.,

Jam

45 ipse conj. Barth. Sed vid. no. ad 16. 46 invehitur malit Heinsf.
 49 proruit vel verberat conj. Heinsf. 51 turmis vulg. 58 per
 singula vulg. sæcula etiam Basf. marg. pro luctu,
 ductu, cursu al.

vulgo & prædicere apud Nepotem
 2, 7. 3 est jubere, dicere quid fa-
 ciendum sit.

46 Comparatur 35, 193 & quæ
 dixi ad v. 11.

48 Cæruleas naves utrum obfur-
 vum equorum colorem, an ab
 exeunte vapore obscuro, dixerit,
 & an pulchre dixerit? non pro-
 nunciaverim.

51 Formas omnigenas sumfere DI
 in pugna contra gigantas. Sic
 Rhoecum retorfit leonis unguibus
 horribilique mala Bacchus apud
 Hor. Car. 2, 19. 23. Sed metui il-
 lam in animalia deorum mutatio-
 nem in isto bello tribuunt Pieri-
 des, & Bacchum in capro
 fuisse canunt, apud Ovid. Met.
 326. Ex illa re ortam esse puta-
 bant homines illam Aegyptiorum

rationem sub animalium imagine
 colendi Deos. Vid. qui magno
 numero laudantur a VV. DD. ad
 Ovid. l. c. & ad Hygi. fab. 196. Add.
 Diod. Sic. 1, 86 & quæ ibi Wessel.

53 Debita cælo semper progenies,
 quos semper habere cælum, sem-
 per frui honore divino, fatum est:
 quod statim addit, nullis obnoxia
 fatis, primum ipso numero plu-
 rali varietas & inconstantia quæ-
 dam in eo, qui obnoxius illis est
 indicatur, deinde hoc nomen ob-
 noxius triste quiddam atque ad-
 versum notat cui quis ob noxam
 aliquam suam subjectus sit.

56 Interrita superiorum contra
 suos Titanas bellorum exitu, alios
 novosque partus dedit Terra.

58 Manere luctu, omissa præpo-
 sitione, duriusculum: sed pluri-
 bus

- 60 Jam tuba nimborum sonuit: jam signa ruendi
 His æther, his terra dedit: confusaque rursus
 Pro domino Natura timet. Discrimina rerum
 Miscet turba potens. nunc insula deferit æquor:
 Nec scopuli latuere mari. quot litora restant
 65 Nuda! quot antiquas mutarunt flumina ripas?
 Hic rotat Aemonium præduris viribus Oeten:
 Hic juga connixis manibus Pangæa coruscat.
 Hunc armat glacialis Athos: hoc Offa movente
 Tollitur. hic Rhodopen Hebri cum fonte revellit,
 70 Et socias truncavit aquas, summaque levatus
 Rupe Giganteos humeros irrorat Enipeus.

Q q 2

Subsidit

- 61 bis æther, bis *vulg.* 66 Aemoniam MS. artubus *Cuj.*
 67 cunnixus, convexis MSS. 69 ponte, sponte, parte MSS.
 70 volurus *ex MS. malit Heinſ. quod receptum*
in ed. 2.

bus locis suspectum mihi hoc carmen.

61 *His*, DIs, æther s. cælum, *his*, Gigantibus, Terra mater.

62 *Naturam* hic etiam facit personam, a DIs & rebus ceteris distinctam, ut 35, 371. Nostri *mundum* solentita appellare. Suspensis animis expectant privati, quis rerum potiturus sit, ut grex boum tauris certantibus, ut in galiorum certamine cohors. Ceterum quæ jam sequitur descriptio, ejusque similes, suadent gigantomachias excogitatas ad reddendam rationem qualemcunque insignium mutationum, quæ aliam aliamque faciem orbi, quem habitamus, intulere, quas sub tali imagine & magnifice proponere, & juniorum phantasiæ ac memoriæ imprimere se sperabant. De Aetna & Phlegreïs campis, res manifesta.

64 Videtur duas res oppositas dicere. *Insula deferit æquor*, non amplius videtur insula sed continens, subducta aqua. Nunc scopuli, eminere adhuc visi & minari cælo, *latuere mari* submersi.

67 *Pangæum* & *Athos* etiam conjunxit Claudianus 3, 336. Hic præsertim locus ingenio illo dignus videtur. Quanti sunt, qui *coruscant*, h. e. celeri motu vibrans & iaculantur montes, qui cum monte fontes fluminum tollunt?

70 *Truncantur aquæ sociæ* Hebri, ab aliis fluminibus invecitæ capite suo.

71 Magnifica imago. Conati sunt gigantes inter alia (Virg. Ge. 1, 282) *Offæ frondosum involvere Olympum*. Ex Olympo delabitur *Enipeus*; hic una sublatus nequidem perfundit, sed tantum irrorat *Giganteos humeros*. Alius est Thessaliæ Enipeus Pharsalum præterfluens, de quo ad 26, 183.

- Subsidit patulis tellus sine culmine campis,
 In natos divisa suos. Horrendus ubique
 It fragor, & pugnae spatium discriminat aër.
 75 Primus terrificum Mavors non segnis in agmen
 Odrysiis impellit equos, quibus ille Gelonos,
 Sive Getas turbare solet. Splendentior igni
 Aureus ardescit clipeus, galeamque nitentes
 Arrexere jubæ. Tunc concitus ense Pelorum
 80 Transigit adverso, femorum qua sine volutus
 Duplex semiferi connectitur ilibus anguis,
 Atque uno ternas animas interficit ictu.
 Tum superinsultans avidus languentia curru
 Membra terit, multumque rotæ sparsere cruoris.
 85 Occurrit pro fratre Mimas, Lemnumque calentem
 Cum

72 subsedit *al.* 74 fit fragor *malit Heins.* 80 qua parte *vulg.*
 sine *Ald. & MSS.* 82 trinas *al.* 83 dum -- avido *conj. Barth.*
 dum -- rapido *conj. Heins. pro curru, cursu MS.* 84 cruorem *vulg.*
 85 occurrit *conj. Heins. cadentem MSS.*

72 Quam diu montes ita in
 manibus gigantum & in altum
 sublatis erant, iis locis planities
 & campi erant, sine culmine, aut
 eminentia.

74 Aër est illud spatium inter
 utramque aciem medium, in quo
 deinde concurritur, μεταίχμιον.

76 Odrysa in Thraciæ populis
 celebriores: ab his quidquid Thra-
 cium est, aut Septentrionale, aut
 Martium denique, quod Mars
 proprium Thraciæ gentis numen
 erat, Odrysum poëta vocare solent.

79 Arrexere galeam jubæ, h. e.
 altiore, terribilioremque adeo
 fecerunt videri.

81 Duplex anguis, pro duobus
 pedibus, connectitur ilibus semiferi
 gigantis. Ilia semifera non viden-
 tur dici, sed semifer est totus gi-
 gas, Pelorus, quod ipsum nomen
 monstrum, & prodigium notat,

& datum uni de promuntoriis
 tribus magnis Siciliæ. Cui hoc
 epitheton non minus quam Cen-
 tauris, quorum pæne proprium
 est, convenit.

82 Ternas animas habere dicas
 Pelorum, unam humanam supe-
 rum corpus ad ilia usque animan-
 tem, duas serpentinas, quibus
 vivant duo qui pro pedibus sunt,
 serpentes.

85 Hunc locum expressit Sido.
 Apollin. car. 15, 25. Sed ponamus
 aliquot versus, Hic rotat excus-
 sum vibrans in sidere Pindum
 Enceladus, rapido fit missilis Ossa
 Typhæo Porphyriion Pangæa ra-
 pit, Rhodopenque Adamastor Stry-
 monio cum fonte levat, veniensque
 superne Intorto calidum restin-
 guit flumine fulmen. Hic Pallas
 Pallanta petit, cui Gorgone visu
 Juvenit solidum jam lancea tarda
 cadaver.

Cum lare Vulcani spumantibus eruit undis:

Et prope torfisset, si non Mavortia cuspis

Ante revelato cerebrum fudisset ab ore.

Ille viro toto moriens, serpentibus imis

90 Vivit adhuc stridore ferox, & parte rebelli

Victorem post fata petit. Tritonia virgo

Profilit, ostendens rutila cum Gorgone pectus,

Adspectu contenta suo, non utitur hasta.

Nam satis est vidisse semel. primumque furentem

95 Longius in faciem saxi Pallanta reformat.

Ille, procul subitis fixus sine vulnere nodis,

Ut se letifero sensit durefcere visu,

(Et steterat jam pæne lapis) „Quo vertimur? inquit,

Quæ serpit per membra silex? qui torpor inertem

100 Marmorea me peste ligat?„ Vix pauca locutus,

Q q 3

Quod

88 relevato Ald. & MS. revelatum MS. relatu MS. celebrato MS.

unde terebrato dedit Heinsf. fud. ab ore cerebrum MS. 91 ferit

MSS. 92 obtendens malit Heinsf. 94 ferentem, frementem MS.

ruentem Longius, vel frementem Anguibus conj. Heinsf. 95 pro

faciem, formam MSS. 99 qui vulg. Sed quæ MSS. &

usus Claudiani.

cadaver. Hic Lemnum pro fra-
tre Minas contra Aegida torquet,
Impulsumque quatit jaculabilis in-
sula cælum Plurimus hic Bria-
rens populofo corpore pugnat, Co-
gnatam portans aciem, cui vertice
ab uno Cernas ramosis palmas
fruticare lacertis.

86 Bene factum, quod domi
non fuit Vulcanus, periculum
alias subiturus illi non dissimile,
quum de cælo dejectus est, 12. A,
591: ubi illum Jupiter iratus
Πῖς ποδὸς τεταγὼν ἀπὸ βῆλῃ
δεσπεσίοιο, Corruptum pede deiecit
de limine Olympi.

93 Adspectu hic capiendum pas-
sive, ut loquuntur Grammatici.
Non est mortiferum, si quem Mi-
nerva adspexit, non illa fascinat
vel interficit quemquam suorum
oculorum conjectu: sed obrige-
scunt & in saxum mutantur, qui

Medusæ, Gorgonum unius, caput,
quod pectori præfixum fert Pal-
las, adspiciunt. Ergo debebat ex
Grammaticorum decreto dicere
poëta Adspectu contenta sui. Sed
jam ostendit Vossius de constr.
c. 57 etiam possessivo pronomine
in tali re locum esse. Sed & il-
lud satis est vidisse semel ita intel-
ligendum, satis est ad perniciem
gigantis, si ille viderit, adspexe-
rit semel Gorgona. Hæc ita se
habere, tum reliqua Medusæ fa-
bula docet, tum collatus cum
h. l. v. 106. 113.

94 Furentem longius interpretor,
longius progressum in furore, non
subsistentem intra primum cona-
tum, Pallanta.

96 Nodi sunt partes induratæ
quæ & ipsæ moveri non possunt,
& vicinarum motum impediunt.

Quod timuit, jam totus erat, sævusque Damastor,
Ad depellendos jaculum dum quæreret hostes,
Germani rigidum misit pro rupe cadaver.

Hic vero interitum fratris miratus Echion,
105 Inscius auctorem dum vult tentare nocendo,
Te, Dea, respexit, solam quam cernere nulli
Bis licuit. Meruit sublata audacia pœnas,
Et didicit cum morte Deam. Sed turbidus ira
Palleneus, oculis adversa ruentibus atrox,
110 Ingreditur, cæcasque manus in Pallada tendit.
Hunc mucrone ferit Dea cominus: ac simul angues
Gorgoneo riguere gelu, corpusque per unum
Pars moritur ferro, partes periere videndo.

Ecce autem medium spiris dilapsus in æquor
115 Porphyryon trepidam conatur rumpere Delon,
Scilicet ad superos ut torqueat improbus axes.

Horruit

101 sævitque MS. Jamastor, Jemastor MS. Adamastor Sidon.
104 miratur vulg. 106 ægida malit Heinfs. 108 iram Vien.
Idam Bas. Junt. Plant. Claver. Barth. Ida Ald. Idan, Idas al.
109 Palladis MSS. Pallaneus Vien. Bas. Ald. Plant. Palleneus etiam
Junt. & tuctur Claver. 110 Aggreditur malit Heinfs. 115 vel-
lere vulg. vincere MS. rumpere Bas. marg.
vertere Cuj.

103 Felix phantasia. Quærit
telum, Damastor, saxum ingens,
rupem, montem adeo. Cum ni-
hil offerretur commodius, ipsum
saxum, in quod mutatus fuerat
Pallas, arripit.

107 Sublata audacia, pro elata,
ut Ter. Hec. 3, 5. 56 Sublati ani-
mi sunt.

108 Discimus, quidquid pri-
mum experimur. Simul & eodem
actu expertus est, quid posset
sua cum Gorgone Minerva, & quid
esset mori.

110 Cæcæ manus, quæ non a
consilio reguntur, sed a furioso
jactantur impetu.

114 Spira sunt volumina & cur-
vaturæ draconum, quas forman-
do moventur & locum mutant,
progredi enim proprie dici non
possunt. Sic 33, 185.

115 Delon insulam eo facilius se
putat a radicibus suis revulsurum,
quia non pridem ex immobili &
fluctuante Asterie, quo commo-
dius puerperium Latonæ exci-
peret, stabilita & fundo continens
facta erat. Ejus rei conscientia
trepida est Delos, & clamat, En
iterum convulsa feror. Vid. Callim.
in Delum v. 51.

Horruit Aegæus: stagnantibus exfilit antris
 Longævo cum patre Thetis, desertaque mansit
 Regia Neptuni, famulis veneranda profundis.

120 Exclamant placidæ Cynthi de vertice Nymphæ:
 Nymphæ, quæ rudibus Phœbum docuere sagittis
 Errantes agitare feras, primumque gementi
 Latonæ struxere torum, cum lumina cæli
 Parturiens geminis ornaret foetibus orbem.

125 Implorat Pæana suum conterrita Delos,
 Auxiliumque rogat; „Si te gratissima fudit
 In nostros Latona sinus, succurre precanti.
 En iterum convulsa feror.”

RELIQUA DESIDERANTUR

120 placido cunctæ *vulg.* placidæ cuncto, placidæ cunctæ MSS.

125 *Hic versus* Implorat &c. *abest a* MSS. 126 rogant MSS.

rogans *conj. Heins.* 127 vestro — sinu MSS. 128 post feror,

succurre roganti *add. ante Heins. Sed in* MSS.

desideratur.

117 *Aegæus*, Neptuni filius, pater Thesei, a quo *Aegeum* mare dictum est. Hic perturbatus, a motu Deli. *Thetidis* pater Nereus, Oceani filius. *Famuli profundi* Neptuni Tritones & æquorei DI alii. *Cynthus* Deli mons, cui *Nymphæ* tribuuntur, Dianæ comites venatricis, quod generale nomen etiam Oreadas, Dryadas, complectitur. Hæ antiquiores Apollinem etiam venari docuerant, quin Latonæ ministraverant

parturienti Apollinem & Dianam, Lumina eosdem cæli, Solem ac Lunam &c.

125 De *Pæanis* appellatione vid. ad 2, II.

126 *Gratissima* Latona, quæ adeo vult me frui munere, quod mihi tribuit, ob hospitium quod parturientem & a Junone exagitata recepi. Hæc est materia Hymni Callimachei, quem modo laudavi.

XXXVIII

ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΥ

ΕΚ ΤΗΣ ΓΙΓΑΝΤΟΜΑΧΙΑΣ

Κύπρις δ' ἔτε βέλος φέρειν, ἐθ' ὄπλον· ἀλλ' ἐκόμιζεν
 Ἀγλαΐην· θεμένη γὰρ ἐπ' ὄμμασιν ἄγγελον αὐδὴν,
 Πρῶτα μὲν ἀπλεκέας περόνη διεκρίνατο χαίτας,
 Καὶ πλεκτάς ἔσφιγξε πυκνῷ περιπλέγματι σειράς,
 5 Σтилβεῖ δ' ὀφθαλμῶν ἐρατὲς ὑπεγράψατο κανθῆς·
 Λεπτὰς εὐανέμοιο ῥαφὰς χαλάσασα χιτῶνος,
 Πορφυρέων ἐκρύπτειν ὑφ' εἵμασιν ἄνθεα μαζῶν,
 Ὅμματος εἰς ἄγρην ὠπλισμένη· εἶχε γὰρ αὐτῇ
 Πλέγμα κόρυν, δόρυ μαζῶν, ὀφρῦν βέλος, ἀσπίδα κάλλος,
 10 Ὅπλα μέλη, θέλγητρον ἐν ἄλγεσιν· εἰ δέ τις αὐτῇ
 Ὅμμα βάλη, δέδομητο.

1 Arsenius, Monembasiz Episcopus, in libro Αποφθέγματα Φιλοσόφων, quem inscripsit Leonis x, quemque ordine elementorum disposuit, sub ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΥ, αὐτε, quod sententiam non mutat.

2 Pro αὐδὴν tenui mutatione legendum puto αὐγὴν, quod in versione expressi per radium.

3 Arsen. διέκρινε, male.

4 Arsen. male σειρεῖς.

HAEC AD VERBUM SIC
TRANSFERAS

- C**ypriſ neque telum ferebat, neque arma: ſed gerebat
Venuſtatem. Cum enim in oculis poſuiſſet explora-
torem radium,
Primum confuſas acu diſcriminavit comas,
Et plexiles denſo circumflexu catenas conſtrinxit:
5 Ac ſplendore amabiles oculorum orbes fucavit:
Tum tenues fluentis futuras laxans tunicæ,
Purpurearum non celavit ſub veſte flores papillarum.
Oculi ad venatum ſic armata fuit: habuit enim ipſa
Cincinnos galeam, haſtam papillas, ſupercilium ſagit-
tam, clipeum pulchritudinem:
10 Arma membra, delinimentum in doloribus. Si quis
vero illi
Oculum adjiceret, jam ſuperatus erat.

6 Λεπτὰς in Heinſianis nihili eſt. Melius Barthius dedit λεπτάς. Sed Χιτῶνας adhuc editum eſt, cum tamen adjectivum ἐνανέμοιο Genitivum requirat. Ceterum verſus ſextum & ſeptimum licet pæne ad verbum ſic reddere:

*Tum tenues laxans tunicas, Indi-
bria ventis, Florem purpurea male
celat veſte papillæ.*

7 Delevi δ' poſt Πορφυρέων,
quod ortum puto a mala inter-
punctione.

8 Arſen. ὠπλιſμένο vitioſe.

CL. CLAUDIANI EPISTOLAE†

XXXIX

I. DEPRECATIO AD HADRIANUM PRAEFECTUM PRAETORIO*

U^sque adeone tuæ producitur impetus iræ?
 Nullus tot finis lacrimis? Subitifne favorem
 Permutas odiis? Quo mens ignara nocendi,
 Quo sensus abiere pii? Tantumne licebit

Invidiæ?

* Satisfactio pro se apud Stilichonem MSS. Epigramma satisfactio-
 nis apud Hadrianum prætorii præfectum *Bas. Claver.* Epistolæ. Ad
 Hadrianum *al.* 2 erat MS. nullus tot MS. Hinc nulla ne tot
conj. Heins. subitisque *al.* 3 permittas MSS. & *Cuj.*

† Quo magis ad pedestrem & humanum sermonem, ac quotidianum, demissa esse debet epistola, eo magis ætatem illam & ingruentem barbariei tumorem frigidum, quem illi sublimitatem, pulchritudinem certe, interpretabantur, respicit. Igitur cum hic examinare singula ac reprehendere nec vacet nec libeat, illud certe admonendi videntur lectorum quidam, ne ex harum, quæ sequuntur scriptionum stilo totum Claudianum judicent; alii, ne, quia superiora egregie plerumque & optimorum exemplo dicta sunt, ideo hæc etiam simpliciter probari debere putent: sed utrique meminerint, prosam prius corruptam esse orationem, quam poësin, tenue illud & nuditate sua amabile genus, quam ornatum & magnificum. Quod diximus, in

hac epistola non ita animadvertitur propter affectus vehementiam, & in altera propter splendorem personæ, in tertia eo magis offendit.

* Hadrianum magistrum officiorum sub Honorio intra A. D. 397 & 405 habet Prosopographia Cod. Theod. Gothofrediana: Præfectum autem Prætorio intra A. 412 & 416. Si duo sint homines, ad priorem potius referenda videtur epistola, quæ a juvene Claudiano scripta intelligitur ex v. 6. Videtur autem carminibus læsisse patronum ante suum, & forte habemus illud, quod quis vocet corpus delicti, Epigr. 30 s. n. 80. quod jam suspicatus est Barthius. Cf. dicenda ad v. 51.

3 Mens ignara nocendi pulchra innocentiae descriptio, non stuporis.

- 5 Invidiæ? tantum strepitus valere maligni?
 Me dolor incautum, me lubrica duxerit ætas,
 Me tumor impulerit, me devius egerit ardor:
 Te tamen haud decuit paribus concurrere telis.
 Humanæ Superos numquam tetigere querelæ,
 10 Nec vaga securum penetrant convicia cælum.
 Excessit jam pœna modum. Concede jacenti.
 En adsum. veniam confessus crimina posco.
 Manibus Hectoreis atrox ignovit Achilles.
 Ultrices Furias matris placavit Orestes.
 15 Reddidit Alcides Priamo, quas ceperat, arces.
 Pellæum juvenem Regum flexere ruinæ;

Darium

- 6 decor *MS.* incautum *MS.* *Cnj.* me calor incautum *conj.* *Heinsf.*
 7 timor *vulg.* pro ardor, error *MS.* 11 pro modum, scelus *Cuj.*
 13 adsum en *MS.* Hinc Adsum en, en ven. *conj.* *Heinsf.*
 14 victrices *al.* Sed ultrices jam *Ald.Basf. Clav.*

5 *Strepius* duo credo significat, tumultuosos plurium sermones, & confusos, quibus inimici deferebant poëtam apud Hadrianum.

6 Hæc descriptio criminis poëtæ, collata cum v. 53, ubi se tanquam vatem peccasse innuit, firmat opinionem modo propositam, de causa irarum Hadriani. Coniunctivi illi *duxerit, impulerit, egerit* sunt non plane quidem confitentis, nec tamen valde repugnantis, aut negare crimen sustinentis.

7 *Tumorem & tumidum* de ira noster usurpat etiam alias, V. G. 5, 117.

8 Similis deprecatio illi Thaidis expostulationi apud Ter. Eun. 5, 2. 26 *Nam si ego digna hac contumelia sum maxime; at tu indignus, qui faceres, tamen.*

9 *Querela* hic non sunt lamentantium & de sorte sua querentium, sed accusantium, ut cum in laude conjugum ponitur in sepulchrali monumento, *sine querela* eos vixisse.

10 *Vaga convicia*, quæ nihil certi & definiti criminis habent: *securum cælum* quod neque curat neque metuit injurias.

13 Cadaver Hæctoris intelligit, quod raptare circa mœnia Trojæ rogatus a Priamo desit Achilles. Hos *Manes* vocat etiam Plinius 11, 37 s. 54 *Pleraque alitum e Manibus hominum oculos potissimum appetunt.* Sic 44, 72.

14 *Furias* interfectæ a se, patris Agamemnonis ulciscendi causa, *matris* Clytæmnestræ, placavit tandem Orestes: quod est argumentum fabulæ Aeschyli, Eumenidum, quo nomine placatas sibi Erinnyas ille appellavit.

15 Priamum ipsum forori Hesiônæ condonatum alii narrant. Vid. Apollod. Bibl. 2, 4. 9 p. 113 & 2, 6. 4 p. 127.

16 *Pellæus juvenis* Alexander M. est. V. ad 8, 374.

Darium famulis manibus doluisse peremtum

Fertur, & ingenti solatus fata sepulcro.

Tradita captivo spatiosior India Poro.

20 Conditor hic patriæ. Sic hostibus ille pepercit.

Hunc virtus tua digna sequi. quemcumque Deorum
Læsimus, insultet jugulo, pascatque furorem.

Gratia diffluit: sequitur feralis egestas:

Desolata domus: caris spoliatur amicis.

25 Hunc tormenta necant: hic undique truditur exsul.

Quid superest damnis? quæ sæva pericula restant?

Emollit rabiem prædæ mortisque facultas,

Prætereunt subjecta feræ, torvique leones,

Quæ

17 et Dar. MSS. famuli Claver. Raph. Jans. Barth. Adjectivam rationem exemplis firmat Heins. 19 traditaque est capto Cuj. 23 defluxit al. Sed perpetua fere τῆς de ac di permutatio. 25 pellitur Cuj. 26 damni Cuj. piacula susp. Heins. 27 & 28 transpositis hemistichis, Præt. subj. f. mortisque fac. Em. r. pr. Claver. & Heins. ex uno MS. cujus librarius sic festinationem suam non infelicitè videtur correxisse.

17 Bessum Darii domini sui interfectorem crudeliter necari iussit Alexander apud Curt. 7, 5. 40; ipsum Darium regio apparatu sepeliri iussit. II extr.

19 Porum post victoriam Alexander donavit ampliore regno, quam tenuerat Curt. 8, 14. 45.

20 Conditor fuit Alexander patriæ communis Hadriani & Claudiani. Hinc v. 55 commune solum Pharos: & Pharii nomine designat Hadrianum n. 80.

21 In Deos se nihil peccasse confirmat: nisi tamen Augustam familiam intelligit, in quam proprie committi majestatis crimen, in qua lædi majestas, potuit.

23 Miseriam describit, in quam Hadriani ipsum iræ conjecerint. Videtur autem crimen majestatis conflatum Claudiano, arrepti familiares, & amici. Potuisse ea tempestate crimen hoc nasci ex offensione Magistri, Officiorum, luculenter

apparet ex constitutione Arcadii & Honorii, quæ habetur (l. 3 C. Theod. ad L. Corn. de Sicariis & doctissimo ad eam Commentario Jac. Gothofredi, præsertim §. 7 p. 104 ad verba legis, Quisquis scelestam inierit factionem - de satellitibus, consociis, ac ministris. Dixit delator, Acerbe ludit poeta in Magistrum Officiorum inter sodales: ergo conjuravit cum illis. Sunt hic, nisi fallor, omnia hujus rei Phænomena. Ceterum Diffluxit placet, ut exprimatur illa dispersio & dissipatio amicorum, de qua Hor. Car. 1, 35. 26 Diffugiunt cadis cum face sicatis amici. Nempe Gratiæ nomine intelligitur multitudo hominum bene cupientium, quam qui habent dicuntur gratiosi.

27 Vult in pudorem dare Hadrianum, ne crudelior esse velit bestiis. Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni. Credo hoc Nasoni Trist.

Quæ stravisse calent, eadem prostrata relinquunt.

- 30 Nec nisi bellantis gaudet cervice juvenci
Nobiliore fames. Secuit nascentia fata
Livor, & ingesto turbavit gaudia luctu.
Jam jam suppliciis fessos, humilesque, serenus
Respice. Quid tanta dignaris mole clientem?
- 35 In brevibus numquam sese probat Aeolus antris:
Nec capit angustus Boreæ certamina collis.
Alpes ille quatit, Rhodopeia culmina lassat.
Incubuit numquam cælestis flamma salictis,
Nec parvi frutices iram meruere Tonantis.
- 40 Ingentes quercus, annosas fulminat ornos.
Hoc pro supplicibus ramis, pro fronde Minervæ,
Hoc carmen pro ture damus. Miserere tuorum.
Me, precor, heu, me redde mihi! gravibusque medere
Vulneribus,

29 valent *vulg.* calent *est ex MSS.* 30 gaudent c. juvenci Nobiliore fame *vulg.* Sed *pulchre locum ex MSS. restit. Heinsf.* 31 vota *vulg.*
32 inlato *Cuj.* 34 morte *vulg.* Sed mole jam *Ald. & MSS.*
35 undis *vulg.* 37 quassat *al.*

Trist. 3, 5. 33, nisi leo esuriat. Ceterum ita ordinari possunt pro nostræ linguæ ingenio explicarique verba: Facultas prædæ possidendæ, & inferendæ mortis, emollit rabiem s. rabiosam cupiditatem utriusque rei. Additur ἐνεξήγησις, Prætereunt &c.

31 Nascentia fata, incipientem felicitatem a gratia Hadriani, antea patroni, significant.

34 Molem dicit omnem vim & auctoritatem viri in magna dignitate, qualis est illa Magistri Officiorum, constituti. In clientis nomine & humilitatis quædam notio inest, & necessitudinis ejus, quæ potius servare illum ac liberare malo suadeat, quam opprimere.

41 Supplices rami, ἐπεσιώνη, baculus vel furculus, foliis molli-
bus, vel lana adeo, obvolutus:
talisis est frons Minervæ, olivæ ramus, quem supplices præferunt
& ostendunt, quo indicant, se lædendi omnem animum abjecisse.
Hinc pacales olivæ Ovid. Met. 6, 101. Et ex Ponto 1, 1. 31 Adjacet in bello pacatæ ramus olivæ.

42 Pro ture, quo etiam parvo placantur ipsi Dii. Pronomine Tuorum apertius hoc indicat, quod clientis nomine illum innuisse, modo monebam. Qui se dedit victori, jam victoris est: hujus deinde interest servare dediticium.

43 Me redde mihi h. e. conditionem meam priorem, ut quasi postliminio sum, qui ante iras tuas fueram. Formula optimis usurpata, etiam Tullio.

- Vulneribus, vitamque jube famamque reverti.
 45 Quæ per te cecidit, per te fortuna resurgat.
 Sanus Achillea remeavit Telephus hasta;
 Cujus pertulerat vires, & sensit in uno
 Letalem placidamque manum. medicina per hostem
 Contigit, & pepulit, quos fecerat ipse, dolores.
 50 Quod si nec precibus, fletu nec frangeris ullo,
 Eripe calcatis non prospera cingula Musis.
 Eripe militiam. Comitem me pelle sodalis.

Scilicet

46 Achilleis --- herbis *vulg.*47 in imo *Bas. marg.*50 flesteris *vulg.* Sed frangeris *etiam Vien.*52 sodalis *Raph.*

44 *Vitam* dicit, ut optimi quique, Terentius, Cicero, de vita tranquilla & honesta: quod *famam* reverti jubere vult Hadrianum, jam decretum interpositum fuisse videtur, a quo infamia quadam pulsaretur poëta: infamia proprie dicta notatum non fuisse, apparet ex v. 51. Videtur in sodalis vel amici (v. 24) pœna ipse *ambustus*, ut loquuntur de talis periculi societate. Vid. v. 52.

46 *Telephus* ille Mysiæ rex supplex Achilli, a quo vulneratus fuerat, vel *hasta* adinota, ejusve rubigine (unde derivant curationes quas vocant sympatheticas) vel *herbarum* ope, quarum vim a Chirone didicerat, curatus est. Vid. Passerat. & Brouckh. ad Prop. 2, l. 65, Salvagn. in Ovid. Ibim 257, Munck. & Staver. ad Hygi. fab. 101. Itaque ex Mythologis decidi non potest, *Achillea* ne *hasta*, an *Achilleis herbis* hic præferendum sit. Utitur noster iisdem placatæ magnorum heroum iræ exemplis, quibus Horatius in Canidia sua Epod. 17: quæ forte res induxit Claverium, ut putaret, hic etiam illudi tantum Hadriano, a poëta, qui jam tum Scilichonis

clipeo tutus fuerit. Quod si ita est, quod tamen non simpliciter ausim adfirmare, profunda sane hæc Ironia fuerit.

51 *Calcatis Musas* intelligit poëta, nisi fallor, amicum, de quo v. 24, propter versus punitum vel suos vel Claudiani. Huic nostro venia data quamcunque ob causam: sed malle se dicit, vel simulat certe, cum amico exulare. Negat *cingula* h. e. munera & honores militiæ, (vid. ad 20, 321) sive ea aulica sit, sive armata, Musis, earumque cultoribus esse *prospera*. Hac ipsa vero petitione illud forte agit, ut revocationem amici extorqueat, ut Senatus Romanus cum in carcerem comitatur Catonem, invidiam fecit Cæsari apud Gell. 4, 10. Huc pertinet illa Ironia v. 53 & 54 similis illi Virgilianæ Junonis ad Venerem Aen. 4, 93 *Egregiam vero tandem, & spolia ampla refertis Tuque puerque tuus: magnum & memorabile nomen* &c. Et sunt sane hæc ultima carminis ita comparata, ut non humilem deprecationem, sed expostulationem viri fortis, sapiant.

Scilicet insignes de paupere vate triumphos!
 Scilicet egregiis ornabere victor opimis!

55 Irruat in miseros cognata potentia cives!

Audiat hoc commune solum, longæque carinis
 Nota Pharos, flentemque attollens gurgite vultum
 Nostra gemat Nilus numerosis funera ripis.

53 insigni --- triumpho *vulg.* insignes triumphos etiam *Vien.*

54 scil. & spoliis *MS.* 55 sæuiat *vulg.*

56 aud. hoc *vulg.* longisque *MSS.*

45 Hinc colligas cognatum fuisse Hadriano Claudianum, & hinc forte ei plus indultum, hinc etiam natam vel fiduciam vel audaciam liberius cum viro agendi. Alex-

andrinum quidem utrumque fuisse, jam indicatum ad v. 20.

58 Numerosa Nili ripæ propter septuaginta ostia Nili.

XL

II AD SERENAM *

Orphea cum primæ sociarent lumina tedæ,
 Ruraque compleret Thracia festus Hymen:
 Certavere feræ, picturatæque volucres,
 Dona suo vati quæ potiora darent.
 5 Quippe antri memores, cautes ubi sæpe sonoræ
 Præbuerant dulci mira theatra lyræ,
 Caucaseo crystalla ferunt de vertice lynces,
 Gryphes Hyperborei pondera fulva soli.
 Furatæ Veneris prato per inane columbæ

Floreæ

- * de nuptiis *add. Cuj.* 1 primum -- numina *vulg.* primæ -- lumina *Claver.* primæ *MSS.* primo -- numine, primum -- munere *al.*
 2 tertia *Baf. marg.* 5 pro cautes, cantus *vulg.* sonore, canore *al.*
 cantus -- sonore Præbuerat dulcis *Clav.* dulces *conj. Barth.*
 9 furato *MS.* purgato *MS.* Pæstano *conj. Heinsf.*

* Serenæ Stilichonis uxori, de qua n. 29, gratias agit, quod proxenetria sibi & conciliatrix locupletis, ut videtur, sponsæ esse voluerit: cumque ob mare interjectum præsens auspiciū facere nuptiis non possit, rogat, ut absens faveat.

1 *Prima tæda*, (pro qua exemplo optimorum dicit *Lumina tædæ*) est nuptialis. Est enim altera quoque funebris. Cornelia Lepidi apud Prop. 4, 11. 46 *Viximus insignes inter utramque facem*, a nuptiis ad mortem. Illa primæ tædæ lumina sociarunt Orphea Eurydicæ.

2 *Thraciam*, Orphei patriam & theatrum, complevit Hymen, i. apparatus, solemnitas, clamor nuptialis.

3 Habemus hic munuscula nuptialia a clientibus collata, ut Ter. Phor. 1, 1. 5 *Herilem filium*

ejus duxisse audio uxorem, ei credo munus hoc contrahitur. Vestigal connubiale, lepide vocat noster v. 18.

7 A Caucasi frigoribus Lynceas venire facit credo ob eam rationem, qua Plinii verbis ponemus 8, 38 *Lyncum humor* (urina) *glaciatur* -- in gemmas -- *lyncurium vocatas*. Tale quid cum illius memoriæ obversaretur, admiscuisse videtur illud de crystallo, de quo idem Plin. 37, 2, cum indicasset crystallum fieri gelu vehementiore concreto, addit, *Non alibi certe reperitur, quam ubi maxime hibernæ nives rigent: glaciemque esse certum est, unde & nomen Græci dedere.*

8 De Gryphibus aliquid dictum ad 28, 30. *Aurum* -- a gryphibus apud Scythas (hi sunt hyperborei) erutum Plin. 33, 4.

9 *Per inane*, per aëra volantes.

- 10 Florea connexis ferta tulere rosis:
 Fractaque nobilium ramis electra sororum
 Cycnus oloriferi vexit ab amne Padi.
 Et Nilo Pygmæa grues post bella remenso
 Ore legunt rubri germina cara maris.
- 15 Venit & extremo Phœnix longævus ab Euro,
 Apportans unco cinnama rara pede.
 Nulla avium pecudumque fuit, quæ ferre negaret
 Vectigal meritæ connubiale lyræ.
 Tunc opibus, tot que Heliconis sedula regno
- 20 Ornabat propriam Calliopea nurum.
 Ipsam præterea dominam stellantis Olympi
 Ad nati thalamos ausa rogare parens.
 Nec sprevit Regina Deum, vel matris honore,
 Vel justo vatis ducta favore pii.
- 25 Qui sibi carminibus toties lustraverat aras,
 Junonis blanda numina voce canens,
- Præliaque

11 mobilium MS. lapsaque flebilium, *vel* fletaque nob. conj. Heinsf.

14 cana MSS. Parm. Vien. 16 mira MSS. etiam Cuj. rara

etiam aliorum exemplis firmat Heinsf. 24 victa MS.

amore MS.

11 *Electra*, sorores Phaëthontis, *Cycni*, *Padus* ejusdem fabulæ partes, quam si opus sit facile est repetere ex Ovid. Met. 2, 340. Vel, ne longe abeat, hic ad 28, 165.

13 *Pygmaeorum* cum *Gruibus* pugna jam HomERICA fabula est, Il. Γ, 6 ubi V. Scholiastes *Pygmaeos* collocat eis τὰ ἀνωτάτω μέρη τῆς Αἰγυπτιακῆς γῆς, πλησίον τῷ Ὠκεανῷ, in Aegypto supericere, ad mare rubrum, quod margaritas gignit.

15 De Phœnice ad carmen 44 dicemus, si quid opus sit. Vid. tamen 22, 420.

20 *Calliopea*, καλλιόπεια, forma Græcis & Latinis non minus usitata, quam altera *Calliope*, καλλιόπη. Hanc vero matrem Orpheo videntur assignasse, propter prærogativam, quam huic Musæ tribuit Hesiodus Theog. 79 προφερεσάτη ἐδν ἀπασίων, deinde Regibus illam dat comitem.

25 Est hodie inter Orphicos Hymnus Junonis, ubi sub illius nomine vis æris & comoda, quæ inde nascuntur animantibus, suavissime describuntur.

- Præliaque altisoni referens Phlegræa mariti,
 Titanum fractas Enceladique minas.
 Ilicet adventu noctem dignata jugalem
 30 Addidit augendis munera sacra toris:
 Munera mortales non admittentia cultus:
 Munera, quæ solos fas habuisse Deos.
 Sed quod Threicio Juno placabilis Orphei,
 Hoc poteris votis esse, Serena, meis.
 35 Illius expectent famulantia sidera nutum:
 Sub pedibus regitur terra fretumque tuis.
 Non ego, cum peterem solenni more procorum,
 Promisi gregibus pascua plena meis:

Nec

28 fractis -- minis *malit Heinsf.* 29 montem *MS.* 32 solas --
 deas *conj. Heinsf.* 33 Orpheo *al. per Synizesin.* 35 explent illius
 it. illius explent *MSS.* illius expectent *ex MSS. Heinsf.* illius expel-
 lent *MS.* expectant *vulg.* 36 tegitur *vulg.* Sed regitur jam *Ald.*
 teritur *MSS.* 38 læta *MS.* tuis *MS.* suis *conj. Heinsf.*

27 De *Phlegræis* gigantum præ-
 liis vid. ad 37, 20. *Enceladum*
 esse unum Titanum, notum est.
 Illa copula eam vim habet, ac si
 dixisset, & præsertim *Enceladi*.
 Inter Orphei argumenta fuisse
 etiam Gigantomachian, indicatur
 Argon. 12 & 427 ubi ipse dicit se
 cecinisse Γιγάντων ἔργ' αἰδήλα.

29 Ilicet ultimum actum vel
 gradum negotii alicujus significat,
 post quem ire licet. Sic modo in-
 terpretor Plant. Epid. 5, 2. 19 Ilicet:
vadimonium ultro mihi hic facit.
 Idem fere significat, ac si diceret,
 Quid pluribus opus est? quid
 quæris? Gallus diceret, *Enfin.*

30 Augere, ut *maître* verbum in
 honore etiam Deorum usurpatum,
 hic velut descendit. Dum mu-
 nere honorat torum, simul auget
 felicitatem.

31 Munera, quibus nemo mor-
 talis colere alium potest.

35 Splendida adulatio, ut illa
 Virgiliana *divisum imperium cum*
Jove Caesar habet: vel Hor. Od. 3, 5. 1
Cælo tonantem credidimus Jovem
Regnare, præsens divus habebitur
Augustus.

36 Debent hæc eo scripta tem-
 pore esse, quo in fastigio fuit Se-
 renæ & Stilichonis conjugis ejus
 potentia, paullo post Theodosii
 mortem, cum tutor vel utriusque,
 vel Occidentis certe sive Hono-
 riani imperii ille esset: cum jam
 gener Serenæ esset Honorius, ut
 apparet ex v. 50. Non solo autem
 conjugii nomine ut *Reginæ* adu-
 latur Serenæ, sed propter cognationem
 atque adoptionem Theo-
 dosii patrui sui. Ceterum terra-
 rum & maris quoddam imperium
 assignat Serenæ antiqua in Impe-
 ratoriam familiam adulatione.
 Cf. v. 59.

- Nec quod mille mihi lateant sub palmite colles,
 40 Fluctuet & glauca pinguis oliva coma:
 Nec quod nostra Ceres numerosa falce laboret,
 Auratæque ferant culmina celsa trabes.
 Sufficit mandasse Deam. tua littera nobis
 Et pecus, & segetes, & domus ampla, fuit.
 45 Inflexit soceros, & maiestate petendi
 Texit pauperiem nominis umbra tui.
 Quid non perficeret scribentis voce Serenæ
 Vel genius regni, vel pietatis amor?
 Atque utinam sub luce tui contingeret oris,
 50 Conjugis & castris, & folio generi,
 Optatum celebrare diem! me jungeret auspex

R r 2

Purpura;

- 44 et penus MSS. nemus MS. 46 numinis MS. 47 perfecit
 MS. sufficit MSS. perficeret, proficeret MSS. Sed quid non perfert
 MS. unde præstet conj. Heinsf. 48 pietas & amor conj. Barth.
 50 in caltris vulg. senio Claver.

39 Hic usus particulæ *quod* post promisi, in hujus ætatis scriptoribus notandus, non imitandus.

40 *Glauca* pene perpetuum oleæ & olivæ epitheton apud nostrum, ut 20, 271. 22, 278, forte nec sine respectu ad ipsam Minervam glaucam.

41 Dat igitur ipsi *Cereri falcem*, qua fruges quas produxit resecat: quod gestamen illius in antiquo monumento nondum observavi. *Laboret* hic non morbum aut fatigationem, sed opus simpliciter significat.

42 Aurum in externa etiam domuum facie tum in utraque Roma, veteri & nova in usu fuisse constat. Inde *aurea Roma* V. G. 12, 19.

43 Commendavit igitur Serena literis Claudianum puellæ & foceris.

48 Duas impetrandi rationes tribuit literis *Serenæ*: unam,

quod ipsa, animus ipsius *regni genius* videri potest, ut quidquid vult ipsa, illud Rex s. Imperator velle videatur: alteram, quod ipsa *Pietas Augusta* potest videri, cui quis non tribuat quidquid est in potestate. Esse in titulis Imperatorum hujus ævi *Pietatem*, ut dicatur quemadmodum *Tranquillitas, Clementia, Mansuetudo*, sic etiam *Pietas tua*, notum est. Vid. Spanh. de Pr. & usu num. 15, 6. 1. *Pietas* principum est amor illorum in cives, qui hunc amorem vicissim amant.

50 *Conjux* *Serenæ* Stilicho Præfectus Prætorii erat, h. e. *castrorum* militum Prætorianorum: *Gener* *Serenæ* Honorius.

51 Præsentiam familiæ Augustæ suis in nuptiis sperare audet, quæ *auspicum* munere fungeretur, h. e. sacram & religiosam & boni omnis auctoritatem illis accommodaret,

- Purpura; me sancto cingeret aula choro!
 Et, mihi quam scriptis desponderat ante, puellam
 Conjugiis eadem Pronuba dextra daret!
 55 Nunc medium quoniam votis majoribus æquor
 Invidet, & Libycæ diffidet ora plagæ:
 Saltem absens, Regina, fave, reditusque secundos
 Annue fidereo læta supercilio.
 Terrarum tu pande vias: tu mitibus Euris
 60 Aequora pacari prosperiora jube.
 Ut tibi Pierides, doctumque fluens Aganippe,
 Debita servato vota cliente canant.

52 me socero *MS.* hinc sacro vel socio *conj.* *Heins.* toro *vulg.*
 54 conjugis ejusdem *vulg.* Sed conjugii eadem jam *Vien.* conjugis
 hæc eadem *MSS.* conjugio ejusdem *Scal.* conjugis Augustæ *conj.*
Barth. 56 Libycæ *MSS.* ut Africa terra.

ret, auspiciasque adeo redderet nuptias. Vid. Cic. de Div. 1 c. 16. Nihil fere quondam majoris rei, nisi auspicio, ne privatim quidem gerebatur: quod etiam nunc nuptiarum auspices declarant, qui re omissa nomen tantum tenent. Dotem præsertim inter auspices consignantam, docent illæ inauspiciatissimæ & obsceni ominis inter Silium & Messalinam nuptiæ apud Sucto. Claud. 26 & 29: unde obiter apparet quam antiquus sit ille ritus hodieque vigen in Gallia, cum Reges adhibentur signandis nuptiarum & dotalibus tabulis.

54 *Pronuba* nomen eo magis hic decet, eo minus defugiendum

Serenæ, quod inter solemnes Junonis appellationes est, ut Aen. 4. 166, cui vincla jugalia curæ ibid. v. 59. Dextra ipsius Junonis epitheton faventis, & adspirantis felicitatem.

58 Hic plane Serenam Jovi Homérico comparat, vel certe Horatiano Car. 3, 1. 8. Cuncta supercilio moventi

59 Fecerat Serenam Terræ marisque dominam v. 36. Quod *Eurus* hic memoratur & v. 56 *Libyca plaga*, intelligimus, Alexandræ celebratas esse nuptias.

62 *Vota*, carmina votiva, voto promissa.

XLI

III AD OLYBRIUM*

- Q**uid rear, affatus quod non mihi dirigis ullos,
 Nec redit alterno pollice ducta salus?
 Scribendine labor? sed quæ tam prona facultas,
 Carmina seu fundis, seu Cicerona tonas?
 5 Cedere divitiis animi fortuna fatetur,
 Et tantas oris copia vincit opes.
 An rarus, qui scripta ferat? quin tempore nullo
 Cessant Flaminie pulverulenta viæ.
 Cum fluat ingenium, cum sit qui dicta reportet;
 10 Quæ, nisi contemnor, causa relicta tibi?
 Despicias ergo tuum, si fas est credere, vatem;
 Perfidus & spatio debilitatur amor?
 Excidimusne tibi? lucem jam condet Hydaspes,
 Et Tartessiaci, Sol, oriens vado:
 15 Candescet Geticis Meroë conversa pruinis,
 Claraque se vetito proluet Ursa mari:

R r 3

Et

3 scribendi labor est *MS.* scr. an labor est *conj.* *Heinsf.* sed cui *conj.*
Heinsf. 4 Cicerone *vulg.* Cicerona *Heinsf.* ex *MS.* 13 condat -
 oriare - candescat *vulg.* 15 canescet *malit* *Heinsf.* conspersa
Raph. contra libros teste Heinsf.

* Olybrium Consulem intelligi, quem celebrat carmine 1, suadet v. 11, & societas cum Probino car. 42.

1 Affatus dirigere h. e. epistolam mittere, & pollice ducere salutem, relinquenda huic ævo. De stilo hujus epistolæ & similium scriptorum vid. ad 39 pr.

4 Cicerona Græcus accusativus licenter adhibitus in nomine Latino. Aliud est *Platona* & similia.

5 Etiam hoc Græcicum est, sed aureo poëta dignum, cedere fatetur, omisso se.

8 Via Flaminia nunquam non pulverulenta est a viatorum & jumentorum motu. Alter ergo amicorum in aula tum fuisse videtur Mediolani vel Ravennæ, alter Romæ. Via Flaminia ab urbe Ariminum usque pertinebat.

13 Pervertetur rerum natura, ubi nobis oritur sol, ibi occidet in posterum, ubi septentrio nunc est, erit meridies. De Meroë vid. 1, 135 Solstitio Merzen, bruma tentabimus Istrum.

Et si jam nostros fastidit Olybrius ignes,

Constat Oresteam nil valuisse fidem.

Quin, age, rumpe moras, remoraturasque, sodalem

20 Absens eloquio fertilior doce.

Crebraque facundos festinet littera cursus,

Labris atque animis insinuanda meis.

Dignatus tenui Cæsar scripsisse Maroni:

Et tibi dedecori scribere? Musa, vale.

19 remoraturusque *Claver. & Heinsf. ex MSS. moraturusque MS. solaturusque, memoraturusque, miraturusque MSS. recreaturusque conj. Barth. resolutumque sodalem -- doce vel exoraturusque salutem conj. Heinsf.* 21 facundos cursus & facundo cursu *MSS.* 22 digne tuis animis *vulg. libris atque MSS. plur. etiam Cuj. unde labris fecit Heinsf. Sed etiam auribus atque conj. Heinsf. signatas animis insinuando manus conj. Barth.* 24 Sic omnes editi. scribere om. *MSS. Nec tibi dec. Musa futura MSS. etiam Cuj. Et tibi ded. non mea, Musa. Vale Heinsf. Sed etiam Et t. d. nil m. M. vel Nec t. d. sit conj. Heinsf.*

18 Constat, & probabitur hoc exemplo, fidem amicitiae fallere posse etiam eam, quæ sit similis illi, quam Orestes & Pylades sibi invicem præstiterè, in primis in affectanda morte vicaria, cum Dianæ Tauricæ esset ab Iphigenia alteruter mactandus. Vid. Euripidis Tragedia Iphigenia in Tauris.

19 Remoraturas audacius fictum forte verbum, sed bona tamen moneta signatum, ut *curatura, armatura* e. i. g. a. Voluit, credo, ludere poëta, & indicare sic omne genus vel impedimenti vel obtentus. Cui lascivire luberet, ille posset dicere, Aufer mihi *moras* omnes & *remoras* & *remoraturas*. Certe in omni varietate lectionis nihil est, quod magis placeat. De distinctione nihil dico: eam liberam esse oportere, nemo negat.

22 Labris insinuare literas est osculari, quod solemus in carorum hominum epistolis vel facere, vel factum a nobis nunciare. Cic. Fam 3, 11 pr. Complexus sum cogi-

tatione te absentem, epistolam vero osculatus etiam mihi ipse gratulatus sum. De amantium nugis non opus est dicere.

23 Donatus in vita Virgilii, Augustus cum -- & supplicibus & minacibus per jocum literis efflagitaret, ut sibi de Aeneide, ut ipsius verba sunt, vel prima carminis Hypographa, vel quodlibet colon mitteret &c. Hypographa vox ignorabilis. Burmannus p. vi no. 32 suspicatur primam ὑπογραφήν. Quid si Hypographa sunt primum in chartas vel ceras, aut poëta manu aut librarii, conjecta, quos *liturarios* appellat Ausonius.

28 Magnam vim ac δριμύτητα habet hic versus, si ita, ut fecimus, distinguatur. Et (cum indignatione, ut εἶτα) tibi, Olybri, qui non minus infra Augusti fastigium resides, quam ego supra Virgilii, qualis tum erat, fortunas elatus sum, dedecori putas ad me scribere? Si ita est, si ita contemnitur poëta, Musa mea, vale. Nihil mihi amplius erit cum poësi.

XLII

IV AD PROBINUM UT SCRIBAT*

Quem precor inter nos habitura silentia finem?

Quando dabit caras littera grata vices?

Me timidum, vel te potius dixisse superbum

Convenit? alterius crimen utrumque tenet.

5 Transfluxere dies, & dum scripsisse priorem

Poenitet, æternas itur in usque moras.

Sed quid agam? coepisse vetat reverentia vestri.

Hinc amor hortatur scribere. vincat amor.

Fors juvat audentes, Cei sententia vatis.

10 Hac duce non dubitem, te reticente, loqui:

R r 4

Audax

1 quem, precor, hæc, quem sunt hab. MS. *pulchre*. 2 gratas
lit. nostra al. gratas -- grata al. 5 ter fluxere MSS. tot flux.
conj. Heinsf. & MS. Barth. tres flux. alia conj. Heinsf., sed minus felix.
9 prisce sent. Vien. marg. Ald. Basf. marg. Clav. Chii Vien. Basf.
Junt. Cei MSS. Scal. Heinsf.

* Non dubium est, eum esse Probinum, cujus cum Olybrio fratre consulatum celebravit, noster c. 1. Cf. v. 13.

3 Timidus est inferior vel humilior, si non audet scribere amico majori: *superbiæ* imputatur, si major intermittat officium.

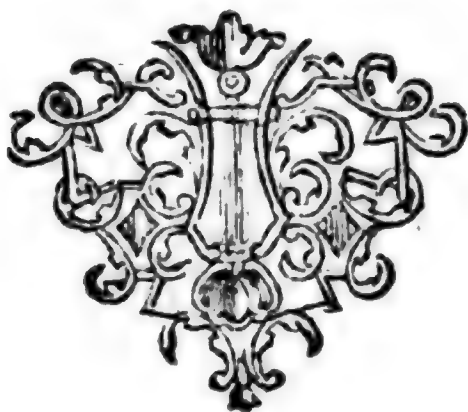
5 Dies hic indefinite ponuntur, pro longo tempore. *Pœnit*, pœna est, molestum est: neuter vult incipere.

7 *Vestri reverentia*, de uno declinantis in barbariem sæculi est: quamquam hic poterat aliquis suspicari, hoc velle poetam, tui & tui similium reverentia, ut ipse Cicero, *vos magni oratores* &c.

De illo more plurium numero compellendi unum, nec sine Solæcismo *vos adsecutum, vos procuraturum, vobis recitante*. vid Barth. ad Rutil. itiner. 1, 35. De illa ratione quantum ad principes Falster. amœnitt. philoll. P. 2 p. 195.

9 Sententia nota Virg. Aen. 10, 284 *Audentes fortuna juvat*: ubi Lacerda magno numero laudat, qui similia dixerint. Sed *Chius* an *Ceus* vates, qui ejus auctor sit, nescio an ostendi possit. Homerum a quibusdam *Chium* putari, *Ceum* autem esse Simonidem, satis constat. *Prisce* facillimum est: sed lectiones facillimæ raro eadem sunt veræ.

Audax ut, si quidem penitus peccasse videbor,
 Arguar, ingrati non subiturus onus.
 Romanos bibimus primum te Consule fontes,
 Et Latiae cessit Graia Thalia togæ,
 15 Incipiensque tuis a fascibus omina cœpi,
 Fataque debebo posteriora tibi.
 Ergo laceffit tandem rescribe roganti;
 E: patria florens forte, Probine, vale.

11 aut si quid penitus peccasse videtur *vulg.* ut si *Clav.* videbor
Ald. ut si -- videbor *Scal. Heinsf.* vates *MSS.* etiam *Cuj.* fatebor *MS.*
 14 accessit *MSS.* grata *Basf. marg.* 15 affatibus omnia *Vien. Junt.*
Basf. Clav. a fastibus *Ald.* omina *Cuj.* a fastibus omnia *Barth. Heinsf.*
 16 delebo *vulg.* ante *Barth.* qui malebat Votaque. Sed Fataque se
 debent *conj. Heinsf.* 18 arte *conj. Heinsf.*

11 *Audax ut arguar*, h. e. licet
 accuser & vincar adeo audaciæ.
Onus ingrati, crimen, grave, quo
 premi aliquis dicitur.

13 Hoc videtur dicere, se pri-
 mum illud carmen in consulatum
 Olybrii & Probini Latinum scri-
 pisse. Alexandria Græcis magis
 literis florebat quam Latinis. Mu-
 se bibunt fontes Castalios &c.

15 *Fastus* etiam & *fastibus* dici
 pro *fastis* & *fastos* exemplis etiam
 optimorum in Thesauris nostris
 ostensum est.

16 *Fata posteriora*, quidquid bonæ
 fortunæ post Consulatum illum
 tuum mihi evenerit, tibi, ut au-
 ctori fautoriue, debebo.

18 *Sortem* intelligam locum in rep.
 & conditionem vivendi unam-
 quamque: hic summam Auchenio-
 rum gloriam, quam commendat 1, 8
 sqq. Sed elegans & facilis etiam est
 conjectura *Heinsii*, *arte*, quo vir-
 tus omnis, & rerum gerendarum
 ratio ac prudentia continetur.

XLIII

▼ AD GENNADIUM EX PROCONSULE *

Italiae commune decus, Rubiconis amœni

Incola, Romani fama secunda fori;

Graiorum populis, & nostro cognite Nilo.

Utraque gens fasces horret, amatque tuos.

5 Carmina jejunas poscis solantia fauces?

Testor amicitiam, nulla fuisse domi.

Nam mihi mox nidum pennis confisa relinquunt,

Et Lare contempto non reditura volant.

* Proconsulem vulg. Exproconsulem MS.¹ ex proconsule MSS.

2 accola malit Barth. & ego. lingua sec. Cuj.

7 pennis al.

* Ex Proconsule potest significare eum qui fuit Proconsul, vel proprie dictus ac verus, qui illo honore provinciam rexit, vel qui alias hoc nomine, quod late patet, honoratus est. Vid. Hagenbuch. Epist. Epigr. p. 285 sq. ubi de vi præpositionis Ex in talibus disputat. Gennadium hunc nihil prohibet esse eum, qui sub Arcadio A. 396 fuit Præfectus Augustalis, ad quem directa est l. 1. C. Theod. de Alexandrinæ plebis primatibus, quam Gothofredus ex hac ipsa epistola illustrat. Eiusdem adeunda est Notitia Dignitatum, de Exproconsulibus & Præfecto Augustali, si quis plura desideraverit.

1 Rubico inter Ravennam & Ariminum cum mare Hadriaticum influat, alterutram harum urbium signari credibile est. Ravennæ sæpe fuit aula. Forte prædium

Rubiconi appositum habuit Gennadius.

2 Fama secunda, ut Gloria prima: prima nempe Fama Romani fori est Tullius: ab hoc secundas tribuit noster liberaliter Gennadio, ut nempe 41, 4 Olybrio dedit, Ciceronem tonare.

3 Huc pertinet illa lex 1. C. Theod. de Alexandrinæ plebis primatibus data ad Gennadium, ut modo monuimus.

5 Jejunas fauces ipse forte Gennadius posuerat pro desiderio vehementi.

7 Pullis avium comparat carmina sua, quæ mox evolent: pinnae sunt majores pennæ alarum. Hoc videtur hic indicare, se non servare sibi carminum suorum apographa, nec domi suæ habere librariorum proprios.

CL. CLAUDIANI EIDYLLIA*

XLIV

I PHOENIX †

Oceani summo circumfluus æquore lucus
Trans Indos Eurumque viret, qui primus anhelis
Sollici-

* Quidquid significet *Idyllii*, quasi tu *formulam* dicas, nomen, significat autem, nisi fallor, minutum carmen, hexametrum præcipue, narrationem quandam continens; ea quæ sub hoc titulo hic collecta habemus septem poemata, non ab auctore, ne ab antiquo quidem descriptore ita appellata,prehendimus. Barthius *Epigrammatum* communi titulo comprehendit, sed quædam in his *Eidyllia* potius esse monuit. Ceterum digna sunt ingenio Claudiani & doctrina, nec ultima, si pretium spectes, illius opusculorum.

† Hoc carmen, si cui comparare lubeat cum altero hujus tituli atque argumenti, quod Lactantii operibus subjungi solet, multam similitudinem utriusque, æconomiam eandem,prehendet, ut alter imitatus esse alterum videatur. Utrum alteri præferam, vix audeo dicere, contra sententiam nempe Barthii ipsiusque Heinsii. Sed amavit nos quoque Phæbus. Jam conferre inter se narrationes de Phœnice inde ab Herodoto 2, 73; poëtas componere, & trutina suspendere, Mythologiam inquirere & Allegorias, videre de convenientia cum palma arbore,

quæ *Φοινῖς* Græcis est; de argumento, quod ducebant κατ' ἀνδροπον a Phœnice Christiani ad resurrectionem mortuorum quam certe hoc symbolo signabant, esset ejus qui librum de Phœnice justum post Braccium Texeliumque pararet. Qui hoc agat, illum præter Barthianum Commentarium, & Bunemannii V. D. ad Lactantianum Phœnicem observationes, juvabunt ut de Vossio, Bocharto & antiquioribus nihil dicam, Ez. Spanh. de usu & Pr. Num. Diss. 5 p. 285, & Cl. Ernesti ad classicum locum Tac. An. 6, 28. Nos interea nos continebimus, quæ intelligentiam hujus carminis juvare videbuntur.

1 *Summum æquor* hic interpretandum esse videtur extremum, a nobis remotissimum, ut imo opponatur, in quantum *imūm* est intimum. Non. 4, 440 *Summum, extremum*, laudatque illud Virgilii Aen. 2, 324 *Venit summa dies, & ineluctabile fatum*: & ex Ciceronis Hortensio, *vixit ad summam senectutem optima valetudine*. Sic noster 32, 6 *Litora summa dixit*.

2 *Trans-Eurum*, ὑπὲρ τοῦ Εὐρώου, ut Hyperboreos dixere Græci, quasi trans & ultra Boream habitantes.

- Sollicitatur equis, vicinaque verbera sentit,
 Humida roranti resonant cum limina curru,
 5 Unde rubet ventura dies, longeque coruscis
 Nox afflata rotis refugo pallescit amictu.
 Hæc fortunatus nimium Titanius ales
 Regna colit, solusque plaga defensus iniqua
 Possidet intactas ægris animantibus oras;
 10 Sæva nec humani patitur contagia mundi:
 Par volucer Superis: stellas qui vividus æquat
 Durando, membrisque terit redeuntibus ævum,
 Non epulis saturare famem, non fontibus ullis
 Assuetus prohibere sitim: sed purior illum
 15 Solis fervor alit, ventosæque pabula libat
 Tethyos, innocui carpens alimenta vaporis.

Arcanum

3 collustratur Cuj. 4 vivida MS. unde uvida conj. Heinsf. 7 Junonius Cuj. 8 Solisque Cuj. Heinsf. 2. 9 animalibus al. ignotas -- mortalibus Cuj. 11 invidus Cuj. 15 pab. potat Ald. & MSS.

3 *Sollicitatur* lucus, cum ad Auroræ exortum & vento illo solenni moventur rami arborum, & aves cantare incipiunt. *Verbera*, quibus equi percutiuntur.

4 *Rorans currus* Auroræ, non Solis, hoc ipso Epitheto intelligitur. *Limina* possunt illa quidem etiam portam quandam Orientis signare. Sed solet nosse hoc nomen sumere latius, ut *βηλόν* illum Homericum, ut solum illud notet æneum, per quod Jovis equi dum currunt, tonitrua edunt. Vid. 7, 164 & 24, 287.

6 *Nox* dea habet velum s. *amictum* nigrum: pallescit illud velum cum densum & saturatum illum nigrorem paulatim amittit. Vid. 35, 363.

8 *Plaga* illa, Soli orienti proxima, *iniqua* est & intolerabilis ægris mortalibus: vid. v. 10. Itaque solus illam possidet Phoenix.

10 *Aspere dictum*, *humanus*, qua hominibus cultus est, mundus contagia habet morbi. *Aeger* mortalium solenne epitheton post Lucrer. 6, 1. Sic Virg. Ge. 1, 237. Aen. 2, 268.

12 *Terit ævum* Phoenix, non ipse teritur, certe nihil detrit illi ævum, quod non recipiat.

23 Nihil eorum, quæ de hac ave narrat, facilius credas, quam illud Plin. 10, 2 *Neminem existisse, qui viderit vespertem*: credo etiam, qui volantem, stantem &c.

15 *Ventosa pabula* vapores in aëre sublato, mixtum aëre humorem.

- Arcanum radiant oculi jubar. igneus ora
 Cingit honos. rutilo cognatum vertice fidus
 Attollit cristatus apex, tenebrasque serena
 20 Luce secat. Tyrio pinguntur crura veneno.
 Antevolant Zephyros pennæ, quas cærulæ ambit
 Flore color, sparsoque super ditiescit in auro.
 Hic neque concepto fetu, nec semine surgit:
 Sed pater est prolesque sibi, nulloque creante
 25 Emeritos artus fecunda morte reformat,
 Et petit alternam totidem per funera vitam.
 Namque ubi mille vias longinqua retorserit æstas,
 Tot ruerint hiemes, toties ver cursibus actum,
 Quas tulit autumnus, dederit cultoribus umbras:
 30 Tum multis gravior tandem subjungitur annis,
 Lustrorum

9 crispatus MSS. 21 circulus — Floricolor conj. Barth. probante
 Heinsf. ore vel rore color MSS. 22 sparsoque simul MSS. etiam Cuj.
 23 concipitur conj. Barth. conceptus conj. Heinsf. 24 sui vulg.
 sibi etiam Basf. marg. 25 resolvit Cuj. 26 æternam Cuj.
 27 revolverit Cuj. longæva MS. 28 tot fuerint vulg. torruerint,
 corruerint, horruerint MSS. tot ruer. Ald. MSS. totidem malit Heinsf.
 29 herbas Cuj. 30 subducitur MS. quod placet Heinsfio.

18 Sidus cognatum Soli, splendorem capiti circumdatum describit, quem exhibent nummi V. G. apud Spanhemium l. c. p. 287 cum titulo, FELIX TEMPORUM REPARATIO.

20 Venenum Tyrium imitatione Virgiliana de purpura. Georg. 2, 465 Alba nec Assyrio fucatur lana veneno. Sic Venenato operitur Flaminica Dialis apud Gell. 10, 15 i. veste tincta purpura, vel colore alio. Hæc cum ita se habeant, tamen puto, non convenire pedibus Phœnicis venenum h. e. Φάσμα, materiam quæ vim habeat immutandi naturam rei cui applicatur.

22 Flos in colore significat vividum illum splendorem, quem

ars vix imitatur. Si dedisset poeta Flore suo, nemo hic hæssisset credo, nedum Barthius. Sed potest tamen intelligi.

26 Aeterna est vita, quæ ipsa morte restituitur: totidem hic sunt vitæ quot funera, quia ex unoquoque funere nova vita nascitur.

27 Retorquet æstas vias suas: a Tropico Cancræ redit Sol versus alterum Capricorni. Ver actum & incitatumj cursibus suis, dare solet ruricolis umbras, folia arborum, quas autumnus abstulit. Mille illos annos per omnes quatuor tempestates describit.

30 Subjungitur, vincitur & quasi sub jugum mittitur. Virg. Aen. 8, 502 Nulli fas Italo tantum subjungere gentem.

- Lustrorum numero victus. Ceu lassâ procellis
 Ardua Caucasio nutat de vertice pinus,
 Seram ponderibus pronis tractura ruinam.
 Pars cadit assiduo flatu: pars imbre peresa
 35 Rumpitur: arripuit partem vitiosa vetustas.
 Jam breve decrescit lumen, languetque senili
 Segnis stella gelu: qualis cum forte tenetur
 Nubibus, & dubio vanescit Cynthia cornu.
 Jam solitæ medios alæ transcurrere nimbos
 40 Vix ima tolluntur humo. Tunc conscius ævi
 Defuncti, reducisque parans exordia formæ,
 Arentes tepidis de collibus eligit herbas,
 Et cumulum texens pretiosa fronde Sabæum
 Componit bustumque sibi partumque futurum.
 45 Hic sedet, & blando Solem clangore salutat
 Debilior, miscetque preces, ac supplice cantu
 Præstatura novas vires incendia poscit.
 Quem procul adductis vidit cum Phœbus habenis,
 Stat subito, dictisque pium solatur alumnum:
 50 „O senium positure rogo, falsisque sepulcris
 Natales habiture vices, qui jæpe renasci

Exitio,

- 32 culmine Ald. MSS. 33 factura Cuj. 36 jamque ubi MSS.
 jam sibi conj. Heinsf. 37 stilla omnes ante Barth. stela & stella MSS.
 39 transcendere Cuj. 41 defecti Cuj. ex. vitæ MS. 45 magno
 Solem MS. 50 membrisque sepultis Cuj.

36 Supra v. 17 *jubar* oculorum laudaverat, & mox *stellam*, quæ caput circumdat. Illud decrescit & breve fit, h. e. parvum, hæc languet.

38 *Dubium* est cornu Lunæ, cum quis videt aut vidisse putat per *nubila Lunam*, ut est Aen. 6, 454.

41 *Defunctum ævum*, quo quis defunctus est, sive Hypallagen dicas, sive deponens uturpatum passive. Ceterum ridiculus est Aelia. Hist. An. 6, 58 qui nume-

randi scientiam majorem tribuat Phœnici, quam Aegyptiis sacerdotibus, quibus de elapsis D annis non æque ut illi constet.

43 Turiferæ arboris sarmenta describit: quem *cumulum* noster, eam commodius Mela 3, 9 *struem* vocat, *variis exaggeratam odoribus*. Cf. v. 59.

48 *Adductis habenis* stat Sol, postquam vidit Phœnicem: constructio aliquantum turbata.

*Exitio, proprioque soles pubescere leto,
Accipe principium rursus, corpusque coactum
Desere. mutata melior procede figura.,*

- 55 Hæc fatus, propere flavis e crinibus unum
Concussa cervice jacet, missoque volentem
Vitali fulgore ferit. jam sponte crematur,
Vt redeat, gaudetque mori festinus in ortum.
Fervet odoratus telis cælestibus agger,
60 Consumitque senem. Nitidos stupefacta juvencos
Luna premit, pigrosque polus non concitat axes.
Parturiente rogo, cunis natura laborat
Aeternam ne perdat avem, flammæque fideles
Admonet, ut rerum decus immortale remittant.
65 Continuo dispersa vigor per membra volutus
Aestuat, & venas recidivus sanguis inundat.

Victuri

52 patrioque malit *Heins.* 53 caducum *conj. Heins.* 54 muta-
tam --- figuram *MS. Græcismo.* 57 litali *Cuj. nam sp. al.*
59 stellis cæl. *al. telis etiam Bas marg. & firmat Heins. flammis*
solaribus Cuj. 62 curis omnes. cunas suspicati *Barth. & Heins. V.N.*
64 ammoveat *i. admovet Bas. marg. Vien. sed admonet marg. amover*
Raph. Janf. Heins. 1. 66 venis *Vien. redivivus omnes ante Heins.*

53 Etiam hic est Hypallages genus, si ita dedit Poëta, & non coactus. Prius placere potuit, ne nimis congruerent casu corpusque coactus. Sed potest etiam intelligi corpus coactum a senio, & redactum in arctiorem formam, ut ille Tithonus tandem in cicadam exaruit.

56 Concussa cervice, ut hystrices jaculantur de suis aculeis vnum. Vid. 45, 20.

59 Agger est ille, quem cumulum dixerat v. 43 & vocat congeriem v. 93.

60 De juvencis s. bubus quibus Luna vehitur, dictum ad 36, 403.

61 Axes h. e. stellæ (vid. 35, 192) pigri sunt, quia Luna illos premit, retinet, adductis, ut modo noster v. 48, habenis.

62 Naturam etiam hic personam

facit, ut 36, 33, quæ laborat, ne in cunis perdat avem, quæ æterna debet esse. Antitheta affectat: Rogus non perdit hic, sed parturit: cunis igitur non perdendus sed servandus, & novo partu proferendus est Phoenix. Ausus sum literula una levissime immutata lucem dare loco & nitorem, ut mihi videtur. Cunas jam protulit Heinsius ex Ovid. Met. 15, 405 Fertque pius cunasque suas, patriumque sepulcrum.

63 Fideles flammæ, quæ depositum reddunt, & splendidius quam accepere remittunt.

65 Dispersa in cineres sunt Phœnicis membra; sed statim ab hac dissolutione & purgatione, vigor per ea incalescit, & intestino motu huc illuc movetur.

- Victuri cineres nullo cogente moveri
 Incipiunt, plumaque rudem vestire favillam.
 Qui fuerat genitor, natus nunc profilit idem,
 70 Succeditque novus. Geminæ confinia vitæ
 Exiguo medius discrimine separat ignis.
- Protinus ad Nilum Manes sacrare paternos,
 Auctoremque globum Phariæ telluris ad oras
 Ferre juvat. velox alienum tendit in orbem,
 75 Portans gramineo clausum velamine funus.
 Innumeræ comitantur aves, stipantque volantem
 Alituum suspensa cohors. exercitus ingens
 Obnubit vario late convexa meatu.
 Nec quisquam tantis e millibus obviis audet

Ire

- 74 pergit *al.* tendit etiam *Vien. marg.* 75 clarum *Bas. marg.* earum
conj. Heins. clausum etiam *Vien. marg.* 76 glomerantur
MS. stipantque *vulg.*

66 Quantum ad rem ipsam eandem hic vim habent *recidivus* & *redivivus*. Præterea in libris antiquis perpetuo fere utrumque nomen permutari videas, non tantum ut *recidivum* dicatur, cui a morte vita rediit, sed ut *rediviva* dicantur lapides & rudera ædificii antiqui ad novum adhibita. Vid. Thesaurus. Amabat Heinsius, quod sæpe in libris optimis invenerat, *recidivum*, & ad hunc locum studiose ac magno exemplorum numero tuetur. Eo magis illud reliquimus, cum alias sanguini magis *redivivi* etymon conveniat &c.

68 Rudem favillam cogitare licet ut argentum vel aurum rude, illaboratum.

72 Manes hic pro reliquiis cadaveris ponit, ut 39, 13.

73 Quem Auctorem globum appellet, obscurum esse non potest his, qui Herodoteam narrationem cognoverit, quam scilicet, ut no-

tam omnibus ponit Poëta, non explicat. Novus Phœnix format ex myrrha ovum, (globum recte noster appellat) cui ferendo par sit: illi excavato indit reliquias paternas, easque desert in templum Heliopolitanum &c. Breviter Mela 3, 8 extr. *Ossa pristini corporis inclusa myrrha Aegyptum exportat.*

75 Gramineo velamine ipsum illum globum, s. ovum involvere illum facit poëta, & ipsa illa gramina arida atque odora forte ignem debent concipere & alere. Myrrham non excludi, docet v. 95.

77 Suspensa, ut pendere volatum significat. Suspensa enim dicuntur, quæ facili motu huc illuc impelli possunt: ut Sil. 12, 94 *Suspensum hic librans media inter nubila corpus.*

78 Obnubit, ut alias obtexendi verbo utitur, V. G. 21, 258 *jaculis obtexitur aër.* Convexa cælum esse nostro, plus semel observatum.

- 80 Ire duci: sed regis iter fragrantis adorant.
 Non ferus accipiter, non armiger ipse Tonantis
 Bella movent. commune facit reverentia foedus.
 Talis barbaricas flavo de Tigride turmas
 Ductor Parthus agit: gemmis & divite cultu
 85 Luxurians fertis apicem regalibus ornat.
 Auro frenat equum, perfusam murice vestem
 Assyria signatur acu, tumidusque regendo
 Celsa per famulas acies ditione superbit.
 Clara per Aegyptum placidis notissima sacris
 90 Urbs Titana colit, centumque accline columnis
 Invehitur templum Thebæo monte revulsis.
 Illic, ut perhibent, patriam de more reponit
 Congeriem, vultumque Dei veneratus herilem
 Jam flammæ commendat onus: jam destinat aris
 95 Semina reliquiasque sui. Myrrhata relucent

Limina.

80 fragrantis *vulg.* fragrantis etiam *Cuj.* 83 fluvio *vulg.* 88 per
 Tyrias *vulg.* famulas etiam *Cuj.* & *Vien. marg.* 90 immane *vulg.*
 centum fultumque *MSS.* accline *MSS. ap. Heinsf.* 91 Thebano *vulg.*
 95 mirata — Limina editum ante *Heinsf.* Sed myrrhata jam *Clav.* &
Raph. Lumina scripti plerique *Heinsf.* unde ille conj. Culmina.

80 Potest respexisse videri ad
 Papinii locum, qui suam Thebai-
 da in ipso fine sic alloquitur,
*Nec tu divinam Aeneida tenta, Sed
 longe sequere, & vestigia semper
 adora.*

86 Græcatur noster, Signatur
 Parthorum rex acu Assyria, quan-
 tum ad vestem purpuream, est enim
 muræ purpuræ conchæ genus:
 h. e. indutus est veste purpurea,
 acu picta, vel Babylonico opere
 distincta.

88 Ditis est ipsum jus imperii,
 quod etiam formulæ consuetæ do-
 cent, in ditione habere, sub di-
 tione tenere &c.

90 Heliopolis, ἡλίου πόλις, ur-
 bis Solis, descriptio. Centum co-

lumnis nixum vel fultum templum
 consuetius: sed accline referri potest
 ad fastigium illud recti utrinque
 inclinatum, & accline ad columen.

91 Thebaica regio abundat illo
 saxorum genere ex quo portentosa
 opera constructa olim sunt, quæ
 hodie adhuc admirationi nostræ
 exponunt peregrinatores, ut illa
 Memnonis statua, de qua est præ-
 clarum Jablonskii opusculum.

93 Congeriem hanc globum vo-
 cat noster v. 73, cumulum v. 43,
 aggerem v. 59.

95 Myrrhata lumina, flamma a
 pinguis myrrhæ globo nutrita.
 Inter suffimenta hodie esse myr-
 rham, constat.

XLV

II H T S T R I X

Audieram, memorande, tuas, Stymphale, volucres
 Spicula vulnifico quondam sparsisse volatu:
 Nec mihi credibilis ferratæ fabula pinnæ
 Visa diu. Datur ecce fides, & cognitus hystrix
 5 Herculeas affirmat aves. Os longius illi
 Assimulat porcum. mentitæ cornua setæ
 Summa fronte rigent. oculis rubet igneus ardor.
 Parva sub hirsuto catuli vestigia dorso.
 Hanc tamen exiguum miro natura tueri
 10 Præsidio dignata feram. stat corpore toto
 Silva minax, jaculisque rigens in prælia crescit

Picturata

* de hystrice, quem porcum spinum (spineum) dicimus MS. quem dicimus porcum spinosum *Vien.* 1 memoranda *malit Heinsf. Gr.*

ή συμφάλος. 6 assimilat *al.* 9 attamen
malit Heinsf.

* Aristoteles Hist. An. 9, 39 extr. refert τὰς ὑστρίχας inter τὰ βάλ-
 λοντα ταῖς θρίξιν. Sed 1, 6 οἱ ὑστρί-
 χες referuntur inter ea, quæ ἀκανθώδεις τρίχας habent. Et,
 8, 17 pr. οἱ τε ὑστρίχες, καὶ αἱ ἄρ-
 κτοι. De genere nominis ipse igitur
 a se dissidet, quo minus mirum
 est, Latinis non convenire. Nostro
 v. 4 est cognitus hystrix: sed Cal-
 purn. ecl. 6, 14 Hirsuta spinosior
 hystrice barba. Verum adjiciamus
 hic in leætorum gratiam locum
 Plin. 8, 35 Hystrices generat India
 & Africa spina contectas, ac beri-
 naceorum genere: sed hystrici lon-
 giores aculei, & cum intendit cu-
 tem missiles. Ora ærgentiū figit
 canum, & paulo longius jaculatur.
 Qui plura desideret, legat suavissi-
 mum carmen Oppia. de Venat. 3,
 391 & ibi Rittershus. Spanh. ad

Callim. H. in Dia. v. 96 p. 199.
 De hystoricis animalium ne dicam.
 Animal hodie quoque notum, cu-
 jus quatuor species habet Linnaeus.

1 Stymphalidas memoravit 34,
 37. Illud de spiculis pinnarum
 ferreis forte habuit noster a suo
 cive Apollonio, qui Argon. 2,
 1037 de una earum sic canit, Ὅς
 ἔα τιναζάμενος πτέρυγας κατὰ
 νῆα θέουσιν Ἡκ' ἐπὶ οἱ πτερόν
 ὄξυ κ. τ. λ. Vid. Schol. & VV.
 DD. ad Hygi. fab. 20 & 30 p. 85
 Aves Stymphalides in insula Martis,
 quæ emissis pennis suis jaculaban-
 tur, sagittis interfecit Hercules.

8 Catuli vestigia noster, Lupi
 similitudinem observat Oppianus.
 Sed noster parum indicat animal,
 Oppianus lupi etiam magnitudi-
 nem paullo minoram tribuit.

Picturata seges, quorum cute fixa tenaci
 Altera succrescit, alternantesque colorum
 Tincta vices, spatiis internigrantibus, exit
 15 In solidæ speciem pinnæ, tenuataque furtim
 Lævis in extremum sese producit acumen.
 Sed non hæc acies ritu silvestris echini

S s 2

Fixa

13 alba subattraxit MS. albus ubi traxit Ald. MS. altera subtra-
 xit MSS. alvo, alvum, ardua subtraxit MSS. quæ cum cute missa
 tenaci, Altera succrescit: vel quorum cute fixa tenaci? Alba subit radix
 conj. Barth. Dedi lectionem omnium editorum, nisi quod subtraxit
 Heinsf. quod non intelligo: & optabam intelligere, cum adscripserit
 vir summus, nostram lectionem nemo sanus damnabit. 14 cincta —
 intus nigr. vulg. cuncta & tincta MSS. picta conj. Heinsf. sed posuit
 tincta. 14 pugna pro pinnæ vulg. pinnæ jam Vien. marg.
 & Bas. marg.

12 Picturata sunt spinæ alter-
 nante colore nigricante velut adu-
 sto, & albicante, quæ statim vo-
 cat spatia internigrantia. Porro
 horum jaculorum altera subinde
 seges, tenaci cute animalis fixa,
 succedit & succrescit, & tincta al-
 ternis coloribus, exit & formatur
 in speciem pinnæ, non simplicis
 (quæ est una series sudium, val-
 lorum, palorum, aggeri infixor-
 um) sed solidæ e continuatis se-
 riebus constantis. Hæc seges,
 quantum ad singula spicula qui-
 bus constat, levis est ac polita,
 quo facilius penerrat, ac sensim s.
 paullatim tenuatur, donec in ex-
 tremo acuta valde fiat.

14 Internigrantibus spatiis ea
 forma dixit, qua Plinius 37, 10
Leucocorys gemma fit, certe ex-
 sistere intelligitur, *Chrysolitro* in-
 teralbicante (quod mutare non
 debebat Harduinus) qua interlu-
 cere, & intermicare noster & in-
 ternitere plus semel Plinius: qua
 noster 35, 100 interviret. Sed usus
 est hoc ipso verbo Statius Theb.
 6, 336 ubi facit equas Admeti
maculis internigrantibus albas.

15 Pinnam solidam jam breviter
 descripsimus. Superest ut hic
 moneamus, quod in Thesauris non
 satis expressum est, pinnæ nomen

non modo de illo genere muni-
 menti poni, quod vulgo omnes
 ita vocant, inurum tenuiorem
 crassiori impositum intermissis spa-
 tiis &c. sed esse debere etiam,
 quod modo indicavimus, su-
 des, palos, infixos summo ag-
 geri vel ad perpendicularum, vel
 linea paulum ab horizontali de-
 clinante. Ex hoc genere fuit ille
 agger a Cæsare structus ad Massi-
 liam, de quo Luca. 3, 385 *Densas*
tollentia pinnas Cespitibus, crudaque
exstruxit brachia terra. Brachia
 hujus aggeris, quæ cespitibus &
 cruda terra constarent, quas alias
 habere potuerunt pinnas, & quidem
 densas? Tales intelligo apud eun-
 dem Luca. 4, 432 ubi in re navali
 memorat *tremulis tabulata minan-*
tia pinnis. Tales Cæs. B. Gall. 5,
 40 *Turres contabulantur, pinnæ,*
loricæque ex cratibus, attexuntur.

17 Silvestris echinus, qui ericius,
 erinaceus vel herinaceus dicitur.
 An sit apud Romanum scriptorem
 antiquum echinus de terrestri ani-
 mali, nondum observavi. Certe
 festinavi, cum in Stephaniano
 Thesauro dixi, Varronem putare
 echini nomen esse in terrestri ani-
 mali antiquius. Antiquiorem
 nostro auctorem nondum habeo.

- Fixa manet. crebris propugnat jactibus ultro,
 Et longe sua membra regit, tortumque per aurās
 20 Evolat excusso nativum missile tergo.
 Interdum fugiens Parthorum more sequentem
 Vulnerat: interdum, positis velut ordine castris,
 Terrificum densa mucronum verberat unda,
 Et consanguineis hastilibus asperat armos.
 25 Militat omne feræ corpus, vibrataque rauco
 Terga fragore sonant. Stimulis accensa tubarum
 Agmina collatis credas conflagere signis.
 Tantus in angusto strepitus surit. Additur armis
 Calliditas, parcusque sui tumor, iraque numquam
 30 Prædiga telorum, caute contenta minari,
 Nec nisi servandæ jactus impendere vitæ.

Error

18 oppugnat conj. Heinsf. 19 tegit MSS. quod placet Barth. 23 mucronum MS. mucronum everberat vel mucronis verberat conj. Heinsf. mucronein editi. 25 virgataque conj. Barth. 27 pro signis, telis MS. 29 timor vulg. tumor debetur Heinsf.

19 Aculei sunt membra hystricis. Hæc regit etiam in longinquum, h. e. dirigit in locum destinatum, collineat. Videtur hoc verum esse posse hætenus, ut impetus ille horrentis corporis dirigatur versus locum unde vis ingruit, ut canum pili, & plumæ gallorum gallinaceorum, collum vestientes, eriguntur & horrent versus eum in quem impetum meditantur. Conf. dicenda ad 45, 8.

20 Excussum tergum omni vi concussum, ut exeat, quidquid maturum est ad excutiendum.

21 Consuetudo Parthis pugnandi ratio, ad quam alias etiam noster respicit.

22 Qui castra ponunt, illi ad bellum se justum ac terribilem comparant.

23 Terrificum quiddam, δεινόν, verberat, h. e. collisus spinarum suarum strepitus: quale quid quotidie licet observare, in Gallis quos Indicos vulgo vocamus vel

Calecuticos, qui cum strepitu quodam & crepitu rotare caudam, & erigere, quidquid vel pinnarum vel plumarum est, solent. Hunc statim rancum fragorem appellat. Unda mucronum est motus omnium simul aculeorum, reciprocus præsertim, ut cum segetem ventus impellit, vel exercitus subrectis armis movetur.

24 Consanguinea hastilia ex eodem unius animalis sanguine orta, & similia adeo.

29 Tumor quam pulchre dicitur ira & in hoc animali, & in plerisque videmus, quæ augentur, inflantur, intumescunt ab ira.

31 Venuste possit aliquis hoc versu uti, ad indicandum illud quod inculpatæ tutelæ moderamen vocant Philosophi. Recte sane armis uti dicas eum, qui Non nisi servandæ vitæ iectus illorum & vulnera impendat.

Error abest: certum sollertia destinat ictum,
 Nil spatio fallente modum: servatque tenorem
 Mota cutis, doctique regit conamina nifus.

- 35 Quid labor humanus tantum ratione sagaci
 Proficit? Eripiunt trucibus Gortynia capris
 Cornua: subjectis eadem lentescere cogunt
 Ignibus: intendunt taurino viscere nervos.
 Instruitur pinnis, ferroque armatur arundo.
 40 Ecce brevis propriis munitur bestia telis,
 Externam nec quærit opem: fert omnia secum:
 Se pharetra, sese jaculo, sese utitur arcu.
 Unum animal cunctas bellorum possidet artes.

- Quod si omnis nostræ paulatim industria vitæ
 45 Fluxit ab exemplis; quidquid procū appetit hostem,
 Hinc reor inventum: morem hinc traxisse Cydonas
 Bellandi, Parthosque retro didicisse ferire
 Prima sagittiferæ pecudis documenta secutos.

33 muta ante Heinsf. tegit al. Sed regit jam Vien. qui etiam nifus
 habet, pro aliorum visus: it. Quid labor, pro Quis. 38 taurinos
 mittere al. Sed jam taurinos viscere Vien. & Basf. marg.
 40 bellua Heinsf. ex duobus MSS.

33 *Modum* hic vocat directionem, collineationem, quæ etiam in longum spatium non aberrat.

35 Naturalis sagacitas (quæ utitur conformatione & structura totius corporis musculorum certe & cutis mechanica) plus in hystrice proficit, quam operosum illud sagittandi artificium, quod describit, & comparat cum hystricis jaculatione, poëta.

36 Cretenses, quorum urbs *Gortyna*, nobilissimi ab hac sagittandi arte, cornua illa caprorum elastica ad arcus adhibuere. Luca. 3, 186 *Nec Eois peior Gortyna sagittis.* Nihil frequentius poëtis, quam *cornu* vocare arcum, ab hac solemnī ejus materia.

37 Hac ratione utuntur fabri

etiam carpentarii & similes ad ligna inflectenda.

38 Non satis constituo, volueritne poëta indicare *nervos taurinos* intendi arcubus, h. e. penes; an intestina illorum torqueri in nervos arcuum. *Viscus taurinum* potest, credo, significare utrumque.

39 Grata brevitās. Pinna instruitur utrinque infixā inferior s. posterior pars sagittæ, ne illa parte præponderare possit.

44 Si aranea texendi artem docuit, ædificandi fibrus, venæ secandæ hippopotamus, ibis alvum curandi clysmate rationem ostendit &c.

46 *Cydones* s. Cydonii Cretensis ipse quoque populus.

XLVI

III TORPEDO

Quis non indomitam diræ Torpedinis artem
 Audiit, & merito signatas nomine vires?
 Illa quidem mollis, segnique obnoxia tractu
 Reptat, & attritis vix languida serpit arenis.
 5 Sed latus armavit gelido natura veneno.
 Et frigus, quo cuncta rigent animata, medullis
 Miscuit, & proprias hiemes per viscera duxit.
 Naturam juvat ipsa dolis, & conscia fortis
 Utitur ingenio, longeque extenta per algas

Hac

1 mirae *al.* 2 audit & emerito *al.* 3 obnoxia tactu *Vien. Bas. marg. Ald. & MSS.* obnoxia tractu *vel natu MS.* Pro mollis, molli *malit Heins.* 6 armenta *MS. & Claver.* ligentur, & arma *Cuj. ut v. 22.* 9 ingenita *Cuj.*

* Νάγκην vocant Græci. Bis de illa canit summus poëta Oppianus, 2, 55 - 84, & 3, 149 - 155. Utrumque locum videtur si non præ oculis, in memoria tamen noster habuisse.

1 *Diram* merito vocat, certe voracem & in pisces alios grassantem describit etiam copiose Oppianus.

5 Posset hic quidem *latus* ut alias de toto corpore intelligi: sed λαγόνας *lumbos* appellat Oppianus diserte 2, 62, radios utriusque lateri adnatos, (Κερκίδες ἐμπεφύασι παρὰ πλευρὴν ἐκάτερον) quos qui attingat, ejus statim robur extingui &c.

7 *Proprias* hiemes, quas dispensare, transfundere in alia animantia suo arbitrio possit.

8 *Consciam fortis* suæ i. naturalis hujus muneris esse torpedi-

nem, vix persuaseris Philosopho. Poëta quidem licet non hoc tantum, sed sensum dare & conscientiam & agendi voluntatem ipsis quoque inanimatis. Tractat divinitus hunc locum Oppianus. Breviser Horat. Ser. 2, 1. 52 *Dente lupus, cornu taurus petit; unde, nisi intus Monstratum?* Pene poëtica Tullius de N. D. 2. 50 quem locum ponemus, quia etiam torpedines nominat. Jam illa cernimus, ut contra metum & vim suis se armis quæque defendat. Cornibus tauri, apri dentibus, morsu leones: alia fuga se, alia occultatione tutantur; atramenti effusione sepia, torpore torpedines, multæ etiam insectantes odoris intolerabili fæditate depellunt. Ceterum jungenda sic puto verba, Torpedo conscia est fortis ingenii, h. e. naturæ quam sortita est, ingenii, quod forte

- 10 Hac confisa jacet, successu læta resurgit,
Et vivos impune ferox depascitur artus.
Si quando vestita cibus incautior æra
Hauserit, & curvis frenari senserit hamis;
Non fugit, aut vano conatur vellere morfu:
15 Sed propius nigræ jungit se callida fetæ,
Et meminit captiva fui, longeque per undas
Pigra venenatis effundit flamina venis.
Per setam vis alta meat, fluctusque relinquit
Absentem tentura virum. Metuendus ab imis
20 Emicat horror aquis, & pendula fila secutus
Transit arundineos arcano frigore nodos,
Victricemque ligat concreto sanguine dextram.
Damnosum piscator onus, prædamque rebellem,
Jactat, & amissa redit exarmatus avena.

10 attactu confisa (confixa) jacet, successu læta resurgit MSS. xi ap. Heins. attactu conf. suo &c. Ald. versu septem pedum. quæ tetigere, jacent Vien. & MSS. hac (hoc Claver.) confisa jacer Junt. & vell. tactu fixa jacet MS. Pro attactu, ac tractu, vel ac natu conj. Heins. 13 hauserit, haud vano conatur vellere morfu, omisso versu Cuj. non furit MSS. quod placet Barth. 15 potius MSS. 16 per herbas MSS. 18 vis atra Cuj. fructusque al. 19 distantem Cuj. victura vulg. vinctura, neçtura MSS. tentura e MS. Heins. 24 habena vulg. avena Ald. MSS.

forte divina illi attributum est. Sors μοῖρα, quidquid unicuique Deus attribuit, ingenium quod ingenitum est. Oppianus Ἡ δ' αὖ γνώσῃσα θεῶν γέρας αἶον ἔδεκτο, bene intelligens; quale Dei munus acceperit. Hac igitur forte ingenii confisa torpedo, jacet &c.

10 Successum illum, quo læta sit torpedo, intelligi voluit noster: sed ponit diserte Oppianus, Κἄτα

δ' ἀτεμφῆς οἷα νέκυσ' ὅς δέ κεν ἰχθὺς Ἐγχρίμψῃ λαγόνεσσιν, ὁ μὲν λύτο — Jacet immota, ut mortua, quicumque vero piscis lumbis ejus accesserit, solutus (velut paralyti tactus) cadit, — ipsa vero celeriter exsilit, ἢ δὲ θοῶς ἀνόρουσε κ. τ. λ.

19 Tentura, ut retentura, a tenendo, forma cujus exemplum nescio an supersit aliud.

XLVII

IV NILUS

- F**elix, qui Pharias proscindit vomere terras:
 Nubila non sperat tenebris condentia cælum,
 Nec graviter flantes pluviali frigore Coros
 Invocat, aut arcum variata luce rubentem.
 5 Aegyptos sine nube ferax, imbresque serenos
 Sola tenet, secura poli, non indiga venti:
 Gaudet aquis, quas ipsa vehit, Niloque redundant:
 Qui rapido tractu mediis elatus ab antris,
 Flammigeræ patiens zonæ Cancrique calentis,
 10 Fluctibus ignotis nostrum procurrit in orbem,

Secreto

6 tenens *malit Heins. pro poli, nothi Cuj.* 7 redundat *vulg.*
 8 elapsus *vulg. præter Ald qui habet elatus: elatus ab antris MSS.*
 10 flexibus *MS. teste Barth. notum Cuj.*

* De Nili originibus, miraculis, fabulis, dicere libri opus est, non annotationis. Nihil hic expectet lector, præter qualemcunque eorum, quæ poëta canit, declarationem. Indicemus tantum locos quosdam classicios ut Herodoti 2, 17. Diod. Sic. 1, 32. Vitruv. 8, 2 qui miris ambagibus ex Atlante monte effusum circumducit. Strabonis bona parte libri 17. Lucani 10, 193. Sen. Q. N. 4, 2. Melæ 1, 9. Plinii 5, 9. Plut. de Placit. 4, 1. Qui abstrusiora de ea re philologemata velit recensere, ei proderit Spanhem. ad Callim. Del. 207.

2 Hyperbolica esse, quæ de negatis omnino Aegypto pluviis narrant veteres, hodie credo, constat. Multus est in ea re Plin. Pan. c. 30.

4 Denunciari ab Iride pluvias, quin effici, tralatitium est. Ovid. Met. 1, 270 in apparatu diluvii, *Densi funduntur ab æthere nimbi.*

Nuncia Junonis, varios induta colores, Concipit Iris aquas, alimētaque nubibus adfert. Illud rubentem late patere, & colores omnes quatenus lucidi sunt complecti, etiam hic locus indicat. Sic 10, 187 Mavortia signa rubescunt Floribus. Vid. ad 29, 7.

5 Imbres serenos, Acumen ex antitheto nostris auribus non valde acutum. Sed nempe imbres ut rores de omni humore licet poëtis Latinis dicere.

7 Liberior constructio: debebat ex lege Grammatica, *quæque Nilo redundant.*

9 Cancrī, Tropici, ultra quem, versus Aequatorem, omnes; Iesuitarum, Apostoli & Schererus, contra Ludolfi & Lobii fidem, ultra Aequinoctialem adeo, & propius Capricorni Tropicum, fontes Nili remonent: quos deserunt recentissimi, præsertim Danvillius.

Secreto de fonte cadens, qui semper inani
 Quærendus ratione latet; nec contigit ulli
 Hoc vidisse caput. Fertur sine teste creatus,
 Flumina profundens alieni conscia cæli.

- 15 Inde vago lapsu Libyam dispersus in omnem
 Aethiopum per mille ruit nigrantia regna,
 Et loca continuo Solis damnata vapore
 Irrorat, populisque salus sitientibus errat,
 Per Meroën, Blemyasque feros, atramque Syenen.
 20 Hunc bibit infrenis Garamas, domitorque ferarum
 Girr hæus, qui vasta colit sub rupibus antra,

S s 5

Qui

11 scatens *Cuj.* 16 means *MS.* 20 effrenis *vulg.* infrenis *etiam Cuj.*
 21 Cyrreus *vel* Cyrrhæus *vulg.* Carræus *Claver.* Cirenus *i.* Cyreneus
trisyll. idem Claver. in append. Cirreus, Guareus, Gyareus, Giareus,
 Gyrræus, Girreus *MSS.* Girrhaeus *Barth.*
hic & Adv. 11, 24.

11 *Secretus* hic est occultus, incognitus. *Inanis ratio*, frustra suscepta. Quam laboriose hoc egerit Herodotus, ipse narrat, & de Aegypti Regibus Strabo, il. cc. de omnibus ad suam ætatem peculiari opere Is. Vossius, qui recte quidem illud admonet, non esse proprie unum majorum fluminum fontem, unam scaturiginem, cum pluribus ignobilibus & nomine carentibus rivis collectis demum quod inde confluit nomen accipere, interdumque id ipsum nomen, alio sibi; minore etiam, admixto, amittere soleat: sed non bene inde totum studium indagandi fontes vanitatis arguit. Ceterum cum totum hoc pendeat a fide accolarum, eorumque, qui ab his accipere: nihil videtur melius esse, quam manere interim in his, quæ in Aethiopica Historia ejusque Commentario L. I c. 8 dedit decus Germaniæ Hiobus Ludolfus, ad cujus fidem, a Iesuitis quibusdam Apostolis sollicitatam, qui Nili fontes multis ultra Aequinoctialem gradibus remonent, quorum sententiam peculiari charta Homannus exhibuit, rediere

Hæsius nostras, & summus hodie Geographus Danvillius.

14 *Alienum cælum* vocat Zonam torridam. Quin, quod *vago demum lapsu* in Libyam omnem dispersus, per mille regna Aethiopum *ruere* dicitur, videri possunt a Claudiano, Ptolemæum secuto ultra Aequinoctialem removeri Nili origines. Sed cavet sibi, ne quid statuatur, aut diserte ponat. Hanc porro populorum enarrationem, cui similis est 21, 233 non ita accipio, quasi illos omnes percurrat Nilus quod de Syene & Meroë verum est: sed hoc modo velle poëtam arbitror, ultra illos populos remotos esse Nili fontes. Quamquam post mirabilem Vitruvii opinionem, & iter, quo Nilum circumducit; etiam poëtae, & Alexandrini, verba audire operæ pretium est.

19 *Blemyes* *i.* *Blemmies* & *Garamantes* non satis certi situs, intra Aequinoctialem tamen & Tropicum Cancræ, ad sinistram Nili. *Meroë* & *Syene* Nili insulæ. *Girrhaei* accolæ *Gir* fluminis, de quo ad 21, 251 aliquid dictum est.

- Qui ramos ebeni, qui dentes vellit eburnos;
 Et gens compositis crinem vallata sagittis.
 Nec vero similes caussas crescentibus undis,
 25 Aut tempus, meruit. glacie non ille soluta,
 Nec circumfuso scopulis exuberat imbre.
 Nam cum tristis hiems alias produxerit undas,
 Tunc Nilum retinent ripæ. Cum languida cessant
 Flumina, tunc Nilus mutato jure tumescit.
 30 Quippe quod ex omni fluvio spoliaverit æstas,
 Hoc Nilo natura refert, totumque per orbem
 Collectæ partes unum revocantur in amnem.

Quoque

23 velata *vulg.* vellata *MS.* religata *MS.* 25 ut *vulg.* 29 pro
 jure, rure, rite, more *MSS.* 32 vires *Cuj.*
 agmen *MSS.*

21 *Qui vasta colit &c.* non est Gyrhæorum descriptio, sed periphrasis etymologica Troglodytarum, qui inter Nilum & sinum Arabicum habitabant.

22 Aethiopum descriptio forte ex Herodoto, qui 1, 97 memorat, illos sua ad huc ætate tertio quoque anno interjecto Persis tributum nomine etiam rependisse *διηκοσίας φάλαγγας* (phalangas, cylindros, trabes) *ἐβένου, καὶ ἐλέφαντος ὀδόντας μεγάλους ἄκους.* Hinc *ebenis Meroëtica* non *Mareotica* legendum. Luca. 10, 117 coll. 303 viderunt viri docti. De ebena Plin. 12, 8.

23 De hoc Meroënsium more dictum ad 7, 21.

25 *Meruit* non dubium est, quin simpliciter significet hic, accepit a natura, divinitus hoc habet &c. Quod ad rem ipsam, similiter fere disputat Herodotus l. c. Sed differte Strabo l. c. p. 543, 20 *Οἱ ἀρχαῖοι τοχατμῶ τὸ πλέον, οἱ δὲ ὕστερον αὐτόπται γεννηθέντες*

ἤθοντο ὑπὸ ὀμβρῶν θερινῶν πληρούμενον τὸν Νεῖλον, τῆς Αἰθιοπίας τῆς ἀνω κλυζόμενης, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὄρεσι παυσαμένων δὲ τῶν ὀμβρῶν παυομένην κατ' ὀλίγον τὴν πλημμυρίδα κ.τ.λ. Conjectura veteres fere, oculis autem suis posteriores deprehenderunt, Inundata ab æstivis imbribus superiore Aethiopia, in extremis maxime montibus, impleri Nilum: remittentibus imbribus cessare etiam paullatim inundationem. Hæc hodie quoque, quod sciam, ut certa sumuntur v. g. a Ri. Pocokio.

30 Dicere videtur aliquid: sed illud aliquid, metuo, nihil est. Equidem cum probe attendi, nihil video, præter lusum quendam ingenii & verborum, Naturam, quas aquas aliis fluminibus auferat, eas omnes Nilo infundere. Sed qua ratione, & quibus viis hoc fiat, scire volebant homines.

- Quoque die Titana Canis flagrantior armat,
 Et rapit humores madidos, venasque calore
 35 Compescit, radiisque potentibus æstuat axis;
 Nilo bruma vehit contraria tempora mundo.
 Defectum solitis referens cultoribus æquor
 Effluit Aegeo stagnantior, acrior alto
 Ionio, seseque patentibus explicat arvis.
 40 Fluctuat omnis ager: remis sonuere novales
 Sæpius, æstivo jaceat cum forte sopore,
 Cernit cum stabulis armenta natantia pastor.

33 cumque *vulg.* præter *Ald.* & *Heins.* 1 qui habent quoque, ut & *MS. Barth.* Sed *Barth. Adv.* 11, 24 emendat Cumque diem Titane canis flagrantior armat, nec dissentit *Heins.* qui etiam Cumque probat ex *MSS.* 34 madidus *MSS.* rabidus, madidis, sidus *conj. Barth.* et rapit humores avidus *conj. Heins.* calorem *MS.* vanosque calores *MSS.* etiam *Cuj.* canosque calores *MS.* varioque calore *MS.* Latet aliquid, ait *Heins.* 36 venit *vulg.* vehit ex *MS. Heins.* 37 defectum solitumque ferens *MSS.* solitumque ferens etiam *Ald.* Defectum solitis repetens *conj. Heins.* Gerte illa casuum in epithetis permutatone nihil frequentius. 39 potentibus *MS.* 41 jacuit *Raph. h. e. Scaliger: quod placet.*

33 Quo die, h. e. quo tempore Sirius ardentior Solem radiis vehementioribus tanquam telis armat, & humores in vaporem tollit, & fontium venas obstruit; quo tempore, inquam, cælum radiis Solis potentioribus in reliquo orbe æstuat: eo ipso tempore hiems sua, & madida tempestas, accolis Nili advehit tempora mundo s. motui corporum cælestium, unde æstimant tempora reliqui, contraria, & mutat in mare cam-

pos cultoribus suis destitutos, cum ferunt alii, & metunt &c.

38 Stagnantior cave ita accipias quasi stagnare h. e. stare constet mare Aegeum, quo nihil est inquietius; sed copiam aquarum significat. Sed quomodo illud defendam acrior Ionio, non habeo, cum placidas & stagnantes esse Nili aquas constet. Cogitabam pro acrior legi posse altior: sed nec hoc placeret, ut nimis hyperbolicum.

XLVIII

v M A G N E S *

Quisquis sollicita mundum ratione secutus
 Semina rimatur rerum, quo Luna laborat
 Defectu, quæ causa jubet pallescere Solem:
 Unde rubescentes ferali crine cometæ,
 5 Unde fluant venti, trepidæ quis viscera terræ
 Concutiat motus, quis fulgura ducat hiatus,
 Unde tonent nubes, quo lumine floreat arcus:
 Hæc mihi quærenti, si quid deprendere veri

Mens

- * de statua Martis ferrea & Veneris magnifica Ald. 5 furant Cuj.
 6 commoveat vulg. concutiat etiam Cuj. quæ -- origo vulg.
 quis -- hiatus etiam Cuj. 8 hæc al. verum vulg.

* Locos etiam de hoc naturæ miraculo classicos nostrorum indicamus Lucret. 6, 908 & Plin. 34, 1, s. 32. Multa undique congescit Barthius.

2 *Semina rerum* sunt etiam Lucretio passim, quæ elementa alias vocant, corpuscula, in quæ denique corpora quævis resolvantur. Ne solæcum sit *laborat, jubet*; intelligamus plenam orationem obversatam poëtæ hanc, *Rimatur defectum, quo defectu laborat Luna &c.* Deinde unde sint *rubescentes* rel.

3 De Solis defectu vel eclipsi loquitur: quamquam nec illud inauditum antiquis, nec nostra ætate phænomenon, Solis velut expallescentis. Plin. 2, 30 *Fiunt prodigiosi & longiores solis defectus: qualis occiso dictatore Cæsare & Antoniano bello, totius pene anni pallore continuo.*

4 Antiqua superstitio a Cometis sibi publica mala metuebat: hinc *feralis criminis, mortium ac*

pestilentia nuncius.

5 *Fluere* pulchre dicuntur venti, fluidum enim aër val maxime, *flare, fluere, flagrare* cognata verba e sono venti, aquarum, flammæ ducta.

6 *Hiatus* eadem figura dicitur, qua apud Græcos *Χάσμα*, qua nostri, *es thut sich der Himmel auf*: facile fingunt sibi homines, illud cæruleum, quod sereno cælo videmus solidum quiddam esse, idque findi scindique a fulgure.

8 *Floreat* pulchre varietatem colorum iridis vigoremque exprimit. Hoc genus quæstiones acervat & proponit. sed multo majore doctrinæ subtilioris apparatu in suo Mallio 17, 100. Sententia autem hæc est, Qui miracula naturæ cælestia & totum orbem terrarum afficientia, rimantur, illi mihi rem parvam & sensui expositam explicant: ut simul rideat eos, qui cæli scrutantur plagas, & quæ ante pedes sunt ignorant.

Mens valet, expediat. Lapis est cognomine Magnes,
 10 Decolor, obscurus, vilis. Non ille repexam
 Cæsariem Regum, nec candida virginis ornat
 Colla, nec insigni splendet per cingula morsu:
 Sed nova si nigri videas miracula faxi,
 Tum pulcros superat cultus, & quidquid Eois
 15 Indus litoribus rubra scrutatur in alga.
 Nam ferro meruit vitam, ferrique rigore
 Vescitur: hoc dulces epulas, hoc pabula novit:
 Hinc proprias renovat vires: hinc fusa per artus
 Aspera secretum servant alimenta vigorem.
 20 Hoc absente perit. tristi morientia torpent
 Membra fame, venasque sitis consumit apertas.
 Mavors, sanguinea qui cuspide verberat urbes,

Et

9 expediam *Heinsf.* experiar *conj.* *Heinsf.* 14 tunc superat pul-
 chros *al.* purpureos superet *conj.* *Heinsf.* 15 Indi -- scrutantur *MISS.*
 16 ex ferro *vulg.* 17 hæc -- hæc *al.* 18 hinc fusa *vulg.*
 revocat *Cuj.*

9 *Magnes cognomine.* Lucret. l. c. *Quem Magneta vocant patrio de nomine Graji, Magnetum quia sit patriis in sinibus ortus.*

10 *Repexa Cæsaries* retro pexa, ne frontem nimis occultet, aut prospectum adeo impediat. *Dia-* dema hic describitur gemmis distincta, cujus ope retro acti crines continentur.

12 *Cingula* hominum & equorum gemmata noster celebrat 70, 71. 73.

15 *Rubram algam* videtur vocare non a suo colore, sed quod Rubri maris h. e. Oceani Indici rejectamentum sit.

16 *Meruit* magnes, i. accepit, vitam a ferro. Jam tum itaque cognitum erat, ita conservari augerique vim magnetis, si semper respondentem viribus suis ferri massam a se suspensam habeat. Paulo ali-

ter Plin. l. c. *Sola hæc materia* (fer- rum) vires ab eo lapide accipit, retinetque longo tempore, aliud apprehendens ferrum, ut anulorum catena (a magnete pendentium) spectetur interdum: quod imperitum vulgus appellat ferrum vivum. Illud de anulis est ex Platonis Ione p. 145, A. Huic certe debet Lucretius 6. 911 *Catenam Sæpe ex annellis reddit pendentibus ex se* Quinque etenim licet interdum pluresque videre *Ordine demissos levibus jactarier auris* Unus ubi ex uno dependet subter adhaerens, Ex alioque alius lapidis vim vincitque nescit. Forte etiam eo respicit noster, quod ferri lamina applicata velut armandus est magnes, ut vim suam commode exerat.

22 Utrum hanc historiam velit esse Claudianus, & credere nos postuler,

- Et Venus, humanas quæ laxat in otia curas,
 Aurati delubra tenent communia templi.
 25 Effigies non una Deis: sed ferrea Martis
 Forma nitet, Venerem magnetica gemma figurat.
 Illis connubium celebrat de more sacerdos.
 Ducit flamma choros: festa frondentia myrto
 Limina cinguntur, roseisque cubilia surgunt
 30 Floribus, & thalamum dotalis purpura velat.

Hic

23 gentes pro curas Cuj. 26 magnetia MS. magnetida MSS.
 ut sit Venus Μαγνήτις, quod mihi placet. Magnesia conj. Heinsf.
 30 thalamos al.

postulet, fuisse aliquando tale
 spectadulum exhibitum, non au-
 sum dicere. Debebat certe locum
 nominare, ut requirere lectores
 pollent. Ingeniosum certe com-
 mentum sive poetæ fuit sive Me-
 chanici, Martem qui ferreus est,
 cujus nomine hodie ferrum li-
 gnant Chemici, sic trahi a Magne-
 tica Venere. Poterat alioqui de hi-
 storia patria sumere argumentum
 de quo Plin. l. c. *Eodem lapide Di-
 nochares architectus Alexandriae
 Arsinoës templum concamerare inchoa-
 verat, ut in eo simulacrum ejus
 pendere in aëre videretur. Inter-
 cessit mors ipsius & Ptolemæi, qui
 id sorori iusserat fieri. Sed factum
 esse ait Ausonius Mosellæ v. 314
 ubi similes machinationes refe-
 runt Freherus & Tollius. Sex
 & triginta anni sunt, cum ad lo-
 cum Plinii pluscula hac de re dis-
 putavi Chrestom. Plin. n. 115 no.
 54. quibus modo illud unum ad-
 do, apud Cassiodorium Var. 1, 45
 commemorari ferreum Cupidinem
 in Dianæ templo sine aliqua alli-
 gatione pendentem: & Isid. Orig.
 16, 20 Ex eodem lapide architectus
 quidam Alexandriae templum con-
 cameravit, unde & in eo simulacrum
 ferro in aëre pendere videretur.*

Similem de Serapide fabellam ha-
 bet Ruffinus H. E. 2, 33. Vbique
 sibi similes sunt homines. Simi-
 lis imperitia naturæ & miracula
 fingendi libido ferreum Muham-
 medis sarcophagum in libero aëre
 suspendit. Poëta tamen noster
 fingit, quod naturæ non repu-
 gnat.

25 Probabilior fieri possit fabu-
 la, facilius machinatio, si facias
 Martem non totum e ferro; sed,
 qualis esse solet, tunica rectum
 adamantina, ceterum de levi
 materia, ut subere, cavum &c.

27 Connubia & nuptias deorum
 ludere antiquum & solenne. Ita
 Bacchi & Ariadnes nuptiæ agun-
 tur apud Xenophontem Sympos.
 extr. Sic Coronidis, e qua Ae-
 sculapius natus est, apud Ari-
 stid. Sacr. Orat. 1 p. 289 Jebb.
 Sic Podalirii & matris Alexan-
 dri, itemque Lunæ & Alexandri
 illius *ψευδομάρτυρας* amores agun-
 tur, apud Lucia. c. 39 f. T. 2 p. 245:
 unde illud etiam observamus,
 illum diem talis ceremoniæ *δῆδιδα*
dictum, καὶ δῆδες δὲ ἐξαίοντο, ut
 hic *Ducit flamma choros.*

- Hic mirum confurgit opus. Cytherea maritum
 Sponte rapit, cælique toros imitata priores
 Pectora lascivo flatu Mavortia nectit,
 Et tantum suspendit onus, galeæque lacertos
 35 Implicat, & vivis totum complexibus ambit.
 Ille laceffit longæ spiraminis actu
 Arcanis trahitur gemma de conjugis nodis.
 Pronuba fit natura deis, ferrumque maritat
 Aura tenax. subitis sociantur Numina furtis.
 40 Quis calor infundit geminis alterna metallis
 Fœdera? quæ duras jungit concordia mentes?
 Flagrat anhela filex, & amicam faucia sentit
 Materiem, placidosque chalybs cognoscit amores.
 Sic Venus horrificum belli compescere Regem,

Et

36 ictu, it. æstu conj. Heinsf. 40 infundit al. insudet MS. hinc
 insudat conj. Heinsf. 41 duos -- montes i. metalla montibus effossa
 conj. Barth. nec displicet Heinsio: & pulchre convenit v. 41 anhela
 filex, & v. 54 jam gelidas rupes &c. 43 ignoscit MS. hinc pla-
 cidoque chal. ignescit amore conj. Heinsf. placitosque MS.

31 Si talis fabula vel spectacula-
 lum actum est, oportet quacun-
 que machinatione primo prope
 sibi adnota esse signa utriusque
 Dei, donec illam quam atmo-
 sphæram magnetis vel sphæram
 activitatis dicunt philosophi, at-
 tingeret Mars, quo facto reliqua
 sponte naturæ magneticæ potuere
 peragi.

33 Flatus, ut Afflatus actum po-
 tentem, sed occultum & fugien-
 tem oculos notat: qualis est venti,
 ignis, siderum, contagio morbi,
 & hic vis magnetica.

34 Galeam oportet cogitare bene
 longam, quæ etiam cervicem &
 collum tegat.

36 Spiraminis actum eodem sen-
 su ponit, quo modo afflatum di-

xerat, & statim vocat auram. Sic
 influxum vocarunt rationem, qua
 anima corpus agit, non ut mo-
 dum declararent; sed ut illum
 a se non satis intelligi indicarent.

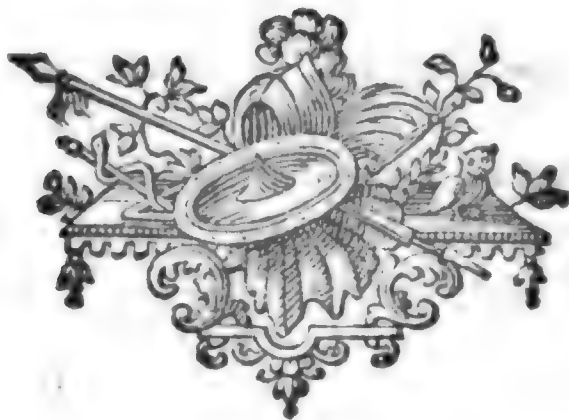
39 Non satis proprie furta di-
 cit, quæ in conspectu omnium
 fiunt: sed potest hoc intelligi cum
 respectu ad Vulcanum, & quod
 nihil solennius est poëtis quam
 Veneris res, quæ plerumque fur-
 tum fiunt ita signare.

40 Fœdera solet noster de omni
 lege naturæ dicere, ut 3, 4. 26, 56. 3,
 65. Sic Lucretius in hoc ipso
 argumento magnetis, 6, 506
 quærit Quo fœdere naturæ fiat &c.

41 Ludit, cum duras mentes tri-
 buit signis e metallo.

- 45 Et vultu mollire solet, cum sanguine præceps
 Aestuat, & strictis mucronibus asperat iras.
 Sola feris occurrit equis, solvitque tumorem
 Pectoris, & blando præcordia temperat igni.
 Pax animo tranquilla datur, pugnasque calentes
 50 Deferit, & rutilas declinat in oscula cristas.

Quæ tibi, sæve puer, non est permissa potestas?
 Tu magnum superas fulmen, cæloque relicto
 Fluctibus in mediis cogis mugire Tonantem.
 Jam gelidas rupes, vivoque carentia sensu
 55 Membra feris. Jam saxa tuis obnoxia telis,
 Et lapides suus ardor agit, ferrumque tenetur
 Illecebris, rigido regnant in marmore flammæ.

- 45 vultum *al.* 46 pro strictis, tristes *MSS.* 47 mollitque *al.*
 solvitque etiam *Bas. marg.* 52 pro fulmen, numen *MSS.*
 54 sexu *Junt. Bas. Plant.*

47 *Equi & currus Marti solent tribui e veteri & heroica militandi ratione. Sic apud Hor. Car. 3, 3. 16 Martis equis Acheronta fugit.*

51 *Lepida ad Cupidinem Apostrophe, qui tanta sit potentia ut metalla etiam animare possit.*

53 *Fluctibus in mediis mugit Jupiter, cum Tauri imagine Europam rapuit.*

55 *Feris, sagitta tua percutis & vulneras.*

XLIX

VI A P O N U S

Fons, Antenoreæ vitam qui porrigis urbi,
 Fataque vicinis noxia pellis aquis,
 Cum tua vel mutis tribuant miracula vocem,
 Cum tibi Phœbeus carmina dictet honos,

Et

* De Aponis balneis *Vien. Bas. & Gryph.* de Apone balneis *Junt. de Apono al.* 1 urbis conj. *Crus. Probab. Critt.* p. 264. 3 spiracula conj. *Heinsf. ad Virg. Aen.* 10, 291. 4 plebejus *omn. ante Heinsf. qui ex conjectura MSSis adjuta mutavit.*

* De nominis ratione vid. ad v. 69. De ipso autem fonte hoc & thermis, quæ sunt apud antiquos, sua diligentia congescit Cluverius Italiæ ant. 1, 18 p. 148, in quibus memorabilis in primis est Cassiod. Var. 2, 39 ubi & quæ a natura sint in illo fonte mirabilia, describitur, & quæ ars humana adjecerit, indicatur. Juber nimirum rex Theodoricus, diligenter conservari tam beneficum fontem, & illius ædificationum vitia partim emendari partim caveri. Memorantur ibi cuniculi, ædificia thermarum, palatium longæ fenestrate quassatum; assignatur pecunia &c. De statu hodierno hoc ipso tempore prodiit inter Domini Vandelli Dissertationes tres prima de Aponi Thermis, sed cujus copia mihi nondum facta erat, cum hæc mittenda essent Lipsiam. Itaque non habeo dicere, utrum in ea aliquid sit juvando h. e. emendando explicandove, vel huic carmini aptum, vel formulæ Cassiodorianæ. Et videtur hodiernam potius conditionem, quam historiam veterem respexisse vir doctus, certe quantum intelligi potest ex relatione Lipsica 1758 n. 71 p. 634 sq.

1 Antenora Trojæ exsulem Patavii conditorem celebratum, notum ex Liv. 1, 1. Porrigere est extendere, producere, longiorem reddere, ut Hor. Car. 3, 16. 40 ubi pulchra antithesis *Contracto cupidine, porrigam, augebo, vestigalia.*

2 Fata noxia, morbos pestilentes urbis, mortemque adeo, pellet hic fons vicinis aquis suis.

4 Honos, quem Phœbo afflati poëtæ habere tibi volunt, *dictat tibi*, h. e. honori tuo, carmina. Respicit autem ad morem illum in templorum parietibus, (ut in æde Aesculapii, in sacello Priapi) in basibus signorum, scribendi carmina, cujus generis magnam vim debemus Pausaniæ, & his, qui illam Græcorum epigrammatum ἀνθολογίαν s. florilegium collegerunt: talia in Memnonis crure scripta dedit nuper Rich. Pocockius: talia in sacello & Palatio Aponi posita, Claudianus indicat. Sed cum hoc non soli poëtæ faciant, sed pro suo captu etiam alii: non ausim damnare lectionem ceterorum, *plebejus*. Cum hoc faciat vulgus: quid nos poëtæ?

T t

- 5 Et sit nulla manus, cujus non pollice ductæ
 Testentur memores prospera vota notæ;
 Nonne reus Musis pariter Nymphisque tenebor,
 Si tacitus soli prætereare mihi?
 Indictum neque enim fas est tacitumque relinqui
 10 Hunc qui tot populis pervolat ora locum.
 Alto colle minor, planis erectior arvis,
 Conspicuo clivus molliter orbe tumet.
 Ardentis fecundus aquæ, quacumque cavernas
 Perforat, offenso truditur igne, latex.
 15 Spirat putre solum, conclusaque subter anhelò
 Pumice rimosas perforat unda vias.

Humida

6 veteres MS. 7 videbor MSS. 9 ludibrium quid enim fas est a vate relinqui Ald. & multi MSS. Hinc lud. sit enim nec fas a v. r. conj. Heins. 10 provocat Clav. Raph. Barth. & convenit cum plebejus v. 4. populis provocat ore loqui Vien. Bas. Junt. provolat ore locum Ald. orbe MSS. 11 pro planis, parvis vulg. planis e conj. Heins. quam firmant MSS. patulis conj. Heins. 12 clinis MSS. 14 proferat Vien. 16 limosas Heins. 1. Pro perforat, perfurit, vel perluit conj. Heins. limosas personat conj. Crusius l. c.

6 *Memores notæ*, metonymicos, quæ memoriam servant, ut *memores fastos* Hor. Car. 3, 17. 4. *Vota prospera*, quæ rata habuit Deus.

10 *Populum* accipio ampla significatione, ut *populum* omnem Romanum, certe Italicum comprehendat. Alioqui enim *populos* hic exspectaremus plures.

13 *Fecundus* improprie, & metaphorâ quadam dicitur: quasi pariat aquam ille clivus.

14 *Offensus* est etiam ex ipsa actionis reciprocae natura, & usu linguæ, qui offendit vel impulit. Aqua protruditur ab igne, qui ad illam offendit. Potest hoc facilius intelligi ab his, qui non ignorant, ope ignis subtus conclusi extolli, & exhaustiri aquam de metalli fodinis.

15 *Putre solum* esse terram solutam, poris multis perviam, trans-

mittentem molles radículas, ex rusticæ rei scriptoribus notum est. *Anhelus pumex*, qui spiritum transmittit per poros suos. *Perforare vias rimosas* quid sit, nemo non facile intelligit: sed non probabile est, poetam, si quis alius copiosum & rem variare prodigialiter aptum, uno interjecto versu repetiturum præ paupertate idem verbum. Itaque multo magis placet, ut *unda* cum sono quodam, viam sibi per oblimatas fistulas aperiens *vias limosas personet*. *Βορβορυγμὸν & κορυορυγμὸν* vocant Medici sonum intestinorum a commotis liquidis ortum. Talis sonus est cum lutum pedibus, aut manibus conspersio farinacea, subigitur. *Limosæ* cujusdam naturæ ex venis quibusdam horum fontium prodeuntis mentionem quoque Vandellus facit.

Humida flammaram regio Vulcania, terræ

Ubera sulfureæ fervida regna plagæ.

Quis sterilem non credat humum? fumantia vernant

20 Pascua: luxuriat gramine cocta filex.

Et cum sic rigidæ cautes fervore liquecant,

Contemtis audax ignibus herba viret.

Præterea grandes effosso marmore fulci

Saucia longinquo limite saxa fecant.

25 Herculei (sic fama refert) monstratur aratri

Semita, vel casus vomeris egit opus.

In medio pelagi late flagrantis imago,

Cærus immenso panditur ore lacus,

Ingenti fusus spatio: sed major in altum

30 Intrat, & arcanæ rupis inane subit:

Densus nube sua, tactuque immitis, & haustu,

Sed vitreis idem lucidus usque vadis.

Consuluit natura sibi, ne merfa lateret,

T t 2

Admisitque

18 tubera Cuj. 21 rigido vulg. liquido Vien. marg. 22 contentis Vien. Ald. Bas. Sed contemptis etiam Cuj. 23 effossi al.
24 continuo vel contiguo conj. Heinsf. 26 nec vel ni, vel seu casus conj. Heinsf. Pro casus, Cacus conj. Barth. male iudice Heinsf.
27 stagnantis conj. Heinsf. sed ipse iudicio non necessaria. 30 arcæ conj. Heinsf. ut 28, 518. 31 merfus MSS. 33 tota MSS. & placet Barthio. ne tota niteret Bas. Sed merfa in marg. & lateret Cuj.

17 Hic etiam gratiam captat ex antithetis, quæ sic ordinanda videntur, Regio Vulcania flammaram eadem est humida: regna fervida plagæ sulfureæ eadem sunt terræ ubera.

20 Plin. 2, 103 Patavinorum fontibus calidis herba virentes innascuntur. Conservæ species quasdam hodie in ferventibus aquis nasci, Tremellam item & marinas quasdam plantas ex Vandello refertur l. c. p. 635: etiam animalia quædam, intestina aquatica, scarabæos amphibios, vermes culicum & alia.

23 De his fulcis nihil est apud Cassiodorum. Longinquum hic pro simplici longum dici apparet.

28 Immensum de profunditate accipiendum. Cassiodorus ita: Cæruleum fontem vidimus in formam dolii concavis biatibus astuantem, & fornaces anhelantium aquarum — quæ licet more calida nebulosos vapores exhalent, hanc tamen jucundam perspicuitatem aspectibus humanis aperiunt, ut quivis hominum illam gratiam desideret contingere, etiam cum non ignoret ardere.

- Admisitque oculos, quo vetat ire calor.
 35 Turbidus impulsu venti cum spargitur aër,
 Glaucaque fumiferæ terga serenat aquæ;
 Tunc omnem liquidi vallem mirabere fundi:
 Tunc veteres hastæ regia dona micant:
 Quas inter, nigræ tenebris obscurus arenæ,
 40 Discolor abruptum flumen hiatus agit.
 Apparent infra latebræ, quas gurgēs opacus
 Implet, & abstrusus ducit in antra sinus.
 Tunc montis secreta patent; qui flexus in arcum
 Aequora pendenti margine summa ligat.

Viva

- 35 Zephyri cum tergitur conj. Heins. 36 claraque MSS. Cuj.
 38 pro hastæ, tali conj. Heins. V. N. 39 tenebris Ald. MSS.
 41 intra al.

35 *Turbidus* a vapore illo fermentis aquæ aër cum venti impulsu dispergitur &c. *Glaucus* color nebulae sulfureæ.

38 Quæ sint illæ *hastæ veteres, dona regia*, non docet, h. e. de illis tacet, & nihil nisi jucundam perspicuitatem laudat, Cassiodorius. Videntur homines quidam beati, qui vidissent illud naturæ spectaculum, vel salutem inde retulissent, relinquere voluisse sui memoriam, hastis in fundum jactis, forte cum titulo, quæ memoriam illorum servarent; forte etiam signarent terminos illius discoloris fluminis per aquam pellucidam euntis: sive ab alveo tantum vel sulco coloretur, sive ipsa aliter colorata reliquæ pellucidæ non admisceatur, cujus generis miracula passim videntur. Enarrat plura Plin. 2, 103. Pellucidæ autem valde fuisse fontis aquas, apparet ex Sueto. Tiber. c. 15 ubi de aureis talis quos Tiberius ex oraculo in Aponi fontem jecerat, *Hodieque*, inquit, *sub aqua visuntur ii tali*. Est in vicinia Gotingæ fons sub ipsum e suo lacu egres-

sum molam plurimum rotarum agens, cujus aqua lucidissimæ perspicuitatis oculos ad fundum usque multis cubitis a superficie remotum transmittit.

39 Modo monebam, videri hastas ad hoc depressas, ut signarent terminos *obscuri* illius a *tenebris nigræ arenæ hiatus*.

41 Cogitare oportet specum variis cavis & velut labyrinthis constantem, superne tamen arcuatæ velut fornicibus rectam.

43 Illud *tunc* reducit lectorem ad illam conditionem v. 35 memoratam.

44 Circa hunc fontem, quæ apertus est & patet, mons in arcum flexus jungit summam planitiem suam margine subtus cavo (hoc enim est *pendens, pensile, suspensum*) qui margo tanquam *scena e vivis* virentibusque cespitibus contexta, circumdat, *coronat*, & constringit vapores exhalantes. Ille margo (subjectis saxis pumiceis fornicatus) est terra quæ exili cortice *natare* propter elasticam mobilitatem dici potest &c.

- 45 Viva coronatos adstringit scena vapores,
 Et levis exili cortice terra natat,
 Calcantumque oneri numquam cessura virorum,
 Sustentat trepidum fida ruina pedem.
 Facta manu credas, sic leves circuit oras
 50 Ambitus, & tenuis perpetuusque riget.
 Hærent stagna lacu plenas, æquantia ripas,
 Præscriptumque timent transfluissè modum:
 Quod superat, fluvius devexa rupe volutus
 Egerit, & campi dorso recurva petit.
 55 Devehit exceptum nativo spira meatu.

T t 3

In

45 pro scena, sæva Bas. & scena marg. 46 fornice, vel caspate
 conj. Heins. vel ceu -- natet. 47 calcaturque Bas. Junt. nusquam
 malit Heins. 48 firma Cuj. 49 lenes al. 50 alveus -- rigat,
 vel ambitus -- ligat conj. Heins. 51 arent MS. loco al. planas
 ripas etiam contra libros legi vult Heins. Non audio. 52 exfluissè
 MSS. & Raph. 53 fluvio Bas. marg. 55 spuma vulg. spina MSS.
 Ald. vicino spuma recurvo MS. sigma conj. Barth. i. e. figura
 literæ C. spira conj. Heins.

45 Ad coronatos illos vapores intelligendos mirifice accommodatus est Cassiodorii locus non procul ab initio, ubi memorat fornaces anhelantium aquarum circumducto tereti labio (sic pulchre Garet. pro abluendo illo tentilatio) naturæ probabili dispositione coronatas. Quem marginem vocat poeta, illud est teres labium Cassiodorii. Fornaces anhelantes in ferrariis magnis qui viderit, illis igneis vaporibus mente substriquat æstuantis aquæ fervidam ebullitionem, & habebit imaginem Aponi, qualem Claudianus cum ista scriberet conceperat,

48 Fida ruina, jucunda antithesi. Qui incedunt per illum marginem, ruinam ob instabile & repercussu vestigium metuant, sed illa fida est, nihil mali adfert, ruenti similis semper restituit se.

50 Ambitus, quem marginem modo vocarat, teres labium Cassiodorii, tenuis ille quidem est, exili cortice, sed tamen perpetuus, cohærens, riget, rigorem & tenorem suum servat.

51 Plenæ ripæ idem notant, quod alveus plenus. Vehementius etiam Cassiodorius, Ore plenissimo, in sphaeræ similitudine, supra terminos suos aquarum dorsa turgescent: unde latex tanta quiete defluit, tanta quasi stabilitate decurrit, ut eum non putes decrescere, nisi quia inde aliquid rauco murmure sentis exire.

55 Spira, fossa vel alveus varios flexus habens. Cassiodorio recurva spatia, quæ arte facta sunt longiora. Anfractus hos dum percurrit aqua, paulatim tepescit. Patulas plumbi vias esse eas, quas fistulas dicunt architecti, apparet: & utitur statim hoc nomine ipse poeta.

- In patulas plumbi labitur inde vias.
 Nullo cum strepitu, madidisque infecta favillis,
 Despumat niveum fistula cana salem.
 Multifidas dispergit opes, artemque secutus
 60 Qua iussere manus, mobile torquet iter,
 Et junctos rapido pontes subtermeat æstu,
 Afflatosque vago temperat igne tholos.
 Acrior interius, rauci cum murmure saxi,
 Spumeus eliso pellitur amne vapor.
 65 Hinc pingues repetunt fessi sudore lacunas:
 Frigora aquis longæ blanda dedere moræ.
 Salve Pæoniæ largitor nobilis undæ,
 Dardanii salve gloria magna foli:

Publica

- 56 patulos tubos *conj. Heins.* 57 nullo tum *MS.* madidis *inf. vulg.*
 60 duxere *Cuj.* 61 subtervehit *MSS.* unde subter venit *conj. Heins.*
ad Aen. 6, 132. subterluit *conj. Heins.* pro pontes, sentes *MS.* montes *MS.*
 63 acrius *vulg.* interea *MS.* 65 hinc pigras *vulg.* rigidas, nigras
conj. Heins. 66 frigore *MSS.* *Ald.* frigora aquis *MSS.*
 pro blanda, damna *al.*

57 *Madidas favillas* puto dici tophaceam illam cinericii coloris materiem, quæ fistulis adhæret, quæ surculos etiam & plantas crusta quadam solet obducere. Hujus rei non minus, quam *salis nivei* h. e. candidi, quem *καθαγρινόν* esse prædicat, mentionem facit Vandellus laudatus.

62 *Tholi* sunt fornices. Describit cellas, in quas immissa fervens aqua, sudationes efficit. Cassiodorius, *Protinus saxo suscipiente collisa aqua inhalat primæ cellulae sudatorium qualitatem.*

65 *Pingues* dicit lacunas, quarum aquis aliquid oleosum, sulfureumve admixtum. Unguntur alias post sudorem in balneis.

66 Cassiod. describit gradus imminuti caloris: *Deinde -- minaci ardore deposito, suavi temperatione mollescit: mox -- cum aliqua dilatione torpuerit, multo blandius intepescit: postremo ipso quoque tepore derelicto, in piscinam Neronianam (partem s. membrum credo thermarum Neronis, de quibus Mart. 7, 33 Thermis quid melius Neronianis?) frigida tantum efficitur, quanto prius ferbuisse sentitur.*

67 *Pæonia unda*, quæ vim medicam habet, vid. ad 24, 173.

68 *Dardanium* vocari, quidquid quocunque modo Trojanum est, Virgilij lectoribus notum: eodem igitur sensu *Dardanium* hic solum dicitur, ut v. i *urbs Antenorea.*

Publica morborum requies, commune medentum

- 70 Auxilium, præsens numen, inemta salus.
 Seu ruptis inferna ruunt incendia ripis,
 Et nostro Phlegethon devius orbe calet:
 Sulfuris in venas gelidus seu decedit amnis,
 Accensusque fluit, quod manifestat odor.
 75 Sive pari flammæ undarum lance rependens,
 Arbiter in fœdus mons elementa vocat:
 Ne cedant superata sibi; sed legibus æquis
 Alterius vires possit utrumque pati:
 Quidquid erit causæ, quocumque emitteris ortu,
 80 Non sine consilio currere, certa fides.
 Quis casum meritis adscribere talibus audet?
 Quis negat auctores hæc statuisse Deos?
 Ille pater rerum, qui sæcula dividit astris,

T t 4

Inter

69 meretur *Vien. Junt. Bas. sed medentum in marg. Medentum est ab Aldo.*

70 subsidium *MSS.* 72 latet *MSS.* 74 ruit *MSS.* 75 sive pares *vulg. parens MSS. pari Cuj. & ex MSS. Heins.* 79 erat vel inest *conj. Heins. remitteris vulg. emitteris Ald. & MSS. emergitis MS. unde emerferis conj. Heins.* 80 corruit *MS.*

81 ausit -- neget *conj. Heins.*

69 Hoc elogium comprehenditur ipso nomine fontis, cum ἄπονός vocatur, qui immunitatem præstet & liberationem τῶν πόνων, quo nomine & dolores & morbi comprehenduntur. Ut igitur ἄπονός sunt quibus redimuntur πόνοι, pœnæ, mala eorum, qui hostes fuerant capti: sic ἄπονός fons, quo depelluntur morbi ac dolores. De his lavacris Cassiodorius, Unde non tantum deliciosa voluptas acquiritur, quantum blanda medicina confertur. Scilicet sine tormento cura, sine horrore remedia, sanitas impunita, balnea contra diversos dolores corporis attributa. Quod inemta salus a poëta vocatur, ad inemtas dapes respicit Hor.

Epod. 2. 48 quas hortus domino præstat.

76 Mons ille sive collis, unde oritur Aponus, tanquam arbiter, elementa alios inter se pugnancia in concordiam ac fœdus vocat. Nempe ad Heracliticam illam ἐναντιοτροπήν respicit, de qua dictum ad 17, 72. Cassiod. Merito dicunt Philosophi, elementa sibi mutuis complexibus illigari & mirabili conjungi federatione, quæ inter se contraria intelligantur varietate pugnare &c.

81 Hypallage & solitæ constructionis immutatio, sed verum tamen dicit. Nam idem est, sive causam adscribas tribuasve effectui, sive contra effectum causæ.

- Inter prima poli te quoque sacra dedit,
 85 Et fragilem nostri miseratus corporis usum
 Telluri medicas fundere jussit aquas,
 Parcarumque colos exoratura severas
 Flumina laxatis emicuere jugis.
 Felices, proprium qui te meruere, coloni,
 90 Fas quibus est Aponon juris habere sui.
 Non illis terrena lues, corrupta nec Austri
 Flamina, nec sævo Sirius igne nocet.
 Sed quamvis Lachesis letali stamine damnet,
 Inde sibi fati prosperiora petunt.
 95 Quod si forte malus membris exuberat humor,
 Languida vel nimio viscera felle virent,
 Non venas referant, nec vulnere vulnera sanant,
 Pocula nec tristi gramine mista bibunt:
 Amissum lymphis reparant impune vigorem,
 100 Pacaturque ægro luxuriante dolor.

84 te q. s. colit MSS. inde colit. p. s. dedit conj. Barth. & Heinsf.
 86 tellurem MS. 90 Aponum al. 92 lævo MSS. 94 fata
 editi omnes & MSS. pene omnes: nec repugnat versus. fati MS. &
 Heinsf. undæ it. inde fata sibi MS. unde undis f. sibi conj. Heinsf. fatis
 ex MSS. defendit. Barth. 96 rubent vulg. virent ex MSS. & exemplis
 Heinsf. 97 refecant MSS. Vien. marg. & Bas. marg.
 99 nymphis MSS.

84 *Sacra poli*, τὰ θεῶν, cælestia Dei opera.

93 Recedit a vulgari fabula, qua Lachesis colum tenet, Clotho producit filum, quod abscindit Atropos: & facit mortem positivum quiddam, ut loquuntur Philosophi, non meram vitæ abruptionem. *Lachesis* generale Sortis nomen est, cui mors non minus quam vita subjecta est.

97 Duo illa remedia vellicat, in quibus semper non sine ægrorum

hinc periculo hinc salute pugnarunt medici: alteris morbos omnes per venarum vulnera & alvi portam ejicere conantibus, clamantibus alteris, per eas vias ipsam vitam & salutis fundamenta everri. *Triste gramen* pulchre signat amaras omnes & radices & herbas, quibus alvus ducitur.

100 Adeo *pacatur dolor* (πόνος) ut luxuriari etiam, qui paullo ante æger erat, postlunio incipiat.

L

VII DE PIIS FRATRIBUS ET EORUM STATUIS
QUAE SUNT APUD CATINAM

Adspice sudantes venerando pondere fratres,
Divino meritos semper honore coli.
Iusta quibus rapidæ cessit reverentia flammæ,
Et mirata vagas reppulit Aetna faces.

T t 5

Complexi

* de Siculis fratribus Claver. 3 iultra Junt. Bas. rabidæ Cuj.
4 rettulit conj. Heins. & sic Cuj. expulit Cuj.

* Nobilis & antiqua narratio, μυθωδέστερα illa quidem jam visa Lycurgo in Leocr. c. 23: sed asseverate eadem relata in Aristotelis ut putatur de mundo aureo libello c. 6, ubi post mentionem incendii Aetnæi, Ἐνθα καὶ τὸ τῶν εὐσεβῶν γένος ἐξόχως ἐτίμησε τὸ δαίμονιον, περικαταληφθέντων ὑπὸ τῆ ρεύματος, διὰ τὸ βατάζειν γίγοντας ἐπὶ τῶν ὤμων γονεῖς, καὶ σώζειν. πλησίον γὰρ αὐτῶν γενόμενος ὁ τῆ πυρὸς ποταμὸς ἐσχίσθη παρέτρεψε τε τὰ μὲν ἔνθα, τὸ δ' ἔνθα, καὶ ἐτήρησεν ἀβλαβῆς ἅμῃ τοῖς γονεῦσιν τὴν νεανίσκην. Insigni honore affecit Piorum familiam Deus, ab ipso flumine ignis deprehensorum, quod senes humeris parentes servandi causa sustulissent. Cum enim jam prope illos esse torrens ignis, diffusus hinc inde se avertit, & (tanquam in insula) servavit illæfos una cum parentibus adolescentes. Non oblitus est hac historia suum de Aetna carmen exornare Severus a v. 621. Habent etiam, ut de aliis taceam, Strabo 6 p. 185 extr. ubi Αμφίνομον & Ἀναπίαν illos nominat. De varietate circa patriam & nomina vid. Sal-

mas. ad Soli. p. 78, a, & VV. DD. ad Valer. Max. 5, 4 ext. 4. Pausanias Phoc. f. 10, 28 historiam habet ut Lycurgus sine nominibus. Urbem Catinam, Gr. κατάνην, ita signat Sil. 14, 197 Et Catane generasse pios celeberrima fratres. Auson. de Urbib. II p. 249 Toll. Ambrosiorum fratrum pietate celebrem vocat. Memoria rei tam insignis servata in multis Catinentium numis, quos collectos videre licet in Gessneriano opere Tab. 30. Noster hoc sibi in primis sumsit, ut vel pictam in tabula, hanc historiam vel expressam statuis pulchra ecphrasi illustraret, vel pictorem statuariumve dum instruere videtur. poetam se probet, & illud Horatianum exempla firmer, ut pictura poësis erit. Igitur coram se fingit contemplari statuas, & ostendere aliis. Huc pertinet primum statim verbum carminis, Adspice &c.

4 Laudatissime Metaphoræ bonis iudicibus, quæ sensum & mentem inanimatis tribuunt, ut hic mirata Aetna pulchrum adeo & pium spectaculum.

- 5 Complexi manibus fultos cervice parentes,
 Attollunt vultus, accelerantque gradus.
 Grandævi gemina sublimes prole feruntur,
 Et cara natos implicuere mora.
 Nonne vides, ut sæva senex incendia monstret?
 10 Ut trepido genitrix invocet ore Deos?
 Erexit formido comam, perque omne metallum
 Fusus in attonito palluit ære tremor.
 In juvenum membris animosus cernitur horror,
 Atque oneri metuens, impavidusque sui.
 15 Rejectæ vento chlamydes. dextram exserit ille,
 Contentus læva sustinuisse patrem.
 Ast illi duplices in nodum colligit ulnas
 Cautior in sexu debiliore labor.
 Hoc quoque præteriens oculis ne forte relinquant,
 Artificis

6 attollant -- accelerent *Junt. Bas. al. etiam Barth. & Heins. 1. Sed attollunt ---- accelerant jam Vien. Ald. ut tollant conj. Heins.*
 8 clara *Bas. Junt. quod corruptum ex chara.* 11 arrexist conj. *Heins.*
 12 ore color *vulg. Sed ære tremor Vien. marg. Ald. & MSS. timor Bas. marg.* 15 erigit *vulg. egerit Vien. marg. MSS. ap. Heins.*
unde ille exserit, quod firmat MS.

5 *Fultus* dicitur aliquis ea re, in qua sedet ut in throno. Sic 10, 152 *Hoc navigat ostro Fulta Venus:* & 24, 199 *Solio fultus eburno.*

7 *Sublimis*, qui pedibus terram non attingere potest, ut in comædiis, qui *sublimes* rapiuntur vel arripiuntur.

11 Nunquam pulchrior, nunquam magis poëta Claudianus est, quam in picturis. Timor totum corpus timentis pervadit: hic *fusus* est ab artifice per totum metallum.

13 *Horroris* indicia sunt etiam in juvenum vultibus & gestu, sed ejus, qui animum non dejiciat, sed una cum pilis erigat, ut gallinaciorum collo plumas, in

canibus & apris setas, tanquam tela ad repugnandum videmus erigi: unde etiam *horre* acies dicuntur a sublatiis armis.

15 *Rejectæ vento chlamydes* juvenum mihi non placent. Adverso vento, vel summa certe celeritate currentibus ut ipsi ventum sibi adversum nixu suo videantur facere, potest hoc evenire, sed non potest in his, qui currere propter onus non possunt, quos flammæ, quæ semper flatum & ventum habet, a tergo persequitur. Deinde impositi humeris, hærentes tergo vetuli parentes volare chlamydas & ludibria ventis esse non patiuntur.

- 20 Artificis tacitæ quod meruere manus.
 Nam consanguineos eadem cum forma figuret,
 Hic propior matri fit tamen, ille patri.
 Dissimiles animos solertia temperat artis:
 Alter in alterius, redditur ore parens.
- 25 Et nova germanis paribus discrimina præbens,
 Divisit vultus cum pietate faber.
 O bene naturæ memores, documenta supernæ
 Justitiæ, juvenum numina, vota senum:
 Qui spretis opibus medios properastis in ignes
- 30 Nil præter sanctam tollere canitiem.
 Haud equidem immerito tanta virtute repressas
 Enceladi fauces obriguisset reor.
 Ipse redundantem frenavit Mulciber Aetnam,
 Læderet exempli ne monumenta pii.
- 35 Senferunt elementa fidem. Pater affuit æther,
 Terraque maternum sedula juvit onus.

Quod

23 annos vulg. animos etiam Basf. marg. MSS. 25 quærens MSS.

27 superbæ Vien. marg. 28 lumina conj. Heinsf. qui sic dedit ed. 1.

Sed bene est, quod numina reducta sunt ed. 2. nota Vien. sed vota marg.

*29 medio in igne MS. quod probat Barth.

20 *Manus artificis*, licet hoc non sit adscriptum, *tacitæ* tamen *meruerunt*, ne hoc, quod statim dicam, oculis præteriens relinquant non consideratum.

21 *Consanguineos*, quævis esse fratres, vel ille Aen. 6, 278 *Consanguineus leti sopor* nos admonere potest.

23 *Dissimiles annos* etiam probabile est. Similes possunt esse, & tamen altera senilis facies, altera juvenilis.

26 *Faber pietatem* unicuique fratrum suam, i. gestum pietatis exferendæ, sed vultum etiam cuique suum tribuit, hoc est *divisit*.

28 *Juvenum numina* sunt Pii fratres, quatenus imitari illos debent juvenes. Optimus numinis cultus est illius imitatio. Idem sunt *vota senum*. Quis enim senex non optet tales esse, tales se præstare suos filios.

32 *Enceladus* Aetna injecto gravatus, cum graviter anhelat, ignes ejicit. Hujus furor obstupescit ad conspectum tantæ pietatis &c.

35 *Elementa*, corpora naturalia, sensu fidei filiorum & pietatis in parentes tacta sunt. Itaque aër, ventus, *Pater æther* adsuit portanti patrem; matre oneratum *Terra* mater adjuvit.

- Quod, si notus amor provexit in astra Laconas,
 Aeneam Phrygio raptus ab igne pater;
 Si vetus Argolicos illustrat gloria fratres,
 40 Qui sua materno colla dedere jugo:
 Cur non Amphinomo, cur non tibi, fortis Anapi,
 Aeternum Siculus templa dicavit honos?
 Plura licet summæ dederit Trinacria laudi,
 Noverit hoc majus se genuisse nihil:
 45 Nec doleat damnis, quæ devius intulit ardor:
 Nec gemat exultas igne furente domos.
 Non potuit pietas flamma cessante probari.
 Emtum est ingenti clade perenne decus.

41 Onupi *Vien. Junt. Bas. Anaphi Vien. marg. Gryph. Vid. quos*
laudamus ad lemma. 42 dicabit, dicarit
Cuj. ū conj. Heinsf.

37 *Fratrem suum Castora, natura mortalem, Tyndari conceptum semine, alterna morte redemit Pollux, cujus Jupiter pater erat. Vid. ad Virg. Aen. 6, 121. Aeneam quis non pictum vidit in fronte Aeneidos ex 2, 721?*

39 Biton & Cleobis ab Herodoto celebrati 1, 31 ex ore Solonis. Sed nos utemur Ciceronis verbis Tus. 1, 47 *Argiæ sacerdotis Cleobis & Biton filii prædicantur -- Cum illam ad solenne & statum sacrificium currum vehi jus esset, satis longe ab oppido ad fanum, morarenturque jumenta, tunc juvenes -- veste posita corpora oleo perunxerunt, ad jugum accesserunt -- Sacerdos præcata a Dea (Junone, puto) esse dicitur, ut illis præmium daret pro pietate, quod maximum homini dari possit a Deo: post epulatos cum matre*

adolescentes somno se dedisse, mane inventos esse mortuos.

43 Multos cives suos templis & statuis honoravit Sicilia, ut illos conditores suos Acráganta, Gelan, ut Damonem & Pinthian, ut Archimedem &c.

45 Splendide sunt tales magnarum calamitatum velut excusationes, & similes illis *Φιλοσοφήμασι*, quibus utuntur in Theodicaea docti homines, immo illi veteris ecclesiæ dicto, quod relatum etiam in Sequenti Natalis Dominici, in aurora ad missam secundam canenda, *O culpa nimium beata, qua redempta est natura.* Sed difficile est hoc persuadere hominibus eo tempore, quo maxime opus est. Maluissent Catinenses pietatem civium suorum in calamitate privata eminere.

EPIGRAMMATA

LI

DE MULABUS GALLICIS

Adspice morigeras Rhodani torrentis alumnas
 Imperio nexas, imperioque vagas,
 Dissona quam varios flectant ad murmura cursus,
 Et certas adeant voce regente vias:
 5 Quamvis quæque sibi nullis discurrat habenis,
 Et pateant duro libera colla iugo;
 Ceu constrieta tamen servit, patiensque laborum
 Barbaricos docili concipit aure sonos.
 Absentis longinqua valent præcepta magistri,
 10 Frenorumque vicem lingua virilis agit.

Hæc

Viennensis non habet. 3 munera, mœnia, numina MSS. currus
conj. Heins. 5 longis *Heins.* ex MSS. & *Cuj.* 7 pro servit,
 serum MS. hinc frenis *conj. Heins.* luporum pro lupatorum *conj.*
Heins. 9 absentis doctique MS. 10 vices vulg.

1 Quum hic Barthius ad suam
 experientiam, & visa a se ad Rho-
 dani ripas mularum agmina, quasi
 certabundus cum poëta, provocet;
 possumne ego tacere magnam vim
 mularum, majorem partem splen-
 dide ornatarum, quippe Gallico-
 rum Ducum supellectilem gestan-
 tium, quas per duo hosce annos
 de fenestra mea, tintinnabulis,
 quæ suspensa habent, excitatus,
 vidi? Rhodanum torrentem quasi
 proprio epitheto appellat, cujus
 ubique memoretur celeritas.

2 Imperio & voce sola perficit
 mulio, ut veniant, ad jugum &
 plaustrum accedant, vel ut
 discedant.

6 Patent colla, quia nulla eorum
 pars iugo regitur.

10 Anvis itaque mulabus his
 pro ore frenato est, vel frenum in
 aure est, ut possis convertere illud
 Horatianum Epist. 1, 15. 13 Sed
 equi frenato est auris in ore.

- Hæc procul angustat sparsas, spargitque coactas,
 Hæc sistit rapidas; hæc properare facit.
 Læva jubet? lævo deducunt limite gressum.
 Mutavit strepitum? dexteriora petunt.
 15 Nec vinclis famulæ, nec libertate feroces,
 Exutæ laqueis, sub ditione tamen.
 Consensuque pares, & fulvis pellibus hirtæ
 Effeda concordēs multifonora trahunt.
 Miraris, si voce feras pacaverit Orpheus,
 20 Cum pronas pecudes Gallica verba regant?

12 hæc properat refides *volebat Barth.* 13 ordine currum *Junt.*
Basf. Plant. limite cursum Ald. & MS. limite gressum Basf. marg.
Raph. Claver. Heinfs.

11 *Angustare* est in angustius
 spatium cogere, ut Stat. Theb. 12,
 666 *Thesens agmina angustat*, cogit.

13 *Læva jubet* intelligamus pe-
 tere: ut hodie non modo in regen-
 dis animalibus, sed in militari-
 bus etiam imperiis, uno verbo,
 & monosyllabos si fieri possit,
 jubent vel verant.

17 An *fulvis* leonum pellibus te-
 gebantur mulæ? Sic puto, illæ præ-

sertim, quæ effedis junctæ essent.
 Hæ quoque frenis, ut videmus,
 caruerunt.

19 *Feræ*, quam diu feræ sunt,
 bella cum iis gerimus: *pacantur*
 cum mansuescunt. Sic eas paca-
 vit Orpheus.

20 *Pronas* in terram, ut in illo
Pronaque cum spectent animalia ter-
ram Ovid. Met. 1, 84.

LII

II DE SENE VERONENSI QUI SUBUR
BIUM NUNQUAM EGRES
SUS EST

Felix, qui patriis ævum transegit in agris,
 Ipsa domus puerum quem videt, ipsa senem:
 Qui baculo nitens, in qua reptavit arena,
 Unius numeret sæcula longa casæ.
 5 Illum non vario traxit fortuna tumultu,
 Nec bibit ignotas mobilis hospes aquas.
 Non freta mercator tremuit, non classica miles:
 Non rauci lites pertulit ille fori.
 Indocilis rerum, vicinæ nescius urbis
 10 Adspectu fruitur liberiore poli.*
 Frugibus alternis, non Consule, computat annum:
 Autumnum

De Senatore Veron. *quidam MSS.* 1 propriis *vulg.* Sed patriis
jam Basf. marg. auctores alios congerit Heinsf. 2 quem vidit puerum
 quem domus una senem *Cuj.* 4 unius & *MS.* hinc enumerat
conj. Heinsf. 7 nec -- nec *Cuj.* timuit *al.*

2 Ipsa repetitum respondet Græ-
 co η αὐτῇ, eadem.

3 Pulchre opponit vel compo-
 nit, potius imbecillitatem senis ba-
 culo nitentis, infantiae reptanti
 velut quatuor pedibus, cum re-
 spectu ad illud Sphingis ænigma
 de animali quadrupede, bipede,
 tripede.

4 Ponit *trium sæculorum senem*,
 trium ætatum, ut est v. 20, nona-
 genario propinquum; sæculum
 enim xxx vel xxxiii anni. Hic
 numerat totidem sæcula commo-
 rationis in eadem casa.

6 Periphrasis translatae habita-
 tionis, ut in illo. Virg. Ecl. 1, 63
Aut Ararim Parthus bibet, aut
Germania Tigrim.

8 *Raucus* solemne caufidicorum,
 qui in foro audiuntur epitheton.
 V. G. Mart. 4, 8 *Exercet raucos ter-
 tia caufidicos.*

9 *Indocilis* non stuporem notat,
 sed incuriam discendi, quid ge-
 ratur.

11 Solent *alternare* quasi fruges,
 & hoc anno hæ alio aliæ exube-
 rare, ut possis signare hunc an-
 num vini copia, alium ubertate
 tritici &c.

Autumnū pomis, ver sibi flore notat.
Idem condit ager Soles, idemque reducit,
Metiturque suo rusticus orbe diem.

- 15 Ingentem meminit parvo qui germine quercum,
Aequævumque videt consenuisse nemus.
Proxima cui nigris Verona remotior Indis,
Benacumque putat litora rubra lacum.
Sed tamen indomitæ vires, firmisque lacertis
20 Aetas robustum tertia cernit avum.
Erret, & extremos alter scrutetur Iberos.
Plus habet hic vitæ, plus habet ille viæ.

- 15 hic genitam m. p. de germine qu. Cuj. quod placet,
aut certe parvo qui a ger. q.

13 Si sit a mare remota illius habitatio, non dicit Solem mari se meruisse, sed post montem sibi vicinum se occulasse.

14 *Suo orbe*, suo horizonte, quatenus prospectus de villa sua patet.

22 Ut sæpe alias, ita in hoc loco, *hic* ad remotius ordine Grammatico respicit, *ille* ad proximius; & h. l. recte. *Hic* meus senex, de quo cano; *ille* alter, cujus modo mentionem feci obiter.

LIV

IV DESCRIPTIO ARMENTI FRAGMENTUM

Non tales quondam species tulit armentorum
 Tellus tergemino subdita Geryoni.
 Non tales, Clitumne, lavas in gurgite tauros,
 Tarpejo referunt quos pia vota Jovi.
 5 Non talis Tyrias sparsisse juvencus arenas,
 Dicitur, optatum quando revexit onus.
 Non Cretæus ager, nec amati conscia tauri
 Gnosfos, nec similes paverit Ida feras.
 Ipse & dispariles monstro commissus in artus,
 10 Qui crimen matris prodidit ore novo,
 Cres puer haud talem potuisset reddere formam,
 Præstarent totum si fera membra patrem.

1 talis *malit* Heinsf. 2 Geryonæ *malit* Heinsf. 8 feros MSS.
quod præferendum videtur. 9 diffusus *vulg.* diffusus, confusus *al.*
commissus etiam Cnj. quod ex MSS. & auctoritate aliorum firmat Heinsf.
 10 condidit *vulg.* prodidit *est a Clav.* 12 portassent *vulg.*

* Etiam hoc epigramma videtur, qualia in Myronis buculam exstant Græcorum & Aufonii, qualia sunt in Amphitheatro & alia multa Martialis. Non est opus putare fragmentum esse.

2 Inter Herculis labores Geryonis, tricorporis illius Regis: boves abducti ex ultima Hispania per Galliam & Italiam. Vid. ad Aen. 7, 662.

3 De hoc dictum ad 28, 506.

5 Taurus Europæ Tyriæ raptor, in quo Jupiter latuit. Describit Ovid. Met. 2, 852 *Color nixis est* -

Colla toris exstant: armis palearia pendent. Cornua parva -- magis perlucida gemma -- Pacem vultus habet.

7 Ad Pasiphaës, Minois conjugis, flagitium respicit, Quæ (Ovid. Met. 8, 132) torum ligno decepit adultera taurum, Diffortemque utero factum tulit; Minotaurum nempe Semibovemque virum, semivirumque bovem, ut vocat Art. Am. 2, 24.

8 Ida Cretæ mons, quæ insula alias quoque armentorum pulchritudine nobilis fuisse, vel ex ipsis his narrationibus intelligitur.

LYR

REVISTA DE LINGÜÍSTICA

Lyras, que sigas sigas, sempre sigas.

Ex que mais alto, sempre mais alto.

Qual que sigas, sigas! que sigas, sigas!

Tu sigas, de modo singelo, sigas!

Que sigas, sempre sigas, sempre sigas!

Trabalha, sempre sigas, sempre sigas!

Como sigas, sempre sigas, sempre sigas!

Tu sigas, sigas, tu sigas, sigas!

que sigas, sempre sigas, sempre sigas, sempre sigas.
Ex que mais alto, sempre mais alto, sempre mais alto.
Qual que sigas, sigas! que sigas, sigas! que sigas, sigas!
Tu sigas, de modo singelo, sigas! de modo singelo, sigas!
Que sigas, sempre sigas, sempre sigas, sempre sigas!
Trabalha, sempre sigas, sempre sigas, sempre sigas!
Como sigas, sempre sigas, sempre sigas, sempre sigas!
Tu sigas, sigas, tu sigas, sigas, tu sigas, sigas!

1. A sigas, sempre sigas, sempre sigas, sempre sigas.
Ex que mais alto, sempre mais alto, sempre mais alto.
Qual que sigas, sigas! que sigas, sigas! que sigas, sigas!
Tu sigas, de modo singelo, sigas! de modo singelo, sigas!

2. A sigas, sempre sigas, sempre sigas, sempre sigas.
Ex que mais alto, sempre mais alto, sempre mais alto.
Qual que sigas, sigas! que sigas, sigas! que sigas, sigas!

LVIII

VIII DE EODEM

Solibus indomitum glacies Alpina rigorem
Sumebat nimio jam pretiosa gelu.

Nec potuit toto mentiri corpore gemmam:

Sed medio mansit proditor orbe latex.

5 Auctus honos, liquidi crescunt miracula saxi,
Et conservatae plus meruistis aquae.

4 Medio orbe, massa, globo: utilis id fieri putare, quam cry-
solebat in pilas formari crystallus. stallina pila adversis posita Solis
Plin. 37, 6 Invenio medicos, quæ radiis.
sunt urenda corporum, non aliter

LIX

IX DE EODEM

Adspice porrectam splendenti fragmine venam,
Qua trahitur limes lucidiore gelu.

Hic nullum Boream, nec brumam sentit opacus

Humor, sed varias itque reditque vias.

6 Non illum constrinxit hiems, non Sirius ardens:
Aetatis spatium non tenuavit edax.

5 axis vulg. ardens etiam Cuj.

1 *Fragmen splendens* est ipsa illa
moles vel massa crystallina, quæ
frustum aut fragmentum glaciei
refert: in hoc fragmine, *vena*
porrecta est, qua lucidioris glaciei
via ducitur. *Vena porrecta* & *li-*
mes qui trahitur, eadem res est,
diversis modo sub imaginibus
ostensa. In crystalli frusto obser-
vatur vena quædam lucidior.

4 Nempe ne intelligi quidem
poterat, humorem liquidum inesse

in crystallo, nisi cavum aliquan-
to majus fuisset, in quo ille
movendi, huc illuc fluendi spa-
tium haberet.

5 *Sirius axis* apud Claudianum
non displicet, quem hoc nomine
de singulis etiam stellis uti alias
observari. Vid. ad 34, 35.

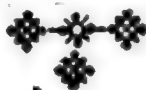
6 Cum aëri inaccessus sit hu-
mor inclusus, nec minui abraden-
do, nec admiscendis alienis cor-
rumpi poterit.

LX

x DE EODEM

Clauditur immunis convexo tegmine rivus,
 Duratisque vagus fons operitur aquis.
 Nonne vides, propriis ut spumet gemma lacunis,
 Et refluos ducant pocula viva sinus
 5 Udaque pingatur radiis obstantibus Iris,
 Secretas hiemes sollicitante die?
 Mira filex, mirusque latex, qui flumina vincit,
 Nec lapis est merito, quod fluit, & lapis est.

3 *properis vult Heinsf. cum spumat -- Ut Barth.* 4 *bina Junt.*
Bas. Claver. Plant. vina Vien. nulla Ald. viva etiam Cuj. 8 et
vulg. & MSS. sed lapides al. nec lap. Raph. Jansf. Heinsf. Ex
multa alia varietate Barthius ita, Est lapis ex merito: quod fluit
estne filex? Heinsius ita, quod flumina vinxit, Fert lapidis
merito: quod fluit, est laticis.

1 *Tegmine* sic posuit ut 6, 3.
 Totum hoc epigramma ceteris inferiorius videtur, & exhaustæ venæ, ac velut machinis expressum, atque extortum. Hinc nimis eget Grammatico, contra quam optat ille, sua ut *Grammaticis placeant & sine Grammaticis.*

3 De *spuma* mirabor si verum sit. Magnam satis lacunam esse oportet, in qua hoc contingat. Sed suadent etiam alia, non nimis parvam fuisse crystalli molem. Quod *propriis* dicit *lacunas*, non aliud voluit, nisi fallor, poëta, quam *suas*.

4 *Pocula viva*, aqua fluens intus & movens se; *ducunt sinus refluos*, reciproco fluxu, instar

sinus aut æstuarii marini, prout dirigitur crystallus, fluunt refluunt.

5 Obversa Soli crystallus certo situ poterat colores reddere instar prismatis.

6 *Dies* hic Sol est, qui *solicitat*, movet, afficit, *secretas hiemes*, inclusas velut pluvias, ut colores iridos reddant. Sic *diem* posuit etiam Luca. 4, 154 ubi *decrescit umbra In medium surgente die.*

7 Hic parvus *latex* inclusus *gemma* vincit *flumina* admirabilitate sua. Hæc admirabilitas est in repugnantia. Nam quod fluit intus, jure vocari lapis non potest; & tamen lapis est, quod extra tangitur.

LXI

XI DE EODEM

Dum crystalla puer contingere lubrica gaudet,
 Et gelidum tenero pollice versat onus;
 Vidit perspicuo deprensas marmore lymphas,
 Dura quibus solis parcere novit hiems:
 5 Et siccum relegens labris sitientibus orbem
 Irrita quæsitis oscula figit aquis.

1 lurida MS. b. e. lucida. 3 Nymphas vulg. & Heinsf. 2.
 Sed lymphas bene ex MSS. Heinsf. 1.

Non melius hoc epigramma ex aqua crySTALLUM fecit, non est præcedente. indurata. Hanc irritò conari

3 Puer videt inesse crystallo appetit.
 aquam, quæ sola a gelu, quod

LXII

XII DE EODEM

Marmoreum ne sperne globum. spectacula transit
 Regia, nec rubro vilior iste mari.
 Informis glaciès, saxum rude, nulla figuræ
 Gratia: sed raras inter habetur opes.

4 gratia sex oves MS. Barth. unde elicit, sexta omnes, ut sextum locum illi assignet. Merito displicuit Heinsio.

2 A Rubro mari i. e. ab Oceano qui Persiam & reliqua regna orientis a meridie alluit, arcessit gem-

mas & margaritas etiam noster poeta.

LXIII

XIII ETI ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ*

Χιονέη κρύσταλλος ὑπ' ἀνέρος ἀσκηθεῖσα
 Δείξεν ἀκηρασίοιο παναίολον εἰκόνα κόσμου,
 Οὐρανὸν ἀγκᾶς ἔχοντα βαρύκτυπον ἔνδοθι πόντου.

* * *

2 ἔχουσα dederat Ald. quod bene posteri mutarunt in ἔχοντα.

* Duo hæc epigrammata Græca sumpta sunt primum a Raphelengio ex Anthologia 4, 18 ubi habent titulum, Κλαυδιανῷ εἰς κρύσταλλον ἐντὸς ὕδατος ἔχουσαν. Hoc prius ita convertit Barthius: *Crystallus nive nata, manu fabrefacta virili, Aeternum in varia tibi monstrat imagine mundum, Cælum amplexum intus sævi fera marmora ponti.*

3 Αγκᾶς ἔχειν est in ulnis (ἀγκάλαις) in complexu habere, Vid. VV. DD. ad Hesychium h. v. Poëta alludit ad celebratum illud a posteris dictum Euripidæ (p. 504

extr. Barnes.) ὁρᾷ τὸν ὑψὺ τόνδ' ἄπειρον αἶθερα, καὶ γῆν περίεχοντα ὑγραῖς ἐν ἀγκάλαις. quod ita vertit vel Ennius vel Tullius de N. D. 2, 25 *Qui tenero terram circumjectu amplectitur.* vid. Davis. Ergo hoc voluit Claudianus, Hæc crystallus habet, refert, mundi imaginem, nempe cælum ut amplectitur Oceanum. Pone per appositionem, εἰκόνα κόσμου, & οὐρανὸν κ. τ. λ. Qui ἔχουσα legébant, retulere ad κρύσταλλος, quod mihi etiam placebat: sed Stephaniana lectio dignior facilitate poëtæ nostri.

LXIV.

XIV ETI ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΥ

Εἰπ' ἄγε μοι κρύσταλλε, λίθῳ πεπυκασμένον ὕδωρ,
 Τίς πῆξεν; Βορέης. ἢ τίς ἔλυσε; Νότος.

* * *

Hoc epigramma ita convertit Barthius, *Dic, age, mi Crystalle, latex lapidescere jussus, Quis strin-*

xit? Boreas. Cui resoluta? Notus. Facilius mihi videretur ultimum hemistichion, Unde soluta? Notus.

LXV

xv ΠΡΟΣ ΦΟΙΒΟΝ

Ἰλαθί μοι, φίλε Φοῖβε, σὺ γὰρ θοὰ τόξα τιταίνων
Εβλήθης ἐπ' ἔρωτος ὑπ' ὠκυπόροισιν οἴσοις.

2 οἴσοις est in Heinsiana. Sed videtur non facilis modo, quam posui,
verum necessaria etiam emendatio.

Potest ita converti: *Phæbe fave,*
nam tu, celeris cui tenditur arcus,
Saucius es volucris quoties ab Amore
sagitta? Ceterum hoc & duo,

quæ sequuntur Græca epigrammata
accepisse ab Leone Allatio se dicit
Heinsius.

LXVI

xvi ΕΙΣ ΜΙΜΑΔΑ ΓΗΡΑΣΑΣΑΝ

Μαχλαῖς εὐκροτάλοισιν ἀνευάζεσθαι χορείαις,
Δίζυγα παλλομένοισι τινάγμασι χαλκὸν ἀράσσει,

Κρεῖς

Hoc epigramma ex inedita Anthologia etiam pro inedito dedit Jensus cum lucubrationibus Hesychianis p. 321 n. 47: & nuper Cl. Reiskius in Anthologia Constantini Cephalæ p. 132 n. 697. Post interpretationes duas Pyrrhonis prosaicam alteram, ut vocat, alteram poëticam, & tertiam Reiskii, dabo quartam, soluta oratione, sed quantum poterò verbis Græcis adstrictam, ut ea constituenda mihi videntur. Non est res magni momenti: agitur enim de vetula lasciva, interpoli & senectutem dissimulare co-

nante: sed, qui se dedit huic generi studiorum, ei nihil videri tam parvum debet, quod non cura sua dignetur. Ita igitur interpretor: *Machlas* (lasciva) in choreis jucunde strepentibus, *Geminum æs* (duo crotala, sistrum) vibrantibus concussionibus impellit. *Pecten*, suffurans (dissimulare ac subducere oculis studens) canam comam fato (morti) vicinam, *Frustratoriis* (necquidquam adhibitis) radiis (dentibus) sulcat faciei splendorem (scalpit faciem a pigmentis unguentisque splendidam) *Mentitum*
vero

Κτεῖς μὲν ὑποκλέπτων πολὴν τρίχα γείτονα μοίρης,
 Ἡλεμάτοις ἀκτῖσι χαράσσεται ὄμματος αὐγὴν.
 5 Ψευδόμενον δ' ἐρύθημα κατέγραφεν ἄχρως αἰδῶς,
 Ἀγλαίῃ σέψασα νόθη κεκαλυμμένα μῆλα.

3 Τῆς editum adhuc. Post hunc versum inserit Cl. Reiskius hunc:

Κτεῖς βάπτει, μολίβη παῖς ἤδη δ' ἀχλυέσσα. 4 αὐγὴ Heinsf.

αὐγὴ Jensf. αὐγὴν etiam Reisk.

veto ruborem affricat pudor coloris expers (extinctus, qui non amplius potest erubescere) venustate coronans (exornans) suppositicia (strophis, pulvillis subiectis) teetas (velut modestiæ causa) papillas.

3 Hic versus ulcus habet, ut adhuc lectus est. Ad quod enim nomen referri potest Τῆς? Non spero ad μοίρης. Et si posset aliquis concoquere tantam trajectionem, quod subiectum, quod nomen substantivum habebit ὑποκλέπτων? Orto Jotacismo, nihil fuit pronius, quam inter dictantem & excipientem Κτεῖς mutari in Τῆς. Obiicit, puto, vetulæ illam pectendo dissimulare velle canos. Jam Ciceroni objecit Calenus apud Dio. 46, 18 πολὺς κατεκτενισμένος, pexos canos & eorum odorem.

4 Ηλεμάτω nomen illustratum præclare hodie ad Hesychium. Ακτῖνας qui de pectinis dentibus dixerit, non possum jam laudare, nec qui radios. Sed qui nihil admittere eorum velit, quæ sunt & vocantur a Criticis ἀπαξ λεγόμενα, ille metuo ne serus studiorum aliis videatur. Et qui Proverbium illud Tertullianicum de Solis pectinibus invenere, ii vicissim radios, credo, non inviderent pectini, quibus alias in re textoria non minus quam pectini locum esse, novimus. Χαράσσειν etiam de tenui sulco, de vestigio dentium pectinis, dici posse, non est dubium, nec ὄμμα de toto vultu dici. Sed quod ita multa concurrunt, quæ Grammatico opus habent, illa forte Claudiani, sive noster est, sive quisunque alius, culpa est. Forte intercessit mala librariorum sedulitas e. i. g. a.

LXVII

κνιι ΕΙΣ ΔΟΥΛΟΝ ΤΥΠΤΗΘΕΝΤΑ
ΠΑΡ ΑΥΤΟΥ

Εδρην χαλκεόπεζον ἐπὶ προθύροις ἐλικῶνος
Ἐσθήκει, θεράπων τις ὑπὲρ νώτοιο μεμαρπῶς,
Οὐδ' ἔθελε μογέοντι πορεῖν ἐπιβάθρον ἀοιδῶ.
Τῆνεκά μευ θώρηξεν ἰὼν πολύμητις ἀνάγκη.

- * Κλαυδιανῷ εἰς -- αὐτῷ, διὰ τὸ μὴ ἐπιδύναι σελλίον ἐν ἀκροάσει Cang.
3 forte leg. ἔθελεν sed non simpliciter necessarium. ἀοιδᾶς Heinsf.
ἀοιδῆς Cang. ἀοιδῶ Reisk. 4 θώρηξε νόον conj. Reisk.

Hujus epigrammatis eadem ratio, quæ præcedentis, nisi quod editum etiam olim est a Cangio in Gloss. Gr. V. Σέλλιον. Fateor autem, me, cum lemma de servo pulsato narret, de plagis in ipso epigrammate nihil invenire, nec alium exitum probabilem, ac putare a fine truncatum esse. Nempe ad verbum ita interpretor: *Servus aliquis stabat in vestibulo Heliconis* (sic appellare videtur auditorium, in quo esset acroasis) *qui*

sellam æneis pedibus correptam (in ipso forte auditorio arreptam) *in tergo habebat: nec volebat fatigato poetæ sedile illud præbere. Ejus rei causa mentem telum armavit consilii dives necessitas. Hic, inquam, nihil de plagis adhuc. Et possit finiri sine plagis fabula: & non valde astutum est pulsare servum tradere sellam, quam domino suo forte is servabat, alii recusantem.*

LXVIII

XVIII IN SPHAERAM ARCHIMEDIS*

Jupiter in parvo cum cerneret æthera vitro,
 Risit, & ad Superos talia dicta dedit:
 Huccine mortalis progressa potentia curæ?
 Jam meus in fragili luditur orbe labor.
 5 Jura poli, rerumque fidem, legesque Deorum,
 Ecce Syracosius transtulit arte senex.
 Inclusus variis famulatur spiritus astris,
 Et vivum certis motibus urget opus.
 Percurrit proprium mentitus Signifer annum,
 10 Et simulata novo Cynthia mense redit.
 Jamque suum volvens audax industria mundum
 Gaudet, & humana sidera mente regit.
 Quid falso infontem tonitru Salmonea miror?
 Aemula naturæ parva reperta manus.

5 legemque virorum *Vien. Bas. Sc.* legesque deorum *Plant. marg. Clav.* 9 metitur *Vien. Bas.* mentitur *Vien. marg.*

* Est hæc sphaera inter nobilia Archimedis inventa, de qua passim veteres, quos laudat Fabric. ad Sext. Empir. Math. 9, 115. De eodem similibusque artificiis B. G. 3, 22. 15. Vitream quod vocant, intelligendum de capsula sphaerica, cui inclusa esset machina quæ pulverem arceret & manus curiosas, admitteret autem oculos, & ipsa etiam pelluciditate sua ætheris aliquam haberet similitudinem. Vitream etiam intellexit Cic. Tus. 1, 25. *Nam cum Archimedes Lunæ, Solis, quinque errantium motus in sphaeram illigavit &c.* Venuste Ovid. Fast. 6, 277. *Arte Syracosia suspensus in aëre clauso Stat globus, immensi parva figura poli.*

5 Jura, fidem, leges eadem figura dicit de illo quem naturæ ordinem vulgo dicimus, quæ federa noster 3, 4 ubi vid. no. Add. Lucret. 6, 906. *Quo federe fiat Naturæ, de magnete.*

6 Syracosium Virgiliano exemplo ecl. 6, 1 dixit, pro Syracosio, mediæ syllabæ corripientiæ causa. Archimedes in hac urbe patria defendenda mortuum, & in suburbano loco sepultum constat ex Liv. 25, 31. Cic. Tus. 5, 23.

7 Spiritus inclusus suadet, auctorem putasse sphaeram Archimedis ab aëre incluso, & motu aqua compresso, motam, quod genus artificiorum in πνευματικῶς s. spiritalibus Hero eodem circiter tempore publicavit. Annon poetæ licentia auctum sit artificium, & quousque ea ætate progressæ machinandi artes fuerint, difficilis disputatio est, ut de speculis ejusdem Archimedis, de Archytæ columba. Hæc certe debet elasticum quiddam inclusum habuisse. Et mihi facilius videtur, si parva fuit sphaera, quod hic innuitur, cogitare de solido elatere.

LXIX

XIX DE POLYCASTE ET PERDICE

Quid non sævus amor flammæ numine cogat?
Sanguinis affectum mater amare timet.

Pectore

1 munere vulg. ante *Clav.* 2 affectu solus *Heinsf.* ex conj.
amara *Clav.*

• De his nominibus alia superesse memoria non videtur præter ea, quæ sunt apud Fulgent. Myth. 3, 2 *Perdicam* ferunt venatorem esse: qui quidem matris (quam deinde *Polycastem* appellat) amore correptus, dum utrinque & immodesta libido ferveret, & verecundia novi facinoris reluctaretur, consumptus, atque ad extremam tabem deductus esse dicitur. Primus etiam ferram invenit. Deinde suo more miras allegorias profert. Quod de ferra inventa dicit, confundit forte fabulas, interea firmat (si conferas v. g. Ovidium Met. 8, 240) opinionem Munckeri, *Perdicam* hic esse, qui *Perdix* alias Græca consuetudine & Romana vocaretur, inventor ferræ, ob invidiam præcipitatus ab avunculo suo *Dædalo*, & mutatus in ipso casu in avem cognominem. (Apollodorus 3, 14. 9. Talum *Perdicis*, sororis *Dædali* filium ab eo occisum refert) De hujus avis importuna libidine plurima narrant veteres. Substantia igitur ejus quam Fulgentius narrat fabulæ est, *Perdix* s. *Perdica* incesto amore matris suæ *Polycastæ* arsit, & contabuit. Ad hanc fabulam retulit epigramma Claudiani, vel cujuscunque est, qui lemma hoc superscripsit. Poterat certe poëta post enarratam ejusmodi fabulam, hoc velut Epi-

phonema subjicere hac sententia, Si fieri potest ut *εὐπνὴ* illa & pietas inter matrem & filium in tale flagitium exeat, corrumpi ea cogitatione ipsam pietatem metus est, cum puerulum suum in sinu habens mater, aut lacte suo nutriens, cogatur metuere ne hic aliquid Veneri amoris subit, quod possit cum annis pueri adlescere. Exstitit ætate Claudiani exemplum relatum ab Hieronymo (Epist. ad Vital. T. 4 f. 33, AB. Froben.) magna cum asseveratione, de puero decem annorum nutrice suam imprægnante. In hoc sane exemplum convenit epigramma nostrum melius, quam in ea, quæ de *Perdice* & *Polycaste* narravit solus, quantum observavi, Fulgentius.

1 *Numen flammæ* est vis illa naturalis amoris, quæ divinum quid habere videtur, propter quam Deos fecerunt Venerem & Cupidines.

2 *Affectus sanguinis* est ille, qui ob sanguinis conjunctionem amatur, verbo filius, Metonymia consuetissima, qua amores, curas, gaudia, affectus nostros vocamus illorum objecta, ut loquuntur Philosophi. De affectu magnam vim exemplorum ex hujus ætatis scriptoribus dedit Barthius: quedam habent etiam nostri thesauri.

Pectore dum niveo puerum tenet anxia nutrix,
Illicitos ignes jam foveat ipsa parens.

5 Ultrices pharetras tandem depone Cupido.
Consule jam Venerem, forsan & ipsa dolet.

3 pro puerum, miserum ante Claver.

3 Nutricis & parentis eadem hic persona est.

4 Ultrices pharetræ, unde veniunt sagittæ in pœnam aliorum criminum immissæ. Hoc indicant Tragœdiæ, quæ scelera sceleribus, furoribusque divinitus immixtis puniri docent. Cf. 75. Sic

apud Nasonem Met. 10, 524 Adonis ex incesto Myrrha in patrem amore conceptus, Jam placet & Veneri, matrisque ulciscitur ignes: qui locus videtur ante oculos nostro poëtæ fuisse. Ipsa Venus pœnas dat procurati incestus, dum cogitur amare natum ex illo puerum.

LXX

xx DE ZONA EQUI REGII MISSA HONORIO AUG. A SERENA

Accipe parva tuæ, Princeps venerande, sororis
Munera, quæ manibus texuit ipsa suis.
Dumque auro phaleræ, gemmis dum frena renident,
Hac uterum Zona cinge frementis equi.
5 Sive illum Armeniis aluerunt gramina campis;
Turbidus

• De phaleris equi regii a Serena missis *Vien.* de Falleris equi *Junt.*
1 memorande MSS.

1 Serena, Stilichonis uxor, adoptata a patruo suo Theodosio M. sic facta est soror Honorii. Vid. Tab. Gen.

4 Minus offendet *uterus*, si quis meminerit cavum quoque equi Trajani *uterum* vocari Aen 2, 20: & *dolii* apud Columellam 2, 4. 5, *navis* apud Tac. An. 2, 6. 2 *uterum*

esse pro ventre. Sed tamen apud hos consideratur venter ut cavum quiddam, quod alia continet. Quin manifesta Metaphora equus Trojanus v. 238 *Machina fatalis feta armis* vocatur: quale quid hic locum non habet. Hinc restringi velim, quæ ad 26, 260 paulo liberalius dicta sunt.

Turbidus Argæa seu nive lavit Halys;
 Sanguineo virides morfu vexare smaragdos,
 Et Tyrio dignum terga rubere toro.
 O. quantum formæ sibi conscius erigit armos,
 10 Spargit & excussis colla superba jubis!
 Augescit brevitæ doni pietate Serenæ,
 Quæ volucres etiam fratribus ornat equos.

6 turgidus conj. Heinsf. 7 versare ante Heinsf. vexare conjecerat
 Gron. ex Luca. 4, 751 & firmat e MSS. Heinsf. 8 croco vulg.
 10 spargit ut cum admiratione conj. Heinsf. pulchre.

6 Argæi Capadociæ montis ad
 radices Halyn oriri etiam Cella-
 riana tabula ostendit. Illum Stra-
 bo 12 p. 370, 46 πάντων ὑψηλότη-
 τον vocat, καὶ ἀνέχλειπτον χιόνι.
 τὴν ἀκρότητα ἔχον κ. τ. λ. Arme-
 niam pariter & Cappadociam Ly-
 diamque equis abundare ex histo-
 ria etiam bellorum notum est. Cf.
 20, 114 & mox 73, 5.

7 Formulam vexare frena illu-
 strat Oudendorp. ad Luca. 4, 751.
 Conf. Drakenb. ad Sil. 5, 147.

8 Torus hic intelligi debet
 ephippium quatenus effultum est
 setis equinis, vel quacunque re,
 ad molliter sedendum apta. Conf.
 10, 150 ubi Tritonis terga, Pur-
 pureis mollita toris.

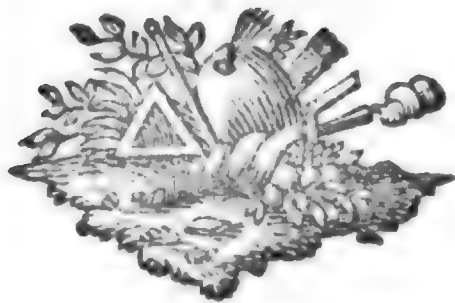
11 Brevis, brevitæ pro parvo
 hujus sæculi scriptoribus familia-
 ria. Sed jam Plin. 8, 17 Pantheris
 breves in candido macularum oculos
 tribuit.

12 Non contenta ipsis vestes te-
 xere, equos etiam illorum suis
 ornare manibus dignatur.

LXXI

XXI DE ZONA AB EADEM MISSA
ARCADIO AUG

Stamine resplendens, & mira textilis arte
 Balteus alipedis regia terga liget,
 Quem decus Eoo fratri, pignusque propinqui
 Sanguinis Hesperio misit ab orbe soror.
 5 Hoc latus adstringi velox optaret Arion.
 Hoc proprium vellet cingere Castor equum.

*Continuant hoc epigramma precedenti Vien. & al. quod jam
 distinxerat Parm. & MSS.*

Videtur eodem tempore etiam
 Arcadio munus simile illius, quod
 Honorio dederat, misisse. Hunc
 fratrem qua ratione dicat, modo
 declaratum est ad 70, 1. Eoem
 fratrem Constantinopoli imperan-

tem, & Hesperium orbem, Occi-
 dentis imperium, quod governa-
 bat tum Stilicho, intelligi, non
 habet difficultatem. De Arione
 Adraſti equo & Cyllaro Caſtoris
 vid. 8, 555.

LXXII

XXII DE CHLAMYDE ET FRENIS

- N**on semper clipei metuendum gentibus orbem
 Dilecto studiosa parens fabricabat Achilli:
 Lemnia nec semper supplex ardentis adibat
 Antra Dei nato galeam factura comantem:
 5 Sed placidos etiam cinctus, & mitia pacis
 Ornamenta dabat, bello quibus ille peracto
 Conspicuis Reges inter fulgebat Achivos.
 Ipsa manu chlamydes ostro texebat & auro,
 Frenaque, quæ volucrem Xanthum Baliumque decerent,
 10 Aequore quæsitis onerabat sedula gemmis.
 At tibi diversis, Princeps altissime, certant
 Obsequiis foci. Stilicho Mavortia confert,
 Munera, barbaricas strages, Rhenique triumphos.
 Regina contenta modum fervare Serena,
 15 In tua sollicitas urget velamina telas.

66XX22

De chlamyde & freno omnes, cum tamen de sola veste agi apertum sit.
 4 fractura MSS. pactura conj. Heinsf. 5 nuncia MSS. inania MS.
 hinc inermia conj. Heinsf. 10 ornabat vulg.
 12 obsequiis. Sacer en vulg.

2 Fabricabat, ut sexcenties facere sibi vestem, ædificare e. i. g. a. Thetis rogavit Vulcanum ut fabricaret: argumentum bonæ partis Iλ. Σ a v. 478. De galea ib. 610. Hoc de vestibus & frenis nescio an traditum sit: certe probabiliter sumtum e moribus Græcorum.

9 Εἰς & Βαλός nomina equorum Achillis Iλ. Π, 149, quorum illud coloris spadicei, hoc celeritatis, vel maculosi tergoris, esse volunt Grammatici.

10 Alludit ad hoc, quod marina Dea Thetis in potestate habuit maris divitias.

12 Hoc epigramma scriptum esse debet aliquanto post duo, quæ proxime præcedunt. In illis enim soror Serena misit fratribus suis munera: hic socrus est Honorii. Nempe foci sunt Honorii per filiam Mariam. Sic ipse Virg. Aen. 2, 457. Ceterum splendida antithesis: Stilicho victoriis ac triumphis te honorat, Serena munibus textilibus.

15 Sollicitæ telæ, ut argutæ: in motu enim quodam sonoro ac strepero inest texendi actus.

LXXIII

LXXIII

XXIII DE FRENO PHALERIS* ET CINGULO
EQUI HONORII A SERENA MISSIS

- O** felix sonipes, cui tanti frena mereri
 Numinis, & sacris licuit servire lupatis:
 Seu tua per campos vento juba lufit Iberos:
 Seu te Cappadocum gelida sub valle natantem
 5 Argææ lavere nives: seu læta solebas
 Theſſaliæ rapido perſtringere pascua curſu:
 Accipe regales cultus, & crine ſuperbus
 Erecto virides ſpumis perfunde ſmaragdos.
 Luxurient tumido gemmata monilia collo.
 10 Nobilis auratos jam purpura veſtiat armos.
 Et medium te Zona liget variata colorum
 Floribus, & caſtæ manibus ſudata Serenæ,
 Perſarum gentile decus. Sic quippe laborat
 Maternis ſtudiis, nec dedignatur equeſtres
 15 Moliri phaleras genero latura decorem.

6 saltu vulg. *

* *Phalera* hic sunt, quæ v. 9. *monilia* vocantur, & v. 10 *purpura* quæ *armos* veſtit.

2 *Numen* dici de Imperatore, & *sacros lupatos*, quibus illius equus regitur, a poëta gentili, quis indignetur, cum illa ſolemnis ſit ratio, qua de ſe ipſi loquentes inducuntur in legibus Imperatores Conſtantinei & Theodoſiani ſæculi.

3 *Juba lufit vento*, a vento agitata, eique *ludibrium* fuit, ut illa Sibyllæ folia Aen. 6, 75 *turbata volant rapidis ludibria ventis*. Ceterum hic poëta patrias nobilium equorum memorat, Iberiam ſ. Hispaniam, in primis partem maxime occidentalem ſ. Luſitaniam. De *Argæo* nivolo Cappadociæ mon-

te modo dictum ad 70, 6. *Theſſali* equites Centaurorum fabulæ occaſionem dedere.

10 *Auratos* intelligo *armos* equi ab ipſis phaleris purpureis auro diſtinctis.

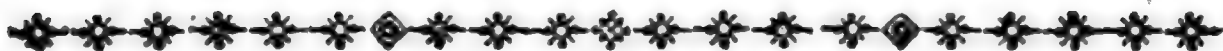
12 *Sudata manibus Serenæ Zona* comparata cum ſimilibus formulis ad 24, 94.

13 *Perſarum* luxus regius infecit totum Orientem, vel totum orbem. De hoc genere vid. Briſſo. de regio Perſar. princ. 3. 58.

14 *Materna ſtudia*, voluntas enixa ſocrus. Quæ gens hodie quoque non patris, matris, fratris appellatione in proximo affinitatis gradu, blandiendo præſertim, utitur?

X x 2

LXXIV

LXXIV

XXIV *DEPRECATIO, AD ALETHIUM
QUAESTOREM**

Sic non Aethiopum campos æstate pererrem,
Nec Scythico brumam sub Jove nudus agam:
Sic non imbriferam noctem ducentibus Hædis
Ionio credam turgida vela mari:
5 Sic non Tartareo Furiarum verbere pulsus
Irati relegam carmina grammatici:

Nulla

5 imbriferis *MSS.* pro noctem, nubem *conj. Heins.* 6 lædam ex 2 *MSS.*
Heins. relegam omnes alii.

* Ironica hæc deprecatio vel palinodia est Horatiana illi, qua Canidiam infamavit *Epo.* 17, similis. Hujus *Alethii* nomen an alias superfit, non habeo dicere. Immo nec ipsum nomen invenio: sed unum alterumque *Aletium* in Gruteriano & Muratoriano Inscriptionum Indice. Quin in illa varietate atque incerto lemmatum ne hoc quidem satis constar, sitne hoc nomen a Claudiano positum. Nec puto recte inscribi hoc epigramma *Ad Alethium*; cum nusquam illum alloquatur, sed tanquam de absente agat. Ergo inscribendum erat *In Alethium*. Quod Mallium Theodorum hic peti suspicatur Barthius, ejus rei causam idoneam equidem non video. *Quaestorem* ipse poëta nominat eum, in quem ludit, de qua dignitate pluribus locis ad Codicem Theodosianum agit Gothofredus. Summam videtur complexus Zosimus 5, 32 *ὁ τὰ βασιλεῖ δοκῶντα τεταγμένους υπαγορεύειν*, qui constitutus est ut imperatoris decreta (leges & sententias) diceret. Duo

ab illo per multas verborum ambages requirit Cassiodorii stilo Theodoricus Var. 20, 6 & 7 justitiam & eloquentiam.

Offensio autem quam deprecari se simulat noster hæc est, quod non bene de versibus illius judicaret. Mutatis personis eadem agitur fabula. Dum hæc scribo, publicatur mordax epigramma, in quo accusatur Purpuratus Regius aliquam diu & nuper admodum Pontificius, bellum, quo nunc perit Europa, concitasse, quod Regum *πομπικώτατος*, & Rex poëtarum, ipsius versiculos contempsisset.

1 Jurisjurandi formula, Ita evitare mihi contingat incommoda & molestias, ut non volui lædere Alethium.

3 Colum. 11, 2. 73 *Pridie Non. Octobris hædi oriuntur*. Hoc tempore navigare desinebant. Nox pluviosa eo terribior.

6 Duo irritabilia genera in uno homine conjungit, unum poëtarum

rui

Nulla meos traxit petulans audacia sensus,

Liberior justo nec mihi lingua fuit.

Versiculos, fateor, non cauta voce notavi,

10 Heu miser ignorans quam grave crimen erat!

Orpheos alii libros impune lacesunt,

Nec tua securum te, Maro, fama vehit.

Ipse parens vatum princeps Heliconis Homerus

Judicis excepit tela severa notæ.

15 Sed non Virgilius, sed non accusat Homerus.

Neuter enim quæstor, pauper uterque fuit.

En moveo plausus, en pallidus omnia laudo,

Et clarum repeto terque quaterque sophos.

Ignoscat placidus tandem, flatusque remittat,

20 Et tuto recitet quod libet ore: placet.

- 7 versus Cuj. 8 solito ex MSS. Heins. contra ipsius consilium.
 9 mente MSS. 10 Ne adulterinus sit hic versus, metuit Heins.
 V. N. 11 Ascræos conj. Heins. 16 pro pauper, pastor MS.
 17 pro en, & vulg. 19 intendat ante Claver. 20 quidquid
 ab ore pluet vel fluet MS. ap. Claver.

rum (quod ita vocat Hor. Epist. 2, 2. 102) alterum Grammatici, quorum iræ passim vel ludibrio vel detestationi sunt. Morsus autem acerrimus est in verbo *relegam*. Post gravissima mala quæ posuit, ultimum, crescente paulatim ad summum oratione, posuit *relegam* carmina irati Grammatici, h. e. Alethii. Ad hoc se adigi posse negat nisi *verbere Furiarum*. Hæc *ἀφ' οὐρα* plane perit, si cum summo alias poetarum

rum vindice pro *relegam* ponas *lædam*.

10 Indicativus modus ut hic in verbo *erat*, etiam optima ætate invenitur. Vid. ad 8, 267.

17 Videtur in mente habuisse illum derisorem Horatianum Art. 427 *Clamabit, Pulchre! Bene! Recte! Pallefcet super his &c.* Illud *sophos* est adverbium, σοφῶς, illa acclamatio, quam sæpe ridet Martialis, ut 1, 77 *Magnum semper inane sophos.*

LXXV

xxv IN CURETIUM

- F**allaces vitreo stellas componere mundo,
 Et vaga Saturni sidera sæpe queri,
 Venturumque Jovem paucis promittere nummis,
 Cureti genitor noverat Uranius.
- 5 In prolem dilata ruunt perjuria patris,
 Et pœnam merito filius ore luit.
 Nam spurcos avidæ lambit meretricis hiatus,
 Consumens luxu, flagitiisque domum.
 Et quas fallacis collegit lingua parentis,
 10 Has eadem nati lingua refundit opes.

~~~~~

1 palantes MS. quod non contemserim.

9 ut quas Claver.

10 refudit vulg.

Nimis εὐδύρημον ac liberum pro more sæculi Epigramma: sed in quo firmatur testimonio hominis non hoc agentis, quod Legati divini nos docuerunt de pœnis paternorum criminum in filios non meliores expetentibus; & de turpitudine mercede impietatis, ut ad Romanos 1, 23 sqq. it. 2 Petri 2, 13. Similia vidimus ad 69, 4. Claudianum tamen multo modestiorem Aufonio, & virginem si cum illo comparetur, jam observatum Barthio. Et ille Christianum se professus est, & Imperatorum duorum præceptor fuit.

1 Habuit ergo Curetii pater, quiscunque fuerit (nam Uranius fictum ab ipsa arte videtur hominis, qui celestia semper creparet) sphæram, quæ cælum utcunque repræsentaret. Archimedæ de qua n. 68 imitatricem, qua uteretur ad exhibendam, quancunque vellet genesin, h. e. siderum inerrantium inter se, quo tempore quis natus esset, comparisonem, e qua fata sic nati legere se posse si-

mulabant. Cogitare interdum subit, vel ad hoc ipsum permisisse videri Deum illas vanissimæ & impudentissimæ artium progressiones, quæ etiam sapientes alioquin, doctos geometriam, & bonos viros velut fascinarer, ut intelligant posterius, nullam abesse a genere nostro, nisi caveamus (& quam difficile & forte ἀδύνατον est cavere?) stultitiam.

3 Venturum Jovem intellige auxilio, saluti. Beneficum sidus Jupiter, & Saturno obnitens. Hor. Car. 2, 17. 23 Jovis impio Tutela Saturno resurgens. Venturi hunc usum videtur Homero debere, apud quem, (Od. B, 420) ἱκμενος οὐρανός ventus secundus est qui pervenire facit navigantes quod volunt.

10 Hinc forte natum Santolio epigramma haud paullo castius, in medicum obstetricantem, Quas bona pars hominum muliebri mergit in antro, Ex illo Clemens eruit unus apes.

LXXVI

XXVI IN EUNDEM

Si tua, Cureti, penitus cognoscere quæris
 Sidera, patre tuo certius ipse loquar.
 Quod furis, adversi dedit inclementia Martis:
 Quod procul a Musis, debilis Arcas erat:
 5 Quod turpem pateris jam cano podice morbum,
 Femineis signis Luna, Venusque fuit.
 Attrivit Saturnus opes. hoc prorsus in uno
 Hæreo, quæ cunnum lambere caussa facit.

¶ cura fuit MSS. causa fuit MS.

Qui superius epigramma cognovit, hic nihil habebit difficultatis. Genesin hominis enarrat satiricam, sic tamen ut tribuat planetis singulis, quæ solent in illa disciplina, quæque singula ex Manilio Firmicoque illustrare facile esset. Sed piget ineptiarum. Itaque defungemur paucis.

4 Arcas Mercurius a patria matris Majæ, & ipsius, Cyllene, altissimo monte Arcadiæ, in quo & antiquissima ipsius commoratio fuit. V. Apollod. 3, 10. Appellatione hac utuntur Stat. Sil. 2, 7. 5. Martial. 9, 35. Juniores laudat Toll. ad Auso. Eidyll. 8, 22 p. 344. *Debilis* est & parum efficax planeta, si non sit in suo domicilio c. i. g. a.

6 In signis femineis, nascente Curetio, fuere planetæ ejusdem sexus Venus & Luna. Loquitur ex artis præceptis. De Luna & Venere notum ubique. De signis Manil. 2, 151 *Mascula sex sunt, Diversi totidem generis, sub principe Tauro.* Nempe, ut est diserte apud Firmicum Astron. 2, 1, Masculina sunt Aries, Gemini, Leo &c. Feminina Taurus, Cancer, Virgo: ut alternis se consequantur in serie illa Zodiaci, quomodo hodie in sodalitiis elegantiorum hominum alternis federur, ut olim XII Deos in læstiterniis solebant jungere Romani, Jovem suæ Junoni, Veneri Martem &c. Vid. Liv. 22, 10.

LXXVII

 XXVII IN JACOBUM* MAGISTRUM
EQUITUM

Per cineres Pauli, per cani limina Petri,
 Ne laceres versus, dux Iacobe, meos:
 Sic tua pro clipeo sustentet pectora Thomas,
 Et comes ad bellum Bartholomæus eat:
 5 Sic ope sanctorum non barbarus irruat Alpes:
 Sic tibi det vires sancta Sufanna suas:
 Sic quicumque ferox gelidum tranaverit Istrum,
 Mergatur; volucres ceu Pharaonis equi:
 Sic Geticas ultrix feriat rhomphæa catervas,
 10 Romanasque tegat prospera Thecla manus:

Sic

1 pro cani, sancti MSS. Cuj. 3 per clypeum MS. defendat vulg.
 5 pro sanctorum, junthodi MS. unde Judithæ conj. Barth. ne barb.
 conj. Heinsf. 10 regant — tela vulg. regat vel tegat teda, theda,
 tegat Tecla MSS. Romanæque gerant MS.

* Iacobi hujus an alia superfit
 mentio, non dixerim. Magistri
 Equitum dignitas illustis, & ordi-
 narie Magistro Peditum præfertur.
 Vid. Gothofr. Parat. ad librum 7
 C. Theod. qui est totus de re mili-
 tari p. 250. In Notitia Dignit.
 Imp. Occid. f. 34 statim post Præ-
 fectos Prætorio & urbis ponun-
 tur Magistri Peditum & Equitum.

1 Ut mordeat virum, a quo
 versus quosdam suos reprehensos
 irascitur, illudit Sanctorum, quos
 vocat Ecclesia, cultui, per quos
 illum videri vult obtestari, ne ve-
 lit amplius carmina sua traducere.
 Ille porro cultus jam tum im-
 moderatus & superstitiosus, ne
 quid gravius dicam, fuisse debet,
 cum hoc epigramma scriberetur,
 quod Claudiano vindicant Bartheus
 & Heinsius. Sed in margine Ba-
 sil. adscriptum, Hoc epigramma vix

credo esse Claudiani. Quidquid
 ejus sit, propter Sanctorum &
 Martyrum admirationem Iacobo
 exprobratam abjudicari Claudiano
 hoc Epigramma vetat Hierony-
 mus, qui hoc ipso tempore plus
 quam opus est contra Vigilantium
 pro illa declamavit: & scripsit ad
 Lætam (p. 672, B) *Inundans popu-
 lus ante delubra semiruta currit ad
 martyrum tumulos.*

6 Itaque in veneratione & cultu
 jam tum erat cum Juditha Sufan-
 na illa apocryphos? Laudat certe
 Hieronymus alteram Epist. ad
 Principiam, alteram ad Salvinam.
 Sed abesse hoc distichon a MS.
 Vaticano, observavit Heinsius.

9 Ultrix rhomphæa pertinet ad
 illa dicta sacrarum literarum.

10 An hæc pertinet ad S. The-
 clam, de qua in Martyrologio
 Ro.

Sic tibi det magnum moriens conviva triumphum,
 Atque tuam vincant dolia fusa sitim:
 Sic nunquam hostili maculetur sanguine dextra.
 Ne laceres versus, dux Iacobe, meos.

11 magnos triumphos *vulg.* 12 et tua perpetuo dolia vina fluant
 MSS. sic tibi perp. d. v. f. MS. fluere *cum Accusativo*
illustrat Heinsf.

Ro. a. d. 23 Sept. Iconii in Lycaonia sancta Thecla virginis & martyris, quae a S. Paulo Apostolo ad fidem perducta, sub Nerone Imperatore in confessione Christi ignes & bestias devicit, & plurima ad doctrinam multorum superata certamina, Seleuciam veniens, ibi requievit in pace. Eam sancti Patres summis laudibus celebrant & dignis praconiis extollunt.

11 Adhuc posuit in optandis Jacobo auxilia Sanctorum, ne

ipsum scilicet fortitudine opus sit: nunc potatori strenuo insultat: moriens enim conviva est vino depositus vel sepultus.

18 Hic praeter ceteros versus est amarissimus. Quis enim ille Dux, quis Magister militum, hoc in optabilibus habeat? nisi quis forte huc trahere velit illud Horatianum Sat. 2, 1. 43 ut pereat positum rubigine telum.

LXXVIII

xxviii RIMANTI TELUM IRA FACIT*

In jaculum quodcumque gerit dementia mutat.

Omnibus armatur rabies pro cuspide ferri.

Cuncta volant, dum dextra ferox in vulnera saevit.

Pro telo geritur, quidquid suggererit ira.

1 ferit MSS. quodc. rei conj. Heinsf. cui corruptum videtur vulgatum gerit. 4 ingeritur conj. Heinsf. in quo illam audiam facilius.

* Est scholastica æmulatio Virgiliani hemistichii Aen. 7, 508 Quod cuique repertum Rimanti, telum ira facit. Talis etiam est n. 86.

1 Quodcumque gerit, quod forte in manu habet, v. g. instrumenti

rustici, bipalium, furcam, ventilabrum; si doctus est, librum, ut illi apud Boilavium certantes de pulpito s. lectorio: in proverbio est, qui aureis fenestras inimici petit.

LXXIX

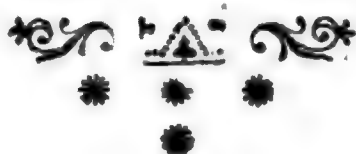
XXIX IN PODAGRUM

Quæ tibi cum pedibus ratio? quid carmina culpas?

Scandere qui nescis, versiculos laceras.

Claudicat hic versus, hæc, inquit, syllaba nutat,

Atque nihil prorsus stare putat podager.

In Podagrum, qui carmina culpabat, non stare dicebat *MS*,
2 quos -- inquit -- putat *MS*.

2 Hoc verbo *lacerandi* usus est etiam n. 77 ext. Hinc colligit Barthius in eundem hic ludi Jacobum. Et bene convenire solet podagræ cum potatoribus.

LXXX

XXX DE THEODORO ET HADRIANO

Mallius indulget somno noctesque diesque.

Insomnis Pharius sacra, profana, rapit.

Omnibus hoc, Italæ gentes, exposcite votis,

Mallius ut vigilet, dormiat ut Pharius.

Vid. quæ dicta sunt ad 39, 20. occasionem dedisse illi deprecationi.
Non nempe Epigramma potest

LXXXI

LXXXI

XXXI AD AETERNALEM

Quidquid Castalio de gurgite Phœbus anhelat,
 Quidquid fatidico mugit cortina recessu,
 Carmina sunt: sed verba negant communia Musæ.
 Carmina sola loquor. sic me meus implet Apollo.

3 car. fert vulg. & verba conj. Heinsf. non verba ferunt ex MS. Barth.

4 Smyrnæus imp. MS.

1 Castalius gurgis idem qui & Hippocrene vocatur, de quo fonte Caballino, ut ait Persius in Prol. qui labra proluerunt, poëtæ fiunt.

2 Cortina, tripus impositus specui Delphicæ, cui insidens Pythia spiritu illo fatidico impletur, a

quo fundit Oracula versibus constantia. Sed jam Plutarchus peculiari libello inquisivit in causas cur ἐμμετρα χροῖν versibus respondere, deliberantibus Pythia desisset.

LXXXII

XXXII AD MAXIMUM QUI MEL MISIT

Dulcia dona mihi tu mittis, Maxime, semper,
 Et quidquid mittis, mella putare decet.

LXXXIII

XXXIII DE LOCUSTA FRAGMENTUM

Horret apex capitis: medio fera lumina surgunt

Vertice. cognatus dorso durescit amictus.

Armavit natura cutem, dumique rubentes

Cuspidibus parvis multos acuere rubores.

1 surgit *MS. i. e. surrigit.* duo cornua surgunt *conj. Heinsf.* 2 succrescit *conj. Heinsf.* 3 dubiisque *MSS. dubiq. MS. dubiisque rubentem MSS.* 4 multis *vulg. parum multos MS. pariunt multos ac vere colores Claver. Hinc dumique rubentis Cuspidibus pariunt multos ac vepre dolores conj. Heinsf. Sed Barth. ita: dubiisque rubentem Cuspidibus, variant milto victore colores.*

Si quis locustam marinam s. carabum, ut a Gesnero, Aldrovando, aliisque describitur depingiturque, consideret, videbit satis convenire illi hanc descriptionem, quantum ad duo priores versus cum dimidio tertio. In reliquis facilius intelligo Heinsianam con-

jecturam, quæ illam asperitatem cutis, i. cristæ, quem cognatum i. connatum amictum dixit poëta v. 2, dumo comparat aut vepri. Quod rubentem dicit, illud non simpliciter repugnare naturæ, satis nos vel recentissimæ Catesbyanæ picturæ docent.

LXXXIV

XXXIV DE BALNEIS QUINTIANIS

Fontibus in liquidis paullum requiesce, viator,

Atque tuum rursus carpe refectus iter.

Lympharum dominum nimium miraberis, hospes,

Inter dura viæ balnea qui posuit.

LXXXV

xxxv *DESCRIPTIO PORTUS SMYRNENSIS* •

Urbs in conspectu montana cacumina velat,
 Tranquillo prætenta mari. ducentia portum
 Cornua pacatas removent Aquilonibus undas.
 Hic exarmatum terris cingentibus æquor
 Clauditur, & placidam discit servare quietem.

• Zarinensis vulg. Saronensis conj. Barth.

Cum hæc descriptio hodierno
 etiam Smyrnæ situi conveniat, eo
 securius Heiniana lectio retinetur.
 3 Removent Aquilonibus, subdu-
 cunt illis undas, h. e. excludunt

Aquilones, ut defendere proprie
 est depellere, ac tamen defendi
 dicitur urbs a qua proprie de-
 fenduntur, depelluntur hostes.

LXXXVI

xxxvi *EST IN SECESSU LONGE LOCUS* •

Est procul ingenti regio summotâ recessu,
 Insula qua resides fluctus mitescere cogit,
 In longum producta latus; fractasque per undas
 Ardua tranquillo curvantur brachia portu.

• Insulæ descriptio ante Heinſ. pro secessu, conspectu Heinſ.
 1 recessu Insula, quæ ante Heinſ.

Est imitatio Virgiliana, vel si
 mavis, certamen scholasticum
 cum Aen. 1, 159 Est in secessu lon-
 go locus: insula portum Efficit ob-
 jectum laterum, quibus omnis ab

nlto Frangitur, inque sinus scindit
 sese unda reductos. Potest hæc de-
 scriptio, ceteroquin accommodari
 ad Syracusanum portum, quem
 objectu suo insula efficit.

LXXXVII

LXXXVII

xxvii DE QUADRIGA MARMOREA

Quis dedit innumeros uno de marmore vultus?

Surgit in aurigam currus, paribusque lupatis

Unanimes frenantur equi. Quos forma diremit,

Materies cognata tenet, discrimine nullo.

5 Vir redit in currum: ducuntur ab axe jugales:

Ex alio se quisque facit. Quæ tanta potestas?

Una filex tot membra ligat, ductusque per artem

Mons patiens ferri varios mutatur in artus.

4 frenata *Pulm. marg.*

5 vix *vulg.*

6 ex alto -- jacit *MSS.*

1 *Innumeros vultus* non puto dici de hoc tantum opere: sed univ-
ersim miratur auctor statuariæ
artis miraculum, ex una materia,
dura eadem tot figuras formantis.
Has vocat *vultus*, ut Ovid. Met.
1, 2 *Unus erat toto, naturæ vultus*
in orbe.

2 *Currus* sunt ipsi equi: hi sur-
gunt sublatis pedibus anterioribus
& reclinant se versus aurigam,
rotis insistentem.

3 *Quos forma diremit* non refer-
tur ad equos; hi quantum potest
sunt similes, eodemque gestu &
velut motu atque actu: sed auri-
ga, frena, equi, axis, rotæ, omnia
sunt ex lapide eodem. Itaque *Vir*
redit in currum, continuus est &

continens currui, *jugales* equi du-
cuntur ex eadem massa *ab axe*.
Cogita, lector, statuam dum fun-
ditur ex aere, ibi membrum
unum ducitur ab altero, una con-
tinuatione. Ita hic jugalis quis-
que *se facit*, inter manus artificis
fieri & enasci videtur, *ex alio*,
proximo, cui continens est. Sed
fateor, hanc formulam *se facit*
mihi nimis audacem videri, &
barbarum aliquid habere hodie-
narum linguarum usui simile, ubi
reciprocis verbis utimur pro
passivis.

8 *Montem* pro saxo, parte mon-
tis, poni, apertum est.

LXXXVIII

xxxviii *FRAGMENTUM*

Sordidus ex humeris nodo dependet amictus,
Exercentur equis, & colla comantia pectunt.

LXXXIX

xxxix *DE PAUPERE AMANTE*

Paupertas me sæva domat, dirusque Cupido.
Sed toleranda fames, non tolerandus amor.

XC

xl *DE EODEM*

Esuriens pauper telis incendor amoris.
Inter utrumque malum diligo pauperiem.

XCI

XLI IN SEPULCRUM SPECIOSAE

Pulcris stare diu Parcarum lege negatur.

Magna repente ruunt: summa cadunt subito.

Hic formosa jacet Veneris fortita figuram,

Egregiumque decus invidiamque tulit.

2 invidiam meruit ante Claver. *cujus emendationem probavit Barth. & Heinsf. 2.*

4 Antiquum pulchrarum videntur carere. Sic Scyllam montium invidia: quo nec hodie distrum fecit Circa.

XCII

XLII DE BIRRO* CASTOREO

Nominis umbra manet veteris. nam dicere Birrum,

Si Castor niteat, Castoreum nequeo.

Sex emtus solidis, quid sit, jam scire potestis.

Si mihi nulla fides, credite vel pretio.

* de Birrho & Castoreo *editt. vett.* I veteres *edd. vett.* discere MSS. 2 si *edd. vett.* juret, viret, vitet, nitet *al.* nomen verba manet MS. si textura vetet *conj. Scal.* ni Castor niteat ex MSS. Claver. Barth. Heinsf. si Castor vivet *vel vivat conj. Heinsf.* quod non intelligo.

Birrum esse lacernam, vestem, quæ aliis interioribus injiciatur, ostendit Salmasius, quam laudamus in Thesauro. Castoreospilos mollissimum genus vestimenti præbuisse jam ea tempestate, qua scriptum ponitur hoc epigramma, ostendit Barthius. Videtur illius auctor ridere antiquum birrum, de quo jam omnis lanugo castorea, qua censebatur, unde nominabatur, detrita sit. Hunc negat

dici jam debere, quod olim fuerit, birrum *castoreum*. Nisi malis imitatione birrorum vere castoreorum alios de viliori lana hoc nomen accepisse, ut si quis hodierna illa viliora textilia villosa de lana vel lino (*Peluche*) velit holoseri corum hexamitorum appellatione (*Sammet, velours*) condecorare. Et hoc melius placet, quia provocatur ad pretium.

XCIII

XCIII

XLIII DE HIPPOPOTAMO

Utraque fecundo nutritur bellua Nilo:
Quæque vorat morfu, quæque sub ore fremit.

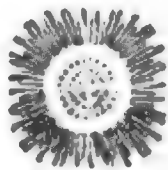
Protulerat hoc epigramma Hein-
sius, in nota ad n. 83: unde in
altera editione huc relatum est.
Quid sibi velint ultima verba, in-
de intelligere mihi videor, quod
veteres scriptores universim ἰπ-
πο ποτιν, hinnitum, huius belluæ

tribuunt, a quo forte magis,
quam a figura corporis, nomen
invenit. Videtur autem pulchre
exprimi hinnitus hac periphrasi:
est enim spiritus tremulus ex imo
guttore profusus & per os ac na-
res expulsus.

XCIV

XLIV QUAE IN MENSA DE SARDONY-
CHE LAPIDE

Mensa coloratis aquilæ sinuatur in alis,
Quam floris distinguit honos: similisque figura
Texitur: implumem mentitur gemma volatum.

Eadem huius epigrammatis ra-
tio est. Videtur describi mensa
forte argentea, quæ haberet em-
blemata ex sardonyche, aquilam,
sotem, aliam avem. Quod texti

figuram dicit, intelligo ex diver-
sis geminis tanquam musivo ope-
re compositam, segmentatam, tes-
sellatam.

XCV

XLV CARMEN PASCHALE*

Christe potens rerum redeuntis conditor ævi,
 Vox summi sensusque Dei: quem fudit ab alta
 Mente pater, tantique dedit consortia regni.
 Impia qui nostræ domuisti crimina vitæ,
 5 Passus corporea mundi vestire figura,
 Affarique palam populos, hominemque fateri:
 Quem verbo inclusum Mariæ mox numine viso
 Virginei tenere sinus, innuptaque mater
 Arcano stupuit compleri viscera partu,

Auctorem

1 pro ævi, orbis MSS. anni MS. 2 fuderat alta MSS. 4 im-
 pia tu al. etiam Fabric. 5 mundum vulg. dominum conj. Barth.
 7 quemque utero Vien. Junt. quem verbo Ald. Fabric. MSS. tene
 utero conj. Heins. lumine MS. angelo MSS. & Cuj. ex glossa. Totus
 versus in quibusdam codd. deest. 8 tumuere vulg. timuere MSS.
 tenere MS. Oxon. unde tremuere conj. Heins. intumuere MS. pa-
 tuere MS. 9 obstupuit Fabr.

Hoc carmen Ge. Fabricius, Damaso Episcopo sæculi iv Romano in libro antiquissimo adscriptum, edidit p. 774 & nostro Claudiano abjudicavit in Commest. p. 35 & 43: cui potius assentior, quam Claverio. Non vocatur ibi *Paschale*, sed simpliciter inscribitur de Christo. Et tamen Paschale carmen esse, indicant duo versus ultimi, qui etiam hoc docent, solemnes eo tempore in Ecclesia preces interpositas fuisse pro Imperatore. Poterat uti hoc loco Vir Illustris, commilito ante hos pene quinquaginta annos meus in Jenensi Academia, cujus nunc magnum decus est, C. G. Buderus in progr. de precibus pro Imperatore fufis, quo refellit eorum errorem, qui hunc morem demum sæculo octavo ab Hadriano Pontifice institutum tradunt.

1 Rediens ævum, nova felicitas, ut *Gloria novi sæculi* in nummis. Ut Virg. ecl. 4, 5 Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo; Jam redit & Virgo, redeunt Saturnia regna.

5 Passus vestire formula cujus similes habet etiam Claudianus. Vid. 15, 265. Sustinuisti te vestire corpore.

7 Sic ordino & interpretor: Sinus Mariæ Virginei, statim a Numine Gabrielis (vel ipsius Dei per Gabrielem se manifestantis) viso tenere hunc hominem, Verbo illi Johanneo intime unitum & velut inclusum. Si quis tumuere utique servandum putet, ille Græcismo defendet phrasin, Virginei sinus tumuere (ob) puerum.

10. Auctorem paritura suum. Mortalia corda
 Artificem texere poli, mundique repertor
 Pars fuit humani generis, latuitque sub uno
 Pectore, qui totum late complectitur orbem;
 Et, qui non spatiis terræ, non æquoris unda,
 15 Non capitur cælo, parvos confluit in artus.
 Quin & supplicii nomen, nexusque subisti,
 Ut nos subriperes leto, mortemque fugares
 Morte tua: mox ætherias evectus in auras,
 Purgata repetis lætum tellure parentem.
 20 Augustum foveas, festis ut sæpe diebus
 Annua sinceri celebret jejunia sacri.

10 membra MS. 11 fudere MSS. & Bas. marg. cepere MS. 12 imo
 vulg. uno Ald. 14 undis Fabric. 15 nec vulg. 16 supplicii vulg.
 supplicium nomen, vel mortis MSS. mancipii est a Cujacio & Claverio,
 quos sequitur Heins. 17 eriperes MSS. 19 repetens vulg. reparans
 lætum te luce, parentem Augustum Fabric. parentem Augustum
 jungunt etiam alii ante Claver. Dedi lectionem Claver. Jans. Heins.
 20 Augustos -- celebrent MS. quod est forte studio accommodatum,
 ad tempus, quo duo erant Augusti.

10 Corda nominat ea plane ra-
 tione, ut Germanorum consuetudo
 sub corde gestari dicit nondum na-
 tos, V. G. 2 Maccab. 7, 27, & libe-
 ros a corde venire, & redire ad
 cor, h. e. cor matrum tangere sua
 morte. Utrum tale quid apud
 Græcos vel Latinos alias invenia-
 tur, nondum observavi. Eadem
 quidem sententia v. 12 latuitque
 sub uno Pectore.

16 Mancipii nomen & nexus, Ro-
 mano quidem intellectu, subisse

dominum, nusquam legimus:
 nisi quod illa Pilati damnatione
 servum pænæ factum dicere possu-
 mus. Ceterum potest Poëta re-
 spexisse ad illud *μορφὴν δούλου*
λαβών.

20 Hæ sunt preces pro Impe-
 ratore, finis & scopus totius car-
 minis, cum illud nullas alias
 preces, nullum aliud desiderium
 exprimat.

XCVI

XLVI ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΩΤΗΡΑ

Ὡς πυρὸς ἀενάοιο σοφὴν ὠδῖνα φυλάσσαν,
 Ἑμβέβαώς κόσμοιο παλινδίνητον ἀνάγκην,
 Χρυσὰ θεορρήτοιο βίᾳ φυσίζοε πηγῇ,
 Πατρὸς ἀσημάντοιο πρωτοσπόρε Φωνῇ,
 5 Ὃς μέγα μητρῶν τοκετῶν ἐγκύμονα φόρτον,
 Καὶ γόνον αὐτοτέλεσον ἀνυμφεύτων ὑμεναίων
 Στήσας, ἀσσυρίης γενεῆς ἑτερόφρονα λύσαν,
 Ὅργια δ' εἰδάλων κευεῶν ψευδώνυμα λύσας,

Αἰθέρος

Hos Christiani hominis versus, moneta quidem Nonni percussos, nescio unde acceptos Græce, ut hic sunt, dedit Heinsius: quos ita converti ad verbum posse puto. O tu qui æterni ignis sapientem fecunditatem custodis, Qui auriga instar gubernas volubilem mundi necessitatem, Christe, vitæ a Deo promissæ fons vivifice, Patris ineffabilis Dei vox, quæ primum seminavit omnia: (5) Qui valide maternorum partuum gravidum onus, Et fatum a seipso perfectum nuptiarum sponso carentium Constituens, Assyriæ contra ea generationis (Syriæ Deæ & Magnæ Matris Deum) alienati sensus furorem, Atque Orgia idolorum vanorum falso nomine

1 Igni æterno tribuit generationem omnium, quod ex antiqua philosophia Heraclitica assumtum: hinc tribuit illi ὠδῖνα σοφὴν, non dolorem profecto partus, sed ipsam, si quid video, generandi facultatem, gubernatam sapientia.

5 Μέγα hoc refero ad Στήσας v. 7. Valide constituit, stabilivit, credendum generi humano commendavit partum mirabilem.

7 Assyrium & Syrium perpetuo fere confundi, & Syriam Deam

esse Deorum matrem, constat: & primis Christianæ religionis sæculis illud genus furiosæ superstitionis plane regnum quoddam obtinuisse, facile demonstrari posset. Sed versamur in Parergo: hoc enim carmen quia non est Claudiani non debemus lectoribus. Qui Dalenianam de Tauroboliis dissertationem legere voluerit, ad vestigia de his rebus quærendi deducetur.

- Αἰθέρος ἀμφιβέβηκας ἐφ' ἐπτάζωνον ὀχῆα,
 10 Ἀγγελικαῖς πτερύγεσσιν ἐν ἀρρήτοις θαάσων.
 Ἰλαθι παγγενέταο θεῷ πρεσβήϊδον ὄμμα,
 Φρερὲ βίη, σῶτερ μερόπων, αἰῶνος ἀνάστων.

celebrata dissolvens, Cæli balteum septem Zonis constantem conscendisti (10) Angelicis alis ineffabilibus insidens, *subvectus*: Propitius esto, genitoris omnium Dei venerande Vultus, Custos vitæ, Salvator hominum, sæculo imperans.

9 Cælum & peculiari ratione Zodiacum imaginatur ut *balteum*, continentem, & coërcentem omnia. Hunc ἐπτάζωνον vocat, ob septem illas Zonas, de quibus dictum ad 24, 135. Hic illud addo: quemadmodum totum hoc carmen ingenium Nonnianum mihi videtur redolere, ita peculiariter hunc lo-

cum. Nonnus enim Dionys. 46, 47 Ὀυρανὸν diserte ἐπτάζωνον appellat, & 38, 312 ἐπτά περὶ ζώνας κυκλούμενον.

11 Ὄμμα poteram *oculum* reddere, per quem videt & videtur pater. Sed credibilius mihi est, poni pro προσώπῳ: qui Christum videt, vultum ac faciem Dei videt.

XCVII

XLVII ΕΙΣ ΤΟΝ ΔΕΣΠΟΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΝ

Ἀρτιφανὲς, πολιῆχε, παλαιγενὲς, υἱὲ νεοττὲ,
 Αἰὲν ἐὼν προεάωντε, ὑπέρτατε, ὕστατε, χριστὲ
 Ἀθανάτοιο πατρὸς, καὶ ὁμόχρονε, πάντα ὅμοιε.

De hoc idem quod de præcedenti dicendum. Potest ita verti, Præsens, Civitatis tuæ custos, antiquitus nate, & idem fili parvule,

Semper qui es, ante omnia qui es, supreme, ultime, Christe, immortalis patris & coæve & undique similis.

XCVIII

XLVIII LAUS CHRISTI*

Proles vera Dei, cunctisque antiquior annis,
 Nunc genitus, qui semper eras, lucisque repertor
 Ante tuæ, matrisque parens: quem misit ab astris
 Aequævus Genitor, verbique in semina fustum
 5 Virgineos habitare sinus, & corporis arcti
 Jussit inire vias, parvaque in sede morari,
 Quem sedes non ulla capit: qui lumine primo
 Vidisti quidquid mundo nascente crearas.
 Ipse opifex, opus ipse tui, dignatus iniquas
 10 Aetatis sentire vices, & corporis hujus
 Dissimiles perferre modos, hominemque subire,
 Ut possis monstrare Deum, ne lubricus error,
 Et decepta diu varii sollertia mundi,
 Pectora tam multis fineret mortalia sæclis
 15 Auctorem nescire suum. Te conscia partus
 Mater, & attoniti pecudum sensere timores.
 Te nova sollicito lustrantes sidera visu
 In cælo videre prius, lumenque secuti,
 Invenere Magi. Tu noxia pectora solvis,
 20 Elapsasque animas in corpora functa reducis,
 Et vitam remeare jubes. Tu lege recepti
 Muneris,

3 nate conj. Barth.

9 sui adhuc editum.

* Hoc carmen inter ea est, quæ primum Jo. Camers pro Claudianis edidit. Non satis ubique orthodoxum, certe non ad formulas caute loquendi attemperatum. Sed nos hic non θεολογούμεν.

4 Verbum hic poni de Christo, quatenus homo est, videtur; sed potest forte ita intelligi: semina,

e quibus caro fieri nascique adeo debuit Verbum.

16 Attoniti timores signant opinionem illam veterum, quam exprimit antiquus hymnus, Agnovit bos & asinus, quod puer erat dominus.

19 Lege recepti muneris: ea conditione munus Messie suscepisti.

EXPLANATA. 1881

201

Strenuus, ut dicitur, puerum, multosq; lachryas

Invenisse vixit, Nihil erat tunc latius, sed

Principibus, nulliq; moris, sed nullis artibus.

20 In verbum, puerumq; vixit, multosq; lachryas
 Cuius puerum vixit, multosq; lachryas.

21 Et dicit, multosq; vixit, in lachryas lachryas

Et dicit vixit, multosq; in lachryas lachryas.

22 Cuius vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

23 Et puerum vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

24

25 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

26 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

27 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

28 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

29 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

30 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

31 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

32

33 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

34 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

35 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

36 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

37

38

39 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

40 Et dicit vixit, multosq; vixit, in lachryas lachryas.

- 5 Permutat lymphas in vina liquentia Christus,
 Quo primum facto se probat esse Deum.
 Quinque explent panes, pisces duo, millia quinque:
 Et Deus ex parvo plus superesse jubet.
 Editus ex utero cæcus nova lumina sensit,
 10 Et stupet ignotum se meruisse diem.
 Lazarus e tumulo, Christo inclamante, resurgit,
 Et duræ mortis lex resoluta perit.
 Nutantem quatit unda Petrum: cui Christus in alto
 Et dextra gressus firmat, & ore fidem.
 15 Exsanguis Christi contingit femina vestem:
 Stat cruor in venis: fit medicina fides.
 Jussus post multos graditur paralyticus annos,
 Mirandum, lecti portitor ipse sui.

* *

C

L IN SIRENAS*

- Dulce malum pelago Siren, volucresque puellæ,
 Scyllæos inter fremitus, avidamque Charybdin,
 Musica saxa fretis habitabant dulcia monstra.
 Blanda pericla maris; terror quoque gratus in undis.
 5 Delatis licet huc incumberet aura carinis,
 Impleſſentque sinus venti de puppe ferentes,
 Figebat vox una ratem: nec tendere certum
 Delectabat iter reditus, odiumque juvabat:
 Nec dolor ullus erat. mortem dabat ipsa voluptas.

‡ ‡ ‡

7 cœptum conj. Heins. Nempe ortum est certum ex neglectu
 diphthongi & r longiusculo.

* Non est, quod hic adjiciamus
 post ea, quæ habet ipse noster 36,
 190. 204. 256

6 Meminerimus moris nauta-
 rum ab ipso statim appulsu pup-
 pem obvertendi pelago. Virg. 6

extr. Ancora de prora jacetur, stant
 litore puppes. Ergo stantibus etiam
 in portu navibus, intelliguntur
 venti de puppe ferentes.

8 Odium ac tædium nautarum
 alias est mora longior &c.

- Inclitè, principiis, tardo vix editus ortu
 15 Fecisti de patre fidem. Sed cur mihi lentis
 Ludis adhuc, Cyrrhæe, modis, tenerumque resultans
 Luxuriante leves impellis pollice chordas?
 Pone habitum, quo mollis amas: & frondis amatæ
 Linque nemus, mollique exutus tempora lauro
 20 Populea mecum carmen luctare sub umbra.
 Jam grave plus etiam, quam ventris tempora vellent,
 Alcmenam tendebat onus. sed regia Juno
 Impedit, & partus prohibet, nascique vetabat,
 Ut metus ipse Deum monstret. Nec vivida cæli
 25 Semina mortales norunt sentire latebras,
 Nec possunt sufferre moras. Datur inde novercæ
 Materies, gravibusque odiis augmenta ministrat,
 Quod vinci cœpisse pudet. Mox improba binos
 In tua membra jubet, dum nasceris, ire dracones.
 30 Incumbunt celeres illi, squamosaque jussus

Armat

- 16 Cyrrhæa editum 19 mitique, propter præced. mollis, conj. Heinsf.
 21 ferrent conj. Heinsf. 22 Alcmena s. Alcmenæ ante Claver.
 27 alimenta conj. Heinsf.

13 Nec illud vacat æstu & ærumna; quod nasci potuit, cum Juno artibus suis impedire, differre certe partum illius studeret. Narrat ipsa Alcmena apud Ovid. Met. 9, 285 ubi inter alia Septem ego, inquit, per noctes, septem cruciata diebus. Hic tardus ortus est.

16 Tenerum resultans adverbialiter ponit Græco more, ut horrendum clamat.

20 Luctare cum relatione ad argumentum, Herculem. Hoc verbo etiam Phœbo suo injungit laborem & magnum conatum: an feliciter? Etiam Herculis major laus fuit, cum facile vicit.

21 Videtur secutus Nasonis l. 6.

287 Tendebat gravitas uterum mi-

hi: quodque ferebam Tentum erat, ut posses auctorem dicere tecti Ponderis esse Jovem.

23 Operæ pretium est etiam hunc locum velut exhilarare Ovidiano carmine v. 295 Lucina vocata precibus Alcmenæ venit illa quidem, sed præcorrupta a Junone, subsedit in ara Ante fores — dextroque a poplite lævum Pressa genu, digitis inter se pectine junctis Sustinuit nixus. Cur Juno ita retardaverit partum Herculis, dicetur ad v. 84. Junonem & Lucinam, εἰλειθυῖαν hic distinguunt Naso & Apollodorus 2, 4. 5.

24 Metus Junonis & studium impediendi indicat, id quod parturiat Alcmena esse Deum.

Armat colla furor: nec quamvis maxima tractu
Tradantur spiris. sequitur pars cætera pectus.
Tristis Tartarea vibratur sibilus aura.

- Morte rubent oculi, trifidisque horrentia linguis
35 Ora sonant, nigrumque fremens levat ira venenum.
Quid nunc invictis fraudes innectere fatis,
Cælicolum Regina, juvat? cur objicis angues?
Cur parvo geminos? anne unum posse necari
Jam strato Pythone times? Licet omnia mundi
40 Monstra voces, ipsamque armes serpentibus Hydram,
Defendet natura Deum, patremque probabit,
Quod non vis constare, Jovem. Jamque irrita tetri
Jussa parant implere angues, miseroque furore
In tua fata tument. Cernit tua membra petentes,
45 Horrescitque parens, numenque ignara creasse
Mortali pietate timet. Nil sancta superbæ
Pellicis insidias cælo modo freta tremiscas,
Neve hæc monstra tibi faciant, Alcmena, pavorem.
Sic mater potes esse Dei. Jam tolle serenum
50 Læta animum, tantoque libens hæc adspice vultu,
Ut deceat genuisse Jovem. Depone timorem
Indignum partu, natumque exemplar habeto.

• Cui

32 spiræ conj. Heinsf. 35 pluit ira conj. Heinsf. 36 invitis --
fatis conj. Heinsf. 42 quod novit Vien. & Bas. 43 verloque
conj. Heinsf. 46 materna Cuj. 51 tenuisse Cuj. quid si Jovi?
52 natumque ex. habeto e conj. Heinsf. pro
quæ habebas.

39 Exemplum Apollinis poterat
movere Junonem, qui rudimenta
artis suæ sagittandi dedit in Py-
thone, horribili Dracone, Parnat-
sum & oraculum illud obsidente.

47 Junonem iratam non timuit
hic poëta, qui audeat illam pellicem
Alcmenæ, retorto in justam

uxorem & reginam convicio, ap-
pellare. Cælo freta h. e. Jovis tui
auxilio.

51 Potest explicari hic versus,
ut Jovi decorum sit ex te genuisse
sibi filium. Nam Jovis nomen
hic communicari cum Hercule,
non opus est. Sed vid. etiam V.L.

- Cui metuis, nil ipse timet. Nam lumine recto
 Ridebas tu, Dive, truces animosque superbos
 53 De genitore tenens, votisque aptissimus orbis
 Gaudebas tantam jam tum meruisse novercam.
 Corripis exiguis mox grandia guttura palmis,
 Et quamvis teneris, cogens in brachia pondus,
 Corripis, illidens prensos tellure dracones.
 60 Efferat ætherium quantum volet orbis in axem
 Latoidas, verosque probet sua fabula Divos,
 Quod Delo jam stare licet. Non æqua laborum
 Gloria, nec parili serpentes sorte necarunt.
 Illi unum ferro: geminos hic inermis, & unus.
 65 His cœptis non ulla parat cunabula partus
 Diva tibi. sed cum totis jam bruma rigeret
 Imbribus, & solidis hæerent flumina lymphis,
 Nudum

53 lumine -- truces -- tenens *e conj. Heins.* pro numine -- trucesque -- tenes. 56 exemptis *Cuj.* 58 crebis cogunt se --
 Porrigis *vel Projicis conj. Heins.* 66 dive -- motis
conj. Heins.

53 De *rectis oculis* in tali re, h. e. imperterritis, vid. Bentr. ad Hor. Car. 1, 3. 18.

58 Si quis pictor hoc factum velit depingere, illum oportebit, non, ut quidam faciunt, in cunis relinquere parvum Herculis, sed facere, quod Plautus Amphitr. 5, 1. 63 *Citus e cunis exsilit, facit recta in angues impetum: Alterum altera apprehendit eos manu pernicious &c.* Hic noster cogit colligit pondus omne sui corporis in brachia, & sic illidit dracones tellure, qui aut dativus est antiquus, aut omissum in.

60 Orbis Metonymice dictum pro hominibus, ut vulgo mundum dicunt, & noster v. 86; veteres Orbem terrarum. Ipse tamen Ovid.

Art. 1, 174 *Ingens orbis in urbe fuit.*

62 Claudianus 8, 133 *Hæsit Apollineo Delos Latonia partu.*

64 Dat Apollini adjutricem in Pythone conficiendo sororem, Dianam.

66 Post ea, quæ ad v. 47 observavimus, non est mirum, *Divam* appellari Alcmenam: & convenit illud v. 71 *Secura jam matre.* Nisi tamen hic velimus Junonem intelligere, quæ privigni sui educationem permittente, ut erat uxorius, Jove suscepit. Certe nominativus aliquis hic requiritur, ad quem pertineat verbum *parat*, & mox *firmat*.

67 *Hærentes glacie fluvios etiam* dixit Claudianus 8, 348.

Nudum prægelidis durando firmat in undis.

Utque rudis primo tentasti robore gressus,

- 70 Frondosæ deferta vagus penetralia silvæ
Secura jam matre petis, telisque tremendis
Ludis, & ætherias adducto dejicis arcu,
Aut funda violenter aves, noctemque sub astris
Exigis, & puram fractis bibis amnibus undam.

- 75 Immanem interea Nemeæ per lustra leonem
Ipsa Chimærxæ cretum de gente noverca
In tua depastis armabat vota juvencis,
Augebatque fero vires, rabiemque juvabat,
Naturam minus esse putans. heu quanta virorum
80 Funera! quam multos stravit cum dentibus apros!
Non illum magnæ viduatis mœnibus urbes
Armorum fregere minis, Martique domando
Assuetas morsu fudit graviore catervas.

- Hunc gravis Eurystheus (nam, te quocumque levares,
85 Imperium duri voluit sufferre tyranni,
Sic mundo fortuna favens) hunc sternere leto
Imperat. At nullum virtus reticenda per ævum,
Dignaque

74 *crudam conj. Heins.* 77 *quid si In sua? vel In tua -- fata?*

80 *stravit seimentibus vel constravit messibus conj. Heins.*

81 *montibus ante Claver.*

74 *Fracti amnes ob glaciem, de qua modo dictum.*

80 *Leo & aper par compositum etiam supra n. 53. Hic Leo Nemeæus stravit apros una cum dentibus ipsorum, quibus alias sunt etiam Leonibus terribiles.*

81 *Universi urbium incolæ relictis mœnibus in expeditionem ivere & venatum. Martem domare hic est pugna & armis vincere.*

84 *Quamcunque alte ascenderes gloria & rebus gerendis, tamen fatale erat, te Eurystheo parere. Hoc vero ipsum salutare fuit generi humano, quod sic liberaba-*

tur monstris. Cf. 36, 378. Illud fatum nos docet Apollod. 2, 4. 5, itemque, sed non sine interpolatione, Tzetzes ad Hesiod. Scutum Herc. 91. Breviter, juraverat Jupiter præceps, (ut sunt in tali re reges) qui de Persei stirpe certo die nasceretur, illum Mycenis imperaturum. Gravida erat eodem tempore uxor Stheneli, qui Persei filius erat non minus quam Alcmenæ pater Electryon, Juno impedit legitimum partum Herculis, de quo v. 23, præcipitat natiuitatem septimestris Eurysthei &c.

- Dignaque fidereos post membra intrare recessus
 Posse mori quam vile putat: namque impiger ultro
 90 Vadis & immensæ scrutatus devia silvæ
 In nova sanguineos armantem vulnera rictus.
 Admonita feritate, juba, visuque cruentus
 Excussis movet arma toris, dubiumque residens
 Infremit. Invadis trepidum, solisque lacertis
 95 Grandia corripiciens eliso guttura morfu,
 Imbellem fractis prosternis faucibus hostem.
 Tunc & flavicomis radiantia tergora villis,
 Ceu spoliū fuso victor rapis. emicat omnis
 In laudes mox turba tuas, longoque relicta
 100 Currit in arva metu. Juvat ire, & libera rura,
 Defensoresque videre locos, silvamque juvenis
 Jam facilem, & nullis resonantes fletibus agros.

- Moenaliū petis inde nemus, fletamque colonis
 Arcadiam, & steriles raro jam robore silvas.
 105 Namque hic immensa membrorum mole cruentus
 Indomitus regnabat aper, soloque tremendus
 Corpore lunatis fundebat dentibus ornos,
 Sternebatque suos lugentia rura colonos.
 Horrebant trifidis nigrantia corpora fetis,
 110 Duratosque armos scopulis, totosque per artus

Difficilis

- 94 tumidum Cuj. solidisque conj. Heinsf. 95 eliso e conj. Heinsf. 2.
 103 fletamque Cuj. 106 solidoque conj. Heinsf. 107 fundebat Cuj.
 conj. Heinsf. 109 horrebat rigidis -- tergora & mox
 rutosque conj. Heinsf. 110 deest aliquid Cuj.

88 Post membra ut v. 11 post viscera. Intelligit post membra corporis mortalis ipsa morte deposita.

92 Admonita feritate leonis vel ab Hercule, vel postquam ipse Leo feritatem suam velut excitavit. Plin. 8, 16 l. 19 Leonum animi index cauda. — In principio (ira-undiæ) terra verberatur, incre-

mento terga, ceu quoddam incitamento flagellantur.

107 Fundere est dejicere: sic fundi dicuntur hostes. Sed sternere rura est rostro ruerē ac vertere: hæc pulchra Metaphora lugere dicuntur suos colonos.

109 Trifidas fetas cur hic posuerit auctor, me non intelligere fateor:

INDEX

CLAUDIANI

NUMERUS PRIOR CARMEN POSTERIOR VERSUM DESIGNAT

QUAE
TYPIS DISTINCTA SUNT
IN OBSERVATIONIBUS ILLUSTRANTUR

A

A stirpe recisis 3, 56. stirpe metas 20, 146. puero 21, 40.
 ab hoste timor nullus 5, 298. *ab* omnibus unum te docebo 28, 437.
 abdidit divitias antris 1, 42. pi-
 gnus 33, 178. *abdit* sollertia 17, 41.
 vita lustris 36, 44.
 abiere quo leges poli, quo jura
 deorum? 36, 273. quo sensus
 pii? 39, 4. abisse minas 19, 4.
 abies apta fretis 35, 107. umbrosa
 36, 349.
 abegit Sirenas 36, 190.
 abjurata Libyæ arva 28, 110.
 abluitur fontibus 31, 100.
 non abnuit carum sibi hostem 5,
 72. opem 28, 594. non abnuat
 vinci hortos 35, 80.
 abolete pudorem 26, 563. abolere
 nomen stirpemque 26, 99.
 abripit licentia vitæ 1, 153.
abrupit in fila querelas 36, 160.
 abruptura soporem 3, 212. in
 abruptum fertur 20, 424. abru-
 ptum flumen 49, 40.
absconderit Iden 36, 140.

absolvit deos 3, 21. absolve trium-
 phos fontes 28, 406. absolvens
 puppisque moras crimenque
 pudoris 29, 30.
 abstrusa in rerum ratione 17, 148.
 abstrusos sinus 49, 42.
 absens doce 41, 20. in absentes
 acer linguæ 20, 380.
 Abundanti furis 18, 154.
 abundat candor sanguine 10, 269.
 abundans pietatis 8, 113. cor-
 poris 20, 380. *abundantis* fati
 26, 110.
 Academia migrat in Latium 17, 94.
 accedis gener Augustis 21, 79.
 accelerat præcepta 33, 227. acce-
 lerant gradus 50, 6. accelera-
 vit equis citatis 26, 589.
 accendit prælia 3, 300. voce cohor-
 tes 5, 173. clientes 5, 276. Ve-
 nus 14, 12. *diem* 17, 78. ardor 28,
 332. alio de lumine tædas 29,
 189. stellas 33, 252. accendere
 terras bellis 5, 9. accenditur rel-
 ligione loci 30, 357. accensus
 amnis 49, 74. accensæ malo 36,
 256. *accenso* æquore 36, 446.

INDEX

- accingar* lustrare diem 36, 316. *accingere* mecum 3, 337. *vecturus* dominam 10, 141.
accepit sonitus 1, 209. *accipe* principium rursus 44, 53.
accipiter ferus 44, 81.
accirer te 29, 114. *acciri* imperat 33, 77.
acclamant concilium 5, 317.
acclinis genitrix auro 8, 139. *capulo* 26, 487. *florum* cumulo 31, 4.
acclines humeros 1, 115. *accline* columnis templum 4, 90.
accommodat aures 15, 426. *usum* silvis 36, 366.
accommoda fraudi vallis 8, 327. *res* turbæ 3, 112. *bellis* ornus 35, 107.
acer linguæ 20, 380. *acribus* aulicis 3, 91. *acrior* voto 5, 354.
acerbat vulnus 3, 182. *acerbant* crimen 35, 208.
acerbum munus 3, 168.
acervis tepidis 20, 114. *acervos* exsanguis 8, 472.
Achæmenio de Tigride 10, 224. *regi* 36, 264.
achates calcatur 10, 92.
Acheloides sublatæ 36, 254.
Acheloids decolor 29, 174.
Acheron obinuit 33, 87. *mollescat* 33, 225.
Acheronteos fontes 35, 351.
Achilles hausit præcepta 7, 60. *atrox* ignovit 39, 13. *Achilli* tenero 5, 180. *degeneraret* 8, 367. *proprio* 11, 7. *irato* 21, 99. *Memnon* prostratus 21, 268. *dilecto* 72, 2. *Achillem* flavum 8, 557. *venturum* 9, 19. *tenerum* flammabat 10, 16.
Achillea hasta 38, 46.
Achivi mereantur caput 5, 425. *Achivis* attritis 10, 179.
Achivæ gentis 20, 214. *plagæ* 28, 440. *Achivis* campis 26, 564.
Achivos inter reges 72, 7.
acies sideræ 1, 23. *si* collata fuisset 5, 186. *fulgida* ornatu Martis 5, 351. *adversas* 7, 94. *quæ* montibus aptæ quæ campis 8, 327. *collata* 15, 387. *polluat* 18, 286. *stratas* 20, 463. *inter* geminas 21, 151. *tam* subitas exsiluisse 21, 319. *formosa* Dianæ 24, 258. *Romana* 26, 634. *stupet* igne metalli 28, 51. *trepidans* obtunditur auro *ib.* *inter* socias 28, 401. *pulcras* errorum 28, 624. *vesana* Gigantum 36, 196. *per* famulas 44, 88. *non* fixa manet 45, 17. *acie* nobiliore 6, 12. *viæti* 19, 17. *pulsare* rebelles 21, 238. *aciem* eludant 17, 107. *armatam* 18, 511. *mittebat* 24, 147. *in* aciem ruunt 33, 38.
Acin prope flavum 36, 332.
Actæona mutatum 5, 419.
Actæa juga 36, 54.
Actia littora 26, 185.
acta Probi 1, 57. *actis* felicibus 18, 396. *omnibus* 22, 31.
actus Herculeos 3, 284. *totos* perspexerit 5, 481. *varios* gesserit 15, 291. *priores* 17, 145. *in* similes tendit 19, 75. *in* quales se diffundat 20, 120. *veteres* prosequar 21, 14. *Herculis* 34, 29. *actum* alio deflexerat aquas 8, 481. *toto* carminis 29, 19. *longe* spiraminis 48, 36.
acumen mentis non leve discurret 35, 201. *in* extremum producit 45, 16.
acuere rubores 83, 4.
acus auget meritum 8, 589. *acu* distinguit caput 10, 284. *insignibat* 33, 247. *Idalia* 35, 16. *Assyria* vestem signatur 44, 87.
ad prima (*i. primum*) 3, 165.
adæquat te meritis 8, 430.
adamas laxavit postes 22, 444. *adamante* coruscat 1, 99. *nodavit* comas 3, 119. *solido* rigens 5, 470. *notabat* voces 15, 202. *gravem* hastam 20, 166. *mansuro* ligat 22, 39. *rigentes* muri 26, 215.
addictus reus 28, 279. *addicto* censu 17, 231.
addit vulpibus fallaces 5, 484. *addunt* flammea vultibus 35, 324. *addidit* hinnitum ferro 28, 573. *adde* parum 18, 205. *unum* precibus 22, 387. *addite* numina rebus 35, 372. *addere* cursibus nomen 1, 10. *addi* nihil ultra potest 31, 93.
Addna visu cæculus 28, 196. *spumiosior* 28, 458. *celer* 28, 488.
adduxere curas 36, 19. *adductus* ensis 18, 513. *adducto* arcu 101, 72. *adductis* nervis 5, 439. *habenæ* 44, 48.

adiret

INDEX

- adiret tacito passu 28, 509. vix
adeunda deis 22, 425.
Adherbal folio pulsus 15, 409.
adegit subjuga 29, 120.
adjicias hoc donum 1, 141.
ademi te crudelis ego 36, 420.
aditus sequendos 26, 287. aditum
angustant 1, 105. ante tuum 28,
278. *aditu* clemens 23, 550.
tentare 33, 159.
adjunxit virum natæ & aulæ 21,
91. adjuncta Tonanti 1, 128.
admirantur nocentem 20, 227.
admisces viva sepultis 35, 222.
admiscent probra 18, 431.
admittit viam 28, 503. oculos 35, 114.
admittet hastam 11, 15. admit-
tentia cultus non mortales mû-
nera 39, 31.
admoduletur Padus 12, 15.
admonet sic usus rerum 28, 129.
laborum 28, 257. flammæ 44, 64.
admonuit gentes 24, 97. ad-
monita feritate 101, 92.
admonitor facti 22, 155.
admovebat agmina muris 28, 443.
admugit Apis 8, 576. *omnibus* (Ce-
res) 36, 443.
adnatat umbra fretis 36, 444.
adolere lucos flamma 10, 210.
adolescens in ostro patrio 8, 125.
adoleverat annis plenis virgini-
tas 33, 130.
Adonidem reversum 11, 16.
adoptat te patruus 29, 104. *ado-*
ptans in nomen 28, 418.
adorea hæc veterum revocavit
laurus 21, 184.
adores dominum 22, 72. adorat
submissus 7, 122.
adoret te Tibris 28, 425. ado-
rant regis iter 44, 80. adorent
annum 28, 656. adorabunt nomen
10, 278. adorata plebis 28, 616.
adscribis juveni 22, 81. adscribi-
mus illum his lacrimis 36, 419.
adscribere casum meritis 49, 81.
adstitit fretis 21, 326.
adstringit Itiria setas 26, 327. va-
pores 49, 45. adstringi latus 71, 5.
adstrictis aquis 34, 18.
adsis faveasque 35, 78. adest totus
oculis 24, 5. affore bello norat 3, 321.
advexit Musas 23, 19. advexisse
prædam 36, 337.
advena Arctous 20, 158. Alpheus
35, 60. non novus 101, 6.
adventat Stilicho 28, 456.
adventus tuus 26, 447. sacra 28, 125.
adventum optat 1, 242. acerbum
20, 504. urbi largire 22, 388. pe-
tiere 24, 54. negatum flagitat 28,
333. dei 33, 9. adventu digna-
ta 40, 29.
adversa signa furori 3, 266. *Catonis*
8, 411. *fronde* 56, 393. *adversus*
Mauri 15, 580. in *adversis* ma-
jor micuit virtus 21, 286. *ad-*
versis ignibus 1, 24.
advertere oculos 1, 196.
advigilat vallo 20, 419. stupris 22,
140.
adulantes tituli 20, 79.
adulter obsecro 15, 166. corrû-
pit uterum 17, 304.
adulteriis crevit 18, 100.
aduncis peltis 35, 62.
advolat nuntius urbem 1, 174. au-
ras Veneris 7, 165. nuntius 20,
474. una Naiadum 28, 153.
advolvere carmen in unum 21, 11.
advolver genibus 36, 298.
adytis penetralibus 21, 60. *effun-*
ditur Echo 28, 33. exsilit 33, 210.
Aeaciden Pyrrhum 26, 125.
Aeacus pater horret 5, 456.
ædes latas 3, 213. dilectas 17, 278.
suas mirari 20, 340. vacuas 20,
512. amplas sibi posceret 28, 3.
subnixas jugis 28, 49. effulgere
matribus 28, 546. augusta deæ
33, 290.
aedificat culmina 22, 188. aedifi-
cent corpora 17, 320.
Aegæon cruentus 33, 46. Aegæo-
nis centumgemini 36, 345.
Aegæus ridet 1, 190. non æquet
20, 333. *horruit* 37, 117. Aegæi
timor 10, 162. Aegæo turbine
21, 287. stagnantior 47, 38. Ae-
gæos portus 20, 246. *Aegæus*
hiemes 32, 12.
ægra spes 10, 14. ægro luxuri-
ante 49, 100. ægris sitientibus
27, 9. *animantibus* 44, 9.
ægida exasperat signis 7, 193. ful-
vam pererrans 8, 164. percutit
20, 161. Palladis 24, 211. iratam
sentiet 36, 60. posuisse cruen-
tam 36, 336.
Aegyptius rex 20, 252. Aegyptia
tibia 8, 575. rura 15, 61. somnia
18, 312.
222 Aegyptos

INDEX

- Aegyptos** sine nube ferax 47, 5. secura poli *ibid.* Aegypti sagacis signa 3, 148. Aegyptum irriget 26, 57. per Aegyptum clara urbs 44, 89.
- Aelia** proles 28, 420. *series* 29, 56.
- Aemilios** inter 18, 439.
- Aemonii** 26, 165. Aemonium Oeten 37, 66. Aemoniis ab oris 5, 278.
- aemula** pars 24, 36. naturæ manus 68, 14. aemule parentis 31, 47.
- Aemus** responset 20, 16. remugit 20, 162. nil profuit 26, 177. Aemi scopulis nivalibus 3, 340. vertice 20, 106. valles 21, 131. in oris Threiciis 26, 574. Aemo in Getico 1, 120. nubifero 3, 334. nivali 20, 565. nudato 34, 21. sub Aemo 10, 309. ab Aemose dividit Tigris 18, 196. Aemum summum radiis stringebat 5, 336. addite rupis Caucasii 8, 107. frondibus nudatum 26, 166.
- Aeneas** piavit 21, 98. Aeneam provexit in altra pater 50, 38.
- aëna** lux 7, 134. aëni Assyrii spumis 35, 96. aënae segetis 17, 316. aënam effigiem 25, 7. aënis trabibus 33, 242.
- Aeoliis** cavernis 26, 224.
- Aeolus** ventis frena remittat 5, 23. fundit hiemes 7, 97. adversus aënos objecit postes 33, 74. sese probat 39, 35.
- æquævus** genitor 98, 4. æquæva cum majestate creatus 8, 122. polo urbs 26, 54. æquævi principis annis 28, 547. æquævum caput 1, 220. nemus 52, 16. æquævas visere 20, 373.
- æquale** veris 26, 27.
- æquat** stellas 44, 11. æquent ingluviem 20, 334. æquavit valles stragibus 21, 152. æquavere jugis 1, 111. æquare suppliciiis favorem 5, 422. non æquare fateretur 24, 361. æquantia ripas stagna 49, 51. æquatura fames 20, 378. æquaris fratri 8, 170. æquatur campo 15, 386.
- æquor** rectum 5, 12. *devotum* 10, 176. frugibus aptum 18, 355. tutius terris 19, 54. magnum panditur 21, 22. Siculum 4, 9. mobile 5, 39. claudunt 22, 211.
- armatum 26, 1. in medium dilapsus 37, 114. medium invidet 39, 55. defectum cultoribus referens 47, 37. exarmatum 85, 4. discit servare quietem *ib.* æquoris rubri recessus 5, 243. unda 95, 14. in æquore quacunque it 36, 343. æquore tranquillo 1, 246. multo spatii 5, 172. subito 17, 330. levat solem 29, 51. montes interluit 33, 143. vetito 35, 189. *accenso* 36, 446. summo Oceani 44, 1. æquora Cocytia 5, 472. rubra 7, 210. *praerupta* 15, 142. per immensa 15, 500. hiberna 17, 19. trans alta 20, 509. floribus indueret 21, 86. trans diversa 26, 108. utraque discriminat 28, 290. spumantia cedunt 29, 125. fumantia 33, 24. quidquid salis verrunt 35, 295. per longinqua 36, 363. prospectiora 40, 60. ligat margine 49, 44. trans æquora verte 29, 149. æquoreus populator 5, 378. æquorei Jovis 17, 281. patruum 29, 124. proceres 36, 11. æquoreas alni habenas 8, 422.
- æqui** gloria 20, 204. æquum protulit 1, 237. ex æquo dividis 22, 93. æquior patribus 24, 45.
- aër**, *vestis* deorum 1, 24.
- aër** terras ambitque vehitque 8, 289. jucundior 10, 238. inscribitur 15, 478. pestifer 15, 514. princeps rerum 17, 70. vernus 17, 197. jaculis obtexitur 21, 258. solito decentior 28, 537. noctem fœdavit imbri *ib.* præfudat solibus 33, 120. liquidus completitur 35, 294. pugnae spatium discriminat 37, 74. turbidus spargitur 49, 35.
- æraria** crescunt 8, 499. cumulent 17, 231. *lassant* expensæ 22, 145. corruptura fidem 28, 606. undique conveniunt 29, 64.
- ærisonas** per urbes 26, 234.
- ære** vetusto floreat 1, 18. attonito 50, 12. in ære colis os facrum 24, 11. latentes cornipedes 28, 569. æra fingunt lupanem 1, 99. publica 17, 27. funesta 18, 164. gemunt incudibus 20, 71. fluerent fornacibus 22, 177. columnis confita 28, 48. *Cybeleia* 28, 260.

INDEX

260. non sonant 33, 209. vestira cibis 46, 12.
 æsculus frondens 14, 19.
 æstas induat te messibus 1, 274. vaga 20, 100. atrox 22, 461. temperiem cælo referret 26, 152. longinqua 44, 27. quod ex fluvio spoliaverit 47, 30.
 æstimat se potestas 28, 41.
 æstiva relinquunt 15, 475.
 æstivus candor 1, 219. *Nilus* 3, 185. *Leo* 3, 365. æstivo pulvere 28, 215. sopore 47, 41.
 æstuat lorica cursu 3, 353. in aurum 18, 191. curia 19, 58. *Argæus* 20, 115. furtim sub pectore 26, 476. *Nereus* 28, 497. fervore 35, 137. ales 36, 141. vigor 44, 66. radiis potentibus axis 47, 35. sanguine præceps 48, 46. æstuant *Naides* 11, 23.
 æstus dubius 3, 72. medios *Libyæ* 8, 27. incertos animi 8, 226. medios solis 15, 317. solabitur pluviis 17, 196. in arenosos 21, 337. per steriles 24, 277. saltidit amictum 31, 7. mortifer 36, 237. exuperat 36, 384. ob immensos 101, 12. habet *Cretam* 101, 128. æstum mentitur 22, 249. secute 29, 79. æstu pleno *Oceani* 5, 114. rapido 8, 108. in medio 31, 47. nimio exuberet 33, 164. dubio 36, 322. rapido 49, 61. arcano 57, 7. æstibus urit *Sirius* 29, 7.
 ætas vestit ridenti lanugine ora 1, 70. lasciva 1, 153. aurea 3, 51. cessit animo 7, 86. robustior 8, 371. gravibus latet sub moribus 8, 517. incipiens 8, 627. utraque 10, 327. una interfuit 17, 59. protulit 17, 162. secunda refluat 17, 261. in gremio consumpta tuo 18, 66. quod perdidit 18, 97. mista duplex 18, 469. diluet 18, 23. nubilis 21, 69. 29, 159. pristina infloruit 24, 124. luxu mollior 26, 160. fraudata sensibus 26, 521. protinus adveniens 26, 642. inatura 28, 557. conjungit 30, 5. pretiosior 35, 285. lubrica 36, 227. lubrica me duxerit 39, 6.
 tertia cernit avum 52, 20. ætatis pudor 29, 200. spatium edax 59, 6. vices 98, 10.
 æterno gramine 36, 231. æternam avem 44, 73. æternis astris 35, 299. æternas in moras 42, 6.
 æther militat 7, 97. nullis præsentior affuit ominibus 8, 172. sidera parturit 10, 275. mitior 15, 152. complectitur 24, 131. quid velit loqui 26, 230. sollicitus cogitur in nubem 26, 379. suscepit *Jovem* 27, 19. providus 28, 352. incanduit 33, 250. nobis *Phlegra* infensior 36, 201. pater adfuit 50, 35. in æthera protulit hostes 37, 5. æthera possidet 1, 83. rupit 3, 130. fatigat 3, 371. convertant 17, 105. multum innexuit limo 20, 493. conscenderat 21, 141. densum 28, 47. *Ausonius* 28, 273. deseruit 33, 139. cum cerneret 68, 1. in æthere quacunque it 36, 443. ex æthere lapsa 1, 194. ab æthere cernit 28, 102. æthere vulso 35, 228.
 ætherium decus 7, 175. 28, 169. in axem 101, 60. ætherii parentis 5, 145. vigoris 22, 498. patris 22, 26. ætheriis terrena miscens 8, 229. saltis 22, 476. tropæis 36, 354. ætherias aves 101, 72. in auras 95, 18.
 Aethiopem generum 15, 192. *Aethiopum* vasta 8, 35. æstus 17, 195. campi 18, 179. vapores 21, 180. vulnera 21, 351. armenta 24, 537. locus 31, 62. nigrantia regna 47, 16. campos 74, 1.
 Aethon puer 31, 140.
 Aethon auroræ nuncius 8, 561. sagitta ocyor 33, 282.
 æthra ab liquida 17, 116. æthram temperat 22, 7. ad æthram liquidam 15, 468.
 Aetna projecta 7, 161. gravis domat 27, 18. se porrigit 33, 151. Giganteos nunquam tacitura triumphos *ib.* inquitur 33, 188. flebile gemuit mugitibus 35, 8. protulit *Enceladum* 36, 186. favillis nobis crevit 36, 399. ab prima 36, 438. mirata 50, 4.
 Z z 3   Aetnæ

INDEX

- Aetnae** notæ jugis 36, 330.
Aetnam petens 26, 3. redundantem frenavit 50, 33.
Aetnae cacumina 36, 334. **Aetnaeos** apices 33, 158. **Aetnaeos** in favillas 17, 72.
ævum exactum 1, 2-6. longum 3, 58. in *Latium* te confer 8, 400. securius 15, 107. sparsum maculis 20, 132. in omne futurum 28, 602. agas 30, 310. terit 44, 12. per nullum 101, 87. transegit 52, 1. in ævum procedat 17, 333. ævi defuncti 44, 40. redeuntis 95, 1. ignavi senium 36, 21. ambagibus 33, 61. **Romani** 26, 232. cani 24, 106. *sedes* & arcana 22, 445. cum prima parte viresceret 1, 63. futuri ardor præsciis, 3, 145. *florem* 5, 145. longi dedecus 7, 65. 15, 278. cursibus 8, 621. longi labor 18, 288. quanti canities 18, 476. continui 20, 59. gurges corruptior 22, 116. maturior 22, 348. immensi 22, 426. ævo læto aderit 3, 372. mandaverit novum 17, 68. obsitus 18, 170. nimio 24, 306. ab tenero 26, 493. toto 28, 56. tenero 28, 424. primo 35, 51.
Afris domitis 15, 84. vicinior 15, 510.
affatur agmen 10, 189. *affari* licet 22, 163. palam populos 95, 6. *affata* querelis gratis 22, 278.
affatus mihi nullos dirigis 41, 1. *affatu* fallere cuncta solebat 5, 367. maligno 36, 221.
affectedant alii quicquid 10, 322.
affectu sanguinis 69, 2.
affixæ truncis facies 36, 341.
affirmo prædam 36, 304.
affligit egestas 62, 94.
afflavit Romam meliore juvenia 15, 208. te Gratia 29, 89. *afflatus* vicino sole 15, 348. *afflata* sidera 33, 1. nox rotis coruscis 44, 6. *afflatum* nihil vivit 36, 240. *afflatos* igne tholos 49, 62.
affulget Apollinis arcus 24, 60.
Africa 1, 60. annexuit lauros 8, 25. contusa genas 15, 136. nec te patiemur inultam 15, 205. famulabitur Romæ 15, 107.
Mauri fuit munus 15, 283. *ru-*
tior fratri redeat 15, 324. *palli-*
da 15, 374. *accesserit* 15, 453.
Latio reddita 21, 19. bellum cinxerat armis 21, 275. calido rubicunda die 22, 257. donat aristas 22, 392. tremuit 24, 105. reddita bellis 28, 366.
Agamemnoniam classem 15, 484.
Agamemnonios inter penates 3, 82.
Aganippe fluxit largior 17, 272. doctum fluens 39, 61.
Aganippea unda 29, 8.
Agave cantatur 20, 364.
ager fecundus 3, 190. discernetur nullo limite 3, 381. **Thessalus** 5, 43. dives frugum 15, 509. omnis resonabat 31, 25. *flore-*
bit 33, 197. *serenus* albet rore 36, 233. omnis fluctuat 47, 40. *agris* squalent 18, 244. *agros* reddidit colonis 8, 57. *flaventes* 35, 121.
agger odoratus 44, 59. *aggere* conspicuus princeps 15, 425. ab *aggere* prospexit 1, 230. ab *ambulto* 3, 120.
aggerat portenta monstris 18, 237. *undas* cumulis 20, 439.
aggredior latebras monstri 15, 362. *aggrederis* metuenda viris 9, 373. quem *aggredior* prius? 1, 29. *aggredimur* subitæ 36, 248.
agitabat Mavors Austrum 21, 270. *agitabis* equum 19, 56. *agitare* feras 37, 122. *agitanda* res tumultu 36, 7.
agmen aquarum, quid? 8, 481.
agmen rarum 26, 78. *violenter* adorti 26, 252. *exsertum* 28, 299. *perrumperet* 28, 460. in *terrificum* 37, 75. *agminis* natarum una 36, 58. *agmine* fesso 28, 218. *inferno* 28, 323. *casto* cinxerunt 35, 322. *agmina* armata clientum 5, 76. *Boa* 5, 162. *flava* 8, 54. *duris* exerce studiis 8, 320. *suspensa* 8, 545. *quanta* producant 17, 69. *mo-*
veri iubet 20, 408. *deleta* 20, 464. *nigra* 21, 265. *cæsa* 26, 34. *objecta* Sicambriis 26, 419. *tota* nutassent 26, 595. *Thracia* 28, 473. *revoluta* 28, 637. *duxit* 29, 194. *fortiaturbat* 35, 143.
agna

INDEX

- nas 10, 157. per algas extenta
jacet 46, 9.
alget Trionibus proxima 20, 228.
Aliacmona rapidum 26, 179.
alienent sensus 22, 49.
alienus ignis 3, 9. aliena princi-
pibus 10, 262. *alieni* cæli 47,
14.
aligera e plebe 31, 139.
alimenta *dubitanda* 15, 103. naris
pariet 26, 329. vaporis 44, 16.
aspera fusa per artus 48, 19.
alipedis terga 71, 2. alipedum
jubas 22, 472.
ex alio se quisque facit 87, 6.
allatret Sirius 22, 466.
Allia renovet pugnas 15, 124.
allicitur saltidire 22, 42.
alligat pectora merces 8, 502.
litrum glacie 20, 165. vox blan-
da carinas 36, 258.
allocutio Imperatorum pro tribunali
5, 382.
alloquio gravis 36, 287. alloquiis
edomuit 21, 197. hærere 29,
139.
alloqueris alto saltu 22, 159.
alludere umbras videt 5, 328. al-
ludens genitor 28, 83.
Almone prælato 15, 119.
alnus assibilat alno 10, 68. alni
plenæ 8, 625. arbiter 21, 286.
alno plena 5, 503. alnum com-
mittere flatibus 32, 3. remigat
35, 178. *alnis* electriferis 12, 15.
quidquid alit tellus 35, 295. alebat
bellum insidiis 21, 276. aluit
Bellona 26, 34. aluisse fluentis
1, 236. alitur rumor 3, 70. ali
parvo 15, 105. alendis odiis
22, 16.
Alaus asper genuit 26, 68.
Aloidæ pervenere 26, 74.
Alpes trepidas laxaverat 1, 74.
angustant aditum 1, 105. edo-
mitas 5, 1. transgressus erat 5,
125. bis rupimus 5, 389. in-
vadi faciles 7, 89. hunc habent
8, 93. gelidas 8, 357. si pa-
teant 8, 390. nubiferas 8, 442.
24, 307. clarescunt 10, 185.
transeat 18, 432. obtant 22, 411.
exegere supplicium 26, 194. post
ruptas 26, 261. ignotas inva-
deret 26, 283. post apertas 26,
471. fregi 26, 532. per alias
26, 642. notas adspicit. 28, 266.
ruptas spirans 28, 442. *quic*
39, 37. non irruat barbarus
77, 5. ad Alpes cucurrit 15, 376.
Alpe ab rupta 15, 82. ab fron-
dosa 24, 285. Alpibus procede-
re 20, 505. reclusis 26, 198.
ruptis 26, 547.
Alpheus rubuit 4, 9. *angustus*
acervis Geticis 21, 186. advena
35, 61.
Alpheæ *Pisæ* 15, 483. Alpheas ri-
pas 26, 575.
Alpinus apex 12, 9. Alpina nive
17, 307. glacies 35, 176. 58, 1.
Alpino *vulnere* 21, 317. Alpi-
num pudorem 26, 563. Alpina
nives 7, 99. rupis 24, 241. casæ
26, 363. Alpinis jugis 8, 106.
odiis 15, 295. Alpinos montes 8,
637. Alpinas pruinas bibunt 1,
255. rupes 5, 304.
altaria spirant fumo 44, 96.
alte levantibus intumuit rebus
1, 39.
alternant studiis 22, 269. alter-
nantes colorum vices 45, 13.
alterna morte 33, 58. alternæ *Te-*
thyos 7, 58. aulæ 26, 567. al-
ternam vitam 44, 26. alternis
jugulis lusit 3, 83. collis 35,
369. *frugibus* 52, 11. alternas
aves 16, 16. ferit 36, 378.
altisoni mariti 39, 27.
altus Jupiter 26, 100. *alta* cervix
3, 53. mens 29, 20. vis 46, 18.
ad altum vectus 31, 83. in al-
tum tolluntur 3, 22. maior in-
trat 49, 29. duxisse ratein 26, 8.
vibratis clipeis 28, 627. fertur
53, 249. cernentes oculos 35,
114. altum latus 7, 102. patrem
22, 62. *ab alto* 20, 24. alto de
femine fratres pubentes 1, 142.
Ionio 47, 38. in alto condere
virus 22, 34. altior omni plebe
redibis 5, 333. ires equis 28,
369. cunctis matribus 33, 125.
altius nihil complectitur æther
24, 131. altissime princeps 72, 11.
alumnæ lavanti 18, 106. fidereæ
36, 178. alumnas Rhodani 51, 1.
alumnus *Oceani* miles 21, 159.
alumno tanto 18, 385. sordenti
26, 358. alumnum pium 44, 49.
alumnis parvis 18, 127. roseis
35, 48.

INDEX

- 35, 48. *alumnos proprios discernere nescit* 8, 211. *horribiles Libyæ* 24, 280.
- alveus medius interfluit urbes* 1, 227.
- alvo ab cava fagi* 35, 126. *alvum quatiens* 27, 389.
- amaracus mollis* 35, 129.
- Amazon anus* 18, 240. *Amazonas sævas* 11, 32.
- Amazonidum cohors* 35, 63.
- Amazonii Ponti* 20, 264. *Amazonio ritu* 18, 499. *Amazonios cinctus* 34, 37.
- ambages remotæ* 1, 35. *ambage tacita* 26, 552. *ambagibus longis* 8, 227. *certis ævi* 33, 61. *non ullis* 36, 80.
- ambigat post talia segnis* 26, 549.
- ambiguus vitæ* 18, 52. *ambigui mares* 18, 462. *ambigua matri* 8, 210.
- ambit Honos virtutem* 17, 8. *quodcunque dies* 17, 57. *humeros vestibus* 22, 365. *non blandius vitulam parens* 33, 127. *globus auras* 35, 299. *cæculus color* 44, 21. *totum complexibus* 48, 35. *ambiat te uvis* 1, 274. *ambirent fulmina laurum* 28, 355. *ambitos a principe honores* 3, 180.
- ambitio nasci* 3, 178. *avaritiæ nutritrix* 22, 114. *ambitione potitus* 8, 46. *mortis peti* 29, 166.
- ambitiosa colus* 8, 594.
- ambitus demens expellitur* 7, 186. *obruit artes* 17, 164. *noctis* 18, 93. *contingere dextram* 20, 67. *procul erret* 28, 609. *victus ratione salutis* 29, 212. *circuit* 49, 50.
- ambrosio sinu* 10, 110.
- ambustus ager* 3, 120. *ambusta favillis juga* 26, 24.
- amens terror* 3, 256. *successibus* 28, 441.
- amentia quiesceret* 15, 296. *petulans* 18, 237.
- amentatus puer* 17, 322.
- amethystus inest* 8, 587.
- amica linquit domum* 19, 24.
- amicta illecebris* 22, 136.
- amicitiæ nexus* 5, 321. *amicitiam testor* 42, 6. *amicitiis receptis* 17, 74. *amicitias firmat* 22, 38. *mansuro adamante ligat ib.*
- amictus substringit* 10, 284. *cæculus* 22, 249. *glaucos* 28, 167. *purpureos* 35, 17. *conscidit* 36, 149. *cognatus* 83, 2. *fordidus* 88, 1. *amictum viridem* 26, 168. *fastidit æstus* 31, 6. *amictu præcipuo exornat* 1, 192. *testatur mentem* 5, 81. *Quirinali* 8, 157. *Aufonio* 8, 566. *claro* 18, 307. *Romuleo* 20, 62. *Grajo* 20, 250. *madido oneratus* 26, 351. *ferugineo* 35, 275. *refugo* 44, 6.
- amica insula* 1, 189. *amicam materiem* 48, 42. *amicis regibus* 24, 185.
- amicis caris spoliatur* 39, 24. *amicos vincit meritis* 22, 45.
- Ammon corniger* 8, 143. *Marmaricus* 18, 180. *non potuit Nafamona morari* 21, 255.
- annis pius* 1, 97. *ebrius* 1, 250. *reptatus Achilli* 4, 180. *rari coloris* 28, 517. *Volcanius* 33, 170. *lætatur in antro* 35, 70. *declinat prodigus urnam ib.* *vagus edidit* 36, 270. *gelidus decidat* 49, 73. *accensus fluit* 49, 74. *annem per totum* 8, 444. *gentibus sævum* 22, 188. *transeat* 26, 428. *in unum* 47, 32. *amne nunc secundo nunc redeunte* 28, 497. *subacta* 29, 177. *hiberno* 35, 199. *eliso* 49, 64. *annes accedere* 3, 183. *corruptos* 3, 304. *vagos rapuisse* 5, 121. *impulsos pluviis* 10, 125. *docti* 17, 273. *quatuor procedunt* 20, 259. *epoti arebant* 21, 171. *lungerent*, 24, 24. *servare fidem* 26, 47. *Grajos* 25, 515. *arescere vidimus* 26, 527. *exhorruit* 28, 146. *in refluos* 29, 80. *mil-le* 36, 16. *amnibus fractis* 101, 74.
- amas mollis* 101, 18. *quicquid* 18, 367. *ames populum*, 22, 392. *amat arbor* 10, 66. *te ipse metus noster* 10, 332. *carmen* 2, 6. *quos servavit* 28, 388. *amavit propius quam si genuisset* 29, 106. *amabis, quem nunc horrescis* 31, 158. *amare inopem* 19, 44. *timet mater* 69, 2. *amandi ignarus* 10, 4. *amans furto*

INDEX

- furto gaudet 27, 7. amari non extorquebis 8, 282. se diffidit 22, 182.
- amolitur onus 5, 455.
- amomi initis 10, 93.
- amor incestus prædæ 3, 221. vilis illum egit 3, 282. principis ulus 5, 15. tutatur 8, 282. festinus 8, 371. risit 10, 47. instantior explicat alas *ib.* nimius urget 16, 10. dilapsus 18, 75. recessit 19, 34. cæcus 20, 50. vivis annexus 22, 50. vincit 22, 412. communis mundi 24, 52. quantus proles 26, 305. urget 26, 405. publicus ardescit 28, 63. conceptus crevit 28, 80. fœdus lucis 28, 452. fontis 35, 135. perfidus debilitatur 40, 12. notus 50, 37. sævus quid non cogat? 69, 1. non tolerandus 89, 2. quantus 36, 308. pietatis 40, 48. hortatur, vincat 42, 8. deos cælumque & sidera cornu temperat 10, 75. delapsus 10, 97. speculatus 10, 149. flexit Ditem 33, 27. segnis marcet 29, 227. amoris primus odor 10, 287. primi suspiria 35, 274. telis incendor 90, 1. amori detulit 24, 194. vitam debet 28, 610. amorem dubium lecturus 16, 26. *suspensum* deludet 22, 398. impendit pignoribus 29, 112. amore inconcesso 5, 515. *mundus* se liget 8, 285. quanto metuendus 22, 2. munitus 24, 222. patrio complexus 29, 132. in amore repulsas 28, 361. amores frenet 17, 99. ad Siculos 21, 187. placidos cognoscit 48, 43. pennati 22, 356. innumeros 31, 30. lætantur 31, 110. frenatis truces avibus per nubila vecti *ib.* amorum stimulis flagrat 8, 252. blandorum 19, 63. gens mollis 10, 73. volucrum comitatus 10, 153. amoribus primis 11, 41.
- Amphinomo dicavit 50, 41.
- Amphiona præferat 22, 170.
- Amphionia palæstræ 8, 532.
- amphitheatrali pompæ 17, 292.
- Amphitrite soror 10, 175. Thracia 26, 337. Nereia 33, 104.
- amplector præcepta 15, 322. am-
plecti nec semel 36, 211. te rur-
sus licebit? 36, 435. amplexa
fœtus 24, 356. amplexus in
mariti ibit 8, 646. aulæ 26,
454. hos promeruerit 36, 277.
amplexu regio 14, 25. arcto ge-
stabat te 29, 97. turpi arcet
29, 129.
- Am sanctus* flatum repressit 35, 350.
- Amyclæ trepidæ 26, 193. *Amyclis*
natus 35, 133. *Amyclus* largitur
Phœbus 33, 135.
- Anapi fortis 50, 41.
- anceps motus 3, 68. *hiems* 21, 282.
odiis orbis 26, 565. ancipiti
gradu 11, 23. hoc locatus 28,
464. *ancipites* artes 8, 293.
- ancillæ euntis 18, 86.
- Anci pauperis 15, 109.
- ancora fundaverat puppim 17, 113.
- Ancyra*, tuos ad inuros 20, 98.
- Ancyрани triumphi 20, 416.
- anfractus raros plagarum contra-
hit 5, 379. per opacos 35, 146.
- anfractibus curvis 1, 105. tortis
28, 519.
- angelus alloquitur Mariam 99, 1.
- anguis truncatus 15, 471. *glaciale*
sibilet 22, 458. horridus 26, 446.
duplex connectitur 37, 81. an-
guem refusum 26, 23. *angue*
cæruleo connexuit vestes 3, 118.
angues blandos tractasti 8, 164.
virides 20, 186. Triptolemi stri-
dunt 33, 12. pressos 34, 31. ri-
guere 37, 111. objicis 101, 37.
tetri 101, 43. anguibus *purpu-
reis* 5, 177. erectis 26, 66.
- angulus devius 22, 179.
- angustat jaspide pectus 28, 526.
sparfas (mulas) 51, 11. angus-
tant aditum 1, 105.
- angustus collis 39, 36. in angusto
45, 28.
- anhelitus discolor 35, 192. anhe-
litum alternum 14, 24.
- anhelat inflatus 18, 259. quicquid
Phœbus 81, 1. anhelet penitus
immersus 5, 526. anhelantis
Libyæ 5, 41. *anhelantes* geminæ
8, 550.
- anhelus fremitus 1, 79. anhele
membra 2, 2. filex 48, 42. an-
heli nati 28, 172. *montis* 36, 383.
anhele pumice 49, 15. anhelis
vorticibus 33, 24. anhelas pul-
monis

INDEX

- monis latebras 5, 414. ad Syrt-
res 24, 275.
- Anicia gens* 1, * 8.
- animæ partes* distribuit 8, 240. 17,
254. volantes 22, 433. *mittun-
tur* in ortus corporeos 33, 62.
spiravere notis 33, 240. conve-
niunt 35, 308. animam efflare
5, 62. conciliantibus labris 14,
23. in pectore clausit 101, 137.
animarum præmia 10, 301. re-
ctor 35, 156. *animas* labra li-
gent 31, 132. ternas interficit
37, 82. elapsas reducis 98, 20.
- animalia cedent tuis regnis* 35, 297.
- animantibus ægris* 44, 9.
- animaverit altra* 17, 101. *animare*
taxos 36, 586. animasse tabu-
las 26, 19. *animatur* lamina 5,
358. animantur *hastæ* 10, 183.
animata Orpheis modis saxa 7,
114. sacris 24, 167. cuncta ri-
gent 46, 6.
- animosus horror* 50, 13. *animosa*
suis divitiis virtus 17, 5. ani-
moso pectore 22, 242.
- animus curis gravibus senilis* 1,
154. dum mollior 8, 396. an-
ceps 15, 281. pulerior ornat 21,
27. animi victus 3, 170. po-
nunt recentia vulnera 5, 115.
æstus 8, 226. magni vis tran-
quilla 8, 514. canities 17, 19.
serviles 18, 177. exiguus 20, 381,
cecidere 20, 485. cunctantis li-
bra 21, 75. recepti 26, 406. di-
vitiis 41, 15. *animo cessit* aras
7, 86. damnant 20, 135. ti-
muistis inani 26, 381. subjugat
hostes 28, 249. defixo malis 28,
258. transgressa lænas 36, 98.
pax datur 48, 49. *animum ca-
sus* in omnes æqualem 15, 319.
flecte 20, 596. ovantem con-
fringas 22, 69. tolle serenum
101, 50. animis ingentibus 26,
584. immanibus spirans 28, 442.
relanguit atrox 33, 68. animos
ferarum 17, 192. ligant 18, 189.
hostiles rettudit 28, 302. pud-
icos 29, 149. *ducens* diversos
33, 119. segnes provocet 36, 30.
hos præbuit 36, 876. clusit ina-
nes 37, 36. truces superbosque
de genitore tenes 101, 54. dissi-
miles temperat 50, 23.
- annales delicta loquentur* 8, 317.
priscos volvere 24, 184. *anna-
libus lectis* 20, 59.
- annectunt frena columbas* 31, 104.
annexuit lauros 8, 25. *annectere*
fastis 18, 151. *annexus vivis*
amor 22, 50.
- Anniadæ* 1, 8. 10.
- Anni* 1, 8.
- annuis tardius* 23, 328. *annuit*
tarde 8, 454. *titulum* 25, 9. an-
nue 1, 160. votis 24, 213. re-
ditus secundos 39, 58.
- annus nova vestigia torqueat* 1, 6.
felix auctoribus 1, 267. *festior*
7, 3. *auspiciis regalibus sese in-
duit* 8, 1. *jaetantior fruitur au-
la* 8, 2. qui te produxerat, *do-
natur tibi* 8, 156. exhorruit no-
men 18, 317. dedit trabeas 19,
10. eunucho traditur 20, 122.
Extropii 20, 480. aureus 22,
474. quem mons Evandrius of-
fert 28, 12. *felici promittitur*
ortu 28, 16. *natus* fonte suo 28,
649. cunctis illustrior *ib.* ma-
gno superbit nomine 28, 659.
præteritis melior, venientibus
auctor ib. quis arserit 44, 107.
anni futurum venientis iter 1,
157. *pars acrior* 10, 54. *rudes*
17, 16. *silentes* 17, 157. *titulum*
18, 10. *monstriferi* 20, 3. *clau-
stra pandentem* 22, 268. *notam*
servilem 22, 280. *stabant rutili*
22, 450. *difficiles contingere*
terris ib. *mortalibus optati* 22,
455. *signa prioris* 26, 238. *tui*
cognominis 28, 13. *vapore* 28,
241. *cunabula* 28, 651. *privati*
28, 654. *sævi bellis & fluctibus*
29, 27. *fraudibus objecti* 36, 116.
anno perfecto 17, 259. *annum*
communem signabitis 8, 654.
ovantem 12, 45. *Pharii* 15,
57. *flagitat* 18, 284. *Australem*
18, 403. *fatalem* 20, 49. *sum*
fastis concesserit 22, 4. *tuum*
redde 22, 320. *vindicis* 22, 413.
dignum tibi præparat 22, 423.
signandum legit 22, 451. *ornent*
Superi 24, 265. *Tibris inau-
gurat* 28, 12. *novum aperit* 28,
640. *non induit hospes honos*
28, 651. *peperit victoria ib.*
statibus irroras 35, 75. *fructi-
bus*

INDEX

- bus exornem 36, 38. computat frugibus 52, 11. proprium percurrit 68, 9. annorum mater 22, 425. post quinos recursus 23, 23. annis parturit nomina 1, 204. ter mille 5, 491. in rudibus 7, 85. tantis interlabentibus 15, 346. juvenilibus 17, 60. in crimen euntibus 18, 488. in teneris 21, 40. in quot vos potuistis 21, 196. firmaverat crimen 22, 117. verendos 26, 480. ter denis 26, 634. in primis 28, 54. & iure minori 29, 197. plenis 33, 130. multis gravior subjungitur 44, 30. cunctis antiquior 98, 1. annos cur objicis? 8, 365. in veros principis 15, 303. eripuerunt mihi 17, 138. dare solebat 18, 437. per mille 18, 475. tantos 22, 223. teneros 24, 121. post residues 25, 1. reputant 26, 265. gesserunt 28, 656. habiturus 28, 657. in omnes eas *ib.* in suos migrare virum 29, 14. puellares 29, 140. steriles consumeret 33, 34. post multos 99, 17.
- annua jejunia 95, 21.
- Antæo non profuit 34, 41. Antæe rebellis 3, 288.
- ante dabunt hiemes Nilum - quam possit &c. 1, 169.
- anteirent oppida currus 28, 377.
- antennis illabitur 24, 367. fractis 28, 139.
- Antenoreæ urbi 49, 1.
- antevenis tempus 22, 152.
- antevolant Zephyros pennæ 44, 21.
- Antiochus restitit 18, 216. Antiochi muros 20, 570. fugam 21, 571.
- Antiphata fames 29, 22.
- antiquior annis cunctis 98, 1.
- antrum complectitur 22, 427. antri ad limen 22, 441. gremio 31, 2. armifoni 36, 67. memores 40, 5. in antro lætatur annis 35, 69. antra severa Themidis 2, 14. cornipedis docti 5, 179. in pastoralia 10, 115. mæsta silent 28, 29. putria populatur 33, 174. Musarum 34, 51. Scyllæa 36, 447. vasta colit 47, 21. antris nigrantibus abdidit divitias 1, 42. in curvis 1, 209. Pieris 6, 15. sub vitreis 12, 35. 28, 147. silvestribus 17, 190. in vestris 20, 299. monstriferis 22, 110. ab cavis 24, 310. sub Pirenæis 29, 77. humentibus 36, 5. stagnantibus 37, 117. in brevibus 39, 35. ab mediis 47, 8.
- anus trabeata 18, 10. Amazon 18, 240. anum nutricem 28, 566.
- anxius secundis 3, 33. nulla non hora 8, 280.
- Aonius mons 5, 418. Aonio de monte 20, 522. Aonios per campos 4, 3. lucos 17, 271. muros 22, 171.
- Apenninigenis pastoribus 28, 505.
- Apenninus stringitur 22, 273.
- Apennini recessus 24, 307. Apenninum nivalem 8, 106. perhibent 28, 286.
- aper sævus 3, 287. vastus 24, 306. gloria montis 34, 36. securus spumet 35, 243. indomitus regnabat 101, 106. corvus 53, 1. apros cum dentibus stravit 101, 80.
- aperis Titanibus auras 33, 66. aperit annum 28, 640. cristas 35, 226. aperire fugam 26, 97. aperto campo 26, 139. apertas Alpes 26, 471. venas 48, 21.
- apes commotæ glomerantur 5, 461. venerantur nascentem regem 8, 382. mella tegunt 14, 10. examen molitas 26, 241. fugaces tinnitu revocare 28, 261. descivere *ib.* pice 29, 9. prata legentes transmittunt sæclis mella futuris *ib.*
- apex rerum 5, 5. innocuus cum flagraret 8, 194. se fundit in campum 10, 56. ædificetur columnis 10, 215. delapsus 20, 290. emicuit 26, 459. orbis 27, 23. Pallanteus 28, 644. feratus lascivit 35, 146. cristatus 44, 19. capitis horret 83, 1. apicem attollens 28, 42. ornat 44, 85. apices gemini confidunt 20, 350. Aetnæos 33, 158. conficere 36, 398.
- Apis adinugit 8, 576.
- Apollinea testudine 20, 257. Apollinei nemoris 36, 373. Apollineo partu 8, 133. crine 36, 310.
- Apollo

I N D E X

Apollo pulcer 28, 25. sic me meus implet 81, 4. Apollinis arcus 24, 60. Apollinem victum 11, 8. Apolline tali prostratus 8, 537.
Aponus 49, * & 69 in n. *Aponon* habere 49, 90.
 apparet timor 35, 188. apparent latebræ 49, 41. apparuit ingens 18, 390. aulæ species 36, 148.
 appetis arcu *Strymthalidas* 34, 37. appetit hostem 45, 45. appetit penates 36, 188.
 apponit curam 17, 66.
 apportet salutem 15, 263. socios an hostes 26, 456.
 aptet voci digitos 20, 362. aptavit equis 3, 330. aptavere togas membris 1, 206. aptare humeris arcus 26, 495. parvam genibus paternis 36, 175. aptantur varios in usus 29, 59. aptanda carinæ (silva) 36, 369.
 aqua invida labris subducitur 35, 336. aquæ distillant per pectus 1, 222. calenti 20, 449. carceribus laxantur 35, 184. ardentis 49, 13. fumiferæ terga 49, 36. fuistis 57, 2. conservare 58, 6. aquis liquidis purior ibat 2, 10. mutatis 7, 100. auriferis (*Tagi*) 8, 128. confidit 17, 71. facer horror 28, 33. commotis fervebat 28, 511. oppressis 33, 176. adstrictis 34, 18. vicinis 49, 2. vivis 56, 4. duratis 60, 2. quæsitis 61, 6. aquas ereptas 8, 480. contiguas alio deflexerat actu 8, 481. *Ogygias* 10, 133. radiare metallo 20, 260. ostro fundit 33, 253. socias truncavit 37, 70. medicas fundere 49, 86.
Aquarius prodigus urnæ 22, 462.
aquilæ cedunt lictori 8, 9. bellatrices 10, 193. sequuntur 20, 225. expectant decreta 24, 86. aquilis victricibus 7, 16. aquilas figamus arenis 15, 33. concordēs dividis 5, 238. volucres tollunt 7, 138. victrices 21, 170. imbelles 26, 159. expertas horrens 28, 321.
aquilæ conveniunt 22, 418. in alis 94, 1. aquilis non tas est 6, 1. terrain cognoscere 16, 17.

Aquilo obruit acies procellis 7, 93. *messes* vehat 22, 396. contringat glacie 26, 60. aquilone *Riphæo* 3, 242. aquilonibus puris 10, 185. exclusis 15, 515. removement undas 85, 3.
Aquiloniæ procellæ 12, 41.
arae clementes *Busiridis* 3, 254. thuris odoratæ cumulis 21, 59. aram flentibus statuitis 15, 404. aris thure calentibus 22, 12. hominum sicientibus 36, 282. destinat 44, 94. aras diras 18, 20. *Busiridis* 18, 161. quas vidimus? 18, 326. ad pias 19, 27. *Hyperboreas* 28, 26. saxo minantes 28, 505. cultas *ib.* lustraverat 40, 25.
Arabs mollis 8, 258. mitra velatus 21, 156. Arabes saltus liquere 7, 71. te foliis ditent 18, 226.
arana audax 36, 158.
Arar lentus 17, 53. *Rhodano* *stimulatus 20, 269.
Araris tardior 5, 111. ferax 18, 405. *Ararin* longinquum 26, 298.
aratrum figis 28, 184. aratri *Herculei* semita 49, 25. aratro gravi iudabat 3, 202. impresso 22, 197. bos abductus 26, 161. aratra sordida flexit 8, 415. aratris devotus 20, 194. expulsis 20, 566.
Araxes Scythicus 1, 160. pontem pati cogetur 3, 376. impacatus 8, 387. *Araxem* proculcet 15, 31. *Araxe* ab extremo 20, 569.
arbiter iustissime legum 10, 333. meatibus idem 17, 104. belli pacisque 18, 241. deorum 20, 161. alni 21, 286. belli 28, 212. maxime noctis 33, 56. mons 49, 76.
arbitrium ad plebis reducit 24, 116. arbitrii felix princeps 21, 89. arbitriis mitibus 17, 31. corporis dedita 22, 133.
arboreo in cortice 28, 240.
arbos omnis amat felix 10, 66. prædives 35, 290. se jactat 36, 344. exultat spoliis 36, 347. arboris trunco 18, 118. arbore fultus 1, 114. figit 18, 294. præfaga 26, 19. vili 28, 28. arboribus fluentes succi 3, 180. frondet

I N D E X

- det 33, 160. frondes decutit Auster 35, 309.
- arcæ claustra 18, 194.
- Arcadiæ saltum 3, 286. arces 5, 180. rogis 26, 514. Arcadium fletum 101, 104.
- Arcadius spoliis onustus 8, 653.
- Arcadii thalamis 15, 226. Arcadium precatur 5, 144. aspicias 7, 179. tueretur 22, 79.
- arcana profert 3, 179. prodere 5, 489. arcanae rupis 49, 30. arcano succo 36, 402. partu 95, 9. *arcannum* fuit populo 5, 290. *regni* 26, 103. jubar 44, 17.
- Arcas proculcet acervos 8, 471. debilis 76, 4. *Arcados* limen relinquit 7, 165.
- arcet cælo 3, 50. amplexu 29, 129. arceat procul 26, 100. arceret dominos 18, 510. arcere procellas navibus 1, 239.
- arcessere deos 36, 2.
- arctatus silvis amnis 28, 518.
- Arctos rara 1, 26. alit 3, 325. *deserta* 8, 51. post domitas 21, 246. attonitas lamberet 26, 66. indignantes 28, 336. se proluit æquore 35, 189. petit Oceanum 37, 11. Arcton per tacitam 1, 22. respicit 15, 511. populata Hippolyte 35, 63. in Arcton prominet 26, 330. Arcto non regor 15, 501. *ab* fecunda 24, 93. *ab* Lycaonia 26, 246. *ab* gelida 28, 455.
- Arctous advena 20, 158. *Arctoi* Martis 5, 501. *Arctoum* mare 20, 262. Arctoa de strage 7, 26. convexa 7, 170. classica 8, 24. Arctois frugibus 18, 403. gentibus 26, 299. *Arctois* pisces 8, 629.
- Arcturi jubar 1, 25.
- arcti corporis 98, 5. *arcto* de corpore 33, 46. in arctum res constrinxit 26, 491.
- arcus defensores terrarum 3, 80. sonoros 5, 80. *curvatos* solvi imperat 5, 229. Scythicos 7, 27. Mænalios 8, 161. qui non tenditur 8, 224. felix certique petitor vulneris 8, 528. *laterum* enodes 20, 361. Apollinis 24, 60. *spoliis* indutos 24, 67. temperet a venatibus 24, 270. humeris aptare breves 26, 495. *spoliis* micantes 28, 51. excipiunt 28, 521. fluitant 31, 11. quo lumine floreat 48, 7. in arcum sinuatur 10, 149. flexus mons 49, 43. arcum sentit 10, 118. non agnoscit 17, 188. cædis sitientem 17, 296. refugum torquebas 21, 68. nominis 28, 370. compescuit 35, 232. digitis attentat 36, 217. variata luce rubentem 47, 4. arcu lassato 1, 187. *ducto* 9, 1. vel jaculis ferit 22, 352. cessante 24, 241. *vivo* 28, 502. manuque præstantes 31, 139. præstantior Phœbus 33, 134. appetis Stryphalidas 34, 37. remisso 35, 31. mutante colores 35, 98. redimitur hiems *ibid.* adducto 101, 72.
- ardet prostrernere vires 3, 307. ager 5, 43. luxuries 15, 182. stimulis 17, 226. eburnum decus 33, 272. spiritus flammis 101, 123. arsit impetus 5, 183. *fretum* 15, 80. flammis hostilibus 20, 571. impensius 26, 591. arserit annus 44, 107. ardebit siti 3, 104. ardere focos 28, 454. ardens Sirius 3, 241. ardentis aquæ 49, 13. dei 72, 3. ardentes gemmæ 5, 347.
- ardescit amor 28, 63. clipeus 37, 78.
- ardor præscius ævi futuri 3, 146. sequendi 7, 74. me incitet 22, 266. acrior accendit 28, 331. vibravit in undis 35, 2. devius me egerit 39, 8. igneus 45, 7. suus agit lapides 48, 56. devius 50, 45. ardores sentiat 33, 225.
- arduus leges dabat 18, 380. ardua colla 3, 94. fortuna 7, 13. proræ 17, 43. *promissa* 20, 316. *responsa* 21, 295. gloria 26, 11. arduæ mentis 11, 4.
- area dives 10, 92. exercuit lusus 28, 621.
- arena vili condetur 3, 371. sanguine ditescat 17, 308. arenæ muneribus damnatur 5, 395. *scriptæ* 17, 134. *luxuriantis* 24, 316. conjurantis turba 26, 163. *subita* aspectus 28, 619. infectæ spumæ

INDEX

- 18, 47. *crine* decoro 21, 157.
Armenii Phasin liquere 7, 72.
Armeniis frons læva datur 5, 174. *Armenios* terrebis 19, 55.
Armenia alæ 5, 108. oræ 8, 307.
Armenio pro limite 20, 367. *Armeniis* campis 70, 5. *Armenias* nives 5, 29.
armentum regit 8, 385. *armenti* Stygii 33, 284. decus 35, 209.
armenta marito gaudent 10, 294.
captiva 18, 247. *defensante* juvenco 18, 386. *aufa* loqui 20, 43. *Gallica* 21, 227. *vastant* 24, 336. *boum* 26, 408. *invicem* se voce rogant *ib.* *candida* 28, 507. *cum stabulis* natantia 47, 42. *armentorum* species 45, 1.
armiger fulvus *Tonantis* 15, 468. *fulcus* 21, 324. *Tonantis* 44, 81. *armigeros* duos misit 16, 13.
armipotens genitor 28, 655.
armisoui antri 36, 67.
armat spina rosas 14, 10. *hunc* *Athos* 37, 68. *furor* colla 101, 31. *Canis* *Titana* 47, 33. *armes* serpentibus *Hydram* 101, 40. *armet* se *Syrtibus* 15, 315. *armaret* brachia montibus 26, 65. *armavit* in bella dolores 29, 158. *natura* veneno 46, 5. *natura* cutem 83, 3. *armarit* *Itagna*, *canes* pocula 29, 21. *armare* deos carmina 28, 349. *armantem* in vulnera rictus 101, 91. *armatur* terrore pudor 1, 92. *mucrone* 20, 447. *Boreas* 33, 70. *omnibus* rabies 78, 2. *armata* dolis 33, 221. *bipenni* 36, 377. *armati* species 20, 73. *viduatur* honos 101, 113. *armatæ* laudes 22, 1. *manus* jaculis 24, 244. *armatum* quis ferat? 5, 300. *armatos* choros 28, 622. *Manes* 33, 41. *armatas* hiemes 7, 97.
armos ferratos 5, 362. *fractos* 15, 364. *per* rigidos 28, 576. *intoros* 55, 211. *duratos* *scopulis* 101, 110. *asperat* 45, 24. *erigit* 70, 9. *auratos* 73, 10.
arridet fratri 22, 359. *annus* 22, 473. *arridere* viris perentis 15, 185.
arrexere jubæ galeam 37, 79. *arrectis* auribus hæsit 1, 210.
arripis spumantem 101, 114. *arripit* iter 20, 407. *arripuit* omnibus votis 28, 211. *partem* vultus 44, 35.
arat *Africa* campos 1, 60. *discrimen* multifidum 10, 103.
ars nocendi 3, 97. *artis* lanifica 20, 381. *sollertia* 50, 23. *arti* neglectæ 17, 186. *contigit* eventus 35, 42. *artem* admiscens pretio 10, 88. *vicere* procellæ 15, 219. *veterem* 18, 283. *confessis* 29, 206. *indomitam* 46, 1. *securus* 49, 59. *per* *artem* ductus mons 87, 7. *arte* tota 1, 95. *hac* reperta 20, 589. *quæ* me circumdedit? 28, 300. *patens* mons 28, 502. *trahat* procos 29, 31. *frigoris* 57, 3. *artes* cuspidis 7, 61. *ancipites* 8, 293. *obscuras* 17, 84. *sopitæ* 17, 264. *priscae* redeunt 22, 126. *patrias* exerceat 24, 112. *quæreret* 29, 234. *Cirrheas* despexerit 34, 23. *Veneris* deprensæ 35, 266. *parit* sollertia, nutriet usus 36, 32. *pectinis* 36, 156. *cunctas* bellorum possidet 45, 43. *artibus* priscis 15, 51. *sine* *Pieriis* 23, 3. *diversis* 26, 142. *assuetis* 27, 12.
Arsacio ore 8, 216. *fastu* 18, 415.
artificis manus 50, 20. *artificem* mors nulla refugit 15, 172. *poli* 95, 11.
artus seniles 3, 144. *primos* depascitur 3, 302. *laceros* 5, 431. *fessos* porreximus 7, 149. *cum* conderet 8, 228. *complexu* fovens 15, 229. *tenderet* exsangues 18, 300. *truncantur* 20, 18. *breves* 26, 584. *sidereos* 31, 3. *numerosos* dejicis 34, 39. *spatiosos* erigit 35, 338. *emeritos* 44, 25. *per* totos 101, 110. *constringens* 101, 136. *vivos* depascitur 46, 11. *in* dispariles 54, 9. *in* varios mutatur 87, 8. *in* parvos confluit 95, 15.
arva temperat 1, 260. *vulneribus* quæsitæ 15, 75. *referta* anguibus 15, 316. *domosque* præbuimus 20, 577. *quæ* requiram? 28, 317. *assueta* quadrigis 28, 619. *per* aliena 28, 650. *pedibus* pro-

INDEX

B

- B**abylonos captae 8, 653. **Babylonia** rapi video 7, 201. centum portis superbam 18, 235. armatam 20, 475. petis 21, 54.
- Babylonius** horruit 8, 146. **Babylonia** cura 28, 18.
- bacca** Nereia 8, 592. **baccis** gravibus 10, 167. aspera cingula 22, 88. candentibus 28, 528.
- Bacchae** struxere apicem 10, 217. **Baccharum** pulsu 24, 365.
- bacchatur** crimine 28, 192. ululatus 33, 206. genitrix Olympo 36, 299. **bacchabor** ultra 20, 299. **bacchabere** ulterius 3, 368. *rebus* humanis 18, 24. **bacchatus** per opera tremor 20, 27. ferro & igni 26, 155. **bacchata** inter penates 3, 82. **bacchati** corpora laniant 22, 213.
- Bacchus** amator 10, 271. **Orgia** transtulit 24, 169. **Bacchi** metas 7, 208. **Orgia** 8, 604. **Baccho** hilares 22, 457. paternum pulsante femur 24, 227. referunt solennia 35, 67.
- Bactra** teneri legibus video 7, 202. horrebunt secures 8, 656.
- baculo** nitens 52, 3. pro **baculo** contis nititur 26, 484.
- Bætin** decorent vireta 12, 31. perstreptit 17, 286. commendet 22, 238.
- Baleari** funda 7, 50.
- Balium** decerent 72, 9.
- balnea** posuit 84, 4.
- balsama** spirantia 1, 252. *tarda* 10, 96. effudere 31, 121. *desudat* Niliacus cortex *ib.*
- balteus** terga liget 71, 2.
- barathri** recessu 3, 379. **barathro** vacuo 5, 523. candenti 26, 345. ferali 33, 37.
- barba** se repectit in fontes 1, 223. hispida madet 35, 316.
- barbaræ** pars magna jacer 18, 323. motus 21, 148. **bustum** 26, 638.
- barbarici** numinis 21, 230. **barbaricæ** vitæ 20, 226. **barbarico** saltu 15, 73. tumultu 19, 53. **barbaricos** cruores 5, 232. 8, 631.
- barbaricas** cohortes 7, 112. **comas** 26, 184. **turmas** 44, 83. **strages** 72, 13. **barbaricis** opibus 10, 227. armis 18, 17.
- barbaries** penitus commota 8, 49. **diffona** 17, 250. temerare possit 26, 102. **barbariem** relinquat 5, 79. collegerit omnem 15, 432. cadentem 28, 222.
- barbarus** bibit flumina 4, 8. quos agit 5, 91. errat 5, 125. **exul** 7, 66. **palleseat** 8, 359. **cupiat** feryire 8, 484. **frueretur** 15, 84. **qua** ibat 17, 54. **atrox** 18, 251. **infcius** 26, 283. **barbara** conubia 15, 191. **arma** 20, 159. **ferox** 20, 182. **tot** millia 21, 106.
- Barce** arida 15, 159.
- barbiton** facilem 9, 10.
- Bartholomæus** comes eat 77, 4.
- Bastarnæ** truces 8, 450. **Bastarnas** tumentes 21, 96.
- beati** remeant 1, 47. **beatum** quo dirigitur sine 17, 95. **beatis** omnibus esse dedit 3, 215. **radiis** astrorum 29, 47. **beatos** efficiunt 21, 34.
- Becanum** lacum 52, 18.
- Belga** pecus pascat 21, 226.
- bellator** felix 24, 12.
- bellatrix** ira 5, 118. **pompa** 7, 2. **bellatrices** aquilæ 10, 193.
- Bellerophontæas** habenas 8, 560.
- bellica** nubes 29, 196.
- belliferam** Italiam 18, 429.
- belliger** Augustus 1, 74. **belligeros** lusus 27, 621.
- bellipotens** Stilicho 7, 144. **avys** 29, 40.
- bellantis** juvenci 39, 30. **bellaturo** imperat 24, 85.
- Bellona** levat exuvias 1, 121. solvit equos *ibid.* fer mihi galeam 3, 342. tibi probavit dextras 5, 263. circumvallata Senatu 8, 12. **trabeam** gerit **parmamque** removit *ib.* **vindex** 18, 314. **sanguine** sordida vestem 20, 110. **moraris** 20, 145. **patris** currum præcedit 22, 371. **aluit** tropæis 26, 34. **ridente** 26, 466. **Belionam** alloquitur 20, 110.
- bellua** nutrix 1, 97. **Hyrcana** 3, 227.

I N D E X

227. umbratura deam 10, 150.
 tetrior 18, 183. ruit in rupes
 20, 426. immanis 21, 267. bre-
 vis 45, 40. nutritur Nilo 93, 1.
 belluarum corde furentior 11,
 26.
bellum civile conficis 8, 634. con-
 ficeret 11, 39. flebile 15, 77. pa-
 trare 15, 273. resumit 15, 332.
 geminum surgebat 21, 274. cin-
 xerat Africa armis, dolis, auxi-
 liis *ib.* alebat insidiis *ib.* civi-
 le pudoris obtentu tacitum 21,
 280. solo peragens murmure
 28, 269. transferre 28, 302. in-
 dicit 3, 68. belli notas 4, 10.
 civilis imago 5, 236. pulvere
 grato 7, 37. agendi 20, 325.
 funera 23, 17. fiducia 24, 122.
 meritum 25, 18. semina 26, 26.
 murmure 26, 204. Getici 26,
 380. grati miracula 26, 622.
 arbiter 28, 212. tempestas 29,
 208. laudem 29, 227. regem
 48, 44. bello relicto 20, 356.
 luxuries non pretiosior 21, 92.
 cælesti 26, 71. temperiem refer-
 ret 26, 153. barbarico 26, 288.
 quæsit opes 26, 401. instruit
 26, 550. secundo 28, 89. per-
 dere cunctos 28, 310. peracto
 72, 6. bella civilia tonant 7, 64.
 8, 320. pendula moturæ 15, 474.
 rulit 18, 337. geramus 18, 493.
 dabunt socios 20, 222. in sinu
 nascuntur 20, 576. ferant clas-
 ses 21, 308. censeret 21, 327.
 fremunt 22, 149. canenda 25, 6.
 Punica gerenti 26, 394. nascentia
 repressit 26, 400. geri 26,
 578. ad proxima 28, 109. cum
 suis gerit 28, 255. premens
 Janus 28, 638. cupit 33, 72. pa-
 lam cælestiasentis 36, 314. post
 Pygmæa 39, 13. movent 44, 82.
 in bella armavit 29, 155. pa-
 rant dextras 37, 7. bellorum si-
 gnis positis 8, 8. in usus 18,
 382. in undis 20, 507. lauros
 28, 120. artes 45, 43. bellis ac-
 cendere terras 5, 9. longis 8,
 458. innumeris 10, 221. obje-
 cit 17, 156. te inferis 18, 271.
 caruit annus 20, 122. septi la-
 trantibus 20, 486. insignior 21,
 28. rabidis succumbere 21, 188.
 favens 24, 215. patrat 28, 127.
 Etruscis 28, 489. simulacra vi-
 va dedit 28, 573. domitis 28,
 653. tristibus aspera 35, 20.
 Beli secreta 21, 62.
 Benacus alit volucres 31, 107.
 bene signatum tempus 1, 266.
 benefacta tenere 22, 42. referre
 24, 182. tua te conveniunt 28,
 386.
 Berecynthia juga 20, 300.
 beryllo paries surgit 10, 90.
 Bessi pallentis 17, 41. damnant 26,
 179.
 bestia propriis munitur telis 45,
 40.
 bibis undam 101, 74. bibit Nilum
 1, 38. cruorem 3, 78. Tritona
 8, 36. mores 10, 231. aquas
 ignotas 52, 6. bibat Nilum 3,
 185. bibimus Rhodanum 24,
 158. Romanos fontes 41, 13.
 bibunt pruinas Alpinas 1, 255.
 sparsos violaria succos 36, 233.
 bibens Mæotida cæsam 3, 312.
 bifido cornu 10, 146. bifidos tra-
 ctus 21, 199.
 biformem Glaucum 36, 12.
 bigis cæruleis 33, 274.
 biguges fasces 1, 233.
 bilingues insidias 15, 284.
 bimembres te non potuerunt æqua-
 re 8, 543.
 binos dracones 101, 28.
 bipennem fugere 18, 333. bipenni
 sumta 8, 345. Tartarea 36, 79.
 armata 36, 377. bipennes fe-
 riant 21, 231. bipennibus duris
 20, 414.
 biremes complere 15, 369. aliæ
 instabant 21, 367.
 Birrum dicere 92, 1.
 bis laudatura 17, 23. cernere 37,
 107.
 Bisaltæ dicite 21, 134.
 Bistonæ plagæ 28, 441. Bistoniam
 chelyn 34, 8. Bistoniis ab oris
 7, 111. valtior 20, 565. Bisto-
 nios campos 8, 54.
 Bithynia fertur 20, 247.
 Bithynis incumbere 20, 467. Bi-
 thynos mutasse 18, 201. attin-
 git 20, 239.
 bitumine nigro 28, 325.
 blanditur quicquid Hydaspes 35,
 82.

[illegible]

Keywords: child sexual abuse; disclosure; social support; coping strategies

[illegible]

...the ...

Abstract: The purpose of this study was to determine the effect of a 12-week training program on the physical fitness of 10-year-old children. The study was conducted in a primary school in the city of Ankara, Turkey. The children were divided into two groups: a control group and an experimental group. The experimental group participated in a 12-week training program that included aerobic, strength, and flexibility exercises. The control group did not participate in any training program. Physical fitness was measured at the beginning and end of the 12-week period using a series of tests including a 1000m run, a 15m shuttle run, a 1min sit-up test, a 1min plank test, and a 1min side plank test. The results showed that the experimental group had significantly higher scores than the control group in all tests at the end of the 12-week period. The findings suggest that a 12-week training program can improve the physical fitness of 10-year-old children.

Abstract. This paper is devoted to the study of the asymptotic behavior of the solutions of the Cauchy problem for the Burgers equation with a discontinuous initial data. The asymptotic behavior of the solutions is studied in the case of the Burgers equation with a discontinuous initial data. The asymptotic behavior of the solutions is studied in the case of the Burgers equation with a discontinuous initial data.

... ..

...the ...

1. The company is a public company.
 2. The company is a private company.
 3. The company is a partnership.
 4. The company is a sole proprietorship.
 5. The company is a limited liability company.

1. **Author:** [Name]
 2. **Title:** [Title]
 3. **Journal:** [Journal]
 4. **Volume:** [Volume]
 5. **Issue:** [Issue]
 6. **Page:** [Page]
 7. **Year:** [Year]

1. The first step is to identify the problem. In this case, the problem is that the system is not working properly.

1. The first step is to identify the problem. This involves understanding the current situation and the desired outcome.

1. **Identify the main idea.** The main idea of the passage is that the author is discussing the importance of maintaining accurate records in a business setting.

[illegible]

Keywords: child sexual abuse; disclosure; social support; coping strategies

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

1. **Identify the problem.** The first step in the problem-solving process is to identify the problem. This involves recognizing the symptoms of the problem and determining the underlying cause.

Abstract

INDEX

buccina hostilis 4, 9. *turmalis* 15, 447.
Busiridis aræ 3, 254. *aras imbuat* 18, 161. *Busiride rubuit Nilus* 34, 43.
bustum memorabile barbariæ 26, 637. *Enceladi* 33, 153. *componit* 44, 44. *busti odorati* 22, 420. *busto Phrygio tegeret* 20,

530. *optato* 35, 84. *bustis prurumpite* 18, 451.
buxus non sonat 33, 209. *crispata* 35, 110. *horrida* 35, 268. *buxos tacitas* 20, 286. *inflare* 36, 130.
Byzantinos procures 20, 136.
Byzantius senatus 19, 57. *Byzantia luxuries* 20, 415.
Byzas videbit 20, 83.

C

Cacumen summum nata 17, 61. *teritur* 33, 160. *cacumina Aetnaea* 36, 334. *montana* 85, 1.
Caci flamina 34, 43.
cadaver sparsum perit 5, 417. *deforme* 18, 38. *tories venale* 18, 147. *misit pro rupe* 37, 103. *cadavera fluitantia* 8, 629. *passura moras* 20, 291.
Cadmeia Leucothoe 10, 155.
Cadmus se vertit in anguem 18, 293. *Cadmi Tyrii* 21, 318. *mania* 36, 387.
cadit assiduo flatu 44, 34. *cadunt iudice fontes* 8, 89. *impune* 31, 114. *sponte ferta* 36, 127. *summa subito* 91, 2. *cadat permitte* 15, 314. *sedition* 17, 249. *cadebat religio* 3, 15. *cecidit certamine* 28, 311. *per te fortuna* 39, 45. *cecidere triumphis* 1, 139. *animi* 20, 485. *cadet dementia* 5, 99. *cervix* 5, 166. *cadere non profuit* 34, 41. *cadentis autumn* 15, 66. *cadentem de matre* 3, 92. *casurus sponte* 17, 72.
cadis gemmatis 31, 122.
cæcus vultus 3, 34. *editus ex utero* 99, 9. *cæca carina* 3, 277. *profundi* 20, 429. *futuri gaudia* 20, 545. *futuri* 33, 133. *cæcis saxis* 15, 506. *plagis* 17, 82. *cæcas manus* 37, 110.
cædes lerifera 1, 119. *cognata* 3, 77. *deslere nefandas* 3, 250. *nullæ nobilium* 8, 494. *cædis avarus* 26, 606. *gloria* 28, 114. *cædem in nostram* 5, 147. *cæda madens mensa* 15, 181. *profunda* 20, 573. *sæva tumentes* 21, 95. *sine cæde subactus* 21, 216. *cædibus quantis epulentur hy-*

dri 3, 362. *claris* 18, 180. *fædari* 26, 464.
cælantia fluctus fila 33, 254. *cælatas fores* 28, 46.
cæso luco 26, 18. *cæsam Mæotida bibens* 3, 312.
cæruleus anguis 3, 118. *cæruleo sulfure* 28, 325. *cæruleis infecta notis* 1, 215. *bigis* 33, 275. *naribus* 37, 48.
cæculus amictus 22, 249. *visu Addua* 28, 196. *cæcula summa freti* 7, 198. *hyacinthi* 8, 588. *metimur* 15, 67. *desueta tentabo* 17, 182. *per cæcula ludunt flammæ* 35, 3.
Cæsar mutatus principe 8, 169. *ferox* 15, 49. *prælia jactaret* 28, 400. *dignatus scripsisse Maroni* 41, 23. *Cæsaris iura* 8, 311.
Cæsareo sub jure 18, 458. *Cæsareæ portenta domus* 8, 313. *Cæsareum stemma* 12, 29.
Cæsaries confusa motu 8, 552. *intonsa* 31, 43. *pulterior auro squalabat* 36, 87. *cæsariem crinali stringere cultu* 1, 85. *flavam* 8, 447. *singeat Venus* 10, 99. *subligat* 22, 471. *diffusa Noto* 35, 248. *repexam* 48, 11. *cæsarie flavente* 24, 19.
cæstu valido decernere 1, 238.
Calavis, v. Cavalis.
calathis lanam præbuerit 20, 384. *calathos vere rubentes invertunt* 31, 117. *identes* 35, 139.
calcaribus arsit sonipes 8, 546.
calcat responsa 15, 257. *arenas* 36, 385. *calcet honores* 24, 109. *calcabat Danubium* 21, 126. *calcare Notum* 5, 244. *solum* 26, 428. *calcantum oneri virorum* 49, 47. *calcaturus omnes* 21, 349.

INDEX

- certantia viscera pœnis 37, 26.
certatura Lyæo colla 38, 562.
certatur pro pignore tanto 8, 131.
certus imperii 5, 346. telluris 17, 114. error 17, 128. certa manu 8, 61. imagine 22, 217. cuspi-
de 23, 9. certæ minæ 20, 2. cogere 22, 225. certo mucrone 18, 47. certis venatibus 1, 187. certos dolores 36, 299. certior Parthis sagittas tendere 11, 2. certius patre loquar 76, 2.
cervam non eripuerunt pedes 34, 42.
cervicem jactare & inflectere superbiæ est 5, 345.
cervix alta 3, 53. hæc sola cadet 5, 166. tertia mucrone rotetur 15, 465. Typhœia 35, 183. redimita jacebat 36, 246. cervicem clipeo fultus 26, 356. cer-
vice magna triumphat 5, 294. humili 8, 445. alta 10, 84. 26, 628. turbata 10, 291. æquali subis 21, 143. infedit 24, 351. dejecta 28, 180. rebelli 33, 155. Herculeæ 34, 47. pressa 35, 159. nobiliore juveni 39, 30. con-
cussa 44, 56. fultos 50, 5. cer-
vices niveas 29, 120. cervici-
bus impositi entes 5, 16. juvenum 8, 584. pressis 21, 214.
cervi jugales 24, 286. non timue-
re 34, 28. cervo fugacior 20, 440. cervos ferit 22, 353. in
vincula cogit 24, 315.
cespes gramineus 1, 114. cespitem vicino 36, 371.
cessant armati 20, 138. pulveru-
lenta viæ 41, 8. flumina 47, 28. non cessent tolerare vapores 1, 131. cessent sidera 101, 124. ne
cessa juvenis 14, 5. cessare ne-
fas 31, 95. cessante juvenco 33, 197. cessantibus Delphis 28, 26. cessabitur hora nulla 36, 317.
ceston spirantem numine blando 10, 124.
cestrosphendonæ descriptio 10, 206.
cete profiliunt 24, 360.
Cei vatis 42, 9.
Chalcedona adversam cerni 8, 177. movit 20, 27. contexit nidor 20, 451.
Chalcedonias arenas 5, 55.
Chaldæa gens 3, 148. carmina 28, 348. Chaldæi senes 8, 147. re-
ges 99, 3. Chaldæo ritu 21, 61.
chalybs operit formatque colores 5, 357. flammis molitus & arte 26, 543. nectit claustra 33, 238. cognoscit amores 47, 43. chaly-
bem indutos equites 28, 569.
Chaonas subegit 26, 135.
Chaonia quercus 7, 118. Chaonio victu 36, 47.
Chaos nostrum 5, 525. astra misce-
bit Averno 15, 383. Clementia solvit 22, 9. dotale 33, 28. du-
rum flexura 35, 13. in veren-
dum 35, 196.
chartæ exiguae 19, 19.
Charybdis armarit itagna 29, 20. Charybdin avidam 100, 2.
Chelæ reparant dispendia noctis 17, 120.
chelys nostra sonat 6, 18. plectro pulsanda 17, 313. Parnassia 28, 123. chelyn Bistoniam 34, 8.
Cherufci ingentes 8, 452. Cheru-
scos immanisuetos 26, 420.
Chimæaræ flamma 3, 296.
Chimæaræ de gente 101, 76.
Chiron præberet pocula 9, 5.
chlamys effluit 8, 208. chlamydes Sidonias 22, 88. vento rejectæ 50, 15. texebat 72, 8.
chordas leves impellis 101, 17.
choreis te inferre nostris 10, 337. strepat 12, 11. exsultasse 21, 84. prata pulsant 22, 381. militæ ly-
ræ 31, 22. indulges 36, 102.
choreas cantatrices 15, 348. fa-
mulas exercet 29, 143.
chorus est in cælo 22, 421. chori conticuere 33, 208. circumfusi corona 27, 16. strepuere 1, 175. in speciem 17, 325. choro nec
dum commissa Agave 20, 364. sancto me cingeret 40, 52. læto te conjunge 101, 3. chorum æqualem 35, 230. choris per-
missis 4, 2. assuetum 5, 34. qua-
titur mare 10, 154. læta 19, 63. vacat 20, 584. Romanis 25, 2. redde Nymphas 28, 159. fistula responsura 31, 99. sacris obstre-
pitant 35, 355. choros transfer-
ret 8, 406. molles duxit in an-
tra 9, 10. igne exactos 9, 16. tales audire 15, 188. impulerit 17, 102. junxere 22, 101. inter
&c

INDEX

- continuit 8, 231. thalami 20, 553. tristibus solutæ leges 26, 37. his evade 26, 500. perpetuis 28, 637.
- clavi flexu 21, 288. clavo parere 18, 425. clavum torquere 17, 46. intorquet 24, 363. regendum sibi vindicat 29, 202.
- Cleanteæ turbæ 17, 88.
- clemens ratibus 15, 511. Marce 28, 340. *aditu*, pectore 28, 550. clementes aræ 3, 255. auras Veneris 7, 165. clementior aura 1, 272. orbi 36, 46.
- clementia nova 3, 47. sola deos æquat nobis 8, 277. *soror* nostra 17, 156. gurgitis 17, 235. in similes 18, 188. *custos* mundi 22, 6. maxima natu Cælicolum 22, 8. prima Chaos solvit *ib.* fluxit 26, 95. violentior omnibus armis 28, 506.
- Cleonæum leonem 3, 285.
- cliens obvius 18, 257. clientem populum 17, 26. ignarum lætura 22, 48. dignaris 39, 34. clienti dejecto 7, 67. servire Romam 8, 360. cliente servato 40, 62. clientes fallit 3, 179. reges 15, 196. clientum agmina 5, 76. nullusne permanet? 28, 314.
- Clio, i supplex 17, 290.
- clipeatus Incedis 8, 523.
- clipeus Titana laceffit lumine 1, 94. porrectus in hostem 3, 265. nos protegat idem 20, 601. aureus ardescit 37, 78. clipei orbis 15, 211. mendacis 21, 105. ambra 22, 274. objice 35, 224. urbem 72, 1. clipeo coruscanti 7, 29. teste 15, 423. intonuit 20, 160. hoc munitus 22, 62. deposito 22, 369. protegis 24, 175. cervicem fultus 26, 355. texerat urbem 28, 486. melior Mars 33, 134. clipeum defensoremque dedisti 8, 433. *squalentem* 15, 24. fumere 26, 465. ferret 35, 39. ingentem gestare 36, 219. clipeis tectos 15, 435. defendite 26, 578. in latus allisis 28, 627.
- Clitumni undas 28, 506. Clitunne lavas 54, 3.
- clivus molliter tumet 49, 12. clivis mollibus edita planities 35, 102.
- Cloelia tranavit Tibrim 18, 447. rediens per undas Tibrinas 29, 17.
- cockleis junctos homines 18, 356.
- Cocles oppositus 8, 406. hoc meruit 18, 445. trajecit Tibrin 28, 487.
- Cocytia æquora 5, 471.
- Cocytos Phlegethonque 5, 467. resedit 33, 87. Cocyti pascua 33, 279. Cocyton undasse Lyæo 35, 353.
- cœlestis flamma 39, 38. cœleste judicium 22, 208. jubar 33, 45. cœlesti bello 26, 71. cœlestia bella 36, 314. cœlestibus (*numinibus*) 36, 10. regnis 37, 1. telis 44, 79.
- cælicolæ celsa tenent 28, 20. cælicolum regina 101, 38. in cælicolas ferri 36, 262.
- cælum tuum 1, 130. sævire videres 5, 178. commune 8, 191. signare corona 10, 272. altum possideat 24, 42. secutus 32, 11. incestare 35, 217. Titanes habent 36, 182. securum 39, 10. tenebris condentia nubila 47, 2. cæli toros 48, 32. fragor 1, 21. geminum axem 5, 152. machina 7, 169. rigor æternus 8, 30. *marginè* clausit opes 8, 42. certa fides 15, 499. rotatu 17, 77. pudor 18, 9. per inania 18, 375. *primi* sub limine 24, 287. flamma frena 28, 189. iter 28, 412. consueti inclementia 28, 445. ad axes 34, 35. lumina 37, 123. vivida semina 101, 24. flamma 101, 123. *alieni* conscia 47, 14. cælo infecto 3, 301. cupido se credere distulit 7, 109. temperiem referret 26, 153. vocanti parere 26, 549. parem conventum 27, 26. prætulimus (*tellurem*) 33, 193. timor apparet 35, 188. regnate 36, 328. canendus Hymenæus 36, 409. debita progenies 37, 54. freta 101, 47. relicto 48, 52. non capitur 95, 15.
- cœnas producere 20, 84.
- cœno tenaci 20, 443.
- coëunt ad antra 2, 14. coëat cicatrix 20, 15. coiere superbis viribus

INDEX

- viribus 53, 1. coëuntia numina 37, 51.
- cœpi omnia 41, 15. cœpit servitium 18, 44. cœpistis qua finis erat 1, 67. cœpisse vetat reverentia 41, 7. vinci pudet 101, 28. cœptis fascibus 17, 336.
- cœpti magni 26, 478. cœptis omnibus exclusus 28, 238. his 101, 65.
- coërces jurgia, calores 22, 25. coërcens gemina 1, 88.
- cærul. vid. cærul.
- cœtus niveos pandite 1, 248. varius 3, 39. optatos renovant 25, 3. Patricii 28, 599. cœtum sanctum 22, 299. cœtu non dissona species 28, 6. cœtibus femineis exstat 1, 199.
- Cœi spoliis 36, 347.
- cogitat ales plurima 36, 143. sternere Martem 37, 39.
- cognatus accipiat 22, 235. amictus 83, 2. cognata potentia 39, 55. materies 87, 4. cædes, 3, 77. potestas 7, 14. cognatæ invidiæ 36, 200. cognato carcere 57, 1. cognatum viro metallum 5, 360. fidus 44, 18. in cognatos procedit honos fixus 1, 13. cognatos gladios 21, 322. cognatas terras 33, 144.
- cognomen priscum 20, 243. cognominis miri 26, 555. tui anni 28, 13. cognomine magnes 48, 9. cognomina plena ducum sumit 31, 82.
- cognoscere visu 33, 158. sortem 36, 298. sidera 76, 1. cognite Nilo 43, 3.
- cogis concilium 24, 242. cogit fila 1, 182. se in planitiem 5, 125. cogunt fluvios 26, 334. coge illudere 33, 221. cogere cunctantem 22, 225. cogens in brachia pondus 101, 58. cogente nullo 44, 67. cogitur in nubem æther 26, 379. coactum corpus desere 44, 53. coactas (mullas) spargit 51, 11.
- cohors nunquam peritura 37, 53. alituum suspensa 44, 77. pennata 10, 204. peltata 11, 33. tota 19, 16. elapsa gaudent 35, 118. invasere saltus 35, 124. cohortem Herculeam Joviamque 15, 418. ducunt 24, 296. cohortes pugnandi cupidas 5, 173. inter Barbaricas 7, 112. densas 8, 87. niveas 8, 568. veteres 21, 306. neglectas 22, 148. Marte desudant 26, 280. conveniunt 26, 404. succinctæ 28, 380. Oceanum cinxere 31, 90.
- Colchus tentoria fixerat 21, 155. Colchos petens 26, 3.
- collidunt primordia 17, 82.
- colligis concordiam 28, 605. colligit oras hiantes 5, 379. gentes 7, 69. in nodum ulnas 50, 17. colligite miracula 17, 280. collecta cibus tetris lues 28, 241. collecti senatus 28, 74. collectam famam 17, 183. collectæ vestes 35, 40. collectis monstris 3, 40. collectas vidit 24, 261.
- Collina pro turri 15, 86.
- collis iniquus 8, 343. angustus 39, 36. collem flamina fracturum 15, 522. in collem creverat planities 35, 103. colle uno latent 8, 479. nullo se magis æstimat potestas 28, 40. in uno confidit 28, 239. alto minor 49, 11. colles solliciti 1, 50. voce resultant 1, 175. tegeter vindemia 17, 180. lateant sub palmitibus 40, 39. collibus notis 22, 196. Tuscis 28, 185. auctis 28, 529. de tepidis 44, 42.
- colloquio dearum vetito 36, 214. colloquiis lenire dolorem 5, 88.
- collo inferius 8, 137. libero 11, 30. exuto 18, 137. tumido 73, 9. colla mollire ornatu 1, 86. densatur gramine 1, 216. ardua 3, 94. rorantia 3, 246. mollia jactabat 5, 345. sublata secundis gerit 5, 447. picta draconum 7, 139. submittunt gladiis 8, 85. per colla fluebant comæ 8, 200. Caspia 8, 607. non æquant pruinæ 10, 265. ferarum 17, 293. translata 18, 42. subjecta 18, 173. despecta levant 22, 128. barbara 22, 374. squalentia 26, 293. pruinis stant aspera 26, 326. humida levant 28, 196. fera iugo præberet 28, 382. monili circuit 28, 527. certatura Lyæo 28, 563. surgentia inter sinaragdos ib. Istri proculcat 28, 648.

INDEX

- squamea* levant 33, 13. *attrita*
jugis ib. *stridentia* Gorgonos
 35, 25. *mutua innectite* lacertis
 35, 369. *squamola* 101, 31. *candida*
virginis 48, 12. *dedere*
jugo 50, 40. *libera pateant ju-*
go 51, 6. *superba spargit* 70, 10.
comantia 88, 2.
colis post fata 22, 53. *colit hæc*
regna 41, 8. *antra* 47, 21. *co-*
lunt fluvios 37, 43. *colant an-*
num 28, 658. *colebat deserta*
 36, 239. *colerent meritos* 20,
 212. *coluerunt voces* 17, 52. *coli*
arva negarent 35, 181. *homi-*
num sitientibus aris 36, 282.
honore divino 50, 2. *culta per*
pinguia 29, 70. *per Lydia* 1,
 53. *Campana* 15, 110.
colonus cupit 20, 205. *coloni fe-*
lices 49, 89. *colono trabeato* 8,
 418. *Zephyro* 10, 61. *cum pro-*
prio 21, 321. *redeunte* 22, 206.
colonis parvis 15, 474. *tellus*
redditur 35, 185. *colonos vete-*
res 15, 198. *ludentia rura* 101,
 108.
color viridis cui proprius? 3, 387.
color invidiæ quis dabitur? 13, 11.
proprius rerum 17, 106. *vivus*
redit 25, 437. *nec inest unus*
 33, 252. *cæculus ambit* 44, 22.
spargo ditescit in auro ib. *colo-*
ris rari 28, 516. *colorem Phœ-*
nices tribuere 8, 600. *senii* 19,
 209. *colores tremulos* 5, 356.
innumeros mutante 35, 98. *co-*
lorum alternantes vices 45, 13.
floribus 73, 11.
colorantur membra caligine 36, 90.
coloratus Memnon 21, 265. *co-*
lorato volatu 36, 3. *coloratis ab*
Indis 20, 331. *in alis* 94, 1.
colubris mutatis 3, 134. *pateant*
præda 36, 145.
columbæ ferta tulere 40, 9. *co-*
lumbis inuenta Venus 22, 354.
columbas purpureas 31, 105.
columen Pieridum 101, 1.
columnæ nivæ 3, 162. *columnas*
rupe cælas 10, 89. *in cælas fur-*
gunt electra 33, 243. *columnis*
purpureis 5, 135. *pieturatis* 10,
 214. *rutilis* 22, 341. *vestitis*
puppe 28, 48. *accline templum*
 44, 90. *monte revulsis ib.*
colus ambitiosa 8, 594. *leges ne-*
vit 33, 64. *colos severas Parca-*
rum 49, 87.
coma meliore diem sparge sol 1, 3.
glauca 40, 40. *comæ (Jovis)*
moturæ convexa 8, 201. *ventis*
instabiles 11, 12. *mutavere co-*
lorem 15, 210. *mœstæ squalore*
 15, 408. *intervalla* 18, 115. *ri-*
gidæ 20, 234. *sine lege* 24, 247.
comam radiis redimita 20, 528.
nexa foliis 22, 229. *confurgere*
gemma 29, 5. *rubro radiare*
mari ib. *posuere* 36, 380. *ere-*
xit formido 50, 11. *sparsa* 24,
 303. *concutiens* 26, 487. *reso-*
luta 28, 154. *substringit gem-*
mis 28, 527. *comarum gratus*
odor 10, 239. *sanctarum* 20, 282.
libertatem 35, 149. *ferta* 36, 126.
comas securas explicuere 2, 8.
nodavit 3, 119. *velavit tuas re-*
gina 8, 166. *futuras olim* 10,
 246. *solitas galea fulgere* 13, 1.
gelidas 22, 473. *barbaricas* 26,
 184. *cingebare diademate* 28,
 66. *innexus arundine* 28, 378.
indigesta 31, 28. *incultas disper-*
sa 33, 55. *indociles errare pro-*
jecerat auris 35, 31. *laceras effu-*
sa 36, 177.
comantem galeam 72, 4. *coman-*
tia colla 88, 2.
combibit vestis solem 8, 553.
comes ire patri æstuat 7, 81. *fida*
 19, 42. *ingrata* 22, 162. *me-*
cum eat 24, 277. *Serena* 28, 93.
indefessa 28, 600. *hæc, hæc cu-*
stos 36, 176. *eat ad bellum*
 77, 4. *patris* 98, 27. *comitem*
me pelle sodalis 39, 52. *quer-*
cum pinus trahit 34, 22. *duc*
tecum 8, 358. *fulceperat* 28,
 424. *comites infensi* 28, 315. *ie*
addunt 33, 229. *gressum jun-*
xere sorores 35, 10. *junxit* 36, 209.
comitum pharetratarum 24, 242.
cometes sanguinea dilabitur igne
&c. 33, 231. *in exiguum mo-*
riens vanesceret ignem 26, 248.
cometen figat tristem 17, 112.
nunquam cælo spectatum impu-
ne 26, 243. *non tuto - non im-*
pune vident 33, 232. *cometæ*
ferali crine rubentes 48, 4.
comitatus Amorum 10, 153.

comita-

INDEX

- comitatur egestas 3, 36. euntem
pallor & atra fames 28, 321.
comitantur Romam 1, 79. Nai-
des 35, 55. aves 44, 76. com-
mitare hunc 24, 215. comita-
tus paucis erat 28, 461. comi-
tata parentibus 21, 80.
commendo gaudia sanguinis nostri
33, 194. commendat urnam 1,
213. portum 26, 210. gaudia
33, 139. onus flammæ 44, 94.
commendavere catenæ 8, 117.
per commercia trahitur 18, 58.
commercium pascit 22, 115. facis
mundo 33, 91.
committeret se ausis 20, 548. com-
misit alendum infantem 28, 583.
alendam natam 33, 138. com-
miserit orno fetus 36, 142. com-
mittere fratres odiis 18, 282.
commissus monstro 54, 9. com-
missa negare 22, 56. improba
vitæ 35, 304.
commodat imperium 15, 283. usum
non vilem 31, 98.
commoda publica suadent 5, 203.
ad publica 18, 264.
commoda tempora 3, 315.
commovet urnam 22, 364. com-
mota ruit fera 5, 396. commo-
tum virum 29, 137.
in commune jubes 8, 296. frui
20, 601. communes leges 22, 104.
communia levius tangunt 36, 197.
verba 81, 3.
comit vestes & cingula manu 28,
525. comere capillos 29, 223.
comiti vultus 20, 337.
compagne soluta 33, 115. dura 35,
171. Vesevi jugi fracta 36, 184.
compellat dictis 22, 453. prior ipsa
silentem 31, 44. Zephyrum 35,
73. tali voce 36, 113.
compedis tardæ 19, 3. compede
laxata 18, 28. furas signati 20,
342.
compescit venas calore 47, 35. com-
pescuit arcum 35, 232. com-
pescit furem 35, 271.
complectitur antrum serpens 22,
427. æther 24, 131. populos
28, 288. quidquid ær 35, 294.
ambas 36, 381. late orbem 95,
13. complecti singula 21, 138.
complexus sol mundum flammig-
eris habenis 1, 1. complexa
- caput, 1, 220. patrem 28, 154.
complexæ pectora 3, 37.
complet vagis sermonibus aures
gloria fusa 1, 31. viros tempe-
state salubri 44, 98. complere
biremes 15, 369. complentur
sedilia 3, 39. compleri jussit
igne 3, 10. viscera partu 95, 9.
complexu fovens 15, 229. caruif-
se 36, 112. complexibus ambit
vivis 48, 35.
componit sibi bustum 44, 44.
componite thalamum 10, 213.
componere vultum 22, 36. cui
non fas est Rhesium 28, 482.
stellas 75, 1. componitur orbis
8, 299. compositis sagittis 47,
23.
compressit Pœnum 26, 139. com-
prime motus 8, 266. habenas
35, 272. compressa matre 3, 287.
compressio igne 36, 396.
comprobat cura senum 28, 557.
computat annum 52, 11.
conamine primo 26, 187. conam-
na contudit 8, 626. nifus regit
45, 35.
conatus juvere tuos 21, 106.
concava vincere saltu 7, 47.
concedit libens 24, 117. concessit
quæcunque poposci 22, 232. do-
no terras 24, 185. concede ma-
rito 31, 134. jacenti 39, 11. con-
cessa viro fortuna 31, 81. con-
cesso vixisse cupit 20, 205.
concelebrant Gelan 35, 59.
concentus poli 8, 68. ferreus clau-
ditur 28, 630. concentu misto
33, 205.
concha circumtonat æquor 10, 132.
conchæ divitis 55, 2. conchas
pretiosas 7, 210.
concidit spes 7, 92. vulnere 19,
19. crimen 21, 8. Hannibal
23, 21. memoranda 29, 156.
concideram funditus armis 28,
284.
conciliat aures 25, 17. conciliant
pacem 21, 59. conciliare decet
18, 284. conciliantibus animam
labris 14, 23. conciliantur in
unum 5, 466.
concilium deforme 3, 28. infame
nocentum 5, 317. confessus 20,
325. cogis 24, 243. concilii
clamor 20, 403.

INDEX

- concinuit** Helicon 17, 272.
concire novas res 21, 244.
concipit in pectore 18, 360. aure
 sonos 51, 8. concipiat deum
 99, 2. concepit luna cervos 24,
 288 *concepta* omina 28, 25.
 concepto fetu 44, 23. conceptum
 vertice meo 36, 59.
concitat axes 44, 61.
conclamat numina 36, 4.
conclusa subter pumice unda 49,
 15.
concordia nocte coronas 10, 203.
fratrum plena redit 15, 4. vulgi
 28, 604. duras jungit mentes
 48, 41.
concordes vivere 31, 130.
concretus grandine pennas 33, 71.
concreta radice 28, 77. gem-
 ma 57, 7. concreto metallo 1,
 182.
concurrunt volucres 31, 105. ci-
 ves 37, 50. concurrat in unum
 3, 295. concurrere freti fauces
 20, 29. telis paribus, 39, 8.
concurfu rupis 26, 7.
concutit alas 3, 122. aura frondes
 20, 452. horror præcordia 26,
 372. Pelorum 33, 150. concu-
 riat motus 48, 6. concussit si-
 dera 36, 66. concutiens comam
 86, 487.
conditio altera 8, 220. tristis re-
 cedit 8, 616. conditionis ma-
 culam 18, 31. conditione qua
 veller 28, 449.
conditor tertius urbis 20, 83. pa-
 triæ 39, 20. redeuntis ævi
 95, 1.
condit solem 20, 239. soles 52, 13.
 condunt obliviam mentem 1, 166.
 vestigia culmi 33, 187. conde-
 ret artus 8, 228. condidit se ve-
 tustas pectore 17, 92. condet
 lucem 40, 13. condere Barathri
 imo recessu 3, 379. virus in
 alto 22, 35. condens lumina
 101, 126. condentia nubila cæ-
 lum tenebris 47, 2. condetur
 arena vili 3, 371. condita fu-
 nera 3, 155. mœnia 10, 183.
condonat opes absentum 22, 147.
confert Triviæ 29, 141. munera
 72, 12. contulit dies vitam im-
 periumque 8, 153. aves 16, 16,
 non plus rebus 28, 204. vecti-
 gal 29, 64. *contulimus* fila pen-
 sis 22, 334. conferre piacula
 supplicio 5, 518. collata acies
 si fuisset 5, 186.
confessus secreta rubor 10, 9. *conci-
 lium* 20, 325. socerum 35, 230.
 crimina 39, 12. confessa palam
 coruscus vultus 281, 359. con-
 fessæ plausu dominam 29, 81.
 confessos hostes 28, 249.
conficis bellum 8, 634.
 ne confidas virtute paternâ 31, 133.
 confidere rebus elatis 5, 440.
 confisa loci ingenio 33, 140.
 sororem præsidio 36, 229. hac
 (forte) 46, 10.
confinia Libræ 3, 366. rupit Ne-
 reus 33, 142. geminæ vitæ 44,
 70.
confirmat ituros dictis 15, 424.
confirmavere triumphii iustitiam
 8, 98.
confligit gentibus 29, 229. *con-
 fligunt* lapsu 20, 26. magno tu-
 multu 31, 113. conflixerit armis
 18, 411. configere turres 35,
 152. agmina 45, 27. configi-
 tur magna ira 20, 358.
confluit potestas 20, 66. conflu-
 xit populus 21, 154. in parvos
 artus 95, 15.
confringas animum ovantem 22,
 69.
confundit notas 17, 134. confun-
 dat turbæ procures 10, 200.
 confundere cuncta luctus 5, 17.
 sacra profanis 8, 239. nec con-
 fusus honos 36, 9. confusa rur-
 sus natura 37, 61.
congeries vasta metalli 5, 135. fin-
 cera bonorum 17, 136. conge-
 riem rudein 22, 10. patriam re-
 ponit 44, 93.
congesta mens 33, 4.
congressus consulibus 26, 157.
 congressum, profugum nunciat
 15, 12.
congrua mundo judicat 21, 89.
coniferi apices 36, 398. coniferis
 ramis 33, 203.
conjectis scopulis 1, 106.
conjugium tuum 29, 190. quæ ta-
 le sequatur 33, 120. Dianæ spe-
 rat 37, 41. conjugii fidem 29,
 28. tanti secura 31, 57. conjugio
 levavit tædas 7, 156. dignum
 gene-

INDEX

- generum 21, 73. conjugiiis daret puellam 40, 54.
- conjungit hunc mihi ætas 30, 5. conjunge te choro 101, 3. *conjungit* orbis cœperat 20, 546. conjunctus (*viciuus*) in axe calido 1, 37. conjuncta saluti rerum causa patris 28, 119.
- conjurat in arma 15, 331. in te genitor 35, 237. conjurant Furie 33, 39. conjuret Tellus 37, 55. conjuravere nimium sorores 36, 199. conjurantis arene 26, 163. conjurati venti 7, 98. recedunt 19, 15. conjuratum serenum 26, 49.
- conjux debita 29, 84. Capaneia 29, 151. dabitur 33, 67. vel natus fuerit 36, 58. conjugis ornatu 18, 200. pudicæ 20, 90. simulatæ 20, 181. ululatus 26, 625. fidæ 28, 100. conjuge pulcra 15, 169. vix visa 21, 118. cum altrigera 26, 245. te dignæ Furie 35, 219.
- connexuit angue vestes 3, 118, connectens Ithimos 26, 189. connectitur anguis 37, 81.
- connixis manibus 37, 67.
- connubiale carmen 8, 651. vectigal 40, 18.
- connubium fratris 15, 310. celebrat 48, 27. connubii cantus 21, 3. egeret 33, 34. connubia despondent aliena sibi 5, 321. ardua 10, 27. onerant donis 10, 165. barbara subeunt 15, 191. mille 15, 441. retinet partu 18, 72. prolem latura 18, 494. jungit 22, 355. te nec ulla fallunt 31, 54. sancit 31, 129. firmant 35, 231.
- conata nefas 35, 258.
- consanguineo sinu 33, 105. consanguineus acies 5, 237. consanguineos thalamos 7, 154. figurer 50, 21. consanguineis auctoribus 1, 267. armis 15, 286. hastilibus 545, 24.
- conscendant rostra secures 24, 201. conscenderet curru Capitolia 24, 33. conscenderet æthera 21, 141.
- conscidit amictus 36, 150.
- consciis sibi factorum horror 20, 503. ævi defuncti 44, 40. formæ 70, 9. conscia rupes 1, 125.
- terga 18, 507. *præcordia* 26, 372. mens laudis 28, 593. fati Aetna 35, 7. noxæ 35, 258. fortis 46, 8. alieni cæli 47, 14. partus mater 98, 15.
- consenuit luctibus nostris 15, 156. consenuisse nemus 52, 16.
- consensus gravior 15, 301. consensu pares 51, 18.
- consequitur stridorem 20, 175.
- conserit dextram 15, 353. astris fastigia 24, 134. confere te eques in turmas equitum 8, 349. confita æra columnis 28, 49.
- conservatæ aquæ 58, 6.
- confederat cespite 1, 114.
- confidit in colle 28, 238. confidunt apices 20, 350. confidit regnum Rhodano 26, 300. confidere jussi 36, 8.
- consilium novi 15, 318. intra legentis 21, 77. pacis 24, 123. repperit 28, 235. texisse *ib.* ferat 28, 309. consilii iniqui 18, 158. fides 26, 486. consilio firmata 3, 7. punire 17, 229. stetit ira minor 21, 335. maturo rerum momenta regens 26, 117. non sine currere 49, 80.
- consilia matris despecta 35, 266. consiliis *patriis* 15, 47. peperit 18, 369. orba 19, 58. hunc redde 24, 216. mutatis 28, 182. his animos elusit 37, 36.
- constitit anteducem 22, 275. Phlegthontis ad undam 36, 391.
- consistere possit virtus 20, 75.
- consona regna 22, 69. telæ fila 35, 42.
- consors adjuncta Tonanti 1, 128. imperii 10, 277. consorte duplici fultus 8, 204. te 28, 58. redempto 29, 12.
- consortia damni 18, 189. somni 35, 368. regni 95, 3.
- conspectum urbis 85, 1.
- conspiciam te permitte 22, 406. conspiciare decorus 24, 195. conspectior solito ires 8, 567.
- conspicuus ibas 21, 44. fulgeret 72, 7.
- conspirat orbis 15, 3. conspiret regnum 18, 398. conspirent elementa sibi 8, 286. Tartara causæ propriæ 36, 64. conspici-ravere in favorem ducis 5,

INDEX

119. conspirantes tulissent 15, 213.
constantia æqualis 5, 289. instruit 22, 108.
Constantinus videbit 20, 83.
constituunt numina 17, 83. constituisse moram 4, 16.
constitit omen cladibus 20, 37.
constare quod non vis 101, 42.
constringit in unum 31, 186. constrinxit res in arctum 26, 491.
hiems 59, 5. constringens artus 101, 136.
construxit opus 33, 239.
consul eas in omnes annos 28, 659.
vices impleret 28, 432. centenus 28, 391. verus patriæ 24, 220. DIS proxime 24, 130. arduus 22, 401. fortissime 22, 386.
succurre 22, 318. patricius 20, 561. solvit pœnas 19, 9. quater 18, 489. Eutropius 18, 414.
spado 18, 296. tempora polluit 18, 286. Serranus 3, 203. proveheris 8, 154. cingeris 8, 580.
assiduus 8, 641. ovans 15, 32. in mediis quæsitus aratris 17, 9.
per populos 17, 332. procedat 18, 27. futurus 18, 105. consulis amor 16, 10. nostri limina 17, 278. cruorem 18, 483.
omina 20, 9. castrati 20, 49. omen 20, 487. novi 22, 223.
consule duplici 1, 203. Augusto 8, 4. numeroso 8, 580. te 8, 636. 41, 13. audito 17, 271.
continuo 17, 339. *ennucho* 18, 8. lustrandi fasces 18, 21. nobilior 18, 310. sub sterili 18, 496. se 19, 9. hoc 20, 32. digni patres 20, 137. tali 20, 321. Stilichone 21, 9. primo Bruto 22, 323.
optato 22, 377. viso 28, 643.
computat annum 52, 11. de consule miror 18, 231. consuli-
bus gravaris 22, 319.
consulis omnia patres 22, 297. consulit radios 6, 7. hanc 20, 92.
longe remotis 22, 47. consuluit natura sibi 49, 33. consule cunctis, non tibi 8, 294. Venerem 69, 6.
consultat nutricem 28, 566. consultare jubet 26, 480.
consumis florem juventæ 3, 141.
consumit placido numine 22, 428.
te Rhene, Tethys 26, 336. consu-
meret annos 33, 34.
consurgis alacer 7, 111. consurgit
opus 48, 31. *consurgeret* tias 8, 216. consurgere tectis 28, 544. *comam* gemmis 29, 3. con-
surgens novem in ora Timavus 28, 198.
contagia private fortis nulla passus 8, 123. defendas ignava 18, 490.
sæva patitur 44, 10. adimis 98, 26.
contemneret æquor 5, 123. *con-*
temnere fasces 22, 233. nisi con-
temnor 40, 10. *contemta* fides 21, 235. *contemto* jure 10, 337.
contemptum Strymona saltu 26, 178. contemptis ignibus 49, 20.
contemptu liber erat 18, 132.
contenta transilit hasta 20, 169.
contentus honesto parvo 3, 200.
solo terrore 22, 25. abi nocte tua 35, 221. contenta suo alpe-
ctu 37, 93.
conterrita mensis 1, 171.
contexit Chalcedona nidor 20, 451.
contexuit imperium 5, 52. con-
texere verum 17, 86.
conticuere chori 33, 208.
contiguo hosti parcite 5, 219. *con-*
tignas hosti aquas 8, 481. prui-
nas 33, 168.
contentus litore Pontus 8, 287.
contingit vestem 99, 15. contin-
gat mihi Roma 28, 87. conti-
git honor 1, 62. gloria 1, 276.
annibus aut scopulis 26, 175.
contingere multis 17, 144. affa-
rique licet 22, 162. *crystalla* 61, 1.
continuant australe latus 20, 242.
gaudia 21, 1. continuare dies
epulis 9, 4.
contrahit plagarum anfractus 5, 379. contrahitur ira 8, 244.
contraria passus 20, 268.
contremuit nutrix 36, 192.
contristat frigore 33, 263.
contudit conamina 8, 627. *contu-*
dimus Marte Suëvos 21, 191.
Fana in clade 26, 603. contun-
ditur ictu uterus 36, 427. *con-*
tusa sidera 15, 496.
conto pepulit 21, 111. protento
28, 270. *contum* tendere 8, 540. contis pars hispida 7, 137.
mittitur

INDEX

nilitur 26, 484. *rescissa gloria*
oris 26, 586.
convalle Scythica 37, 22. *convallibus roseis* 36, 85.
convulsa feror 37, 128.
convenit sacra caterva 2, 16. *in unum* 8, 578. *in te* 10, 315. *conveniunt (alloquuntur) te benefacta tua* 28, 387. *fruges, æraria, iniles* 29, 65. *animæ* 35, 308. *convenere domus* 31, 60.
conventum parem cælo 27, 26.
converterat in se iras 7, 104. *converte fœdera* 33, 65. *converti fata loco* 28, 208. *conversa in matrem querelis* 29, 100.
convexo tegmine 60, 1. *convexum circi gradibus vulgus* 28, 614. *convexa parat stellis* 1, 242. *per magna sequi* 3, 367. *senferunt necem* 5, 454. *Arctoa* 7, 170. *moturæ comæ (Jovis)* 8, 201. *poli* 15, 2. *resonant* 24, 190. *Nori* 28, 177. *scirent* 28, 542. *patent inedio sereno* 35, 91. *obnubit* 44, 78.
convicia vaga 39, 10.
conviva accitus perit 15, 171. *miratur* 22, 167. *moriens* 77, 11.
convivia inensæ 1, 253. *lasciva pueris sonant* 22, 141. *grata peragunt* 35, 328.
convocat Superos 37, 42.
conum altum crispare 7, 194.
copia facilis regni 5, 297. *non sufficit* 8, 468. *tua vincit fontem Hermi* 24, 231. *tibi tanta creandi* 33, 108. *oblimat mentes* 36, 29. *vincit* 41, 6.
cocta flix 49, 20.
coquus hic 20, 351.
coralia vellit 10, 169.
cordis sanguinei 8, 241. *retusi* 20, 48. *cordi proxima ulcera* 26, 120. *pecus* 31, 49. *corde (sapientia) longævo frenatur juvenis* 1, 155. *sub imo* 3, 43. *resoluto* 20, 233. *delubra tenens* 22, 31. *in ipso* 26, 577. *metitur raptus* 35, 12. *sub corde diem referres* 28, 581. *corda solvere nectare* 1, 248. *effera* 3, 225. *remitte* 4, 14. *minantia* 5, 284. *remitti genitor cœperat* 15, 132. *respirate sinas* 20,

116. *decorem non capiunt* 24, 132. *rigent ferro* 26, 303. *dedidicere metum* 32, 10. *ferrea* 33, 225. *mortalia* 95, 10. *in corda tumultus redeunt* 26, 221.
Corintho flagrante 5, 190. *flagranti* 26, 612. *Corinthum servaturas classes* 8, 462.
Cornelia taceat 29, 42.
Cornipedis docti 5, 180. *cornipedem reges* 11, 11. *anhelum* 21, 377. *palcis* 28, 183. *cornipedes sub juga mittit* 1, 82. *vulnerat* 3, 311. *in ære latentes* 28, 570. *umbone ferit* 35, 224. *cornipedum saltus* 26, 217. *strepitu* 36, 236.
cornix graditur litore 15, 493.
cornu spicula tendere 7, 49. *temperat deos amor* 10, 75. *bifido* 10, 146. *roseo* 22, 463. *nobile* 24, 318. *præciso* 26, 595. *truncato* 29, 176. *inflexo* 33, 228. *parvo tempora signatur* 35, 54. *intento* 35, 206. *dubio Cynthia vanescit* 44, 38. *sævum taurum* 101, 135. *cornua aurea (Eridani)* 28, 162. *Istri* 26, 603. *rara apparent* 26, 413. *procera surgunt* 24, 291. *taurina* 1, 221. *rauca* 5, 58. *dexteriores* 5, 174. *in se redeuntia* 5, 375. *tendi æquius* 8, 325. *Rheni* 8, 652. *affociant malis* 15, 481. *profert* 18, 352. *assurgunt* 18, 387. *canna gelu* 20, 164. *se fleunt* 20, 420. *aurea tollentes* 22, 353. *sonuere reducta* 31, 144. *præbebit velis* 36, 367. *eripiunt capris* 45, 37. *lentescere cogunt ignibus ib.* *ducentia portum* 85, 3. *cornibus necdum firmatis* 8, 384. *submissis* 8, 576. *infractis* 21, 221. *fractis* 24, 24.
cornus immensa 1, 122. *vulnere satiatur* 3, 353. *avita* 8, 520. *micuit* 15, 212. *accommoda bellis* 35, 107.
corona dotali 10, 272. *vincire* 10, 336. *mollis* 13, 2. *sacra chori* 27, 16. *socia stipant* 35, 56. *injecta* 35, 150. *coronæ ensiferæ* 5, 393. *pensabunt facta* 24, 76. *Diæta* 24, 208. *caligantes marcebant* 36, 247. *coronam jugalem* 29, 184. *coronis mi-*
 -bb b 5 itis

INDEX

- stis 15, 183. Palæmoniiis 17, 288. roleis evincta 21, 87. magnis 29, 189. coronas geminas 10, 203. lapidum igne distinctas 22, 92. meritis bello tribuere 29, 81. marcentes quassare 31, 96.
- corona civica Augusti* 24, 75.
- coronat* dominum terra 1, 115. te natorum turba 33, 108. sese 35, 140. coronatus ore gemino (*Janus*) 28, 641. coronati Manes 35, 328. coronatis vere quadrigis 22, 423. coronatos vapores 49, 45.
- corporea figura* 95, 5. corporeos in ortus 33, 62.
- corpus non dissociabile* 5, 238. destituit 21, 28. durum 22, 105. regni 22, 202. non unum 26, 447. per unum 37, 112. coactum desere 44, 53. omne feræ 45, 25. corporis abundans 20, 381. arbitriis 22, 133. umbras 28, 512. fragilem ulum 49, 85. arcti inire vias 98, 5. dissimiles perferre modos 98, 10. corpore in omni 17, 48. toto 18, 398. pingui 20, 444. pretioso 22, 451. de humano 26, 254. de arcto 33, 46. solo tremendus 101, 107. cognato 57, 1. toto 58, 3. corpora immersa cruore 1, 112. obicena visu 3, 326. inhumata 15, 395. celeri crescentia nexu 17, 320. obruta morbo 20, 12. laniant 22, 213. inimica volvens 28, 209. nigrantia 101, 109. in functa 98, 20.
- corrigis fontes* 17, 221.
- corripis guttura* 101, 57. corripit taurum 101, 136. corripient guttura 101, 95.
- corruebat facies* 18, 111. corruerant propugnacula 20, 278.
- corrumpit mores* 3, 47. auras 35, 202. corrumpit uterum 17, 304. corruptentia sensus dona 7, 187. corrumpi munere nullo 22, 330. corrupta flamina 49, 91. corruptas dapes 20, 328.
- Corfica viratur* 15, 506.
- cortex Niliacus* 31, 123. cortice in arboreo 28, 240. exili 49, 46.
- cortina* quicquid mugit 81, 2.
- Corvinorum catervæ* 18, 460.
- cori rabidi* 12, 42. *corum violentum* 20, 5. *coris madidis* 5, 222. *conceptis* 15, 495. *coros Sarmaticos pati* 1, 132. *graviter pluviali frigore flantes* 47, 3.
- coruscat adamante* 1, 99. *Pangæa juga* 37, 67.
- coruscus frater* 3, 373. *corusco infecta oltro* 1, 264.
- corvo certante ligultris* 18, 349.
- Corybas Cybelejus* 8, 150. non impulit ense 33, 208. *Corybantes truces* 20, 285.
- costis perfossis* 26, 255.
- colto nec sicca frondescunt vimina* 10, 95.
- cote novat falces* 22, 194.
- cothurni luctus* 18, 299. *cothurno majore* 17, 314.
- Craffum illustrat* 18, 503.
- cratera parant* 35, 344. *crateres spirent* 10, 197. *crateras graves* 26, 611.
- credit sic pietas* 28, 434. non credit aratro 22, 197. quod servet 36, 223. credam vela mari 74, 4. credas intrepidus 22, 61. credidit se undis 32, 5. credimus certamina pugnae uni 21, 365. crede seni 26, 493. credite gentes 26, 568. vel pretio 92, 4. credere *cunctatur* 15, 8. se muris 20, 44. se campo 28, 247. si fas est 41, 11. quis possit? 98, 29. crederis veniens 22, 399. credi plurima permittens timor 26, 228. numen dignus 101, 11.
- crematur sponte* 44, 57.
- creavit natura* 18, 338. *Cybele* 37, 18. quicquid crearas 98, 8. creasse numen 101, 45. creandi copia 33, 107. creante nullo 44, 24. creatur te donante 33, 60. creatus æquæva cum majestate 8, 122. sine teste Nilus 47, 13. creatum didici sensive 22, 309. necdum creati 37, 6. creatos festa luce 1, 143.
- crepant hosti catenas* 20, 435.
- Cres puer* 54, 11.
- crescit titulus* 22, 318. *crescunt in cumulum* 1, 110. *crescebat pax* 21, 202. *crevit Aetna favillis* 36, 398. *crevere oracula eloquio* 17, 35. *creverat in collem* 35, 103.

INDEX

- 35, 103. crescere sensit ungue pedes, terga jubis, dentibus ora 7, 79. non profuit Hydræ 34, 41. fibras 35, 342. crevisse ad culmina rerum 3, 22. se putat 17, 246. triumphos 22, 65. se videt 24, 91. tuis factis 28, 103. crescentis in segetem belli 26, 26. crescentibus undis 47, 24.
- Cressæ** hirsutæ 24, 300.
- Creta** resonabat 3, 289. reptata Tonanti 8, 134. jacuit 18, 218. vidit 26, 442. victa malo 101, 119. Cretam æstus habet 101, 128.
- Cretæus** ager 54, 7. Cretæa ab Ida 24, 251.
- cretum** Chimæræa de gente leonem 101, 76.
- crimen** Superum 7, 65. hoc eat in Mauros 15, 288. sceleri reddidit 15, 400. mandare 18, 87. famulis latura 18, 125. Eoum concidit 21, 8. firmaverat annis 22, 118. omnibus unum fuerit 22, 312. justitia pendat 24, 110. immeritum diluit 26, 593. pudoris absolvens 29, 30. raptoris acerbat 35, 208. ingeminat 3, 181. utrumque tenet 42, 4. matris prodidit 54, 10. quam grave erat 74, 10. in crimine euntibus annis 18, 488. criminis pœnæ 36, 92. crimine tanto luxuriat 5, 71. falso 15, 170. servili 18, 27. cum toto 20, 38. novo intactam 20, 128. paucorum 20, 594. materno 28, 115. simili bacchatur 28, 192. crimina sæva 5, 8. texuntur 8, 494. si defint 15, 170. purget 17, 216. surgunt 18, 398. exquirere 20, 59. suadet 20, 179. regia disquirat 21, 240. pellunt 22, 100. confessus 39, 12. impia vitæ domuisti 95, 4.
- crinalis** arundo 1, 217. murus 20, 284. crinali cultu 1, 85. edera 33, 17. crinales dentes 15, 137.
- crinigeri** patres 26, 481. crinigero vertice 21, 203.
- crinis** multifidos sinuatur in orbes 35, 15. divisus acu ib. crimen repexi jugales 1, 3. madidum velat arundine 28, 165. conspicuum diademate 28, 560. vallata sagittis 47, 23. de crine traxit sagittas 7, 21. crine concusso 3, 67. Medusæ 3, 281. retuso languida stella 9, 185. supino 26, 360. decoro Armenius 21, 156. repexo 22, 241. vago 26, 247. virgineo 29, 18. suppliance verris humum 29, 224. minaci 33, 233. feroci 35, 344. Apollineo 36, 309. ferali 48, 4. erecto 73, 7. crines meritos ornat 7, 84. stellati 8, 209. ligat 10, 123. undosi 10, 145. non æquant violæ 10, 266. vagos 15, 496. pectebat 18, 106. sparsos religant 35, 324. laceros divellere Phæbi 37, 39. crinibus vibratis 5, 108. laceris 17, 169. ora protegis 20, 119. rutilantes 21, 38. flavis 31, 127. subrepat humor 36, 251. retro solutis 36, 383. e flavis 44, 55.
- Crinise**, tuos fontes 35, 37.
- crinitus** Suevus 8, 655. ephelus 20, 404. crinita sagittis Meroë 10, 222. flamma 17, 112. hydri Tisiphone 33, 39. jubis 36, 218. crinitos inter famulos 15, 184.
- crispare** conum 7, 194. crispatur purpura 8, 553. pampinus 31, 4. vestis cinctu 35, 33. crispantur serica 28, 577. crispata buxus 35, 110.
- crispo** gramine densatur 1, 216.
- crista** resurgens 15, 210. regit frontem 33, 182. cristæ laquearia tangunt 22, 277. pacato fulgure vernant 35, 147. cristis rutilus 8, 524. micantem galeam 20, 108. cristas hostiles suspendit 3, 346. picturatas 28, 575. roseas tendunt 33, 14. pratentas aperit 35, 226. rutilas declinat 48, 50.
- cristatus** scandeat 21, 127. apex 44, 19. cristati mariti 29, 217. cristato vertice 5, 355. cristatum radiis Titana 35, 51. cristatis turmis 7, 133.
- crocea** prata 1, 273. croceum diem 20, 529. croceis ignibus 22, 467.
- croco** infecta velamina 10, 211.

INDEX

Cræsi folium 3, 198. Cræsum pol-
lentem folio 18, 213.
cruciatilis me opes 28, 282.
crudelis dapibus in ipsis 15, 175.
crudescere morbus incipiens 3,
301.
crudus cibo 15, 445. *cruda* in-
dole 7, 43. *virginitas* 24, 246.
cruentarint Strymona 10, 310.
cruentus semper ibat Alcides 58,
535. remeat 28, 478. juba vi-
sue 101, 92. cruento malo
101, 119. *cruentum* mugit 3, 65.
cruenta jubæ 1, 93.
cruor quæsitus 3, 77. illicitus 3,
78. virgineus 14, 27. regum
rarus 20, 478. in arenam ser-
vetur 24, 271. in venis stat 99,
16. cruoris quantum 3, 361.
cognati 8, 363. tanti jactura 20,
118. parcus 22, 28. multum
37, 84. cruorem invisum hau-
rire 26, 604. multum sparsere
37, 84. cruore immerfa 1, 111.
pueri 5, 27. uno 29, 157. cruo-
res barbaricos 5, 232. 8, 631.
Libycos diffundit 28, 620.
crure tenus 24, 248. crura liven-
tia 20, 343. pinguntur 44, 20.
crystalla ferunt lynces 37, 7. lu-
brica 61, 1.
cubile *Pharium* Proteos 10, 50. ca-
stum 15, 326. 36, 163. 276. nun-
quam transgressa 18, 419. hi-
bernium dabat 21, 130. grami-
neum 29, 92. junxisse 31, 32.
nox tangens 35, 363. cubili du-
ro 8, 138. membra levant 20,
436. cubilia structa musco 1,
212. *surgant* opibus 10, 226.
fraudum 22, 214. prædura 26,
359. surgunt floribus 48, 29.
cubilibus excutitur 5, 139.
culinæ cædere ligna 18, 127.
culmen utrumque tenes 17, 16. re-
gale 28, 64. solidatur 33, 243.
culminis vetusti 24, 108. cul-
mine e summo 5, 62. dejectum
19, 5. rerum ruituro 21, 142.
sub pastoralis 26, 355. de rerum
26, 392. fati revolutus 28, 133.
gemino 29, 193. *legum* fultæ
domus 31, 59. sine culmine ter-
ra subsidit 37, 72. culmina ar-
dua 1, 229. ad rerum crevisse
3, 21. ornatūra Manes 5, 449.

Romana 10, 317. Romani Sena-
tus 16, 7. conflagunt lapsu 20,
26. nova ædificat 22, 187. *Py-
thia* 22, 401. eadem 25, 3. Cy-
clorum exstructa caminis 36,
118. celsa 40, 42. culminibus
majora tuis 3, 205.
culmi surgentes 33, 187. culmos
proterat 7, 200.
culpæ nulli pervia pectora 26, 130.
culpam unam fubeant 18, 477.
culpas carmina 79, 1.
cultris *Phrygiis* 18, 280.
cultore nullo teritur 33, 160. cul-
tores pios 35, 285. cultoribus
illæsis 21, 344. umbras dederit
44, 29. solitis 47, 37.
cultus gemmatos 7, 204. ornan-
tur jaspide 8, 591. hos feras
10, 173. Latii 22, 366. purpu-
reos 26, 610. gemmarum su-
mere 29, 223. non mortales 40,
31. pulcros superat 48, 14. re-
gales 73, 7. cultu tali luxuriat
35, 55. armorum 21, 153. hu-
mano 5, 42. crinali 1, 85. sim-
plici 3, 217. divite 44, 84.
cum fixis legibus 22, 436.
Cumana rupes 8, 147. Cumane
vatis 18, 11.
cumulat nil 28, 592. cumulant
laudes 22, 190. gaudia 26, 208.
cumulent æraria 17, 231. cumu-
laret opes 15, 90. cumulaverit
ossa 26, 514. *cumulante* manu
naturam 28, 50. cumulantur
opes 3, 193.
cumulus iste minacis invidiæ cadat
5, 249. cumulo florum 31, 4.
in cumulum crescunt 1, 110. cu-
mulum non parvum adjungis
28, 203. cumulos repletos stragi-
bus 15, 39. struis 18, 222.
tantarum rerum 21, 11. argenti
26, 606. Sabæum texens 44,
43. cumulis immanibus 20, 439,
exanguibus 36, 342.
cunis ne perdat avem 44, 62.
cunabula parvis dedi 1, 144. præ-
buit 7, 17. fovit Oceanus 8, 21.
pensit 3, 303. exterret 15, 193.
prima 18, 44. quæ? non quæ-
ris 22, 123. juris 24, 137. anni
28, 651. tua meruit 29, 86. pri-
ma puellæ 31, 69. Thetys præ-
bet 35, 46. parat 101, 65. gra-
ta

INDEX

- ta Tonanti 101, 131. post cunabula 36, 173.
- cunctaris** adhuc? 20, 220. cunctatur vota focer 10, 21. credere voto 15, 8. cunctamur morati 15, 369. *cunctabere* me 22, 284. *cunctabitur* non Syrtis 36, 322. cunctari veretur 24, 355. cunctando fregit 26, 144. cunctantem cogere certæ 22, 226. cunctantia per vada 20, 443.
- cuncta tellus** 1, 277. pavet 36, 141. pro cunctis 98, 29.
- cunei** discedere 28, 253. cuneis immanibus 8, 625. cuneos explicuit acies 5, 352. theatri 5, 398. *densari* æquius 8, 325. dispositos recenset 31, 87.
- cunnum** lambere 76, 8.
- Cupidineas** sagittas 10, 71.
- Cupido** depone pharetras 69, 5.
- cupido** sibi cuncta petens nil collatura 8, 248. in jecur recessit 8, 249. dira 89, 1. cupidine fervens 3, 100. scelorum 21, 245.
- cupidis** ab astris 15, 253.
- cupis** *prava* 8, 259. quicunque cupit, inops 3, 200. concessio vixisse, *quam* rapto 20, 205.
- cupressus** tumulos tectura 35, 108. geminæ capita tollebant 36, 370. cupressos arsuras 36, 393.
- cura** fatigat 1, 64. diu majora petens 1, 65. Romæ 8, 504. sit unius viri 17, 56. quæ mihi altera? 17, 176. pudicitiae 19, 64. ducis 21, 122. nec levior ruetur 22, 78. peregit 22, 305. maxima vatum 23, 4. tua coëgit 26, 96. addit signa 26, 240. naturæ non impar remordet 26, 302. tuorum si tibi manet 26, 499. Babylonia 28, 18. reductum recepit 28, 100. fortior obstat 28, 233. senum 28, 557. mutua 29, 108. magnis coronis conjugium sit 29, 190. deside 29, 226. curæ insomnes 3, 38. avidæ 3, 243. Pæoniæ 26, 121. mortalis potentia 68, 3. curam apponit populis 17, 66. insignem respuat 17, 159. tibi movit 24, 238. patruī similem agnovit 29, 186. curarum secreta 33, 214. curas verberetorquet 8, 251. huic mandat 20, 92. incumbere 20, 356. patrias urgebat 21, 70. ingentes dividis 21, 300. ingentes petore volvebat 78, 148. implacidas solabor 33, 110. meas adduxere 36, 19. laxat in otia 48, 23. curis gravibus senilis animus 1, 154. immensis 4, 13. æqualibus 7, 7. succede meis 7, 152. tantis 10, 317. vigilantibus 18, 362. vacuum 22, 142. illius effectum 22, 253. gravioribus obruta 26, 226. funestis animum vexare 35, 277.
- Cureti** genitor 75, 4. si quæris 76, 1.
- Curetum** enses 20, 281. 35, 270.
- curia** torva stipatur 3, 40. effulget in castris 8, 10. jungitur aulæ 17, 158. candida 18, 308. æstuat 19, 58. præfert 20, 74. versavit nomen 22, 300. pellita Getarum 26, 482. circumstipata ducibus 28, 596. anni cunabula fovit 28, 652.
- Curius** pauper 8, 413. *Curii seges* 15, 111. series 18, 457. Curio victoria datur 26, 132. Curium canit 26, 124. Curiis feram 22, 379. Curios pugnaces 3, 203.
- curas** pignora 22, 53. curat non frigora aut nimbos 26, 328. curant perditæ 20, 584. curarent superi terras 3, 2. curare humanum genus 17, 142.
- curriculi** superni gesta 5, 480. curriculo sereno 22, 440.
- currit** tricesima bruma 26, 488. in arva 101, 100. cucurri per tot populos urbesque 26, 531. cucurrit ad Alpes 15, 377. libra 21, 75. rumor 26, 200. pedes 36, 185. currere non sine consilio 49, 80. currentia munera 1, 45.
- curvus** Ausonios 5, 82. *pior* 7, 130. *fervens* 8, 17. recepit imperium 8, 68. agit 8, 607. geminos exornet 15, 344. non audit 17, 187. juga fulcabit 20, 300. Pierios 21, 23. ducti 26, 109. somnia aurigæ 27, 5. anteirent oppida 28, 377. sanguine respersos 28, 396. floribus exstruitur 31, 103. nigros illuminat 35, 227.

INDEX

- 35, 227. *altos* revocant 35, 318. feratur avius 36, 52. quis? 36, 430. ignotas sparsurus aristas 36, 52. surgit in aurigam 87, 2. currum junxere volentem 1, 77. cruentum 22, 371. laurigerum 24, 20. subiere 24, 286. praecedere 28, 551. nox prosequitur 36, 243. in currum vir redit 87, 5. curru juncto 3, 348. pio splendebat 8, 205. tacito 15, 214. Mygdonio 17, 300. egit 18, 217. cruentato 20, 104. velano 21, 100. paterno 28, 166. vectus eodem 28, 579. *marino* 29, 166. Tænario 33, 1. rapitur 35, 204. volucris fertur 35, 247. Lethæo vehitur 37, 46. membra terit 37, 83. roranti 44, 4.
- curfus rotarum 1, 101. tranquilus 3, 45. solennis (*temporis*) 5, 47. vagos 7, 181. tam celer explevit honores 17, 58. ætherios 17, 126. divertus ad austrum 20, 262. stabiles 22, 435. in novos 22, 475. mihi tenditur 24, 275. non solis hic equis 28, 618. fecundos festinet 40, 21. quam varios flectant 51, 3. cursum rapit 18, 375. continuum tendere 28, 291. 20, 466. cursu præpete 3, 262. præcipiti 5, 186. vincere planitiem 7, 47. transmittit arenas 20, 311. uno 20, 568. Zephyris¹ nunquam cessura 24, 252. volucris 24, 321. conversio 26, 529. fulmineo 28, 469. ferroque secutum 29, 169. sollicito 33, 29. præcipiti 35, 311. rapido peritringere 73, 6. cursibus ævi 8, 621. actum toties ver 44, 28.
- curvamina dorsii fracti 5, 413.
- curulis violata 17, 266. curuli dignum iter 17, 17. curulem venerare 24, 6. obtulit 24, 87. curules ducat 7, 2. *sacras* humeris vectura 8, 13. primas 8, 158. deposuit 17, 260. gestare 17, 278. fœdare 18, 26. quemcunque vexere 18, 449. *sequi* 18, 473. flagratis 22, 264. servatas 22, 279. advectæ 28, 431. agnoscunt Rostra 28, 645.
- curvavi flumina 3, 159. curvavit germina frontis 33, 129. curvaverit dentes 24, 506. *curvare* sinus 8, 462. curvantur brachia 86, 4. curvata tumore planities 35, 101.
- culpis canduit 28, 345. Mavortia 37, 87. cuspidem turbet Hydaspen 1, 80. *fovet* Gallos 10, 119. tegit arces 35, 19. trifida 35, 181. moritur 35, 357. sanguinea 48, 22. proferri 78, 2. cuspidibus parvis 83, 4.
- custodia vigil 8, 324. fida 18, 80. advigilat 20, 418. objecta Getis 31, 88. pignoris 36, 115.
- custos fidelissime pacis 10, 333. mundi 22, 6. vestibuli 22, 431. imperii 24, 206. *Romani* ævi 26, 232. custode amoto 20, 511. custodes vesti dabantur 18, 418. custodibus nullis 20, 210.
- cutis ævo laxata 18, 110. mota 45, 34. cutem distendat echino 20, 449. armavit natura 83, 3. cute tenaci 45, 12.
- Cyane supereminet 35, 61. quo? 36, 190. Cyanen exanimem 36, 246.
- Cybele stabat 15, 130. colitur 18, 325. subicit 36, 134. creavit 37, 18. laudat leonem 53, 3. *Cybelem* turrigeram 33, 179.
- Cybelejus Corybas 8, 149. *Cybeleja* aera 28, 259.
- Cybelle flecte natum 15, 120. frenare leones optet 17, 300. thiafos spectat 20, 280. gavisa 33, 210. turrata 36, 271. *Cybellæ* habeas pro Marte 18, 277. cunctantem ducens 29, 18. compellat 36, 113.
- Cyclopia fames 20, 377. tela 33, 97.
- Cyclops Siculo incude laborat 7, 192. lumine fraudatus 29, 24. trepidus 35, 175. nullus audet 36, 355. Cyclopium *spicula* 22, 27. manu tecta firmata 33, 236. manibus fabricata tela 35, 250. caminis 36, 117.
- Cycni sodalis 28, 174.
- cycnus vexit electra 40, 12.
- Cydon dirigat sagittas 8, 530. Cydonas hinc morem bellandi traxisse 45, 46.

Cylla-

INDEX

- Cyllarus** serviret frenis tuis 8, 557.
Cyllenius Phœbi comes 22, 440. *ales* 33, 77.
Cymbala ferre 18, 279.
Cymothoë cingula ferebat 10, 166. *Cymothoën* obluētantem 10, 138. *facilem* habebis 10, 143. *tangere* non audet 29, 127.
Cynthia decolor saucia vento 8, 427. *damnet* 11, 17. *nitebat* 15, 228. *vanescit* 44, 38. *simulata* 68, 10.
Cynthi inhospita saxa 8, 137. *de vertice* 24, 259. 37, 120. *Cyntho* mœsto 35, 245.
Cypros Eutropium habet 20, 21.
Cyprus naufragio memoranda 19, 72. *Cypri* latus Eoum 10, 49. *sub litore* 19, 52. *Cyprum* reliqui 10, 254. *respiciens* 19, 76.
Cyrneis jugis 24, 314.
Cyrni inhospita saxa 26, 218. *Cyrnon* retentat 17, 203.
Cyrrh. v. *Cirrh.*
Cyri tiara 3, 198. *viçtoria* 18, 213.
Cytherea removit 10, 122. *saluta* 10, 251. *mater* 15, 128. *erret* 22, 439. *legit Hymenæum* 31, 31. *aggreditur nûrum* 31, 124. *tibi fatebor* 33, 214. *hortatur* 35, 119. *venit* 36, 208. *pudoris* noti 36, 274. *maritum* rapit 48, 31. *insula* 19, 62.
Cythereia sub juga 29, 119.

D

- Dacica** arma 28, 335.
Daci jaculum 7, 28. **Dacis** mistis 3, 310. *fractis* 8, 318.
Dalmatiæ frondentis 5, 38. *arva* teruntur 7, 120. *lucos* 24, 302.
dama fugacior 20, 440. *damæ* errabunt per flumina 1, 169. *concordes* 34, 27.
Damastor seivus 37, 101.
damnas Helenen 29, 148. *damnes* cunctos 20, 594. *damnat voce* reos 8, 90. *regia* 19, 35. *damnet præsentia vultu* 15, 174. *quæ linea Phœben* 17, 130. *nocentes* 24, 111. *Lachesis* 49, 93. *damnant animo* 20, 135. *frustra Aliacmona* 26, 179. *damnaret ad pecudum ritus* 28, 152. *damnavit votum* 3, 169. *luctu* 35, 240. *opes tenebris* 1, 43. *Myccenas* 15, 399. *damnare recessu* 36, 213. *damnatura nocentes* 35, 302. *damnatur arenæ muneribus* 5, 395. *damnabitur glacie* 1, 170. *damnata sepulcris* 37, 59. *solis vapore loca* 47, 17. *damnati fato populi* 26, 43.
damnosa gaudia 8, 333. *mors* 28, 297. *damnosum onus* 46, 23.
damnum flebile 5, 46. *nec revocabile* 20, 488. *sarciri potest* 22, 315. *numeri pensat* 33, 126. *damni consortia* 18, 189. *secura* 20, 52. *securus* 28, 219. *damno* aucturus pretium 18, 48. *tenui* 26, 5. *damna perpeßus* 1, 258. *pudoris* 8, 85. *pudoris turpia* 15, 188. *Libyæ* 18, 408. *minus consueta movent* 20, 149. *in sua ruebat* 26, 543. *intulit* 50, 45. *damnis privatis* 8, 499. *Illyricis* 5, 201. 15, 453. *geminis libera* 22, 334. *succubuit* 24, 144. *coactus* 28, 205. *Innaribus Oceani* 28, 499. *suis incendia nutrit* 33, 163. *acerbis urgere* 37, 20. *quid superest?* 39, 26. *doleat* 50, 45.
Danaën latentem 18, 82.
Danai fugere 18, 333.
Danubius ingens 17, 235. *ferret inultus* 26, 523. *cunabula puellæ* 31, 70. *Danubii ferocis terga* 5, 27. *ripæ* 8, 52. *parentem* 26, 331. *populis* 28, 228. *Danubio teste* 20, 583. *Danubium tranare* 8, 623. *triste rigentem* 21, 126.
dapes riguisse 3, 167. *inemptas* 3, 207. *corruptas variasse* 20, 328. *instaurare nectare* 36, 216. *dapibus paratis indulgere* 1, 151. *opimis recoletur dies* 1, 262. *perpetuis* 20, 388. *futuris* 20, 445. *indulgentem* 22, 144. *re-ligata* 28, 472.
Dardanii soli 49, 68.
Darium peremptum 39, 17.

INDEX

- de* 3, 147. *de more* 1, 159. 255.
 3, 345 &c. *de pulvere turpat*
canitiem 19, 25. *de conjuge ge-*
mina 48, 37.
dea profilit 3, 129. *consequitur*
 20, 174. *fruitur te* 22, 12. *sibi*
posceret ædes 28, 3. *deæ con-*
veniunt 22, 227. *ædes* 33, 200.
frugiferæ 35, 138. *invitæ cesse-*
re 35, 232. *rediere* 36, 245.
deam gessi 36, 417. *didicit cum*
morte 37, 108. *mandasse* 40,
 43. *dearum castarum gressus*
 29, 125. *colloquio* 36, 213. *deas*
tenfit adesse 33, 269.
debellator Britanni litoris 8, 28.
debellavisse bipenni 36, 79. *de-*
bellasse deum 10, 116. *debella-*
tum Persen 21, 372.
debet vitam amori 28, 610. *debe-*
ris mihi tot populos 15, 461.
deberet majora 29, 196. *debe-*
re plus fatemur 10, 335. *vitam*
populi 24, 77. *debetur tibi* 33,
 61. *debentur fatis* 7, 190. *de-*
bitus ultor 3, 369. *debita pri-*
dem victima 5, 276. *reddi* 15,
 70. *conjux* 29, 84. *cælo pro-*
genies 37, 53. *vota* 40, 62.
debilis Orion 1, 28. *Arcas* 76, 4.
debilitat Istrum 28, 220. *debili-*
tatur amor 41, 12.
decedam nec territus 5, 21.
decepta sollertia 98, 13. *deceptum*
axem 29, 168. *deceptas in ar-*
ces 35, 166.
decernere cæstu 1, 238. *decernite*
nefas 3, 61.
decerpere robur 28, 250.
decertatos labores 21, 21.
decet sopor ora 31, 6. *decent la-*
bor pulvisque 8, 551. *decerent*
frena 72, 9. *decurt plus error*
 10, 106. *toga loricæ locum* 22,
 367. *miseram* 36, 297. *te ta-*
men non 39, 8. *decebit fecisse*
 8, 267.
decidit domitus arcu 2, 1. *sponte*
carina in fluctus 8, 91. *pon-*
dere 20, 442. *decidat annis*
 49, 73.
Decii impensi 18, 451. *lituos* 26,
 130. *Decios pulchros* 1, 147.
venerare ruentes 8, 404.
declinat verbera flexu 21, 288. *ur-*
nam 35, 70. *declinare me lau-*
rea potest 28, 385.
decolor imber 20, 41. *Ache-*
loius 29, 175. *lapis* 48, 10.
decoquat iram 20, 349.
decor solus conficeret bellum 11,
 39. *ille manet?* 36, 435. *de-*
coris oblita 26, 305. *decorem*
corda non capiunt 24, 132. *ge-*
nero latura 73, 15.
decorat mundum 1, 193. *decorare*
fatentur 22, 289.
decora aliis fuerint 17, 215.
decrevit Trinacria 33, 189. *breve*
lumen 44, 36. *decrevire cam-*
pus incipit 5, 373. *numerus* 28,
 251. *lilia* 36, 241.
decreto togæ 21, 330. *decreta Se-*
natus 24, 86.
decurrat trabeata domus 17, 337.
decus effluxere 1, 52. *ætherium*
 7, 175. 28, 169. *sublime* 10, 40.
virorum 18, 298. *immortale*
 20, 282. *rapiat* 22, 181. *deæ*
 24, 287. *vile* 26, 294. *erexerit*
horror ib. *Romanum reparare*
 26, 571. *eburnum non sic ardet*
 33, 272. *armenti stabulique* 35,
 209. *tale* 36, 213. *commune*
Italiæ 43, 1. *immortale rerum*
 44, 64. *perenne* 50, 48. *egre-*
gium tulit 91, 4. *o decus, o re-*
quies 36, 416. *decoris prisca nil*
perdit 24, 89. *decori profecit*
 28, 533.
decurt Auster frondes 35, 309.
dedecorant mores 21, 27.
dedecus animarum 5, 520. *ævi*
 7, 65. *evadere* 8, 82. *longi*
ævi 15, 278. *oris* 18, 120. *Eoum*
 18, 239. *transeat Alpes* 18, 433.
dedecoris pellendi 22, 299. *de-*
decori tibi scribere? 41, 24.
dedignata teneri rabies 33, 149.
dedidicere metum 32, 10.
deducunt gressum 51, 13. *dedu-*
cere Jovi 36, 174. *deducens ata-*
vum proles 28, 420.
defecto hoste 15, 248. *defectum*
æquor 47, 37.
defectum caulis meantem 17, 130.
defectu luna laborat 48, 3.
defendunt lucum 51, 17. *defen-*
das contagia fascibus 18, 490.
defendet natura deum 101, 41.
defende his miseram cavernis
 36, 106.

I N D E X

- depulit Rufinum 15, 305. depellere fluctus 5, 12. mundo 35, 252. *depulsam* bello fameque 22, 389. depellendos ad hostes 37, 102.
- dependet amictus nodo 88, 1. dependent animæ 22, 433. tergo-ra 36, 340.
- deploratum vulnus 26, 562.
- depone timorem 101, 51. *deponere* famam in dubium 17, 184. deposito luxu 35, 301.
- depositum tantum reservat 22, 60. servasse 28, 585. meum levius celet 36, 120.
- deprecor te florem ævi tui 5, 145.
- deprendit in arce 3, 355. deprendam signa 36, 431. deprendere si quid veri valet 48, 8. deprensæ Veneris artes 35, 266. deprensas marmore lymphas 61, 3.
- desævit in omnes 18, 182.
- descendimus altius ense in jugulum 26, 601.
- descivere apes 28, 262.
- descripserat axes 17, 275.
- deseris arces 1, 129. deserit thalamos 1, 213. insula æquor 37, 63. *deserat* fortia cœpta 5, 200. deserui te 36, 420. deseruit æthera 33, 139. desere sortem alienam 35, 220. corpus 44, 54. deseritur ripa Tagi 29, 115. desertus ab omni gente sua 26, 88. deserta aula 33, 109. regia mansit 37, 118. desertos toros 36, 164.
- deserta Noti 21, 179. repetunt 21, 355. Trinacria 36, 289.
- desidis* aurigæ 17, 187. deside cura 29, 226.
- desidiæ tradas 22, 67. desidias molles 7, 40. *desidiis* indulgere 1, 151.
- desinat rogatus 20, 318. desit esse meus 28, 312. desisse rabiem 20, 526.
- non *desistit* servitium 18, 43. desiste vereri 36, 304.
- desolatus & exspes 28, 271. desolata Mænala 1, 186. atria 36, 154. domus 39, 24.
- despectat arenas 5, 55. despectant vertice lucum 36, 375.
- despectus* nimius juvat 18, 138.
- desperare veras 21, 342. desperata luce 28, 293.
- despicias vatem 41, 11. despicit ci-ves 24, 219. iras 35, 213. des-pexit utrumque 33, 137. despi-cior tantum 36, 100. despici-tur omne futurum 20, 51. Me-taurus 28, 501. despecta confi-lia 35, 265.
- desponderat puellam 40, 53.
- despuit ignem 35, 52.
- despumat* rutilas arenas 1, 54. sa-lem 49, 58.
- destinat aris 44, 94. certum ictum 45, 32.
- destruit corpus 21, 28.
- desudat pestem 3, 304. balsama 31, 123. desudet virtus 20, 602.
- desudant Marte cohortes 26, 280.
- desudatis* judiciis 17, 11.
- desueta artibus priscis 15, 50.
- nec defuit omen 33, 265.
- desuper* vox infremuit 5, 384.
- detegis* ortus primos 7, 178. sæ-cula 17, 191. detexit jugeracampi 35, 339. detexerit lux ortus 33, 220. *detesto* hoste 15, 248.
- detergunt fletus 20, 375. deterfit somnum 31, 27. detersum ma-culas ire 20, 11. deterfa nubila 28, 539.
- deterruit oris 26, 141. deterrita casu 28, 93.
- detestata locum 36, 440.
- detinet* æqui gloria 20, 204.
- detondent falces 28, 389. *detonsa* Sicambria 18, 383.
- detorsit grypha 28, 31. habenas 36, 242.
- detraxit gremio 31, 125. detraxe-rat sensum 5, 48.
- detrectat onus 33, 155.
- detrudit finibus 3, 191. in artus suis 5, 487. rure colonos 15, 198. detrusimus orbe te medio 5, 309. detrudens murmur 17, 315. detrudor ad Erebi hiatus 35, 259. detruditur tyrannus 19, 21. detrusus Italia 26, 79.
- devehit nativo meatu 49, 55.
- devenere locum 33, 235.
- devehit ad terram 19, 74.
- devexa rupe 49, 53. devexior dies 17, 57.
- devinxit Laconas 29, 108.
- devius

I N D E X

- stare videntur* 10, 15. *opratus*
aderit 10, 45. *pauci* 15, 103. *di-*
vitibus meruenda 15, 168. *quod-*
cunque devexior ambit 17, 57.
totos indulgere theatri 20, 87.
longa 20, 245. *egit* 28, 58.
omnes pluvijs turbaverat Aulter
28, 541. *rapta* 33, 96. *non-*
dum pura 35, 2. *nullus non*
minatur 36, 125. *transfluxere*
42, 5. *ventura rubet* 44, 5.
diem violare flatu 3, 63. *um-*
brasse telis 5, 122. *sustinere* 6,
12. *splendore ingeminat* 7, 136.
avertit 15, 400. *accendit* 17, 78.
Gadibus ortum 18, 354. *cro-*
ceum 20, 529. *diffundere* 28,
191. *sub corda referres* 28, 581.
gravatum fœdat nube 33, 162.
merferat unda 33, 274. *ne cre-*
de amissum 35, 282. *lustrare* 6,
316. *optatum celebrare* 40, 51.
cogis sufferre tuendo 101, 115.
metitur 52, 14. *ignotum me-*
ruisse 99, 10. *die expellere* 3,
378. *largo* 10, 248. *optato* 17,
277. *calido* 22, 257. *ipso* 26,
450. *uno rependit* 26, 633. *solli-*
citante hiemes 60, 6. *diebus*
totidem quot vos in annis 21,
195. *continuis* 24, 190.
differs vincere 18, 500. *tanto tem-*
pore 29, 1. *differt commoda*
tempora 3, 315. *spicula in sco-*
pulos 22, 27. *differat arcum* 17,
296. *differret iter* 28, 459. *di-*
stulit arma 20, 598. *distulimus*
œcla 22, 454. *distulerat tem-*
pus 22, 317. *differ prœlia in ju-*
venem 8, 385. *differte manum*
avidam 5, 248. *differrî preces*
23, 357. *dilata tempora* 21, 375.
perjuria 75, 5. *dilato mucrone*
3, 236.
difficilis reversis (Italia) 28, 144.
potuisse mori 101, 111. *difficiles*
contingere terris anni 22, 450.
diffidit se amari 22, 182.
diffuxit gratia 40, 23.
diffugiunt Nymphæ 35, 204. *dif-*
fugiens olor 31, 110.
diffundit cruores 28, 620. *diffun-*
dat sese in actus 20, 120. *diffu-*
dit se vigor 26, 436. *diffunde-*
re diem 28, 191. *diffusa Noto*
cæsariem 35, 248.

- digerit imperii fata* 28, 591.
digito erranti 17, 317. *digitis in-*
tentis 26, 257. *remissis* 31, 39.
mollibus 36, 217. *digitus auro-*
ræ 10, 270. *voci aptet* 20,
362.
dignaris mole clientem 39, 34.
dignatur Amor figere reges 10,
76. *dignare forum* 28, 422.
dignatus scripsisse 41, 23.
dignus quem legeres 10, 307. - *ha-*
beri 18, 63. *credi numen* 101,
11. *digna te feror* 22, 288. *colli-*
Scythiæ templis 36, 283. *dignum*
fieri, taceri 36, 312. *dignos sup-*
plicio letoque 20, 516.
digreditur templis 36, 137.
dilabitur cometes 33, 231. *dilapsus*
honos 15, 363. *amor* 18, 75. *in*
æquor 37, 114.
dilaniant artus 5, 408.
dilectus equorum 29, 190.
diligo pauperiem 90, 2. *diligit*
grandia 18, 361. *diligimus pa-*
riter 10, 331. *diligeris parcus*
22, 148. *o nimium dilecte deo*
7, 96.
diluit sanguine crimen 26, 593. *di-*
luet facinus 20, 23.
dimittit collem 15, 522. *dimisit*
fera montes 5, 394.
dimovit nebulam 18, 390.
Dindyma fleverunt 20, 173. *fun-*
dunt Sangarium 20, 262. *ulu-*
lantia Gallis 35, 369.
dinumerare tempora 24, 3.
Diomedis equi 3, 254.
Diomedes ausis 28, 479. *Diome-*
deos equos 34, 12.
Dionæa fraude 35, 5. *Dionæa te-*
læ 31, 102.
Dione deserta 36, 433.
Dipsades dominantur 15, 151.
diptycha eburnea 24, 347.
Diræ deformes 35, 218.
Diræa tela 8, 533. *Diræis in ar-*
vis 21, 320.
diriguit 5, 391.
dirigis affatus mihi nullos 41, 1.
direxit spicula 3, 81. *dirigitur*
beatum 17, 96.
dirimit justis fontes 5, 478. *dire-*
mit forma 87, 3. *dirimi exigu-*
o tramite 5, 350.
dira fugantibus herbis 28, 327.
dirueret oppida 21, 340.

ditibus

INDEX

- ditibus exuviis 22, 372. spumis 35, 96.
- Ditis jura 3, 69. domos 5, 522. severi 33, 225. patrum sacra 33, 264. nota 33, 284. sub aula 35, 365. Ditem flexit amor 33, 26. Dite subacto 15, 13. cum Dite ferens 35, 160.
- discedunt aliæ 36, 254. omnes 36, 313. discessit hiatu 35, 187. discessere locis iustis 33, 294. discedere possit a nostro sensu 1, 173. rectum 3, 178. rectis jubet 7, 142. longe optet 26, 221. turme 28, 253.
- discrevit tumultum 33, 248. discernere proprios alumnos nescit 8, 211. discernens spatii gaudia parvis 28, 364. discernetur nullo limite 3, 381. discreto gradu 28, 636. discretas urbes 1, 228.
- discis arenas 18, 32. discit æquor servare quietem 85, 5. discat coactus 15, 449. propius 17, 95. disceret ignes primos 22, 74. didicit regnare 29, 49. cum morte deam 37, 108. didicere magistro eventu 20, 489. vinci 26, 11. pati occasum 37, 12. disce orbi 8, 228. discite non temnere Roman 26, 647. nostrum munus 11, 130. consortia somni 35, 368.
- discolor legio 8, 7. anhelitus 35, 193. hiatus 49, 40.
- discors orbis 26, 565.
- discordia nutrix belli 3, 30. quatit mundum 7, 64. in fratres nascitur 15, 236. solvit 17, 74. inter partes fuit 20, 540. cum fremeret 22, 81. cessit 24, 48. Romana 26, 288.
- discrepat laurus 28, 28.
- discrimen tentare sui 8, 435. multifidum arat 10, 3. obsessi habet 15, 101. letale 24, 102. discriminis quantum 18, 401. discrimine leviter juncto 10, 267. dubio 21, 194. supremo 21, 376. pulso 26, 13. dubii leti 29, 164. nullo 36, 411. 87, 4. exiguo separant 44, 71. discrimina vocum 5, 107. sati 5, 474. quedam sunt 18, 29. magna 26, 295. per tot 28, 97. adeunda 28, 459. parva 33, 144. sexus da-
- bat 35, 28. rerum 37, 62. nota va præbens 10, 25.
- discriminat nodus pectus 1, 90. ordo potestates 25, 39. æquora 28, 290. aer pugnae spatium 37, 74.
- discurrit meritis acumen 35, 201. discurrat habenis longis 51, 5. discurrere per tot partes 21, 310. per mare, per terras 36, 50. discurrens ventus 33, 171. discurritur in gyros 28, 633.
- discursus vatum 8, 143. discursibus lascivis 20, 100.
- discusserit arbore nidum ventus 36, 144. discussa senectus 28, 534. discussas per auras 1, 124.
- disci error 35, 134.
- disjuncta legio 5, 257.
- dispar multum priori 20, 412.
- dispariles in artus 54, 9.
- dispulit corpora 15, 396.
- dispendia noctis 17, 120. fame 28, 452. sortis patior 33, 100.
- dispergit deum 17, 73. iram 36, 267. disperdit manus 24, 140.
- dispergere gemmatos cultus 7, 204. oper 20, 85. lucem 33, 8.
- dispersa comas 33, 55.
- disponit maniplos 15, 417. disposuit nefas 5, 26. disponere classes 21, 307. disponitur princeps rerum 17, 70. dispositus mundus 3, 4. dispositum bene terris 18, 157. opus 28, 225.
- disquirat crimina 21, 240.
- dissensus acerbus 15, 300. civilis 28, 395. dissensibus aulae 22, 86.
- disseris verbis 8, 356. differat quis gaudia? 26, 454.
- disidet quod semper 10, 314. Nilus & Atlas 15, 159. ora plagæ Libyæ 40, 56.
- disidium civile 15, 242.
- disilient galeæ 21, 136. disiluit vertex Ossæus Olympo 35, 183.
- dissimilis quantum priori 26, 80. sui 35, 314. dissimilem fratrique tibiue 8, 355. dissimiles modos 98, 11.
- dissimulas succurrere 5, 164. dissimulat regni ruinas 20, 307.
- dissimulant focii 19, 15. dissimulata diu 28, 361.
- dissipat ignis Idam 101, 131.

INDEX

- non dissociabile corpus 5, 238.
 dissolvat semina 22, 462. dissolvere leges 33, 63.
 dissona ritu barbaries 17, 249. femina partu 20, 42. linguis turba 21, 152.
 dissuasor honesti luxus 36, 28.
 distendat echino cutem 20, 449.
 determinat Asiam 3, 175.
 distillant per pectus aquæ 1, 222.
 distinguit acu caput 10, 284. floris honos 94, 2. distincta metallo faciem 22, 446.
 distrahit tot urbes 18, 212.
 ditescit color in auro 44, 22. ditescat arena 17, 308. ditescant horrea 22, 396.
 ditionis Eoæ 20, 350. Romanæ terminus 24, 160. patiens 26, 581. sub ditione 51, 16. ditione Latia 3, 292. sub una 5, 106. pro rerum stabili 8, 1213. celsa 44, 88.
 ditas cohortes 22, 149. ditat fabula 8, 38. ditabat auro 24, 230. ditare innumeras hominum catervas 1, 44. ditabere pomis 35, 293. ditari cœpere columnæ 3, 163. ditandas tribus 28, 73.
 divellere crines 37, 39.
 diversi feruntur exploratores 10, 135. diversum onus 18, 208. diversos ducens animos 33, 119.
 dives purpura 7, 4. ager frugum 15, 809. pectore erecto 18, 306. equi 20, 272. pallet 22, 119. divitis algæ 8, 597. conchæ 55, 2. divite pompa 28, 598. se 36, 36. ripa 36, 372. cultu 44, 84.
 Diva potens 18, 376. te mirabar 31, 56. Paphi 35, 155.
 dividis curas 21, 300. ex equo 22, 93. dividat hastas 5, 162. divisit cladem in orbem 5, 25. vultus faber 50, 26. dividitur provincia 20, 587. divisa beatos efficiunt 21, 34. terra suos in natos 37, 73.
 dividuis sulcis 1, 102.
 divinus labor 36, 157. divina forte genitum 36, 61. divino fumo 44, 96.
 divitiæ Marte perirent 26, 624. divitiis animosa suis virtus 17, 5. surgat inertia 22, 131. scelerum 28, 135. undasse 29, 71. animi 41, 5. divitias abdidit antris 1, 42. reportet 20, 190.
 sub dio 21, 124.
 divortia planxit 18, 65.
 diurno sensu 27, 1. diurnos cibos 15, 71.
 divus abirem 15, 292. divi hortantes 20, 57. tui 22, 422. dive parens 10, 300. divorum duo procures 15, 215. optimus 28, 56. divis tot 8, 647. divos veros 101, 61.
 dant locum 36, 389. dabant caurum exempla 8, 77. jurgia 15, 296. dedit errare 3, 43. ignorare 22, 262. tales voces 35, 233. dabis insueta 1, 159. dederis reges 21, 238. dederit cladem 36, 197. partus 37, 56. natos ib. dederint fratres cruorem 3, 79. dare te mallet 11, 6. qua datur 29, 110. advexisse prædam 36, 337. dabitur pugnando 37, 15. dari venum 3, 179.
 doces nullum sentire laborem 24, 207. docet casus artesque 8, 423. galeam mitescere 35, 145. servire lupatis 1, 82. doceas ignarum vatem 1, 71. consoni regno 22, 69. docuit vinci 26, 140. timor 37, 10. docuere triumphi deos præsentis 8, 99. docebo ab omnibus unum 28, 438. doce sodalem eloquio 41, 20.
 dociles saltandi 20, 341.
 doctus pollex 1, 177. fallere 3, 105. te audit 22, 68. hærebat lateri 23, 11. purganda sacerdos 28, 326. docta facultas ingenii 8, 515. docti magistri 26, 277. sales 31, 65. nilus 45, 34. doctæ rupes 28, 34. docto ordine 28, 633. doctum fluens Aganippe 40, 61. doctissimus artis 20, 381.
 documenta priorum 5, 307. futuri 8, 141. clara rerum 17, 47. prima pecudis secutos 45, 48. justitiæ 50, 27.
 Dodonea agmina 26, 136.
 Dodone celsa 7, 177.
 Dodonia quercus 33, 31.
 dolia fusa 77, 12.
 dolet mœsta 8, 253. complexu caruisse

INDEX

- ruisse 36, 112. Venus 69, 6.
 doleat verustas 22, 321. doleant
 aures 26, 206. doluit fides 21,
 335. fortuna 31, 80. doluistis
 si quid pro me 15, 328. dolebis
 frustra voluisse 28, 427.
 Dolonis indicio 28, 471.
 dolor afficit unus 5, 69. sensu
 hæret in alto abditus 5, 280.
 iret adhuc in verba 15, 201. in
 ore fuit 26, 378. quis tibi? 26,
 623. voci frena remisit 28, 266.
 augebat terrorem 33, 83. matris
 35, 37. *suspiria* laxavit frenos-
 que 36, 180. Faunorum Drya-
 dumque 36, 381. me duxerit
 39, 6. pacatur 49, 100. nec
 ullus erat 100, 9. doloris Ro-
 mani 18, 374. monumenta 26,
 615. signa 35, 122. dolori con-
 cessa vita 3, 237. novo 18, 164.
 dolorem lenire 5, 87. occultum
 18, 36. peperit 21, 379. sola-
 tur 35, 276. dolore feritas cre-
 verat 20, 178. dolores præmissi
 26, 208. justos patriæ 29, 155.
 certos habuisse liceat 36, 299.
 Titanum 37, 2. quos fecerat pe-
 pulit 39, 49.
 dolo gaudens 35, 11. dolorum ge-
 nus omne 5, 506. dolis occur-
 rere 28, 237. Bocchi Syllæve
 28, 383. armata 33, 221. urere
 cuncta *ib.* juvat naturam 46, 8.
 dolos tradente 3, 97. evitare
 21, 306.
 dominæ Romæ 22, 224. gentes
 24, 97. ritu 24, 152. dominam
 nostram vecturus 10, 142. ple-
 bem 15, 53. plausu confestæ 29,
 81. Olympi 40, 21. dominas
 aures 6, 17.
 dominaris pariter silvis & astris 24,
 237. dominatur montibus 53, 3.
 dominantur opes 7, 187. do-
 minetur per axes 1, 243. do-
 minentur Dipsades 15, 150. do-
 minabere mundo 3, 143. domi-
 nandi in usum 24, 108.
 dominus comitatur 18, 309. domi-
 ni memor 18, 186. vivant 20,
 81. sexum mutasse 20, 552. do-
 mino plus debere fateamur 10,
 335. potenti 15, 69. uno vixe-
 rit 18, 31. æqualis 18, 479. do-
 minum coronat terra 1, 115. fe-
 ramur 18, 388. submissus ado-
 res 22, 72. patremque vocari
 24, 189. te fatetur 24, 192. re-
 ducem revexit 26, 370. lym-
 pharum 84, 3. dominorum itra-
 ge 26, 618. dominis crudelibus
 20, 480. speratur 22, 240. in-
 trantibus 35, 314. *dominos* terræ
 pelagique 8, 22. dissimulat 18,
 176. reversos 18, 510. inertes
 26, 158. venisse priores 28,
 559.
 domitor Thracum 28, 483. vulgi
 35, 214. ferarum 47, 20.
 domas delicta 17, 222. domat te-
 lis 24, 250. pauperies victos
 26, 632. hiemes 32, 12. pau-
 pertas 89, 1. domuisti crimina
 vitæ 95, 4. domuit virtutibus
 fortunam 1, 39. gentes armis
 29, 59. domuere Pœnum 1, 148.
 domitura manus Gildonem 15,
 427. deos pubes 37, 14. do-
 mari verat 3, 314. domanda ter-
 rore 31, 133.
 domus hoc de more requirit 1, 159.
 una accipit orbis rapinas 3, 194.
 Ibera 8, 20. excepit reduces 8,
 212. imperio feta 12, 24. una
 triumphet 15, 345. notior est
 Helicone 17, 278. trabeata 17,
 337. privata 18, 144. hæc re-
 ginas parit 22, 360. eximia re-
 gione 22, 449. *Pythia* 25, 4.
 miratur 26, 621. pietate certa-
 vit 28, 99. fascibus insignes 31,
 60. casta 31, 92. stellata 36, 8.
 incustodita 36, 146. tranquilla
 florebat 36, 202. desolata 39, 24.
 ampla 40, 44. videt puerum
 52, 2. domi nulla fuisse carmi-
 na 43, 6. domum attonitam 10,
 239. defletam 19, 24. vacuam
 20, 93. nostram coluere 28, 414.
 nivalem Boreæ 36, 324. consu-
 mens luxu 75, 8. domo avita
 15, 198. paterna 18, 200. hac
 28, 71. undosa 28, 147. domi-
 bus prævelet annum 22, 189.
 ilignis 24, 323. domos varias
 permutat 18, 60. insignes 21,
 298. patricias 28, 61. fratris
 linque 35, 220. ad patrias ve-
 nere 37, 52. exultas 50,
 46.
 donativum 5, 312.

INDEX

donat Rhodopen 33, 135. *donent* fata, sidera 3, 142. *donante* te 33, 60. *donantibus* ipsis auras 1, 245.

donum hoc adjicias 1, 140. *præ-*huit 24, 278. vile putas 29, 3. *doni* specie 18, 40. gratia 22, 156. brevitās 70, 11. *dono* concessit terras 24, 185. *dona* aurea vomens 1, 49. *corrumpen-*tia sensus 7, 188. *rigentia* 22, 340. ad *præ*larga 28, 73. *po-*tiora darent 40, 4. *regia* 49, 38. *dulcia* mittis 82, 1. *donis* novis onerant 10, 165. *pro-*priis ornatur 17, 263. *cum* no-
vis 20, 317. *vocati* 21, 204. *invitas* 22, 362. *par* armisque 24, 234. *invicta* pectora 26, 131. *maternis* 31, 45.

Dorida vicerit 17, 45.

dormiat Pharius 80, 4.

dorsi curvamina refecat 5, 413. *dorso* flammante 28, 343. *sub-*aurato 28, 577. *sulfureo* 35, 162. *sub* hirsuto 45, 8. *durescit* ami-
ctus 83, 2. *dorsa* recurva cam-
pi 49, 54.

dotēs regni 29, 180.

dotalis purpura 48, 30. *dotale* Chaos 33, 28. *dotali* corona 10, 272. *dotalem* tradidit 18, 104.

Doto coralia vellit 10, 169.

dotetur virgo 31, 52. *dotabere* to-
to mundo 10, 281. *dotata* gemi-
no mari 18, 91. *tropæis* 29, 43. *dotanda* mari toto nurus 8, 648.

Draconarii qui? 5, 177.

draconem Pæonium 24, 173. *dra-*cones varii 5, 365. *ferventes* 8, 545. *saevi* 10, 193. *cærulei* 36, 54. *binos* 101, 29. *incumbunt* *ib.* *prensos* 101, 59. *draco-*num juba 3, 378. *pecta* colla *levant* 7, 158. *ora* fixa 28, 566. *sinuosa* membra 33, 179.

Druse tui labores 21, 193. *Drusos* veteres 8, 455.

Dryades gementes 36, 78. *Drya-*dum de plebe 36, 271. *dolor* 36, 381. *Dryadas* uret 11, 22. *revocant* 28, 201. *procaces* 31, 17.

Dryopes servati 26, 185.

dubitasse fuit pars sceleris 22, 301.

dubitanda nihil stella 8, 185. *alimenta* 15, 102. *cædis* gloria 28, 114.

dubius æstus 3, 72. *dubii* Austri 15, 486. *in* dubio pependit 18, 314. *dubio* lapsu 5, 507. *sub* ictu 15, 242. *visu* 36, 91. *cor-*nu 44, 38. *dubium* quonam *mon-*strante rescierit 36, 207. *re-*sicens 101, 93. *dubiam* lanugi-
nis umbram 31, 42.

ducis ab ore sonos 34, 52. *ducit* tibia modos 8, 575. *turmas* 35, 64. *sub* gurgite visus 35, 116. *nihil* turpe 36, 278. *in* antra 49, 42. *ducunt* ad sese mentem *præ-*sentia 21, 15. *sortem* 1, 156. *fatorum* seriem 33, 52. *ducas* nubesve licebit 18, 223. *ducat* Hyas Taurum 15, 498. *ab* an-
tris 17, 295. *hiatus* fulgura 48, 6. *ducant* pocula sinus 60, 4. *carmina* 14, 30. *pena* 18, 498. *duceret* omnia secum 8, 245. *aurēs* 17, 20. *duxi* ævum 15, 107. *duxit* pedine *cinctus* 22, 332. *agmina* 29, 193. *ebur* pollice 34, 16. *hiemes* per viscera 46, 7. *duxere* notam fu-
turi 26, 253. *figuram* veri 35, 43. *duxerit* me lubrica ætas 40, 6. *duxisset* alas 21, 38. *du-*cet nomen ad cælum 22, 404. *du-*cent in sæculā fasti 1, 279. *duc* protinus omnes 31, 95. *du-*cite trans æquora leges 15, 464. *virtutes* 22, 456. *triumphum* 36, 329. *ducere* noctem ludo 31, 97. *duxisse* in altum 26, 8. *ducens* Cybellen Claudia 29, 17. *diversos* animos 33, 119. *ducent-*tia portum cornua 85, 2. *du-*centibus Hædis noctem 74, 3. *ductura* effigies æra 22, 178. *du-*cor servitum captiva 35, 264. *duceris* ira 8, 259. *ducuntur* ab axe jugales 87, 5. *ductus* per artem mons 87, 7. *ducta* favore vatis 40, 24. *alterno* pollice salus 41, 2. *ducti* mu-
sarum carmine 2, 13. *inter* præsepia somni 18, 67. *quo* se-
mine 31, 53. *ductæ* pollice no-
tæ 49, 5. *ducto* arcu 9, 1. *du-*ctis funalibus ordine 10, 206. *du-*ctos meliore metallo mores 17, 137. *ductor*

INDEX

ductor ad hæc 1, 164. **spado** 18, 297. tot gentibus unus 21, 160. **accipiat** 22, 234. **ames** 22, 392. **placebat** 26, 114. **verus** 26, 468. **eligitur** 29, 210. **ductorum** optime 10, 334. **ductoribus** illis (*consulibus*) 1, 9. 24, 44. **ductu** curvo sinuantur 5, 375. **dulcedine** nota 17, 310. **prædæ** 20, 318. **dulce** malum 100, 1. te sine dulce nihil 5, 268. **dulcia** monstra 100, 3. **dulcior** cunctis 20, 347. **dumi** rubentes 83, 3. **dumis** rura repleri 36, 37. **duplex** natura 3, 329. **ensis** 7, 103. **duplici** consule **fœcunda** 1, 203. **vita** subnixus 17, 333. **duplices** classes 21, 307. **duplicat** lauros 28, 120. **durefcit** glacies 33, 166. **amictus** 83, 2. **durefcere** se sensit 37, 97. **Duria** formosus 29, 72. **durius** restiterant 26, 186. **durat** glacies 37, 24. **durate** parumper 26, 269. **durasse** in hunc diem 28, 549. **durando** stellas æquat 44, 12. **prægeli-dis** in undis 101, 68. **duratis**

aquis 60, 2. **duratos** scopulis armos 101, 110. **dura** parentis pietas 28, 554. **inter** viæ 84, 4. **duras** mentes 48, 41. **durissima** claustra 1, 106. **dux** improbus 20, 176. **rektorque** meus 20, 536. **major** 21, 368. **vatesque** salutis 26, 269. **ille** mihi 30, 3. **Erebi** 33, 32. **ducis** socii letum 3, 317. **aspectu** 26, 373. **tergemini** 34, 39. **duci** obuius ire audet 44, 79. **ducem** perfundere 10, 298. **hunc** doleat venisse 15, 411. **spondebat** 21, 45. **suscepere** 24, 31. **me** fecere 26, 536. **præfecit** thalamis 31, 31. **cum** duce mutata vires 20, 415. **duce** venturo fretum 28, 450. **hac** 42, 10. **duces** habuisse germanos 1, 277. **amborum** periere 8, 91. **antiquos** evolve 8, 399. **cæsi** 15, 82. **trepidi** 20, 65. **de** plebe 20, 342. **septem** 24, 257. **tres** superare 26, 143. **auroræ** noctisque 35, 46. **ducum** matrem 24, 175. **novorum** 26, 467. **ob** reditum 28, 2. **cognomina** 31, 83. **laus** nulla 28, 342. **duci-bus** togatis 28, 595.

E

Ebeni ramos 47, 22. **ebrius** amnis 1, 250. **ebria** serpens 24, 367. **vestigia** 33, 19. **ebur** dabit Indus 7, 211. **effractum** pendebat 15, 138. **gerendum** 22, 363. **fixum** quassat 24, 352. **falsum** 27, 22. **atria** vestit 33, 242. **din** neglectum 34, 2. **mobile** pollice duxit 34, 16. **eburnum** decus 33, 272. **eburno** inorsu 10, 102. **dente** 22, 256. **folio** 28, 588. 24, 199. **eburnis** jugis 8, 607. **eburnos** dentes 47, 22. **echini** silvestris 45, 17. **echino** distendat cutem 20, 449. **Echion** miratus 37, 104. **Echo** adytis effunditur clarior 28, 33. **intonat** Augustum 28, 617. **reditura** rupibus 31, 48. **edax** ætatis spatium 59, 6.

edera vid. *hed.* **edicta** valent inflectere sensus 8, 301. **daturus** terris 17, 34. **corruptura** duces 21, 277. **ediffere** causas 31, 50. **edita** clivis planities 35, 102. **edunt** præsepibus 29, 192. **eden-di** gloria 20, 327. **ederet** te Lucina 29, 48. **edidit** me tigris 36, 106. **me** non amnis 36, 270. **edere** fata 28, 19. **adventus** sacra 28, 126. **editus** ortu tardo 101, 14. **ex** utero 99, 9. **edocer** fluctus 17, 45. **edomuit** Rhenum 21, 196. **edomi-ta** tellure 44, 109. **edomita** furie 1, 139. **edomitas** Alpes 5, 1. **Edonas** hiemes 21, 123. **educat** fons flores 29, 8.

INDEX

- 26, 368. *genialibus* vacant 35, 327. *saturare* famem 41, 13. *epulas imbelles* 7, 80. *carnifices* 15, 178.
- epulentur cœdibus hydri* 3, 362. *ad excubias* 10, 196.
- eques* *consere* te in turmas equorum 8, 349. *Gelonis imperiosior* 11, 3. *cætera nudus* 15, 439. *fulget* 20, 74. *præcedit* *peditem* 20, 417. *cæde cruentus* 23, 14. *lætatur* 24, 49. *turbatus* 26, 594. *tremebundus* 36, 265. *equitem* te cernit ab astris 8, 563. *equites chalybem indutos* 28, 569. *equitum turmæ* 15, 196. *nimbos* 21, 353. *alas* 26, 474. *catervis* 28, 244. *pediturumque magistros* 29, 1. 8.
- equitatus veniens* 20, 569. *equitatibus Illyricis* 29, 62.
- equitare per strages* 8, 364. *equitata culmina* 26, 192.
- equus venator* 10, 5. *equi lucem timentes* 37, 46. *fremementis uterum* 70, 4. *volucres Pharaonis* 77, 8. *unanimis* 87, 3. *mites Diomedis* 3, 254. *volucris* 3, 263. *ferratos levant armos* 5, 361. *dives* 20, 272. *vacui rectoris* 20, 423. *solis* 22, 470. *equo vectaris* 8, 539. *sudanti* 20, 441. *regali* 28, 516. *rotanti prævectus* 35, 122. *equum volucrem* 18, 56. *flectebat* 22, 352. *argentem pulsabat* 26, 352. *anhelum verberare cogis* 28, 226. *proprium cingere* 71, 6. *equorum volucrem* 5, 31. *greges* 24, 265. *dilectus* 29, 190. *quis vultus* 36, 249. *equis emissis fertur* 1, 100. *cognatis aptavit* 3, 330. *torvis* 8, 66. *citatis* 8, 441. *si dominus legeretur* 8, 554. *rapidis ibat* 21, 349. *candentibus* 22, 370. *albis* 24, 20. *citatis* 26, 589. *nocturnis* 27, 6. *edomitis veheretur* 28, 379. *non solis hic cursus* 28, 618. *dives Hispania* 29, 54. *gravibus calcabat* 35, 158. *anhelis sollicitatur* 44, 3. *feris occurrit* 48, 47. *exercentur* 88, 2. *equos pulvere tepentes solvit* 1, 122. *virides* 7, 198. *Noctis* 15, 213. *solis* 21, 84. *virga moderantur* 21,
259. *exercet campis* 26, 251. *geminos frenabam* 28, 370. *metallo nascentes* 28, 572. *inferni raptoris* 33, 1. *Diomedeos* 34, 12. *solitos caligine pasci* 35, 193. *ovantes* 35, 307. *irrorat* 36, 403. *rubentes flectit* 37, 10. *Odrysios impellit* 37, 76. *volucres ornat* 70, 12.
- equi cataphracti* 5, 361. 28, 569.
- Erato perge* 17, 282.
- Erebi spatii nigrantibus* 33, 279. *hiatus* 35, 259. *squalor* 35, 330. *pestes* 3, 29. *pœnis* 28, 185. *dux* 33, 32. *Erebo erumpunt* 37, 6.
- Erechtbei theatri* 18, 292.
- erectus & acer* 21, 41.
- ergastula rupta* 18, 28. *immisere manum* 26, 162.
- Eridanus perpeffus damna Phaethontæ ruinæ* 1, 259. *submissus adorat* 7, 123. *fulgurat* 22, 274. *viator* 26, 196. *pater* 28, 149. *stelliger* 28, 176. *Eridani per prata* 8, 17. *ripas* 31, 109.
- erigit Magnum* 18, 503. *vos fiducia* 26, 381. *Tityos artus* 35, 338. *armos* 70, 9. *erexit serpentum hiatus* 1, 66. *tibi regia tædas* 5, 97. *crista galeam* 15, 211. *turres* 28, 535. *formido comam* 50, 11. *erexere patriam* 17, 150. *erexerit decus* 26, 294. *erexerat aulam votis* 29, 160. *erexisse caput altum* 36, 42. *erigitur fastibus* 17, 3. *erecto crine* 73, 8. *erectior planis arvis* 49, 11.
- Erinnys vagos impegit* 26, 173. *tristis* 33, 224.
- eripuit leto* 26, 42. *eripiat lunare jubar* 3, 147. *eripe me gladiis* 5, 146. *regnis servilibus* 20, 593. *militiam* 39, 52. *eripitur cum luce pudor* 35, 263.
- errat barbarus* 5, 124. *a suis sedibus* 28, 408. *Delos* 35, 35. *salus populis* 47, 18. *erret procul ambitus* 28, 609. *alter* 52, 21. *erraverit cursu sollicito* 33, 29. *errabunt per flumina damæ* 1, 170. *errare comas projecerat auris* 35, 31. *errans flexibus sinuatis Eridanus* 28, 176. *errantem per rura, per urbes* 36, 326. *non errantia loca* 1, 185.

INDEX

- Eurystheus** infanda jubebat 26, 378.
 gravis 101, 84.
Eutropius cervice luat 18, 23. pos-
 sedit 18, 167. flagitat annum 18,
 285. concipit 18, 360. consul
 18, 414. inter Aemilios? 18,
 440. ignorare fingit 20, 304.
 increpat 20, 365. Eutropii he-
 ros 18, 33. fortunam 18, 228.
 Ajax 20, 386. annus 20, 481.
 Eutropio honor 18, 98. quæ-
 stus esset 18, 219. adlervaban-
 tur falces 18, 448. auctore 20,
 99. viso 20, 178. Eutropium
 viduum 18, 70. dignabimur
 18, 273. pastore Cato 18, 459.
 stipare 18, 472. habet 20, 21.
 præfert 20, 346.
ex Proconsule 43. *
 exacuit stimulis 15, 350.
 exæquat damnum meritis 5, 482.
 examen molitas apes 26, 241. exa-
 mine prono 5, 465. longo ve-
 niunt 3, 38. examina stridula
 8, 381. perfida 28, 264. fundi
 credas 35, 124.
 exarsit in iras 33, 32.
 exarmat hiatus 24, 353. exarma-
 tus erit 15, 437. redit 46, 24.
 exarmati Triones 21, 217. exar-
 matum æquor 85, 4.
 exasperat ægida signis 7, 193.
 excessit impetus Zephyros 28, 476.
 pœna modum 39, 11.
 excidium quod cernimus? 36,
 181. excidiis hæc præmia sol-
 vunt 20, 220.
 excidimusne tibi? 41, 13.
 excierit quietos (*fluvios*) 36, 7.
 excierant vigiles 28, 455. exci-
 ta tempestas 26, 640. strepitu
 31, 26. excitis signis 20, 406.
 excipit palus 20, 439. taurum
 101, 135. exciperes in ulnas 29,
 220. exceptit fluctus 36, 391.
 rela notæ 74, 14. excepti telis
 26, 252.
 excitat populum in usum domi-
 nandi 24, 109. ore faces 29,
 122.
 exclamant Nymphæ 37, 120.
 exclusus omnibus cœptis 28, 238.
 excoluit Prometheus 20, 493.
 excubiæ tutantur 8, 281. vino
 inadentes 10, 80. excubiis no-
 stris 15, 297. centum corporis
 21, 313. deorum cingitur 28,
 43. vigilantia lumina 28, 234.
 remotis 36, 146. 26, 422. *ad ex-
 cubias* epulentur 10, 197.
 excubat foribus potentum 22, 114.
 excusat conjugem mensas 15, 401.
 præmia 22, 222. *excusate* nefas
 armis 26, 562.
 excutis antra 34, 52. excutit no-
 dos jubarum 35, 213. excutiat
 rutilos tractus 17, 111. excusse-
 re somnum 36, 110. excute de-
 licias 20, 147. excutitur cubi-
 libus 5, 140. excusso fidere 22,
 272. tergo 45, 20. excussis to-
 ris 101, 93. jubis 70, 10.
 exedit macies lacertos 15, 23. ex-
 edere caput tinæ 18, 114. ex-
 elos situ ligones 22, 195.
 exemplum patris accipiat 17, 335.
 ad regis 8, 300. tribuat nepo-
 ti 17, 335. cognoscite 26, 385.
 exempli recentis 20, 548. mo-
 numenta pii 50, 34. exemplo
 tuo 19, 46. terruit 28, 188. ad
 exemplum traxit 22, 117. exem-
 pla cautum dabant 8, 77. præ-
 missa futuris dant fidem 8, 621.
 prisca discit 10, 231. creantur
 18, 298. regentum manant in
 vulgus 21, 168. turpia factorum
 22, 304. labori præbens 28,
 214. veterum secutus 28, 590.
 nobiliora tenent animos 29,
 149. ab exemplis fluxit 45, 45.
 exemplis quibus 24, 93. melio-
 ribus se addens 28, 59.
 exemplar habeto natum 101, 52.
 exit major 17, 92. clades 18, 412.
 in speciem pinnæ 45, 14. exeat
 in populos annus 28, 649. exire
 vapores nequeunt 36, 397.
 exercet fulmina 22, 29. equos
 campis 26, 251. choreas 29,
 143. exerceat patrias artes 24,
 112. exercuit arcum 17, 188.
 arma 23, 3. area lusus 28, 621.
 opus vates 29, 11. exerce agmi-
 na duris studiis 8, 321. exerce-
 re vires 26, 109. iras 31, 136.
 exercentur equis 88, 2. exer-
 cita gens campo 8, 542. Roma
 furiis 46, 50.
 exercitus geminæ aulæ 5, 6. flo-
 ret cristatis turmis 7, 133. un-
 dique fulgens 8, 150. candidus
 10, 295.

INDEX

- 10, 295. Scythia 18, 508. urbana cupiens umbræ 20, 409. occurrit 20, 542. ferri inemor *ib.* ultor 21, 326. Nympharum incedunt 24, 257. mellifer 35, 127. ultor 37, 27. ingens 44, 77. 20, 248.
- exerit dextram 50, 15. exere choros 28, 491. exerta manus 36, 377. exerto ense 5, 401.
- exhaurit ignem 18, 50. exhaurit Hermum 3, 103. exhaurire fretum 26, 276. exhaustus sonitu 28, 262. gelu rubor 36, 88.
- exhorruit amnes 28, 146.
- exhortatur equos 35, 307.
- exigis noctem 101, 74. exegit rabiem in armos 35, 211. exegere supplicium 26, 195. exacta luce 29, 52. exactum ævum 1, 276. exacto certamine 1, 113.
- exiguus animi 20, 381. exiguum putet 22, 236. exiguo vivitur melius 3, 215.
- exilium dedit 19, 10. pertulit 21, 242. exilio perculit 18, 169. exiliis dispersa feror 15, 199.
- exitiale jugum 5, 89.
- exitium parabat 3, 190. commune 5, 20. meditare 5, 301. produxit 18, 155. in ducis 29, 235. in Jovis 37, 30. exitii reos flores 36, 439. exitio succurre meo 35, 271. renasci 44, 52.
- exitus docuit 26, 196. quis bella maneret 28, 150.
- exordia petant 1, 7. tertia sumant 7, 1. fume 20, 150. relegens 22, 430. lucis 24, 176. grata sumere 28, 127. pandit 29, 34. reperens busto 35, 84. talia sumunt 35, 366. formæ reducis parans 44, 41.
- exoritur satiata 8, 254. Hecate 33, 16.
- exornat amictu 1, 192. exornem fructibus annum 36, 38.
- exoret utinam 18, 267. exorate patrem 15, 117. exoratura collos Parcarum flumina 49, 88.
- expavit Ulyssem 29, 145.
- expediunt rudentes 15, 481. expediat mihi quærenti 48, 9.
- expulit furor sensus humanos 33, 6. expellere die 3, 378. expellitur ambitus 7, 186.
- expensæ indecores 22, 146.
- experior usu 8, 357. memorem atque fidelem 15, 306. experta parentem factis pietas 28, 435.
- expiet iras 18, 19.
- explet odium 26, 610. explent quinque millia 99, 7. explere labores 10, 255. expleri calor nequit 3, 187. pascique nequit 8, 251.
- explicat vestes 29, 143. se arvis (*Nilus*) 48, 39. explicuere comas ventis 2, 8. vices soporiferas 36, 405.
- exploratores ignes 6, 11. diversi feruntur 10, 136.
- explorat nascentes 5, 112. truncos 36, 361. exploret rerum vias 36, 31. explorare cohortes 21, 307. explorantur viæ 20, 419.
- exposui te hostibus 36, 421. expositum solum 26, 428.
- exposcite omnibus votis 80, 3.
- exprobrare soles quod tribuas 22, 158.
- expromit vocem 20, 390. expromere certum funus 36, 195.
- expugnat clementia gentem 28, 306.
- exquirere crimina 20, 58. exquirere vias 28, 231. exquirenda sedes 36, 122.
- exsanguis horror 5, 130. dextera 24, 326. femina 99, 15. exsanguem Istrum 20, 165. exsanguis leges 26, 38.
- excindere cives 3, 232.
- exsecti Veneris stimulos 18, 468.
- exsertus navita 17, 42. exserta laceratos 1, 87. exsertum agmen 28, 299.
- exsilit adytis Cybelle 33, 211. antris Thetis 37, 117. exsiluisse acies 21, 320.
- expectat natura deos 35, 371. expectent nutum 40, 35. expectasse manus socias 28, 465. non expectantibus ultro munificus 22, 152.
- expirare rosas 36, 241.
- expuit gemmas 29, 75.
- existat cœribus 1, 199. devotior 15, 190. utilior 17, 232. spes fœderis 20, 324. libertas 34, 114.
- extruxit culmina non cedentia templis 5, 449. hæc gemmis & auro

INDEX

- auro 10, 87. exstruite scopulos 8, 104. exstruitur currus floribus 31, 103. exstructa culmina 36, 117.
exsudat ab ubere sanguis 36, 128. *exsudent* sanguine geminae 8, 550.
exsuperat æstus 36, 384. *exsuperans* delubra Jovis 28, 504.
exsurgit cellior pluviis 17, 209. *istratis* 31, 29. *exsurge* toris 15, 339.
extendunt ad pocula cerastas 35, 346. *extendere* longos flexus 5, 371.
exterret cunabula 15, 193. *exterriora* nondum pars 36, 448.
extera arma 28, 463.
extinctus fores 26, 516. *extincta* vis 28, 304. *extincti* forent penitus 21, 112. *extincto* Pythonē 1, 189.
extollit ad astra palmas 5, 205. *extollere* vestes in thalamum 35, 321. *extolli* pulveris nimbos 5, 176.
exuberat imbre 47, 26. *humor* malus 49, 95. *exuberet* æstu 33, 164.
exul post trabeas 3, 249. *nemorum* fera 5, 395. *Germanus* 8, 74. *litoris Isthmiaci* 8, 464. *mæstus* patria truditur 8, 495. *erit* 20, 22. *legibus* 28, 278. *detrudor* 35, 259. *undique* truditur 39, 25. *exule* Tarquinio 29, 156. *exulibus* gemiscunt 18, 178.
exulat pars acrior anni 10, 55. *potestas* 24, 126. 28, 408.
exultat malis 5, 62. *focerum* circa 10, 296. *fides* 17, 171. *alumno* 18, 385. *Theodosius* 22, 422. *mons* 28, 36. *nobilitas* armis avitis 31, 71. *vagus* pelago 32, 11. *arbor* spoliis 36, 347. *exultant* falces 8, 4. *avidi* 24, 196. *juvenes* 28, 547. *cum* voce pii 35, 365.
exundat ab ubere sanguis 36, 127. *exundet* fons mali 20, 18.
exuit naturam, fratrem hominemque 15, 398. *Hesperiam* periculis 28, 341. *Istrum* 20, 203.
exuimus animos 17, 193. *exuerit* castris 26, 158. *exuerant* fœdera 26, 364. *exuitur* nubibus repulsis Thrace 8, 179. *exutus* tempora lauro 101, 19. *exuto* pectore 31, 7. *exutum* nomine regem 5, 475. *exuta* tenebris 26, 36. *exutæ* laqueis 51, 16.
exultas domos 50, 46.
exuviæ recentes 7, 23. *ornant* 20, 200. *ferarum* 21, 261. *exuviis* ditibus 22, 372. *Australibus* 24, 18. 29, 46. *Caledoniis* 29, 45. *Phlegreæis* 36, 337. *exuvias* levat 1, 121. *cumulate* parentum 10, 218. *Valentis* 26, 611.

F

- F**aber divisit vultus 50, 26. *fabri* non sufficiunt 24, 323. *fabro* meliore politi 20, 495. *luggente* 26, 543.
Fabius docebit, quid mora perfringat 8, 407. *hoc* agebat 15, 89. *Pœnum* compressit 26, 139. *Fabiis* dare solebat 18, 437.
Fabricius parvo contentus honesto 3, 201. *pauper* 8, 412. *remisit* regi 15, 272. *succumberet* 17, 165. *rediret* 24, 32. *Fabricii* pauperis 18, 453. *nulli* pervia culpæ pectora 26, 131. *Fabriciis* feram 22, 380.
fabricabat clipei orbem 72, 2. *fabricaverat* æra dolori 18, 164. *fabricata* vatibus arma 21, 105. *manibus* Cyclopium tela 35, 250.
fabrilis flamma 22, 177.
fabula ditat 8, 38. *vestit* 18, 295. *Tereus* 20, 363. *turpis* relatu 20, 550. *mihi* nullis cognita rebus 22, 294. *hæc* cuncta forent 24, 70. *seu* verum canitur 24, 231. *si* verax narratur 26, 442. *sua* probet 101, 61. *nec* mihi credibilis visa 45, 3.
facetis risum movisse 17, 311.
facies propior sceptris 10, 264. *corruerat* 18, 111. *inscripta* 20, 344. *una* turbæ 28, 545. *sui* nun-

INDEX

- tur Araxes 1, 160. famulante fortuna 26, 513. famulantia privatis signis agmina clientum 3, 77. procerum jussis arma 21, 332. sidera 40, 35. famulanti-
bus titulis 28, 654.
- famulus jugo laxatus herili 8, 614. famuli nefas 15, 274. regales 18, 149. hærent attoniti 26, 366. famulo servire 20, 319. famu-
lum delegerat 8, 74. re susci-
piet 19, 62. famulis sunt dis-
crimina 18, 30. se tradiderint
20, 517. me ludibrium relin-
quis 20, 535. profundis 37, 119.
famulos inter crinitos 15, 184.
suos precatur 24, 82.
- famula Carthagine 21, 383. famu-
læ auroræ urbes 29, 116. Nym-
phæ 36, 230. famulas carenas
imponere 5, 386. choreas 29,
143. per acies 44, 88. famulis
ripis 7, 203. manibus 40, 17.
famulos Manes 35, 13.
- fano vetusto 28, 500.
- fas frangi 1, 218. sit promittere
8, 378. pretio cedat 15, 260.
si est 26, 64. solus habes 33, 90.
si est dicere 101, 132.
- fascæ tuo sudabit 8, 655. per fa-
sces numerantur avi 1, 15. red-
dita libertas 22, 324. fascæ bi-
juges 1, 233. Romulei 7, 1. re-
duces exsultant 8, 4. affixi po-
stibus 8, 416. sequitur victoria
8, 640. subiisse libet 17, 279.
lustrandi 18, 21. pollutos 18,
308. illicitos 18, 320. ademti
Tarquiniis 18, 448. detulerim
20, 55. missos expellet 21, 237.
contemnere 22, 233. præbere
22, 260. recepi 22, 385. re-
stituit 24, 7. donet 24, 90. ce-
cini 25, 5. cinxere Hypanin
28, 337. horret amatque tuos
43, 4. fascibus submittit 15,
20. cæptis 17, 336. tuis 18,
489. suis vapulat 19, 8. teme-
ratis 20, 142. abjectis 20, 520.
expulit servitium 22, 324. ve-
tustis 22, 413. auratis 28, 646.
inignes domus 31, 59. a tuis
incipiens 42, 15.
- fasti perpetui ducent 1, 279. re-
spirant 19, 13. fastos signas no-
mine 8, 155. re quater ineunte
8, 612. Latios 17, 267. dedit
20, 131. Gabinos 22, 307. or-
nare coëgit 24, 88. fastis le-
gendus 17, 334. Latius 38, 151.
accedere 18, 319. recensitis 20,
60. suum concesserit annum
22, 4. agitur 22, 244. æthe-
reis 22, 476. felicibus 28,
640.
- fastidit strepitus 24, 28. æstus
amictum 31, 6. ignes 41, 17.
fastidire minores 8, 303. prio-
rem 22, 41. Lacanas 26, 630.
fastiditus abiret 18, 64. fastidi-
ta clarissima quæque 15, 190.
- fastidia prædæ 18, 251.
- fastigia juris summi 1, 58. 22, 313.
peti telis 5, 58. supplex depo-
sui 10, 31. æmula conferit astris
24, 134. summi juris 28, 41.
summæ sedis tenuit 31, 67. mon-
tis 36, 383.
- fastus Arinthæi 18, 478.
- fastus terribiles laxet 10, 198. eu-
nuchi 20, 192. vanos attollunt
26, 551. fastu barbarico 15, 73.
modesto 17, 247. Arsacio 18,
415. alto 22, 159. posito 24,
118. deposito 28, 62. fastibus
erigitur 17, 2.
- fatalis candor 8, 195. Stilicho
28, 301. fatale hoc generi tuo
15, 341. augurium 35, 141. fata-
les manus 26, 61.
- fateor vinci 3, 109. fateri omina
29, 94. commissa cogentur 35,
304. hominem 95, 6.
- fatidico carmine 26, 232. recessu
81, 2. fatidicam quercum 26,
137. fatidicas lautos 24, 59.
- fatigat vos nulla cura 1, 64. ter-
ras ipsumque æthera 3, 370. ni-
ves 24, 308.
- fatiscunt ora vulneribus 36, 425.
- fatum sit quodcumque voles 35,
306. putabo 36, 301. fati pro-
speriora 49, 94. conscia Aetna
35, 7. tanti concordia 29, 85.
prospera 28, 548. fors aspera
28, 282. diversi itamine 28, 267.
immensi culmine 28, 131. præ-
scia flumina 4, 7. discrimina 5,
474. lux altissima 8, 273. in
speculis restitit 15, 249. clari so-
latia 15, 381. tot gradus 17, 60.
ordine servato 17, 338. futuri
præscia

I N D E X

- felle canduerint 17, 225. nimio viscera virent 49, 96.
- felix uterus 1, 204. annus auctoribus 1, 267. pecorum 20, 272. *publica* 21, 29. arbitrii princeps 21, 89. principe genero 22, 77. felices aliae 20, 198. felicior me 36, 310.
- Felix* meritis vocabula 35, 421.
- femina cum senuit 18, 72. fasces sumeret 18, 320. fati impenia mariti 26, 439. exsanguis 99, 15.
- femineus labor 18, 336. feminea arce 19, 21. femineae virtutis 29, 12. femineis cœtibus exstat 1, 200. thalamis 20, 392. *signis* 76, 6. *femineas* lites 18, 232. latebras 18, 466. *togas* 20, 107.
- femur paternum 24, 228. femorum sine 37, 80.
- fennus* mihi solve paternum 10, 37.
- fera exul nemorum 5, 395. *commota* ruit *ib.* captiva 24, 330. nuncia Martis 26, 258. ferae tellis jacebunt 11, 13. frementes 17, 122. ausae se credere muris 20, 44. retribus tenendae 24, 273. praetereunt subiecta 39, 27. *cervare* 40, 3. feram rapacem (*Rufinum*) 3, 262. exiguum 45, 10. ferarum muta vincula 5, 482. animos 17, 192. colla 17, 293. dominum 18, 388. spelæa 26, 354. domitor 47, 20. feris praetentare tela 7, 534. variis 10, 160. nobilibus 24, 240. metuenda 24, 253. natura saeva redit 34, 5. metuenda 35, 21. vita indiscreta 36, 45. aptanda vincula 36, 55. feras errantes agitare 37, 122. similes paverit 54, 8.
- feralis præda 26, 614. egestas 39, 23. ferale gemiscunt 36, 130. murmur 3, 131. auspiciu 20, 232. ferali barathro 33, 37. crine 48, 4. feralem quæstum 5, 445. ferale habenas 35, 272.
- feraces frugum 22, 457.
- feris rupes 48, 55. ferit Hebrum 1, 123. cuncta 18, 182. jaculis vel arcu 22, 354. altra 26, 341. saxa 35, 174. umbone 35, 224. alternas 36, 378. imago lucis
- Italiam 36, 445. mucrone 37, 111. vitali fulgore 44, 57. feriat manu 5, 70. rhomphæa catervas 77, 9. feriret murum 24, 146. feriere tuo exemplo 19, 46. ferire retro 45, 47.
- feritas *Punica* 8, 410. dolore creverat 20, 178. vaga Chunorum 21, 110. feritate admonita 101, 92.
- fert omnia secum 45, 41. feram Curiis miracula 22, 380. ferat scripta 41, 7. ferant silvæ mella 1, 250. classes fruges bella, tumultum 21, 308. in majus celebrata 26, 15. venti dicta 36, 134. ferret opprobria 26, 523. cum *ferrent* Penthea 5, 418. tuliti geminos partus 36, 308. *tulit* nobis vires cum cælo 33, 95. decus & invidiam 91, 4. tulere raptos 35, 260. tulerit fors fati 24, 283. tulisset talem 3, 106. feret solatia 15, 381. *ferre* in te lubet 5, 507. viam per cæcula summa freti 7, 199. talia gaudet 18, 427. non aspectus parentis 36, 193. *vetigal* 40, 17. ferens ore patrem 22, 348. ferentes de puppe venti 100, 6. laturus *opem* Hunnorum 3, 321. augurium iniquum 33, 230. *latura* prospera catenæ 8, 117. *feror* digna 22, 288. iterum convulsa 37, 128. fertur equis 1, 101. in abruptum 20, 424. ab Alpe 24, 285. feruntur cardine summo 28, 20. sublimes 50, 6. feratur currus avius 36, 52. ferabar sublimior orbe 28, 277. ferar per devia rerum 36, 317. ferri furiato pectore 36, 262.
- ferox Medea 3, 153. Danubius 5, 26. esse desinat 19, 76. Proserpina 33, 27. *ferocem* puerum (*Cupidinem*) 10, 110.
- ferratus apex 35, 146. ferrati viri 28, 571. postes 33, 237. *ferrata* sedilia 3, 39. fronte 5, 361. sæcula 22, 448. *ferratæ* pinnae 45, 3. *ferratum* pectus 29, 219. ferratis catenis 22, 374. penis 33, 53. plantis 36, 390. ferratos armos 5, 362.

ferreus

INDEX

ferreus currus 8, 16. *concentus* 28, 630. *ferrea iuga* 1, 81. *Lachesis* 26, 54. *corda* 33, 226. *forma Martis* 48, 25. *ferrugineo amictu* 35, 275. *ferrugine dulci pingit violas* 35, 93. *ferrum castum* 18, 446. *Marte cruentum, siccum pace feras* 22, 15. *illecebris tenerur* 48, 56. *ferri nitor* 5, 179. *seges circumfusa micat* 5, 390. *nudi seges* 7, 135. *otia* 20, 121. *per rinas* 20, 385. *memor* 20, 543. *praesidium* 24, 222. *vestigal* 26, 538. *rigidi vincula* 36, 94. *vis improba* 36, 109. *rigore vescitur* 48, 16. *mons patiens* 87, 8. *ferro vibrato* 5, 230. *vetuit nasci* 18, 342. *sanantur* 20, 14. *nigro* 20, 343. *penetrare leones* 21, 65. *picta genas* 22, 248. *largius actio* 26, 122. *corda rigent* 26, 303. *inerti* 26, 389. *judice* 26, 592. *asseritur vulgus* 26, 616. *stricto* 28, 468. *addidit hinnitum* 28, 573. *casto incumbens* 29, 153. *poscere* 31, 77. *stant moenia* 33, 236. *moritur* 37, 113. *armatur arundo* 45, 39. *meruit vitam* 48, 16. *fertile quid terris?* 18, 495. *fertiliore eloquio* 41, 20. *fertilitas metuenda* 3, 191. *Gallica* 22, 395. *fervet agger* 44, 59. *fervebat vocibus Aulis* 15, 485. *aquis commotis* 28, 511. *ferveret caeca* 15, 300. *fervens cupidine* 3, 100. *fervidus Rufinus* 5, 380. *fervida dicta* 33, 76. *genitrix* 37, 12. *regna* 49, 18. *fervor asperat lumina* 17, 218. *purior solis* 44, 15. *fervore prono* 26, 467. *plagam obsessam* 33, 258. *avido aestuat* 35, 137. *liquefiant cautes* 49, 21. *ferus ipse quis est?* 36, 430. *fera membra* 54, 12. *fero regi* 33, 54. *feros saltus relinquens* 1, 186. *fessus orbis* 5, 406. *ponto & annis* 8, 421. *fessa viscera* 33, 124. *fessum clade* 26, 129. *fessos suppliciiis* 39, 33. *fessas gentes* 1, 168. *festinant vexilla moveri* 15, 420. *festinet litera cursus* 41, 21. *festinare jubet* 22, 410. *festinatus male calor* 28, 224. *festinus in ortum* 44, 58. *festina voti regina* 8, 166. *canities* 10, 325. *festinas urgete manus* 3, 344. *festinam rotam urget* 5, 336. *festivos cantus* 21, 3. *festa luce creatos* 1, 143. *myrto* 48, 28. *festae aures* 26, 206. *faces* 36, 409. *festo carmine* 24, 21. *tempore* 34, 13. *festis diebus* 20, 372. 95, 20. *festior annus* 7, 3. *feta tigris* 3, 90. *imperio domus* 12, 24. *fetas Martis novales* 26, 25. *fetus Romulei* 1, 96. *sinister* 3, 30. *crescentes dilige* 7, 157. *truces* 17, 295. *teneros commiserit orno* 36, 142. *fetu pubescant virgulta* 35, 78. *monstrifero* 37, 3. *concepto* 44, 23. *festibus augetur potestas* 1, 193. *geminis* 37, 124. *fibræ tumidae* 8, 247. *fibris immersum nefas* 18, 13. *fibras cordis pandit* 5, 414. *abreptas non crescere* 35, 342. *fibula mordebat* 20, 184. *sudata marito* 35, 17. *fidelis secreta* 29, 139. *fideli fumo* 33, 167. *fidelem videre* 21, 208. *fideles nimium* 22, 55. *mugitus* 26, 411. *flammas* 44, 63. *fidibus sacris* 9, 19. *remissis* 22, 5. *Pieriis* 28, 123. *fides turbata* 7, 63. *mansura naris* 8, 121. *alterna* 8, 283. *non einta perdurat* 8, 501. *vera* 10, 240. 18, 371. *non ulla* 15, 440. *certa cæli* 15, 499. *exultat* 17, 171. *hæc erat?* 18, 66. *nulla muris* 18, 244. *contenta doluit* 21, 235. *Dive germana* 22, 30. *sefe omnibus actis inserit* *ibid.* *nulla stat* 22, 295. *plurima dicti consilii que* 26, 485. *eventu patens & nescia vatibus ipsis veri sera* 26, 554. *additur* 27, 21. *læsa* 28, 314. *si qua Musis* 28, 475. *sincera* 31, 92. *hæc-cine vestra?* 36, 191. *datur* 45, 3. *Didd 3* *certa*

INDEX

- certa 49, 80. si mihi nulla 92.
 4. fit medicina 99, 16. fidem
 mentita 1, 108. rerum vexare 3,
 65. simulare 3, 98. experiere
 5, 276. Solis 6, 2. dant exem-
 pla 8, 621. novam adspirare 14,
 15. venti poscebat & anni 15,
 65. vita spondente 18, 420.
 admitte 20, 70. rupturas ræ-
 das 20, 483. peccare 22, 97.
 fata dabunt 22, 338. undosam
 26, 48. tentare 26, 88. male
 suspectam purgare 26, 592. obi-
 rem 28, 449. corruptura æraria
 28, 606. conjugii docuere 29,
 28. rupissent 33, 43. nivibus
 servare 33, 165. viarum muta-
 vere 35, 189. Oresteam nil va-
 luisset 41, 18. de patre fecisti
 101, 15. elementa senserunt 50,
 35. rerum 68, 5. firmat 99, 14.
 fide fluitante 15, 247. nutante
 19, 23. hujus fulta reverentia
 22, 86.
 fideret armis 26, 534. fide certa
 deis 26, 53. fidens Ithaco 28,
 471.
 fiducia tanta est 8, 443. refugo
 quæ sit Partho 8, 531. tantane
 tenuit Mauros? 15, 330. in so-
 lis longe telis 15, 436. crevit
 16, 5. 20, 559. hostilis 21, 342.
 belli 24, 122. vos erigit 26, 380.
 nil celat 28, 592.
 fida incendia 17, 329. ruina 49,
 48.
 figunt gressus 20, 525. figat co-
 meten 17, 112. verubus 20, 448.
 morsus 28, 240. figebat ratem
 100, 7. fingere reges 10, 76. ter-
 ram vestris 15, 491. tigres 21,
 66. fixus honos procedit 1, 13.
 toro 15, 177. nodis 37, 96. fixa
 manet reverentia patrum 8, 504.
 uno metu 20, 286. fixo torren-
 te 35, 350.
 figura mutata 44, 54. similis te-
 xitur 94, 2. figuræ nulla gra-
 tia 62, 3. figuram veri duxere
 35, 43. Veneris sortita 91, 3.
 figuris propriis inscribi 5, 342.
 variis spirat 8, 592. auratis ce-
 lebrant 22, 175. flebilibus 35,
 131. variis monent somnia 36,
 124. figuras defunctas vident
 3, 128. per varias egit 5, 491.
 exsangues perlegit 26, 418. ter-
 nas Hecate variata 33, 15.
 figurat se insula 15, 507. Vene-
 rem 48, 26. figuret eadem for-
 ma 50, 21.
 filius redeat mihi talis 7, 34.
 fila cogit 1, 182. Parcarum 3, 157.
 pretiosa 8, 586. ducere 10, 18.
 turbant 20, 374. ultima neve-
 runt 20, 461. contulimus pen-
 sis 22, 333. cælantia fluctus tu-
 ment 33, 254. canora lyrae 34,
 14. consona telæ 35, 43. pen-
 dula 46, 20. in fila querelas
 abrumpit 36, 160.
 findunt membra rotæ 35, 158. fin-
 detur sulcus 3, 382.
 fingit ignorare 20, 306. parcere
 28, 301. fingunt æra lupam 1,
 99. fingeat cæsariem 10, 100.
 finxerunt ora 3, 96. fingere nil
 potuit majus 27, 25. se lætam
 36, 210. fingi mortalia possent
 8, 232. laborant 10, 322. plu-
 rima permittens timor 26, 227.
 ficto passu 3, 136. non ficta su-
 ga 7, 202.
 finis nullus tot lacrimis? 39, 2.
 fuit mori 98, 24. qua finis erit
 1, 67. finem Herculeum 7, 204.
 addere litibus 8, 511. positura
 14, 466. perosus 17, 80. paci
 querere 20, 477. ad quem?
 28, 407. studiis fecere 29, 207.
 cunctis & semina præbes 33, 57.
 quem habitura silentia 42, 1.
 fine sub imo 1, 104. quo bea-
 tum dirigitur 17, 95. supremo
 33, 261. femorum 37, 80. sine
 fine mirari 28, 564. fines mari
 præscripti 3, 5. Illyricos 5, 161.
 præscriptos homini transcendere
 8, 304. ad veteres 15, 109. in
 suos 22, 206. penetrare Noti
 36, 323. finibus detrudat 3, 192.
 obliquis 20, 241. exigua vallis
 21, 108. exiguis orta 24, 138.
 illis 26, 638. ab Ligurum 28,
 288.
 firmat vestigia 33, 19. durando
 101, 68. gressus & fidem 99,
 14. firmavit pectora 26, 314.
 firmasti vestigia recto gressu 7,
 39. firmaverat annis crimen 22,
 117. firmare cohortes 21, 306.
 firmata consilio 3, 7.

Firmus

INDEX

Firmus servatus mihi 15, 347.
Firmi spoliis 15, 343. *Firmum*
 jacentem 15, 333.
fistula canat 24, 283. defluxit ad
 terram 31, 40. responsura cho-
 ris 31, 99. cana 49, 58.
flabella perosi 18, 463.
flabra Rhipæa 21, 123. **flabris** No-
 ti 26, 205.
Flaccilla tu mihi potius 10, 43.
 timeret virum 29, 137. **Flaccil-**
lam daret 29, 69.
flagellis agitate 5, 522. **ostensis**
 18, 511.
flagitiis consumens domum 75, 8.
flagitat adventum 28, 333.
flagrantius si quid actum 36,
 296.
flagrat opus 20, 450. **studiis** 28,
 604. **studio** 36, 226. **anhela**
filex 48, 42. **flagratis** augeri
 22, 265. **flagrabat** amor prædæ
 3, 221. **flagrabant** pectora vo-
 to 7, 74. **flagravit** aperta libi-
 do 20, 560. **studio** 21, 56. **fla-**
graverit ignibus adversis 1, 24.
flagraverat æstu 10, 2. **flagrare**
 quid poterit ruboris? 18, 253.
flagrans ripa 3, 120. **flagrantis**
scopuli 36, 392. **pelagi** 49, 27.
flagrantibus rivis 35, 315.
flamine fracto 3, 71. **crebro** *tur-*
bidus 7, 36. **molli** 29, 201. **fo-**
noro 33, 73. **largo** rura fove
 35, 85. **flamina** fracturum col-
 lem 15, 522. **prospera** 24, 57.
mitescunt 26, 273. **corrupta** Au-
 stri 49, 92.
Flaminiae viæ 41, 8. **Flaminiam**
 stipabunt 22, 397.
flamma Prohini 1, 244. **Chimæ-**
ræ 3, 296. quæ excutiat ruti-
 los tractus 17, 110. **crinita** 17,
 112. **fabrilis** vacaret 22, 176.
juventæ 26, 498. **pronuba** 33,
 131. **innoxia** 33, 168. **polum**
 egit 33, 251. **Caci** perit 34, 43.
cælestis incubuit salictis 39, 38.
cæli 101, 123. **ferox** 101, 130.
choros ducit 48, 28. **cessante**
 50, 47. **flammæ** recepere mo-
 dum 8, 69. **cælestes** 8, 196.
non æquant lumina 10, 266.
tormenta 15, 186. **ad vivum**
penetrant 20, 16. **premerent**
 24, 146. **errantes** ludunt 35, 3.

telles 35, 231. commendat onus
44, 94. regnant 48, 57. rapi-
dæ reverentia 50, 3. flammam
nocentem Gradivi 7, 166. flam-
marum undantem hiatum 36,
395. humida regio 49, 17. nu-
mine 69, 1. flammis barbaricis
3, 360. imbutam iram 8, 242.
arcanis 8, 588. procreat omnia
17, 71. irruet 17, 194. juve-
num 18, 90. hostilibus arsit
20, 571. pro patriæ 20, 598.
caput erexit 21, 184. dirueret
oppida 21, 340. mollitus cha-
lybs 26, 542. vicinis Enceladi
36, 122. furentibus 101, 122.
flammas ore pati 6, 6. spar-
gentes rotat 17, 325. ruetur 18,
329. restinxit 26, 290. fideles
admonet 44, 63. vomentem tau-
rum 101, 135. undarum 49,
75.
flammen accommodat capillis 10,
285. *produnt* lacrimas 14, 4.
subnectens 21, 83. *sublevat* 21,
358. vultibus addunt 35, 325.
flammeus rivus 22, 468. imber 28,
342. oris honos 36, 89. flam-
mea vultum Aurora 20, 528.
frena cæli, 28, 189. spicula 31,
20.
flammabat Achillem 10, 16. pe-
ctus egestas 20, 180. flammante
dorso 28, 343. *flammantia*
pondera 37, 23. flammatus vir-
tute pia 28, 467. flammata
fronte 26, 518.
flammigeræ habentæ 1, 1. *Zonæ*
47, 9.
flatus Leonis 20, 432. nimios at-
tollunt prospera 22, 159. mon-
stri 101, 124. ignifluos 101, 137.
remitat 74, 19. flatum repres-
sit 35, 349. flatu violare diem
3, 63. propiore sequentum 28,
279. assiduò 44, 34. lascivo
48, 33. flatibus receptis 7, 141.
hibernis 22, 411. dubiis 32, 2.
multivagis 33, 174. assiduis ir-
roras annum 35, 75.
flavescentes reges 21, 203. *flavescere*
ferta 36, 126.
flavescit arctis 33, 186. *flavescere*
angues 20, 186.
flavicomis villis 101, 97.

Ddd 4

Нава

INDEX

- flava umbra jubarum* 1, 93. *agmina* 8, 54. *flavum Acin* 36, 332. *flavam cæsariem* 8, 446. *flavo vertice* 10, 242. *de Tigride* 44, 83. *flavis crinibus* 31, 127. *flavos Getas* 35, 65.
- flexibilis questus* 3, 127. *aulæ* 36, 148. *flexibile damnum* 5, 46. *flexilibus figuris* 35, 131.
- flexas quocunque cursus* 7, 181. *flexit iter* 5, 252. *nullane te pietas?* 35, 253. *flexebat habenas* 19, 1. *retro minas* 28, 142. *flexit Amor Ditem* 33, 27. *Schoeneida* 29, 170. *flexite animum* 20, 596. *flexite signa duces* 5, 217. *flexisse recursus* 8, 541. *flexura rogando* 1, 76. *flexitur annis* 3, 245. *flexetur insidiis* 3, 115. *flexi indocilis* 33, 6. *flexus auctore* 22, 3.
- fleverunt Dindyma* 20, 173. *silentia montes* 34, 7. *flexis inultus* 20, 209. *flexunt te Manala* 35, 244. *flexisse lætos inter sodales* 8, 376. *flexi dignum* 36, 312. *flexam Arcadiam* 101, 103.
- fletus fingeat* 18, 83. *lapidum* 20, 43. *teneros detergunt* 20, 375. *cum fletu precibusque* 28, 256. *fletu tenero* 3, 95. *permisto* 15, 228. *decoro* 35, 273. *perit orbita* 36, 442. *fletibus vulgi* 15, 74. *subitis maduerunt ora* 33, 266. *resonantes agros* 101, 102.
- flexu crebro* 28, 635. *flexibus sinuatis* 28, 176.
- Florentine, tu* 34, 50.
- florēt rura* 10, 61. *florēt arc vetusto* 1, 19. *quo lumine arcus* 48, 7. *florēbat tranquilla domus* 36, 202. *floreret milite fulcus* 21, 324. *florerent milite* 26, 106. *florēbit ager* 33, 197. *florere nocentes* 3, 13. *florēt edera crinali* 33, 17. *patria forte* 42, 18. *florētē juvenia* 28, 580. *qua* 30, 417.
- florēcite ingeniis hominū* 22, 456.
- florē frena* 31, 105. *rura* 35, 118. *serta* 40, 10. *tempora* 101, 7.
- flōs juvenilis (lanugo)* 1, 69. *Syriæ servit* 18, 250. *flōris honos* 94, 2. *flōrēm juveniæ consumis* 3, 141. *ævi* 5, 145. *flōrē sub uno* 10, 246. *puerili* 18, 344. *primæ juveniæ* 22, 351. *viæ spargentur* 22, 401. *conspicuas genas* 28, 560. *color cæculus ambit* 44, 22. *notat ver* 52, 12. *flōres radiant* 3, 209. *elige* 10, 202. *dispergere* 10, 297. *primi germina laxabant* 18, 96. *optantur virginibus* 24, 56. *veris honore rubentes* 29, 7. *fons educat ib.* *superat* 35, 101. *fo- ciat* 35, 140. *male dilecti* 35, 265. *halant Zephyris* 35, 289. *protulit Henna ib.* *vicinos ingeminat* 36, 221. *exitii reos* 36, 439. *flōrum cumulo* 31, 4. *parens* 35, 72. *flōribus in variis te scribent* 1, 278. *cinge ultorem* 4, 6. *Romanis* 17, 84. *ri- ferunt omnes* 17, 273. *vernīs* 21, 86. *ornes comam* 29, 4. *rīst* 29, 72. *exstruitur currus* 31, 103. *halant juga ib.* *roseis* 48, 29. *colorum* 73, 12.
- fluctuat buxus* 35, 110. *omnis ager* 47, 40. *fluctuet oliva* 40, 40.
- fluctus resides mitescere cogit* 86, 2. *plenos excepit lampade* 36, 391. *frangit* 35, 310. *mentitos* 33, 254. *fulcaret* 28, 367. *lon- nios* 28, 209. 35, 1. *depellere* 5, 12. *blandos mitescere jubet* 7, 123. *quo possint moderamine falli* 8, 424. *sanguineos egit* 8, 636. *maris* 15, 479. *ingenii* 17, 63. *discis* 18, 32. *sanguine mu- tatis* 21, 133. *in fluctus sponte decidit* 8, 92. *fluctu blando* 1, 191. *juga feriens hiems* 21, 175. *dulci* 26, 320. *nudata litora* 28, 498. *fluctibus auri* 3, 186. *sub pelagi* 10, 136. *subitis sonora* 15, 513. *rubris insula latrat* 31, 61. *ignotis procurrit* 47, 10. *in mediis* 48, 53.
- fluentis aluisse* 1, 236. *placidis* 28, 160.
- fluitant vestigia* 3, 73. *arcus* 31, 11. *fluitent ventis* 28, 567. *fluitante fide* 15, 247.
- flumen Averni pacatum* 35, 348. *abruptum* 49, 40. *fluminis ab ortu* 21, 198. *flumine casto* 24, 260. *verso* 27, 56. *maduit me- tallum* 33, 240. *per flumina er- rabunt damæ* 1, 169. *flumina versa*

INDEX

- arcanos Nili 7, 207. gemini labuntur 10, 69. vivere 28, 32. gramina lambebant 35, 103. Acheronteos tumuisse lacte 35, 351. Romanos bibimus 42, 13. sacri 101, 129. liquidos transferat 55, 1. fontibus *nectareis* 10, 210. magnis 20, 259. (*odii*) ignovisse 22, 17. his fluxit 29, 56. gelidis abluitur 31, 100. vina tumerent 36, 26. prohibere sitim 44, 13. in liquidis 84, 1.
- flores sacras intrat 5, 142. rutilæ patefcunt 7, 170. supernas 15, 133. *calatas* 28, 46. thalami tetigere 31, 116. præfagum cecinere 35, 7. umbrosæ 37, 45. ante fores sedet 22, 432. foribus reclusis 36, 153.
- forma decens 21, 31. imperio sua redit 26, 37. dispare 35, 45. loci 35, 101. mali 36, 300. ferrea Martis 48, 26. eadem figurer 50, 21. diremit 87, 3. formæ novæ 3, 17. igneæ 11, 5. ornatum reddit 31, 101. diræ inclementia riger 33, 82. neglectæ gratia teritur 29, 225. vitreæ 36, 268. pocendi 37, 20. reducis 44, 41. conscius 70, 9. neglectæ gratia teritur 29, 225. formam talem reddere 54, 11. formis variæ canes 24, 297. omnigenis 37, 51.
- formidati furoris 35, 353. formidato lumine 1, 94. formidandus regenti 26, 403.
- formido frena jugales 3, 343. iustitiæ nomen subit 20, 208. succincta 22, 376. superbos flectit 26, 93. Booten præcipitat 35, 190. erexit comam 50, 11. formidine pulsa 4, 5. sola victum 8, 457. tacita 15, 177. 20, 134. faucius 20, 455. varia 21, 274. nulla 22, 165. posita 24, 282. *clausi* 26, 44. confusa 28, 582. mista 33, 132.
- formas placida mente 22, 66. formet sæcula meliore metallo 7, 184. formavere te talem 17, 17. formare loquentes 17, 85. formantur in auro 1, 98.
- formosa jacet 91, 3.
- fornace lassâ 33, 241. relicta 35, 174. fornacibus æra fluere 22, 177.
- fors improvisa 26, 370. juvat audentes 42, 9.
- fortis quid agat 8, 405. silva 36, 368. forti prudentia 10, 315. fortes in Marte viros 8, 488. fortia loquentem 22, 169. fortissime patrum 10, 334.
- fortuna pendet his per dubium favorem 1, 11. quid paret 3, 143. invida 5, 194. ardua 7, 13. ornatur viro 10, 328. cum Marte pependit 15, 252. *Augusti* 15, 504. quos legit 17, 147. hoc regni tenes 18, 24. *luxuriæ* suæ addidit 18, 121. satiata joco 19, 6. reduxit luctus 20, 551. nil sibi tribuat 21, 363. mutata 26, 435. famulante 26, 513. novum molita tyrannum 28, 88. lætior recipit 28, 500. mercem persolvit 28, 578. tori tanti 29, 161. doluit 31, 80. noxia 33, 95. supernis quæ te abtulit? 35, 239. cecidit, resurgat 39, 45. cedere fatetur 41, 5. favens mundo 101, 86. vario traxit tumultu 52, 5. fortunæ majoris honos 21, 41. *reduci* 28, 1. fortunam generis 10, 259. quamcunque dedistis 36, 301. si nota, feram *ib.*
- fortunatus ales 44, 7. fortunatum autumnum 35, 292. fortunate parens 7, 178.
- forum ire 1, 232. eunuchi 18, 234. *jure* cingas 24, 200. hoc dignare 28, 422. fori Stygii negotia dura 5, 495. Romani fama 43, 2. rauci lites 52, 8. foro medio 25, 14. fora frequentat 18, 59. *Ulpia* 28, 646.
- fossa fefellit 24, 341. fossam duplicem 5, 127.
- foveas Augustum 95, 20. *fovet* cuspide Italiam 10, 120. absentes 22, 46. sacraria 28, 599. hanc 33, 127. ignes 69, 4. foveat me fata sic 26, 540. foveret Getas 29, 235. fovi gremio 1, 144. fovit tenerum rudemque 15, 303. genus humanum 24, 151. cunabula anni 28, 651. elementi fidere 31, 120. fovere auxilio 15, 245. Molossi lepo-

INDEX

- 22, 2. frenabam equos 28, 369. frenavit Aetnam 50, 33. frena jugales 3, 343. frenare libertatem 35, 150. frenatur corde longævo 1, 155. frenantur venti & undæ 34, 17. remi 36, 258. equi lupatis 87, 3. frenari hamis 46, 13. frenatis avibus 31, 111.
- frena Italiæ teneret 1, 59. ventis remittat 5, 22. assimulat 5, 80. ignescere spumis 5, 175. resolvit 10, 330. Lethæa 15, 214. spumis fucantem 22, 350. spatiosa regit 22, 311. imperii reguntur 24, 9. cauta juventæ dedit 24, 121. dat Scoto 26, 217. flamma cæli 28, 190. laxata remisit 28, 266. florea adnectunt columbas 31, 105. humectant 33, 181. calent sanguine 35, 102. renident gemmis 70, 3. numinis 73, 1. frenorum vicem 51, 10. trenis tuis serviret 8, 556. communibus 15, 3. libera manus 21, 151. grypha detorsit 28, 31. solutis 35, 318. frenos laxavit dolor 36, 180.
- frequentant sacra 8, 577.
- fretum ignotum 8, 31. lucere 20, 472. glaciæ 21, 176. exhaurire 26, 276. freti cæcula summa 7, 198. fauces 20, 29. intacti claustra 26, 1. freto subeunte urbes 1, 228. freta inclita 3, 173. sunt 73, 29. tremit 52, 7. fretis spumantibus 18, 266. infensa piratica puppis 28, 134. tranquillis 29, 202. apta abies 35, 107. adnata umbra 36, 444.
- freta cælo 101, 47. freti nec duce nec numero 20, 580.
- Frigidus amnis 7, 99.
- frigus medullis miscuit 46, 6. frigoris & flammæ mediam æthram 22, 8. arte 57, 3. frigore sub medio 1, 132. torpens 1, 269. immodico 22, 459. segnes 24, 312. blando 31, 1. æterno contristat 33, 263. ramorum 35, 105. glaciali 101, 125. arcano 46, 21. pluviali 47, 3. frigora sæva peti 7, 44. traxerunt in cerebrum 18, 53. pellebas 20, 459. ferrent 21, 125. non curat 26, 328.
- Rhipæa 36, 322. blanda dedere 49, 60. negat 56, 2. frigoribus mediis 26, 349. urit Bo-reas 29, 6.
- frondet vivida 1, 219. arboribus 33, 159. frondere ornos 36, 73. frondentia limine myrto 48, 28.
- frondea vellera 1, 180.
- frondosæ sorores 7, 125. frondoso margine 35, 113.
- frons erecta 2, 6. hispida 1, 222. læva 5, 174. privata manet 17, 245. discolor auro 24, 289. læta parum 26, 375. non tristior æquo, non dejecta malis ib. frontistorva voluptas 8, 519. lunatæ germina 33, 129. fronti caveat 14, 9. frontem secari 3, 327. pudicam 17, 118. circumfluit ignis 22, 328. impexam 35, 359. a fronte imperii recedant 18, 422. in fronte notas addidit 18, 120. fronte ferrata 5, 361. pullata 8, 616. quis æquali? 10, 316. jucunda 22, 131. superba 24, 218. flammata 26, 518. mæsta 28, 159. retusa 35, 135. curvata 36, 346. adversa 36, 393. frontibus æquis 36, 374.
- frondis amara nemus 101, 18. pro fronde Minervæ 20, 591. 39, 41. fronde sorores mutatas 28, 171. Getica 28, 647. pretiosa 44, 43. adversa 36, 393. frondes vivunt in Venerem 10, 65. concutit aura 20, 482. per obscuras 26, 413. depastus amaras 28, 239. translucent pectore 31, 7. decutit Auster 35, 309. frondibus latebrosis 24, 313. nudatum Aemum 26, 166. densis 33, 202.
- fructus dignus instet 18, 158. attollit 20, 271. lucis 21, 93. 24, 79. sensere receptos 28, 580. ad fructum nascitur 18, 331. niritur 22, 129. fructum brevem suadent 20, 51. laudis desuetum redde 28, 404. fructu tanto majore 21, 378. fructibus annum exornem 36, 38.
- frugem latura seges 18, 495. fruges nasci jussit 3, 8. tribuat 36, 52. frugibus negatis 15, 18. 21, 278. quæ terra faveret 17, 180.

INDEX

180. aptum æquor 18, 354. Arctois 18, 403. optantur imbres 24, 56. alternis 52, 11. frugiferæ deæ 35, 138. frugiferas rates 15, 58. fruitur suppliciis 3, 235. nota aula 8, 2. pœna 17, 224. te dea 22, 13. suppliciis 28, 112. junctis 28, 601. fruimur bonis quietis militiæque 8, 491. fruarius Apollineo crine 36, 309. fruatur pace 5, 159. fruebar thialis 36, 422. frui tempestate cruenta campi 7, 76. in commune 20, 601. fruendum tradit 18, 366. frustratur tempora somnus 22, 141. frustra mandet aquæ 20, 448. frutices parvi 39, 39. fucantur vellera 35, 96. fucantem frena spumis 22, 350. fucata tentoria 21, 157. genas 22, 136. fucati sermonis 28, 593. fuco livescere 22, 32. fucos Tyrios 3, 207. fuga inerti 3, 268. non ficta trepidare 7, 202. præsidio 15, 441. Pyrrhi 26, 128. fugæ nulla spes 20, 277. oblita 20, 314. fugam peteretne incertus 5, 132. tenere 19, 70. simulare 20, 432. inclusis aperire 26, 97. compefcuit 26, 315. patiar 26, 525. tetendit 28, 320. fugas molles sinuare 8, 540. turpes 26, 296. certa lege textas 28, 623. fugacior dama cervoque 20, 440. fugit tela 29, 167. Polyphemus ab umbra 36, 356. fugiunt cursu volucris 24, 341. fugiat præceps 15, 413. fugeret Pirithoum 3, 107. fugerent patrem nati 29, 136. fugere genæ 15, 22. fugiens sequentem vulnerat 45, 21. fugares mortem 95, 17. fugavi Augustos 26, 524. fugavit sede 15, 413. fugantur procul 22, 109. fulcit apex Atlantis 37, 23. fulcitet lassam 36, 352. fulcite humeris molem 26, 572. fulcire ruinas 8, 460. pondera terræ 17, 77. fultus arbore 1, 114. duplici consorte 8, 204. folio 24, 199. cervicem clipeo 26, 355. folio genitoris 28, 588. rudi folio 33, 79. fulta oltro 10, 152. reverentia 22, 86. auro laquearia 26, 223. sub gremio urna 28, 168. fultæ culmine legum domus 31, 55. fultor cervice parentes 50, 5. fulgebat mundus 4, 3. honos 21, 40. fulgeret conspicuus 72, 7. fulsit canities 26, 459. fulgentior altris, 1, 240. fulgidus axis 33, 116. fulgida castra 7, 11. fulgor Iberus 8, 587. genarum 36, 436. fulgore auri 24, 66. vitali 44, 57. fulgur triste galeæ 7, 32. fulgure liquefacta cuspidis 28, 345. pacato 35, 147. fulgura ducat hiatus 48, 6. fulgurat umbra clipei 22, 274. fulmen stare coëgi 3, 158. torquere 8, 202. rapiat 37, 32. ab ore venit 101, 122. magnum superas 48, 52. fulminis heres 6, 13. rubri torisset alas 35, 229. ictum 36, 61. fulmine multo suspirant 36, 343. post fulmina fessum 33, 105. fulmina irata 10, 126. torqueat 17, 112. exercet 22, 29. vibrat 24, 167. jactata in hostem 26, 510. efflavit 28, 188. ambirent laurum 28, 355. obvia vexasset, 33, 47. dejecit 35, 175. mittat 36, 135. fulminei pardi 17, 302. fulminea in casside 7, 194. fulmineum iter 21, 200. Pœnum 26, 138. fulmineo juvenco 3, 289. igne 26, 231. cursu 28, 469. fulmineos ignes 18, 12. fulmineis viribus 1, 73. fulminat ornos 39, 40. fulminet hostem 10, 311. fulva ira Leonis 1, 25. glacies 3, 167. veste 22, 229. pondera 40, 8. fulvis serpentibus 33, 199. fretis 36, 443. fumiferæ aquæ 49, 36. fumat lumen odorum 28, 325. fumant mœnia 1, 109. pascua 5, 30. fumavit amnis 7, 100. fumantia

INDEX

- mantia æquora* 33, 23. *opima* 36, 350. *pascua* 49, 19.
fumo admoto 20, 348. *fideli* 33, 167. *divino spirant* 44, 96.
funalibus ordine ductis 10, 206.
funda *Baleari* 7, 50. *dejicis aves* 101, 73.
fundamina subruit malefida 26, 347. *campi* 35, 164.
fundamenta noctis opacæ 5, 526.
fundator Gradivus 26, 600.
funditus exscindere 3, 233. *defluat* 20, 16. *armis concideram* 28, 283.
fundavit mentem in capitis arce 8, 235. *fundaverat ancora puppin* 17, 113.
fundit hiemes 7, 96. *se apex in campum* 10, 56. *in omnes imperium* 24, 136. *aquas ostro* 33, 253. *fundunt Sangarium* 20, 262. *fundebat ornos* 101, 107.
fudi plāctus, preces 36, 228.
fudit membra 2, 2. *gentes* 5, 23. *hunc Britannia* 8, 73. *in lucem sæcula* 22, 11. *se gratia* 24, 187. *in nostros sinus* 37, 126. *catervas* 101, 83. *ab alta mente* 95, 2. *fudistis quem toties* 26, 564. *fudere aciem* 18, 511. *canitiem ante pedes* 33, 49. *fuderit ensis* 3, 78. *aquilas strage* 26, 159. *pontus undas* 44, 106. *fuderat artus per gramina* 31, 3. *fudisset cerebrum* 37, 88. *fundere membra* 4, 18. *fundi examina credas* 35, 124. *fusus ostro* 15, 327. *Philippus* 26, 396. *sub platano* 31, 35. *ingenti spatio lacus* 49, 29. *per metallum tremor* 50, 12. *fusa gloria* 1, 32. *poplite tenus vestis* 35, 34. *dolia* 77, 12. *fusum in verbi femina* 98, 4.
fundi exigui 15, 158. *liquidi* 49, 37. *fundo vellitur* 33, 156.
funerei leti 35, 358. *funereis tyrannis* 15, 466.
funestiarum herbarum potestas 3, 150. *funestis curis* 35, 277.
functa corpora 98, 20.
funem vellite 15, 488.
funus acerbum 18, 130. *certum expromere* 36, 195. *portans* 44, 75. *funere perinisto* 1, 112. *consumto* 5, 416. *mersit* 15, 410. *sævo* 26, 387. *campi Pollentini* 28, 128. *funera condita trans victura* 3, 155. *prodere relatu* 3, 250. *mea ridebit victor* 5, 168. *tot contra restitit* 8, 56. *tanta* 15, 193. *sparsa* 15, 361. *Trojæ* 18, 291. *prætereunt* 20, 117. *venalia* 21, 101. *post longi belli* 23, 17. *querar* 28, 280. *matri reddamus* 37, 57. *nostra gemat* 39, 58. *per totidem* 44, 26. *quanta virorum* 101, 80.
furis rebelles 1, 138. *conjurant* 33, 39. *tristes* 35, 219. *furiarum vincla* 17, 170. *verbere* 74, 5. *furis est locus* 3, 359. *Abundanti* 18, 154. *concedimus urbem* 20, 39. *in se vertunt* 22, 212. *plebis* 26, 50. *Giganteis* 28, 187. *furias torrentum sonoras* 7, 46. *quas pertulit ultum iret* 22, 84. *Gildonis* 28, 105. *debellavisse* 36, 79. *ultrices matris* 39, 14.
furiale virus 20, 188. *incedit* 26, 326. *furialibus spumis* 3, 76.
furiato pectore ferri 36, 262.
quod furis 76, 3. *furit ventus* 33, 172. *strepitus* 45, 28. *cui furerent dubitassent* 8, 605. *furentem longius* 37, 94. *furentes fallat* 29, 31. *furentibus flammis* 101, 122. *furentior bel-luarum corde* 11, 26.
furor publicus 22, 305. *nimius caret eventu* 26, 72. *expulit humanos sensus* 33, 5. *jussus armat colla* 101, 31. *furoris tanti palma* 15, 238. *proprii monstra* 20, 519. *externi* 28, 405. *formidati* 35, 343. *tanti causa* 36, 283. *furori proprio* 22, 80. *Teutonico* 26, 292. *furorem perjurum* 28, 207. *pascat* 39, 22. *furore prætumido* 3, 225. *cuncta gravat* 20, 397. *mifero* 101, 43. *furores Celæniæ* 18, 278.
furtim tenuata 45, 15.
furtiva oscula 11, 24.
furtum pateant homini 36, 145. *furte noxia litera* 21, 292. *gaudet*

INDEX

det amans 27, 7. *subsederit* 29, 232. *furta* num regi potuere? 10, 141. *Latonia* 33, 106. *furtis* titubans audacia 10, 81. *quæsisse* locum 18, 88 parvis

exercita 18, 193. *vinea* fraudarit colonum 21, 165. manifesta *prælia* *præclariora* 28, 480. *subitis* sociantur 48, 39. *futile* ne quid geras 22, 108.

G

Gabino more 8, 6. *robore* 24, 83. *habitu* 28, 594. *Gabinos* *cinctus* 7, 3. *fastos* 22, 307.

Gades quantum a *Tigride* distant 8, 43. a *Gadibus* 26, 202. *Gadibus* *occiduis* 15, 159. *ortum* diem 18, 353.

Gætulia nutrit 17, 306.

Gætula *juga* 15, 357. *arina* 29, 41. *Theris* 533, 148. *Gætuli* *jaculo* 3, 226. *Gætulae* *Syrtes* 21, 258. *Gætulo* *patri* 7, 81. *Gætulis* *messibus* 15, 57. *Gætulas* *undas* 8, 438. *arenas* 26, 60.

Galata *ductore* 18, 59. *Galatæ* *tot eant* *numinis* 18, 203. in *Galatas* *rendit* 20, 467. *Galatas* *attingit* 20, 240.

Galatea *monile* *ferebat* 10, 166. *procax* 29, 126. *secat* *natau* 36, 333.

galea *minax* 1, 92. *solitas* *fulgere* *comas* 13, 1. *nascente* 21, 323. *rabescente* 28, 345. *galeæ* *triste* *fulgur* 7, 31. *putres* 21, 136. *cristas* 28, 575. *te* *salutant* 28, 632. *minaci* 29, 216. *per galeam* *carperet* *oscula* 21, 121. *galeam* *solidatam* 15, 211. *quasabat* 20, 109. *mitescere* *terris* 35, 145. *implet* 36, 218. *arrexere* *jubæ* 37, 78. *comantem* 72, 4. *galeis* *micantes* 15, 435. *virides* *fulcos* 26, 25. *viâtricibus* *hausi* 26, 932. *galeas* *adorantes* 8, 152. *patrias* *imples* 8, 520. *renidentes* *hyacinthis* 22, 90. *velati* *lauro* 22, 375. *tot* *parari* 26, 537.

galeæ *veterum* *fuerunt* *etiam* *clausæ* 5, 258.

galearum & *scutorum* *ornamenta* *laciniosa*, *quibus* *hodie* *utuntur* *in* *insignibus*, *unde* *orta* *videantur*? 5, 356.

galero *tectus* 33, 78.

Galeus 1, 260.

Gallia *pandit* *littus* 3, 123. *conjuncta* 5, 147. *animosa* 8, 392. *stipavit* *te* *doctis* *civibus* 8, 582. *exultat* 16, 8. *miratur* 21, 20. *vires* *resumit* 21, 317. *flava* *re* *pexo* *crine* 22, 241. *omnis* *militat* 24, 53. *dat* *robur* *militis* 29, 61.

Gallica *robora* 5, 105. *silva* 17, 307. *armenta* 21, 227. *fertilitas* 22, 394. *rura* 24, 91. 26, 296. *lustra* 24, 303. *prælia* 28, 399. *verba* 51, 20.

Gallus *agit* *grates* 22, 186. *Galli* *truces* 5, 110. *limitis* 8, 459. *Gallum* *prosterneret* 24, 143. *Gallorum* *strage* 8, 408. *exercitus* 20, 248. *Gallis* *genus* *fatale* 1, 149. *jubet* 5, 155. *mœnia* *condita* 10, 182. *te* *dedit* 20, 539. *sanguineis* 35, 269. in *Gallos* *vias* 28, 232. *trans* *Gallos* 26, 200. *per* *Gallos* 5, 174. *Gallos* *fovet* *cuspide* 10, 119. *vinci* 15, 431. *pulvere* *mersuros* 21, 350. *subegit* 22, 243.

Galli *vitrei* 20, 263.

Ganges *attonitus* *fluat* 2, 163. *horrebat* 3, 293. *ebrius* 8, 610. *secedit* *litore* *Parætonio* 15, 160. *intreinuit* 21, 266. *Gangen* *pallescere* 7, 203. *immensum* 17, 236.

Garamas *velox* 21, 255. *supplex* 21, 555. *infrenis* 47, 20.

Gargani *nives* 24, 308. *Garganum* *sociale* *jugis* *Alpinis* 8, 106.

Gargara *flavescentia* 28, 389. *inclinant* *silvas* 33, 206.

Garumnæ *unda* *retro* *pernicior* 5, 113.

gaudet *virtus* 23, 5. *furto* 27, 7. *metuens* 5, 74. *misto* *perterrita* *metu* 35, 155. *non* *vera* *fuisse* 36, 111. *fames* *cervice* *juvenci* 39, 30. *mori* 44, 58. *aquis* 47, 7.

INDEX

- 47, 7. *gaudent agri* 21, 344. *gaudeat repulsa* 22, 99. *gaudere malis* 36, 215. *gavifus quid tantum?* 10, 111. *gavisa terra coronat* 1, 115. *per mœnia* 26, 460.
- gaudia testatur* 1, 191. *suspensa* 11, 234. *damnosa* 8, 335. *solvantur habenis* 10, 201. *crescunt* 14, 11. *manifesta differt* 15, 7. *tremuerunt* 15, 223. *revocasti* 17, 30. *moverunt lacrimas* 18, 384. *compensent lacrimis* 20, 143. *cæca futuri* 90, 546. *Romana* 21, 2. *palescunt* 22, 344. *certa* 24, 203. *inopina* 26, 208. *lacrimosa* 26, 407. *quis disse-rat?* 26, 453. *discernens spatiis parvis* 28, 364. *quæ rursus?* 29, 218. *sua commendat Siculis terris* 33, 139. *nostri sanguinis* 33, 193. *crastina prædæ* 33, 286. *turbavit* 39, 32.
- gazis nobilibus* 10, 226.
- Gelan concelebrant* 35, 58.
- gelato ore stetit* 5, 131.
- gelidis procellis* 7, 93.
- Gelonus membra ferro pinxisse gaudet* 3, 313. *militat* 8, 486. *dedit* 10, 221. *pepulit falce* 21, 110. *Geloni venere* 15, 245. *Gelonos populatus cæde* 1, 119. *turbare* 37, 76. *Gelonis cingula rapta* 7, 27. *imperiosior* 11, 3. *ab flavis* 20, 103.
- gelu vestire Aemum* 26, 167. *ob-riguere* 26, 343. *arcano defen-sa glacies* 33, 167. *exhaustus rubor* 36, 88. *Gorgoneo* 37, 112. *senili* 44, 37. *resoluta gemma* 57, 8. *lucidior* 59, 2.
- geminant triumphos* 26, 295. *geminassent Trebiam* 26, 387. *geminare impensas* 24, 223. *geminatur gratia* 22, 156. *geminantur vera pavoris* 20, 470. *geminata venenis vulnera* 21, 351. *geminato nomine* 28, 17.
- geminus cæli axis* 5, 152. *geminæ Libræ confinia* 3, 366. *gemini Lacones* 8, 206. *geminio mari* 18, 91. *ab ore* 18, 318. *culmine* 29, 193. *mundo* 33, 91. *lapsu* 37, 8. *cinctu* 35, 34. *geminam aulam* 18, 281. *geminis tyrannis* 1, 108. *procellis* 3, 276. *feti-bus* 37, 124. *metallis* 48, 40.
- paribus* 50, 25. *geminos axes* 22, 59. *vocat* 31, 139. *partus* 36, 309. *serpentes* 101, 64. *geminas interfuit urbes* 1, 227. *adjunxit animas* 8, 233. *coronas* 10, 203.
- gemiscunt campi* 18, 178. *ferale buxi* 36, 130.
- gemitus sepultos* 3, 258. *medullis erupit* 10, 8. *agnoscit* 18, 185. *pandit* 20, 194. *sedantur* 35, 330. *gemitu Enceladi* 36, 122.
- gemma coercens mordet sinum* 1, 89. *fuit* 10, 171. *suspendit ami-ctus* 35, 17. *magnetica* 48, 26. *de conjuge* 48, 37. *tumescit* 56, 4. *concreta* 57, 7. *spumet* 60, 3. *volatum mentitur* 94, 3. *gem-mæ ardentes* 5, 347. *anhelantes* 8, 550. *geminam mentiri* 58, 3. *gemmae stamina* 8, 595. *cul-tus* 29, 223. *geminis nascenti-bus* 3, 387. *Hydaspes* 7, 4. *Erythræis* 8, 606. *grandibus* 18, 225. *præfecti dabantur* 18, 417. *gravibus* 21, 83. *substrin-git comam* 28, 527. *comam confurgere* 29, 3. *attollit litora* 33, 253. *variantur* 35, 94. *or-nat apicem* 44, 84. *frena reni-dent* 70, 3. *æquore quæsitis* 72, 10. *gemmas exspuit* 29, 74.
- geminata tentoria* 21, 158. *moni-lia* 26, 627. 73, 9. *geminato stamine* 10, 214. *cinctu* 28, 561. *geminatis cadis* 31, 121. *gem-matos cultus* 7, 204. *gemma-tas rogas* 22, 89.
- geminiferis mensis* 1, 265.
- gemit unda* 17, 205. *turpe sus* 20, 446. *gemat liberius* 15, 175. *gemiunt incudibus* 20, 71. *trans-acta* 20, 501. *delubra* 33, 205. *genuit Hermus* 20, 171. *pa-trem* 22, 63. *fleBILE mugitibus* Aetna 35, 8. *gemens servile* 15, 365. *anile* 19, 26.
- genæ dulces* 1, 69. *severæ* 3, 136. *pallore infectæ* 5, 131. *in civem rubuere* 8, 617. *fugere* 15, 22. *læves* 18, 341. *genarum sulcis* 18, 110. *fulgor* 36, 435. *genas contusa Africa* 15, 155. *laxas* 18, 259. *ungue secat* 20, 193. *ultrices*

INDEX

- ultrices 22, 136. ferro pictæ 22, 248. flore conspicuas 28, 560. niveas infecerat igni solque pudorque 31, 42. violavit rore 33, 191. per liquidas 33, 271. Phœbi 35, 27.
- gener quod tuus est 10, 336. Augusti 13, 8. fidereus 17, 266. decorus 18, 378. accedis 21, 78. luce carior 26, 30. Tonantis 35, 368. genero principe 22, 77. negat 22, 234. tradetur 36, 63. generum compellat 7, 143. sibi revinxit 10, 36. Athiopem 15, 192. conjugio dignum 21, 73. sibi fovens 28, 95. triumphantem 28, 580.
- generat qui cuncta regant 29, 66.
- genialibus epulis 35, 327.
- genitor quæsit bellis 10, 221. corda remitti cœperat 15, 132. principis 20, 68. verior Augusti 24, 122. alludens 28, 83. moriens 28, 583. armipotens 28, 655. in te conjurat 35, 236. gravis 36, 18. qui fuerat 44, 69. æquævus 98, 4. genitore forti minor 3, 373. in primo 15, 241. defuncto 29, 104. de genitore tenes animos superbos 101, 55.
- genitrix legum 1, 127. in Tyrias enixa toros 8, 139. Massyla 18, 389. indoluit 20, 287. turrata 24, 170. mortalibus fuisset 36, 39. bacchatur 36, 269. fervida 37, 13. genitrice magistra 10, 233.
- genius præsens imperii 28, 612. regni 40, 48.
- gens Chaldæa 3, 148. si qua volitat ultra Britannos 15, 149. mota mihi 5, 150. qua non diffusior ulla 8, 474. sibi rara superstes 8, 477. Thessala 8, 542. quæcunque barbara 15, 371. nulla probatur 18, 323. una fuere 20, 242. una sumus 24, 159. utraque 43, 4. gentis tantæ ferriem 8, 21. miserere tuæ 15, 35. gentem validam 26, 134. expugnat 28, 306. gente ex tanta 28, 157. de quamam venere? 28, 570. gentes resurgere fessas 1, 168. fortunatas 3, 46. suas transfunderet 8, 50. quid namerem? 10, 280. subactæ 15, 98. feræ 75, 232. pretiis distinguit 18, 202. insepultas 20, 148. subactas 24, 15. minores 26, 393. vesanæ 26, 647. linguis variæ 28, 69. domuit 29, 58. sepultæ 35, 326. gentibus cunctis 8, 271. subactis 22, 65. vicinis 22, 250. Arctois 26, 299.
- gentile decus 73, 13.
- genu posito 28, 72. genibus confidat avitis 10, 341. Tonantis procubuit 15, 26. advolvi 20, 66. admove manu 33, 50. parvam adaptare paternis 36, 175. advolvor supplex dejectaque 36, 298.
- genus fatale 1, 149. sublime 8, 217. hoc nos committere emtori 15, 266. hoc inventum est 18, 332. humanum 24, 151. humanum relevare 36, 34. generis dono 8, 46. non ulli nexus 15, 442. primordia 20, 491. humani pars 95, 12. generi cuncto 20, 479.
- germana huic Divæ Fides 22, 30. germanas adeo credas 36, 374.
- Germania ferox 7, 18. cuncta feratur navibus 15, 372. audax servit 21, 192. cessit 22, 286. gemeret 24, 25. ferox populis 26, 423.
- Germanice, video 18, 395.
- Germanica fœdera 8, 455. germana aula 15, 237. vocabula 29, 109. Tonantis progenies 101, 10. germanæ Hyades 28, 174. germanis consulibus 1, 6. germanos habuisse duces 1, 277.
- germani monitu 33, 277. cadaver 37, 103. germane Tonantis 35, 367.
- Germanus rediens amavit 21, 209. exul 8, 74. Germana Tethys 17, 50. Germani nec fata timent 15, 336. Germanorum paludes 24, 304. Germanis sponsa dabat 18, 379.
- germen patru 10, 39. germine pulcro 22, 239. alieno rubeant 36, 224. parvo 52, 15. germina algæ 8, 598. flores laxabant 20, 96. maturet 22, 465. celsa Tonantis 35, 76. inclyta veris 35, 132. nova frontis

INDEX

- frontis 33, 129. cara maris rubri 40, 14.
germinat frons discolor auro 24, 290.
geris in ore Roman 26, 506. **gerit** honores 20, 562. carmine digna 23, 6. pro me mundoque 28, 437. **geras** civem patremque 8, 294. ne quid futile infirmumque 22, 109. **gereret** pugnas 24, 141. civem 28, 59. **gessi** per praelia 7, 145. **pro-** cum 10, 32. *deam* 36, 417. **gessere** manu 1, 205. annos 28, 656. **gesserit** actus 15, 291. sub te factum 22, 154. **geritur** pro telo 78, 4. **geruntur** dum talia 35, 151. **gerenda** mente 21, 301.
gesta Punica 21, 380. **gestorum** series 21, 139. **gestis** pro talibus 18, 284.
gestabat te arcto amplexu 29, 96. **gestare** clipeum 36, 219. **tedas** 36, 407. **gestatum** te 26, 494.
gestu femineo 5, 345. *improba* species 10, 321.
Geryones triplex 3, 294. **Geryoni** tergemino 54, 2.
gesa deposuit 20, 250. **bina** tenens 22, 242.
Getæ fovere auxilio 15, 245. **pe-** pulere arcu 21, 111. **irrupere** 26, 279. **spes** exenta 26, 470. **Getarum** conjuratus 3, 319. **vestem** 5, 83. **agmina** cæsa 26, 33. **nomen** stirpemque 26, 99. **curia** 26, 481. **arma** 28, 123. **se-** creta 28, 236. **vis** extincta 28, 304. **rumore** 28, 532. **Getis** proderit 5, 235. **lugenda** hausimus 15, 37. **prostratis** 25, 6. **exegere** supplicium 26, 195. **se-** pandere 26, 215. **funesta** regio 28, 274. **sævis** 31, 89. **Geras** alloquitur 18, 242. **fortes** 26, 645. **euntes** dejecta cervice 28, 180. **conjuratos** 29, 236. **flavos** stravere 35, 65. **turbare** 37, 77.
Getica fronde 28, 647. **grandine** 33, 71. **Getici** plaustris 26, 247. **belli** 26, 380. 28, 384. **dii** 26, 528. **Geticæ** alæ 20, 176. **Geticam** necem 4, 12. **Getico** in Hæmo 1, 120. **sanguine** 7, 147. **triumpho** 28, 202. **Geticis** ca-
tervis 5, 36. **plaustris** 8, 53. **po-** pularibus 20, 274. **acervis** 21, 186. **bellis** 28, 490. **pruinis** 40, 15. **Geticas** catervas 3, 316. 77, 9. **fauces** 26, 30.
Getulus, vid. *Gæt*.
Giganteis furiis 28, 186. **Gigan-** teos triumphos 33, 152. **humeros** 37, 71.
Gigas laborat 35, 159. **Gigantum** vesana acies 36, 196. **tergora** 36, 339. **Gigantas** domitura tela 8, 534. **pendentes** rupe 28, 45.
gignit materies 33, 60. **genuit** fetu sinistro 3, 30. **genuisse** Jo- vem 101, 51. **nil** majus 50, 44. **genitura** (*terra*) nefas 37, 4. **genitus** nunc qui semper eras 98, 2. **genitum** divina forte 36, 61.
Gir Aethiopum amnis 21, 251.
Gildon domitus 15, 10. **rapuit** 15, 66. **Gildo** prostratus 21, 269. **cumularet** opes 15, 90. **tenet** Libyam 15, 113. **condonat** ha- benas 15, 279. **ausus** contendere 15, 335. **decernet** 15, 383. **do-** leat 15, 410. **ruit** 18, 505. **mo-** verat populos 21, 249. **Gildo-** nis ad usum 15, 86. **Numidæ** erunt 15, 93. **salus** 15, 238. **opi-** ma 15, 343. **perfidiam** 18, 399. **fugam** 19, 70. **furias** 28, 105. **Gildoni** me rape 15, 145. **secun-** da fui 15, 153. **Gildonem** ab- ducere 15, 144. **domitura** ma- nus 15, 427. **petamus** 15, 489. **Gildone** fuso 21, 4. **perempto** 22, 258.
Girrhæus domitor ferarum 47, 21.
glacialis lerne 8, 33. **glaciali** fri- gore 101, 125. **glaciale** fretum 21, 176. **sibilet** anguis 22, 458. **glacialia** terga 26, 338.
glacies durescit 33, 166. **defensa** gelu *ib.* **Alpina** coërcet 35, 176. **Rheni** 36, 321. **asperrima** durat 37, 24. **fit** parte lapis 56, 1. **liquefacta** 57, 6. **Alpina** 58, 1. **pretiosa** *ib.* **informis** 62, 3. **glaci-** em in fulvam 3, 168. **glacie** damnabitur 1, 170. **in** Ripæa 7, 150. **hærentes** fluvios 8, 347. **alligat** 20, 165. **curvatas** silvas 21, 128. **constringat** 26, 60. **labente**

INDEX

- labente 26, 346. nivali hispidus 33, 70. soluta 47, 25.
- gladio tremendum 28, 177. gladium siccum 5, 234. gladiis me eripe 5, 146. paratis 8, 85. petitus 22, 83. abolere pudorem 26, 563. gladios minaces 10, 192. tristes obtundat 17, 167. inter tot 20, 139. flexos in falcein curvent 21, 223. cognatos strinxit 21, 322.
- glande relicta 33, 30. glandes spargere funda 7, 50. frangunt 36, 45.
- glauca lumina 1, 214. coma 40, 40. terga 49, 36. glaucæ olivæ 20, 271. glauco gremio 33, 104. glaucis foliis Minervæ 22, 228. glaucos amictus 28, 167.
- Glaucus canitiem ligat 10, 158. Glaucum biformem 36, 12.
- gleba sitiens 15, 151. faveret frugibus 17, 179. glebis redolentibus 10, 92. glebas rore marirat 35, 89.
- gliscere periculum 20, 393.
- globus locios apporter an hostes 26, 457. septimus (luna) 35, 298. globo telluris 26, 236. lunari 35, 298. globum Lunæ ingreditur 7, 164. auctorem 44, 73. marimoreum 62, 1. globos hostiles 21, 103.
- glomerat cavernas 33, 170. glomerantur in unum 3, 28. apes cominotæ 5, 461. heri 19, 29. sæcula 22, 447.
- gloria fusa 1, 32. contigit 1, 275. lætior 3, 339. quondam terrarum 7, 175. victura feretur 8, 316. secura 17, 62. vitæ transmissæ 17, 141. æqui 20, 205. insignis edendi 20, 328. Martis resplendet 21, 16. levis 22, 246. patefecit portas 24, 34. ardua vexit 26, 12. oris jactantior splendet 26, 587. cædis dubitanda 28, 115. verior 28, 403. maxima rerum 29, 49. sublimis 33, 283. montis aper 34, 36. matris 35, 36. sedendi concessa 36, 15. non æqua laborum 101, 63. magna salve 49, 68. vetus illustrat 50, 39.
- Gnosfos conscia tauri 54, 8.
- Gorgonos colla 35, 26. ora 35, 205.
- Gorgone cum rigida 3, 280. rota velat 24, 168. vilsa 26, 542. cum rutila 37, 92.
- Gorgoneo gelu 37, 112. Gorgoneis venenis 8, 37. hydris 35, 225.
- Gortynia spicula 8, 527. testa 28, 634. vestis 35, 33. cornua 45, 36.
- gossypium 1, 179.
- graditur paralyticus 99, 17. gradereris alte 21, 47.
- Gradivus horrendus 1, 120. agebat turmas 3, 350. repetebat 20, 103. rediens victor 22, 368. fundator 26, 599. Gradivi flammam nocentem 7, 167. Gradi vo servit 19, 61. Gradivum arcete 10, 190. Gradive nec te pudeat 8, 14.
- gradus tardi 15, 21. tot fati intulit 17, 60. tremulos hasta regit 26, 483. obstat 29, 200. nit ille per cunctos 31, 66. accelerant 50, 6. gradum citasset 28, 510. gradu alto 10, 321. ancipiti 11, 23. pleno 26, 559. discreto 28, 635. gradibus circi 28, 614.
- Græcia prodita 5, 187. fessa respiret 8, 473. vindex 15, 484. infedit portus 20, 246. ægra 21, 184.
- Græca vetustas 1, 198.
- Graji hoc memorant 29, 15. Grajorum artes obscuras 17, 84. populis 42, 3.
- Graji vates 20, 497. Graja vetustas 8, 398. oppida 15, 268. ad castra 28, 474. Thalia 42, 14. Grajo amictu 20, 250. Grajos libros 10, 233. procures 20, 136. amnes 26, 515. Grajas ruinas 8, 460.
- graminis Itali 26, 147. gramine crispo densatur 1, 216. letali pollens 3, 151. restituit puerum 26, 445. Tiberino 28, 183. pavit equos 34, 12. æterno vestitos campos 36, 231. luxuriat 49, 20. tristi pocula mista 49, 98. gramina ignota novercis 15, 174. Argea 29, 191. per densa 31, 3. roseida 35, 104. aluerunt 70, 5. per gramina tendit 35, 37.
- gramineus cespes 1, 114. gramineo

INDEX

- neo velamine 44, 75. gramineum cubile 29, 93.
 grammatici irati 74, 6.
 grandesceret sponte seges 36, 24.
 grandia diligit 18, 360.
 grandinis *saxa* creentur 17, 109.
 ritu 26, 174. lapidosos ictus 26, 240. grandine tundat 22, 464.
 Getica concretus 33, 71.
 grates persolvere dignas 1, 75. agit 22, 186.
 Gratia flores elige 10, 202. terna 29, 88. triplex nexa 31, 9.
 gratia sermonum 36, 205. defloruit 39, 23. nulla figura 62, 4.
 diffluit 40, 23. simplex 8, 273.
 rudis 8, 589. frena resolvit 10, 331. suadet 17, 213. oris defloruit 18, 76. transcurrit in prolem 22, 51. doni geminatur 22, 156. languebat 24, 47. publica se fudit 24, 187. formæ teritur 29, 225.
 gratantur senes 28, 549.
 gratuler exentum 22, 310.
 gratus terror 100, 4. grati belli 26, 622. grata munera 20, 319.
 superbia matris 36, 416. gratissima tellus 33, 192. *Latona* 37, 126.
 gravidis uvis 22, 467.
 gravis auxilio 20, 512. alloquio 36, 287. gravem luce Titana 35, 50. graves humeros velat 1, 224. gravior morum 18, 350.
 natu 26, 485. graviora cadunt in medium 33, 250.
 gravitas seni contingat 10, 326. plena pudoris 17, 247.
 gravat umbra lacus infernos 5, 456. cuncta furore 20, 398.
 gravatus desidia vinoque 5, 485.
 gravata pondere 36, 351. gravato pondere 101, 112. gravatum diem 33, 161. gravatos cinctum artus 18, 301.
 gremium Thetyos 8, 596. *servile* pacis 15, 51. in gremium recepit 24, 150. sub gremio fulta urna 28, 168. gremio Thetyos mergatur 36, 319. fovi 1, 144. suscepi 3, 93. alto sopire labores 5, 385.
 genitoris amico 7, 129. immortalium dearum 8, 160. in tuo cre-
 vi 10, 42. natum removit 10, 122. in tuo consumpta ætas 18, 67. in pacis 20, 97. profert 22, 339. purpureo fotum 28, 67. antri 31, 2. pudico matris detraxit 31, 124. glauco complectitur 33, 104. solatur infantes 35, 47. prestat 36, 163. gremiis *redolentibus* 29, 87.
 gressus caligine figunt 20, 525. venerata dearum æquora 20, 125. remove profani 33, 4. succidui titubant 36, 153. molitur 36, 438. rudis tentasti 101, 69. firmat 99, 14. gressum junxere comites 35, 10. deducunt 51, 13. gressu humili comitatur 3, 36. recto 7, 39. humano invius mons 10, 50. mentito 20, 182. divino 33, 229. æquali tendit 35, 37.
 grex aureus 22, 450. gregem servare 18, 134. greges sponte rubebunt 3, 386. ducis 34, 38. gregibus meis promissi 40, 38.
 Gruthungus rura excolet 20, 196. *Gruthungi* ausi Danubium tranare 8, 623. legio Romana 20, 576. Gruthungorum fata 8, 635. *Gruthungis* mistis 20, 153. Gruthungos desertores 20, 399.
 grues moturæ bella 15, 475. germina maris legunt 40, 13.
 grypha jugalem 28, 30. gryphes pondera fulva ferunt 40, 8.
 gubernaculis orba puppis 28, 139.
 gubernes imperium 22, 71.
 gurgēs corruptior ævi 22, 116. opacus 49, 41. gurgitis sani 17, 236. gurgite alto regnant 26, 333. sidereo 28, 178. cum Lethæo 35, 305. mutato 35, 351. attollens vultum 39, 57. de Castalio 81, 1. piceo 3, 121. septeno 3, 185. natali 7, 176. facili 8, 463. diverso 17, 52. puro 20, 263. simili 21, 253. sub liquido 35, 116.
 guttura grandia corripis 101, 57. corripens 101, 95.
 gyro tuto 5, 126. terribili 35, 24. gyros in varios 28, 633.

INDEX

H

- H**abena ligat 17, 200. temperat 17, 202. porrigit se *ib.* re-
tentat *ib.* *habena* flammigeræ
solis 1, 1. rerum 10, 308. so-
lis 15, 153. ignarus sonipes 15,
439. habenis Pegaseis 3, 263.
gaudia solvantur 10, 200. no-
tis *imponit* 17, 13. pressis 20, 107.
regi 20, 544. mutatis 26, 119.
Stilichonis 26, 426. solis 28, 193.
vagis rinatur 35, 168. adductis
44, 48. longis discurrat 51, 5.
habenas errantes 5, 211. rerum
7, 83. æquoreas alni 8, 422.
Bellerophontas 8, 560. austra-
les 15, 279. suscepit *quatuor* 17,
198. *refusas* temone *ib.* subli-
mes rerum flectebat 19, 1. cessit
21, 67. sensit 21, 150. flectebat 26,
594. summas rerum susciperet
29, 111. ferales comprime 35,
272. reduces detorsit 36, 242.
auroræ regat 37, 33.
- h**abet hunc pontus, hunc Alpes 8,
93. hinc patrem 12, 26. habent
Nilum 28, 86. habent cælum
36, 182. habet securus 36,
303. habuisse (*munera*) deos
scelos fas 40, 32. habendo plus
fitiens 22, 111.
- h**abiles remis (*fluvii*) 26, 338.
truncos 36, 361.
- h**abitare sinus virgineos 98, 5. ha-
bitata nullis colonis tellus 5, 40.
habitanda viris temperies 33,
261.
- h**abitus turpes 3, 325. patricios
8, 6. quos vidimus 8, 565.
vestros sumunt 18, 461. indige-
nas sumunt 28, 8. habitum in-
signem Latii 5, 84. *quo* jungi-
tur aulæ curia 17, 257. Dianæ
36, 216. quo mollis amas, pone
101, 18. habitu hoc 28, 179.
Gabinō 28, 594.
- H**adriacas undas 5, 39.
- H**amus, vid. *Aem.*
- h**æreo hoc prorsus in uno 76, 8.
hæret currus 8, 16. immobilis
Terminus 20, 292. suspensa Ce-
res 36, 260. hærent attoniti
26, 371. itagna lacu 49, 51. hæ-
reat in arvis 18, 433. hærebat huc
usque minatus 3, 268. hære-
rent flumina 101, 67. hæsit au-
ribus arrectis 1, 210. oculis 3,
138. *Delos* 8, 133. illis regio-
nibus 20, 249. Ladon 21, 186.
libido avaritiæ 26, 226. tena-
cius 28, 77. objice fluvii 28,
484. *hæfere* piacula 20, 9. te-
la medullis 31, 145. fessa visce-
ra infecunda 33, 124. equi 35,
194. *lacrimæ* 36, 151. hæserat
auspiciis 24, 128. hærebunt ma-
culæ 8, 312. hæreere alloquiis
29, 139. vapores nequeunt 36,
398. hæsisse locis munitis 7, 91.
hærens cruribus 17, 322. *hæ-
rentes* glacie fluvios 8, 348.
- h**æres occupat 3, 192. sceptri mi-
litisque 5, 163. *fulminis* 6, 13.
nominis successi 10, 39. mo-
rientibus instat 15, 165. ne desit
fascibus 17, 336. castratus 20,
550. novus 28, 76. tertius Sa-
turni 35, 167. tui 44, 101. hæ-
redem relinqui 18, 215. hæredi-
bus geminis 22, 94.
- Haliacmon*, vid. *Al.*
- h**alitus creber recurrit 1, 118.
- h**alant juga floribus 31, 103. Ze-
phyris flores 35, 288.
- H**alys altus rubet 5, 32. lustrat
7, 70. *scribat* 18, 434. turbi-
dus 70, 6. Halyn poturus 20,
251.
- h**amis voluptatum 22, 138. curvis
frenari 46, 13.
- H**annibal proximus urbi 15, 83.
alter concidit 23, 22. ferus 26,
386. Hannibali tremendas to-
gas 18, 463. Hannibalem se-
nem 26, 149. contra 26, 154.
Hannibale antiquo sævior 23,
22.
- H**arpyias truces 26, 22. rapaces
26, 28.
- h**aruspex exploret 18, 13.
- h**asta posita 4, 19. *vendit* opes re-
fixas 8, 498. in Threicia 8, 525.
regit gradus 26, 483. surgens
per nubila 35, 24. instar habet
silvæ *ib.* torta 35, 199. non
uritur 37, 93. Achillea 39, 46.
sub hasta venire 18, 210. hastæ
animantur 10, 188. præmissæ
20, 174. veteres incant 49, 38.

INDEX

- in hastam porrigitur cornus 1, 122. hastam admittet 11, 15. plenam trahit rubiginis 15, 25. adamante gravem 20, 166. reponit 35, 144. hastis nixa juvenus 15, 426. *hastas* fraternas 5, 162. *undantes* anguibus purpureis 5, 177. repulit turbine 7, 95.
- hastilibus* imbrem fustum 21, 352. confanguineis 45, 24.
- hauriat* Istrum 3, 184. *hauriret* flumina 2, 3. *haurirent* terram ac stagna radii 8, 64. *hausi* galeis Padum 20, 532. *hausit* praecepta 7, 60. *sensibus* 17, 193. *cruorem* 18, 483. *hausimus* flenda Suevis 15, 38. *hauferit* cruorem 5, 406. *hanferat* ignes virginis 10, 1. *insidias* 18, 80. *opes* 26, 86. *haurire* bipennibus Hebrum 20, 414. *haustura* virum ore profundo 36, 267.
- haustu* immitis 49, 31.
- hebetat* caligine sensus 22, 133.
- Hebrus* pigrior torpuit 34, 18. *percurritur* 5, 290. *extulit* cornua 20, 165. *Hebri* spumantis 3, 332. *aquis* 28, 108. *cum* fonte 37, 69. *Hebro* teste 21, 22. 26, 524. *Hebrum* splendoribus ferit 1, 123. *Odrysium* 7, 147. *haurire* bipennibus 20, 414.
- Hecaerge* metuenda feris 20, 253. *prompta* 24, 308.
- Hecate* ternas variata figuras 35, 15. *Hecaten* citavi 3, 155.
- Hector* tractus rotis 21, 98.
- Hectoreis* manibus 39, 13.
- hedera* stringitur æculus 14, 19. *crinali* florens 33, 17. *hederae* ligant 24, 366. *serpunt* 35, 111. *hederas* viribus intorquens 22, 263. *hederis* victricibus 8, 609. *virentem* Cocyton 35, 352.
- Helenen* damnas 29, 148.
- Heliadum* rami 28, 165.
- Helice* torva mirerur 17, 298.
- Helicon* felix 17, 272. *hunc* genuit 35, 134. *Heliconis* toto regno 40, 19. *princeps* 74, 13. *Helicon*a defensum pandite 4, 1. *Helicone* notior domus 17, 278.
- Heliconia* mella 29, 10. *Nais* 55, 1.
- Hellepontiæ* signis 18, 256.
- Henna* parens florum 35, 72. *tua* flores protulit 35, 289. *gemuit* mugitibus 35, 8. *Hennæ* roseis convallibus 36, 85.
- Hennæa* rura 36, 221. *Hennæa* Cereri 33, 122.
- herba* mollis panditur 3, 211. *audax* 49, 22. *herbæ* surgunt 1, 116. *per* herbam reptares 29, 89. *herbarum* funestarum potestas 3, 151. *herbis* pallentes thalami 1, 211. *immortalibus* 10, 158. *herbas* medicas 7, 62. *Pæonias* 20, 12. *per* ter senas Itali graminis 26, 147. *arentes* eligit 44, 42. *in* herbas turgēt humus 35, 90. *permanat* lutor 36, 238. *herbis* Circæis 22, 134. 26, 441. *irriguis* 22, 469. *dira* fugantibus 28, 327. *electis* 35, 127.
- herbida* velamina 5, 109.
- herboso* de vertice 35, 71.
- Herculis* ora 3, 79. *gloria* 8, 132. *arcu* 18, 332. *actus* 34, 29. *Herculi* negatum cingulum 11, 38. *Hercule* sustentante polum 21, 143.
- Herculeus* sudor 53, 4. *Hercules* cervice 34, 47. *Herculei* nominis urbem 5, 292. *lacerti* 17, 301. *aratri* 49, 25. *Herculeo* rogo 7, 115. *in* ore 26, 377. *Herculeum* finem 7, 208. *Herculeam* cohortem 15, 418. *Herculeis* lacertis 26, 438. *Herculeos* actus 3, 284. *Herculeas* palæstras 29, 121. *aves* 45, 5.
- Hercyniæ* silvæ 8, 451. 21, 228. 26, 330.
- heres*, vid. *hæ*.
- herilis* urna 1, 213. *herile* nomen 18, 478. *herilem* dei vultum 44, 93. *heriles* sonos 8, 66. *toros* 12, 3. *casus* 36, 248.
- Hermus* flueret Eunuchis 18, 214. *Nysæo* palmite felix 20, 172. *mutatus* palluit in pretium 24, 228. *quas* alit 35, 68. *Hermi* pretiosa ripa 1, 53. *fontem* 24, 232. *Hermum* exhauserit 1, 103.
- heri* innumeri 19, 29. *heros* Eutropii 18, 33.

Hesperia

INDEX

- primus 29, 193. hunc mihi præponit 30, 6. pratorum 35, 128. nec confusus 36, 9. flammeus oris 36, 89. virginitatis 36, 280. nullus telluris 37, 19. igneus 44, 17. armati viduatur 101, 113. Phæbeus 49, 4. Siculus 50, 42. auctus 58, 5. floris 94, 2. honoris auctor 8, 579. proprii jactator 24, 26. honori procerum 28, 556. honorem talem respueres 22, 180. defendis, quem fugis 22, 281. sublimem instituit 22, 325. honore prolabente 22, 283. æterno veris 29, 7. minor 35, 38. matris 40, 23. divino coli 50, 2. honores ambitos a principe vendit 3, 180. assiduos explevit 17, 58. comitatur 17, 243. summos invasit 18, 156. suos inferet 18, 479. maculat 20, 561. invidit 22, 232. magnos calcet 24, 109. armorum 28, 639. commissos gessit 29, 194. veteres testor 101, 9. honorum caupo 18, 198. portus 22, 314. socium 28, 66. tabulas 31, 85.
- Honoriades** parvus 10, 341. sorores 29, 131.
- Honorius** aderit 3, 372. visus 7, 180. absens juratur 8, 447. sentit arcum 10, 118. nutrit ignes 10, 258. formosus 14, 37. prosternit hostem 15, 206. ostrofusus 15, 327. decernit 15, 382. major auctor 15, 499. clipeo hoc munitus 22, 62. Istri proculcat colla 28, 648. pater 29, 96.
- honoratus** dies 1, 261.
- hora** omni 22, 399. nulla cessabitur 36, 317.
- Horæ** te scribent in floribus 1, 278. ubera prima dabant 29, 78.
- horret** animus 15, 7. fasces 43, 4. apex capitis 83, 1. horrebat Ganges 3, 293. horrebant corpora setis 101, 109. horruit te Atlas 34, 46. Orion 35, 191. horrere situ 36, 37.
- horrescit** parens 101, 45. quem nunc horrescis amabis 31, 138.
- horrea** complerent 15, 55. mirantur 18, 408. ditescant 22, 396.
- horribilis** metus 1, 78.
- horridior** Scythis 11, 25.
- horrificant** mantes 26, 250.
- horrisonis** dictis 3, 85.
- horror** exsanguis 5, 130. igneus 10, 191. nominis 15, 384. notus 18, 512. sibi factorum conscius 20, 503. præviis 26, 294. servilis 26, 372. concutit præcordia *ib.* facer 28, 33. Martius 35, 146. quis progenitis 36, 307. metuendus emicat 46, 19. animosus 50, 13. horrorem præberet 18, 122.
- hortator** avus 15, 368.
- hortatur** ministros 3, 341. cornipedem 21, 357. natos in prælia 37, 13. hortantes deos 26, 544. hortati Superi nunquam certius 8, 171.
- hortis** Hesperidum 21, 251. hortos croceis rorantes ignibus 22, 467. suos vinci 35, 80.
- Hofius** armatur 20, 446. satelles 20, 559. *Hofio* subnixæ 20, 346.
- hospes** utitur regionibus 24, 155. Epidaurius 24, 171. bonos 28, 651. mobilis 52, 6. hospite cæso 18, 160. magno 26, 356.
- hostia** cecidit 18, 162.
- hostilis** fiducia 21, 343. hostile nihil metuens 22, 187.
- hostis** gaudet 18, 242. turpior 18, 501. quærendus 20, 151. callidus 26, 613. medius 28, 456. ripis munitior 28, 481. hosti cauto 7, 90. gravius 15, 388. per hostem medicina contigit 39, 48. quod in hostem respuit 15, 277. hostem impellens 1, 73. carum sibi non abnuat 5, 72. perculit 15, 16. comunem 15, 205. muniri robore 22, 96. aspice 26, 77. dejecerit 26, 164. casurum 26, 259. præstructum 26, 286. suspensum rapturi 28, 568. in securum 35, 163. imbellem prosternis 101, 96. hoste propinquo 5, 171. nullo circumdatus 15, 100. detecto 15, 248. fuso 24, 73. socius suspectior 28, 309. ab uno 34, 40. hostes in *fidem* 5, 133. confertos 17, 195. sic punire solent 20, 219. mittit 20, 574. armis vincit

INDEX

- cit 22, 45. *Europæ Libyæque* 28, 104. *animo subjugat* 28, 249. *in æthera protulit* 37, 5. *ad depellendos* 37, 102. *hostibus fraternis* 15, 312. *instantibus* 36, 421. *pepercit* 39, 20. *hucusque minatus hærebat* 3, 267. *humani mundi* 44, 10. *humanum modum* 24, 40. *humectat Cinyps* 21, 251. *Lucifer agros* 35, 121. *humectant frenâ* 33, 181. *humentes noctis equos* 15, 213. *humentibus antris* 36, 5. *oculis* 28, 266. *humeris vectura curules* 8, 13. *ægris* 15, 23. *subegi terras pontumque* 15, 114. *puerilibus* 26, 495. *fulcite molem* 26, 572. *ex humeris dependet amictus* 38, 1. *humeros acclines* 1, 115. *graves velat* 1, 224. *objeceris* 3, 274. *Dianæ* 10, 270. *habiles armis* 22, 365. *latos palla tegit* 28, 166. *fortes* 28, 562. *astra tuos lustrarunt* 34, 48. *Giganteos* 37, 71. *humescant imbris Hædi* 15, 497. *humida semita* 35, 100. *limina* 44, 4. *regia* 1, 265. *flaminarum regio* 49, 17. *humilis gressus* 3, 36. *humilem metum* 26, 53. *humili nihil asperius* 18, 181. *sub iudice* 21, 362. *humiles prædas* 22, 22. *trepidant* 24, 105. *respice* 39, 33. *humor defluat* 20, 16. *late pervius* 35, 115. *subrepat crinibus* 36, 251. *malus exuberat* 49, 95. *opacus* 59, 4. *humores madidos rapit* 47, 34. *humus sensit* 20, 171. *turget in herbas* 35, 90. *humo vix ima tolluntur alæ* 44, 40. *humum hanc tenebo* 26, 531. *crine verris* 29, 225. *fulcatam fecundat* 33, 186. *sterilem* 49, 19. *Hunorum opem laturus* 3, 321. *(descriptio) ib. Hunnis turpibus* 3, 270. *hyacinthi cæcula* 8, 588. *rupe* 10, 89. *hyacinthis renidentes galeas* 22, 90. *Hyacinthe, te mærens* 35, 131. *Hyas nimbofa* 15, 497. *Hyades germanæ* 28, 174. *Hybla fertilis* 35, 80. *Hyblæus senex* 28, 260. *Hyblæum thymum* 35, 125. *Hyblæos favos* 14, 8. *Hydaspes pondus tribuit* 8, 601. *famulus ditavit* 17, 29. *odoratus* 35, 82. *facibus lucebit* 36, 325. *condet lucem* 41, 13. *Hydaspem turbet* 1, 80. *auriferum* 5, 243. *Hydaspes gemmis* 7, 4. *hydra virens* 3, 290. *cæsa* 8, 254. *hydræ vis* 3, 296. *crescere non profuit* 34, 41. *hydram serpentibus armes* 101, 40. *hydruum innexuit pedibus* 15, 469. *hydri epulentur cædibus* 3, 362. *morientes* 17, 169. *hydros obstantes reppulit* 3, 42. *pestebat* 20, 111. *torvos circumlinit auro* 22, 137. *hydri fontibus crinita* 33, 39. *Gorgoneis* 35, 225. *Hymen ni prohiberet* 10, 312. *festus* 40, 2. *Hymenæos intonat* 35, 230. *Hymenæon poscit* 31, 29. *Hymenæus quantus feretur* 8, 649. *felix strepuit* 9, 21. *Cythereia sub iuga adegit* 29, 120. *vix hæc* 31, 99. *cælo canendus* 36, 410. *Hymenæum poscit Amores* 31, 30. *Musa genitum* 31, 31. *Hymenæe faces elige* 10, 202. *Hypanin fasces cinxere* 28, 337. *Hyperborei soli* 40, 8. *Hyperboreo sidere* 5, 240. *Hyperboreis pruinis* 24, 256. *Hyperboreas undas* 7, 56. *avar* 28, 26. *Hyperionio de semine* 35, 44. *Hypographa quid?* 41, 23. *Hyrcana bellua* 3, 227. *matre* 36, 263. *Hyrceanas opes* 7, 55. *Hystrix cognitus* 45, 4.

I N D E X

- Illyricum quid comprehendit?* 5, 201.
- Illyrici litoris* 7, 119. *Illyrico orbī* 17, 202. *Illyricis damnis* 5, 201, 15, 453. *stragibus* 20, 111. *tributis* 22, 207. *equitatibus* 29, 62. *Illyricos sinus* 1, 60. *fines* 5, 161. *Illyricas per urbes* 28, 92.
- imago inolevit vitiis* 5, 505. *pallida* 18, 122. *vivida Martis* 26, 468. *me lusit* 27, 21. *peregrina juris* 28, 7. *vernans tori regalis* 29, 93. *lucis extrema* 36, 444. *pelagi* 49, 27. *imagine certa dignantur somnos* 22, 217. *sub pugnae laetae* 28, 638. *vitreae formae* 36, 268.
- imbellem Orontem* 5, 35. *Rhenum* 21, 20. *imbelles epulas* 7, 80. *ad signa ministros* 8, 338.
- imber decolor, nasci* 20, 41. *flammeus decidit* 28, 342. *imbrem hastilibus fustum* 21, 352. *imbre largior* 1, 43. *prærupto* 22, 462. *peregrina pars* 44, 34. *circumfuso* 47, 26. *imbri assiduo noctem foedaverit* 28, 538. *imbres densos collegerat Notus* 8, 173. *optantur* 24, 56. *auratos* 24, 225. *largos rosarum* 31, 118. *colligit* 35, 309. *serenos* 47, 5. *imbribus frons manat* 1, 223. *largis ora madescunt* 36, 311. *totis bruma rigeret* 101, 66.
- imbriferam noctem* 74, 3.
- imbuunt quicquid sol* 8, 389. *imbutam flammis iram* 8, 242.
- imitatur zonas Olympi* 24, 135. *imitari mores humanos* 28, 514. *imitata viros terrigenas* 35, 167.
- immane tropæum* 10, 117. *immanibus stimulis* 15, 349. *immanius hydri* 3, 89.
- immemor propriae salutis* 28, 468. *natae* 36, 98. *uterus* 36, 427.
- immenso principe rerum* 8, 23.
- immergere truncis plantas* 7, 76. *imnerta cruore* 1, 111. *immersum fibris nefas* 18, 13.
- immeritas pinnae* 36, 139.
- imminet ultor* 3, 370.
- immitis tactu & haustu* 49, 31.
- immittere fluvios ripis* 3, 64. *iratum populis fratrem* 15, 141.
- immobilis hæret Terminus* 20, 292.
- immoritur arboris trunco* 18, 118.
- immortales Molossi* 24, 293. *immortalibus herbis* 10, 158.
- immota argumenta* 20, 77. *moratur* 36, 194.
- iminunis clade* 22, 201. *sit regio nulla* 33, 223. *rivus* 60, 1. *immunes oculi nube soporis* 21, 310. *immunia leti oppida* 35, 358.
- impacata quies pelagi* 3, 71.
- impar moribus* 3, 297. *pugnae* 8, 365. *tristibus* 26, 117.
- impatiens sui* 3, 32. *remeare leo* 5, 253. *vomeris* 15, 150.
- impavidus sui horror* 50, 14.
- impedit axem serpentibus* 35, 161. *vis improba ferri* 36, 110.
- impellis chordas* 101, 17. *impellit totis viribus* 36, 379. *impulit cunctantem querelis* 28, 360. *timor* 28, 449. *ensem* 33, 208. *dies fluctus* 35, 1. *cuspi de montes* 35, 182. *impulerit me rumor* 39, 7. *impellere causae poterunt* 20, 154. *impellens viribus hostem* 1, 73. *impellitur aestu* 5, 114. *impulsi plausibus collēs* 1, 176.
- impendet mihi letum* 15, 102. *impudentia non vitant* 20, 499.
- impendit amorem pignoribus* 29, 112. *impendere iactus* 45, 31. *impensi Decii* 18, 451. *impensa mariti fati femina* 26, 439.
- impensas profundas* 24, 224.
- imperfecto rigore* 56, 3.
- imperiosa fames* 3, 31. *quies* 17, 241. *imperiator Gelonis* 11, 3.
- imperium sanguine quaesitum, sanguine servatum* 5, 50. *contexit* 5, 52. *revelli juvat* 5, 206. *sero datum* 7, 87. *recepit currus* 8, 69. *refluum commodat* 15, 283. *sequatur remos* 15, 463. *aestimatur* 16, 18. *sumsit te* 17, 49. *perdidit* 19, 22. *lacerum* 21, 283. *gubernes* 22, 72. *fundit in omnes* 24, 137. *legesque Jovi placerent* 28, 150. *a suis sedibus errat* 28, 408. *sufferre tyranni* 101, 85. *imperii*

INDEX

- incestus* amor prædæ 3, 221. *incesto* seni 8, 315. *incestis* Titani-
bus 33, 66. *incestos* somnos 15,
446.
inchoat ore 1, 235. *vias* 36, 406.
incidunt sæcula 26, 266.
incipere torquere laborem 1, 268.
incitat undas 28, 458. *incitet* ar-
dor 22, 266.
inclamante Christo 99, 11.
inclementia maris 26, 210. *cæli*
28, 445. *diræ* formæ 33, 82.
inclinat jubar leo 5, 255. *pate-
ram* 21, 62. *canitiem* 22, 443.
populo regale culmen 28, 64.
faces 36, 442. *inclinant* silvas
33, 206.
includit pascua gyro 5, 126. *in-
clusa* ira 3, 44. *hiatu* 36, 102.
inclusum utero 95, 7.
incoctum metallum 33, 241.
incola ferebat 28, 287. *messes* mi-
rabitur 33, 198. *terræne* maris-
ne? 36, 431. *Rubiconis* 43, 2.
incomitatus ferar 5, 167. *adit* ri-
pas 8, 444.
incomtæ pulchræque tamen 24,
245. *incomtos* ramos 36, 77.
inconcussa sacraria 8, 256.
inconfusos recursus 28, 623.
inconsultus ne quid agas 22, 108.
inconsulti recessus, 28, 29.
increpat Nymphas 36, 5. *his* vo-
cibus omnes 36, 292.
inculta sæcula 22, 198.
incumbit studiis 17, 65. *incum-
bunt* patribus Naïdes 36, 16.
dracones 101, 30. *incumbat*
Auster 29, 203. *incumberet* Au-
stro 24, 71. *aura* 100, 5. *incu-
buit* flamma salictis 39, 38. *in-
cumbere* Bithynis 20, 467. *in-
cumbens* ferro 29, 153.
incurfu unius tremuit 21, 216.
incude Sicala 7, 192. *incudes*
streperent 22, 176. *incudibus*
gemunt 20, 71.
incusare querelis falsis 28, 429.
incustodita domus 36, 146. *incu-
stoditam* ripam 26, 429.
indagine immensa 5, 376.
indecores torpebimus 3, 58. *ex-
pensæ* 22, 145.
indefessa comes 28, 600.
India metas intulit 15, 456. *te-
ditet* 18, 225. *pingitur* 18, 357.
levat æquore solem 29, 52. *spa-
tiosior* redditur 39, 19.
indicio fuit 24, 96. *Dolonis* 28,
472. *natæ* repertæ 36, 52. *in-
dicia* dispersa viarum 36, 441.
indicit bellum 3, 69. *mores* fe-
veros 29, 128. *indicat* numerus
defectum 17, 130. *indixit* hiems
hostem 15, 16.
indictum tacitumque relinqui
49, 9.
indigenas habitus 28, 8. *nimbos*
33, 161. *fluvios* 1, 254.
indigesta comas 31, 28.
Indigetes mœrent 15, 131.
indignari verentur 3, 258. *indi-
gnantes* vestigia arenas 36, 385.
indignata regi 1, 27.
indignum partu timorem 101,
52.
indiscreta feris vita 36, 45.
indocilis flecti 33, 69. *rerum* 52,
9. *indociles* coinas 35, 31.
indoluit genitrix 20, 287.
indolis magnæ vestigia 8, 374. *in-
dole* cruda 7, 43.
indomitus Mayors 4, 17. *indomi-
tum* nihil pio 8, 100. *solibus*
rigorem 58, 1. *indomitam* ar-
tem 46, 1. *indomitas* lenibat
18, 84.
indulgentia veris 10, 55.
indulget spatio 10, 249. *indulge-
re* aspectum 36, 302. *indulgere*
desidiis 1, 152. *dies* theatri
20, 87. *indulgentem* dapibus
22, 144.
induit sese annus auspiciis regali-
bus 8, 1. *annos* moribus 24,
121. *parvum* triumphis 28, 68.
hospes honos annum 28, 651.
rosas splendore 35, 92. *pampi-
nus* ulmos 35, 111. *indue* men-
te patrem 7, 157. *induat* te
messibus 1, 274. *indueret* flo-
ribus 21, 87. *induitur* habitum
Dianæ 36, 217. *induta* sinus
carbascos 20, 183. *indutos* cha-
lybein equites 28, 569.
Indum bibissent 20, 102.
Indus niger 1, 170. 21, 158. *ebur*
dabit 7, 211. *fœdera* peteret
28, 415. *scrutatur* 48, 15. *In-
dorum* stagna 5, 242. *spoliis*
10, 217. *Indos* proterat cuspide
3, 374. *per* extremos 8, 257.
adstrin-

INDEX

- adstringunt Mænala 8, 609.
trepidus 15, 20. trans Indus
44, 2. ab Indis se prodatur Ze-
phyrus 26, 58. Indis ab colo-
ratis 20, 331. tela vibrantibus
21, 262. domitis 24, 62. ni-
gris 52, 17.
Indus lapis 8, 585. odor 44, 98.
Indis amnibus 24, 319.
industria ornatur 17, 263. follers
31, 92. vitæ 45, 44. audax
68, 11.
inemtus favor 28, 607. inemta
salus 49, 70. inemtas dapes
3, 206.
ini primus 8, 344.
inermis dextra 1, 28. plus egit
21, 17. necavit serpentes 101,
64. inermi limite 22, 186.
iners fuga 3, 268. turba 22, 79.
inertes somnos 7, 41.
inertia pignus erat 18, 420. pro-
bitatis nomen subit 20, 207.
nutrit 20, 580. surgat divitiis
22, 130.
inexhaustus motus 1, 2.
inexpertum opus 18, 165.
infamat montes 15, 513.
infans ambitus signis augustior 8,
151. tibi creditus 10, 41. de-
gener 15, 193. ore ferens pa-
trem 22, 347. infantem com-
misit alendum 28, 583. infan-
tes anhelos 35, 47. infantum
novi vultus 20, 42.
infantia linguæ 29, 103.
infaulto lumine 33, 40.
infecunda viscera 33, 125.
inferiis gens tota datur 21, 104.
inferias dedit tumulis 8, 96.
inferior Junone 36, 418.
inferni raptoris 33, 1. inferno or-
bi 35, 361. infernæ sorores 3,
27.
infert se mœnibus 17, 124. infer-
ret signa 23, 10. intrulit iram
paci 8, 114. signa Oceano 29,
41. damna 50, 45. intulerit
Pœnus 24, 103. intulerat fene-
stram 28, 534. inferre minas
3, 306.
infestare pecus 36, 167.
infecit radios 3, 130. infecerat
ira oculos 26, 585. pudor igni
genas 31, 41. nox ignes ocu-
lorum 36, 87. infecta noris 1,
215. ostro 1, 264. infecto cz-
lo 3, 301.
infida mens 18, 129.
infir Jupiter 37, 52.
inflammaret amorem 7, 51. in-
flaminata manus pretio 21, 293.
inflexit soceros 40, 45. inflectere
sensus humanos 8, 300. infle-
ctere pœnis nostris 28, 276. in-
flexo cornu 33, 228.
inflare buxos 36, 130. inflatus
anhelat 18, 259.
infortunat arcibus pristina ætas 24,
124.
informat equos 28, 522. informa-
tura labori tēdas 36, 331.
infractis cornibus 21, 221.
infremuit vox 5, 385. partibus
cedentibus 8, 112.
infundit animo virus 20, 188.
fœdera 48, 40.
ingeminat crimen 3, 181. splendo-
re diem 7, 136. flores 36, 222.
ingeminant noctes timorem 36,
70. ingeminant miracula 26,
21.
ingemuit Rhamnusia 26, 637. quis
non? 18, 146.
ingeniosa egestas 36, 31.
ingenium immane scelerum 5, 142.
Veneris 19, 60. mobile 22, 40.
atrox se non dejicit 28, 229.
fluat 41, 9. quod vos vinxit?
57, 3. ingenii docta facultas 8,
516. fluctus 17, 63. ingenio
robur 10, 315. quidlibet subigit
18, 367. geminantur vera 20,
471. variæ canes 24, 298. mi-
nuit favorem 25, 11. rapido
prævenit 3, 110. loci 33, 140.
pectinis 35, 41. utitur 46, 9.
loquax timor 26, 227. ingeniis
paruit campus 17, 162. teneris
20, 180. felicibus 22, 127. ho-
minum florescite 22, 457. tuis
28, 493.
ingentia pereunt brevibus fatiis 5,
49. facta 24, 38. ingentibus
animis 26, 584.
ingerit truculentos urfis 5, 483.
nobis maritum 15, 193. jubar
herbis 22, 469. Venus campos
36, 221. ingerat obseſſo probra
28, 243. ingesta sopori facies
36, 81. ingesto luctu 39, 32.
ingestum respuit 31, 77.
inglo-

INDEX

- inglorius confumis 3, 141. suppo-
 suit armos 15, 1364. eat 26,
 78.
 ingluviem profundam 20, 333.
 ingrati non subiturus onus 42, 12.
ingratum iter 20, 191.
 ingredior turbam 101, 7. ingre-
 derere decorus 28, 372.
 ingressus fortunatos 28, 269.
 ingrueret bellica nubes 29, 197.
 inguinis reliquum 18, 280.
 inhonorus populus 15, 99.
 inhorruit nemus 1, 125.
 inhospita faxa Cynthi 8, 137. faxa
 Cyrni 26, 218.
 iniecit faucibus 36, 394.
 iniquus mons 5, 34. iniquos pre-
 mit 26, 512.
 injuria felix 8, 618. cresceret 18,
 119. fit ducibus 18, 475. atrox
 26, 390.
 injustæ manus pectora tundunt
 36, 129.
 injusta recidat 17, 98. largiri 22,
 104.
 innatat lænæ 10, 164.
 innata rabies 3, 48.
 innectit moras 3, 315. innectunt
 colla catenis 22, 374. innexuit
 pedibus hydrum 15, 469. *athe-*
ra limo 20, 493. hamis 22, 138.
 innectite colla lacertis 35, 369.
 innectere retia lustris 35, 241.
 fraudes 101, 36. innectens te
 membris nudis 29, 88. inne-
 xus arundine comas 28, 378.
 innexis ramis 36, 534.
 innocuus apex 8, 194. *innocua*
navis 26, 12. aves 35, 349.
 innoxia bruma 36, 223.
 innumeras hominum catervas 1, 44.
 innupta Minerva 1, 84. mater
 95, 8.
 inoccidui Triones 37, 11. inocci-
 duos ignes 36, 401.
 inoffensum omen 28, 14. inoffen-
 sam vocem 17, 217. inoffensus
 visus 35, 116.
 inolevit vitiis 5, 505. penitus to-
 tis medullis 28, 78.
 inopinus utrumque perculit 8, 102.
 inopino tramite 5, 29.
 inops semper quicumque cupit 3,
 200. pecudum 5, 40. exiguae
 telluris 5, 452. nullus adeo
 18, 227.

- inquinat omnes 18, 484.
 infania vulgi cadat 17, 248.
 Infanos montes 15, 513.
 insanæ quadrigæ 8, 63. insani
 fremitus 3, 75. *insanum* pro-
 clamat 18, 318.
 inscribitur aër 15, 478. *inscripta*
facies 20, 344. *inscripti* nomen
 dentes 24, 348.
 inserit se omnibus actis 22, 32.
 inseret honores 18, 480. *insere*
te choreis 10, 337. *inserta ga-*
lea oscula 29, 216.
 inserpere murmur arenis 33, 256.
insedit Græcia portus 20, 246. cer-
 vice 24, 351.
 insidiis flectetur 3, 115. frustra
 tentatis 15, 393. circumdedit
 28, 300. insidias bilingues 15,
 285. hauserat 18, 80. retegunt
 22, 214. Superum 36, 200. pel-
 licis 101, 47.
insidiator oberrat 22, 120.
 insidiosa murinura 22, 49.
 insignia nostra timeant 1, 162.
 Romana 18, 461. trabearum 22,
 218. famæ 26, 107. insignibus
 raptis 8, 83. propriis 10, 327.
insignia unde habeant illa galearum
& scutorum ornamenta laciniosa?
 5, 356.
 insignibat acu 33, 247.
 insiliit campo 3, 349.
 insinuanda labris animisque litera
 41, 22.
insipiens non noverat 10, 4.
 insistere fontem 101, 5. institit sol
 medio axi 36, 234.
 insolitæ tigres 24, 369.
 insomnis Pharius 80, 2. insomnes
 curæ 3, 38.
 insomnia videt 19, 39.
 insonuit verbere signa 28, 625.
 insons spiritus 98, 27.
 insopitis tractibus 26, 22. insopi-
 tos ignes 36, 401.
 inspectis altris 8, 146.
instabilem Symplegada 20, 30. in-
 stabiles Symplegades 3, 173.
 deos 5, 441.
 instar tropæi 24, 97. habet silvæ
 hasta 35, 25.
 instaurat rates 15, 417. instauras-
 set pugnam 26, 597. instaurare
 vias 1, 10. dapes necare 36,
 216.

insti-

INDEX

- instigat euntes dictis* 26, 559.
institor imperii 18, 198.
instituit honorem 22, 325. sic il-
 lum parentis pietas 28, 554.
instat causis fallacibus 3, 238. mihi
 cum querelis 36, 33. quod in-
 stat, serum creditur 20, 53. in-
 stitit sol medio axi 36, 234.
instrepat dentibus 17, 223.
instruit patientia 22, 106. bello-
 que viæque 26, 551. arma 28,
 217. instruxit nova membra per
 labores 7, 42. instructa legione
 26, 596.
insudant tonsis 24, 364.
insueta dabis 1, 159.
insula amica 1, 189. procumbens
 in Tibri 1, 226. tremebat 3,
 292. figurat se in speciem plan-
 tæ 15, 508. læta choris 19, 63.
 Tiberina 24, 173. latrat flucti-
 bus 31, 61. fundo vellitur 33,
 156. tremefacta nutat 36, 236.
 deferit æquor 37, 63. summotæ
 recessu ingenti 86, 2.
insultat mihi iustitia 3, 56. insultet
 jugulo 38, 22. insultant gen-
 tes 20, 564. profugo 28, 199.
 insultaret Maurus 21, 383. in-
 sultate mihi 36, 328. insultare
 jacenti 8, 111.
inesset nullus rector 3, 2.
insuperabile rerum caput 15, 459.
intactus vitio rigor 1, 41. inta-
 ctam crimine 20, 128.
integer equitum catervis 28, 285.
intemerata itagna 33, 112. inteme-
 ratorum fratrum 22, 87.
intendit ad oscula turres 33, 211.
 intendunt spicula 31, 20. in-
 tendere populis letum 3, 88.
 thalamis carmen 8, 650. inten-
 to cornu 35, 206.
intercisa dies 1, 172.
interceptum volatum 26, 265. in-
 terceptas artes 36, 156.
intereunt mentes 8, 234.
interficat ternas animas 37, 82.
interfluit urbes 1, 227.
interfusa Styx 33, 23.
interjacet tellus 5, 39. Oceanum
 21, 215.
interior plaga 21, 250.
interitum fratris 37, 104.
interlabentibus annis 15, 346.
interlucet seges 18, 116.
interluit æquore montes 33, 143.
intermicat Plaustro rara Arctos 1,
 26. aurum squamis 33, 183.
internigrantibus spatiis 45, 14.
interpres malus rerum metus 26,
 262. interprete casu 26, 556.
interrupisse labores 4, 15.
interferit arma 26, 397.
interstrepis urbes 36, 103. inter-
 strepat Nereus 5, 303.
intervalla comæ deserta 18, 115.
interviret semita 35, 100.
intexit lilia violis 35, 129. *intex-
 tus* nebrida gemmis 8, 606.
 Phaëthon 28, 167. *intexta Ta-
 gum Hispania* 22, 229. *intexti
 vitibus antri* 31, 2.
intonat Augustum Echo 28, 617.
 Hymenæos 35, 230. *intonat vox*
 14, 35. *digito* 17, 317. *intonuit
 clipeo* 20, 162.
intorquens vitibus ederas 22, 263.
intremuit Germania 7, 17. Simois
 21, 264.
intrepidum ferri 7, 31.
intrat sacras fores 5, 143. *passu
 superbior* 10, 98. *major in al-
 tum* 49, 30. *intrantem pontum*
 15, 225.
intuitu avaro 3, 165.
intumescat auro Tagus 12, 32. in-
 tumuit levantibus alte rebus 1,
 40. *virtus* 5, 183. *si quid pie-
 tas* 36, 296.
invadis trepidum 101, 94. in-
 vadit muros 3, 137. *pernix
 utramque* 36, 376. *invadunt
 opes* 5, 30. *invaderet Alpes* 26,
 283. *invaserit ædes* 20, 512.
invasere saltus 35, 124. *invade
 fines* 33, 218. *invadere astra* 3,
 62. *partem* 5, 160. *cuspidem
 Mauros* 15, 351.
invexerat otia 33, 275. *invehitur
 templum* 44, 91.
inveniam dum pignus 36, 319. in-
 veniens animo 21, 301. *inven-
 tum hinc reor* 45, 46. *inventis
 cibis utere* 8, 342.
inventor ferus scelerum 7, 102.
invertunt desuper calathos 31,
 117.
Invicti nomen probantes 15, 423.
invicti roboris 101, 12. *invicta do-
 nis vel armis pectora* 26, 131.
invictis fati 101, 36.

Fff

invideo

INDEX

- invideo* haud equidem 36, 27. *invidet* actis 18, 397. *æquor* votis 40, 56. *invideat* Hybla 35, 81. *invideant* claris 8, 291. *invidit* arenam cæsis 15, 398. *bonores* 22, 232.
invidiæ stimuli 3, 25. *minacis* cumulus 5, 249. *quis* dabitur color? 13, 11. *nil* licet 17, 165. *procellas* 18, 266. *finis* reliquit 24, 39. *furentis* mensura 24, 44. *rabies* 29, 231. *cognatæ* vulnera 36, 201. *tantumne* licebit? 39, 5. *invidiam* tulit 91, 4.
invida fortuna 5, 149. *aqua* 35, 336.
inviolabile concilium 24, 242.
inviolata capita 36, 370.
invisus plebi 24, 46. *inviso* in auro 3, 169.
invitat donis 22, 362. *invitant* novum sidus 7, 172. *ventrem* pretio 20, 329. *præmia* mores 22, 125. *ad* prata pecus 28, 200.
invito vultu 36, 128.
invius humano gressu mons 10, 50.
inultus flebis 20, 209. *inultam* te non patiemur 15, 204. *inultos* proturbet 20, 513.
inumbrat genas flos juvenilis 1, 69. *colla* 35, 26.
inundat sanguis venas 44, 66.
invocat Coros 47, 4. *invocet* deos 50, 10.
involvant vortice silvas 17, 238. *involverat* tenebris lumen hiems 8, 172. *involvite* Pelion Ossæ 8, 108.
Io Pæan 2, 11. *mater* 35, 267.
Jocasta peperit 18, 290.
jocandi sævitia 18, 24.
joco vano 18, 347. *insano* 19, 6. *jocis* permissis 14, 31. *seria* miscet 22, 165. *jocos* ad solitos 20, 357. *alternos* passus 28, 60.
Ionas attingit 20, 239.
Ionis in alga 7, 197. *unda* 17, 205. *Ionio* alto 47, 39. *mari* 74, 4. *Ionium* tegitur velis 8, 461. *sub* puppibus ibat 21, 174. *laxare* 26, 222. *domat* 32, 12. *Ionior* fluctus 28, 209. 35, 1. *Ionias* iras 33, 147.

- Ioviam* cohortem 15, 418.
ipse venit 26, 461. *ipsa* domus 52, 2.
ira tumidus flagrante 29, 135. *canis* terruit 34, 34. *turbidus* 37, 108. *fremens* 101, 35. *non* prodiga telorum 45, 29. *prodiga* lucris 26, 609. *immani* insecerat oculos 26, 585. *nobilis* 26, 376. *gravis* deum 26, 172. *Romana* se vindicat 24, 84. *canduit* 22, 82. *fulva* Leonis perit 1, 25. *inclusa* 3, 44. *non* invenit spatium 5, 415. *paterna* 6, 10. *rabie* succensa 8, 243. *stupefa* metum 8, 244. *duceris* 8, 259. *expulsa* 17, 221. *movet* 17, 224. *media* 18, 364. *nostra* dignabimur 18, 373. *dabit* pretium 19, 32. *reminiscitur* 20, 139. *magna* configitur 20, 358. *iusta* 20, 542. *minor* stetit consilio 21, 335. *furens* odium explet 26, 609. *quicquid* suggerit 78, 4. *iræ* impetus producit 38, 1. *undantes* spumis 3, 76. *durius* consulitur 8, 265. *faciles* flecti 10, 79. *pelagi* cælique obnititur 21, 290. *dictis* procacibus 28, 246. *iram* totam dispergit 36, 266. *meritam* repetens 28, 111. *paci* intulit 8, 114. *imbutam* flammis 8, 241. *avidam* nocendi præcipitemque sui 8, 242. *satiavimus* 15, 36. *accensam* 20, 349. *deponas* ocus quam moveas 22, 18. *iras* ultrices 7, 104. *patrias* in pignora contrulit 15, 393. *tantas* expiet 18, 19. *non* esse tentandas 26, 399. *Scythicas* unguibus exercere 31, 135. *in* timidas exarsit 33, 32. *respuit* Ionias 33, 147. *viles* despicit 35, 213. *tantas* movimus 35, 254. *meas* sentiat 37, 16. *Tonantis* 39, 39. *asperat* 48, 46.
iratum Booten 36, 225. *iratam* ægida 36, 60.
Iris prænuntia 37, 42. *uda* 60, 5.
Iris, *persona* 35, 100. *pluvias* denunciat 47, 4.
irradias artes 17, 85.
irremeabile iter 20, 406.
irrepere cadaver 18, 147.
irrevocandus error 26, 123.

irridens

I N D E X

irridens scopulos 28, 271.
 irrigat nectaris imbres 10, 102. ir-
 rigit Aegyptum 26, 57.
 irriguus sopor 27, 9. irriguæ ve-
 næ 1, 252.
 irrita Tempe 26, 181. preces fudi
 36, 218.
 irroras flatibus annum 35, 75. ir-
 rorat equos 36, 403. Enipeus
 37, 71. Nilus 47, 18.
 irrupit fores 15, 139. urbes 20,
 276. irrupere Getæ 26, 279.
 irrumperet locos campi 22, 378.
 irruat barbarus Alpes 77, 5. in
 cives potentia 39, 55. irrueret
 Rhodopen 8, 50.
 Isauros indomitos 18, 217.
 iste nec placidus 18, 190.
 Ister egit fluctus 8, 636. te vene-
 ratur 10, 277. vos tulisset 15,
 312. quas gentes alit 26, 569.
 Istri fontes 21, 215. pacator 24,
 13. patrii numen 26, 81. cornua
 26, 603. triumphari 28, 648.
 Istro triumphato 7, 25. ab Istro
 rediens 22, 367. Istrum tenta-
 bimus 1, 135. undantem 3, 184.
 monet 3, 308. Itantem sulcavi-
 mus rota 7, 150. ex sanguinem
 20, 165. exiit 20, 203. opa-
 cum 22, 199. transvecta 26, 170.
 vorat 26, 337. rapidum 26, 489.
 sævum debilitat 28, 220. tene-
 bant 28, 413. patrium 31, 127.
 gelidum tranaverit 77, 7.
 Isthmiaci litoris 8, 464. Isthiniaca
 pinu 3, 252.
 Isthmos duo connectens 26, 190.
 Italia detrusus 26, 79. ab Italia
 5, 307. Italiæ frena 1, 59. par-
 tibus 5, 103. oppida gaudent
 7, 121. gementis 15, 88. auri-
 bus 22, 304. per omne latus
 26, 156. gravis 26, 403. peti-
 tæ piget 26, 478. ad Urbem
 26, 547. temerata 26, 561. po-
 pulos 28, 289. nomen 28, 319.
 per omnes montes 31, 24. pars
 33, 141. commune decus 43, 1.
 Italiam regit 5, 154. subjectam
 furiis prædonis 8, 360. fovet
 cuspide 10, 120. micantem ur-
 bibus 17, 201. belliferam 18,
 430. ad potentem 20, 527. cir-
 cumsterit tempestas 26, 111. fu-
 giens 28, 143. ferit 36, 445.

Itala tellus 26, 646. Itali grami-
 nis 26, 147. Italiæ oræ 28, 182.
 gentes 80, 3. Italo fluctus 5, 221.
 litore 26, 125. Italiam arenam
 26, 589. Italis montibus 1, 254.
 ab oris 23, 1. Italos petenti 15,
 509. Italas in oras 15, 224.
 spes 28, 24.
 iter Phœbi permensus 7, 166. Stri-
 lichonis 58, 869. dignum curuli
 traxit 17, 18. paruit 20, 40. pa-
 rabant 20, 97. ingratum 20,
 191. irreineabile arripit 20, 406.
 fulmineum perstrinxit 21, 200.
 aperitur 22, 127. incertum
 Martis 22, 437. certum Tonan-
 tis ib. famosum vulgavit 26,
 285. huc usque datur 26, 548.
 anni venientis futurum 1, 158.
 longum permensus 3, 176. au-
 dit 5, 137. molitur 7, 68. te-
 nebris nox cæca repressit 26,
 354. turpe rerexit 28, 133. me-
 dium cæci 28, 412. differret 28,
 459. pandit 28, 478. scrutatur
 33, 173. vestit comitata seges
 33, 188. sub terris quærebat 35,
 157. regis adorant 44, 80. mo-
 bile torquet 9, 60. carpe 84,
 2. certum reditus tendere
 100, 8.
 iterare sororis nomen 36, 211.
 iterum sese induit 8, 1.
 Ithaco juncto 28, 471.
 Juba arx 8, 39. progenies 15, 332.
 juba lussit 73, 3. jubam Massylam
 34, 28. jubæ nitentes galeam
 arrexere 37, 79. cruentæ 1, 93.
 sanguinæ 2, 4. discussæ spar-
 guntur 8, 548. minaces 15, 364.
 jubarum nodos excutit 35, 212.
 jubas debellatas 3, 379. deco-
 ras 10, 291. aspergitur auro
 17, 286. subligat 22, 471. blan-
 das summisere 33, 210. jubis
 fidereis (rutilis) 3, 352. terga
 crescere sensit 7, 79. insigne 24,
 318. vento citatis 24, 336. cri-
 nita 36, 218. excussis 70, 10.
 jubar languet 1, 25. lunare 3,
 147. 26, 238. regale 5, 144.
 æstivum 7, 45. Idaliū 14, 1.
 ingerit herbis 22, 469. cæleste
 33, 45. arcanum radiant 4,
 17. abstrusum mundo claudat
 101, 126.
 Fff 2 jubes

I N D E X

- jubes optata 1, 164. *jābet* Hispanis 5, 155. signis 24, 85. *lāva* 51, 13. jubebat infanda 26, 377. jussere tubæ 26, 582. manus 49, 60. jubens clam timideque 20, 554. jussus furor 101, 30. jussi properant 21, 205. *jussum* ictum 8, 529.
- jucunda Martis 28, 624.
- Judæa venit in mercem 18, 220.
- Judaicis* velis 18, 357.
- judex cum pondere vergit 18, 208. dura sui mens 22, 221. timor 29, 211. judicis nigri 5, 459. error 8, 510. hæc 20, 72. noctæ 74, 14. se judice 3, 239. *pel-lito* 5, 85. sub diva 10, 63. eventu 15, 250. te frueretur 17, 55. sub *humili* 21, 362. populo 24, 100. ferro 26, 592. sub Senatu 28, 591. Augusto 29, 178. te 35, 303. iudicibus notis regimur 8, 491. somnia lites 27, 5.
- judicium poli 6, 2. virtutis erat 21, 74. cæleste 22, 209. de se haberi 24, 119. grave subis 25, 10. judicii te nunquam pigebit 10, 306. iudicio speculi 10, 107. pulcræ seriem, non sanguine 28, 419. nihil addi potest 31, 94. iudiciis *desudatis* 17, 12.
- judicat eunuchus 18, 231. congrua mundo 21, 90. id inter aulæ speciem 28, 559.
- jugalis nox 10, 45. jugalem grypha 28, 30. *coronam* 29, 184. noctem 40, 29. jugales (*folis*) 1, 4. rapidos 3, 343. ludunt 8, 17. cervi 24, 286. captos 28, 474. fessos proluis 29, 52. auriga vincit 31, 115. torvos temone ligat 33, 277. emeritos 35, 319. tardos non ire 36, 138. ducuntur ab axe 87, 5.
- jugera per Pæstana 10, 247. inferna 18, 454. novem campi 35, 339.
- jugulare minatur 3, 298.
- jugulum secuisse 19, 45. *Pallantis* 21, 97. in Scythiæ descendimus ense 26, 602. offert 28, 257. jugulo domini resperfus 8, 76. quo placabimus aras? 18, 20. insulter 39, 22. jugulis alternis lustrat 3, 83. civilibus 10, 329.
- jugum exitiale 5, 89. servitii 8, 260. triste cervicibus hæret 15, 155. sustinere 19, 48. inter utrumque 28, 519. jugi patiens orbis 20, 94. jugo laxatus herili 8, 614. sævo 28, 304. colla præberet 28, 382. materno colla dedere 50, 40. pateant colla 51, 6. sub juga venturi reges 3, 375. egi 22, 290. Romana redegit 24, 8. Cythereia adegit 29, 120. juga nudari cœpta pruinis 5, 102. Oetes 7, 114. prona 18, 353. *ferrea* 1, 81. ambulta 26, 24. floribus halant 31, 103. Actæa subeant 36, 54. jugis æquavere 1, 111. Alpinis permistis 8, 107. eburnis 8, 608. frondosis 26, 192. præruptis 26, 341. immanibus 28, 49. attrita colla 33, 13. laxatis 49, 88.
- Jugurthæ vincla 21, 371. 26, 128.
- Jugurtham immanem 15, 92.
- Jugurthinam pœnam 28, 381.
- Juleos Manes 28, 116.
- jungit connubia 22, 355. se propius setæ 46, 15. jungunt se geminæ 24, 253. jungebam leones 36, 424. jungeret me purpura 40, 52. *junxit* lapides ostro 8, 599. junxere currum 1, 77. Thyesten natæ 3, 84. me viro 20, 202. leto soporem 20, 437. gressum comites 35, 10. junget sese primis amoribus 11, 41. junge toros 10, 122. jungere differt quam pepigit 10, 21. *sensus* cum Stilichone 17, 161. junxisse cubile 31, 32. jungantur in unum 5, 516. juncta paludibus ora 21, 199. junctæ Veneri 36, 281. juncto senatu 1, 231. junctis fruitur 28, 601. junctos opibus 15, 313.
- Juno thure vocata 1, 196. stabat 15, 130. colitur 18, 325. sinu te recipit 33, 106. æmula 33, 136. nostra parens 35, 367. satiatur 36, 327. placabilis Orphei 40, 33. regia impedit 101, 22. Junonis aves 20, 330. profundæ thalamos 33, 3. numina 40, 26. Junone inferior 36, 418.
- Junonius volucer 35, 97. Junonia avis 28, 575.

Jupiter

INDEX

juvenis relinquam 15, 375. juveni
alumno 10, 44. parere 29, 201.
juvenem laniatum 26, 440. ju-
venes protervi 20, 326. exsul-
tant 28, 547. juvenum duorum
sanguine 8, 96. flammis 18,
90. in membris 50, 13. lumi-
na 50, 28.

juventa meliore 15, 208. luxu-
riante 22, 75. florente 28, 580.
juventæ florem 3, 140. primæ
cessere senes 17, 18. primæ flo-
re 22, 351. frena dedit 24, 120.
robur 26, 73. calidæ flamma
26, 498. juventam arte retar-
datam 18, 345. primam profe-

quar 21, 14. reparavit 22,
414.

Juventas petulans 10, 84.

juventus ignea 1, 155. emersura
effossi per operta soli 8, 331. pel-
lita 8, 466. stat circumfusa 15,
425. rudis 21, 315. vindex 26,
1501. vera 26, 467. cætera stat
36, 15.

juvat indulgere 1, 152. labor 24,
28. quid latuisse? 36, 290.
ire 101, 100. juvabat rabiem
101, 78. odium 100, 8. juvit
pereuntem 22, 251. ni juvisset
flumina sanguis 7, 101.

Ixion solvitur 35, 337. Ixiona sus-
pensum 35, 335.

L

Labefacta relligio 3, 15.

labes *superûm* 5, 498. labem
terfisse 22, 308.

labat ætate 3, 246. labantis im-
perii 26, 571.

labitur in somnos 5, 327. in via
plumbi 49, 56. labi percussum
vulnere 5, 65. pro labente ho-
nore 22, 283. lapsa ex æthere
1, 194. *lapsura* solo 24, 340.

labor conspicuus gratusque fere-
tur 8, 352. Romanus 18, 221.
longi ævi 18, 288. femineus 18,
336. juvat 24, 28. iste non spi-
culi poscit 24, 269. regna vexat
26, 67. assiduus lunæ 26, 233.
pervigil 26, 360. Pierius 29,
146. (*Stilichonis*) gessit honores
29, 194. divinus perit 36, 157.
illi telæ 36, 204. efficietne? 36,
434. scribendi 41, 3. humanus
45, 35. cautior 50, 18. meus
luditur 68, 4. laboris pretium
non vile 10, 142. labori duro
cessura nunquam mens 3, 326.
te redde 17, 140. nulli celsisse
22, 106. humano 28, 353. no-
ctivago 36, 331. laborem qua-
drifidum torquere 1, 268. nul-
lum sentire 24, 207. imperfe-
ctum deserit 33, 269. labores
longos 4, 15. mille ducum 5,
51. tantos explere 10, 255. ja-
ctantem 18, 103. vanos 20, 191.
decertatos 21, 21. cedant 21, 193.

solatur 22, 342. ostentare suos
24, 14. terræ pelagique 29, 26.
aulæ emensus 31, 66. caros
uteri 33, 194. laborum admo-
net veterum 28, 256. magno-
rum mercedem 28, 578. non æqua
gloria 101, 62.

laborat delere nomen gentis 3, 233.
superare 22, 44. studium 25, 13.
clipeum gestare 36, 219. clausus
Mulciber 36, 397. natura 44,
62. luna defectu 48, 2. labo-
ret numerosa falce Ceres 40, 41.
laborant cui stamina nostra 33,
56. laborent castra pro Latio
1, 137. laborantes aquas 17,
318.

labra non æquant rosæ 10, 265.
ligent animas 31, 132. labris
animam conciliantibus 14, 23.
relegens avenas 31, 36. Tanta-
leis 35, 336. *insinuanda* litera
41, 22. sitientibus relegens
61, 5.

lactis flumina 21, 85. lacte novo
tumuisse fontes 35, 352.

Lacænæ ténues 24, 300. Lacænas
famulas 20, 201. pulcras fasti-
dire 26, 630.

Lacedæmon armipotens 8, 508.
Lacedæmonis arces 5, 189. La-
cedæmona nudam 17, 156.

laceras vericulos 79, 2. laceres
ne meos versus 77, 214.

lacro

INDEX

- lacro vertice* 15, 137. *lacerum imperium* 21, 282. *laceris crinibus* 17, 169. *laceros crines* 37, 39. *laceras aures scabie* 18, 136. *comas* 36, 177.
- lacerti Herculei* 17, 301. *molles* 36, 95. *lacerto rudi* 8, 202. *dextro porrat* 35, 49. *lacertis excutit tela* 5, 228. *obnixis* 8, 569. *elabatur duris* 10, 139. *in vestrīs ruet* 15, 460. *Herculeis* 26, 438. *terrenis* 28, 190. *alternis* 35, 367. *centum* 36, 188. *folis corripit* 101, 94. *firmiss* 52, 19. *numero crescente* 21, 304. *lacertos niveos exserta* 1, 87. *planctu verberat* 35, 248. *galeæ implicat* 48, 34.
- laceffit clipeus Titana* 1, 94. *ore diro* 3, 356. *altra* 33, 162. *laccessunt radios solis* 24, 66. *superos* 37, 7. *libros Orpheos* 74, 11. *laceffit probris* 22, 83. *rescribe* 42, 17. *laceffitam Ausonia* 26, 289.
- Lachesis iungebat stamina dictis* 15, 203. *longæva* 20, 288. *rexit* 22, 335. *ferrea* 26, 55. *prima clamabat* 33, 54. *stamina rupit* 35, 354. *nullo discrimine lævit* 36, 411. *letali stamine damnet* 49, 93.
- Lacones gemini* 8, 206. *Ledæi* 15, 222. *Laconas Ledæos* 29, 108. *provexit in altra* 50, 37.
- lacrime rudes* 10, 80. *delicta levant* 20, 8. *quantæ cadebant?* 29, 214. *hæserunt* 36, 151. *lacrimarum fonte presso* 33, 86. *lacrims tantis solvet* 5, 91. *solutis* 5, 259. *refusis* 15, 127. *implet rugas* 19, 26. *largis* 20, 44. *maduere leones* 20, 303. *his illum adscribimus* 36, 419. *tot nullus finis?* 39, 2. *lacrims volvit* 5, 468. *simplices* 14, 4. *ineptas detergit* 18, 268. *moverunt* 18, 385. *protendo* 20, 592. *detergit* 35, 275. *dant matri responsa* 36, 294.
- lacrinnabile nomen* 22, 261. *lacrinnosa gaudia* 26, 407. *lacteus circulus* 28, 175. *lacunis propriis* 60, 3. *lacunas pingues repetunt* 49, 65. *lacus olei* 3, 384. *infernos* 5, 456.
- mellis* 21, 85. *argenti* 24, 238. *panditur* 35, 112. *pereunt* 101, 128. *cæculus panditur* 49, 28. 35, 113. *ingenti fusus spatio* *ib.* *lacum prætervolat* 26, 321. *Beccanum* 52, 18. *lacu stagna hærent* 49, 51.
- Ladon Parrhasius* 21, 185. *genuit* 24, 260.
- lædam carmina* 74, 6. *læderet occursum macies* 18, 123. *læsit dicto* 36, 284. *læsimus quemcunque deorum* 39, 22. *lædere mundum* 3, 87. *robore* 36, 355. *lædor Pothino* 18, 481. *læsa veneno tacito* 36, 250.
- lætitiâ maiore cadit* 18, 502. *lætitiæ causa* 22, 145. *causas* 31, 51. 10, 186.
- lætatur miles* 10, 187. *Pallanteus apex* 28, 643. *omnis* 35, 69. *pallida regio* 35, 326. *lætatus violasse* 26, 508. *lætandane lamenta?* 28, 397.
- lætus laborum* 8, 394. *læta periculis metior* 26, 211.
- læva sustinuisse* 50, 16. *iubet* 51, 13.
- Lais Ephyreia* 18, 90.
- lambit pedes* 1, 190. *flamma pruinæ* 33, 168. *fontes vestigia* 36, 253. *Orontes cupressus* 36, 373. *meretricis hiatus* 75, 7. *lambant vincla* 17, 170. *lambabant gramina fontes* 35, 104. *lamberet Arctos* 26, 66. *lambere cunnum* 76, 8. *lambente ora* 3, 96.
- lamenta nautica* 25, 272. *quisquamne lætanda putet?* 28, 397. *turbida* 35, 355.
- lamina flexilis animatur* 3, 358.
- lampade qua Ditem flexit Amor* 33, 26. *excepit fluctus* 36, 391.
- lanæ pondere leviores* 20, 398. *lanam niveam* 18, 276. *præbuerit* 20, 383.
- languet jubar* 1, 25. *stella* 44, 36. *languibat gratia* 24, 47. *languentem metum* 32, 10.
- languescunt prælia* 5, 99.
- languidus vulnere* 36, 62. *languida passu* 3, 136. *stella crine retuso* 8, 186.
- lanificæ artis* 20, 382. *lanigeræ silvæ* 1, 180. *lanigeri suis* 10, 187.

INDEX

- laniant corpora** 22, 313. **laniato** pectore 36, 405. **laniatum** juvenem 26, 440.
- lanugo** ridens 1, 70. per tua cum serpere cœperit ora 8, 643. **lanuginis** umbram 18, 343. **du-biam** umbram 31, 42. **lanugine** nondum vernabant vultus 8, 199.
- lance** pari rependens 48, 75. **lan-ces** in geminas 18, 209.
- Laodamia** sequens Phylacidem 29, 150.
- lapidosos** grandinis ictus 26, 240.
- lapis** Indus 8, 586. jam steterat pene 37, 98. cognomine Magnes 48, 9. decolor, obscurus, vilis *ib.* fit glacies 56, 2. est latex 60, 8. **lapides** junxit ostro 8, 599. suus ardor agit 48, 56.
- lapidum** hiemes 18, 4. **fletus** 20, 43. vario igne 22, 92.
- lapsus** ancipites 21, 142. meliore volatu consequitur 31, 134. **lapsu** uno 1, 103. graviore ruant 3, 23. non prono 3, 159. alterno 20, 26. tacito 22, 430. tacito defluxit 31, 40. sereno 33, 13. gemino 37, 8. vago dispersus 47, 15.
- laquearia** tergunt 22, 277. **fulta** auro 26, 223.
- laqueis** innexa 24, 322. **clausum** 26, 475. exuta 51, 16.
- lare** in proprium 24, 127. alium esse 28, 40. cum lare vulcani 37, 86. lare contempto 43, 8.
- lares** privatos 10, 257. desertos 26, 620. **Clarios** 33, 136.
- laribus** pellit 3, 191. in **Augu-stis** 20, 63. vix salutatis 21, 118. se-juncta potestas 28, 407. patriis 28, 603. **Augustis** 29, 39. in-fidis 33, 138.
- largitur** honores 28, 639. **Amy-clas** 33, 135. largire urbi adven-tum 22, 387. largiri facilis 17, 243. injusta 22, 105.
- largius** acto ferro 26, 122.
- largitor** opum, honorum 8, 118. nobilis undæ 49, 67.
- largi** auri 8, 500. largo vulnere satiatur 3, 353. die 10, 248. lar-gior imbre 1, 43.
- Larius** vestit litus oliva 26, 320. audit volucres 31, 106.
- lascivit** apex 35, 146.
- lascivæ** lembi 17, 339. **lascivo** meatu 35, 74. flatu 48, 33.
- lascivas** Nereidas 19, 68. **lasci-vis** sagittis 33, 226.
- lassat** Rhodopeia culmina 39, 37. **lassant** currus 21, 23. **araria** 22, 145. **lassato** arcu 1, 187.
- lassa** vestigia venti 3, 73. **carina** 3, 276. **fornace** 33, 241. **lassam** (arborem) fulciret 36, 352. **lassis** pontibus 17, 237.
- late** cum frena teneret Italiae 1, 59.
- latebræ** solitæ 28, 263. **apparent** 49, 41. **latebram** obscenam 26, 306. **latebras** per omnes intrat 8, 274. **monstri** 15, 362. **femineas** 18, 466. prodiderit 36, 118. rescierit 36, 207. **mortales** 101, 25. **mortis** adis 98, 22.
- latet** me 1, 136. **Mars** gravior sub pace 28, 307. te fama 10, 121. **latent** cauta 24, 320. **fastos** 22, 308. **lateat** jactura 18, 36. **lateant** sub palmite colles 40, 39. **latebant** campi 21, 172. **lateret** merfa natura 49, 33. **latuit** sub pectore 95, 12. **latuere** te An-niadæ 1, 8. me succi 3, 149. nec scopuli mari 37, 64. **latere** credit 20, 315. plebe vias, ma-tribus recta 24, 63. **latuisse** quid juvat? 36, 290. **latens** vile virtus 8, 222.
- latex** truditur 49, 14. **numen** ha-bebit 55, 3. **proditor** 58, 4. **mirus** 60, 7. in **laticem** solvi-tur 36, 251. **latices** revinctos 3, 168. **Castalios** 4, 7. 101, 4. **refugi** 5, 509. **Arethusæi** 35, 60.
- Latium** floret 21, 18. **refulsit** 26, 374. tibi quærebat 28, 89. in **Latium** migrat 17, 94. **Latii** ha-birum 5, 84. **soboles** 8, 578. **majestas** 20, 130. in **prædam** 26, 30. **umbram** 26, 198. **clade** 26, 364. **Latio** forti 18, 432. **Africa** servit 21, 18. **indignum** 21, 295. **servisse** 24, 92. **adlis** 24, 212. **ornent** annum 24, 264. **relieto** 26, 297. **rectorem** fo-vens 28, 94. **discedere** jussus 28, 131. **præsidium** non deesset 28, 351. **contendere** 15, 335. **subtrahimus** 20, 599. **pro La-tio** 26, 583. **castra** laborent 1, 137.
- Latia

I N D E X

Latia ditione 3, 292. toga 8, 15.
Latiae tubæ 1, 198. *securæ* 7, 6.
vires 15, 44. *aulæ* 28, 22. *togæ* 42, 14. *Latii* cultus 22, 366.
Latio sanguine 28, 396. *Latium*
in ævum 8, 400. *jus* 15, 454.
Latius fastis 18, 151. ab armis
20, 237. *pilis* 21, 353. *oris* 26,
141. *triumphis* 28, 507. *Ca-*
mœnis 29, 15. *rebus* 29, 63.
tropæis 35, 178. *Latios* in ritus
8, 487. *libros* 10, 232. *fastos*
17, 267. *Latias* *securæ* 18, 465.
portas 24, 34.
Latoïdas efferat 101, 61.
Latona candida 1, 184. *Triviam*
monet 10, 236. *colitur* 18, 325.
poscit *nurum* 33, 137. *refer* 36,
306. *gratissima* fudit 37, 125.
Latona gementi 37, 123.
Latonia *visa* 5, 420. *Delos* 8, 133.
faveat 17, 292. *quæ* pariter *sil-*
vis *dominæ* & *altris* 24, 238.
colligit *dentes* 24, 346. *juve-*
nem reddidit 26, 441. *virgo*
29, 122. *furta* 33, 106. *com-*
pescuit *arcum* 35, 233.
latrat *fluctibus* *insula* 31, 61. *Thetis*
33, 148. *pars* 38, 448. *latran-*
tes *circum* *juga* *ibant* 24, 294.
latrantibus *bellis* 20, 486.
latratum *triplicem* *compescuit* 33,
85. *latratu* *vigili* 18, 135.
latronum *caterva* 20, 307.
latus *dextrum* *nuda* 1, 87. *per*
utrumque 1, 161. *altum* *non*
mucrone *trajecerat* 7, 103. *an-*
cillæ *terigisse* 18, 86. *australe*
20, 242. *per* *omne* *Italiæ* 26,
156. *quo* *jungitur* *Hesperia*
Rhætia 26, 340. *geminum* 28,
289. *in* *dextrum* *lævumque* 33,
156. *præbuit* 34, 26. *Pelori*
36, 255. *adstringi* 71, 5. *in*
longum *producta* *insula* 85, 3.
in *latus* *allisis* *clipeis* 28, 627.
lateris *fulcator* *opaci* 35, 340.
lateri *præficitur* 17, 43. *hære-*
bat 23, 11. *laterum* *arcus* 20,
361.
lavacris *splendere* 20, 410.
laudator *Homerus* 29, 141.
laudo *pallidus* *omnia* 74, 17. *lau-*
dant *inventæ* 3, 117. *tempora*
28, 549. *laudavit* *eques* 23, 14.

laudato *sanguine* 26, 593. *lau-*
danda *petisti* 8, 370.
lavas *Phrygios* *leones* 15, 119. *tau-*
ros 54, 3. *lavant* *Nymphæ* 22,
346. *lavit* *vulnera* *nati* 28, 172.
lavere *comas* 26, 184. *laverit*
ora 55, 3. *lavanti* *alumnæ* 18,
107.
laurea *communis* *velaret* *currus* 7,
130. *accessit* *patri* 8, 622. *præ-*
venit *rumorem* *belli* 15, 13. *Mau-*
rusia 15, 344. *piratica* 18, 503.
servilis *ib.* *successit* 21, 5. *belli*
28, 384. *laurearum* *plena* *do-*
mus 12, 23.
laurigerum *currum* 24, 21. *lauri-*
geros *triumphos* 7, 12. *lauri-*
geras *securæ* 8, 14.
laurus *minor* *assurgit* 10, 245. *ve-*
terum *hæc* *revocavit* *adorea* 21,
384. *Martia* 23, 20. *pares* *cer-*
tarent 24, 16. *ditior* *spoliis* *ib.*
discrepat 28, 28. *suas* *reviresce-*
re *juber* 28, 38. *vocibus* *acta* *ve-*
nit 34, 24. *venturi* *præscia* 35,
107. *luco* *dilectior* *omni* 36,
75. *Delphica* *te* *stringat* 37, 34.
lauro *velati* 10, 299. *galeas* *ve-*
lati 22, 375. *molli* *exurus* 101,
19. *laurum* *piam* *servavit* *vi-*
ctis 24, 213. *polluit* *ib.* *ambi-*
rent *fulmina* 28, 355. *lauros*
Massylas *annexuit* 8, 25. *fati-*
dicæ 24, 59. *bellorum* 28, 120.
prætendis *avitas* 29, 44. *gerens*
101, 7.
laus *digna* 11, 4. *nulla* *potest* *esse*
tibi 17, 216. *ibi* *nulla* *ducum*
28, 342. *laudis* *nil* *indiga* *vir-*
tus 17, 4. *sedes* 28, 386. *ince-*
ræ *fructum* 28, 404. *tantæ* *cer-*
tamina 28, 491. *mens* *conscia*
28, 593. *laudi* *canendæ* 24, 266.
summæ *dederit* 50, 43. *laudem*
vox *nulla* *capit* 24, 133. *cum*
crimine *pensat* 28, 115. *belli*
subit 29, 227. *laude* *qua* *te* *di-*
gnum *feram* 3, 273. *lucis* *fru-*
ctus *non* *pretiosior* *fuit* 21, 94.
cum *parva* *relinqui* 21, 325. *vi-*
rorum *censeri* 29, 66. *laudes*
transgressus *avitas* 8, 41. *inter*
proprias 18, 312. *vel* *maribus*
nimiæ 20, 80. *armatæ* 22, 1. *cu-*
mulant 22, 190. *obstreperet*
24, 37. *sufficiant* 26, 14. *redeunt*

INDEX

- in semina causæ 29, 35. in tuas emicat turba 101, 99. laudum semina 7, 59. undis obruimur 21, 139. laudibus innumeris 21, 24. exordia pandit 29, 35. nihil addi ultra potest 31, 93.
- laxat** dextram levibus studiis 35, 144. in otia curas 48, 23. laxet fontes 3, 197. fastus 10, 198. laxabant germina flores 20, 96. laxavit viam 5, 24. murmura in vocem 20, 254. postes 22, 444. dolor suspiria frenosque 36, 180. laxaverat Alpes 1, 74. laxare frena 3, 63. Ioniam 26, 222. laxatur machina cæli 7, 169. laxantur carceribus 35, 184. laxato Averno 18, 450. laxatis portis 22, 193. jugis 49, 88.
- laxas** genas 18, 258.
- Lazarus** resurgit 99, 11.
- leæna** percussa jaculo 3, 226. *leæne* cæruleæ 10, 163. uterum 17, 303. leænas fulvas animo transgressa 36, 98.
- Lechæi** claustra 26, 190.
- lectissimus** orbi sanguis 31, 60.
- lectus** jugalis 18, 67. lecti portitor 99, 18. lecto fulgente 22, 343.
- Leda** mallet 11, 6.
- Ledæa** progenies 8, 207. **Ledæi** *Lacones* 15, 222. **Ledæis** astris fulgentior 1, 240. **Ledæos** *Laconas* 29, 108.
- legati** responsa verentur 8, 517. undique properant 22, 184.
- legio** *disjuncta* 5, 257. *discolor* 8, 7. ab Augusto dicta 15, 422. dignissima 18, 256. Romana 20, 576. prætentâ Britannis 26, 416. Saxona frenat 31, 90. legione instructa 26, 596. legionibus iret felix tessera 21, 330. vexat urbem 24, 219.
- legitimo** jussu 26, 539. legitimam regni umbram 21, 273.
- legis** talia facta 29, 159. *legit* mutua virtus 28, 418. **Hymenæum** 31, 31. legimus te scribentem 17, 253. legunt mala 31, 15. prima sub luce 36, 232. ore germina 40, 14. legas quæ mox imitere 8, 397. legant hortatur 35, 119. legere torum 1, 202. **Ceraunia** nymphe 29, 78. le-
- gens litora 32, 6. **legentis** consilium 21, 77. legentes prata apes 29, 9. legitur plaga Illyrici litoris 7, 119. fastis 22, 244. legimur foro 25, 14. leguntur toto ex orbe 29, 65. legendus libris fastisque 17, 334.
- lembi** lascivæ 17, 330. **lembo** profugum 21, 358.
- Lemnius** hæc exiitruxit 10, 87. *au-*ctor 28, 572. **Lemnia** post vincula 36, 275. antra 72, 3.
- Lemnum** calentem eruit 37, 85.
- lena** pictura 10, 25. ministras succingit 18, 95.
- lenibat** jocis 18, 84. **lenire** dolorem 5, 87.
- lenis** Iacchus 33, 16. **lenior** alumnus ridet 1, 191.
- leno** tumidus 20, 84. **lenonis** opus 18, 78. **lenoni** thalamum committere 18, 130.
- lenonia** dextera 19, 61.
- lentescere** cornua cogunt 45, 37.
- lentandis** tonsis 17, 42.
- lentus** erat fons 28, 510. **lenta** silva 36, 368. **lenti** Mæandri 20, 291. **lentis** modis 101, 15.
- Leo** audax emicat 20, 377. cervo fugacior 20, 440. credit tela 20, 453. satelles 20, 559. **Leonis** nomen meruisse 20, 379. flatus 20, 432.
- Leo** fremat igne 22, 460. **Leonis** ira *fulva* perit 1, 25. **Leoni** ætivo 3, 365. 24, 208.
- Leones** animosi 15, 423.
- leo** impatiens remeare 5, 253. uberibus solitus pasci 7, 77. gaudens vulneribus sacris 11, 14. caudam retorquens 24, 358. immanior exit 26, 325. furiale incedit 26, 326. non cæli rediturus ad axes 34, 35. juvencam possedit 35, 210. **fulvus** 53, 1. **leonis** sævi incurfu 15, 358. **leonem** Cleonæum 3, 285. crescere 18, 389. immanem 101, 75. **leones** Phrygios 15, 119. 24, 170. 36, 424. perfossi 17, 299. maduere lacrimis 20, 303. ferro penetrare 21, 65. velamenta dabant 21, 259. eximios 24, 334. summisere jubar 33, 209. **sævum** fremant 35, 243. **Idæos** 35, 49. **torvi** prostrata relinquunt

INDEX

- 20, 544. reddita 22, 323. exstat 24, 114. Romana subacta 24, 194. reddita orbi 28, 121. *libertatem* daturus 18, 310. *perosus* horror servilis 26, 371. ulta 29, 157. reposcens 33, 173. comarum frenare 35, 150. libertate cum recenti 1, 140. reducta 7, 105. *pura* loquendi 22, 164. pulcra vigerent 26, 105. feroces 51, 15.
- libido* oritur 15, 167. decepta 18, 101. succisa 18, 191. ruit in vitium 20, 52. regnandi flagravat 20, 560. turpe suaderet 21, 166. prava 22, 139. avaritiæ hæsit 26, 225.
- libat* carnifices epulas 15, 177. pabula 44, 15. libabat oscula 29, 99. *libaverit* pœnam 5, 406. libare deis pateras 1, 247. *libantur* fœdere tuo primæ noctes 31, 55. libata seges 26, 162. *libatis* lymphis 28, 520.
- Libræ* geminæ confinia 3, 365. *libra* animi cunctantis 21, 75. *librat* vitamque famemque 15, 73. *pondera* 33, 176. *librant* suspensa silentia mentem 26, 457. *libravit* vires 15, 250. *libraverit* tellurem 3, 11. *libraverat* sese dubius orbis 8, 88. *libratur* orbis 24, 10. in ictum fraxinus 35, 226. *librantur* pennis 31, 16. librata machina 21, 144. librato saltu 17, 323. *pulsu* 8, 329.
- Libyas* temperat 17, 201.
- Libye* restabat 15, 63. *Libyen* coërcet 5, 154. *Libyæ* fines 3, 288. anhelantis 5, 41. incensas arenas 5, 241. adustæ 7, 53. æstus 8, 27. squalentis 8, 436. junximus *Europen* 15, 4. perustæ 15, 146. pars 17, 24. arenas 18, 32. rebellis 18, 408. ales 20, 310. post prælia 21, 7. regendæ 21, 272. defensor 24, 13. rectores 24, 100. alumnos 24, 280. flagrantibus oris 24, 333. hostes 28, 104. arva 28, 110. *Libyam* ardentem 7, 206. *dedere* 15, 52. tenet 15, 113. transfundit secum 15, 282. *receptam* 15, 334. defendite 15, 462. si mihi venti negabunt 15, 503. contra urbs fundata 15, 520. complere manipulis 21, 334. recepit 21, 378. recepi 22, 385. *mœstam* cogeret 23, 17. *ademptam* 24, 82. *receptam* 25, 5. *defensam* 28, 373. ferit 36, 445. in omnem 47, 15. post *Libyam* (*receptam*) 28, 429.
- Libyci* annes 24, 24. sinus 34, 45. *Libycæ* plagæ 40, 56. *Libyco* mari 23, 10. *Libyco* æquor 10, 132. bellum 21, 280. *Libycis* paludibus 20, 255. *tropæis* 29, 43. *Libyco*s tolerare vapores 1, 131. saltus 15, 356. *lætus* 24, 356. cruores 28, 620.
- licentior* turba 14, 31.
- licet* flere 5, 88. *liceat* cognoscere sortem 36, 298. certos habuisse dolores *ib.* quid *liceat* 8, 267. *liceret* quantum tibi 24, 96. *licuisset* si quid casibus 21, 366. *licebit* tantum invidiæ 39, 4.
- licentia* vitæ 1, 152. suadet luxum 8, 263. *illecebris* effrena favet *ib.* nullo contricta modo 10, 78. confusa 18, 499. effrena persultat 26, 369.
- lictor* ambiat tentoria 7, 5. a rure profectus 17, 9. miracula præbet 18, 309. horret 20, 521. Metus 22, 373. regius 28, 646. *lictori* cedunt aquilæ 8, 9. *licto*re contentus 24, 221.
- ligno* sudanti 10, 96. *ligna* cedere 18, 127. scindere 19, 7.
- ligones* exesos situ 22, 195. *Senonum* 24, 92. nullos patiære 33, 195.
- ligat* axe rotas 1, 81. quicquid ultima *Tethys* 5, 148. *saltus* venator 5, 376. ferro canem 18, 133. amicitias adamante 22, 39. *Janum* pax 22, 287. temone jugales 33, 278. me torpor 37, 100. dextram 46, 22. æquora margine 49, 44. membra flect 87, 7. *ligant* vela 15, 481. animos 18, 189. *liget* te zona 73, 11. *ligent* arte colla 17, 294. *labra* animas 31, 132. *ligatur* planities vitibus 20, 270.
- Ligures* campi 12, 6. dextra relinquuntur 15, 505. annes 28, 194. *Ligurum* populos 8, 567. terris 10, 180. *manibus* 17, 124. regione

INDEX

- gione 26, 554. ab finibus 28, 288. muris 28, 443.
- Ligus* prælatus 28, 363.
- ligustra* pallere 36, 240. *ligustris* corvo certante 18, 349. alba 35, 130.
- lilia* candentia nasci 29, 91. ac nives superat candor 31, 126. intexit violis 35, 128. decrefcere 36, 241.
- Lilybæa* brachia 33, 148.
- limen* antri 22, 441. regale 29, 131. per utrumque 33, 90. limine de uno 1, 233. a primo vitæ 7, 10. de sacro 10, 32. pellunt 18, 40. vitæque & lucis in ipfo 22, 64. *sub* primi cæli 24, 287. limina tetra 3, 27. privata 8, 3. lubrica jaspide furgunt 10, 91. Romæ 22, 224. ornet 24, 214. privata 28, 62. 29, 38. ad fraterna 29, 97. refpectans 29, 215. prætexere ramis 35, 321. linquere 36, 202. *humida* 44, 4. myrrhata 44, 96. frondentia myrto 48, 28. per Petri 77, 1. liminibus hæere potentum 21, 43.
- limes* medius flagrantis Olympi 15, 149. honefti 17, 96. aduftus fqualebat 33, 259. trahitur 59, 2. limite nullo difcernetur ager 3, 380. de Hefperio 8, 129. medio 8, 286. regni 21, 373. inermi 22, 186. de primo Phœbi 22, 302. arcano 35, 165. longinquo 49, 24.
- limo* implicitus 20, 442. *innexuit* æthera 20, 493.
- linea* damnet Phœben 17, 130.
- Lingonico* vomere 24, 94.
- lingua* virilis 51, 10. liberior folito 74, 8. parentis fallacis 75, 9. nati *ib.* linguæ modus 8, 516. opulentia victrix 17, 21. acer in abfentes 20, 380. opprobria 26, 522. infantia 29, 103. linguis trifulcis 3, 95. mutuis 14, 22. tantis diffona turba 21, 152. loquacibus 22, 409. variæ gentes 28, 69. centum nequeam perfringere 28, 436. foporatis 33, 281. trifidis 101, 34.
- liniger* facerdos 8, 573.
- liquerat* arma retro 28, 462. *lin-* que homines 3, 363. domos fratris 35, 220. linquere limina 36, 203. linquitur Hetruria læva 15, 506.
- in* lintres fregere nemus 8, 624. lintribus annem tranfvecti 21, 206.
- Lipare* fumofa 7, 196. turbatur 35, 174.
- liquefcant* cautes 49, 21.
- liquidus* Favonius 1, 272. fons 1, 223. liquidi fundi 49, 37. faxi 58, 5. liquidis patribus 36, 16. *liquidus* palæftras 17, 287. per genas 33, 271.
- linquitur* (Cyane) 36, 252.
- Liris* terens querceta Maricæ 1, 260.
- lites* femineas 18, 232. fomnia iudicibus 27, 5. fori pertulit 52, 8. litibus dubiis 8, 511. quodcunque recedit 17, 65.
- litandum* prodigio ipfo 18, 21.
- litoreo* muro 15, 519.
- littera ales* texitur 15, 478. confecit 19, 20. *noxia* furto 21, 293. improba 22, 146. vulgatura nefas 22, 295. tua 40, 43. crebra feftinet 41, 21. labris atque animis infinuanda meis *ib.* quando dabit vices? 42, 2.
- litus* extremum pandit 3, 123. veftit oliva 26, 319. litoris Britanni 8, 29. Iftthmiaci 8, 464. litore gemino 15, 55. produnt hoftes 22, 210. tuto 22, 254. ad litora tendunt oculos 20, 515. litora porrexerit undis 3, 10. *angufta* 8, 136. per diverfa 15, 417. fluctu nudata 28, 498. fumma legens 32, 6. attollit gemmis 33, 253. quot reftant nuda? 37, 64.
- litui* communes 3, 347. ceffent 13, 3. lituis navalibus 15, 80. vocantibus arma 29, 218. *post lituos* canenti 23, 13. Decii 26, 130. lituos terribiles adibo 17, 181. fequuntur 21, 169.
- liventibus* oculis 3, 138. vadis 33, 22. fpoliis 36, 346.
- livefcant* luna 15, 495. livefcant brachia nexu 31, 131. *livefcere* fuco 22, 32. quis poffit 24, 40. *deos* 36, 27.
- Livia* venerabilis 10, 13.

lividus

INDEX

- lividus ora luctus 28, 322. livida
stat luctu 20, 529.
- livor secundis anxius 3, 32. *seque-*
batur stimulis malignis 24, 38.
pulsus tacuit formidine 29, 212.
securit nascentia fata 39, 22. li-
voris rabies 13, 10. acerbi ra-
biem 36, 290. livori cedere 18,
265.
- locat cornua dexteriora 5, 175.
locavit propria sede 28, 23. lo-
catus hoc ancipiti 28, 463. lo-
catam sedibus certis famam 17,
183. locatis in pace 5, 103. lo-
candum proponit 18, 197.
- locus est Furiis 3, 359. est odiis
5, 416. loci ingenio 33, 140.
forma 35, 101. meritum 36, 222.
relligione 36, 358. loco numen
timorque 36, 353. stat quisque
diviso 5, 363. quocunque con-
spiciare 24, 196. converti fata
28, 207. locum meum tuere 8,
387. lorice 22, 367. devenere
33, 235. dant 36, 389. rapinæ
36, 440. loca sacra non erran-
tia 1, 185. miratur 36, 226.
solis damnata vapore 47, 17. lo-
corum nobilitas 36, 120. locis
diversis 28, 656. iustis 33, 249.
locos defensos 101, 101.
- longæva natura 22, 431. longævo
corde frenatur 1, 155.
- longe regendo 1, 127. dum agmina
26, 500. debita conjux 29, 84.
tenuere fores 37, 44. sua mem-
bra tegit 45, 19. *Trinacria* 36,
288. *longius* furem 37, 94.
- longe-tela 15, 436.
- non longinqua docent 18, 392.
tueri 21, 311. per æquora 36,
363. præcepta 51, 9.
- longa sæcula 1, 279. silva 36, 367.
longo spes tendit præcordia vo-
to 1, 66. in longum tenditur
15, 521. longum placabere sa-
cris 5, 277. tardumque putavit
28, 464. vale 35, 234. longif-
sima tellus 5, 302.
- loquax plus iusto 5, 488. nutu
manibusque 17, 312. ingenio
timor 26, 227. *loquaces* tabulas
26, 19.
- loquor parva 35, 294. carmina 81,
4. loquitur pagina reges 29,
162. loquar certius patre 76, 2.
- loquetur te cuncta tellus 1, 277.
loqui armenta 20, 44. digna
futuris faris 21, 43. velit æther
26, 231. silvæ, antra 28, 32. do-
cuit 29, 89. non dubitem 42,
10. loquendi dulce pondus 17,
19. gnara avis 20, 330. liber-
tate 22, 164. loquentem prisca,
matura, fortia 22, 168. loquen-
tes formare 17, 85. locutus ni-
hil indignum 21, 294. vix pau-
ca 37, 100. locutam sese di-
gnius 17, 37. locutas pecudes
18, 3.
- lorica cursu æstuat 3, 352. lorice
locum 22, 367. loriceam mican-
tem 8, 16. ponere 26, 82. lo-
ricas sinaragdo virides 22, 90.
- lora lutea 22, 471.
- lubricus error 98, 12. lubrica nu-
mina 5, 441. ætas 36, 227.
- lucet ales ignea 22, 419. lucebit
Hydaspes facibus 36, 325. lu-
cere metallo 3, 163.
- lucidus lacus 49, 32. lucida ca-
nities 36, 11. lucidiore gelu
59, 2.
- Lucifer* stringebat radiis Aemum
5, 336. ornat comas 22, 472.
meus humectat agros 35, 121.
Lucifero roseo 8, 563. Lucife-
rum videri credidit 7, 131.
- Lucifer* habet currum & equo solita-
rio vehitur 5, 336.
- Lucina cum solveret onus matris
1, 145. nos fugit 18, 74. labo-
res solatur 22, 342. te ederet
29, 47. tribuit sobolem 33, 123.
nostri quid sit 36, 307.
- lucratur vincula 18, 137.
- Lucretia merfit ferrum 15, 446.
gravis incumbens ferro 29,
153.
- lucris nihil caperent 18, 126. ne-
glecti 26, 608. lucro terribili
5, 438. intacta pectora 17, 214.
mora 20, 53. duplici 28, 221.
- luctamine lento 26, 138.
- luctare mecum carmen 101, 20.
luctatis carinis 15, 516.
- luctus mœrens velamine scisso 3,
33. cothurni 18, 299. par fini-
tims 20, 294. fortuna reduxit
20, 551. argumenta 28, 169.
prædæ ademptæ 28, 245. lividus
ora 28, 323. luctum in patriæ
28,

INDEX

- 28, 118. *luctu novo* 5, 17. *livida* stat 20, 529. *leviore* 28, 313. *tanto damnavit* 35, 240. *frementia Tartara* 35, 333. *avido* 36, 50. *senium tractura* 36, 259. *longo maneat* 37, 58. *ingesto* 39, 32. *luctibus nostris consenuit* 15, 155. *in mediis* 26, 399.
- lucus erat* 36, 332. *æquore circumfluus* 44, 1. *luco augure Jovis* 26, 18. *omni* 36, 74. *lucum defendunt* 31, 17. *vertice despectant* 36, 375. *lucis opacis* 35, 290. *lucos Sabæos* 10, 210. *Aonios* 17, 271. *truces religione* 21, 229. *agitante procella* 33, 202.
- ludibrium mensis* 18, 306. *ine relinquis* 20, 535. *pelagi* 28, 140. *ludibrio datur* 3, 37. *ludibria fati* 26, 110. *natos avexit* 36, 264.
- ludis Martia simulacra* 8, 539. *lentis modis* 101, 16. *telis* 101, 72. *ludit omina sollennia* 8, 612. *in leges* 18, 230. *foedera* 26, 567. *Galatea* 29, 126. *ludunt per prata jugales* 8, 17. *fratres* 10, 72. *pars* 31, 13. *cum tigride damæ* 34, 27. *flammæ* 35, 3. *ludant trabes* 17, 328. *lufit jugulis* 3, 83. *me imago* 27, 21. *juba* 73, 3. *luserat error præfagia* 19, 102. *ludent comæ* 11, 12. *ludite milites* 14, 33. *virgines* *ib.* *ludere per campos* 35, 77. *lufisse orant* 20, 372. *pudeat* 22, 382. *luditur campus & urna* 28, 6. *labor* 68, 4.
- ludus erant regum exuviæ* 7, 23. *erant carmina* 29, 147. *ludi molles* 17, 310. *cauti per atria* 36, 206. *ludo intenti* 20, 510. *ducere noctem* 31, 97. *virgineo* 36, 162. *ludis assiduus* 20, 410. *ludos celebres* 24, 199. *spetandos* 28, 390. *celebrantia sæculo* *ib.*
- lues tanta* 3, 24. *magna per rura* 5, 93. *hominum pecudumque* 15, 514. *morbi* 18, 18. *diversa oritur* 20, 33. *monstrosa* 20, 549. *tetris collecta cibus* 28, 242. *aucta vapore* *ib.* *terrena* 49, 91. *luem morbi* 15, 39. *maturam* 19, 14.
- lugebant Nymphæ flumina* 34, 3. *lugerent amnes* 24, 24. *lugentia rura colonos* 101, 108. *lugebere Cyntho* 35, 245.
- lumen formidatum* 1, 95. *odorum fumat* 28, 324. *purius* 35, 283. *breve decrescit* 44, 36. *secuti* 98, 18. *luminis grati expers* 33, 99. *lumine refugo* 6, 9. *sicco* 15, 130. *clauso* 20, 314. *centeno* 21, 312. *fraudatus* 29, 24. *de alio* 29, 188. *infausto* 33, 40. *præmissio* 35, 1. *de alio succendunt* 35, 347. *pleno rimatur campos* 36, 441. *supinato* 101, 116. *quo floreat arcus* 48, 7. *primo* 98, 7. *recto* 101, 53. *lumina glauca nitent* 1, 214. *huc flecte* 3, 359. *adhuc spirantia* 5, 410. *suspendite* 10, 207. *non æquant flammæ* 10, 266. *fervor alperat* 17, 218. *satiantur* 24, 197. *defixus terræ* 26, 486. *excubiis vigilantia regni* 28, 234. *cessissent somno* 29, 91. *quid tingis?* 31, 137. *Phæbi* 35, 27. *torquens* 36, 261. *cæli* 37, 123. *primæ tedæ* 40, 1. *aurea condens* 101, 127. *juvenum* 50, 28. *fera surgunt* 83, 1. *nova sensit* 99, 9. *luminibus tumidum micat* 29, 121.
- Luna regnante per Arcton tacitæ tam* 1, 22. *cum lateret* 8, 188. *livescat* 15, 495. *quæ nutriat Oceani recurſus* 17, 108. *nascente* 21, 219. *plena* *ib.* *roſcida* 24, 288. *noctis dux* 35, 46. *juvenos irrorat* 36, 403. *stupefacta* 44, 61. *laborat defectu* 48, 2. *Venusque* 76, 6. *Lunæ globum ingreditur* 7, 164. *crescenti* 10, 243. *plenæ* *ib.* *circulus* 15, 223. *velox semita* 22, 438. *labor* 26, 233. *medio sidere* 101, 120. *Lunam vocas in antra* 10, 114. *tudem* 28, 541. *nasci fecerat* 35, 45. *Lunas concurrere polo* 18, 6.
- lunare jubar* 3, 147. 26, 237. *lunari globo* 35, 298. *lunaribus damnis Oceani* 28, 499.

lunatæ

INDEX

- lunata* frontis 33, 129. *lunatis* dentibus 101, 107.
luas delicta 26, 504. *luat* commissa 15, 324. *cervice* 18, 23.
lupam æra fingunt 1, 99. *nutricem* 26, 264.
lupanar dilectum 18, 96.
lupatis rigidis servire 1, 82. *pressis* 5, 354. 35, 194. in tuis 8, 564. *sacris* servire 73, 2. *paribus* frenantur 87, 2.
lupus luas 26, 503. *lupi* duo adorti agmen 26, 250. *lupo* præbuit agna latus 34, 26. *luporum* inurmur 18, 3. *cæforum* ostenta 26, 249. *lupis* ingerit prædones 5, 484. *lupos* rapaces 18, 135.
luror perinanat in herbas 36, 238.
lustralem facem 28, 324.
lustrat visu severo 5, 497. *omnia* radiis 28, 412. *lustravit* ortus 7, 16. *lustrarunt* humeros astra 34, 48. *lustraverat* aras 40, 25. *lustrare* vos valebit 20, 22. *diem* 36, 316. *lustrans* pascua 36, 168. *lustrantes* sidera 98, 17. *lustrandi* fasces 18, 21.
lustro omni nobilior 1, 275. *toto* 26, 146. *lustra* ventura 1, 33. *Lycæi* 8, 467. 31, 48. *per opaca* 20, 422. *cingis* 24, 304. *ad sua* 27, 4. *bis dena* recensent 28, 392. *lustrorum* numero victus 44, 31. *lustris* Partheniis 35, 241. *silvestribus* 36, 44.
lusus cernere Thulen 24, 157. *bellicosos* 28, 621.
Lutati præclare Pæno 18, 455.
luto deteriore 20, 496.
lux festiva 1, 143. *opportuna* votis oritur 5, 313. *æna* 7, 135. *illa imperii* fuit 8, 182. *altissima fati* 8, 273. *septima* aderat cælo 9, 15. *quantum* tenebris præclarior 28, 480. *puniceos* cum detexerit ortus 33, 220. *redditur* orbi 36, 243. *lucis* repulso 17, 106. *fructus* 21, 93. *in limine* 22, 63. *honorate* fructus 24, 79. *exordia* 24, 176. *fœdus* amor 28, 452. *imago* 36, 444. *in principiis* 101, 13. *tue* repertor 98, 2. *in lucem* sæcula fudit 22, 11. *lucem* renovasse 26, 458. *spargentia* cornua 28, 161. *invisam* quid moror? 28, 316. *immensam* trahit 31, 72. *claram* dispergere 33, 8. *tenebris* obducam 33, 115. *timentes* insolitam mirantur equi 37, 46. *condet* 41, 13. *luce* magistra 6, 7. *subita* comarum 8, 193. *contemta* 15, 78. *reperta* 15, 264. *procul* 17, 40. *metalli* 24, 133. *pro communi* 26, 275. *omni* carior 26, 309. *in illa* 26, 600. *sibi* concessa 28, 130. *desperata* 28, 293. *propinqua* frui 28, 364. *exacta* 29, 52. *nondum* gravem Titana 35, 50. *sub prima* 36, 232. *sub oris* tui 40, 49. *serena* 44, 20. *variata* 47, 4.
luxurie vacat 10, 54. *sua* fortuna addidit 18, 121.
luxuries nocitura 3, 206. *armata* 8, 339. *sævior* ardet 15, 183. *Parthica* 18, 343. *Byzantia* 20, 416. *non pretiosior* bello fuit 21, 92. *prædulce* malum 22, 132. *dedita* semper corporis arbitriis *ib.* *regna* vertit 24, 161. *luxuriem* regum 10, 23.
luxuriat vertice arundo 1, 217. *crimine* 5, 72. *tali* cultu 35, 55. *gramine* flix 49, 20. *luxuriant* gentes sepultæ 35, 327. *luxurient* monilia 73, 9. *luxuriante* pollice 101, 17. *ægro* 49, 100.
luxurietur Oceanus 12, 35. *luxuriata* malo Megæra 3, 355.
luxus populator opum 3, 35. *disuasor* honesti 36, 29. *luxum* famosum 17, 158. *in luxum* resolvit 26, 367. *luxu* circumflua mens 1, 40. *deside* fluentem 8, 217. *pejore* 15, 164. *mollior* ætas 26, 160. *depolito* 35, 301. *consumens* domum 75, 9.
Lyæus victor 24, 362. *Lyæi* thyrsoi 20, 294. *pocula* 26, 349. *Lyæo* struxere 10, 216. *titubans* 15, 445. *largo* sopita 20, 435. *certatum* colla 28, 562. *dulci* 35, 353.
Lycæi Parthasii 35, 18. *lustra* 8, 467. 31, 48. *Musa* rustica 21, 181. *Lycæum* Pana 28, 200.
Lycaonia ab Arcto 26, 246. *Lycaoniis* ab altris 17, 298.

Lycaste

INDEX

- Lycaste** Zephyris non cessura 24, 252. **Dictæa** 24, 276. fert retia 24, 292.
Lyceo nutrita 24, 249.
Lyciam tenuisse 18, 204.
Lycurgus potuit 17, 153. **Lycurgo** rigido 8, 509.
Lydia laxet fontes 3, 197. in te transferret thyrsos 8, 603. dives 10, 215. credit 11, 9. tot eat nummis 18, 203. implorat 20, 295. tumescit 24, 62.
Lydia per culta 1, 53. femina 33, 275.
Lydi continuant 20, 241. **Lydos** vastant 20, 578.
lympham gestabat 18, 107. **lympharum** dominam 84, 3. **lymphis** libatis 28, 520. solidis 101, 67. **lymphas** tegitis **lymphæ** 57, 1. **marimore** deprensas 61, 3. permutat 99, 5.
lymphata pectora 20, 45.
lynces saliant 24, 369. **crystalla** ferunt 40, 7.
lyra reticet 8, 224. **lyræ** nostræ 4, 14. cantus 7, 62. canant 10, 196. **mittæ** choreis 31, 23. **desuetæ** fila 34, 14. **dulci** 40, 6. **meritæ** 40, 18. **lyram** ad nostram 2, 16. tentavit pectine 9, 18. **lyras** in pestem vertere canoras 36, 257.

M

- Macedo** subiecit Persen 24, 165. miratur Olympum 26, 180.
Macetum fines 5, 279. tellus 17, 28. ruinæ 20, 147.
machina quateret muros 3, 219. cæli laxatur 7, 169. poli 8, 68. **muralis** 8, 329. quo vivat motu 17, 102. melius librata pependit 21, 145. steterit 29, 71. rerum 35, 280. hostilis 37, 49.
inacies jejuna 15, 23. decolor 18, 123. informis 36, 93.
mactare nequivit 15, 392.
macte novis titulis 24, 191.
macula polluimur 22, 292. **maculæ** inustæ 5, 505. **maculam** minorem 18, 30. **maculis** adsperserit ora sol 15, 494. communibus urunt 18, 430. servilibus 20, 132. virentibus 36, 267. **maculas** deterfum ire 20, 11.
maculetur sanguine 77, 13.
maculosa terga 33, 182.
madet barba 35, 316. **orbita** fletu 36, 442. **maduit** metallum flumine 33, 241. **sillex** 57, 4. **madentibus** uvis ambiat 1, 274.
madefecerat Auster lunam 28, 541.
madescunt imbribus ora 36, 311. **maduere** lacrimis 20, 303. **fletibus** ora 33, 266.
madidantes nectare pennas 35, 88.
madida cadente Pliade 8, 437. **madidæ** auro Nymphæ 35, 69. **madido** auro 17, 286. **madidis** favillis 49, 57. **madidos** humores 47, 34.
Mæander petit 20, 266. **Mæandri** lenti 20, 292.
Mæandre flumine tuo 20, 268.
Mæandria flumina 28, 625.
Mænades cum Penthea ferrent 5, 419. **crinem** solutæ 8, 809. **Thebas** reversæ 20, 523.
Mænala desolata 1, 187. **nudata** ferro 8, 470. **frondosa** 17, 290. **modulantur** 21, 182. **domat** 24, 250. **umbrantia** ripas 26, 575. **cornu** terret 33, 228. **te** flebunt 35, 244.
Mænaliū nemus 101, 103. **Mænalios** arcus 8, 161. **modos** 31, 36.
Mæona post regem 20, 245.
Mæones dicti 20, 246.
Mæonius rex 3, 166. **senex** 10, 234. **thyrsus** 33, 19. **Mæonii** senis 29, 20. **Mæoniæ** Nymphæ 35, 68. **Mæonios** agros 20, 464. **Mæonias** per urbes 8, 902.
Mæotica pascit 1, 36.
Mæotida cæsam bibens 3, 312. **irriget** 26, 57. **Mæotide** ripa 15, 243.
Mæotia freta 20, 334. **terra** 28, 338. **palus** 8, 180.
magicæ vires 3, 145.

INDEX

- magister signa insonuit 28, 625.
magistri iussis 26, 277. cantus
ac sibila 26, 409. absentis præ-
cepta 51, 9. magistro victo 3,
277. meliore 8, 67. nobiliore
17, 93. molli 20, 157. orba
puppis 20, 423. eventu rerum
20, 489. magistrum gregis 10,
293. magistros equitum pedi-
tumque 29, 198.
magistra luce 6, 7. genitrice 10,
233. qua 17, 274. Clementia
22, 22. magistram prævenit 3,
109.
magistratum adspicit 18, 487.
magnanimum pectus 24, 9.
magnes cognomine lapis est 48, 9.
ferri rigore vescitur 48, 16.
magnetica gemma 48, 26.
Magnum erigit laurea 18, 502.
magna dedisset merito 29, 195. re-
pente ruunt 21, 2. magno pe-
tendum 17, 147. magnum pro-
bat 31, 81. major spe 24, 6.
nota 28, 530. majus erit quod-
cunque relinquam 21, 14. nil
potuit fingere 27, 25. nil hoc
genuisse 50, 44. in majus fe-
rant 26, 15. majora petens cu-
ra 1, 65. moventi 20, 541. de-
beret 29, 196. maxima rerum
1, 130.
Magi Persæ 8, 145. stravere ju-
vencos 21, 61. te invenere 98,
19.
mago ritu 28, 348.
Maja genitum 33, 76.
majestas jurata 3, 229. utraque
fratrum 5, 6. grata pudoris au-
gusti 8, 519. regia 10, 198.
Romana 17, 37. publica 18,
424. Latii pulsata 20, 130. ple-
na augefcit 24, 99. reparatur
28, 5. alterna 28, 613. obvia
31, 80. majestatem nescit 15,
387. majestate inhorruit nemus
1, 125. cum æquæva creatus 8,
122. Tyria 21, 80. nigra ve-
rendus 33, 80. petendi 40,
45.
Malabathri folia 18, 226.
male dilecti flores 35, 265.
maligni strepitus 39, 5. maligno
stamine 3, 177.
Mallia proles 17, 339.
Mallius descriperat axes 17, 275.
indulget somno 80, 1. vigilet
80, 4. Malli, bonorum conge-
ries 17, 135.
maluerunt reddere 22, 57.
mala roscida 31, 15.
malo potior (filva) 36, 368. ma-
lum vestit pampinus 24, 366.
malis associant cornua 15, 482.
malum deflet plangitque 36, 159.
inter utrumque 90, 2. dulce
Siren 100, 1. mali fons 20, 18.
meminere 20, 116. prima ori-
go 20, 539. præsaga 33, 190.
peracti simulacra 36, 69. for-
ma 36, 300. malo accensæ 36,
256. cruento victa 101, 120.
malorum turba texitur 20, 393.
ignara 36, 48. malis frons de-
jecta 28, 376. defixo animo 28,
258. gaudere 36, 215.
pejorem mirata virum 3, 139.
mamma audax 1, 88.
mancipium jure sepultum 18, 212.
folis utile suppliciiis 19, 30.
mancipio inerti 20, 56. manci-
pia noxia 18, 481.
mandatricem operum mentem 8,
236.
mandata urget 17, 240. patriæ
sprevimus 28, 430. audierat
33, 118. mandatis patriis 10, 30.
monebis 29, 237.
mandemusne Noti flabris 26, 205.
mandarent ducibus prælia 21,
329. mandaverit ævo novum
17, 68. patriis procul astris 36,
214. mandaverat arvis Siculis
36, 84. mandatur tibi origo
31, 58.
mandunt pascua 33, 278.
manet reverentia 1, 141. hæc
mens sola 8, 234. ille decor?
36, 435. manent præmia 33,
195. maneat longo luctu 37,
58. maneres tellure Emathia
26, 497. mansere hic viri 28,
417. nec deæ 36, 245. mansu-
ra fides natis 8, 121. fata 36,
65. mansuro adamante ligat
22, 39.
Manes turbantur 1, 112. horren-
dos citavi 3, 154. testor 5, 165.
purpureos placavit 8, 97. pul-
vere nudi 15, 403. parentum
26, 528. Iuleos 28, 116. arma-
tos

INDEX

- 35, 106. sereno 35, 91. axi 36, 234. sidere lunæ 101, 120. vertice 83, 1. in medium cadunt 33, 250. medium mare 15, 523. nil inter puerumque senemque 18, 470. per Albin 21, 226. Porum vectaret 21, 267. iter cæli 28, 411. per hostem 28, 466. in æquor 37, 114. æquor 40, 55. te liget zona 73, 11. mediam frigoris & flaminæ æthram 22, 8. plagam 33, 257. in mediis stetit 3, 41. in hastis 7, 17. in castris 8, 10. in armis 10, 197. in astris 15, 135. in aratris 17, 9. in luctibus 26, 399. in visceribus 26, 577. in fluctibus 48, 53. interstrepit undis 5, 303. turbinibus 15, 502. mœnibus 18, 2. muris 20, 44. arvis 20, 170. flammis 21, 184. dissensibus 22, 86. nubibus 24, 294. 28, 46. tenebris 26, 36. frigoribus 26, 349. aquis 28, 487. penatibus 36, 73. arvis 36, 245. faucibus 36, 394. fretis 37, 37. ab antris 47, 8. medios Libyæ æstus 8, 27. in Sicambros 10, 279. æstus solis 15, 317. vapores 21, 180. nimbos 44, 39. in ignes 50, 29. medias in turmas 8, 349. in tubas 23, 12.
- medullis erupit gemitus 10, 7. possessis 20, 13. totis inolevit 28, 78. fixis hæserunt tela 31, 145. imis 36, 152. miscuit frigus 46, 6.
- Medus te adoret 8, 258. misit 10, 224. tibi cessit habenas 21, 67. tentoria fixerat 21, 157. ademit moderamina 24, 163. fœdera peteret 28, 415. Medi liquere vada 7, 71. Medo remige 3, 335. subduxit Athenas 17, 152. tulit moderamina 24, 164. Medis subactis 1, 161. imperat 18, 321. restiterant 26, 187. Medos subigat 3, 374. victos 20, 102. apud Medos rarus regum cruor 20, 478.
- Medusæ vipereæ 3, 281.
- Megaera improba 3, 74. multo luxuriata malo 3, 554. torva ruit 36, 387.
- mellis publica jura 8, 382. lacus 21, 85. opes raptas 28, 263.
- melle puro 31, 142. mella ferant silvæ 1, 250. dulcia raptu trahit 5, 462. corrumpunt 10, 70. tegunt apes 14, 10. serinonis 17, 251. necem dedere 26, 446. Heliconia 29, 10. putare decet 82, 2.
- Melampus enervatus 18, 315.
- mellifer exercitus 35, 127.
- membra anhela fudit 2, 2. fundere 4, 18. nova instruxit 7, 42. vestitu nunquam temerata profano 8, 126. impia raptarem quadrigis 15, 255. sui divisa 17, 97. negant 17, 128. *Entropii* 18, 228. vibrata rotet 20, 360. tarda levant 20, 436. effeminat 22, 134. errantia 24, 129. truncata 26, 263. in omnia regni 26, 437. defessa 27, 3. sua cernit abire 28, 258. viridantia 28, 561. sinuosa draconum 33, 179. immania 35, 159. non cessura pruinis 36, 89. languentia curru terit 37, 84. per dispersa 44, 65. in tua ire 101, 29. tua petentes 101, 44. sua tegit 45, 19. vivo carentia sensu 48, 55. fera 54, 12. tot ligat una flix 87, 7. per membra flix serpit 37, 99. membrorum modus 21, 46. mole immensa 101, 105. membris aptavere togas 1, 205. *micantibus* 10, 283. reliquis 20, 19. cunctis (*naturæ*) 22, 433. nudis 29, 88. minor 35, 38. nostris ne parcite 37, 29. redeuntibus 44, 12.
- nec meminit leti 26, 328. captiva sui 46, 16. meminisse sepultos 22, 50. juvat 26, 207.
- Memnon coloratus 21, 265. prostratus 21, 268. *Memnona* teget 20, 530.
- memor ferri exercitus 20, 543. officii 22, 44. nil hiemis cælive 26, 323. sis 35, 234. memorem experior 15, 305. ducum tuorum 28, 450. memores antri 40, 5. *notæ* 49, 6. *naturæ* 50, 27.
- quid memorem certatum? 26, 155. memorant Graji 29, 15. memorare dignum 29, 50. memoratur Tabraca 19, 71. memorata

INDEX

- rata nunquam 1, 276. memo-
 randa concidit 29, 156. naufra-
 gio 19, 72.
 Memphis solet 8, 570. si forte ne-
 gasset 15, 56. pia 17, 127.
 mendacia turgent 18, 351.
 mendacis clipei 21, 105.
 mens *circumflua* luxu 1, 40. nun-
 quam cessura labori 3, 326. ea-
 dem cunctis 5, 115. busto su-
 perites 8, 234. omnis aberrat in
 vulnus 10, 6. segnis ad artem
 18, 78. infida 18, 129. oblita
 sui, nec sobria divitiis 18, 229.
 una foret 20, 124. ardua sem-
 per 21, 39. iudex dura sui 22,
 221. redit ad silvas 27, 4. con-
 scia laudis 28, 593. alta 29, 20.
congesta 33, 4. ignara nocendi
 39, 3. mentis arduæ 11, 4. pi-
 gnus 18, 421. vincula 26, 310.
 inops ætas 26, 521. iratæ sen-
 tentia 28, 292. benigna tempe-
 ries 31, 65. penetrabilia nudat
 33, 213. sollicitæ acumen 35,
 201. paternæ 35, 254. menti
 impervia 22, 424. mentem agit
 spes anxia 1, 65. oblivia con-
 dunt 1, 166. dubiam sententia
 traxit 3, 1. testatur amictu 5,
 81. sinceram furatus 8, 230.
 mandatricem operum prospectu-
 ramque labori 8, 236. domet 8,
 268. obsecutor ore 19, 31. *li-*
brant silentia 26, 457. traxille
 polo 36, 41. mente cauta 15,
 492. devota 21, 232. placida
 severa 22, 66. tota remissum
 22, 143. profunda 26, 85. ma-
 terna fovens 28, 94. profana
 28, 106. recolens pompam 28,
 413. pura 28, 608. humana
 68, 12. ab alta fudit 95, 3.
 mentes geminas 8, 233. cum
 corpore lapsæ *ib.* præcepta do-
 minæ passuras 8, 238. geminæ
 17, 105. vincturo carmine 26,
 21. horrificant 26, 249. huma-
 nas oblinat 36, 29. duras jun-
 git 48, 41. mentibus aderat
 24, 5.
 mensa furialis splendet 15, 180.
 excludere 26, 28. sinuatur 94, 1.
 mensæ sociæ convivia 1, 253. re-
 verentia 3, 229. adhibes 22, 153.
 mensis Thyesteis 1, 171. gemmi-
 feris illuxit 1, 265. ludibrium
 18, 306. mensas infandas 15,
 401.
 mense novo redit Cynthia 68, 10.
 menses gelidi 36, 224.
 mensura invidiæ capit 24, 44.
 mentitur sibi 7, 141. *æstum* 22,
 249. Nerea 26, 320. gemma
 volatum 94, 3. mentiri iustum
 iustum nescius arcus 8, 529.
 mentitus Nilum Gir 21, 253.
 gemmam 58, 3. Signifer 68, 9.
 mentita fidem 1, 108. senem 3,
 135. virum 18, 340. mentitæ
 cornua setæ 45, 6. mentito
 gressu 20, 182. mentitos fluctus
 33, 254.
 meat par semper similisque 3, 186.
 vis per setam 46, 18. *meant* or-
 dine vota 21, 10. meabant edi-
 cta 21, 277. *meantem* causis de-
 fectum 17, 129.
 mercator tremuit freta 52, 7.
 merces pectora alligat 8, 501. of-
 ficiis dilata 17, 256. properata
 25, 11. mercedem referente so-
 cero 29, 185. mercede hac veni
 10, 144. foeda 21, 211. mira
 militiæ 29, 184.
 mereor princeps 10, 35. *merear*
 carpi 35, 86. meretur jure 22,
 183. meremur dominas aures 6,
 17. merentur audire victores
 1, 61. mereantur caput Achivi
 5, 425. meruit regnare rogatus
 8, 48. *secretum* 22, 506. *Senat-*
tus 24, 55. nil felicius 28, 56.
 tua cunabula 29, 86. *repulsum*
 31, 79. pœnas 37, 107. nec si-
 miles causas aut tempus 47, 25.
 vitam 48, 16. meruistis plus
 58, 6. *meruere* senes 1, 68. te
 Triones 8, 429. *mœnia* nasci 15,
 28. maritis rogos 15, 407. fa-
 mulas 20, 201. Superi 35, 287.
 vincula 36, 95. iram 39, 39.
 te proprium 49, 89. meruisset
 te civem 24, 181. mereri frena
 73, 1. *bellis* 8, 458. regnum
 10, 263. *nihil* plus optasset 18,
 175. *deforme* fuerat 22, 99. *leti*
 veniam 26, 90. obsequium ro-
 nantis 28, 350. nec meruisse
 fatetur 17, 245. nomen 20, 379.
 novercam 101, 56. diem igno-
 rum 99, 10. merenti stat favor
 G g g 4 17, 262.

INDEX

- 17, 262. *meritus* vocabula 15, 421. *merita* lyræ 40, 18. *meriti* redeunt 17, 145. *meritum* quæris 22, 123. *nomen* 26, 636. *meritis* debemus 24, 268. *favor* offertur 28, 607. *meritos* crines 7, 84.
- meretricis* avitæ hiatus 75, 7.
- mergit* se 10, 169. *mergas* solum 20, 38. *mergit* funere 15, 410. *visceribus* ferrum 18, 447. *merferat* unda diem 33, 274. *mergere* pelago 19, 69. *mersurus* pulvere 21, 350. *merguntur* plaustra barathro 26, 345. *mergatur* gremio Tethyos 36, 319. *mergi* in vada 5, 64. *prima* peto 15, 142. *fretis* orat 18, 266. *caligine* 18, 492. *mersa* arva 35, 180. *natura* 49, 33.
- mergi* si revolant 15, 493.
- meritum* belli 25, 18. *ob* navis innocuæ 26, 12. *loci* 36, 222. *meriti* spatium 24, 43. *merito* laborum 18, 369. *meritis* nullos obistere casus 8, 409. *te* natus adæquat & vincit 8, 430. *pro* tot 15, 52. *prioribus* obstat 20, 595. *præmia* poscant 24, 117. *tuis* obnoxia virtus 28, 387. *adscribere* casum 49, 81.
- Meroë* traxit de crine sagittas 7, 21. *crinita* sagittis 10, 223. *cingi* 15, 454. *gemiscit* 18, 178. *nutrit* 21, 261. *candescet* conversa pruinis 41, 15. *per* Meroën 47, 19. *Meroën* timentes 1, 135. *tueri* 31, 73.
- mero* fœtere 20, 85. *madidos* rudentes 24, 368.
- mercem* metuebat 24, 327. *laborum* persolvit 28, 578. *in* mercem *veniunt* 18, 220. *merce* certa 18, 197. *merces* devehit 20, 509. *permutat* 27, 7. *vecturam* ratem 36, 363.
- messis* bellatura cum colono 21, 321. *Punica* 29, 60. *messe* Transalpina 18, 409. *Sabæa* 21, 58. *exsecta* 21, 165. *messes* collectæ 8, 417. *odoratas* 10, 93. *vehant* 22, 395. *vomere* sudatas 24, 94. *oblatus* mirabitur 33, 198. *messibus* te induat 1, 273. *Gætulis* 15, 57. *primis* 26, 152. *centum* 28, 389.
- messor* gaudebit aristas 3, 382. *jaculum* vibrans 26, 464.
- meta* vana cavetur 27, 6. *metis* properatis 26, 266. *metastene-* tis 1, 68. *Bacchi* transcurrere 7, 208. *per* Zephyri Eurique 8, 649. *intulit* 15, 456. *nullas* recipit 17, 43.
- metallum* incoctum flumina ma-
duit 33, 241. *per* omne 50, 11. *metalli* fulvi congeries 5, 134. *metallis* sæcla 22, 454. *luce* 24, 133. *igne* 28, 51. *metallo* ripa micat 1, 52. *squalere* fila cogit 1, 182. *lucere* 3, 163. *cognato* viros spirare credas 5, 360. *me-* liore forment sæcula 7, 184. *ful-* vo 10, 57. *meliore* ductos mo-
res 17, 137. *radiare* 20, 260. *vario* distincta 22, 446. *facta* op-
pida 24, 22. *ramoso* 24, 291. *onerata* plaustra 26, 605. *cæla-* ta classis 28, 376. *nascentes* equos 28, 572. *viridi* 35, 291. *metallis* picturatum opus 8, 590. *pretiosa* 29, 54. *geminis* 48, 40.
- Metanrus* vagus 28, 501.
- Metello* fractum Jugurtham 15, 91. *jacuit* Creta 18, 218. *Metellos* fortes 1, 147.
- metior* orbem 16, 19. *læta* peri-
clis 26, 211. *metitur* vitam 5, 138. *raptus* corde 35, 12. *fa-* gos & alnos 36, 365. *diem* 52, 14. *metimur* cæcula 15, 67. *flu-* mina 26, 46. *metire* oculis 24, 70. *mensus* Romanos numero, *non* robore 21, 347. *numerus* 26, 402.
- Meti* satiabere pœnis 8, 402.
- metunt* Narcissum 35, 132. *metas* populos 20, 146. *metitur* juven-
tus 8, 466.
- cui* metuis nil ipse timet 101, 53. *metuens* offert munera 22, 150. *gaudet* 28, 574. *leonum* vacca 34, 5. *oneri* horror 50, 14. *metuendus* ab omni regione 20, 465. *amore* 22, 2. *metuenda* viris 8, 373.
- metus* horribilis 1, 78. *invidiæ* 5, 204. *jucundi* 10, 82. *te* no-
ster amat 10, 332. *vincat* ratio-
ne 17, 99. *pueris* latura 18, 124. *juris* servator 21, 163. *licitor* 22, 373.

INDEX

373. malus interpret rerum 26, 262. ut ipse deum monstret 101, 24. metum humilem senectæ 26, 53. occultat ore 26, 479. languentem 32, 10. metu remoto 15, 300. uno fixa 20, 286. urgente 28, 447. misto perterrita 35, 155. vano animum vexare 35, 278.
- mens** esse nunquam desit 28, 312.
- micas** quacunque 8, 428. micat ripa metallo 1, 53. quicquid ubique 16, 20. *tumidum* luminibus 29, 121. micant rura 10, 60. dulce oculi 31, 41. micuere coniferi apices 36, 398. micans crudele 33, 282. *micantem* te viderit 10, 27. micantes stamine 1, 178. *micantibus* membris 10, 283.
- Mida** quicquid tangeret 24, 230. *Midæ* tactum 24, 232. *Midam* lavere 20, 261.
- migrare** figuras vident 3, 128. virum in suos iannos 29, 14.
- miles** togatus 8, 9. veniam 8, 369. nutritor 8, 503. ignorat dicere 10, 186. populus 15, 96. patitur 20, 82. dat terga 20, 581. mittitur 22, 95. te audit 22, 169. sitiens haurire cruorem 26, 604. deficit 28, 218. superbus 28, 242. sceptrā daret 31, 75. occultus 35, 163. cuspide non moritur 35, 357. militis tanti moles 15, 299. fidem 26, 87. obsequium 28, 554. *rebur* 29, 62. a milite diligeris 22, 147. milite omni peremto 3, 307. cingor 5, 13. tanto munitum 5, 299. misso 15, 246. in nostro 20, 156. securō 21, 177. viridi 21, 324. proprio 26, 106. quanto 31, 91.
- militia** eunuchi 18, 419. militiæ futuræ assuesce 8, 400. *Phlegrææ* 27, 20. mercede 29, 184. princeps 31, 84. militiam nullam dignari 20, 320. patris 21, 36. eripe 38, 52.
- militat** æther 7, 97. Gallia 24, 52. curia aulæ 28, 596. omne feræ corpus 45, 25. militet nostris signis 18, 383.
- mille** labores 5, 51. vias 44, 27. millia tot ponas 18, 204. tot barbara 21, 107. vulgi 22, 397. quinque explent 99, 7. millibus tantis 21, 171. e tantis 44, 79.
- Mimas** occurrit 37, 85. *Mimantis* arma 36, 347.
- minæ** prodigii certæ patuere 20, 2. notatæ prodigiis abiere 26, 62. minis flexis 35, 345. armorum 101, 82. minas inferre 3, 306. iniquas 5, 147. pelagi superare 15, 370. vanas abuisse 19, 4. huc omnes vertere 26, 421. retro flectebat inanes 28, 142. *Parcæ* vetuere 33, 48. fractas 40, 28.
- minax** silva 45, 11. minacem nimbo 18, 4. minaci crine 33, 233. umbone 35, 223. minaces iubæ 15, 363.
- Mincius** flexuosus 12, 13. tardus meatu 28, 198. excipit amne quieto volucres 31, 108.
- Minerva** innupta 1, 84. nascente 24, 226. laudante 36, 218. *Minervæ* clipeo 8, 162. *alterius* 18, 273. *pro* fronde 20, 591. 39, 41. *foliis* 22, 228. *Minervam* Trojanam 18, 328. fœdatam 29, 256. spirat opus 22, 340. sudasse 26, 16. castam violare 37, 41.
- minister** emicat 15, 176. ministri properi occurrunt 35, 317. ministrum dedignata 18, 143. ministros *imbelles* 8, 338. scelerum 15, 270.
- ministræ** mille 36, 189.
- ministrat** odiis augmenta 101, 27. ministrant Argivæ 20, 200.
- Minoia** urna 35, 332.
- minatur** triste augurium 36, 125. minantur crudele 36, 340. minentur trepidi 8, 293. sibila 28, 567. minari Romæ regnoque 26, 264. caute contenta 45, 30. minantem collibus fluvium 15, 41. dira taurum 101, 134. minantes ripæ 1, 228. saxo aras 28, 504.
- Minos** fit 3, 114. pertentat crimina 5, 477.
- Minoum** puerum 26, 443.
- minuit** favorem 25, 11.
- mirabile** posset esse mihi 26, 281.

INDEX

- terrena* 24, 361. *desum* 26, 229.
Neptunia 29, 129. *quæcunque*
latent barathro 33, 37. *forti*
subacta manu 34, 30. *omnia*
mundi 101, 40. *ne faciant ter-*
rorem 101, 48. *dulcia* 100, 3.
monstris portenta aggerat 18,
 236. *nimis turgens* 18, 351. *iter*
patuit 20, 40. *casuris parcite*
 24, 274. *variis* 26, 20. *nullis*
tenetur 35, 9. *de monstris ta-*
ceas 22, 298.
montani populi præter cæteros sunt
bellicosi 3, 334.
montana cacumina 85, 1.
monumenta dedecoris 20, 70. *do-*
loris 26, 615. *pugnæ* 28, 372.
pii exempli 50, 34.
mora quid perfringat 8, 407. *leni-*
bat indomitas 18, 84. *supplicii*
 20, 53. *segni* 21, 206. *cara im-*
plicuere 50, 8. *moræ exiguæ*
 27, 26. *quænam causa?* 22,
 284. *longæ nocuere* 36, 133.
longæ 49, 66. *moram tenuem*
 4, 16. *excidio latura* 26, 47.
exiguam impende 26, 312. *mo-*
ras traxere 1, 103. *innectit* 3,
 315. *incusat spes ægra* 10, 14.
passura 20, 292. *obstrueret* 21,
 114. *tutas traxerunt* 21, 375.
auferre voto 22, 226. *nasci tra-*
beis 22, 259. *stabiles* 22, 435.
rumpe 26, 546. 40, 19. *nullas*
dabant 28, 460. *puppis! absol-*
vens 29, 30. *non tulit* 35, 172.
usque in æternas itur 42, 6. *nec*
possunt sufferre 101, 26.
morbus impatiens sui 3, 32. *cru-*
descere incipiens 3, 301. *morbi*
luem 15, 39. *lues* 18, 18. *tabes*
 28, 244. *inferno stridentes agmi-*
ne 28, 323. *morbo veteri ob-*
ruta 20, 11. *morbum turpem*
pateris 76, 5. *morborum re-*
quies 49, 69. *morbis solatia*
darent 20, 355. *morbos defen-*
surus 24, 171. *ingentes* 26,
 120.
mordet gemina 1, 89. *mordebat*
fibula 20, 184. *momordit are-*
nam 26, 589.
morigeras alumnas 51, 1.
moritur navita fluctu, cuspide mi-
les 35, 357. *ferro* 37, 113. *se-*
nectus 44, 103. *mori candore*
æstivo 1, 219. *juvat* 5, 19. *te*
bellante 15, 382. *satius* 15, 451.
optabit 36, 52. *gaudet* 44, 58.
posse 101, 89. *difficilis potuisse*
 101, 111. *fuit finis* 98, 24. *te*
potuisse 98, 30. *moriens Co-*
meta 26, 248. & *parte super-*
stes 35, 23. *viro toto* 37, 89.
conviva 77, 11. *morientia mem-*
bra 48, 20.
moror quid lucem invisam? 28,
 316. *moraris quid ulterius?*
 36, 313. *moratur præda* 26, 614.
longuin immota 36, 194. *mo-*
rantur vias 24, 328. *morabor*
plus sermone 3, 110. *non ulte-*
rius Phrygia tellure 36, 114.
morari qua regione dignetur 7,
 174. *circum limina privata*
 8, 3. *desiste* 15, 340. *promissa*
 22, 33. *parva in sede* 98, 6.
morandi spatium 26, 118. *re-*
sponsa rettulerant 28, 356.
mors adeone parum? 3, 238. *im-*
penfa bonum 8, 404. *nulla re-*
fugit artificem 15, 171. *nostra*
victori damnosa foret 28, 296.
omnia æquat 35, 302. *nulla va-*
gatur in terris 35, 355. *ipsa*
fuit 36, 238. *mortis certæ mis-*
furus sibi solatia 21, 339. *ven-*
turæ conscia 26, 98. *herilis* 26,
 366. *ambitione* 29, 165. *fa-*
cultas 39, 27. *latebras adis* 98,
 22. *lex resoluta perit* 99, 12.
morti nostræ succurrere 5, 164.
subducere 24, 74. *mortem tre-*
mebant 20, 505. *petendam do-*
cuit 26, 582. *fugares* 95, 17.
dabat ipsa voluptas 100, 9.
morte una 5, 423. *suspensa* 15,
 263. *fecunda* 22, 414. *dilata*
 24, 272. *sub communi jacentes*
 26, 448. *hanc humum tenebo*
 26, 530. *viri* 26, 594. *parata*
 28, 451. *alterna* 33, 58. *em-*
tuum velit 36, 194. *fecunda* 44,
 25. *rubent oculi* 101, 34. *mor-*
tes crebras 15, 40.
morfus figat 28, 240. *morfu vo-*
rat 93, 2. *morfu eburno* 10,
 102. *partitur obunco* 15, 470.
graviore 101, 83. *eliso* 101, 95.
vano vellere conatur 46, 14. *in-*
signi splendet 48, 12. *sanguineo*

INDEX

- neo 70, 7. moribus spumosis 8, 549. gravioribus 24, 298.
- mortalis teli 28, 347. mortali pietate timet 101, 46. mortales latebras 101, 25. mortalia fluerent 3, 3. fingi possent 8, 232. ut te pridem implorant! 15, 233. despicit 17, 6. risu vertere 18, 141. regna 26, 67. separat astris 35, 299. adduxere curas 36, 19. neglecta mihi *ib.* mortalibus genitrix fuisset 36, 39.
- mortifer æstus 36, 237.
- mos vigeat 20, 211. erat 24, 72. in morem pecorum 26, 44. luditur 28, 6. morem Vindice deductum 8, 613. neglectum rettulit 21, 328. priscum restituat 28, 403. hinc traxisse 45, 46. sine more ruentes 20, 438. de more 1, 159. Gabino 8, 6. verso 18, 473. maligno 21, 112. prisco 24, 14. campi 26, 181. virgineo 35, 151. plebejo 36, 15. pecudum 36, 43. solenni procorum 40, 37. in mores transisse novercæ 36, 40. ad mores reverti 20, 155. mores relaxat 1, 53. corrumpit 3, 47. maternos 10, 231. lapsi 15, 50. mutatos 15, 280. ductos meliore metallo 17, 137. similes 17, 255. retinent 18, 97. corrumpit 18, 416. dedecorant 21, 27. Marci 28, 350. humanos 28, 514. castos probet 29, 29. severos indicit 29, 128. ducum 21, 169. egregios invitant præmia 22, 125. inorum egregius 15, 239. gravior 18, 350. priorum nomen 20, 126. moribus impar 3, 297. sub gravibus 8, 517. non iisdem 15, 389. inducit annos teneros 24, 121. pacificis 24, 154. placidis 24, 216. æquis 28, 63. teneris 36, 227.
- motus inexhaustus 1, 2. vacuus 3, 16. anceps 3, 68. comprime 8, 266. hos video 8, 378. barbariæ 21, 148. mutatos edunt 28, 626. rimata latentes 29, 236. concutiat 48, 6. motu levi 7, 199. quo machina vivat 17, 102. rebeli 28, 213. centeno 33, 47. hortendo 36, 66. motibus aptet oculos 20, 362. certis 68, 8.
- moveo plausus 74, 17. moves mea plectra 54, 50. movet gentes Istrumque 3, 308. ratio 17, 228. dum talia secum 28, 153. pacta 28, 205. signa 28, 495. ora Caimænis 29, 15. movent damna 20, 149. moveat prælia 15, 277. movit tela 3, 262. Iernen 22, 252. curam 24, 238. castra 26, 558. movimus iras 35, 254. movere te facibus 35, 216. moverat auroram iecum 21, 155. populos 21, 249. movebunt privata 18, 484. movisse populum 3, 125. movens talia voce 33, 192. verberare pinnas 36, 139. moventi majora 20, 541. moturus prælia 33, 33. moveri lege 3, 7. lenis facilisque 18, 363. delubra cernuntur 33, 7. tentat 35, 160. incipiunt cineres 44, 67. mota cutis 45, 34.
- Mucius meruit igne 18, 445. Muci flamma 8, 406.
- mucronis acuti murmure 28, 628. mucrone dilato 3, 236. furenti 5, 233. infecto 5, 409. vago 7, 55. stricto 15, 176. cruento 17, 229.posito 20, 195. corusco 20, 446. secundo 20, 573. perirent melius 28, 312. ferit 37, 111. mucronum unda densa 45, 23. mucronibus strictis 26, 609. 48, 46.
- mugit quicquid cortina 81, 2. si mugiat furor 7, 161. mugit cruentum 3, 66. mugire Tonantem cogis 10, 113. 48, 53. juvencum docuit 18, 166. fragor 35, 152.
- mugitus Siculi juvenci 15, 187. redditus 20, 24. fideles 26, 412. mugitum frenant 33, 207. mugitu deteriore 4, 4. mugitibus urbem quatiens 34, 33. terrificis gemuit 35, 8.
- mulces suspiria 24, 211. mulcebat epulis 20, 89. mulcens domum cantu 33, 244.
- Mulciber variat clipeum 1, 95. arma præparat 7, 191. oscula conjugis emit 10, 58. uxoris *ib.* effingat orbes 17, 326. impune

INDEX

- pune vagus *ib.* ignes sparserat 20, 33. auctor clipei 21, 104. stupuit 35, 175. clausus 36, 398. frenavit Aetnam 50, 33. muliebribus sceptris 18, 428. mulier nascitur ad fructum 18, 331. multifidus Phœbus 1, 56. multifidos in orbes 35, 15. multifidas opes 49, 59. multisonora esseda 51, 18. multivagis flatibus 33, 174. multus serpens 7, 139. frater 35, 27. multo eloquio redundant 1, 150. fulmine 36, 343. **Mulvius pons** 28, 544. munditiæ minime viriles 20, 337. mundus auctior sidere adjecto 5, 3. pulcherrimus operum 8, 285. se liget amore *ib.* diffidet 15, 237. firmiter pependit 34, 47. mundi humani 44, 10. moderamina 29, 46. communis amor 24, 52. magni custos 22, 6. nostri tædia 20, 434. dispositi fœdera 3, 4. pars tertia 15, 161. per aures 16, 9. sacris 17, 16. teneri primordia 17, 253. nostri transfuga 18, 15. vindicta 20, 21. monstra omnia 101, 39. figura 95, 5. repertor 95, 11. varii sollertia 98, 13. pro mundo concedimus 20, 39. gerit 28, 437. mundo toti dominabere 3, 143. dabatur dies 8, 176. quæ gaudia 8, 642. toto dotabere 10, 281. nostro diducta Britannia 17, 51. noxia 18, 480. congrua judicat 21, 89. proficiat 22, 438. pacem sancit 26, 573. gemino 33, 91. toto depellere 35, 252. toto arcessere 36, 2. fortuna favens 101, 86. contraria tempora 47, 36. vitreo 75, 1. nascente 98, 8. mundum decorat 1, 193. *ludere* 3, 87. *post terga relinquam* 5, 245. dubium 7, 64. nostrum proteris 35, 222. victoria præstat 37, 15. sollicita ratione secutus 48, 1. suum volvit 68, 11. mundos innumeros parturit 17, 81. munificus auri 8, 500. non expectantibus 22, 153. munire colonos 26, 191. munitur telis 45, 40. muniri robore hostem 22, 96. munitus amore 20, 222. munita calore nimio (*Libya*) 15, 146. munito studiis popularibus 24, 47. munitum tanto milite 5, 299. muniti Stilichone 26, 453. munus acerbum 3, 168. fœdum 18, 41. nostrum discite 31, 130. muneris tanti auctor 1, 72. recepti 98, 21. munere cum vincamur in omni 8, 277. fortis 26, 445. carior omni salus 28, 608. munera currentia 1, 45. regum spernebat 3, 201. præparat 10, 10. hæc feras 10, 173. timentum 20, 321. nulla placere 22, 150. metuens offert *ib.* falsa timentum 22, 182. irrita texebat 33, 245. sacra addidit 40, 30. quæ solos fas habuisse deos *ib.* vatium 101, 8. parva 70, 2. Mavortia confert 72, 13. præscia 99, 3. muneribus arenæ damnatur 5, 396. pacet 24, 284. muralis machina 8, 329. honos 29, 182. **Murcia vallis** 22, 404. murice radiato 8, 552. fulgens 8, 645. vivo 10, 150. repetito 22, 333. plumas respersi 31, 141. saturantur 3, 208. tinctis 3, 384. perfusam vestem 44, 86. murmur ferale 3, 131. blandius 14, 21. luporum 18, 269. raucum insperere arenis 33, 256. *murmure* cum solito 8, 65. pavido 8, 447. confessus 17, 233. insolito belli 26, 204. solo bellum peragens 28, 7. *mucronis* 28, 629. cum saxi 49, 63. murmura rivi 3, 214. quæ furtim? 5, 86. magna detrudens 17, 315. laxavit 20, 254. insidiola 22, 49. fragosa 24, 338. pastoralia tentabat 31, 37. ripæ requierunt 33, 88. ad dissona 51, 3. murmurat impacata quies pelagi 3, 70. murus crinalis 20, 284. muri in speciem 5, 128. adamante rigentes 26, 214. fragiles procumbere videbantur *ib.* muro susti-

INDEX

sustinui Martem 15, 85. ignavo credere 17, 155. continuo 26, 189. cinctos montes 28, 536. litoreo 15, 519. murum sceleri non dabit 8, 109. feriret 24, 146. muros invadit 3, 127. quateret 3, 219. tueri 5, 59. despexit 8, 509. ingreditur 20, 217. terruit 20, 570. meditantem Amphiona 22, 171. Ravennæ 28, 494. transilit elusos 35, 165. muris nulla fides 18, 244. mediis 20, 44. tuendis 26, 312. trepidis 28, 443.

Musa rustica Lycæi 21, 181. mitior incipiat 22, 5. respice 25, 10. vale 41, 24. Musæ tot annos eripuerunt mihi 17, 138. colla levant 22, 127. verba negant communia 81, 3. Musarum carmine ducti 2, 13. studium 27, 11. pagina 29, 162. studio 31, 46. antra 34, 51. Musis instat 8, 396. otia apponit 17, 66. receptis 26, 598. libet 28, 126. audentibus omnia 28, 475. calcatis 39, 31. Nymphisque 49, 7. a Musis procul 76, 4. Musas sibi jungere testes 23, 5. reduces advexit 23, 19.

musco structa cubilia 1, 212. musica saxa 100, 3. inustant tacita formidine 20, 134. mutat in jaculum 78, 1. mutavit jura, tabulas 18, 34. mutavere

litum 33, 142. mutarunt flumina, ripas 37, 65. mutaverit axem 26, 55. mutare vices 1, 12. habitum Latii 5, 84. sedem 24, 156. te non evaluit 28, 80. præsentia parat 28, 206. mutatur varios in artus 87, 8. mutati stupuere 20, 518. mutato jure 47, 29. mutatum senem plumis 28, 171. mutatis in vina vadis 1, 251.

muta vincula ferarum 5, 482. mutis tribuant vocem 49, 3. inultas querelas 36, 160.

mutua cura 29, 108. colla 35, 369.

Mycalæa litora 20, 265. Mycenis digna 15, 287. Thyesteis 36, 388. Mycenæ damnavit 15, 399.

Mygdonii cineres 20, 1. Mygdonio curru 17, 300. cantu 35, 268. Mygdonias volucres 20, 408.

myrrham suscipe 99, 4. myrrhata limina 44, 95. Myrtilus perfidus 29, 168. myrto nostra obducere postes 10, 208. velati 10, 299. festa 48, 28.

Myria ingens premeretur plaustris 8, 53.

Myrorum arva 5, 46. Mysos feroces 21, 94.

N

Naiadum una advolat 28, 154. *Nais* Heliconia 55, 1. *Naiades* 1, 1249. æstuantes 11, 24. comitantur 35, 56. udæ 36, 17.

Nar vitiatum sulfure 1, 256.

Narcissum metunt 35, 132. *Narcissus* datur 18, 441.

nare tenera 22, 215. sagaces 24, 299. nares patulæ ignescunt 8, 547. penetrat odor 44, 98. naribus accensis 10, 293. e cæruleis 37, 48.

Narnia celsa 28, 515.

narrem quid Cererem? 33, 106. narrare pugnarum seriem 29, 221.

Nasamon ignavus 21, 354. Nasamona maritum 15, 192. alacrem 21, 256.

nasceris hoc nobilis ortu 8, 122. nascitur ætas 3, 51. Hesperus 14, 2. nasci de consule 1, 14. fruges jussit 3, 8. vetuit ferro 18, 343. moras 22, 259. potuisse nec vacat 101, 13. vetabat Juno 101, 23. tibi non fuit principium 98, 23. nascendi vices 33, 58. nascens Nilus 1, 38. nascente te 29, 70. mundo 98, 8. nascentes libri 17, 115. metallo equos 28, 572. nascentia bella 26, 400. fata 39, 31. natus in ostro 10, 340.

nata

INDEX

- nata ubi nunc mihi?* 36, 189. *na-*
tæ adjunxit virum 21, 91. *re-*
pertæ 36, 51. *peremtæ* *imme-*
mor 36, 97. *nata*m tradis 10,
 44. commisit alendam 33, 138.
requiris 36, 315. *natarum* agmi-
 nis una 36, 58.
natales vices 44, 51. *natalibus* fa-
 cris 29, 76.
natatu scinde fluvios 8, 348. *pul-*
cro secat *Acin* 36, 333.
nates nudas 18, 305.
nativa Palatia 28, 8. *nativo* mea-
 tu 49, 55. *nativum* missile 45,
 20.
natat rationis inops 20, 429. *ter-*
ra levis 49, 46. *te*, *Tibri* 35,
 178. *natant* tecta 20, 35. *na-*
tantia armenta 47, 42.
natura beatis omnibus esse dedit
 3, 215. duplex 3, 329. illum
 non capit 5, 156. *peteret* *emeri-*
rum reverti numen 7, 106. *ri-*
sit tuo sereno 8, 183. *tradente*
 8, 199. tibi dedit regna 8, 380.
 hoc tibi donat 3, 323. fortior
 usus 17, 185. facilis reverti 20,
 155. signat 22, 291. longæva
 22, 432. potens 22, 442. incli-
 nat canitiem *ibid.* mutaverit
 axem 26, 56. omnis cesserit
 obsequiis meis 26, 526. finxe-
 rat 26, 584. vadis omnibus una
 28, 512. negat 32, 4. opponit
 33, 146. parens 33, 248. sæva
 redit 34, 5. læta deos expectat
 35, 371. *instat* cum querelis 36,
 33. *rursus* confusa 37, 62. la-
 borat 44, 62. deum defender
 101, 41. dignata tueri 45, 9.
 veneno armavit 46, 5. refert
 47, 31. fit pronuba 48, 38. sibi
 consuluit ne merfa lateret 49,
 33. armavit cutem 83, 3. re-
 rum 18, 338. 26, 221. naturæ
 spatium 16, 11. sacris 17, 10.
 cura 26, 302. bene memores
 50, 27. prioris signa 56, 1.
 æmula manus 68, 14. naturam
 exuit 15, 397. cumulante ma-
 nu 28, 50. minus esse putans
 101, 79. juvat dolis 46, 8.
natu gravior 26, 485. prior, mi-
 nor 29, 118.
natus habebit opes 19, 49. suffi-
 ceret 21, 39. sororve vel con-
 jux fuerit 36, 57. profilit 44,
 69. nato neget 28, 556. ger-
 mana vocabula addidit 29, 109.
natum exemplar habeto 101, 52.
nati vicere patrem 1, 61. an-
 heli 28, 172. *natorum* lamenta
 28, 398. turba 33, 108. *natos*
 pereinit 20, 218. monendos tu-
 tandosque tibi 22, 54. avexit
 36, 264. genitrix hortatur 37,
 13. quot dederit 37, 57.
navalia capiunt 15, 483.
naufragium commune levasset 8,
 62. *naufragii* fragmenta 28,
 317. *naufragio* memoranda 19,
 72.
naufraga vela 15, 222. *plaustra*
 26, 345. somni otia 29, 144.
navis innocuæ 26, 12. *nave* pro-
 fundum secuit 32, 1. *navibus*
 feratur *Germania* 15, 373.
navita moderabitur pinum 1, 246.
exfertus 17, 42. cautior 20, 5.
 metuebat incercem 24, 327. per-
 mutat merces 27, 7. non tuto
 videt cometen 33, 232. non ino-
 ritur fluctu 35, 357.
nautæ vitant 20, 30. contenti
 meliore manu 29, 204. *nautis*
 lassis 24, 57. *jaçtatis* 26, 209.
ne, precor 15, 287.
nebrida gemmis intextus 8, 606.
Nebrophone sequitur 24, 250. *ve-*
nata 24, 315.
nebulam dimovit 18, 390.
nec non & 33, 264.
nectaris imbres 10, 101. *nectare*
 solvere corda 1, 248. novo 35,
 88. largo instaurare dapes 36,
 215. dulciior aura 44, 99.
nectareis fontibus 10, 209.
nectit perjuriam 3, 222. *thoraca* 7,
 195. amicitias 17, 74. *thala-*
mis regum 24, 53. *claustra* cha-
 lybs 33, 237. *pectora* 48, 32.
nexuit hunc civica quercus 29,
 183. *necte* comas corona 13, 2.
nexa comam foliis 22, 229. *ne-*
ctenda viro 10, 276.
nefas dignum conventu 3, 61. *ne*
 ullam perderet 3, 245. disposuit
 5, 26. civile 5, 389. ausus
 uterque 8, 75. immersum fibris
 18, 13. sentire 20, 10. forma-
 tura æra 20, 72. excusate ar-
 mis 26, 562. pietate mistum
 28, 114.

I N D E X

- 28, 114. Rufino meditante 29, 234. cessare 31, 95. conata 35, 258. quærenti 36, 78. invisum genitura 37, 4.
- neglecta* ora 31, 6. *neglectæ* formæ 29, 225. *neglecto* senio 28, 410. cardine 36, 147. *neglectam* partem studiosa relinquens 10, 105. *neglectas* cohortes 22, 148.
- negas* manifesta 5, 504. id solum 22, 98. *negat* imbelles epulas 7, 80. hoc tibi ferrum, hoc natura 18, 225. nil 18, 365. *negant* arescere 5, 8. *secerni* 5, 223. membra 18, 128. *nosse* 36, 293. *neget* nato 28, 556. *negarent* arva coli 35, 180. *negasset* poscenti 3, 224. *negare* commissa 22, 56. *negatur* iustitiæ 17, 189. *virginitas* cælumque 35, 262. *negantur* arva fretumque 5, 92.
- negotia* per tanta 17, 211. hominum 18, 230. dura fori Strygii solvit 5, 494.
- Nemeæ* per lustra 101, 75.
- nemus* atrum 1, 125. surgere cœperat 2, 6. *Oetæum* 5, 181. in lintres fregere 8, 624. umbrosum 10, 62. omne canat 12, 4. totum victoria vestit 36, 338. frondis amaræ 101, 19. *Mænialium* 101, 103. *æquævum* consenuisse 52, 16. *nemoris* senectæ 36, 353. *Apollinei* 36, 373. *nemori* commoda rupes 17, 178. *nemorum* potentes 24, 255. *marginæ* frondoso 35, 113.
- nevit* colus leges 33, 64. *nevimus* auro 22, 334. *neverant* *Parcæ* 20, 461. *neverat* uxor 1, 224. *nesse* stamina 18, 274.
- nepoti* recturo 22, 349. *nepotem* sustulit 24, 179. *nepotes* optatos proferte 35, 372. *nepotum* cinctus 20, 140.
- Neptunia* monstra 29, 129.
- Neptunus* nutrit equos 7, 197. prosequitur classes 8, 463. donet equorum greges 24, 465. montes impulit 35, 181. *Neptuni* pecus 3, 279. per omnem domum 10, 155. regia 37, 119. *Neptunum* complectitur 33, 104.
- traxisse revinctum 37, 38. *Neptunæ* tridenti incumbas 20, 37.
- ultra nequitiam* fractis verbis 18, 262.
- Nereida* nuptam 1, 202. *Nereides* vectæ feris 10, 159. *ovantes* 10, 283. *venere* 29, 80. *Nereidum stabulis* 8, 555. *Nereidas* lascivas 19, 68.
- Nereia* bacca 8, 592. *Amphitrite* 33, 103.
- Nereus* amnes accedere nescit 3, 183. mediis interstrepit undis 5, 303. violis interfert algas 10, 157. proruperat 20, 34. *viotor* 33, 142. *placidus* 36, 11. confert monstra 24, 360. *advena* æstuat 28, 496. *Nerea* mentitur 26, 320.
- Nereis* toris 7, 116.
- Neronis* dira funera 5, 313. *scena* 20, 61.
- Nervam* atavum 28, 420.
- Nervius* insequitur 15, 421.
- nervus* otia agit 35, 32. *nervi* secti 18, 53. *nervis* adductis 5, 439. *nervos* secuisse 18, 192. *resides* 34, 15. *intendunt* 45, 38.
- nesciat* ut spumas 7, 200. *nescire* torum 33, 35. *suum* auctorem 98, 15.
- nescius* urbis 52, 9. *nescia* nostri numina 3, 19.
- neu* suspectus, *neu* fassus 8, 278. *neu* cedas - *neu* summoveant 8, 340.
- necem* *Geticam* 4, 12. *mella* dedere 26, 446.
- nexus* *rotarum* 3, 342. *thoracum* validos 5, 260. *amicitiæ* 5, 321. dat varios retro 10, 104. *generis* 15, 442. *duros* solvit 35, 186. *subsisti* 95, 16. *nexu* soluto 2, 5. *avulso* 15, 140. *celeri* 17, 320. *regali* 22, 355. *pio* revinxit 24, 153. *brachia* livescant 31, 131. *nexibus* solutis 5, 413.
- nidor* penetrans 20, 451.
- nidum* fragilem 36, 144. *relinquunt* carmina 43, 7. *nidos* implumes 5, 5. *avium* scrutantur 31, 14.
- nigra* majestate verendus 33, 79. *nigro* splendore 35, 92. *nigris* venenis 1, 188. *nigros* currus 35, 227.

I N D E X

- 55, 227. *nigras rubigine falces* 22, 194.
- nigrantis* Nili 44, 100. *nigrantia* antra 1, 42. corpora 101, 109. Aethiopum regna 47, 16. *nigrantibus* jugis Caucasiis 26, 59. *spatiis Erebi* 33, 279.
- nigrescere vestes* 36, 72.
- nihil illa* 36, 250.
- nihilumne paternæ mentis inest?* 35, 253.
- Niliacus cortex* 31, 123. *Niliacis velis* 15, 59.
- Nilotica ripa* 8, 574.
- Nilus nascens* 1, 38. *Tanaisque* 8, 44. *sit ubique vester* 8, 388. *diffidet* 15, 158. *metas intulit* 15, 456. *lene fluit* 17, 232. *meatu devius* 18, 14. *faliæ* 19, 39. *irriget* 26, 57. *rubuit* 34, 43. *flentem attollens gurgite vultum* 39, 57. *fontibus ignotis procurrit &c.* 47, 10. *Nili nascentis litora secreta* 5, 244. *fontes arcanos* 7, 207. *septem cornua* 10, 51. *fontem querere* 21, 179. *ad litora* 22, 416. *nigrantis septena ostia* 44, 100.
- Nilum dabunt hiemes* 1, 169. *æstivum bibat* 3, 185. *dedere* 15, 52. *tenet* 15, 113. *mentitus Gir* 21, 253. *Pharium* 28, 85. *tueri* 31, 73. *retinent ripæ* 47, 28. *ad Nilum* 44, 72. *Nilo extremo* 10, 223. 18, 316. *cum tepido* 15, 476. *remenso* 40, 13. *nostro cognite* 43, 3. *redundant aquæ* 47, 7. *natura refert* 47, 31. *fecundo* 93, 1.
- nimbo purpureo* 10, 298. *velata* 17, 118. *sanguineo* 18, 4. *infecto* 20, 161. *nimbi densi* 1, 45. *rotantes faciem* 1, 207. *lædere timent* 10, 53. *nimborum nota* 8, 425. *rubra* 37, 60. *nimbis gravibus* 7, 44. *nullis succincta Ceraunia* 21, 174. *discretis* 35, 100. *hiuleis* 35, 230. *cinctam* 36, 1. *nimbos pulveris extolli* 5, 176. *egit Sol* 8, 181. *ruentes* 17, 210. *equitum* 21, 353. *indigenas vomit* 33, 161. *medios transcurrere* 44, 39.
- nimius pro successu* 26, 118. *nimio ævo* 24, 306. *nimum amorem* 7, 51. *dilecte deo* 7, 96.
- fideles* 22, 55. *conjuravere sorores* 36, 199. *fortunatus* 44, 7. *miraberis* 84, 3. *nimia laudes* 1, 30.
- Nioben rigidam* 20, 405.
- Niphates arduus* 36, 263. *Niphaten liquere Parthi* 7, 72. *Niphate rupto* 18, 16.
- nifus docti conamina* 45, 34. *nifu certo* 17, 294. 36, 362.
- nitet virtus* 17, 2. *juris imago* 28, 7. *nitent lumina* 1, 214. *vicina* 8, 178. *niteat castor* 92, 2. *nitebat Cynthia* 15, 227. *nitebant recta* 33, 235.
- nitidis sensibus* 17, 193.
- nitor prælagus cuncta obibat* 8, 183. *procul augeri* 10, 258. *igneus oris* 21, 45. *par nivibus* 24, 289. *nitoris parvi* 22, 288.
- nititur ad fructum* 22, 129. *contis* 26, 484. *nitantur retro* 17, 103. *niti virtute decet non sanguine* 8, 220. *roto robore* 26, 274. *nixus contra* 22, 68.
- nivali glacie* 33, 70. *nivalem Boreæ domum* 36, 323.
- nivæ columnæ* 3, 162. *niveam matrem* 10, 242. *niveos exserta lacertos* 1, 87. *cætus pandite* 1, 248. *niveas cohortes* 8, 568.
- nive Alpina* 17, 307. *Argæa* 70, 6. *nives canæ* 1, 270. *per Odrysiæ* 4, 18. *Armenias* 5, 29. *potare* 7, 49. *Alpinæ* 7, 99. *altæ stridunt* 20, 106. *fatigat* 24, 308. *per altæ* 26, 326. *profundæ multos hausere* 26, 344. *ac lilia candor superat* 31, 126. *gelidas excussit* 34, 20. *Argææ* 73, 5. *nivibus unde rigor* 17, 110. *profundum Athon* 21, 126. *intactis* 24, 289. *solutis* 26, 168. *servare* 33, 165. *sub nivibus somni* 26, 360.
- nobilis claro ortu* 20, 80. *nobile quid gessit?* 18, 336. *nobilior lustro* 1, 275. *nobiliore cervice juveni* 39, 31.
- nobilitas supplex* 5, 444. *posset te sola tueri* 8, 218. *omnis* 8, 577. *exordia pandit laudibus* 28, 34. *Mavortia* 31, 71. *exultat avitis spoliis armisque ibi* vulgata

INDEX

vulgata locorum 36, 121. nobilitate renata virent 1, 16.
 nobilitant singula partitum quemque 21, 31.
 nocuisse deos non fas est 36, 28. tropæis 36, 354. nocendi prodigus 17, 226. formæ 37, 20. mens ignara 39, 3. jus non habuere 44, 110. nocendo tentare 37, 105. nocenti nihil tutum 8, 100. nocentes florere 3, 13. damnet 24, 111. damnatura 35, 302.
 noctivago labori 36, 331. noctivagos per axes 1, 243.
 nocturna silentia 36, 404. *nocturna* telæ 29, 32. nocturnis sacris 3, 155. equis 27, 6.
 nodavit comas 3, 119. nodantur vestes 35, 40.
 nodosum robur 101, 112.
 nodus qui sublevarat enssem 1, 89. *nodi* gratia 22, 156. nodo facili collectæ 5, 109. nullo constrieta licentia 10, 78. latet rosa 10, 249. *alternis* 17, 86. dependet amictus 88, 1. in nodum colligit ungues 33, 18. colligit ulnos 50, 17. nodis nullis hæsit victoria 15, 10. rigentibus 20, 166. positis 33, 46. *subitis* fixus 37, 96. arcanis trahitur 48, 37. nodos jubarum 35, 212. arundineos 46, 21.
 nomen (*consulum*) addere cuiuslibet (*solis*) 1, 10. gentis 3, 233. in rutum ventura *tempora* 8, 620. beatum 10, 9. adorabunt 10, 278. probantes 15, 422. celebrate 17, 280. mariti 18, 57. exhorruit 18, 318. herile 18, 478. turpe morum 20, 127. subit 20, 207. cient 20, 514. mariti sumeret 21, 6. *Libyæ* regendæ transtulerat 21, 272. regale 22, 80. celebrant plaufibus 22, 174. pagina nescit 22, 245. lacrimabile 22, 261. funestum 22, 300. ducet ad cælum 22, 405. consulis annus prætendit 22, 474. ad sidera tollunt 24, 196. *rutilum* 24, 348. abolere 26, 99. sanctum 26, 304. dulce *ib.* in suum transire cogunt 26, 335. Romanum 26, 382. meritum 26, 636. Ita-

liæ 28, 319. tribuere 28, 409. dulce patris 33, 36. præbuit 35, 58. dulce tibi 36, 100. iterare sororis 36, 211. supplicii subisti 95, 16. *in nomen* adoptans 28, 418. nominis Romani umbra 8, 59. heres successi 10, 39. horror 15, 384. arcum 28, 370. auctor urbi 28, 517. magni 36, 344. umbra tui 40, 46. umbra manet veteris 92, 1. nomine fraterno signatum 1, 266. vano exutum regem 5, 475. *posito* 8, 155. ablato 19, 13. quemque compellas 22, 153. communi 24, 151. ignoto 26, 357. sub legum 26, 516. geminato 28, 17. vero 28, 603. magno superbit 28, 660. merito signatas 46, 2. in triplici 98, 28. nomina parturit annis 1, 204. turpia 17, 267. quis possit tanta sequi 18, 60. libris tradita 18, 491. ingentia 21, 203.
 Norica rura 26, 365.
 norma boni 17, 96.
 nota nimborum 8, 425. Ditis 33, 284. notæ maculosæ 33, 183. memores 49, 6. indicis tela 74, 14. notam anni pepulisse 22, 281. miram futuri 26, 253. notis cæruleis infecta 1, 215. penarum 15, 478. notas sanguineas 4, 10. *civiles* abolete 15, 430. confundit 17, 134. in fronte 18, 120. *communes* 8, 206. *regales* 18, 486.
 notat autumnum pomis 52, 12. notatis mente cauta 15, 492. notant longe futura 20, 494. omnibus ventura 22, 216. notavi vericulos 74, 9. notantur fetus 1, 96. notatas ferro figuras 26, 417.
 notus clipeo 10, 311. conjuge pulcra 15, 169. nota si forent 3, 217. major Roma 28, 530. notos pedes lambit 1, 189. notissima tecta 3, 137.
 Notus collegerat imbres 8, 173. Noti deserta 21, 179. flabris 26, 205. convexa 28, 177. fines 36, 323. *Notum* calcare 5, 244. *ereptum* 15, 459. Noto calefacta hiems 1, 271. stimulante 7, 140. ducta Libye 15, 64. leni
 H h h 2 32, 8.

I N D E X

- 32, 8. diffusa cæsariem 35, 248. liquefacta glacies 57, 6. *Notis* talibus nunquam spiravere animæ 33, 240. *Notos* fulcavit arundo 31, 144. *celerēs* proscinde 33, 92.
- novales* inollire 17, 177. *Elysiās* 18, 454. *fetas Martis* 26, 25. *reinis* sonuere 47, 40.
- noverca* leonem armabat 101, 76. *novercæ* ipseræ fraude 26, 440. *diræ* mores 36, 40. *materies* datur 101, 26. *novercam* tantam meruisse 101, 56. *novercis* ignota gramina 15, 173.
- novercales* stimulos 34, 29.
- novit* parcere hiems 61, 4. *noverit* omnia *Phœbus* 24, 42. *nosse* recusem 26, 303. *nec* aurigam licuit 36, 237. *negant* 36, 293.
- novitas* audere suadebat 8, 76. *turbida* 21, 149.
- novat* cote falces 22, 194.
- novo* veniente 22, 42. *novā* moliri 8, 78. *diligat* 18, 360. *prædari* cupiens 26, 502. *per* rura 101, 4.
- nox* genuit 3, 30. *cæperat* humanos alto sopire labores gremio 5, 325. *pronuba* 8, 644. 35, 363. *jugalis* 10, 46. *metuenda* maritis 15, 168. *tenebris* cæca repressit iter 26, 354. *erat* 28, 453. *humida* invexerat otia bigis 33, 274. *stellantes* picta sinus 35, 363. *oculorum* infece-
rat ignes 36, 87. *scæda* polum rapit 36, 235. *sua* prosequitur curruum 36, 243. *afflata* rotis coruscis pallefcit 44, 6. *noctis* opacæ *fundamenta* 5, 526. *equos* humentes 15, 213. *dispendia* 17, 120. *ambitus* 18, 92. *castæ* otia 29, 220. *arbiter* 33, 55. *primordia* 33, 112. *auroræque* duces 35, 46. *nocti* futuræ 10, 207. *noctem* scædaverit imbri 28, 538. *ducere* ludo 31, 97. *æternam* rarefcere 35, 331. *jugalem* 40, 29. *exigis* sub astris 101, 73. *imbriferam* ducentibus *Hædis* 74, 3. *nocte* sub cæca 15, 221. *sub* hiberna 26, 325. *sub* silenti 27, 11. *tua* contentus abi 35, 221. *qualis* venis 36, 437. *refusa* 98, 24. *noctes* vigiles producere 7, 48. *cruentitas* 15, 85. *multæ* præfagia canunt 15, 355. *impendere* castris 15, 450. *vigilat* *Veneri* *ib.* tantas oblivia premunt 18, 70. *timorem* ingeminant 36, 69. *noctibus* crebris 26, 234.
- noxæ* parvæ strepitu 22, 40. *conscia* 35, 258.
- noxia* pectora 98, 19.
- Nuba* redimitus sagittis 21, 254.
- nubes* *Stygiæ* 3, 62. *signavit* tramite liquido 5, 163. *scindere* 8, 201. *quid* trahat imbriferas 17, 109. *fugaces* 26, 48. *bellica* ingrueret 29, 196. *mœltissima* caput asperat 33, 81. *unde* tonent 48, 7. *nubem* in atram cogitur æther 26, 379. *pulveris* ambiguam 26, 455. *nube* sub ignota rapiet vetustas 1, 53. *hiulca* dat signum 1, 206. *soporis* 21, 309. *una* pares effecerat 26, 41. *picea* scædat diem 33, 162. *sua* densus (*lacus*) 49, 31. *sine* nube ferax 47, 5. *nubibus* repullis exuitur *Thrace* 8, 179. *late* ruptis 20, 168. *æquata* templa 24, 68. *mediis* 24, 294. 28, 46. *intactum* *Olympum* 26, 180. *imbres* colligit 35, 309. *tenetur* *Cynthia* 44, 38.
- nubiferas* *Alpes* 24, 307.
- nubigenis* prostratis 35, 44. *nubigenas* biformes 3, 329.
- nubila* clarescunt 1, 102. *dissolvit* *Phœbus* 8, 175. *pulsata* recedunt 10, 185. *solis* radiis deterfa removit aer 28, 540. *pervia* signant 33, 180. *tenebris* condentia cælum 47, 2. *ad* nubila rumpit questus 35, 249. *per* nubila fidere excusso 22, 272. *vecti* amores 31, 111.
- nubilis* ætas 21, 69. 29, 159.
- nubas* licebit 18, 223. *nupsit* duci 29, 187. *nuptum* dari 33, 215. *nubente* tali puella 31, 94. *nupta* *Nereis* 1, 202. *nuptam* petit 31, 143.
- nudat* penetralia mentis 33, 213. *nudavit* olor stagna 31, 110. *nudari* pruinis 5, 102. *nudatus* quoties 18, 35. *nudata* ferro *Manala*

INDEX

- Mænala* 8, 469. *litora fluctu* 28, 498. *nudato limite præsidii* 26, 427.
- nudo sub axe* 20, 413. *nudum solum* 20, 298. *durando undis* 101, 68. *nuda latus* 1, 87. *nudæ humores & brachia* 24, 243. *nudam Lacedæmona* 17, 156.
- Numa sit gravior* 3, 114. *placido moderante* 8, 493. *Numæ sacris* 24, 167. *delubra* 26, 101.
- numen amicum* 1, 126. *confessa Meroë* 7, 20. *meritum* 7, 107. *hoc dedit* 8, 136. *refulsit* 10, 240. *præsens* 15, 308. 49, 70. *miseris proprium* 15, 405. *terra perdidit* 17, 123. *implacabile* 20, 109. *optatum venantibus* 24, 254. *Istri juraverat* 26, 81. *tantum* 29, 38. *profundis & superis commune* 33, 90. *inde timorque loco* 36, 353. *dignus credi* 101, 11. *creasse* 101, 45. *habebit latex* 55, 4. *numinis instar barbarici* 21, 230. *secreti quantum populo addit* 28, 611. *tanti frena* 73, 2. *sub numine probet mores* 29, 28. *pro numine colerent* 22, 179. *numine blando spirantem* 10, 124. *reverso* 17, 123. *placido* 22, 428. *tanto* 24, 58. *vicino* 28, 365. *magno templa sonant* 101, 2. *recto* 101, 53. *flammæ* 69, 1. *vifo* 95, 7. *numina nulla putat, vel nescia nostri* 3, 18. *nec dum satiata ruinis* 5, 206. 31, 18. *lubrica* 5, 441. *faveant cæptis* 8, 353. *in vulgus proferre* 8, 570. *nec cætera defunt* 10, 77. *constituunt* 17, 83. *importuna* 22, 110. *sedem non destituunt* 26, 408. *plauderant* 27, 75. *rustica* 28, 201. 31, 18. *precatus* 8, 328. *cupiant ornari fertis* 35, 87. *Lethes* 35, 219. *nova rebus addite* 35, 371. *pelagi conclamat* 36, 4. *sic fati volvimur* 36, 410. *coeuntia* 37, 51. *Junonis* 40, 26. *juvenum* 50, 28. *numinibus suis* 1, 184. *votivæ vacas* 29, 224.
- numerat dies* 5, 137. *numerem prisca* 18, 475. *numerabat avi facta* 7, 52. *numerare nomen* 22, 245. *numerasse reliquias* 28, 158. *numeratur quantus nocte Bootes* 8, 186. *numerantur avi per fascies* 1, 15. *stagna Timavi* 7, 120. *numeretur consule proles* 17, 339.
- numerosa parens* 36, 414. *falce* 40, 41. *numerosis ripis* 39, 58.
- numerus indicat* 17, 129. *decretere castris* 28, 251. *numeri damnum* 33, 126. *numero languet pietas* 15, 443. *crescente* 21, 304. *si non fallor* 26, 488. *pro tanto* 37, 59. *lustrorum vitus* 44, 31. *numerus Augusti relinquo* 8, 642. *tuorum respicis* 20, 220. *rectorum augent* 20, 590. *mensuræ qui congruus esset* 26, 402. *numeros dividit astris* 22, 434. *regnum tractat* 31, 86.
- Numidæ Gildonis erunt* 15, 93. *campi* 21, 257. *in Numidas pulsus* 15, 409. *post Numidas* 24, 35.
- nummis tot eat* 18, 203. *paucis promittere* 75, 3.
- nuntiat cometes ventos, hostes* 33, 234.
- nuntius velox advolat urbem* 1, 174. *ipse sui* 8, 101. *amor matri* 10, 48. *creber recurrit* 20, 324. *funestior* 20, 475. *mendax* 26, 367. *astra tenebat* 33, 117.
- nuntia sui facies* 36, 81.
- nuptiali vere* 12, 1.
- nurus vincas* 5, 64. *veniet* 8, 647. *omnibus arvis & toto doranda mari ib.* *Divorum superbæ* 10, 13. *orbatus* 15, 185. *iratas* 19, 28. *Romanas* 26, 84. *curas* 28, 298. *mirari* 28, 564. *nurum produxit* 7, 156. *sacram* 10, 287. *longinquam* 18, 270. *circum stipantur Amores* 22, 356. *aggreditur Cytherea* 31, 124. *poscit* 33, 137. *insignem* 35, 312. *propriam* 40, 20.
- nutat ratis* 15, 220. *provincia* 18, 209. *insula* 36, 235. *pinus* 44, 32. *syllaba* 79, 3. *nutant sævum cristato vertice* 5, 355. *dubiæ urbes* 33, 157. *nutabat caput de cuspide* 5, 435. *nutaret conscius Atlas* 7, 108. *nutavit*

INDEX

Bosporus 20, 28. nutaverit animus 15, 281. nutassent agmina 26, 595. nutantem Petrum 99, 13. nutante fide 19, 23.
 nutrit ignem 3, 182. quicquid inane 18, 357. incendia 33, 163. nutriat artes 36, 32. nurrivere paludes 35, 296. nutrierat furias 28, 106. *nutrire* flatus 20, 433.
 nutritor miles 8, 503. Bosporus 28, 81. nemoris Orontes 36, 373. nutritorem puellæ 18, 104.
 nutrix bellua 1, 97. belli discordia 3, 30. aula 7, 11. *Aurora* tibi 8, 130. invisa 20, 370. fidissima 22, 113. mortalis 29, 86. sedula 36, 171. contremuit 36, 192. anxia 63, 3. nutricem anum 28, 566.
 nutum expectent 40, 35. nutu movere cohortes 8, 87. meo stringitur 15, 371.

Nycteus armenti Stygii gloria 33, 283.

nymphæ præcepta secutæ 1, 263. hos pariunt 10, 74. redimitæ tempora 22, 345. fluminæ 29, 78. attonitæ 29, 175. lugebant 34, 3. Mæoniæ 35, 68. auro madidæ *ib.* diffugiunt 35, 204. famulæ 36, 230. *placida* exclamant 37, 120. Latonæ struxere torum *ib.* nympharum exercitus 24, 258. cætus 35, 76. nymphis commendat urnam 1, 213. Musisque 49, 7. nymphas redde choris 28, 159. morantes increpat 36, 4. inter priscae Oceani 36, 172.

Nysa choros in te transferret 8, 605.

Nysæo palmite 20, 171.

O

Obducam lucem tenebris 33, 115.
 obducti vapores 36, 398.
 obirem fidem 28, 447. *obiens* truncos 36, 361.
 oberrat timor 5, 93. infidiator 22, 120. Astur 29, 75. temperies plagas 33, 261.
 objice abrupto 5, 23. ponti 15, 11. *visita* 20, 34. *Pindi* 26, 184. fluvii 28, 484. *prodidit* axem 29, 168. clipei 35, 225. objicibus opertis 33, 171.
obicis pro objicis vid. in obicio & *n. ad* 8, 365.
 objectare procellis vitam 36, 365.
 objectu scopuli 3, 271.
 objicis annos 8, 365. te omnibus unum 21, 301. angues 101, 37. objicit ante pedes 26, 613. objecit postes 33, 74. objeceris humeros 3, 274. objecta custodia Getis 31, 89. objecti fraudibus anni 36, 116.
oblativum aurum 29, 76.
 oblectamina sparsa 36, 162.
 oblimat copia mentes 36, 29.
 obliquante carina 21, 289.

oblitus fui 4, 19. civem 8, 111. oblita sui mens 18, 229. gens Triones 26, 169. parentis 35, 4. oblita scelerum Eumenides 35, 343.
 oblivia condunt mentem 1, 166. premunt 18, 70. ægra spumant 33, 281. tantane te nostri tenere? 36, 99.
 obmutuit unda 31, 108. Acheron 33, 87.
 obnuitur iræ 21, 290. obnixa impellit 36, 378.
obnoxia meritis virtus 28, 387. *nul- lis* fatis 37, 54. tractu segni 46, 3.
 obnubit convexa 44, 78.
 obriguit visis 36, 111. obriguere gelu 26, 343. obriguisse fauces 50, 32.
 obruit simul ira virum simul mæror 5, 197. obruta morbo 20, 11. paupertate virtus 22, 121.
obscenum facinus 20, 119. *obscenam* latebram 26, 306. *obscenior* senex 18, 302. ore mentem 19, 31.
 obsecrat veteres manus 24, 233. anhelitus axes 35, 192.
 obscuro

INDEX

obscurior sedes 36, 121.
obsequium pium regebat 21, 83.
 omne Tonantis 28, 350. militis præberet 28, 554. obsequio militis 30, 8. obsequiis sacris 18, 147. moderere decem 22, 73. omnibus 24, 189. meis cesserit natura 26, 526. diversis certant 72, 12.
obsequeris pronus ad omne 22, 68.
 obside indicto 18, 381. fati 26, 318. obsidibus natis 21, 212.
 obsedere latus Pelori 36, 255. obsederat urbem fames 21, 279. *obsessi* principis 26, 561. obsessam fervore plagam 33, 258. obsessos solveret 21, 115.
 obsidio nos premat 5, 160. longa 8, 333. obsidione subacti 19, 17. *solutus* 22, 191.
 obsideret urbes 24, 142. obsidere me minabatur 28, 446.
 obsitus ævo 18, 170.
 obstat gradus ætatisve pudor 29, 200. obstat Alpes 22, 411. obstitit ætas & pudor 5, 428. reverentia patris 35, 235.
 obstrepitant lamenta choris 35, 355.
 obstreperit exercitus 35, 127. obstreperet pietas 21, 271. *laudes* 24, 37. *obstrepere* avium voces 18, 317.
 obstringit sua quemque salus 28, 609. obstricta tuis præceptis 36, 204.
 obstrueret moras 21, 114. obstruxit hiatus flaminarum 36, 395.
 obstupuit visu 1, 234. obstupuere omen 20, 285.
 obrecta recessu tenebroso carceris 36, 82.
 obtendit plaustra cæsis iuvenis 5, 129.
 obtentu pallæ 35, 26.
 obtestor per te Roma 18, 435. pacem rerum 36, 57.
 obtexitur aër jaculis 21, 258.
 obtrudere munus 18, 41.
 obtruncat juvenes 15, 395.
 obtundat gladios 17, 167. obtunditur acies 28, 52.
 obvius ire calet 10, 287. ire debueras 15, 311. rediens 18, 257. ire audet 44, 79. *obvia* vinci quid mirum? 8, 484. *prosterne*

22, 20. *urbs* fati 24, 140. *prosterne* 28, 468. *virtutibus* invidiæ rabies 29, 230. *majestas* 31, 80. fulmina 33, 47.
 obunco morfu 15, 470.
 occasum pati 37, 12. occasu quodcunque rubescit 17, 56. primo 36, 325.
 Occidens plaudat 12, 37.
 occidua sub Pleiade 26, 209. occiduo ab orbe 34, 38. occiduum ignem 7, 180. occiduis tractibus 8, 73. Gadibus 15, 159. plagis 16, 14.
 occultat metum 26, 479.
 occulto scire verat, prodesse remittit 22, 37.
 per occultum 17, 124. occultum nihil esse finit 8, 274. occultis odiis 3, 257.
 occupat vires 26, 280.
 occurrit exercitus 20, 542. natura 22, 442. Mimas 37, 85. occurrunt casibus dubiis 20, 495. occurrat tibi quid fecisse decebit 8, 268. occurrere dolis celeri sensu 28, 237. *matrì* legum 28, 828.
 occursant ubicunque velis 21, 207.
 Oceanus tuus te excipit 7, 176. *cunabula* fovit 8, 22. generis procreator 12, 34. ambit 18, 492. *lustrare* valebit 20, 23. Cantaber 29, 74. *Oceani* aquis 3, 124. æstu 5, 114. monstrum 10, 161. *recessus* Atlanteos 10, 280. recursus 17, 108. *alumnus* 21, 160. æstum 22, 249. stagnis 26, 640. lunaribus damnis 28, 499. Nymphas 36, 172. æquore summo 44, 1. Oceanum patrem reddentia 1, 216. utrumque teneas 3, 197. subdidit sceptris, 8, 42. interjacet 21, 215. pervolat 22, 409. Hispanum 23, 8. Britannum 26, 203. cingere cohortes 31, 91. sinuare 33, 268. petit Arctos 37, 11. Oceano rubro 15, 455. non itet 24, 148. Britanno 29, 41. ab Oceano 20, 248.
 oculi jacentes 15, 21. temperiem servant 17, 218. immunes nube soporis 21, 310. dulce micant 31, 41. arcanum radiant jubar 44, 17. rubent 101, 34. oculorum

I N D E X

- rum ignes nox infecerat 36, 87.
 oculis viventibus hæsit 3, 138.
 totus adest 24, 5. attonitis me-
 tire 24, 70. profanis 26, 102.
 obliquis tuens 26, 519. humen-
 ribus 28, 266. nostris subje-
 ctum 28, 439. placitura tuis
 Roma 28, 529. adversa tuen-
 tibus 37, 109. rubet igneus ar-
 dor 45, 7. ne præteriens hoc
 relinquo 50, 19. oculos adver-
 tere 1, 196. motibus aptet 20,
 362. ad litora tendunt 20, 515.
 avertunt 20, 520. infecerat ira
 26, 585. ad testa retorfit 33,
 192. admittit in altum cernen-
 tes 35, 115. admisit 49, 34. ante
 oculos Hymenæus erat 36, 410.
 acyor sagitta Aethon 33, 282.
 odit victus 5, 116. odere mox ta-
 men 15, 268. propinqui 28, 315.
 odisse palam invisos 22, 34.
 odium terrore moves 10, 330. hic,
 non pœna fuit 15, 402. explet
 26, 609. juvabat 100, 8. odio
 pacis furentes 21, 244. odiis oc-
 cultis 3, 257. premor 5, 13. nec
 locus est 5, 416. *Alpinis* 15,
 295. committere fratres 18, 282.
 cingeris 19, 34. in pacatis ur-
 gerent 20, 213. alendis 22, 17.
 positis 26, 91. civilibus 26, 565.
 subitis 39, 3. gravibus augmen-
 ta ministras 101, 27.
 odor gratus fundi 10, 240. pri-
 mus amoris 10, 290. Indus pro-
 ductus 44, 98. manifestat 47,
 74. odorem Parthenium 35, 148.
 odoribus veris fruitur 14, 7.
 odoratus longe blanditur Hydaspes
 35, 82. agger 44, 59. odorati
 busti 22, 420. odorata vestis 20,
 335. aræ 21, 58.
 odorum lumen 28, 324.
 Odothæus dux 8, 626. Odothæi
 regis 8, 632.
 Odrysium Hebrum 7, 147. Odry-
 siis oris 3, 175. da caput 5, 425.
 nil profuit 26, 178. *Odrysios*
 equos 37, 76. *Odrysias* nives
 4, 18.
 Oebaliæ arva 1, 260.
 Oebalii Tarenti 17, 158.
 Oedipodes matrem duxisse cantatur
 18, 289. Oedipoden junxere
 matri 3, 84.
 Oenomai axem 29, 168.
 Oenotria vina fluens 22, 262. mœ-
 rens 26, 146.
 Oenotria tellus 26, 310.
 Oetæum nemus 5, 181. Oetæis ju-
 gis 9, 8. in silvis 22, 29.
 Oetes juga 7, 114. Oeten irrifam
 26, 182. Aemonium rotat 37,
 66.
 offendisse mora 21, 206. offenso
 meatu 33, 172. igne 49, 14.
 offensa nova obster 20, 595. of-
 fensas respuere 22, 43.
 offert sese 18, 365. annum 28, 11.
 jugulum 28, 257. obtulit se
 Roma videndam 28, 531. offer-
 re puerum favori Romano 28,
 75. offertur favor 28, 607.
 officium patris eripit 18, 51. offi-
 cii capax 18, 79. nil remisit 21,
 284. memor 22, 44. officio
 fungitur 18, 368. nec segnius
 paruit 22, 271. conjugis 28, 100.
 varis 30, 8. officiis patris 13, 6.
 trepidantibus 28, 523.
 Ozygias aquas 10, 133.
 Olbia complectitur 15, 519.
 oleæ felix tractus 17, 179.
 olei lacus 3, 584.
 oliva umbrosa 26, 319. pinguis
 fluctu & glauca coma 40, 40.
 olivæ glaucæ 20, 271. olivas
 pingues 22, 464.
 odor falsus 1, 238. nigrantibus
 alis 18, 349. diffugiens 31, 110.
 oloriferi Padi 40, 12.
 Olybrius 1, 243. nostros fastidit
 ignes 41, 17. Olybri laudes 1,
 30.
 Olympi stellantis 7, 33. axis 10,
 300. *rapidi* limen 15, 18. fla-
 grantis 15, 148. vertex 17, 206.
 summa tenes 15, 140. zonas 24,
 135. præsidium 28, 351. stel-
 lantis dominam 40, 21. Olym-
 po pulso 5, 182. patrio 8, 230.
 frondoso 9, 21. uno regi 17, 79.
 æquatus 27, 23. signavit 28, 170.
 gelido 35, 183. ex alto 36, 18.
 toto bacchatur 36, 269. Olym-
 pum nubibus intactum 26, 180.
 si temnis 26, 511. petit 28, 101.
 pruinosum 35, 257.
 omen quid? 29, 102.
 omen primum 5, 96. latura 18,
 125. infaustum 19, 11. tot cla-
 dibus

INDEX

- dibus constitit 20, 36. obstupere 20, 285. agnovere 20, 476. Eois erat 22, 293. neglexerit 26, 239. inoffensum 28, 14. non defuit omen 33, 265. omne occulto fallitur 5, 335. *hoc* 18, 22. omina prospera tonuerunt nimbi 1, 208. *tua* illustrant flammæ cælestes 8, 196. sollennia 8, 612. convenient dicto 15, 467. *stant* 20, 8. *properant* 20, 40. certius surgunt 28, 24. victrici concepta solo *ib.* non audet tam magna fateri 29, 94. fœdere sancit 35, 364. portendant quid veri 36, 132. ominibus ventura notant 22, 216.
- omnigenis formis 37, 51.
- omne, quod pons a colle recedit 28, 543. omnia fert secum 45, 41. omnibus unum crimen fuerit 22, 311.
- onerat aures baccis 28, 528. ramos 36, 348. onerant donis 10, 165. onerabat geminis 72, 10. oneraverat alvum 20, 389. onerare toga 18, 301.
- opus beatum matris 1, 145. nefandum 5, 455. sidereum 8, 570. tantum te turbavit 17, 206. *diversum* 18, 208. factorum toleratus 26, 271. detrectat 33, 155. ingrati non subiturus 42, 12. commendat flammæ 44, 94. Alcmenam tendebat 101, 22. damnosum 46, 23. tantum suspendit 48, 34. maternum 50, 36. optatum 54, 6. gelidum versat 61, 1. oneri venturo 7, 108. serica 20, 337. creduntur opes 26, 225. ne vobis esset 36, 289. nunquam cessura virorum 49, 47. metuens 50, 14.
- opacat pinus 33, 201.
- opacus gurgis 49, 41. humor 59, 3. opaci lateris 35, 340.
- operitur foras 60, 2. opertis obijicibus 33, 171. operita effossi soli 8, 332.
- opes damnavit tenebris 1, 43. congestæ cumulantur 3, 193. invadunt 5, 30. quascunque paravit 5, 157. non dominantur 7, 187. clausit margine cæli 8, 43. *refixas* 8, 498. cumularec 15,
90. *sacræ* 17, 38. *spretas* 17, 214. direptas 18, 168. 19, 49. einturas plaustum 20, 86. absentum condonat 22, 147. hauserat 26, 86. oneri creduntur 26, 225. bello quæsit 26, 401. contemtas proculcat 26, 607. elapsas quærit 27, 8. captæ 28, 282. oris 40, 6. multitudine dispergit 49, 59. raras inter habetur 62, 4. refundit 75, 10. attrivit 76, 7. opum magnarum non parcus 24, 223. opibus barbaricis 10, 226. angustis 15, 106. fluens 22, 128. direptis 28, 131. *avaris* 33, 21. *spretis* 50, 29.
- Opbion exutus 36, 348.
- opifex tauri 18, 163. timor 28, 533. ipse 98, 9.
- opima rettulit tibi 8, 632. Gildonis 15, 343. fumantia Enceladi 36, 350. opimis recolitur dapibus 1, 262. egregiis ornare 39, 54.
- opis externæ 17, 4. opem Hunnorum laturus 3, 321. sentiat 24, 268. divinam tribuistis 26, 433. fucati sermonis 28, 593. citharæ implorat 34, 6. non quærit externam 45, 41. ope Sanctorum 77, 5.
- Opis optatum numen venantibus 24, 254. comes eat 24, 277. frena tenet 24, 292.
- oppeterem fama majore 28, 294.
- oppida per Romana 1, 163. plena 3, 195. sublimibus muris 7, 121. debellata maritis 20, 199. clausa pandere 22, 193. facta metallo 24, 23. anteirent cursus 28, 377. prona verti 35, 153. immunia leti 35, 358.
- opponit mari 33, 146.
- opportuna situ insula 15, 510.
- opprimit violentia fati 26, 383. oppressa vox 1, 235. lex 3, 57. oppressis aquis 33, 176.
- opprobrii fides 22, 295. opprobrio felicior existat 18, 57. opprobria turpia linguæ 26, 522.
- optabile magis 8, 431.
- optat adventum 1, 241. optant centenas voces 22, 185. optare dedisset 28, 82. optantur flamina 24, 57. optatus ades 15,

INDEX

231. optata iubes 1, 164. optatior votis victoria 21, 369.
- opulentia victrix linguæ 17, 21.
- opus picturatum metallis 8, 591. lenonis acutum 18, 78. inexpertum 18, 166. inceptum peragetur 20, 397. flagrat 20, 450. Minervam spirat 22, 341. peractum 26, 133. dispositum turbasset 28, 225. femineæ virtutis 29, 12. construxit 33, 239. mirum confurgit 48, 51. vomeris egit 49, 26. vivum 68, 8. ipse sui 98, 9. operi iratæ 20, 374.
- ora Austri filet 22, 286. oris Odrysiis 3, 175. ab Biltoniis 7, 111. ab Rhiphæis 20, 151. ex omnibus lectos 22, 122. ab gelidis 24, 98. aliis 36, 121. oras per quascunque 1, 133. hiantes colligit 5, 379. Cinyphias 15, 9. per quantas 33, 28. in Sicularum 33, 139. possidet 44, 9. leves 49, 49.
- oracula regis eloquio crevere tuo 17, 35. referens 18, 316. dedecoris pellendi 22, 299. fastus attollunt 26, 551. pandit 28, 57.
- orbis æmulus 1, 24. fessi 5, 406. dubius 8, 88. componitur 8, 299. spatium vix præbuit 8, 478. geminus 15, 3. Eous 15, 430. mirari desinat 18, 7. carina 18, 426. deluditur 20, 94. se credidit eunuchis 20, 224. conjungi cœperat 20, 546. obtulit 21, 76. mutatus 21, 150. libratur 24, 10. discors odiisque anceps civilibus 26, 565. apex 27, 23. rectoribus 28, 39. non creditur illinc posse regi 28, 410. terruit 35, 194. aptissimus votis 101, 55. quantum volet efferat 101, 60. orbi ruenti lapsuroque 3, 274. disce, quod quisque sibi 8, 228. præfuit 15, 96. præfecisse 28, 586. lectissimus sanguis 31, 60. timentes 33, 48. inferno 35, 361. clementior 36, 46. lux redditur 36, 243. orbem stabilem servant 2, 17. pacatum traderet 7, 110. collectum hoc concilio 16, 19. frenet 22, 1. sub frater-
- num 35, 169. in nostrum conjuret 37, 55. fetibus ornaret 37, 124. in alienum 44, 74. in nostrum 47, 10. siccum 61, 5. clipei 72, 1. totum complectitur 95, 13. in orbem torquentur 28, 636. orbe everso 5, 19. in medio totius telluris 8, 270. reciso 20, 585. corusco 22, 276. in alio 24, 149. toto sublimior 28, 277. ex toto 29, 65. penitus remoto 29, 85. ab occiduo 34, 38. in ignifluo 101, 127. conspicuo 49, 12. suo 52, 14. patulo 55, 2. medio 5, 310. 58, 4. in fragili 68, 4. ab Hesperio 71, 4. in orbe quicquid perit 33, 22. choros ducis 34, 52. orbis dividit ordine 10, 104. lassos extenderat 10, 181. varios effingat 17, 326. solitos passurus 19, 3. in multifidos 35, 15. alii 35, 283.
- orbita Solis 5, 155. flavescit aristis 33, 187. fumida 35, 162. omnis fletu perit 36, 442.
- Orcades maduerunt 8, 32.
- Orci janitor 3, 294.
- ordiri virum 22, 75. orsus sic 36, 18.
- ordo agminis 15, 440. illustrior 18, 149. priscus 26, 39. ordinis nostri consors 30, 4. ex ordine refert 28, 589. in ordine rexit gentes 1, 57. ordine nullo mobilitas 3, 331. rupto 8, 62. 21, 149. iusto dividit 10, 105. ab Socratico 17, 87. fati servato 17, 338. rerum mutato 18, 498. pandit 20, 235. nullo 20, 421. prisco 21, 327. longo 24, 328. docto 28, 633. hoc fata fluant 36, 65. longo post 36, 230. perenni 98, 26. ordinibus variis 15, 477. 21, 49.
- Orestes pœnas exegit 28, 113. placavit furias 39, 14. Orestem defereret Pylades 1, 107.
- Oresteam fidem 41, 18.
- Orgia Bacchi 8, 604. fixa metu 20, 286. Bacchus transtulit 24, 169.
- Oriens traditus servatusque 8, 70. plaudat 12, 37. vastabitur 18, 17. discors 18, 396. squalabit 20, 566. conjuratus 21, 277.
- Oriens

I N D E X

- Orientis opes 6, 30. prætumi-
 di 24, 81. Oriente relicto 20,
 131. 28, 92. subactō 21, 8.
 origo surgit 8, 129. prima mali
 20, 539. quæ major, quam re-
 galis erit? 29, 36. non parva
 tibi mandatur 31, 58. præbe-
 tur per cinerem 44, 102. ori-
 ginis suæ quantum dederit 26,
 600.
 Orion debilis 1, 28. succinctus 7,
 171. totus descendat 15, 498.
 nubilus 21, 287. horruit 35,
 191. Oriona gladio tremendum
 28, 178.
 oritur proles 35, 370. orta fini-
 bus exiguis 24, 138.
 ornamenta initia pacis 72, 6.
 ornatus pulcros eligit 10, 12.
 aptat collo 10, 282. Tyrios 18,
 422. pares 22, 94. ornatum
 formæ reddit 31, 101. ornatu
 retorto 1, 86. novo gravior 8,
 585. conjugis 18, 200.
 ornat ora 28, 524. ornet tua li-
 mina 24, 213. avis cristas 28,
 576. te signifer 33, 101. ornent
 annum studiis 24, 264. orna-
 ret fetibus orbem 37, 124. or-
 natur propriis donis 17, 263.
 orni concussæ 2, 7. orno humili
 36, 142. ornos pertrahit 9, 17.
 steriles frondere 36, 73. anno-
 fas 39, 40. fundebat 101, 107.
 orantem sequitur clamor 3, 116.
 refovit 28, 426.
 Orontes ditat 7, 70. famæ con-
 temtor 18, 434. infelix 20, 115.
 lambit 36, 373. Orontem im-
 bellum 5, 35. potamus 24,
 158.
 Orpheus Thracius 10, 234. otia
 cum ageret 34, 1. feras paca-
 verit 51, 19. Orphei Threicio
 40, 33. Orphea sociarent lumi-
 na tedæ primæ 40, 1.
 Orptheo pectine 22, 72. Orphei-
 modis 7, 114. vocibus 34, 24.
 Orpheos cantus 17, 252. libros
 74, 11.
 Orphnæus crudele micans 33,
 282.
 ortus in refugos vertetur 1, 172.
 in extremos vergentis 3, 323. ad
 Phæbi 5, 104. tuos*lustravit 7,
 16. primos cum detegis 7, 178.
 in solis transiret 21, 338. in
 corporeos 33, 62. puniceos de-
 texerit 33, 220. in ortum festi-
 nus 44, 58. quo ortu 3, 24.
 hoc nobilis nasceris 8, 121. emis-
 so 8, 389. uno sanguinis ina-
 terni 10, 30. a primo fluminis
 21, 198. ab roseo Phæbi 26,
 244. felici 28, 16. tardo vix
 editus 101, 14. quocunque emit-
 teris 49, 79.
 os sacrum miraris in auro 24, 11.
 longius 45, 5. oris mutati tem-
 pestas 17, 220. dedecus 18, 120.
 celsi nitor 21, 45. fœdati glo-
 ria 26, 587. recursum 31, 37. su-
 perbi honos 36, 89. spiritus
 36, 151. sub luce tui 40, 49.
 opes 41, 6. ab ore venit ful-
 men 101, 122. in ore geris Ro-
 mam 26, 506. multus frater
 erat 35, 27. redditur parens 50,
 24. ore inchoat 1, 235. diro
 laceffit 3, 356. polluto bibit 4,
 8. gelato sterit 5, 131. natanti
 5, 509. recto 6, 6. hoc 10,
 263. 20, 75. dilecto 19, 57.
 puro 22, 101. sub generi 22,
 184. rubenti 22, 327. ferens
 patrem 22, 348. trepido 50, 10,
 22, 357. reducto 22, 430. sub-
 limi 26, 124. in Herculeo 26,
 378. digno sonet 28, 493. pu-
 dor calet 28, 565. gemino 28,
 641. celso talia tonat 33, 84.
 fero 34, 32. ab placito 34, 52.
 profundo 36, 268. ab revelato
 37, 88. immenso 49, 28. no-
 vo 54, 10. tuto recitet 74, 20.
 merito 75, 6. ora resonent vo-
 cibus centenis 1, 55. ridenti
 lanugine vestiat ætas 1, 70.
 mollia lambentes 3, 96. (equo-
 rum) poscentia cursum 5, 354.
 dentibus crescere sensit 7, 79.
 fulgentia 17, 132. crinibus pro-
 tegis 20, 119. celebrant auri-
 tis figuris 22, 175. pulverulen-
 ta 24, 245. nostra dicavit 25, 8.
 sub Augusti 26, 259. in novem
 consurgens Timavus 28, 198.
 faucia 28, 322. conspecta refer
 28, 423. Padi 28, 495. puellæ
 ornat 28, 523. fixa draconum
 28, 567. movet Camœnis 29,
 15. neglecta 31, 6. præscia 33,
 266.

INDEX

266. Gorgonos revelat 35, 205. madescent imbribus 36, 311. in scopuli flagrantis 36, 392. fatiscunt vulneribus 36, 425. cingit honos igneus 4, 17. horrentia sonant 101, 55. tot populis pervolat 49, 10.
- ossa** immania resonant 21, 137. collecta 22, 416. quam densa rogis cumulaverit 26, 513. geminae gentis permisceat 26, 643. tremor vibrat 36, 152. immania serpentum 36, 341. ossibus nudis 18, 122.
- osculum** quod flenti tuleris, plus sapit 14, 13. in oscula declinat cristas 48, 50. per oscula virus infundit 20, 188. oscula dulcia nati delibat 8, 370. conjugis emit 10, 58. in matris sulpenfus 10, 116. furtiva carpent 11, 24. figere 20, 67. carperet 21, 120. figit *collibus* 22, 196. blanda cruentatis affigunt dextris 26, 619. libabat 29, 99. inserta galeae 29, 217. mariti raperes *ib.* mille sonent 31, 131. figit telae 36, 159. irrita figit aquis 61, 6. ad oscula se submisit 5, 443. te porrexit patri 8, 168. intendit turres 33, 211.
- Osius** vid. *Hof.*
- Ossa** nivalis 5, 182. resonat 9, 22. pronior 34, 20. glacialis 35, 257. tollitur 37, 68. **Ossae** Pelion involvite 8, 108. glaciali Pelion imponam 20, 12. **Ossam** obliquam projecit 26, 76.
- Ossaëus** vertex 35, 183.
- ostendit vultum 26, 358.
- ostentant se quisque deæ 31, 112.
- ostenta mentes horrificant 26, 249.
- ostia per quinque 8, 631. septena Nili 44, 100.
- Ostrogothis** colitur 20, 153.
- ostro** puniceo discriminat pectus 1, 90. corusco infecta 1, 264. Sidonio velari 5, 450. in Tyrio 7, 15. in patrio adolescens 8, 125. *junxit* lapides 8, 599. *hoc* fulta Venus 10, 151. Tyrio fusus 15, 327. *fundit* aquas 33, 253. Sidonio tinxerit 33, 273. & auro 72, 8. in ostro natus 10, 340.
- Othrys** resonat 9, 22.
- otia te juvant 3, 140. succedant 4, 13. marcida luxu 7, 41. Galli limitis 8, 459. apponit Musis 17, 66. secunda 17, 115. ferri 20, 121. ignava 20, 477. blanda 21, 93. *vendere* 21, 210. rebus insperata dabant 26, 361. naufraga somni 29, 145. per dulcia noctis 29, 221. prætulit regno 31, 76. languida nox invexerat 33, 275. ageret 34, 1. nervus agit 35, 32. Saturnia 36, 21.
- Otus** nititur 26, 74.
- ovili** purpureo 28, 73.
- oves miseras 20, 400. pascere 36, 355.
- ovanti fratri 28, 553. *ovantem* animum 22, 68. vidimus 28, 155.
- ovantes equos 35, 306.
- ova hiulca rupit 6, 4.

P

- Pabula** precor 15, 34. mutant 18, 248. communia 36, 43. ventosa 44, 15. novit (*ferrum, magnes*) 48, 17.
- pacator** Rheni 24, 13.
- Pachyni** caput 33, 146. **Pachyno** veniant æquora 15, 142.
- pacifero** pede 34, 10.
- pacificare** aures 4, 20.
- pacificis** moribus 24, 154. **pacificas** fulminis alas 35, 229.
- pacisci** membra 18, 228. requiem mercede 21, 211. pactus villa Asiam 18, 199.
- pacet** muneribus montes 24, 284. pacaverit æstus animi 8, 226. Orpheus feras 51, 19. pacatur Rhenus 31, 91. dolor 99, 100. pacari æquora 40, 60. pacato fulgure 35, 147. pacanda precibus 31, 134.
- Pactolus** dives 1, 54. flueret Eunucho 18, 214. inhorrui 20, 172.

INDEX

172. *Paestoli rubentis stagna* 3, 103. *aurifero fonte* 24, 61. *paeta movet* 28, 205.
- Padus admoduletur* 12, 14. *belli arbiter* 28, 212. *Padi ora* 28, 495. *oloriferi* 40, 12. *Pado remenso* 28, 303. *remigat alnum* 35, 178. *Padum ligat* 17, 200. *translapsa* 18, 376. *galeis hausi* 26, 532.
- Padusæ raucae stagna* 31, 109.
- Pæan* 2, 11. *Pæana iuum implo- rat* 37, 125. *Pæne recepto* 26, 598.
- Pæonium draconem* 24, 173. *Pæo- niæ curæ* 25, 121. *unda* 49, 67. *Pæonias herbas* 20, 12.
- Pæstana per jugera* 10, 247.
- pagina refert* 1, 197. *agnoscit mo- res* 17, 255. *meminit* 18, 232. *nescit nomen* 22, 244. *profana* 22, 302. *Musarum loquitur re- ges* 29, 162.
- Palæmon exul* 8, 465. *frenat del- phina* 10, 156.
- Palæmonis coronis* 17, 288.
- palæstræ Amphionis* 8, 532. *pa- læstras liquidas* 17, 287. *Her- culeas* 29, 171.
- palam sit* 15, 431.
- Palatino Senatu* 8, 11. *monte* 22, 228. *monti* 28, 35. *a colle* 28, 543. *Palatinis collibus* 15, 118.
- palatia traxere* 18, 145. *clausa* 20, 92. *nativa* 28, 8. *cunctis no- men tribuere* 28, 409.
- palato tradunt* 20, 329.
- palla velat humeros* 1, 224. *tegit humeros* 28, 166. *pallæ fulgen- tis* 35, 16.
- Palladia arundine* 28, 378.
- Palladii amor* 31, 64. *Palladium resonabat ager* 31, 25.
- Pallanteus apex* 28, 644. *Pallan- teo recessu* 22, 405.
- Pallantis jugulum* 21, 97. *Pallan- ta furentem* 37, 95.
- Pallas addit se comitem* 33, 228. *potuit videri* 35, 39. *Gorgo- nos ora revelat* 35, 206. *Palla- dis ægida* 24, 210. *Pallada per- tentas* 18, 272. *hinc, hinc Phœ- ben* 36, 209. *in Pallada rendit manus* 37, 110. *Pallade tetrica* 22, 275.
- Pallas unde dicta?* 35, 24.
- Palleneus atrox* 37, 109.
- pallet Orontes* 20, 115. *dives* 22, 120. *rubor* 36, 88. *pallent re- stores* 24, 100. *pallebant flu- mina* 29, 176. *palluit Eurus* 18, 504. *Hermus* 24, 228. *Atlas* 35, 191. *tremor* 50, 12. *pallere ligultra* 36, 240. *pallentis Bessi* 17, 41. *pallentem Phœben* 17, 131. *aulam* 20, 462. *pallente populo* 17, 299. *pallentes her- bis thalami* 1, 212. *pallentia ca- ltra* 33, 41.
- pallefcit lacus* 35, 114. *nox* 44, 6. *pallefcunt gaudia* 22, 344. *stel- læ* 37, 9. *pallefcit barbarus* 8, 359. *pallefcere Gangen* 7, 203. *solem* 48, 3.
- pallidus hospite magno stat* 26, 356. *Astur* 29, 75. *omnia lau- do* 74, 17. *pallida simulacra* 3, 128. *regio* 35, 326. *pallidior so- libus ora* 18, 261.
- pallia prætentat* 15, 438.
- pallor gratus amantum* 10, 81. *co- mitatur* 28, 322. *pallore infe- ctæ genæ* 5, 131.
- palma tanti furoris* 15, 238. *vir- di gaudens* 24, 205. *palmae ad mutua nutant fœdera* 10, 66. *palmam rapturus* 17, 283.
- palmis exiguis* 101, 57. *palmas humano geminas de corpore* 26, 254. *tremes tendere* 36, 109.
- palmitis Etrusci* 26, 504. *flexus* 31, 16. *palmite hostili* 8, 610. *opaco* 10, 217. *lento* 14, 20. *Nysæo* 20, 171. *largo* 22, 263. *sub palmite colles lateant* 40, 39.
- palpitat bellua* 20, 431.
- paludatæ aulæ* 28, 596.
- palus tremebat* 3, 291. *pigra cal- catur* 8, 346. *vicina* 20, 438. *teneret Theffaliam* 35, 180. *pa- ludis horrendæ stagna* 33, 112. *paludem Lernæam* 3, 290. *pa- ludes Cimmerias* 18, 249. *Ger- manorum* 24, 304. *quod nutri- vere* 35, 296. *Pelusiacas* 44, 97. *paludibus latis* 8, 452. *Libycis* 20, 255. *ora juncta* 21, 199.
- palustri vado* 35, 59.
- Pamphylos rapi* 20, 465.
- pampi-

INDEX

- pampinus circumflua* 24, 367.
opaca crispatur 31, 5. induit
 ulmos 35, 111.
Pana Lycæum 28, 200.
Panchaia ramos dabit 7, 211. spi-
 rat 35, 81.
Panchaia cinnama 10, 94.
Pandionia res 8, 508. *Pandionias*
phalanges 15, 406. *arces* 35,
 19.
pandit gemitus 20, 193. rumori-
 bus aurem 22, 48. materiem
 virtutibus 24, 107. viam 26,
 341. oracula 28, 37. iter ense
 28, 478. exordia 29, 34. alas
 33, 97. panderet arces astro-
 rum 7, 107. pande patriamque
 genusque 31, 53. vias terrarum
 40, 59. pandite cætus 1, 249.
 vati 3, 23. littus 3, 123. *Heli-*
cona 4, 1. carmina 18, 11. pe-
 netralia 33, 25. pandere fata
 19, 37. se portæ videbantur 26,
 215. panditur herba 3, 211.
 mihi magnum æquor 21, 22.
 penetrabile 22, 445. lacus 35,
 113. 49, 28. panduntur futura
 15, 355.
Pangæa ilicibus caligantia 3, 337.
 renident 8, 179. subsidunt ro-
 tis 20, 105. scinditis juvencis
 21, 134.
Pangæa juga 37, 67.
pepigi mihi letum 28, 305. quam
 pepigit jungere differt 10, 22.
 dispendia famæ 28, 452.
panes quinque 99, 7.
Pannoniæ plaga 5, 45.
Pannonius obsidione solutus 22,
 192.
Pantagiam saxa rotantem 35, 58.
Paphiæ puellæ 19, 65. *Paphias*
arenas 10, 148. sedes 10, 254.
Paphi diva 35, 155.
par donis armisque manus 24, 234.
 quis *par* conatus adire 5, 308.
 parem se jactare 1, 20. vult
 nullum esse 5, 153. miratur 22,
 167. pares clipeis & mole 3,
 351. morte 8, 81. paribus
 triumphis 1, 139.
paralyticus graditur 99, 17.
Parætonio litore 15, 160.
paratu regifico splendere 5, 340.
Tartareo 15, 180. *Martis gra-*
viores 21, 336.
Parcæ non jus habuere nocendi
 44, 109. prohibent 15, 121. ne-
 verunt 20, 461. vetuere minas
 33, 48. quarum sub jure te-
 nentur omnia 33, 51. seriem
 fatorum pollice ducunt *ib.* fer-
 raris evolvunt sæcula pensis *ib.*
 sic voluere 35, 6. in te dura le-
 gunt stamina 44, 109. *Parca-*
rum fila 3, 157. colos severas
 49, 87. lege 91, 1. *Parcas* fa-
 mulas accipe 35, 305.
parcis Elissæ 29, 148. pepercit
 nostris 21, 346. *Sirius* violis
 31, 119. hostibus 39, 20. *par-*
cite oculis nostris 5, 521. ne
 membris nostris 37, 29. *par-*
cere pœnæ 18, 185. fingit 28,
 301. novit 61, 4. *parcendi* ra-
 bies 3, 237. *parcendo* secatur 26,
 122. *parcitur* senectæ 36, 354.
parcus pœnæ 8, 114. nostri cruo-
 ris 22, 29. *diligeris* 22, 147.
opum 24, 223. sui tumor 45,
 29. *parci* in se vel pignora pa-
 rentis 28, 555. *parcum* Jovem
 36, 36.
pardi fulminei 17, 302. *pardos*
 virides 24, 345.
parens veneranda 1, 177. 26, 52.
pietate 10, 41. lætare 10, 117.
progressa 10, 261. armorum
legumque 24, 136. *felix* 28, 101.
vestra 28, 362. *torva* 33, 128.
nostra Juno 35, 367. *dura* 36,
 97. *sancta* 36, 115. *numerosa*
 36, 414. *terra* 37, 1. *redditur*
 in ore 50, 24. *matris* 98, 3.
parentis ætherii 5, 144. *divinæ*
 10, 230. *dura pietas* 28, 554.
 in pignora *parci* *ib.* *sceptriferi*
 29, 130. *æmulæ* 31, 46. *fidæ*
 35, 4. *miseræ adspectus* 36, 193.
fallacis lingua 75, 9. *parenti*
gaviso 7, 38. *ignosce* 20, 141.
piæ 28, 397. *parentem comple-*
xus 5, 2. *regni* 22, 166. *vocat*
 24, 51. *lætum repetis* 95, 19.
parentes occisos jurare 3, 328.
planxere rogi 35, 356. *ful-*
tos cervice 56, 5. *parentibus*
purpureis 21, 80.
parentans strage civili 28, 118.
paruit jubenti 15, 290. *nec se-*
gnius officio 22, 271. *imperiiis*
 26, 396. *parere sibi ipsum au-*
ctorem

INDEX

- florem 8, 299. clavo 18, 425.
 didicit 20, 157. iussis 26, 277.
 cælo 26, 549. juveni 29, 201.
 dicto negas 33, 113. paretur do-
 minis 20, 480. parebitur iussis
 15, 321.
 parili forte 101, 63.
 parit artes 36, 32. peperit an-
 num 28, 653. paritura suum
 auctorem 95, 10. parva repo-
 nas 26, 502.
 pariter fœdavimus Hebrum, pari-
 ter prostravimus alas 7, 147.
 diligimus pariterque timemus
 10, 331.
 parma sonat grave 28, 628. par-
 mam removit 8, 12.
 Parnassia ignarum doceas vatem 1,
 71.
 Parnassia chelys 28, 122. templa
 101, 1.
 Parnassus liber erat 2, 5. fertur
 junxisse volatus 16, 15.
 paro transmittere 15, 371. paras
 prohibere mortem 5, 165. pa-
 rat ire 1, 77. trabeas 1, 178.
 convexa stellis 1, 242. crucia-
 tus, vincla, tenebras 3, 236.
 paret fortuna 3, 143. parant te-
 cta epulis 1, 264. cratera 35,
 344. dextras in bella 37, 7.
 parabat domino 3, 189. para-
 tur ad bellum 3, 344. scena 29,
 25. parabatur concordia fati
 29, 85. parari tela, enses, ga-
 leas 26, 537. parata morte 28,
 451. paratos animis 8, 488.
 Parrhasius Ladon 21, 185. Par-
 rhasii Lycæi 35, 18. Parrhasios
 colonos 26, 191.
 pars indicit - pars tuentur 3, 68 sq.
 debilior facilisque capi 3, 317.
 quora tui sint? 5, 513. nobilis
 arcu, pars longe jaculis, pars
 cominus horrida contis 7, 136.
 ne qua intacta foret 21, 248.
 æmula 24, 36. nulla mei 26,
 309. moritur ferro, partes pe-
 riere videndo 37, 113. humani
 generis 95, 12. parte cum pri-
 ma virelceret ævi 1, 63. sui 17,
 48. 26, 384. pro regni 28, 83.
 ab omni venit 28, 218. pro fe-
 minea 29, 228. ima 35, 23. re-
 belli 37, 90. partem invadere
 tentat 5, 160. in partem dari
 regna 5, 315. in novam 15, 62.
 timer 20, 583. partes animæ
 distribuit 8, 240. tuas solabere
 8, 342. receptas suscipies 8, 391.
 ad quaslibet 15, 281. inter ge-
 minas 20, 540. per tot discur-
 rere 21, 310. tumeant certami-
 ne 22, 95. totum per orbem col-
 lectæ 47, 32. partibus locatis
 5, 103. illis affore 20, 48. He-
 speris 20, 123.
 Parthenium nemus 21, 183. odo-
 rem 35, 148. Partheniis lustris
 35, 241.
 Parthia supplex 10, 225. exhorret
 casus 15, 38. corrumpit 18, 416.
 Parthica luxuries 18, 342. ad flu-
 mina 31, 74. tigris 33, 17. cin-
 gula 35, 94.
 Parthus ductor 44, 84. Parthi ja-
 culum 35, 200. Partho refugo
 8, 531. Parthum raptorem 3,
 227. coactum 7, 201. Parthi
 liquere Niphaten 7, 72. trium-
 phati 8, 317. Parthorum solium
 8, 214. procures 21, 55. more
 45, 21. Parthis sagittas tendere
 certior 11, 2. mirantibus 21,
 68. Parthos petat 1, 80. resi-
 des 20, 476. didicisse 45, 47.
 partitur avum communem 10, 31.
 partitum nobilitant 21, 30.
 parturit annis nomina 1, 204.
 æther sidera 10, 275. mundos
 17, 81. parturiens lumina cæli
 37, 124. parturiente rogo 44,
 62.
 partus magnos cum proferrent 1,
 146. semiferos 18, 1. sacri 22,
 342. post primos 33, 124. ge-
 minos tulisti 36, 308. alios de-
 derit 37, 56. prohibet 23.
 conscia mater 98, 15. partum
 futurum 44, 44. partu Apolli-
 neo 8, 133. remoto 10, 42.
 dissona semina 20, 42. arcano
 viscera compleri 95, 9.
 parva loquer 35, 294. non parva
 poposci 10, 34. parvo honesto
 contentus 3, 201. non posset ali
 15, 105. cur geminos (*objicit
 angues?*) 101, 38. ex parvo plus
 superesse 99, 8. minor nec
 membris, nec honore 35, 38.
 alto colle 49, 11. minori annis
 & jure 29, 197.
 pascis

INDEX

- pascis cornipedem* 28, 183. *pascit*
Mæotica 1, 36. *commercium* 12,
 115. *volucrum sub pectore* 37,
 21. *pascat furorem* 39, 22. *pa-*
vit sanguine Manes 28, 116.
aves 28, 209. *pascere oves* 36,
 355. *pascitur intuitu* 3, 165.
pascimur arbitrio Mauri 15, 70.
pascuntur apes 29, 9. *pasci*
pœnis vel sanguine 22, 14. *ca-*
ligine 35, 193. *pastæ gramina*
matres 29, 191.
pascua Cappadocum 5, 30. *inclu-*
dit tuto gyro 5, 126. *vindicat*
 8, 383. *respirant* 24, 343. *val-*
lis 26, 410. *Cocytii mandunt*
 33, 278. *ad nota jugales ver-*
runt 35, 319. *vastata* 36, 168.
plena 40, 38. *fumantia ver-*
nant 49, 20. *læta Thessaliæ*
 73, 6.
passus fictus 3, 136. *passu tacito*
 28, 509.
pastor ligat canem 18, 132. *victus*
 20, 257. *ludat* 24, 282. *palli-*
du stat 26, 357. *attonitus* 36,
 165. *armenta natantia cernit*
 47, 42. *pastori luas* 26, 503.
pastore attonito 3, 386 18, 3.
pastorum iras 35, 213. *pastori-*
bus Apenninigenis 28, 505.
pastorali cantu 21, 182. *sub cul-*
mine 26, 355. *pastorales cater-*
væ 5, 254. *pastoralia antra* 10,
 114. *murimura* 31, 36.
patefecit iram 3, 44. *patefacta*
furori Ausonia 26, 292.
patet planities 5, 349. *nocte die-*
que 18, 363. *patent convexa se-*
reno 35, 91. *pateant urbes* 20,
 210. *homini furtum* 36, 145.
colla iugo 51, 6. *paterent ele-*
menta 21, 360. *patuit ingeniis*
campus 17, 262. *iter* 20, 40.
fama 28, 438. *stellata domus*
 36, 8. *patuere minæ certæ* 20,
 2. *claustra* 26, 190. *patens*
eventu fides 26, 553. *mons ar-*
te 28, 502. *patentibus arvis*
 47, 39.
pater summus 1, 207. *quantus in*
ore radiat! 8, 518. *nunquam*
eris 18, 224. *principis* 19, 50.
Eridanus 28, 149. *senior* 29,
 57. *prolesque sibi* 44, 24. *re-*
rum 49, 83. *æther* 50, 35. *pa-*
tris officium 18, 51. *ætherii* 22,
 26. *caussa* 28, 119. *dulce no-*
men 33, 36. *patri civem præ-*
ponere 18, 442. *propior* 50, 22.
patrem torvum 7, 24. *geras* 8,
 294. *te dicere si jam liceat* 8,
 651. *dignatur* 20, 69. *implo-*
rant 20, 514. *altum gemuit* 22,
 63. *ore ferens* 22, 348. *domi-*
numque vocari 24, 189. *Ti-*
brin 26, 578. *nati fugerent* 29,
 136. *probabit Jovem* 41. *præ-*
starent 54, 12. *patre pio mon-*
strante 28, 55. *cum, longævo*
 37, 118. *patres socios adimite-*
re 8, 581. *falsi* 18, 470. *confu-*
le digni 20, 137. *prælia man-*
darent 21, 329. *milite florent*
 26, 106. *Romanos* 26, 390.
 28, 551. *crinigeri* 26, 481. *cum*
plebe 28, 332. *patribus iisdem*
 15, 389. *solis* 17, 269. *digna*
plebes 20, 137. *liquidis* 36,
 16.
pateram inclinat 21, 62. *pateras*
libare deis 1, 247.
paternæ mentis 35, 253.
patescunt fores 7, 169. *arcana*
ævi 22, 445.
patiens animi 17, 211. *ditionis*
 26, 581. *stagni (silva)* 36,
 369. *laborum* 51, 7. *mons fer-*
ri 87, 8.
patientia instruit 22, 105.
patior dispendia sortis 33, 100.
pateris morbum 76, 5. *patitur*
contagia 44, 10. *mollire* 1, 86.
vincula dissolvi 22, 41. *pati-*
murne Sorores? 17, 276. *nec*
nos patimur committere emtori
 15, 265. *patiuntur quietem* 5,
 7. *patiar sedens tot probra* 15,
 375. *deponere* 17, 184. *fugam*
 26, 525. *patiare vinci* 31, 136.
si paterere viros 20, 223. *patie-*
re ligones 33, 195. *mariti tæ-*
das 35, 279. *patiemur vivere*
gentes 3, 46. *pati Coros* 1, 132.
pontem 3, 376. *frigora* 7, 44.
nihil recusat 8, 434. *vota non*
possent 18, 172. *soles imbresve*
 20, 411. *solem* 35, 198. *occa-*
sum 37, 12. *alterius vires* 49,
 78. *passus nulla contagia pri-*
vatae sortis 8, 123. *jocos* 28, 60.
rifu mollescere 35, 313. *mund*
vestit

INDEX

- vestire figura 95, 5. [passæ nova jura 26, 9. *passurus* prodita regna 36, 63. *passura* moras 20, 292. *passuri* enses 15, 434.
- patriæ conditor* 39, 120. dolores 29, 155. mandata vocantis 28, 430. ruenti succurre 5, 95. penitenti 15, 111. ritus 20, 204. pro flammis 20, 598. consul 24, 220. captæ vindex 26, 434. in luctum 28, 118. studiis 28, 339. patriam rimosam 5, 464. vendit 15, 267. erexere 17, 149. labentem 20, 302. genusque pande 31, 52.
- S. Patricii purgatorium* 3, 123.
- patricius* ventilat 18, 109. flectebat habenas 19, 2. consul 20, 561. *bonos* 25, 8. *patricii cætus* 28, 599. *patricio* favori 24, 50. *patricios* habitus 8, 6. *patricias* domos 28, 61.
- patriam* congeriem 44, 92. *patriis* consiliis 15, 46. in agris 52, 1.
- patrare* bellum 15, 274. *patratis* bellis 28, 127.
- patruus* te sublimis adoptat 29, 105. *patru* æquorei 29, 124. curam 29, 186. *patruo* principe 29, 39. non cedunt 35, 207.
- patulis* campis 37, 72.
- pavet cuncta 36, 141.
- Paullus domitor Pellææ aulæ* 24, 33. *Pauli triumphus* 26, 126. per cineres 77, 1.
- pavonum* alis 18, 109.
- pavor* tende nexus rotarum 3, 343. quievit 20, 233. clausa sibi cuncta putat 28, 145. *pavoris* vera 20, 470. *pavorem* faciant 101, 48. cum fratre *pavore* 22, 372. *artem* confessis 29, 206. *pavoribus* succincta 26, 201.
- pauper* uterque fuit 74, 16. *esuriens* 90, 1.
- pauperies* aspera victos domat 26, 633. *pauperiem* iniquam 20, 209. *textit* 39, 46. *diligo* 90, 2.
- paupertas* hæc mihi opulentior 3, 204. quantum sobria possit 8, 412. me sæva domat 89, 1. *paupertate* obruta, *virtus* 22, 122.
- pax* avibus 17, 121. *majora* decet 17, 239. a fonte Rheni profecta 21, 201. alta 22, 287. *senectutem* intulerat 28, 534. *animo* tranquilla datur 48, 49. *pacis* egregiæ custos 10, 333. *gremium* 15, 51. *supplicium* 15, 99. in gremio 20, 97. *senecta* 20, 278. odio furentes 21, 245. *consilium* 24, 123. *leges* 33, 63. *ornamenta* 72, 5. *paci* Romanæ 20, 477. *innocuos* armorum largitur honores 28, 639. *Afryriæ* 21, 51. *pacem* regunt *justitia* 2, 18. *vexare* 5, 10. *donat* 8, 454. *latura* polo tela 8, 535. *Romanam* emeret 10, 225. *laturi* gentibus 15, 216. *implorantibus* 18, 378. *foedat* 21, 29. *conciliant* 21, 59. *rogant* 21, 212. *sidera* non semper habent 26, 62. *fancit* 26, 573. *speraret* 28, 416. *profundam* rerum 36, 56. *sub pace* latet gravior Mars 28, 307. *pace* in tranquilla 5, 103. *futura* torquetur 5, 138. *tranquilla* fruatur 5, 159. *relata* 20, 400. *siccum* ferrum feras 22, 16.
- peccat* in orbe manus 18, 196. *peccare* fidem 22, 97. *peccasse* videbor 42, 11.
- pectinis* arte 8, 594. *unci* moderator 20, 382. *ingenio* 35, 41. *artes* 36, 156. *pro* pectine enses 20, 456. *pectine* nobiliore 9, 18. *Mitylenæo* 10, 235. *Orpheo* 22, 172. *divino* duxit 22, 333. *levi* modulatus nervos 34, 15.
- pectunt* colla 88, 2. *pectebat* crines 18, 106. *hydros* 20, 111.
- pectus* album discriminat ostro 1, 90. *illidere* pinu 18, 279. *magnum* 24, 9. *divinum* 28, 233. *angustat* jaspide 28, 526. *ferratum* 29, 219. *inaccensum* Veneri 33, 224. *ostendens* 37, 92. *sequitur* pars cætera 101, 32. *per* pectus distillant aquæ 1, 222. *pectoris* commoti ignem 3, 181. *tumorem* solvit 48, 48. *sub* pectore æstuat 26, 475. *in* pectore concipit 18, 359. *rubent* sulci 36, 426. *pectore* preffit anhelio 7, 30. *feminudo* 11, 37.

INDEX

- 11, 37. angusto 17, 81. uno 17, 91. erecto 18, 306. tenero 18, 423. hoc sedes posuit dea 22, 13. uno receptæ deæ 22, 102. animoso 22, 242. sopito 27, 2. clemens 28, 550. anhelio 29, 173. exuto 31, 7. flagranti 33, 154. de lasso 35, 341. pepulisti matrem 36, 104. furioso 36, 262. laniato 36, 405. sub vivo 37, 21. niveo tenet 69, 3. sub uno latuit 95, 13. pectora foeda 3, 37. merces non alligat 8, 501. ter movit 10, 147. spumantia 10, 180. quæ sufficerent? 10, 317. intacta lucro 17, 214. intrat Phœbus 18, 327. lymphata 20, 46. nulli culpæ pervia 26, 131. donis invicta vel armis *ib.* firmavit inertia 26, 315. dabat bellis 28, 490. tot 28, 626. mirantia tundunt 36, 129. Mavortia nectit 48, 33. sustentet 77, 3. mortalia 98, 14. noxia solvis 98, 19.
- pecus Neptuni 3, 279. immensum 20, 427. invitant ad prata 28, 200. infestavere 36, 166. pecorum in morem 26, 44.
- pecudis sagittiferæ 45, 48. pecudes locutas 18, 3. non lævas 24, 316. pronas 51, 20. pecudum strages 15, 359. ritu 20, 499. ad ritus priscos 28, 152. more 36, 43. nulla 40, 17. timores 98, 16.
- pedes contemneret æquor 5, 123. assistas pediti 8, 350. cucurrit 36, 185. pediti mistus 26, 579. pedites favere 23, 13. tot subitos 26, 474. peditum agmina 15, 195. magistros 29, 198.
- Pegasus famulas præberet alas 8, 558.
- Pegaseis habenis 3, 263. Pegaseas aquas 55, 4.
- pagina mobile 17, 324.
- pelagus Icarium 20, 265. pelagiminas superare 15, 370. ludibrium 28, 140. flagrantis 49, 27. pelago vagus exultat 32, 11. terrisque 36, 315.
- Pelion raceat 1, 203. reticet 5, 44. Nereis illustre toris 7, 116. involvite Ossæ 8, 108. cum surgeret in thalamum 9, 1.
- imponam Ossæ 21, 12. vellera 26, 74.
- Pallæ inœnia credita 17, 28.
- Pellæus qui domuit Porum 8, 375.
- Pellææ aulae 24, 33. Pellæo auro 15, 269. Pellæum juvenem 39, 16. Pellæis ensibus 18, 483.
- pellicis usu 18, 62. superbæ 101, 47. pellice veteri reducta 19, 24. extincta 36, 327.
- pellēm lanigeri suis 10, 183. pelle suspensa 20, 258. squamosa 21, 263. pelles fulvas revocat 3, 79. rigida 36, 343. sub pellibus egit hiemes 21, 122. pellibus fulvis hirtæ 51, 18.
- pellita juvenus 8, 466. curia 26, 481. pellito iudice 5, 85.
- pellunt limine 18, 40. crimina 22, 100. pepulisti pectore matrem 36, 104. pepulit silvis 36, 285. dolores 39, 49. pepulisse notam 22, 281. pellantur piacula 18, 432. pulsus cernit 26, 472.
- Pelopea peperit 18, 291.
- Pelopeia oppida 5, 188.
- Pelops fugit 29, 167. Pelopi erexit 10, 216.
- Pelorum transigit ense 37, 79.
- Pelorum ad Siculum 28, 287. obiectum 33, 150. Pelori Siculi 36, 255. Peloro refugio 26, 222.
- peltis aduncis 35, 62.
- peltata cohors 11, 33.
- Pelusiacas paludes 44, 97.
- penates populis undare 1, 46. Agamemnonios 3, 82. mutatos 3, 161. per innumeros 10, 25. petit 10, 228. castos ingressæ 17, 185. Phrygios 33, 178. nostros appetiit 36, 187. penatibus propriis auferre 29, 101. mediis 36, 73.
- pendet his per dubium fortuna favorem 1, 11. pendunt, quas partes velit ille sequi 7, 172. post terga sagittæ 35, 32. pendit cum Marte fortuna 15, 152. in dubio 18, 314. inter supplicium 21, 377. tempestas 26, 112. terra 33, 251. mundus 34, 47. pendere in speculis 26, 569. pendenti solo 26, 348. *marginē*

INDEX

- marginē* 49, 44. *pendentes* rupe Gigantas 28, 45. *ramis pharetræ* 31, 12.
- pendat crimen iustitia* 24, 110.
- pendula rupes* 5, 507. *bella* 15, 474. *vestigia* 17, 323. *fila* 46, 20.
- Penelope trahat arte procos* 29, 31. *Penelopæ decus* 29, 25.
- penetrabile tempus* 26, 278.
- penetrabile profundum* 22, 444.
- penetralia diruta* 8, 40. *in hæc redi* 10, 260. *rerum sacrarum* 33, 25. *mentis nudat* 33, 213. *sancta sororum* 101, 3. *deserta silvæ* 101, 70. *penetralibus exit* 8, 571. *adytis* 21, 59. *altis* 28, 358. *prosilis* 36, 112.
- penetras ad manes* 98, 22. *penetrant ad vivum* 20, 16. *limen* 29, 131. *convicia cælum* 39, 10. *penetravit rumore secundo* 31, 64. *penetraverit agmina* 28, 473. *penetrabis ad Urbem* 26, 547. *penetrare ferro leones* 21, 65. *recessus* 24, 157. *fines Nocti* 36, 323.
- Peneus mutaret nectare fontes* 9, 7. *Peneo stagnante* 35, 180.
- penitus de stirpe* 5, 206.
- penna te vehit* 3, 280. *longas peregit vias* 10, 98. *pennæ antevolant Zephyros* 44, 21. *pennarum notis* 15, 478. *pennis levibus volant* 10, 83. *sinuatis* 20, 312. *totis exurgens* 24, 203. *librantur in ulmos* 31, 16. *confixa carmina* 43, 7. *pennas cient apes* 5, 462. *grandine concretus* 33, 71. *madidantes nectare concuti* 35, 88. *cærus ambit flore color* 44, 21.
- pennata cohors* 10, 204. *pennati Amores* 22, 356. *pueri* 31, 10.
- pensat cunabula* 10, 303. *cum crimine laudem* 28, 115. *damnum* 33, 126. *pensent silentia nimiam vocem* 5, 490. *pensabunt facta coronæ* 24, 76.
- pensa ducant* 18, 498. *projecta* 36, 161. *pensis involvere lanam* 18, 276. *positis* 20, 373. *matutinis* 20, 459. *contulimus fila* 22, 334. *ferratis* 33, 53.
- Penthesilea, tuam bipennem* 18, 334.
- Penthea ferrent* 5, 418.
- Pentheo sanguine* 20, 523. *ritu* 22, 213.
- penum vastare* 18, 194.
- penuria gestandi ferri* 5, 273.
- peplum fluentem allevat* 10, 123.
- per dubium pendet fortuna favorem* 1, 11. *per fasces numerantur avi* 1, 15. *per prælia quid sine te gessi?* 7, 145. *per se quaesita* 8, 45.
- peragunt convivia* 35, 328. *peregit rite* 18, 169. *peragi rem* 33, 218.
- perbacchata domos incendia* 26, 242.
- perculit horror* 5, 130. *utrumque* 8, 103. *exilio* 18, 169. *Saporem* 20, 482.
- perconsere manum* 28, 157.
- percurrit annum* 68, 9. *percurritis montes* 24, 263. *percurrunt ripas* 35, 69. *percurrere levi motu segetem* 7, 199. *percurrens telas* 1, 225. *libros* 29, 148.
- perdit nil decoris* 24, 89. *perdat avem* 44, 63. *perderet nefas* 3, 244. *perdidit terra numen* 17, 123. *perdidimus robur & arma* 33, 96. *perdere cunctos bello* 28, 310. *perdita non curant* 20, 584.
- perdominetur annum* 12, 45.
- peresa pars imbre* 44, 34.
- perenni ordine* 98, 25.
- perit lex mortis* 99, 12. *ira* 1, 26.
- per tela cadaver sparsum* 5, 417.
- pars morbo, pars ense* 8, 467.
- quicquid in orbe* 33, 22. *flamma Caci* 34, 43. *labor* 36, 157. *orbita fletu* 36, 442. *hoc absente* 48, 20. *pereunt ingentia brevibus fati* 5, 49. *fixis legibus* 22, 436. *silvæ lacusque* 101, 128. *dum pereunt, meminere mali* 20, 116. *pereant ritu quo viri* 19, 18. *quod nunquam stellæ* 24, 41. *perirent melius mucrone* 28, 312. *periere tyranni* 28, 398. *videndo* 37, 113. *te non pereunte* 44, 103. *peritura nunquam cohors* 37, 53. *perituro fœdere* 3, 223.

INDEX

- pererrat* sedes vacuas 36, 154.
pererrant avia 36, 43. *perer-*
rem campos 74, 1. *pererrent*
 montes 21, 227. *pererratis* oris
 24, 333.
pertulit non ultra loquentem 26,
 519. *pertulimus* timores 26,
 206. *pertulerim* questus 36, 46.
pertulerat vires 39, 47.
perfidia lugeat 17, 169. *perfidiam*
 damnas 8, 402. *damnamus* 15,
 265. cum laude receptam 18,
 400. motu strepuisse rebelli
 28, 214.
perfidus amor 41, 12.
perforat se mons arcu vivo 28,
 502. cavernas 49, 14. *vias*
 49, 16.
perfruor Franco 18, 395.
perfudit robora succo 36, 402.
Pergama verteret 8, 366.
perge quadrigas 17, 282. *pergite*
securæ 15, 206.
Pergum lacum 35, 112.
perhibent Apenninum 28, 286. *per-*
hibetur Perseus 3, 278.
periculum gliscere 20, 392. omne
 subire 28, 244. *pericli* turris 3,
 264. *periculo* propiore 26, 3.
procul 28, 211. *pericla* blanda
 maris 100, 4. *periculis* subsistere
 20, 368. *metior læta* 26, 211.
 exiit 28, 341.
pericula matura 5, 15. *suprema*
 20, 596. *secum* junxisse 26, 318.
 nostra pulsare 28, 465. *quæ sæ-*
 va restant? 39, 26.
peremi canendo 3, 157. *perem-*
tus summa parte 35, 22. *per-*
emta provinciæ 20, 588. *peremto*
 Pythone 2, 15. *jure* 21, 382.
peremtum famulis manibus 39,
 17.
perjuria nectit 3, 222. lasciva vo-
 lant levibus pennis 10, 83. *ven-*
ditat 26, 567. *patris* in prolem
 ruunt 75, 5.
perjurum furorem 28, 207.
perlegit figuras 26, 418. *toros*, cu-
 bile 36, 165.
perlustrat Phlegethon 33, 24.
perinanat luror in herbas 36, 238.
Permessus fons 29, 8.
permensus iter 3, 176. *iter* Phœbi
 7, 166.
permisto funere 1, 112.
- permittis* iusta petenti 22, 97. *per-*
mittere Martem 29, 159. non
 permittam morari 17, 328. *permitti*
 voti 8, 618.
perimulcent cantu 31, 106.
permutas odiis favorem 39, 3. *per-*
mutat merces 27, 7. *lymphas*
 99, 5. *permutare* valebit dies
 20, 245.
perpeſſus damna 1, 258.
perpetui fasti 1, 279.
perrumperet agmen 28, 460.
Perſæ Magi 8, 145. *Perſarum*
proceres 28, 70. *gentile* decus
 73, 13. *Perſas* movit 20, 482.
Perſephone nusquam 36, 244.
Perſes tulit moderamina 24, 164.
Perſea deſcillatum 21, 372. *sub-*
jecit Macedo 24, 165.
Perſeus Inachus 3, 278. 280.
Perſida humilem 7, 204. *Perſides*
hospite defixæ 21, 57.
perſolvere dignas grates 1, 75.
personat patriam 20, 303. *domus*
 25, 4. *aula* procis 33, 133. *per-*
sonuit Roma 26, 451.
perſtrepit ædes 3, 213. *Bætin* 17,
 285. *ictu* 20, 450.
perſtrinxit iter fulmineum 21, 200.
perſtringere cuncta nequeam 28,
 436. *curſu* 73, 6.
perſulcata rugis 3, 136.
perſultat licentia 26, 369.
perſentat crimina 5, 477.
pervenere juventæ robur 26, 74.
pervigil labor 26, 361. *pervigili*
plauſu 35, 366. *pervigiles* tibie
 14, 30.
pervigilant vates 19, 40.
pervia Augusto 1, 107. *meliori*
cauſæ 8, 110. *nulliculpa* pe-
ctora 26, 130. *nulli* ſaxa 36,
 384.
pervolat rura 10, 292. *Oceanum*
 22, 409. *ora* tot populis 49,
 10.
perurit terram 101, 123. *montes*
 101, 129. *peruſta* ſole arundo
 1, 218. *peruſtis* verbis 3, 303.
omnibus 28, 294.
pedem trepidum ſuſtentat 49, 48.
pede pacifero contigit arva 34,
 10. *unco* 40, 16. *ante* pedes
 objicit 26, 613. *canitiem* fude-
 re 33, 49. *pedes* notos lambit
 1, 190. *ungue* creſcere ſenſit 7,
 78.

INDEX

78. ante Jovis 27, 14. volucres cervam non eripuerunt 34, 42. manant in rorem 36, 252. quocunque (*jubeant*) 36, 432. pedibus proterit arva 33, 128. sub tuis 40, 36. cum pedibus quæ tibi ratio? 79, 1.
- pestifer** aër 15, 514. **pestiferi** Averni 35, 348. **pestiferas** taxos 36, 386.
- pestis** Stygia 3, 304. in pestemvertere 36, 257. peste marmorea ligat 37, 100. pestes innumerae 3, 29.
- petitor** certi vulneris arcus 8, 528.
- petit** me hic sudor 20, 395. **petas** casta 22, 107. **petant** exordia menses 1, 7. **peterem** more procorum 40, 37. **petitu** digna 17, 242. **petens** majora cura 1, 65. **petenti** iusta 22, 97. **peti** mortis ambitione 29, 166. **petendus** jaculis 18, 506. **petendum** magno 17, 147.
- Petri** per limina 77, 1. **Petrum** nudantem 99, 13.
- petulans** audacia 74, 7.
- Pence** corporibus premitur 8, 630. barbara 28, 105.
- Phaëthon** *devius* 5, 211. **intextus** 28, 167. exemplo terruit 28, 188. **irrorat** equos (*succo*) 36, 403. **Phaëthonta** traherent 8, 63.
- Phaëthontæ** damna ruinæ 1, 258. **Phaëthontes** erroribus 44, 107. **Phaëthontes** ruinas 7, 124.
- phalanx** una omnis submissa 28, 631. **phalanges** Pandionias 15, 406.
- Phalaris** 3, 253. **Phalarin** ferre 15, 186.
- phaleræ** turbantur 8, 549. **auro** renident 70, 3. **phaleras** equestres moliri 73, 15.
- Pharaonis** equi 77, 8.
- pharetra** aurata 10, 134. **parva** 26, 494. **pharetræ** vipereæ 21, 263. **suspirant** 31, 12. **pharetram** suspende 19, 59. **gestare** 35, 242. **pharetris** clausis 24, 269. **plenis** 31, 118. **pharetras** immanes 5, 80. **venatrices** 8, 161. **prætentare** feris 8, 534. **ultrices** 69, 5.
- pharetrata** plebs 21, 55. **pharetratarum** comitum 24, 242.
- Pharius** insomnis 80, 2. **dormiat** 80, 4. **Phariæ** segetes 29, 60. **telluris** 44, 73. **Phario** scelere 18, 482. **Pharium** cubile 10, 50. **annum** 15, 57. **Nilum** 28, 86. **Pharios** modos 8, 575. **Pharias** terras 47, 1.
- Pharos** jacuit 18, 218. **longe** nota carinis 39, 57.
- Pharsalia** rura 10, 291.
- Pharsalica** prælia 28, 400.
- Phasis** asper (*glacie*) 3, 376. **gelidus** 20, 575. **trans** Phasin aguntur 18, 245. **Phasin** Armeniiliquere 7, 72.
- Philippus** tenuit oppida 15, 268. **fusus** 26, 396. **Philippi** prospera 8, 375. **Philippo** bellante 17, 31. **Philippum** debellatum 21, 372. **Emathium** 26, 388.
- Phlegethon** Cocytosque 5, 467. **fumantia** torquens æquora 33, 24. **ingens** assurgit 35, 315. **devius** 49, 72. **Phlegethontis** ad undam 36, 390. **Phlegethonta** sonorum 3, 119.
- Phlegethontæ** ripæ 33, 88.
- Phlegra** tumultu sæviret 35, 255. **infensior** æther 36, 201. **Phlegram** retexit 37, 4.
- Phlegræa** prælia 40, 27. **Phlegræa** militiæ 27, 20. **Phlegræis** exuviis 36, 337.
- Phæbe** videtur non flectere segnem rotam 10, 15. **colitur** 18, 324. **jusserat** 24, 295. **atra** ululata per urbes 26, 233. **si** clipeum, **si** ferret spicula 35, 39. **Phæben** variam 3, 9. **quæ** linea damnet, 17, 130. **passentem** *ib.* **hinc**, **hinc** Pallada 36, 209.
- Phæbeus** honos 49, 4. **Phæbeo** arcu 2, 1.
- Phæbus** multifidus 1, 56. **tela** ferens 1, 188. **limite** contentus medio 8, 286. **pectine** tentavit lyram 9, 17. **hæc** intrat pectora 18, 327. **constitit** 22, 441. **omnia** noverit 24, 42. **adest** 28, 29. **non** deserit iter cæli 28, 412. **præstantior** arcu 33, 134. **largitur** Amyclas *ib.* & atra 34, 48. **flectit** equos 37, 10. **procul** vidit 44, 48. **quicquid** anhelat

INDEX

- 81, 1. Phœbi labor quadrifidus 1, 268. radios infecit 3, 219. ad orrus 5, 104. *meatus* novos 7, 9. iter permensus 7, 166. alio de cardine 18, 397. terrifici 20, 46. de limite 22, 302. germana 24, 334. ab ortu 26, 344. genas & lumina 35, 27. crines 37, 39. Phœbo novo 12, 40. deficiente *ib.* occubuit 26, 75. Phœbum canunt 2, 11. torum spirant 33, 6. docuere (*Nymphæ*) 37, 121. Phœbe, te conjunge choro 102, 2.
- Phœnix unicus procedit 22, 417. longævus 40, 15.
- Phœnices tribuere colorem 8, 601.
- Pholoë rubuit 34, 44.
- Pholum rigidum 9, 14.
- Phœrci canities 36, 11.
- Phrixæus aries 22, 463.
- Phrygiæ arvis 20, 170. pars 20, 238. casus 20, 289. tellus 20, 296. obliti 20, 351. Phrygiam uri 20, 274.
- Phrygii Timavi 7, 120. Phrygia tellure 36, 114. Phrygiæ matres 29, 191. Phrygio *vertice* 8, 194. busto 20, 530. ab igne 50, 38. Phrygiam in vocem 20, 254. Phrygiis cultis 18, 280. in vallibus 35, 267. Phrygias leones 15, 119. 24, 170. 36, 424. penates 33, 178. Phrygias cædes 9, 20. matres 20, 401. urbes 36, 103.
- Phryx ager 20, 154. Phryges gens appellata 20, 244. Phrygas tenuisse 18, 205. Phrygius dat principium 20, 252.
- Phylaciden sequens 29, 151.
- piacula conferre supplicio 5, 517. dira fratris 15, 390. peregrina 18, 431. *hasere* 20, 9. cantata 28, 330.
- picea nube 33, 161. picei regni 36, 90. piceo gurgite 3, 121.
- pictura nuncia formæ 10, 25.
- picturata seges 45, 12. *picturatum* opus metallis 8, 590. picturatæ vestes 3, 208. volucres 40, 3. picturatis columnis 10, 214. picturatas cristas 28, 575.
- Pictum tremere 22, 254. Picto fracto 18, 393. moriente 26, 418.
- Pictorum sanguine 8, 32. *Pictor* nec nomine falso 7, 54.
- Pierides 3, 24. canant 40, 61.
- Pieridum columen 101, 1.
- Pierius labor 29, 146. Pierio ser-to 29, 2. Pieriis pollent studiis 1, 150. modis 4, 20. *antris* 6, 15. artibus 23, 3. fidibus 28, 123. Pierios currus 21, 23.
- pietas tanta se ostendit 7, 85. suprema 10, 306. a fratre recedat 15, 240. polluta 15, 404. languet numero 15, 443. affurgat 17, 168. læta subit 18, 384. obstreperet 21, 271. ignava 26, 306. *sic* credit 28, 434. in te proclivior ibat 29, 133. nullane te fleclit 35, 253. par Cereri 36, 173. si quid intumuit 36, 296. non potuit probari 50, 47. *pietatis* amor 40, 48. pietate paterna 15, 302. nulla moverur 18, 187. trepida 21, 117. moderere parentem 22, 73. remittat errorem 24, 110. certavit 28, 99. mustum nefas 28, 114. posthabita 31, 78. timet mortali 101, 46. Serenæ 70, 11.
- pigra tartara 3, 122. semita Saturni 22, 439. Camarina 35, 59. flumina 46, 17. pigro sedili 20, 388. pigrum Booten 35, 190. *pigras* axes 44, 61.
- pigebit te nunquam judicii 10, 305.
- pignus venerabile 7, 15. regale 15, 310. longi amoris 17, 25. tutum mentis 18, 421. servatum 28, 97. servandum abdidit 33, 177. ademtum 36, 318. ob unum 36, 413. pignoris custodia cari 36, 116. *pignore* pro suo 8, 503. nec ullo nitimur 18, 74. tanto 24, 181. nullo 33, 110. pro pignore fulmina mittat 36, 135. in pignora contulit iras 15, 393. parci parentis 28, 555. pignora cara 1, 143. 5, 267. cæsa 3, 230. dilecta 5, 95. nostra fove 7, 152. dividis 10, 44. tanti principis 10, 307. junge dextra 13, 7. non curæ 15, 442. *metnenda* matri 18, 1. succedent 18, 222. curas 22, 53. mundo sperata 22, 337. trahi vidit 26, 84. stimulant sensus

INDEX

- sensus 26, 301. lata 26, 620.
 captiva 28, 243. tenebat 28,
 297. peti 29, 165. aliena tueri
 36, 192. pignoribus impendit
 amorem 29, 113.
 pilam auratam jaculata 29, 144.
 pilenta ductura nurum 10, 286.
 matrum sequi 18, 474.
 pila tepescunt 5, 408. circum-
 stantia 8, 281. contra *pila* 29,
 236. *pilis* Latiis 21, 353.
 Pindi brachia 24, 302. objice 26,
 184.
pingit manes 33, 264. violas fer-
 rugine 35, 93. pingunt terga
 notæ 33, 182. pingat te pratis
 1, 273. pinxisse membra ferro
 3, 313. pingitur aula 22, 341.
 pinguntur crura 44, 20. pin-
 gatur Iris 60, 5. picta genas
 ferro 22, 248.
 pingui vulnere 31, 123. pingues
 lacunas 49, 65.
 pinne ferratæ 45, 3. *solida* 45, 15.
 pinnis instruitur 45, 39. *pinna*
 immeritas 36, 139.
 pinus Isthmiaca 3, 252. *opacat* 33,
 201. amica 34, 22. succidere
 36, 359. lassâ procellis 44, 32.
 pinum moderabitur 1, 246. in-
 gentem poscit 3, 121. quatiens
 33, 40. *pinu* illidere pectus 18,
 279.
 piavit Aeneas 21, 97.
 piramidas extruxit 5, 448.
 piratica laurea 18, 502. *puppis*
 28, 133.
 Pirenæis sub antris 29, 77.
 Pirithoum fugeret 3, 107.
 Pisæ *Alpheæ* 15, 483.
Pisæa tela 29, 166.
 piscator jactat onus 46, 23.
 piscis prævius 20, 426. pisce vo-
 lutam (*Nereida*) 10, 160. so-
 dali amisso 20, 425. pisces at-
 tonitos 5, 377. Arctos 8, 629.
 piscibus longinquis 20, 334.
 piscosas in undas 5, 489.
 Pisidæ feroces 2, 41. Pisidas rapi
 20, 465.
 Pii tranquilli 28, 421.
pius amnis 1, 97. *sis* 8, 276. pia
 vindicta 8, 363. *Memphis* 17,
 127. virtute 28, 467. pii præ-
 conia sumit 28, 117. exsultant
 cum voce 35, 365. sensus 39, 4.
 vatis 40, 24. *exempli* 50, 34.
 pio nihil indomitum 8, 100.
curru splendebat 8, 205. sub
 rege 24, 115. nexu 24, 153.
rore 28, 327. *pium* lugent 15,
 234. *sprevere* 20, 228. videre
 21, 208. alumnum 44, 49. *piam*
 laurum 24, 217. *piæ* apes 29, 9.
 piis unguibus 22, 416. princi-
 pibus 29, 55. requiem latura
 35, 303. *pior* currus 7, 130. *fra-*
tres 18, 282. *pias* ad aras 19,
 27.
 placabilis Orphei Juno 40, 33.
 placet ipse sibi 18, 258. placet 74,
 20. placeam qua ratione? 18,
 77. placerent imperium leges-
 que 28, 150. placuere faces 36,
 376. placituro oculis Roma 28,
 529.
 placidus eunuchis 18, 190. *placi-*
dæ urbes 3, 26. *placidam* diu
 Cererem 36, 68. *placidis* vene-
 nis 33, 181.
 placitum hoc patri 36, 419. *pla-*
cito ab ore 35, 52.
 placavit Orestes furias 39, 14. *pla-*
cabimus aras 18, 20. placare
 livoris rabiem 36, 291.
 plaga Pannoniæ 5, 5. ardens 18,
 179. interior 21, 250. defen-
 sus iniqua 44, 8. plagæ Achivæ
 Bistonæque 28, 441. plagam
 obsessam fervore 33, 258. *plagis*
 autumnii 3, 364. ab Eois Occi-
 duisque 16, 14. nivolis 26, 135.
 Elysiis 26, 590. gelidis 28, 173.
 plagas supernas 28, 96. infor-
 mes 33, 101. *quinque* addit 33,
 257. vitales 33, 260. torpen-
 tes traxit 33, 262.
 plagarum anfractus contrahit 5,
 378. plagas auratas 24, 293.
 plagis decorat cicatrix 26, 482.
 planctus Asiæ 5, 36. ad tristes 20,
 301. tympana reddunt 36, 131.
 fudi 36, 228. planctu lacertos
 verberat 35, 248. planctibus
 segnibus 26, 273.
 plangit fletu concita 5, 472. *plan-*
xit divortia 18, 65. planxere ro-
 gum 35, 356.
 planities vicina patet 5, 349. apri-
 ca 20, 270. parvo curvata tu-
 more 35, 102. edita clivis *ib.*
 planitiem in unam 5, 126.
 plantæ

I N D E X

- plantæ in humanæ speciem* 15, 507.
hærens 17, 322. *nivæ* 10, 152.
plantis levibus 17, 125. *ferratis*
 36, 389. *plantas immergere trun-*
cis 7, 76.
plantarum sexus 10, 65.
platani platanis affibulant 10, 68.
virentis umbra 11, 18. *platano*
sub alta 31, 34.
Platonis præcepta 17, 149.
plaudebant numina dictis 27, 15.
Plauistro rara intermicat Arctos 1,
 26. *Plaustris non regor* 15,
 501.
plaustri Getici 26, 247. *in plau-*
stra reppulit 21, 94. *plaustra*
in speciem muri locata 5, 129.
cruore natant 8, 466. *morant-*
tur vias 24, 329. *naufraga* 26,
 345. *metallo onerata* 26, 605.
plaustris Geticis 8, 53.
plausus fit 20, 402. *dabunt* 22,
 403. *venales captant* 28, 606.
fauti 31, 21. *moveo* 74, 17.
plausum emitturas opes 20, 85.
in consulis 24, 274. *plausu vul-*
gi 17, 3. *populi* 24, 1. *confes-*
sæ dominam 29, 81. *pervigili*
 35, 366. *plausibus impulsu* 1,
 176. *nomen celebrant* 22, 175.
plebeja vota 24, 50.
plebes patribus digna 20, 137.
Mavortia 24, 191.
plebs pharetrata 21, 55. *plebis fu-*
riis 26, 50. *adoratæ* 28, 616.
plebem feriunt 10, 77. *sociam*
 10, 199. *dominam* 15, 53. *ca-*
stris sociante Quirino 28, 9. *ple-*
be sparsa 10, 135. *permista* 20,
 64. *de humili* 20, 342. *ex ali-*
gera 31, 140. *de lecta* 35, 317.
de Dryadum 36, 271.
plestro pulsanda chelys 17, 313.
celebrata recenti arma 28, 125.
plestra vacent 24, 267. *mea mo-*
ves 34, 50.
Pleiade madida cadente 8, 438. *sub*
occidua 26, 209.
plenus sævitæ 3, 100. *plenum*
quid possit nasci? 18, 496. *ple-*
na oppida 3, 195. *cognomina*
ducum 31, 82. *pascua* 40, 38.
plenis annis 33, 130. *plenas ri-*
pas 49, 51.
Plias, vid. *Pleias*.
plorabile quiddam sonat 18, 261.
pluma labente 18, 117. *elevat* 18,
 295. *vestire* 44, 68. *plumis*
mutatum fenem 28, 171. *plu-*
mas rutilas resperli murice 31,
 141.
plumbi vias in patulas 49, 56.
plurimus sacerdos 8, 572. *pluri-*
ma cuspis 5, 253.
plus i. e. tanto magis 22, 313. *plus*
vitæ habet 52, 22.
Pluton molitur viam 33, 276.
pluviam Tonantis 24, 232. *plu-*
viis cedas 8, 340. *solabitur æstus*
 17, 196. *celsior exsurgit* 17, 209.
dies turbaverat Austro 28, 540.
pluviali frigore 47, 3.
pocula communia 9, 5. *incerta* 15,
 178. *Lyæi* 26, 350. *blanda*
largitur 27, 10. *armarit Circe*
 29, 21. *ad plena* 35, 346. *tri-*
sti gramine mixta 49, 98. *viva*
 60, 4. *in pocula vulnerat cor-*
nipedes 3, 311. *fremere ripæ*
 36, 26. *inter pocula* 22, 163.
podager nihil stare putat 79, 4.
podice cano 76, 5.
pœna patet 8, 266. *fruitur* 17, 224.
meretur emi 19, 32. *una ma-*
ner 20, 479. *modum excessit*
 39, 11. *pœnæ formidine* 5, 140.
mutate genus 15, 123. *suscipiunt*
 18, 46. *parcere nescit* 18, 185.
dedere natos 18, 441. *metus* 20,
 211. *se surripuit* 21, 346. *ge-*
nus 26, 92. *tot criminis* 36, 92.
pœnam luit 5, 140. *libaverit* 5,
 406. *servatis scelere* 20, 35.
differre 26, 394. *Jugurthinam*
subiturus 28, 381. *luit filius*
 75, 6. *pœnis pensatis* 8, 473.
traduntur 15, 276. *hominum*
personat 18, 179. *pasci* 22, 14.
cunctis Erebi 28, 185. *nostris*
inflectere 28, 276. *dilatis* 35,
 354. *gravibus certantia viscera*
 37, 26. *pœnas dabit* 3, 369.
meritas solvit 18, 410. *illatas*
solvit 19, 9. *sumite* 26, 561.
exegit 28, 113. *lutura* 28, 141.
accipe quas merui 36, 425.
pœnitet scelerum 20, 507. *delicti*
 22, 310. *italæ oræ* 28, 182. *pœ-*
nuit omnes pretii 18, 37.
Pœnus arator 24, 102. *incumbe-*
ret Austro 24, 71. *emissus ab*
Alpe 15, 83. *aër* 21, 258. *Pœni*
laudes

INDEX

- laudes cumulant 22, 190. Pæno præclare Lutati 18, 455. vastante 26, 148. Pænum domueret ferocein 1, 148. prosterneret 24, 143. fulmineum 26, 138. Pænorum leonum 36, 166. Pænis tremendi Scipiadae 22, 383. Pænos petenti 15, 509. temperat 17, 201. sub iuga redegit 24, 8.
- polire tigna 24, 323.
- Pollentia celebranda 26, 635. contulit 28, 203. me cruciasti 28, 281.
- Pollentini campi 28, 128.
- poller facundia 28, 492. pollent studiis, Pieriis 1, 150. oppida 35, 358. pollebat robore 26, 534. pollentem folio 18, 213.
- pollice alterno 41, 2. luxuriante 101, 17. tenero 61, 2. docto parat 1, 177. lascivo 9, 9. roseo 10, 19. sollicito 17, 127. lasso 20, 374. monstrat 28, 574. nitido 31, 27. ducunt fatorum seriem 33, 52. festino 34, 16. divino carpi 35, 86.
- polluit arcus 3, 80. ne quid non polluat 18, 285.
- Pollux odisset Castora 3, 108. pro Polluce rubens 1, 244.
- polus dum rotet altra 5, 527. non concitat axes 44, 61. poli secura Aegyptos 47, 6. inter prima sacra 49, 84. adspectu 52, 10. jura 68, 5. artificem 95, 11. poli iudicium 6, 2. spes votumque 7, 10. machina concentusque 8, 68. possessi arce 8, 198. alterius 15, 2. stellantis in arce 27, 13. secreta 13, 26. leges 36, 273. qua parte 36, 428. polo circumfusa 1, 128. pacem latura tela 8, 535. obluctata sidera 17, 104. æquæva urbs 26, 54. contenta pugna 28, 347. inposito premerere 34, 46. meliore 35, 195. mentem traxisse 36, 41. polum moveant 17, 128. sustentante Hercule 21, 144. egit flamma 33, 251. nox rapit 36, 235. miscete 37, 31.
- Polyphemus fugit 36, 356.
- pomæria intra nostra 28, 393.
- pomo aurato 29, 170. pomis Hesperidum 29, 177. fulvis 35, 293. autumnum notat 52, 12.
- pompa tam clara resulter 31, 51. digna 5, 435. bellatrix 7, 2. sonat ante fores 10, 286. meliore 24, 29. divite 28, 598. pompæ simulacra 28, 374. miracula 8, 565. amphitheatrali 17, 293. pompam nemorum 24, 317. priorem 28, 423.
- Pompejana proscenia 22, 403. Pompejani triumphi 18, 221.
- Pompejo patefecit portas 24, 36.
- pondus in brachia cogens 101, 58. venerabile famæ 24, 80. Hydaspes tribuit 8, 601. dulce loquendi 17, 19. auri relictum 22, 59. ponderis proprii spectator 21, 147. cum pondere vergit 18, 208. pondere nec ullo premitur signifer 15, 419. lannæ leviozem 20, 398. sub vili 24, 235. gravata 36, 352. gravato 101, 112. venerando 50, 1. pondera jamjam ruitura 8, 61. meliora passus 8, 559. terræ lapsuræ fulcire 17, 76. librat 33, 176. flammantia 37, 23. fulva 40, 8. ponderibus reductis 17, 324. pronis 44, 33.
- ponunt animi vulnera 5, 115. ponas tot millia 18, 204. posuere comam 36, 380. positure senium 44, 50. posito nomine 8, 155. genu 28, 71. certamine 29, 204. venatu 35, 244.
- pons *Mulvius* 28, 543. pontem pati 3, 376. tenebat 28, 457. ponte soluto 8, 405. hoc meruit 18, 445. prolabente 28, 485. pontes junctos subtermeat 49, 61. pontibus lassis 17, 238.
- pontifices pandite 18, 11.
- pontus cetera circuit 5, 349. contentus litore 8, 287. & æstus 33, 141. fuderit undas 44, 105. ponti omnis æquor 5, 38. per devia 15, 490. *Amazonii* 20, 264. *Cimmerii* 21, 129. ponto brevi 26, 220. aurato 35, 35. pontum famulum 10, 177. intrantem 15, 225.
- Pontus eat tot nummis 18, 203.
- Ponti arma 21, 370.
- poplite tenus 55, 34.

INDEX

- populator** opum 3, 35. æquoreus 5, 378. Achivæ plagæ 28, 440.
populatrices catervæ 36, 167.
populatibus squalent agri 18, 244. Geticis 20, 274.
populea sub umbra 101, 20. **populeo** iectu 10, 67.
populatur antra ventus 33, 174.
populatus cæde Gelonos 1, 119.
populandus erat 3, 189.
populus suspirat 10, 67. **premitur** palmite 14, 20. ardua descendit Aemo 34, 21.
populus observantior æqui 8, 298. miles 15, 96. quem ductor ames 22, 392. **populi** tot quondam 20, 243. vitam 24, 77. diversæ vocis 26, 617. in *populo* licet stes 10, 318. *populo* armato 15, 46. quantum numinis addit 28, 611. silenti 35, 237. **populum** movisse silentem 3, 125. excitat in usum dominandi 24, 108. **populis** peremtis 5, 426. severis 18, 431. gravibus 26, 397. in *populos* exeat annus 28, 649. *populos* infantes 5, 18. feroces 8, 439. tradi 20, 32. restitunt 20, 589. sub morte jacentes 26, 448. per tot cucurri 26, 531. omnes Italiæ 28, 288. torpore sopitos 36, 22.
porcum assimulat 45, 6.
Porphyryon te stringat laurus 37, 35. dilapsus in æquor 37, 115.
porrigis vitam 49, 1. **porrigit** Alpes 8, 442. se orbi 17, 202. se Aetna 33, 151. **porrex**it ebur 22, 363. **porrexere** manus 3, 117. **porrexerit** undis littora 3, 10. **porrigitur** cornus in hastam 1, 123. **turris** per amnes 5, 470. **porrectus** in hostem clipeus 3, 265. ad Pelorum 28, 287. **porrectam** venam 59, 1.
Porfenna reducat Tarquinius 15, 123. fluvio tantum remotus 18, 444. **Porfennam** respexit 28, 488.
portæ ferratæ 26, 215. **portas** australes referat 7, 171. *Autumni* 17, 119. *Latias* 24, 34. per omnes 26, 461. **stabiles** 35, 143. **portis** sub ipsis 5, 66. **centum** superbam 18, 335. **laxatis** 22, 193.
portendunt nova 18, 14. **portendant** omina 36, 132.
portenta monstris aggerat 18, 236. latent 22, 307. **portentis** creditur 20, 88.
portitor lassatur 5, 503. **senex** 35, 360. **lecti** 99, 18.
portat Titana lacerto 35, 49. **portatur** juvenem cervicibus 8, 584.
portus munire 5, 60. **repetit** 8, 465. **efficitur** mare 15, 523. *Aegæos* 20, 246. *honorum* 22, 314. *flumineos* 28, 495. **portu** Etrusco 15, 417. **suscepit** 21, 359. **tranquillo** 86, 4. **portum** privatum 17, 62. **dedit** 20, 129. **commendat** placidum 26, 210. **ducentia** cornua 85, 2.
Porus prostratus 21, 268. **Pori nigri** 17, 32. **Poro** captivo 39, 19. **Porum** Eoum 8, 375. **vetaret** 21, 267.
posco improba 1, 158. **veniam** 39, 12. **poscit** Phlegethonta pinum 3, 120. *Libyam* 24, 82. *Hymenæum* Amores 31, 30. **incendia** 44, 47. **poscimus** nil ultra 15, 314. **quem** poscunt locum 1, 104. **poscat** mænia Cadmi 36, 387. **posceret** veniam 5, 133. **quæcunque** poposci 22, 231. **posce** Jovem 33, 67. **poscere** solum horruit 5, 298. **vi** 31, 77. **poscentibus** restiteras 22, 219.
possidet æthera 1, 83. **orbem** 5, 451. **oras** 44, 9. **possedimus** quicquid scelerum 3, 111. **possederat** arva taurus 101, 121. **posseffa** semel 5, 158. *bis manu* pars altera rerum 8, 71.
possit quid uterque 1, 201. **posse** se ut putent 18, 183.
post numina 26, 4. *viscera* 101, 11. **membra** 101, 88.
posteritas mirabitur 5, 285. **mutua** tradat 17, 338. **admitte** fidem 20, 70. **secura** sequatur 22, 321. **ullane** credet? 26, 423.
posthabita pietate 31, 78. **posthabitis** suis periculis 28, 466.
postes nitidos 10, 208. **reclusos** laxavit 22, 444. **objecit** aënos 33, 74. **ferrati** 33, 237. *resupinati*

INDEX

- nati* 36, 147. *postibus salignis* 8, 417.
potens volucrum 6, 13. *umbrarum* 33, 56. *tubarum armorumque* 35, 142. *rerum* 95, 1. *potentis nimium Italiæ* 28, 318. *potentes legum* 8, 5. *nemorum* 24, 255. *potentium liminibus* 21, 42. *iras* 26, 398. *potentibus radiis* 47, 35.
potentia nostra cessit 3, 358. *Romana* 5, 4. *gaudet flecti* 18, 368. *cognata irruat in cives* 39, 55. *curæ mortalis* 68, 3.
potestas Romana 1, 193. *herbarum* 3, 150. *linquenda* 5, 21. *sermonum permixta* 5, 74. *cognata* 7, 14. *emittitur sola virtute* 7, 188. *ventura* 8, 192. *polluta* 8, 362. *non indignata plebem* 10, 199. *urbis* 15, 44. *complexa evenit* 17, 12. *peragit tranquilla* 17, 239. *violenta ib.* *datur* 18, 440. *omnis confluit* 20, 65. *prima* 20, 345. *invidiosa* 20, 554. *tanta civem lenis agat* 22, 167. *fracta translataque* 24, 125. *exsulat ib.* *nullo magis se colle æstimat* 28, 40. *Laribus sejuncta exsulat* 28, 407. *delata* 31, 81. *contemta ib.* *tendit per inane* 35, 281. *quæ tibi non permixta?* 48, 51. *quæ tanta?* 87, 6. *potestatis celsa species* 10, 320. *potestates justitiæ* 26, 39. *potestatum spatium* 17, 49.
Pothino lædor 18, 481.
potior malo silva 36, 368.
potitur conjugibus 20, 218. *potitum consule* 22, 377.
potamus Orontem 24, 158. *potare in galea* 7, 49.
potor Savi 22, 192.
poturus Hydaspem 5, 243. *Halyn* 20, 251.
præbeat strages 3, 362. *præbebat vestes* 1, 183. *præberet obsequium* 28, 553. *præbuit te urbibus aula* 17, 33. *hos animos* 36, 276. *præbetur origo* 44, 102.
præcedit curram 22, 373. *amicas* 24, 208. *præcedes numero* 5, 517.
præceps manus 1, 48. *audacia* 3, 34. *nova moliri* 8, 78. *sanguine æstuat* 48, 45. *præcipitem sui iram* 8, 243. *præcipientes procellæ* 15, 219.
præcepta secutæ 1, 263. *dominæ passuras* 8, 237. *dabat* 8, 419. *tradit* 10, 237. *amplector* 15, 322. *Martia* 22, 349. *ferebat* 26, 580. *vocantis respuit* 28, 108. *accelerat* 33, 227. *longinqua valent* 51, 9. *præceptis obstricta tuis* 36, 204.
præciso cornu 26, 595.
præcingere castris Ararim 26, 298. *præcincte tropæis Tibri* 35, 177.
præcipitat formido Booten 35, 190.
præcipuus amictus 1, 192.
præclarior tantum 28, 479.
præconia in tua 22, 185. *falsa piisum sit* 28, 117.
præcordia spes tendit longo voto 1, 66. *effera* 3, 243. *conscia* 26, 372. *spirant Phœbum* 33, 6. *temperat* 48, 48.
præda cibus 3, 327. *citatum* 11, 11. *cessante* 15, 167. *facilis volentum* 20, 565. *deæ* 24, 343. *victrix fuit* 26, 87. *feralis moratur* 26, 614. *colubris pateant* 36, 145. *cui feror?* 36, 181. *prædæ faciles* 15, 378. *fastidia* 18, 251. *notæ dulcedine* 20, 318. *ademptæ luctus* 28, 245. *venturæ gaudia* 33, 286. *facultas* 39, 28. *in Latii prædam* 26, 30. *prædam parat* 28, 137. *affirino* 36, 304. *captivam* 36, 336. *rebellem* 46, 23. *prædas humiles* 22, 22.
prædives arbor 35, 290.
prædia culta 3, 188.
prædo avidus 3, 305. *reliquit* 15, 69. *prædonis acerbi* 8, 360. *unius ager pars tertia mundi* 15, 162. *torvi* 35, 272. *prædonem lembo profugum* 21, 358.
prædari nova 26, 502.
præduris viribus 37, 66.
præfecti gemmis dabantur 18, 417.
præfert mari 36, 332. *prætulimus cælo (tellurem)* 33, 193. *prætulerim his Decios* 1, 148.
præficit

INDEX

- præficit** rebus regendis 24, 115.
præfecisse parvum orbi 28, 586.
prægelidis undis 101, 68.
prælabitur orbita 35, 162. **præ-**
lapſa Zephyros 36, 3.
prælargā dona 28, 72.
prælatuſ gentis Alanæ 26, 583.
prælii nocturni 14, 29. in prælia
 creſcit 45, 11. ad prælia mit-
 tant 20, 389. per prælia quid
 geſſi? 7, 145. prælia agentes
 1, 79. accendit 3, 300. langue-
 ſcent 5, 97. erepta 5, 223. vo-
 merent 8, 52. differ 8, 385.
 quæ ſudas? 10, 111. geſta 10,
 309. ſolvant 15, 276. moveat
 15, 277. narrat 18, 262. ſolus
 impleat 20, 81. rapuerunt ur-
 bes 20, 568. perficiſ 21, 218.
 mandarent ducibus 21, 329.
 mandet 24, 90. ſumſit 24, 184.
 mandant 26, 395. vincite 26,
 570. committens 28, 221. Gal-
 lica 28, 400. Pharſalica *ib.* ma-
 niſeſta 28, 480. moturus Supe-
 ris 33, 33. Phlegræa referens
 40, 27.
præluſi pignora 22, 337. **prælu-**
dere fatiſ 28, 68.
præmia majora patebunt 17, 161.
 accipit 18, 370. ſolvunt 20, 219.
 invitant 22, 125. tarda 22, 222.
 juvant 24, 27. poſcant 24, 117.
 veniam negant 25, 12. referens
 27, 20. digna manent 33, 195.
præmittitur quicquid urbi 28,
 522.
prænuntia Iris 37, 42. munera
 99, 3.
præparat arma 7, 192. ſol annum
 22, 423.
præpete curſu 3, 262.
præponit hunc mihi ſenium 30, 6.
 præponere civem patri 18, 442.
 utilibus rectum 22, 103.
præradiant pilenta 10, 287.
præreptuſ ab aſtris 15, 253.
prærupta æquora 15, 142. prærupto
 imbre 22, 462.
præſagia ſentit 5, 335. canunt no-
 ctes 15, 355. diſcitis 20, 4.
 ſpirant 28, 34. luſerat error 29,
 102.
præſagus nitor 8, 182. præſagum
 cecinere fores 35, 7. præſaga
 arbore 26, 19. mali 33, 190.
præſciuſ ævi futuri ardor 3, 146.
præſcia fati flumina 4, 7. **menſ**
 22, 316. fatorum Tanaquil 29,
 16. ora 33, 266. venturi lau-
 ruſ 35, 109. quo verbo 99, 1.
præſcribunt alimenta 15, 103. **præ-**
ſcripſit terminuſ 17, 42. præ-
 ſcripti fineſ 3, 5.
præſentia ſuadent fructum 20, 51.
 ducunt ad ſeſe mentem 21, 15.
præſentia minuit famam 15, 385.
præſepia dira 34, 11. inter præſe-
 pia ducti ſoinni 18, 67. præſe-
 pibus ſacriſ 29, 192.
præſidet Illyrico 20, 216.
præſidium quiſ terris tale remo-
 vit? 15, 233. legum 20, 68. in-
 utile ferri 24, 222. Olympi 28,
 351. præſidio conſiſa ſororum
 36, 230. miro 45, 10. præſi-
 diis concordibus 22, 210. nu-
 dato limite 26, 427. remotiſ
 28, 458.
præſtat ſe placidam 26, 426. vi-
 ctoria mundum 37, 15. præſtet
 quod procerum honori 28, 556.
 præſtarent patrem 54, 12. præ-
 ſtabit noſ ſamuloſ Alaniſ 5,
 271.
præſtringit oculoſ 7, 134.
præſtruit tacitaſ vindictæ iras 5,
 281. **præſtrue** agmina Marti 8,
 321. **præſtruſtum** hoſtem 26,
 286.
præſudat ſolibuſ aër 35, 120.
præſuntum diadema 8, 167.
prætendiſ lauroſ 29, 44. præten-
 dit nomen 22, 474. prætende-
 rat umbram 21, 273. præten-
 dere fraudi lætam ſpeciem 22,
 35. prætendens nomen regale
 furori 22, 80. flumina regno
 26, 332. prætenditur umbra 1,
 93. prætentuſ aquis locuſ 3,
 124. prætenta mari cacumina
 85, 2. **legio** Britanniſ 26, 416.
 prætentis rupibuſ 33, 147. præ-
 tentuſ criſtaſ 35, 226.
prætentaſ pulcra vocabula 20, 207.
 prætentat pallia 15, 438. **bra-**
chia 36, 362. prætentet ante
 profundum ſonipeſ 8, 347. præ-
 tentare feriſ tela 8, 534.
prætereunt ſubjecta, feræ 39, 27.
 prætereare ſi tacituſ 49, 8.

præter-

INDEX

- prætermeat* ripas 17, 234.
prætervolat puppe lacum 26, 321.
prætexite fontem violis 1, 249.
prætexere fraudem 3, 99. *lumi-*
na ramis 35, 320.
*prætor*ia polluat 18, 286.
prætumidus furor 3, 225. *præ-*
tumidi Orientis 24, 81.
prævectus equo 35, 122.
prævelet domibus annem 22, 189.
prævelans fronde secures 28, 647.
prævelatura pudorem flam-
mea 35, 325.
prævenit magistrum 3, 110. *lau-*
rea rumorem belli 15, 13. *nos*
foedere 36, 305.
*prævi*us piscis 20, 426.
prati viva voluptas 3, 209. *pra-*
to Veneris 31, 119. 40, 9. *pra-*
ta Eridani 8, 17. *defendit* 10, 57.
ad pacata 28, 200. *legen-*
tes apes 29, 9. *per* mea regnas
35, 74. *mollia* 35, 288. *rubi-*
gine squalent 36, 239. *prato-*
rum honos 35, 128. *pratis*
croceis te pingat 1, 273. *mollis-*
bus 8, 381.
preces varias accipit 8, 453. *ca-*
stas implere 10, 22. *iniquas*
accepisse 17, 242. *communes*
urbis differri 28, 358. *erubuit*
33, 68. *fudi* 36, 229. *ad* hu-
miles demissa 36, 295. *miscet*
44, 46. *precibus* tentanda fuis-
sent 1, 165. *maternis* 15, 120.
nullis mitescere 20, 322. *im-*
placabilis obstes 22, 19. *annue-*
ris 22, 225. *unum* adde 22, 386.
tantis perinovimus aures
28, 368. *pacanda* 31, 134. *non*
frangeris 39, 50.
precatur Arcadium 5, 144. *famu-*
los 24, 82. *precantur* hunc 20,
508. *precantem* vidisse 26, 92.
precantes pro cunctis 22, 269.
prelis soluta telæ 31, 101.
premit iniquos 26, 513. *juvencos*
44, 61. *premat* nos obsidio 5,
160. *premeret* victor 29, 174.
premerent flammæ 24, 146.
pressit pectore 7, 30. *pressere*
luxum 17, 158. *buxos* 20, 286.
premens bella Janus 28, 638.
raptorem 3, 227. *cornipedes*
35, 225. *premor* odia 5, 13.
terga 28, 280. *premitur* palmi-
te populus 14, 20. *nec* ullo
pondere *signifer* 15, 419. *pre-*
merere polo 34, 46. *presso* la-
crimarum fonte 33, 86. *pressis*
habenis 20, 107. *cervicibus* 21,
214. *pressos* angues 34, 31.
pressat gremio 36, 163.
pretiosa ripa Hermi 1, 52. *tem-*
pestas Tagi 3, 102. *metallis*
Hispania 29, 54. *fronde* 44, 43.
glacies 58, 2. *pretiosior* ætas
35, 285.
pretium non vile laboris 10, 142.
aucturus 18, 49. *ira* dabit 19,
32. *alterius* sarcire 20, 588.
non quærat 28, 610. *labori*
fuit 29, 172. *in* pretium pal-
luit Hermus 24, 229. *pretio*
parato 5, 499. *lenibat* avaras
18, 84. *ventrem* invitant 20,
329. *inflammata* manus 21, 293.
credite 92, 4. *pretiis* distin-
guis gentes 18, 202. *bonorum*
22, 115.
Priamo reddidit arces 39, 15.
primævus Jupiter 8, 197. *vix* eras
21, 51. *ultor* 23, 8.
primordia vestra vix pauci merue-
re senes 1, 67. *humanæ* formæ
5, 493. *vaga* 17, 82. *mundi*
17, 253. *generis* 20, 491. *no-*
stis 33, 111.
prima sede relicta 1, 20. *quæ,*
quæ posteriora querar funera?
28, 281. *primo* in genitore 15,
241. *occasu* 36, 324. *ad* prima
(*primum*) 3, 165. *primis* (*ulti-*
mis) Iberis 3, 293. *primos* suo-
rum 26, 479.
princeps rerum disponitur aër 17,
70. *hoc* egit 24, 188. *vene-*
rande 28, 53. 70, 1. *militiæ* 31,
84. *altissime* 72, 11. *principis*
amor 5, 14. *genitor* 20, 69. *sub*
ora 26, 250. *obsessi* 26, 561.
visendi 28, 331. *venturi* 28, 367.
& *solis* radiis 28, 539. *principe*
mutatus Cæsar 8, 169. *invito*
5, 170. *immemio* rerum 8, 23.
hoc natus 10, 36. *major* 15,
194. *sub* tanto 17, 159. *cum*
socio 17, 258. *te* 18, 391. *quam*
largo veniat 20, 189. *tanto* re-
moto 21, 150. *sub* egregio 24,
113. *patruo* 29, 39. *sollicito*
29, 160.

INDEX

- 29, 160. principibus prospice 18, 485. sub tot 22, 203. instantibus 26, 425. piis 29, 55. principium dat 20, 252. rursus accipe 44, 53. non tibi fuit nasci 98, 24. principiis in ipsis lucis 101, 14.
- prior quae vindicta? 26, 93. natu 29, 118. ordinis emicat 30, 4. priorem fastidire 22, 41. scripsisse 42, 5.
- prisca revolvam 18, 474. loquentem 22, 168. senes temnunt 28, 548. reverentia 29, 140. priscas (senes) nymphas 36, 172.
- pristis commissa viro 10, 147.
- privata frons 17, 245. nil movebunt 18, 484. minus felix 21, 30. limina 28, 61. 29, 37. privati fugisse modum 5, 316. anni 28, 654. privatae causae 21, 299. privato jure tenetur 15, 157. privatum regnum 3, 195. portum petit 17, 62. privatos lares 10, 257.
- pro dolor 3, 55. sexus 20, 55.
- pro finibus obvia irer 18, 509.
- proavis auditas curules 28, 645.
- Proba natos exornat 1, 192.
- Proбини veteris facta 1, 29. flamma 1, 244. Probine, vale 42, 18.
- probitas inops 22, 130. probitatis nomen 20, 207.
- probat natorum vires ingeniumque 6, 8. se 10, 109. æthereum decus 28, 169. magnum, majorem 31, 82. se esse deum 99, 6. probet cantus 10, 63. puros 24, 111. mores 29, 29. fabula divos 101, 61. probasti responsa 21, 296. probavit tibi Bellona dextras victrices 5, 263. sese Aeolus 39, 35. probabis vatem 22, 337. probabit patrem Jovem 101, 41. probari pietas non potuit 50, 47.
- probra tot patiar 15, 375. nocitura 18, 430. tulisset 20, 192. ingerat 28, 242. probris lacessitus 22, 83.
- Probus a nostro possit discedere sensu 1, 173. Probi acta 1, 57. victores 1, 62. pignora 1, 143. meminisse 1, 167. Probo per-
- solvere grates 1, 75. conjuge digna 1, 199.
- procax (insula) 15, 512. Galatea 29, 126.
- procedit honos in cognatos 1, 13. Jacchus 33, 16. procedat in ævum 17, 334. hiems 1, 269. consul 18, 27. processit hinc avus 8, 24. processerat Hesperus 35, 361. procede melior 44, 54. procedere audent leges 26, 38.
- procella lucos agitante 33, 203. procellæ Aquiloniæ 12, 41. precipites 15, 219. impendentis 15, 486. tumidæ 20, 6. fremerent 21, 281. subducta pars 26, 309. finem studiis fecere 29, 207. fractæ redeunt in claustra 33, 75. procellis geminis 3, 276. talibus urgetur 5, 100. gelidis 7, 93. variis exploravit 8, 420. vitam objectare 36, 364. lassa pinus 44, 31. procellas sævas arcere 1, 239. invidiæ 18, 265.
- proceres æquorei 36, 10. armorum 8, 5. oratum misi 10, 33. confundat turbæ 10, 200. duo Divorum 15, 215. cum principe necit 17, 258. novi 18, 471. Byzantinos 20, 136. collecti 20, 354. severi 21, 55. mille citatos 22, 410. missi 28, 356. agnoscunt 28, 594. procerum quicquid in orbe fuit 8, 579. lqualore 18, 177. jussis 21, 332. voce 24, 1. voces 24, 202. honori 28, 556.
- procera cohors Rhodani 21, 159.
- proclamat insanum 18, 318.
- proclivia lassant cursus 21, 23. proclivior te cum urges 7, 179.
- procreator generis Oceanus 12, 33.
- procubat Gradivus 1, 119.
- procul iratam ægida 36, 60. appetit hostem 45, 45. a Muñis 76, 4.
- proculcat opes 26, 607. colla 28, 648. proculcet acervos pedibus 8, 472.
- procumbis in Aemo 3, 334. procumbunt pariter 19, 16. procubuit tempestas campis 26, 642. procubuerunt solo 8, 448. procumbere mundum 5, 212. muri

N D E X

- ri videbantur 26, 214. *procu-*
buisse in satis 26, 32. *procum-*
bens in Tibri insula 1, 226.
proco adveniente 28, 525. *pro-*
cum gessi 10, 32. *procorum*
studiis 36, 412. *more* 40, 37.
procis personat aula 33, 133.
procos arte trahat 29, 31. *cer-*
tare juberent 29, 163.
prodit miles in hostem 35, 163.
prodigiale caput 5, 434. *rubens*
cometes 33, 232.
prodigiosus honos 19, 12. *prodi-*
giola tergora 36, 339.
prodigium immanius 3, 89. *mo-*
bilius, *violentius* 3, 90. *quod-*
cunque gerit 18, 232. *immane*
relatu 26, 253. *prodigio* litan-
dum 18, 22. *nullo* tenetur 35,
 10. *prodigia* captiva 17, 296.
Austri 24, 346. *prodigiis* signat
 22, 291. *notatæ* minæ 26, 62.
prodigus auri 8, 500. 22, 151.
nocendi fertur 17, 227. *auri*
alieni 20, 87. *urnæ* Aquarius
 22, 461. *prodiga* lucri ira 26,
 608.
proditio mercede placebit 15, 261.
ducum 20, 581. *ni* te texisset
 26, 517.
proditor impius imperii 3, 319.
unus iners 5, 53. *apportet* fa-
lutem 15, 263. *nunquam* gra-
tus erit 15, 264. *occultus* 21,
 113. *latex* 58, 4.
prodit canitiem 15, 24. *secreta*
 35, 117. *produnt* flammea la-
crimas 12, 4. *hostes* 22, 210.
prodat se Eurus ab occasu 26,
 58. *prodidit* fera 26, 259.
axem 29, 168. *crimen* 54, 10.
prodiderit tædas 8, 644. *fama*
latebras 36, 119. *prodere* rela-
tu 3, 249. *arcana* 5, 489. *can-*
tu 33, 3. *raptorem* 36, 55.
prodita jura 15, 402. *regna*
 36, 63.
producit tractus in aurum 1, 181.
se in acumen 45, 16. *produ-*
xit exitium 18, 155. *produxerit*
undas 47, 27. *producam* ad
aulam principis 3, 113. *produ-*
cere vigiles noctes 7, 48. *cœ-*
nas in lucem 20, 84. *vellera*
 20, 385. *famam* 21, 36. *pro-*
ducitur imperus iræ 39, 1. *pro-*
duci sæcula 3, 45. *producta* in
longum latus insula 86, 3.
profanus error 3, 75. *luat* com-
missa 15, 323. *profani* semper
 18, 330. *removete* gressus 33, 4.
profano vestitu 8, 126. *profana*
manus 3, 116. *profanis* con-
fundere sacra 8, 239. *facibus*
 35, 215.
profatur commota 20, 287. *sic*
 36, 406.
profert arcana 3, 179. *cum* pro-
ferrent partus 1, 146. *protulit*
æquum 1, 237. *se* 18, 167. *pro-*
ferre nepotes 35, 372. *prolatæ*
ad sidera moles 5, 136.
proficit quid tantum labor? 45,
 36. *profecit* decori 28, 533.
profluat amnis 1, 250.
profugo insultant 28, 199. *pro-*
fugum, *captum* nunciat 15, 12.
profugis castris 26, 298.
profunda rupe 3, 252. *mente* 26,
 85. *profundæ* Junonis 33, 2.
profundi calidi 8, 596. *perspi-*
cui secreta 35, 117. *profundo*
rubro 10, 168. 36, 320. *vastato*
 28, 141. *ore* 36, 267. *profun-*
dum omne 12, 5. *remis* ingres-
sa 24, 148. *nave* secuit 32, 1.
profundam pacem 36, 56. *pro-*
fundis & *superis* 33, 89. *famu-*
lis 37, 119. *profundas* impen-
fas 24, 223.
progenies prisca 3, 106. *Ulpia* 8,
 19. *Ledæa* 8, 207. *vesana* 15,
 332. *aurea* 35, 286. *semper* de-
bita cælo 37, 54. *germana* To-
nantis 101, 11.
progenitis quis horror sit 36, 308.
progressa huc potentia curæ 68, 3.
progressum foliis Ulysses 29,
 145.
prob v. *pro*.
prohibes thalamis 33, 103. *pro-*
hibet reverentia patris 36, 292.
partus 101, 23. *prohibent* ter-
ras 33, 144. *prohibebant* rupes
 35, 170. *prohibere* sitim 44,
 14.
projectat missile 21, 356.
projecerat se fessam 18, 108. *au-*
ris comas 35, 30.
proles antiqua 3, 52. *faliit* 6, 3.
Augusta 10, 252. *numeretur* 17,
 339. *fraterna* 29, 117. *unica*
virebat

I N D E X

- virebat 33, 122. felix oritur 35, 370. tu mea? 36, 96. paterque sibi 44, 24. vera dei 98, 1. prolem fata sequuntur 1, 16. ad futuram 18, 331. latura conubia 18, 494. prole illustri 8, 582. tanta tumens 37, 5. nova 37, 56.
- proluvis jugales 29, 53. proluit turris latus igne 5, 471. te notis undis 7, 177. se Arctos æquore 35, 189. proluet se urfa mari 41, 16.
- proluvis infatiabilis auri 5, 499.
- promeruit jugalem coronam 29, 185. promeruere amplexus 36, 277. promeruisse Therin 10, 175.
- Prometheus ætheriis miscens terrena 8, 229. furatus mentem Olympo 8, 230. excoluit 20, 492. Scythica fixus convalle 37, 22.
- prominet in Arcton Rhætia 26, 330.
- promissa ardua 20, 317. inorari 22, 33.
- promittit te Romæ seseque tibi 28, 602. sibi Venerem 37, 40. promisit sibi cuncta 26, 471. promittere patri fas sit 8, 378. numis 75, 3. promittitur ingens dextra 8, 521. annus felici ortu 28, 16.
- Promotus dux 3, 317. Promoti cæde 21, 95.
- pronuba nox 8, 644. 35, 362. flamma 33, 131. dextra 40, 54. fit natura 48, 38.
- pronus ad omne obsequeris 22, 67. prona monerem 20, 222. fuit venientibus (Italia) 28, 144. prono æstu 10, 2. fervore 26, 476. pronas aures 15, 426. pecudes 51, 20. pronior audendi 5, 400.
- properant omina 20, 41. iussi 21, 204. properet sævire 36, 388. properastis in ignes 50, 29. properare facit 51, 12. properata merces 25, 11. properatis metis 26, 266.
- properi ministri 35, 317.
- propinqui odere 28, 315. propinquum fovisse 28, 586. propinquos extinxisse 3, 231.
- propior cladi steterat 36, 249. patri 50, 22. proxima hæc mater haberi 36, 176.
- propius, quam si genuisset, amavit 29, 106.
- Propontis alta 20, 333.
- proprium sibi transcripsit 15, 161. te meruere 49, 89. proprias hiemes 46, 7.
- propter te 17, 192.
- propugnacula tenuis saxi 5, 463. corruerant 20, 277.
- propugnat jactibus crebris 45, 18.
- proræ ardua temperat 17, 43. proris reductis 15, 525.
- prorepunt balsama 10, 96.
- prorogat famam æternam 8, 410.
- prorumpunt flumina vultu 36, 128. prorupit gurgite 10, 144. proruperat Nereus 20, 34. prorumpite bustis 18, 451.
- proscenia Pompejana 22, 403.
- proscindit vomere terras 47, 1. proscinde Notos 33, 92.
- prosequitur nox currum 36, 243. prosequar veteres actus 21, 15.
- Proserpina ferox raptu ducta 33, 27. numeri damnum pensat 33, 126. candida 33, 215. domum cantu mulcens 33, 244. petit saltus 35, 5. curru rapitur 35, 204. fertur curru 35, 247. perit 36, 70. vincta catenis 36, 83. dulce tibi nomen 36, 100. mea quam læsit? 36, 284. sperabam 36, 407. te non tenuere fores 37, 44.
- prosiluit penetralibus 36, 113. Tritonia virgo 37, 92. natus 44, 69. prosiluit penetralibus 28, 359.
- prospectat Getas 28, 179. prospectans campum 28, 515.
- prospera sponderent 20, 57. attollunt flatus 22, 159. fati 28, 548. prosperiora fati 49, 94.
- prospicis urbi 24, 130. omnia vigili sensu 29, 229. prospicit orbi 17, 165. prospiceret ducem 21, 72. prospexit ab aggere votum 1, 230. prospice causæ 18, 485. prospecturam labori mentem 8, 236.
- prosternis hostem 101, 96. prosterneret Gallum 24, 143. prosterni-

INDEX

- sternite solo 10, 212. prosterne-
re vires 3, 307. cedros 36, 360.
prosteruens obvia ferro 28, 468.
prostratus ad aras 19, 27. pro-
strata despicias 22, 20. relin-
quunt 39, 29.
profuit capi 8, 116. profueris
quantum 24, 69. *prodesse*
occulto 22, 37. furorem 28,
207.
protegis ora 20, 120. clipeo 24,
175. protegere sensus 3, 99.
protendo lacrimas 20, 592.
proteris mundum 35, 222. prote-
rit arva pedibus 33, 128. pro-
terat cuspide Indos 3, 364. un-
gula culmos 7, 200. *protere*
cursu fluvios 8, 347.
Proteus arcet monstra 29, 128.
Proteos Pharium cubile 10, 51.
Protea certo mansurum vultu
36, 13.
proturbat regem 5, 476. domo
avita 15, 197. proturbet lari-
bus 20, 513.
provexit in altra 50, 37. prove-
heris consul 8, 155.
providus tuta quærere 8, 79. *æther*
28, 352. provida virtus 18,
402.
provincia tanta 15, 280. nutat 18,
209. dividitur superstes 20,
586. expellet fasces 21, 236.
provocet animos segnes 36, 30.
prudencia forti 10, 35. nullas
recipit metas 17, 43. instruit
22, 107. subit laudem belli 29,
227.
pruinæ canentes 10, 52. non col-
la æquant 10, 265. *rubeant* 12,
10. pruinas Alpinas bibunt 1,
255. Caucasias 18, 247. Thra-
cum 20, 412. excessit candor
28, 476. contiguas 33, 168.
pruinis diffusis 5, 102. Calce-
doniis 8, 26. gelidis 18, 117.
Hyperboreis 24, 256. colla
stant aspera 26, 326. *non cessu-*
ra membra 36, 89. Geticis
41, 15.
pruinofum Olympum 35, 257.
Ptolemæus miles 18, 61. *Ptolemæi*
mancipia 18, 480. *Ptolemæe*,
hæc erat fides 18, 66.
pubentes alto de semine fratres
1, 142.
pubes elata 8, 569. laudata To-
nanti 17, 289. *servilis* 18, 509.
barbara 20, 236. Titania 33,
44. domitura deos 37, 14. pu-
bem canoram 15, 184. pube ele-
cta 15, 416.
pubescant fetu virgulta 35, 79. pu-
bescere leto 44, 52. pubescen-
tibus radiis 35, 50.
publicus furor 32, 305. *publica*
felix 21, 29. comoda 21, 299.
moles 22, 70.
pudet certare 18, 501. vinci cœ-
pisse 101, 28. non *pudet* heu
superi 18, 210. pudeat venden-
tis 18, 211. pudebit servum 18,
252.
pudicitia lapsa ex æthere 1, 195.
pudicitie exempla prisca 10,
232. cura 19, 64. scena para-
tur 29, 26. pudicitiam ultra
29, 157.
pudica fronde 36, 75. *pudico* ma-
tris gremio 31, 124.
pudor pulcher armatur terrore 1,
92. nullus petendi cogendive
3, 222. emicat 3, 323. *sollicitus*
14, 3. extorsit 15, 69. cæli ter-
ræque 18, 9. fatis 19, 47. sim-
plex ore calet 28, 565. severos
indicit mores 29, 128. *ætatis*
29, 200. infecerat igni genas
31, 42. eripitur 35, 263. pu-
doris damna 8, 86. augusti
grata majestas 8, 519. damna
turpia 15, 188. rigidi 17, 246.
insidias 18, 79. plus habitura
18, 413. argumenta 20, 78. ob-
tentu 21, 280. facibus mens
succensa 22, 221. *crimen* 29, 30.
faces castæ illuxere 33, 271. no-
ti 36, 274. pudori Romano 20,
159. mæror cessit 36, 192. pu-
dorem sprevere 7, 126. vitæ
ferre 15, 451. latura 17, 269.
vince tuum 22, 329. gladiis
abolete 26, 563. tenerum sol-
licitat 33, 131. *sollicitum* 35,
325.
puellæ ora 10, 21. 28, 523. Pa-
phiæ 19, 65. geminæ 29, 117.
cunabula 31, 69. volucres 100,
1. puellam conjugii daret 39,
Kkk 53.

INDEX

53. puellis pueribus 20, 370.
 puellas segnes 18, 275. Argolicas 26, 629.
 puellares annos 29, 140.
 puer usque adeone? 8, 362. tenui rexique 15, 376. intrepidus 34, 32. sæve 48, 51. Cres 54, 11. pueri ludo intenti 20, 509. pennati 31, 10. puerum ferocem 10, 110. ferens 24, 177. Minoum 26, 443. pueros transmurmum ductos 15, 275. olim præstantes 35, 133.
 puerilibus humeris 26, 495.
 puerpera residet 22, 343.
 puerperiis verendis 8, 141.
 pugna contenta polo 28, 347. mortalis nescia teli *ib.* pugnae cruentarint 10, 310. uni certamina credidimus 21, 364. monumenta 28, 372. lætæ sub imagine 28, 638. spatium 37, 74. pugnam poscentia castra 26, 558. instaurasset equestrem 26, 597. pugnarum seriem 29, 221. pugnas instantes distulit 3, 320. peragat 5, 200. defereret 11, 33. ferales 15, 124. gereret 24, 141. tibi commissas 36, 286. calentes deserit 48, 49.
 pugnant reverti 35, 196. pugnantis uterque, tu fati, genitorque manu 7, 88. pugnando dabitur 37, 15. pugnantia elementa 33, 42.
 pulchro tactu 3, 166. pulchris stare diu negatur 91, 1. pulcrior fidere corusco 11, 1. pulcherri-
mus operum mundus 8, 284.
 pulmonis anhelas latebras 5, 415. opem 8, 246.
 pulpita personat 17, 314.
 pulsatus peritrepit ictu 20, 450.
 pulsas astra querelis 19, 51. pulsat Thetis 33, 148. pulset unda 29, 204. pulsant prata choreis 22, 382. pulsaret hiems 21, 283. pulsare rebelles acie 21, 238. pericula 28, 466. *pulsatur* crimine falso 15, 170. pulsata nubila 10, 184. majestas 20, 129. pulsato monti 28, 272.
pulsu librato 8, 329. umbonum modulante 28, 629. rotarum 36, 236.
 pulvereo sub turbine 26, 458.
pulverulenta volat 20, 313. ora 24, 246. viæ 41, 8.
 pulvis laborque decent 8, 551. fallax 22, 398. pulveris nimbos 5, 176. nubem 26, 455. pulvere repentes equi 1, 122. raro regitur 5, 452. grato belli 7, 37. nudi manes 15, 401. *signantem* 17, 126. respersus 18, 260. *largo* 19, 25. violatur 20, 284. *stant* Syrtes 21, 257. solibus effeto 21, 350. assurgere viso 24, 4. æstivo 28, 215. *cano* 33, 185. *ædari* 36, 77. *fordida* 36, 177.
 pumicis antra dilecta 5, 464. *pumice* de vivo 35, 103. subter anhelio 49, 16.
Punica feritas 8, 410. carbasa 15, 19. gelta 21, 380. bella 23, 26, 395. messis 29, 60.
 puniceo ostro 1, 90.
 punire consilio 17, 229. velint 24, 118. tumultus 26, 383.
 puppis sine remige 8, 223. si qua venit 15, 68. orba magistro 20, 424. piratica 28, 133. viduata remigibus 28, 137. scissis velorum debilis alis *ib.* antennis faucia fractis *ib.* moras 29, 30.
 puppem conscendere 19, 41. *puppi* compositam 17, 113. parere clavo 18, 424. puppe data 15, 246. vehi 15, 350. mersa 20, 7. prætervolat lacum 26, 321. numerosa 28, 48. puppes conscendere 26, 217. pronas vehit 28, 497. sub puppibus ibat Ionium 21, 173.
 purgatorii apud Hibernos origo 3, 123.
 purget crimina 17, 216. purgare fidem suspectam 26, 592. purgata tellure 95, 19. purgatam aulam 20, 20. purgatis terris 98, 26. *purganda* doctus sacerdos 28, 326.
 purificum Jovem 28, 328.
 purpura regeret corpus 5, 346. dives 7, 4. supplex 8, 47. crispatur 8, 553. caleat 14, 25. cominendet 22, 238. non indignatur 24, 118. regia 28, 614. surgebat violæ 29, 92. inferior virtute fuit 31, 78. infecit vultus 33, 270. per liquidas succensa

INDEX

cenſa *genas* *ib.* *auſpex* me jun-
 geret 40, 52. *dotalis* 48, 30.
nobilis 73, 10.
purpurati *qui?* 7, 10.
purpureum *mare* 35, 3. *purpurei*
reges 35, 300. *purpureo* *nimbo*
 10, 298. *gremio* 28, 67. *ovili*
 29, 73. *purpureis* *columnis* 5,
 135. *anguibus* 5, 177. *venis* 20,
 273. *parentibus* 21, 81. *purpu-*
reos *Manes* 8, 97. *cervos* 22,
 353. *cultus* 26, 610. *purpu-*
reas *vestes* 1, 183. *columbas*
 31, 104.
puta *libertate* 22, 164. *nondum*
dies 35, 2. *puro* *ore* 22, 100.
puros *probet* 24, 111. *purior*
fervor *ſolis* 44, 14.
puteos *cruore* *mutatos* 18, 5.
putre *ſolum* 49, 15. *putres* *galeæ*
 21, 135. *putria* *antra* 33, 174.
putribus *faxis* 20, 277.
Pylades *deſereret* *Oreſtem* 3, 108.
Pymæn *poſt* *bella* 40, 13.

Pyræmon *neſcit* *thoraca* 7, 195.
conſtruxit *opus* 33, 238.
Pyrenæa *ilex* 24, 313. *Pyrenæi* *ju-*
venci 18, 406.
trans *Pyrenæum* 26, 200.
Pyrois *puer* 31, 141.
Pyrrhæ *ſæcula* 15, 43.
Pyrrhus *æqualis* *erat* *mihi* 8, 366.
Pyrrhi *aurum* 8, 414. *ſævi* 15,
 125. *fuga* 26, 128. *pulſi* 26,
 132. *Pyrrho* *tremendas* *togas*
 18, 463. *cedente* 24, 32. *Pyr-*
rhum *conferat* 21, 371. *Æaciden*
 26, 125. *incendia* *miſcentem*
 26, 145. *contra* 26, 154.
Pythagoras *tacendo* *dixit* 17, 91.
Pythagoræ *monitus* 17, 157.
Pythius *axis* 16, 16. *Pythia* *cul-*
mina 22, 401. *domus* 25, 4.
Python *domitus* 2, 1. *proſtratus*
 8, 537. *Pythone* *extincto* 1,
 189. *peremto* 2, 15. *Itrato*
 101, 39.

Q

Qua *libet* *uſque* 36, 335. *finis*
erat 1, 67. *poſſidet* *æthera*
 1, 83. *pandit* *litus* 3, 123.
quadrifidus *labor* *Phœbi* 1, 268.
quadrigæ *infanæ* 8, 63. *quadri-*
gis *diverſis* 15, 255. *niveis* 26,
 127. *vere* *coronatis* 22, 422.
aſſueta *arva* 28, 618. *Tartareis*
 35, 217. *quadrigas* *volucres* 17,
 282.
quæris *meritum* 22, 123. *quærit*
reos 5, 495. *libera* *ſæcula* 24,
 89. *opes* 27, 8. *non* *quærat*
pretium 28, 610. *quærebat* *du-*
bius 21, 72. *quæreret* *artes* 29,
 234. *quæſiſſem* *ſœdera* *mundi*
 3, 4. *quæram* *te* *qua* *parte* *po-*
li? 36, 428. *quæſiſſe* *novum*
honorem 22, 327. *quærenti* *mi-*
hi *expediat* 48, 8. *quæſita* *ma-*
nu 36, 303. *quærendus* *inani*
ratione (*Nilus*) 47, 12.
quæſitor *crimina* *pertentat* 5,
 477.
quæſtor *neuter* *fuit* 74, 16.
quæſtus *numeroſior* 18, 219. *vin-*
dicta *fuit* 21, 99. *quæſtum* *fe-*

ralem 5, 445. *quæſtu* *fatiabere*
 3, 199. *nullo* 25, 57.
qualis, *non* *unde* *fatus* 22, 124.
quam, *omifſo* *potius* 20, 205.
quantæ *cohortes* 31, 90. *quanto*
milite 31, 91. *quantis* *fornaci-*
bus 22, 197.
quaſſat *ebur* 24, 352. *quaſſare*
coronas 31, 91. *quaſſans* *aera*
 28, 259. *quaſſatis* *faucibus*
 (*Aetnæ*) 36, 186.
quatit *fragor* *arva* 3, 132. (*Bo-*
reas) *Alpes* 39, 37. *unda* *Pe-*
trum 99, 13. *quatiā* *tympa-*
na 36, 131. *quateret* *ventus*
puppes 3, 219. *quatiebat* *furo-*
re *corda* 3, 225. *quatiens* *ju-*
vencos 20, 387. *pinum* 33, 40.
quatitur *mare* 10, 154. *Nipha-*
tes 36, 263.
quatuor *amnes* 20, 259.
querceta *Maricæ* 1, 259. *rorabunt*
favis 3, 373.
quercus *vagas* *ire* *coegi* 3, 158.
veſtita *ſpoliis* 3, 339. *Chaoniæ*
rurſus *locutæ* 7, 118. *civica* 29,
 182. *Dodonia* *ceſſerit* 33, 31.
amica *Jovi* 35, 108. *proxima*
 36, 352.

INDEX

- 36, 352. ingentes 39, 40. quercum intravisse 8, 345. ad sidera tendens 22, 372. fatidicam 26, 137. comitem trahit 34, 22. ingentem germine parvo 52, 15. quercu tempora velaret 24, 72. sub ingenti 31, 9.
- querelæ* humanæ 39, 9. querelis muliebribus 19, 51. gratis affata 22, 278. excussis muliebribus ore 26, 270. impulit 28, 360. falsis incusare 28, 429. teneris 29, 100. ereptis 31, 108. cum magnis mihi instat 36, 33. querelas tales orditur 15, 27. mutas in fila abrumpit 36, 160.
- queror repulsas 28, 362. queritur hæc secum 10, 20. tardos non ire jugales 36, 138. queruntur clade accepta 20, 500. querar funera dictis 28, 281. queri incesta fronte 28, 159. dura de matre 36, 212.
- querula alite 14, 21.
- questus flebilis 3, 127. ad nubila rumpit inanes 35, 249. parentis pertulerim 36, 46.
- quæ* Luna 17, 107.
- quicumque fuit, quicumque futurus 22, 319. quascunque peroras 1, 133.
- quies impacata pelagi 3, 71. optata 3, 264. prisca 3, 357. nulla 15, 167. parva 17, 61. 19, 52.
- imperiosa* 17, 241. parva 20, 121. neglexerit 26, 239. amica reddit 27, 2. vitæ 28, 151. non adeo toleranda 33, 111. nulla potest placare 36, 291. quietem patiuntur 5, 7. rumpe 20, 221. placidam servare 85, 5.
- quiescunt ultima regna 33, 222. vix toto corde quierat 5, 327.
- Quincti *seges* 15, 111.
- quippe* metus pænæ? 20, 210.
- Quirinali amictu 8, 157. Quirinales cinctus 18, 28.
- Quirinus frena regit 22, 370. *Quirini* vexilla 8, 8. inajestas 24, 99. sedem 26, 101. sceptrum 28, 642. Quirino bellatore 8, 492. laceffito 26, 639. sociante plebem castris 28, 9.
- Quirite epulis repleto 12, 17. Quirites contenti 18, 409. *Grajos* 20, 136. videant 22, 391. petiere 24, 54. plaufere 26, 451. evocat ad rostra 28, 587. annum videre 28, 652.
- quisque *i. e. quisquam* 3, 224.
- quisquis es 36, 304.
- quo mille ministræ? 36, 189.
- quo*, *i. e. quo usque* 3, 47.
- quonam usque morati cunctamur? 15, 368.
- quocunque vocaris 3, 170.
- quod* juberent 29, 163. *servet* bruma rosas 36, 223. *lateant* sub palmite colles 40, 39.
- quota pars tui sint? 5, 513.

R

- R**abidæ Sibyllæ 8, 147. rabidas voces 26, 520. rabidis bellis 21, 188. vocibus 3, 44.
- rabies innata 3, 48. parcendi 3, 237. *Martis* 7, 73. *Maurusia* 8, 39. livoris 13, 10. servi 18, 184. arcana 20, 25. sævum suaderet 21, 166. pejor sæviret 26, 98. fracta quievit 26, 432. invidiæ 29, 231. Tyrrhena indignata teneri 33, 150. inopina leonum 36, 166. armatur 78, 2. in rabiem redit 5, 141. rabiem deposuere 17, 121. motura 20, 190. defisse dolent 20, 526. exegit in armos 35, 211. livoris placare 36, 291. emollit 39, 28. juvabat 101, 78.
- radiat* quantus in ore pater! 8, 518. radiant in casside vultus 1, 118. flores 3, 209. enses 5, 16. oculi jubar 44, 17. radiare secures 1, 232. Tonantem 7, 132. aquas 20, 260. mari rubro 29, 4. radiantia tergora villis 101, 97. radiatur sinus 35, 48. *radiato* murice 8, 552.
- radio descriperat axes 17, 275. radii propinqui 8, 65. radios serenos infecit 3, 130. ardentes 6, 7. insuetos vibrat 8, 180. *permutant* 10, 86. solis laceffunt

INDEX

- sunt 24, 66. retundunt 28, 21. attritos manu 36, 161. radiis stringebat Aemum 5, 336. redimita comam 20, 528. auri 21, 79. superbis 22, 443. omnia lustrat 28, 412. principis & solis 28, 539. beatis astrorum 29, 48. pubescentibus cristatum 35, 51. potentibus 47, 35. obstantibus 60, 5.
- radice revulsa 20, 29. concreta 28, 77. radicibus vibratis 35, 153.
- ramoso metallo 24, 291.
- rami virentes Heliadum 28, 164. stridunt 36, 399. ramorum frigore 35, 105. ramis fruitur 10, 64. coniferis 33, 203. limina prætexere 35, 320. innexis 36, 334. pro supplicibus 39, 41. fororum 40, 11. ramos Panchaia dabit 7, 211. vile virentes Hesperidum 8, 38. ingentes 10, 245. fulgentes metallo 35, 291. incommotos 36, 77. onerat 36, 348. ebeni vellit 47, 22.
- rapidus Eurus 1, 100. sanguis 7, 101. rapidi Olympi 15, 18. rapido tumultu 35, 255. rapidum ingenium 3, 109.
- rapina uberiore 18, 195. rapinae locum 36, 439. rapinas orbis 3, 194. rapinis perpetuis crevere 5, 318. aliis 20, 150.
- rapio fœdera alienæ redæ 10, 28. rapis tergora 101, 98. spicula 101, 111. rapit morbus urbes 3, 303. cursum 18, 375. sæcula 28, 391. nox polum 36, 235. te nulla clades 44, 108. humores (canis) 47, 34. Cytherea maritum 48, 32. sacra, profana 80, 2. rapiunt vellera fucos 3, 207. rapiat decus 22, 181. raperem agmen 28, 299. raperes oscula mariti 29, 217. rapuit leti de faucibus urbes 8, 58. te flamma juventæ 26, 498. tibi pugnas 36, 286. rapuerunt urbes 20, 568. rapiet ignota sub nube vetuitas 1, 33. rape me Gildoni 15, 145. rapuisse aines 5, 121. a quibus rapturus 17, 283. rapturus flamine campos Boreas 33, 73. rapturi faucibus 28, 568. rapitur quocunque videt 10, 108. rapi Babylona vi-
- deo 7, 201. vates 20, 45. raptus ab igne pater 50, 38. raptus dies 33, 96. raptam socia tellure 33, 145. rapto vixisse 20, 206. raptis arinis 22, 271. raptos cibos 26, 350.
- raptas funera curru 21, 100. raptarem membra 15, 255.
- raptor virginibus instat 15, 166. nos prævenit 36, 305. raptoris inferni 33, 1. feri 35, 208. raptorem divum 36, 55. raptores tulere 35, 261. raptoribus sociis 36, 281.
- raptus timens 33, 138. futuros 35, 12. lugebat alumnæ 36, 178. raptu mella trahit 5, 461. ducta Proserpina 33, 27.
- rarefcere noctem 35, 331.
- rarus, qui scripta ferat 41, 7. rara intermicat Arctos 1, 26.
- rastris projectis 26, 465. ad raistros sudare 20, 196.
- ratio movet 17, 228. ventosa favoris vani 26, 113. quæ tibi cum pedibus? 79, 1. rationis inops 20, 429. ratione in rerum abstrusa 17, 148. salutis 29, 211. sagaci 45, 35. inani 47, 12. sollicita 48, 1.
- ratis descensura nutat 15, 221. tarda 24, 359. rati turbatæ 26, 272. ratem turbatam 8, 61. salvam 19, 66. victricem 26, 8. merces vecturam 36, 364. molitur tellure *ib.* figebat 100, 7. rates submersæ sedere 8, 628. victrices 10, 178. frugiferas 15, 58. ratibus arcere procelas 1, 239. correptis 20, 469. onultis 24, 325.
- rauca nutrix 20, 372. rauci fori 52, 8. raucæ Padusæ 31, 109. rauco turbine 33, 69. tractu 36, 242. raucis thialis 36, 422.
- Ravennæ antiquæ 28, 494.
- rebellis Antææ 3, 287. rebelli motu strepuisse 28, 213. cervice 33, 155. parte 37, 90. rebellem invade 15, 339. prædam 46, 23. rebelles Furæ 1, 138. urgerent odiis 20, 212. acie pulsare 21, 238. stupuere 26, 373.
- reboat fragor 28, 616.
- recanduit clipei orbis 15, 211.

INDEX

- recedit** victa 10, 64. **quodcunque**
litibus 17, 64. **pons** 28, 543.
recessit horror 35, 146. **recedentis** venti vestigia 3, 73.
recenset cuneos 31, 87. **recensent**
lustra 28, 392.
recensitis fastis 20, 60.
receptat Scythiam 3, 308.
recessus Atlanteos 1, 35. 10, 280.
Tartareos 5, 524. **abstrusos** 8,
275. **horrendos** 24, 157. **Apen-**
nini 24, 307. **inconsulti** 28, 29.
Strygios 33, 120. **sidereos** 101,
88. **recessu** imo Barathri 3, 379.
ingenti 15, 524. **tuo** inventum
17, 89. **Aventino** 22, 405. **te-**
nebroso carceris 36, 82. **damna-**
re 36, 212. **fatidico** 81, 2. **in-**
genti sumnota regio 86, 1.
recidens sanguis 44, 66.
quo recidit potestas? 15, 45.
recidat injusta 17, 98. **reciso** orbe
20, 585. **recisum** ima stirpe lau-
rum 36, 76. **recisis** vitis a stir-
pe 3, 56.
recipit somnos 5, 139. **recepit**
opes 5, 157. **currus** imperium
flammarumque modum 8, 68. **vi-**
res 24, 80. **victos** in gremium
24, 150. **cura** reductum 28, 100.
fredere gentes 29, 58. **recepti**
muneris 28, 21. **recepto** Pæane
26, 598. **receptam** Marte He-
speriam 28, 91. **receptos** fru-
ctus 28, 584. **receptas** partes 8,
391.
recitet ore tuto 74, 20.
reclusis Alpibus 26, 197. **foribus**
36, 153.
recolens mente pompam 28, 423.
recoletur opimis dapibus 1, 262.
reconderet enssem 21, 114. **recon-**
dam fragmenta 28, 316.
recordor certamina 26, 104.
recte vivere 36, 273.
rector inclite 1, 136. **nullus** ines-
set 3, 3. **longævus** carinæ 8,
420. **Eous** 18, 105. **animarum**
35, 156. **rectorem** fovens 28,
95. **rectore** puero 15, 297. **re-**
ctores regendos dedit 17, 50.
Libyæ 24, 100. **rectoribus** or-
bis 28, 39.
recti veteris vestigia 17, 136. **re-**
ctum discedere 3, 178. **præpo-**
nere utilibus 22, 103. **recto** ore
6, 6. **lumine** 101, 53.
recumbunt campo 36, 380.
recurrat halitus 1, 117. **stemma** 12,
30. **arbiter** 18, 241. **honos** 18,
487. **recurrens** unda 8, 630.
recursum insperati 3, 331. **subitos**
flexisse 8, 541. **ruinidos** Oceani
17, 107. **post** quinos annorum
23, 23. **inconfusos** 28, 623. **re-**
cursum oris 31, 37.
recurvo rostro 20, 230.
recuso telum non esse 37, 30. **fi**
tanta recusas 15, 308. **recusat**
vagina siccum gladium 5, 234.
recusem nosse 26, 303.
reddis quæcunque amissimus 22,
204. **reddit** talia contra 15, 379.
reddidit sceleri crimen 15, 400.
redde te plagis autumnus 3, 364.
te labori 17, 140. **jussa** Jovi 33,
93. **me** mihi 39, 43. **reddite**
mihi nunc primum 15, 230. **vo-**
ciferans 36, 270. **reddere** pos-
sessa 5, 158. **reddentia** Oceanum
1, 215. **redditur** non vox, non
spiritus oris 36, 152. **lux** orbi
36, 243. **in** ore parens 50, 24.
redduntur rectis & agris 26,
42.
redis in cælum patremque 98, 25.
redit proles antiqua 3, 52. **in**
rabiem 5, 141. **cæsa** pollentius
Hydra 8, 254. **vir** in currum
87, 5. **redeunt** in corda 26, 212.
redibat duplici fultus consorte
8, 204. **unde** redi nescis? 5,
387. **reduntis** ævi 95, 1. **red-**
eunte æve 28, 498. **redeuntia**
sæcula 1, 2. **in** se cornua 5,
374.
redegerat in jura 28, 336.
redimiret tempora candor 8, 195.
redimire serto 29, 2. **redimen-**
te capillum mitra 20, 185. **redi-**
mitur astris 10, 273. **hiems** arcu
35, 99. **redimitus** sagittis 21,
254. **redimita** comas 17, 274.
comam radiis 20, 528. **cervix**
36, 246. **redimitæ** Nymphæ 22,
345.
redempti dominorum strage 26, 618.
redempto consorte 29, 12.
reditus præsentis revolvit 28, 268.
secundos annue 40, 57. **certum**
iter

INDEX

- iter tendere 100, 8. *reditum* obducum 28, 2.
- cui redolent cinnama 22, 420. *redolentibus* gremiis 29, 87.
- reducis animas in corpora 98, 20. reducit ad arbitrium plebis 24, 116. soles 52, 13. reducat te in castra 24, 214. reduxi leges libertatemque 5, 388. reduxit luctus fortuna 50, 551. reductus intra claustra 8, 80. *turba* 15, 249. reducta libertate 7, 105. *cornua* 31, 143. reducto sensu 20, 518. ore 22, 429. *reductis* ponderibus 17, 324. canibus 36, 447.
- redundat igne 5, 468. redundant eloquio 1, 150. aquæ 47, 7. redundantem Aetnam 55, 33.
- reducis formæ 44, 41. *reduci* fortunæ 28, 1. reducem completitur 20, 187. optares 29, 216. reduces excepit domus 8, 212. habenas 36, 242.
- refert regina 1, 136. pagina 1, 197. diva 3, 368. ex ordine causas 28, 590. te patriis laribus 28, 604. ille 31, 56. referunt maculis patres 17, 306. solenni Baccho 35, 67. referres sub corde diem 28, 581. rettulit unda notas 4, 10. morem neglectum 21, 329. rettulimus tropæum 10, 118. refer ora 28, 423. in superna 36, 107. Latona 36, 306. referre benefacta 24, 182. relatu prodere 3, 249. tempestiva 10, 312. mirum 15, 362. res mira 21, 340. *referente* focero mercedem 29, 185.
- refixas* opes 8, 497.
- refloruit ætas 17, 261.
- refluum* imperium 15, 282. *refluus* undis 3, 91. *refluos* in amnes 29, 80. sinus 60, 4. *refluas* arenas 7, 58.
- reformat in faciem saxi 35, 95. emeritos artus 44, 25.
- refovit orantem 28, 426.
- refugum* arcum 21, 63. *refugo* lumine 6, 9. Partho 8, 531. *sole* 15, 399. Peloro 26, 222. visu 33, 189. amictu 44, 6. *refugos* in ortus 1, 172.
- refulsit numen 10, 240. libertas 20, 543. princeps, Latium, Roma 26, 374.
- refundit luxu 15, 164. opes 75, 10. *refudit* ferta 18, 91. *refusus* molliter obliqua parte equi, Chiron 9, 6. *refusa* nocte 98, 24. *refusum* anguem 26, 22. *refusus* lacrimis 15, 127. *refusas* temone habenas 17, 199.
- regalis aula 3, 113. origo 29, 37. regale culmen 28, 64. jubar 5, 144. *tumens* 5, 344. pignus 15, 310. regales famuli 18, 149. *notas* 18, 486. *regalibus* fertis 44, 85. auspiciis 8, 1. *vitiis* 8, 272. *votis* 10, 121.
- regia humida 1, 265. crexit tibi tædas 3, 97. cælestis 7, 151. te protulit 8, 124. Bocchi pallebit 15, 342. cecidit 17, 32. se sustulit 18, 415. utraque damnat 19, 35. dignatur 20, 69. necdum sopierat cantus 21, 3. cui creditur 22, 62. *attollens* apicem 28, 42. Neptuni 37, 119.
- regifico splendere paratu 5, 340. regificis deliciis 8, 337.
- regina refert 1, 136. candida 35, 18. non sprevit deum 40, 23. absens fave 40, 57. cælicolum 101, 37. reginæ regina feras 10, 174. ornes comam 29, 5. reginarum sub armis 18, 322. reginas parit 22, 361.
- regio omnis sonat 2, 11. immunis maneret 5, 25. quæ dedit hoc Numen 8, 136. mœrebat vastata 15, 558. quæ restat 15, 452. funesta 28, 274. impervia famæ secessit 31, 63. sit nullam immunis 33, 223. pallida lætatur 35, 326. humida flammarum 49, 17. *regione* remotas vias 3, 240. diversa 24, 296. suprema 26, 554. regionibus patriis 24, 155.
- regius undique sanguis 28, 552. regia in vulnera 20, 482. crimina 21, 240.
- regnatne maritus ? 36, 181. regnant rosæ 10, 247. gurgite alto 26, 333. flaminæ 48, 57. regnabat aper 101, 106. regnate cælo 36, 328. regnare rogatus meruit 8, 48. terris dedisti 22, 389. docuit 24, 120. didicit 29, 49. regnante luna per Arcton 1, 22. regnata sæcula patri 36, 35.
- K k k 4 regnum

INDEX

- regnum poterashoc ore mereri 10, 263. sibi vindicat 15, 156. conspiraret 18, 398. germine fecundet 22, 239. confidet Rhodano 26, 300. regni Romani 15, 457. nescius 16, 12. hoc fortuna tenes 18, 24. legitimam umbram 21, 273. propagandi 21, 373. parentem 22, 166. lacerum corpus 22, 202. discrimine 26, 13. arcanum 26, 103. membra 26, 436. Eoi 26, 517. pro parte 28, 83. lumina 28, 234. dotes 29, 180. picei caligine 36, 90. genius 40, 48. tanti consortia 95, 3. sub regno vivere 17, 164. regno privato 3, 195. consona doceas 22, 69. Romauleo 26, 332. humum tenebo 26, 531. prætulit otia 31, 76. Heliconis 40, 19. regna defensa 5, 1. commissa 8, 355. non debes nostro favori 8, 379. fratrum 12, 36. defensum cucurrit 15, 377. tot tenet 18, 212. magna tueri 20, 94. recepit 24, 80. vertit luxuries 24, 160. mortalia 26, 67. ultimo quiescunt 33, 222. prodita 36, 63. hæc colit 44, 8. Aethiopum nigrantia 47, 16. fervida 49, 18. per regna natorum venis 7, 182. trans regna cibos quæsitos 20, 332. regnorum numeros 31, 86. regnis triumphatis 1, 83. geminis 15, 218. fuscipitur 18, 143. servilibus 20, 593. augurium dedit 29, 103. tuis cedent 35, 297. cælestibus 37, 1.
- regis vitam letumque 33, 59. regit hasta gradus 26, 483. conamina nifus 45, 34. longe sua membra 45, 19. regunt pacem iustitia, viribus arma 2, 18. gentes victas maturo moderamine 7, 183. jura 20, 344. regat Assyrios 28, 85. regant cuncta 29, 66. verba pecudes 51, 20. regibat obsequium 21, 82. quot rexerit in ordine gentes 1, 58. regent vela 1, 245. regendo longe 1, 127. tumidus 44, 87. regens rerum momenta consilio 26, 117. regentem jura 5, 82. regente voce 51, 4. regentum exempla 21, 168. regor auspi-
- ciis 15, 500. regitur terra fretumque 40, 36. regi fortuna, non arte 3, 18. posse creditur orbis 28, 410.
- regressu tuo 26, 435.
- regula vestibulo sutrix 18, 202.
- Regulus voluit reverti 15, 79. Regule, tibi prorogat æternam famam 8, 411. quis te noster? 21, 381.
- rejectæ vento chlamydes 50, 15.
- ralabentes undas 29, 79.
- relanguit animis 33, 68.
- relaxat mores 1, 153. se Erebi squalor 35, 330.
- relegam veltigia 26, 529. carmina 74, 6. relegens exordia 22, 430. stamina telæ 29, 32. labris avenas 31, 37. labris orbem 61, 5.
- relegat plaga 21, 250. victum 26, 144. Siculas in oras 33, 159. relegasset nomen morum piorum 20, 127.
- relevare genus humanum 36, 34.
- religio labefacta cadebat 3, 15. religione vetusta 21, 250. loci accenditur 36, 358.
- relligiosa silex 33, 201.
- religant crines 35, 324. religata somno dapibusque 28, 472.
- relinquit spatio ventos 17, 207. relinquunt quantum inter se Tanaïs Nilusque 8, 44. prostrata 39, 29. relinquant numerum Marii 8, 641. ne præteriens oculis 50, 19. relinquat barbariem 5, 78. reliquit clausos montes ut plana 8, 103. fines invidiæ 24, 39. relinques carmina 31, 44. relinquens saltus 1, 186. relinquer sola domi 36, 259. relinqui sibi nil vincendum 8, 377. non fas est 21, 325. indictum tacitumque 49, 9. relictus virginitatis honos 36, 279. relictæ prima sede 1, 20. metu arva 101, 99. relictos retro amnes 28, 145.
- relliquias tradit armis 3, 310. numerasse breves 28, 158. sui 44, 95.
- reliquus i genti 28, 227.
- relucet limina 44, 95. reluxit sidus avi 8, 189. salus 24, 64.
- reluctatis rebus 33, 42.

rema-

INDEX

- remanere vitam** 98, 21.
remeat cruentus 28, 478. **remeant**
 beati 1, 47. **remeavit** sanus 39,
 46. **remeare** liceret 15, 108. **re-**
measse leges 21, 331. **remeant-**
tem rursus ad umbras 29, 150.
remenso Pado 28, 302. **Nilo** 40,
 13.
remigis dextera 24, 327. **remige**
Medo 3, 335. **infesto** 22, 252.
aurato 28, 375. **furdo** 29, 22.
remigibus canoris 17, 331. **cæs-**
sis 28, 138.
remigat alnum 35, 178.
remigio favebit (silva) 36, 369.
remitto prima 28, 383. **remittit**
prodesse occulto 22, 37. **se rur-**
sus victa 36, 294. **remittas** cave
 vota secura 8, 333. **remittat er-**
rorem pietate 24, 110. **flatus**
 74, 19. **remittebas** sponte for-
 tem fratri 28, 85. **remisit** Sol cæ-
 lum commune 8, 191. **nil offi-**
cii 21, 283. **remitte** corda 4, 14.
remitti Zephyris bruma cœpta
 5, 101. **corda cœperat** 15, 132.
remissum mente tota 22, 143.
remoliri claustra 18, 195.
remoraturas rumpe 41, 19.
remoratur occiduum ignem 7, 180.
removent Aquilonibus undas 85, 3.
removit parmam 8, 12. **remo-**
vete gressus 33, 4. **remotæ** for-
 te 10, 325. **remoro** partu 10,
 42. **penitus orbe** 29, 84. **re-**
motas trans ambages 1, 34. **re-**
gione vias 3, 240. **rerum vias**
 36, 30.
remordet cura 26, 302.
remugit templum 33, 10.
remi reluctantes 21, 178. **frenan-**
tur 36, 258. **remorum sonos** 15,
 43. **remis** Theſſaliciſ 3, 173.
audacibus 7, 56. **ingreſſa pro-**
fundum 24, 148. **habiles (flu-**
vii) 26, 338. **rudibus ſollicita-**
vit aquas 32, 2. **ſonuere nova-**
les 47, 40. **reinos experta ſta-**
gna 5, 27. **Bromios** 24, 365. **va-**
cuos egit 35, 360.
renarrant clades 26, 621.
renasci exitio 44, 51. **renata no-**
bilitate virent 1, 15. **renati vir-**
tute 26, 43.
renidet ſalus 20, 501. **renident**
Pangæa 8, 179. **frena gemmis**
 70, 3. **renidentes hyacinthis ga-**
leas 22, 90.
renovat ſuffragia 28, 10. **vires** 48,
 18. **renovant cœtus** 25, 3. **re-**
novaffe lucem 26, 438.
rere quod multo minus 36, 198.
reparant diſpendia 17, 120. **vigo-**
rem amiſſum 49, 99. **repara-**
vit juventam 22, 414. **amiſtum**
 26, 168. **reparate decus** 26, 571.
reparatur majeſtas 28, 4.
reperit ſe barba in fontes 1, 223.
replexo crine 22, 240. **replexi**
crinem jugales 1, 3. **replexam**
cæſariem 48, 10.
reppulit hydros 3, 42. **ab in-**
ceptis 18, 512. **omnes** 20, 583.
Myſos 21, 95. **Hannibalem** 26,
 149. **arina** 29, 41. **Aetna fa-**
ces 50, 4. **repellens manum** 28,
 485.
rependis naſcendi vices 33, 58. **re-**
pendit magna 15, 258. **acies** 26,
 633. **vicem** 28, 612. **rependi**
una morte 5, 423. **rependens**
facta 17, 228. **lance pari** 49,
 75.
repentinus fragor 1, 211.
repperit conſilium 28, 235. **reper-**
tum ſervaffe 22, 326.
reperor tormentorum 18, 163. **tra-**
beis 22, 322. **mundi** 95, 11. **lu-**
cis 98, 2.
repeto clarum ſophos 74, 18. **re-**
petis parentem 95, 19. **repetit**
fila lyræ 34, 14. **repetunt ar-**
menta cantus 26, 410. **non re-**
petam 36, 303. **repetet ſuffragia**
 18, 438. **repetens iram** 28, 111.
repetente ſupernas plagas 28, 96.
reperitus honos 17, 146. **repe-**
tita clades 26, 284. **repetito**
murice 22, 333.
replet omne 28, 545. **repleri rura**
dumis 36, 37.
reponit nato quod dederas 10, 304.
membra capiti 24, 129. **membra**
toro 27, 3. **congeriem patriam**
 44, 92. **reponas parta** 26, 502.
reportat dicta 33, 76. 41, 9.
repoſcens libertatem 33, 173.
repreſſit nox iter 26, 253. **flatum**
 35, 349. **repreſſas fauces** 50,
 31.
reptat Melampus 18, 316. **repta-**
bat per vada 20, 443. **reptares**
 K k k 5 per

INDEX

- per herbam 29, 90. reptasti
 per scuta puer 7, 22. reptavit
 in sinu 3, 93. placido tractu
 24, 172. in arena 52, 3. reptan-
 tem nepotem 24, 179. reptata
 Tonanti Creta 8, 134.
 repugnat ille 22, 259.
 repulsa gaudeat 22, 98. repulsam
 meruit 31, 79. repulsas tristes
 in amore 28, 361.
 repulsus raucos umbonum 15, 433.
 repulso lucis 17, 106.
 reputant annos 26, 265.
 requies Sirenes 36, 205. non erit
 36, 318. publica morborum 49,
 69. o requies, o decus 36, 416.
 requiem membris negaret 8, 245.
 mercede pacisci 21, 211. hanc
 terris dabant 26, 361. latura
 piis 35, 303.
 requiescit sub quercu 31, 9. re-
 quierunt murmura 33, 88. re-
 quiesce viator 84, 1.
 requiris natam 36, 315. requirit
 hoc de more 1, 159. requirunt
 fortem 15, 234.
 res hominum 3, 12. accommoda
 turbæ 3, 112. Pandionis 8, 508.
 incompotastumidasque 15, 293.
 novas concire 21, 244. incogni-
 ta hæc 26, 289. tuas contrin-
 xit in arcum 26, 492. rem
 peragi 33, 218. re de summa
 20, 91. rerum discrimina 37,
 62. decus 44, 64. pacem 36,
 57. remotas vias 36, 30. ma-
 china 35, 280. sacrarum pene-
 tralia 33, 25. moles publica 29,
 134. maxima gloria 29, 48.
 gestarum causas & eventus 28,
 589. usus 28, 129. saluti 28,
 119. sedula 28, 96. de culmi-
 ne 26, 392. maxima 1, 130.
 apex 5, 5. turbine funesto 5, 90.
 habenas 7, 83. principe immen-
 so 8, 23. caput insuperabile 15,
 459. in arcem 18, 171. tanta-
 rum cumulos 21, 11. culmine
 ruituro 21, 142. in terrore 21,
 294. læta vel aspera momenta
 25, 116. biens 26, 152. per de-
 via 26, 174. 36, 316. femina
 48, 2. pater 49, 83. indocilis
 52, 9. fidem 68, 5. potens
 95, 1. rebus alte levantibus in-
 tumuit 1, 40. elatis confidere
 5, 440. in arcis 8, 407. 20,
 354. Romuleis 8, 619. huma-
 nis 18, 24. Eois 18, 754. tot
 simul objectis 21, 305. regendis
 24, 116. confusis 26, 432. Ro-
 manis 28, 418. dubiis 28, 582.
 Latiis 29, 63. imponere 31, 75.
 iterum reluctatis 33, 42. addi-
 te nova numina 35, 371.
 rescindite turre 37, 31. rescissa
 contis gloria oris 26, 586.
 rescierit latebras 35, 208.
 rescribe roganti 42, 17.
 reserat curvamina dorsi 5, 413. por-
 tas australes 7, 171. bellua ri-
 ctus 8, 250. referant inapalia
 24, 344. venas 49, 97. refe-
 randa claustra 1, 107.
 reservat majora miracula 24, 225.
 resides post annos 25, 1. nervos
 34, 15. fluctus 86, 2.
 refedit lassæ 18, 270. dea 31, 26.
 Cocytos 33, 86.
 residens dubium 101, 93.
 resistis pro labente 22, 283. resti-
 tit tot funere contra unus 8, 57.
 Antiochus 18, 216. rex Aegyptius
 20, 253. ut vidit Venerem 31,
 39. restiteris cautus ad fraudes
 21, 292. restiteras poscentibus
 22, 220. restiterant Medis 26,
 187.
 resolvit in luxum 26, 367. reso-
 luta gelu gemma 57, 8. lex
 mortis 99, 12. resolutæ corde
 20, 233.
 resonant convexa 24, 190. limina
 44, 4. resonabat Creta 3, 289.
 ager Palladium 31, 25. resonant
 si centenis vocibus ora 1, 55. ra-
 stris ossa 21, 137. resonantes fle-
 tibus agros 101, 102.
 respectans æthera 28, 273. limina
 29, 215.
 respectus honesti 8, 268. respectu
 cladis non expectato 36, 149.
 respersus pulvere 7, 37. jugulo
 domini 8, 75. respersi murice
 plumas 31, 141.
 respexit te 37, 106. respice Musa
 25, 10. humiles 39, 34.
 respirant fasti 19, 13. pascua 24,
 343. sidera 29, 53. Tartara 35,
 334. respirare corda 20, 117.
 respirantibus altris 5, 455.
 resplendet

INDEX

- resplendet gloria* 21, 16. *resplendent Syrtis* 36, 446.
responsura seges colono 18, 19. *choris fistula* 31, 99. *non responsuros juvencos* 36, 169.
respondat Athos 20, 162.
responsa dant lacrimas 36, 293. *morandi rettulerant* 28, 356. *ardua dedere* 24, 104. *effecta probasti* 21, 296. *verentur legati* 8, 516. *colebat* 15, 256. *secutus* 17, 150. *dabat* 18, 379. *juberent* 20, 56. *daturus* 20, 217. *ardua dederis* 21, 295. *responsis tristibus* 21, 256.
respuit honorem 22, 283. *quam in hostem respuit* 15, 277. *præcepta* 28, 109. *ingastum* 31, 77. *iras* 33, 147. *respuat curam* 17, 160. *respueres honorem* 22, 181. *respuere offensas* 22, 43.
restinxit flammæ 26, 291.
restituit fasces 24, 7. *sceptra* 28, 98. *restituunt populos* 20, 589. *restituatur priscum morem* 28, 403.
restat, quod pereat 20, 1. *quid mihi nisi Roma?* 20, 533. *restant litora* 37, 64. *quæ pericula?* 39, 26.
resultant voce 1, 176. *Tartara* 36, 389. *resultet pompa* 31, 51. *resultans parva pulsu* 28, 629. *tenerum* 101, 16.
resumit scelerum ingenium 5, 141. *bellum* 15, 332. *resume diadema* 10, 259.
resupinati postes 36, 147.
resurgit e tumulo 99, 11. *resurgat fortuna* 39, 45. *resurgere fessas gentes vidimus* 1, 168. *resurgens Græcia* 21, 183.
retardat bruma 3, 242. *non mons, non silva* 15, 473. *cornipedes* 35, 224. *retardant tela* 28, 483. *retardatam juventutem* 18, 345.
retia rara 24, 292. *innectere lustris* 35, 241.
retegit mammas 1, 88. *retegunt insidias* 22, 214.
retentat Sicaniam 17, 203. *turmas* 28, 254.
retentus vivos imitata dextera 5, 438.
retexit iter 28, 133. *Phlegram* 37, 4. *retexunt talia longo sermone* 15, 325.
reticet Pelion 5, 43. *reticent* 36, 293. *reticente te* 42, 10.
retinent ripæ Nilum 47, 28.
retorsit oculos 33, 192. *retorserit mille vias* 44, 27. *retorto ornatu* 1, 86.
retro juga petunt fluvii 18, 353. *liquerat arma* 28, 461. *solutis crinibus* 36, 382. *ferire* 45, 47.
retundunt radios 28, 21. *rettudit hostiles animos* 28, 302. *retusus frater (luna, sol)* 1, 23. *retusi cordis* 20, 47. *retusa fronte* 35, 135.
revexit fors dominum 26, 370. *onus optatum* 54, 6.
revellit pontes 3, 270. *Rhodopen* 37, 69. *revelli imperium juvat* 5, 206. *revulsa tellure* 1, 49. *revulso carcere* 33, 43.
revelat Gorgonos ora 35, 205. *revelato ab ore* 37, 88.
reverentia vera nostri 1, 141. *mensæ* 3, 229. *frangit virtutis stimulos* 5, 202. *patrum fixa manet* 8, 504. *medii frangat barbariem* 17, 250. *fulta fide stabat* 22, 87. *crevit* 28, 35. *prisca* 29, 140. *soceri* 30, 7. *patris obstitit* 35, 234. *patris prohibet* 36, 292. *vestri vetat* 42, 7. *facit fœdus commune* 44, 82. *flammæ* 50, 3.
revertere casu nullo turbata 36, 136. *reverti nunquamne fas erit?* 15, 199. *me cogis* 17, 174. *ad mores* 20, 155. *ignara* 20, 430. *properas* 28, 181. *pugnant* 35, 196. *prohibent fata* 36, 107. *vitam famamque jube* 39, 44.
revinxit nexu pio 24, 153. *revinctus terga* 33, 153. *revinctos latices* 3, 167.
revirescere laurus 28, 38.
revisunt laros 26, 620. *sortem patrii* 29, 123. *revisere cara pignora* 5, 266.
revocabile damnum 20, 488.
revocat pelles 5, 79. *tempora* 22, 427. *custodia pignoris* 36, 115. *revocant electra (Heliades)* 7, 125. *Pana* 28, 20. *cervus* 35, 318. *revocare apes* 28, 260. *meatus* 37, 10. *revocamur mediis ab armis*

INDEX

- armis 5, 213. revocantur in unum amnem 47, 32. revocata sæcula rursus 3, 357.
 revolvit reditus 28, 268. revolvam prisca 18, 474. facta 21, 35. revolvuntur sæcula 44, 105. revolutus culmine fati 28, 132. revoluta Tethys 3, 132. tela 7, 94. caput 20, 315. agmina 28, 636. revoluto cardine 22, 476.
 reus addictus 28, 279. Musis tenebor 49, 7. reum facturus 22, 121. reos cernunt rostra 24, 106. exitii flores 36, 439.
 rex Mæonius 3, 165. tui esse cum poteris 8, 262. ignotus 15, 244. silentium 37, 45. regis sanguinei 34, 11. summi terrigenum 36, 351. fragrantis 44, 80. regi fero 33, 54. Tartareo 33, 215. regem ducturum examina prætis 8, 381. horrificum belli 48, 44. rege sub pio 24, 115. reges sub juga venturi 3, 375. attonitos 8, 445. paritura 10, 253. clientes 15, 196. tribuit 18, 381. flavescentes 21, 203. quos dederis 21, 237. famulos 24, 22. captos egere 26, 127. antiquos loquitur 29, 162. castra movent 35, 125. purpurei 35, 300. misticum paupere turba *ib.* Chaldæi 99, 3. regum cruor 20, 478. peremptorum ossa 21, 137. matrem 24, 175. catervæ 26, 109. ruinæ 39, 16.
Rhadagaisus, Scytharum & Gothorum dux 3, 308.
 Rhadamanthus agit juxta 5, 480.
 Rhætia vires occupat 26, 279. *sublimis* in Arcton prominet 26, 330. se Danubii jactat Rhenique parentem *ib.* quo jungitur Hesperiae oræ 26, 340. defensa 26, 414. aspera 8, 442.
 in Rhætos vias 28, 232.
Rhamnusia dea 26, 631.
 Rhenus famuletur 1, 161. torpuit 3, 133. explorat pascentes 5, 112. serviet 10, 278. vos tulisset 15, 312. doluit 17, 54. quas gentes alit 26, 569. pacatur 31, 91. trans Rheni cornua 8, 652. *bifidos* tractus 21, 199. aquis 21, 202. pacator 24, 13. pacati 22, 246. arundine 24, 305. parentem 26, 331. glacies 36, 321. triumphos 72, 13. Rheno toto 7, 18. catenato 24, 25. pro Rheno poturus Halyn 20, 251. Rhenum pacare 8, 440. victum 8, 457. translatum 15, 374. nostrum video 18, 395. imbellem 21, 20. edomuit 21, 196. minacem cornibus 21, 220. tutum 26, 422. tenebant 28, 413. Rhene, te consumit 26, 336.
 Rhesi sopiti 28, 473. Rhesum vigilem 28, 482.
 Rhodanus *velox* 5, 111. ferox 17, 53. donat aristas 22, 393. Rhodani procera cohors 21, 159. *torrentis* alumnas 51, 1. Rhodano inestæ classes 18, 404. *stimulatus* Arar 20, 269. confidet regnum 26, 300. Rhodanum bibimus 24, 58.
 Rhodiis indulisse 24, 226.
 Rhodope cana gelu 3, 335. deseritur 5, 291. concussa 20, 163. nimbose 21, 130. nil profuit 26, 177. porrexit rupes 34, 19. Rhodopen gementem 8, 50. *Mars* donat 33, 135. revellit 37, 69.
 Rhodopeia saxa 7, 113. *flumina* 8, 526. culmina 39, 37.
 Rhæton flectere 9, 13.
 rhomphæa ultrix feriat 77, 9.
 rictus letiferos 3, 261. immanes reserat 8, 250. patulos serpentum 21, 262. satiavit aquis 24, 511. patuli 36, 339. armantem in vulnera 101, 91.
 ridet Aegæus 1, 190. ridebas lumine recto 101, 54. *risit* Democritus 17, 90. de crimine rumor 22, 294. floribus 29, 71. *riferunt* floribus amnes 17, 272. riserit puer 34, 32. ridebit funera victor 5, 168. ridebunt algæ virides 3, 387. ridere leges 10, 201. ridens lanugo 1, 70. ridentes calathos 35, 139. rideri nefas 18, 348.
 rigit Saturnia zona 7, 168. inclementia formæ 33, 82. ambitus 49, 50. rigent ferrata sæcula 22, 448. corda ferro 26, 303. setæ 45, 7. animata 46, 6. rigeret bruma imbribus 101, 66. riguere gelu 37, 112. riguisse dapes 3, 167. rigens adamante 5, 470.

INDEX

- 5, 470. *rigentem* triste Danubium 21, 125. *rigentes* togæ 1, 205. adamante muri 26, 213. *rigescit* sæcula 20, 113. *rigida* Gorgo 3, 280. *rigidam* Nioben 20, 405. *rigidis* lupatis 1, 82. *rigat* unda Garumnæ 5, 113. *quicquid* Tethys 5, 148. *convexa* Noti Eridanus 28, 177. *rigor æternus* cæli 8, 30. *nimius* triste 8, 403. *quantus* 8, 513. *formosus* 10, 324. *undenivibus* 17, 110. *nobilitat* 21, 32. *rigorem* intactum vitio servare 1, 41. *mollire* digitis 8, 593. *solibus* indomitum 58, 1. *rigore* imperfecto 56, 3. *rimas* per tenues ferri 20, 385. *rimatur* aurum 1, 50. 22, 112. *filvas* 5, 256. *speluncas* 24, 309. *devia* habenis 35, 168. *lumine* campos 36, 441. *femina* rerum 48, 2. *rimari* juga canibus 15, 357. *rimata* latentes motus 29, 236. *rimosa* saxa 33, 172. *rimosam* patriam 5, 464. *rimosas* vias 49, 16. *ripa pretiosa* 1, 53. *divite* 36, 372. *ripæ* turrigeræ 1, 229. *ruptæ* 3, 64. *flagrantis* 3, 120. *Phlegæthontæ* murmura 33, 88. *totæ* fremerent in pocula 36, 26. *retinent* Nilum 47, 28. *ripam* incultoditam 26, 429. *ripis* famulis 7, 203. *geminis* 17, 55. *totis* 22, 188. *frondentibus* 28, 195. *munitior* hostis 28, 481. *roseis* 29, 72. *numerosis* 39, 58. *ruptis* 49, 71. 5, 64. *ripas* hostiles 8, 443. *racitas* 17, 334. *cum* videat 21, 224. *Alpheas* 26, 575. *antiquas* flumina mutarunt 37, 65. *plenas* æquantia stagna 49, 51. *Riphæo* aquilone 3, 242. *ab* axe 28, 31. *Riphæa* glacie 7, 149. *flabra* 21, 124. *frigora* 36, 321. *Riphæis* ab oris 20, 151. *risus* blandus 3, 99. *subit* 5, 69. *focci* 18, 299. *teneros* 22, 346. *risum* movisse 17, 311. 20, 335. *me* famulis relinquis 20, 535. *risu* tanto 18, 141. *facili* mollescere 35, 313. *effuso* 36, 210. *ritus* Ausonios deformes sumere 5, 83. *in* Latios transistis 8, 487. *patriæ* refugit 20, 204. *ad* priuscos pecudum 28, 152. *ritu* echini 45, 17. *pluviæ* 10, 297. *dissona* barbaries 17, 249. *Amazonio* 18, 499. *quo* periere viri 19, 18. *pecudum* 20, 499. *Pentheo* 22, 213. *matris* 24, 152. *grandinis* aut morbi 26, 174. *mago* 28, 348. *rivus* flammeus 22, 469. *immunis* 60, 1. *rivi* labentis murmura 3, 214. *deficiunt* 36, 239. *rivis* communibus 28, 27. *mobilibus* 35, 104. *flagrantibus* 35, 315. *rivos* raucos sudantia cornua 1, 221. *robur* in armis 7, 144. 21, 31. *ingenio* 10, 315. *præstare* 17, 153. *torpuit* 20, 156. *juventæ* 26, 74. *lectum* 26, 313. *rarum* decerpere 28, 250. *militis* 29, 61. & arma perdidimus 33, 95. *nodosum* 101, 112. *roboris* invicti 101, 12. *robore* Eoo 18, 400. *hostem* muniri 22, 96. *Gabino* 24, 83. *toto* niti 26, 274. *pollebat* 26, 533. *cum* reliquo 28, 285. *Celerini* 31, 72. *primo* 101, 69. *raro* 101, 104. *robora* Gallica Eoaque 5, 105. *notissima* Marti 15, 416. *feriant* 21, 230. *sensu* carentia 26, 18. *lædere* 36, 355. *perfudit* succo 36, 402. *rogas* ultro volentem 1, 164. *rogant* vitam veniamque 8, 86. *se* invicem voce 26, 411. *roget* in convivia mensæ sociæ 1, 253. *rogare* ad thalamos nati 40, 22. *rogando* flexura 1, 76. *rogantes* trabeas 22, 3. *rogari* mollior 10, 38. *rogo* Herculeo 7, 115. *senium* positure 44, 50. *parturiente* 44, 62. *rogum* planxere parentes 35, 356. *rogis* innumeris 8, 469. *perosis* 26, 513. *rogos* meruere 15, 407. *Roma* claro cingatur senatu 1, 19. *ire* parat 1, 75. *stetit* ante duces 1, 124. *magna* audet 6, 16. *stipavit* te 8, 583. *aurea* 12, 20. *exitii* timens 15, 17. *fessa* negatis frugibus *ib.* *par* mihi subile 15, 60. *altera* 15, 113. *deos* recepit

INDEX

- cepit deditque* 15, 131. *necte* patiemur inultam 15, 204. *aut* ruet, *aut* stabit 15, 460. *heredem* te voluit relinqui 18, 215. *pependit* inter supplicium 21, 376. *vidit* 22, 377. *adspice* virum 24, 2. *servata* 24, 51. *fatetur* 24, 78. *præscia* fati 24, 180. *exercita* furiis plebis 26, 51. *vertice* celsior 26, 77. *tibi* consulitur 26, 96. *refulsit* 26, 375. *personuit* 26, 450. *sperata* 26, 477. *tonat* 26, 511. *restat* 26, 533. *medullis* inolevit 28, 78. *mea* mihi contingat 28, 67. *moriens* te videre 28, 295. *palam* vultus confessa coruscans 28, 360. *videndam* se obrulit 28, 530. *Romæ* magnæ æmula 5, 54. *cura* 8, 503. *famulabitur* Africa 15, 207. *latura* pudorem 17, 269. *fainem* 21, 309. *dominæ* 22, 224. *spoliis* 28, 193. *Romam* comitantur 1, 79. *servire* clienti 8, 361. *afflavit* meliore juvenia 15, 208. *pietas* subit 18, 384. *servasset* 20, 128. *contemnere* sueti 20, 339. *eat* 22, 269. *nescio* quam 26, 505. *non* temnere 26, 647.
- Romanus* labor 18, 221. *eris* 20, 229. *carcer* 21, 240. *Romani* nominis 8, 59. *regendi* 8, 309. *scelerum* sprevere ministros 15, 270. *doloris* 18, 374. *ævi* 26, 232. *fori* 43, 2. *Romano* pudori 20, 159. *favori* 28, 95. *Romanum* vulnus 22, 205. *Romana* per oppida 1, 163. *potestas* 1, 193. *salus* 3, 283. 29, 189. *potentia* 5, 4. *manus* 5, 52. *sceptra* 7, 67. *vetustas* 8, 398. *vota* 8, 522. *culmina* 10, 316. *stabant* 15, 242. *insignia* 18, 462. *legio* 20, 576. *gaudia* 21, 1. *ripa* 21, 224. *oppida* 26, 539. *Romanæ* aulæ 8, 219. *Romanam* pacem 10, 225. *manum* 26, 490. *Romanis* floribus 17, 84. *cessurus* Macedo 24, 166. *rebus* 28, 418. *Romanos* mensus numero 21, 348. *fontes* 42, 13. *Romanas* vires 3, 307. *manus* 77, 10.
- Romuleus* Tiberis 1, 226. *Romulei* fetus 1, 97. *fascēs* 7, 1. *Ro-*
- muleo* amictu 10, 62. *regno* 26, 332. *Romuleas* *segetes* 15, 75. *leges* 21, 331. *Romuleis* rebus 8, 819. *vestibus* 22, 366. *ar-*
cibus 24, 124. *sub* mœnibus 25, 57.
- Romule*, ignosce parenti 20, 142. *Romula* virtus 26, 261.
- rorabunt* quercera favis 3, 373. *roranti* curru 44, 4. *rorantes* ignibus hortos 22, 467. *rorantia* tela venenis 1, 188. *colla* 3, 246.
- in* rorem manant 36, 252. *rore* pio spargens 28, 327. *oborto* genas violavit 33, 191. *fecundo* glebas maritat 35, 89. *albet* ager 36, 232. *foribus* vernis 10, 249.
- rosa* matura 10, 248. *latet* nodo *ib.* *rosæ* geminæ 10, 247. *non* labra æquant 20, 265. *fluxere* 29, 90. *expirare* 36, 241. *rosarum* imbres 31, 117. *rosis* frenat delphina 10, 156. *umbra-*
tus 15, 444. *stellata* 35, 130. *connexis* 40, 10. *rosas* armat spina 14, 10. *induit* sanguineo splendore 35, 92. *innoxia* bruma server 36, 223.
- roscida* electra 7, 125. *luna* 24, 288. *mala* 31, 14. *gramina* 35, 104.
- roseus* ignis 1, 5. *roseo* cornu 22, 463. *roseis* ripis 29, 72. *alumnus* 35, 48. *convallibus* 36, 85. *floribus* 48, 29. *roseas* cristas 33, 14.
- rosetis* subitis 12, 8.
- rostrata* (*corona*) ambit 29, 183.
- rostro* recurvo 20, 230. *rostra* splendida 22, 390. *reos* cernunt 24, 106. *circumfusa* turbine vulgi 24, 201. *agnoscunt* curules 28, 644. *ad* rostra *Quirites* evocat 28, 587. *rostris* quassatis 15, 491. *calcatis* 26, 82. *subjectis* 28, 42.
- vota in* numis *Nemese* *signum* *addi-*
tur 26, 631.
- rota* sulcavimus Istrum 7, 150. *fo-*
cerum fallente 29, 178. *pulvere* labens 33, 185. *præceps* Ixiona torquet 35, 335. *rotæ* membra findunt 35, 159. *sparsere* cruorem 37, 84. *rotam* festinam urget

INDEX

- urget 5, 337. *segnem floſtere* 10, 15. *flexit* 26, 632. *rotarum curſu* 1, 101. *nexus* 3, 342. *pulſu* 36, 236. *volucrum ſigna* 36, 431. *rotas ligat axe* 1, 81. *ante ſuas ire* 23, 18. *rotis ſtagna frangunt* 5, 28. *ſubſidunt* 20, 105. *ultricibus* 21, 98. *ducta* 24, 328. *terga ſecti (fluvii)* 26, 339. *coruſcis* 44, 6.
- rotatu cæli rapido* 17, 77.
- rotat aura tripodas* 2, 12. *faxa* 3, 270. *facem circum membra* 28, 326. *Oeten* 37, 66. *rotet dum polus aſtra* 5, 527. *flammas* 17, 326. *membra* 20, 360. *rotant ſcopulos* 33, 169. *rotanti equo* 35, 122. *rotantem faxa* 35, 57. *rotantes facem nimbi* 1, 207. *rotetur mucrone cervix* 15, 465. *rotatum caput* 20, 524.
- rubet Halys* 5, 32. *dies* 45, 5. *igneus ardor* 45, 7. *rubent ora* 24, 246. *in pectore fulci* 36, 426. *rubeant germinæ menſes* 36, 225. *oculi* 101, 34. *pruinæ* 12, 10. *rubuit Alpheus* 4, 9. *Nilus* 34, 43. *Pholoë ib.* *rubuere nives* 7, 99. *rubebunt greges ſponte* 3, 385. *rubere toro Tyrio* 70, 8. *rubens pro Polluce* 1, 244. *enſe* 7, 36. *Zonæ* 15, 148. *prodigiale cometes* 33, 232. *rubentis Pactoli ſtagna* 3, 102. *rubenti ore* 22, 327. *rubentem Zonam* 21, 337. *rubentes veris honore flores* 29, 7. *vere calathos* 31, 116. *equos* 37, 9.
- rubra æquora* 7, 210. 24, 362. *in alga* 48, 15. *litora* 52, 18. *rubri æquoris reſſus* 5, 242. *maria* 8, 600. 40, 14. *fulminis* 35, 229. *rubro in æquore* 3, 278. *profundo* 10, 168. 36, 320. *Oceano* 15, 454. *mari* 18, 16. 29, 4. 62, 2. *rubris arenis* 15, 33. *fluctibus* 31, 61.
- rubefcit occaſu* 17, 56. *rubefcunt floribus* 10, 187.
- Rubicon torquebit Tibrin* 28, 365. *Rubiconis amœni* 43, 1.
- rubiginis plenam haſtam* 15, 25. *rubigine excuſſa* 15, 212. *ruris infectum* 17, 175. *nigras falces* 22, 194. *ſqualent prata* 36, 239.
- rubicunda Africa* 22, 257.
- rubor incanduit ore confeſſus ſecreta* 10, 9. *vernus* 35, 90. *exhaustus gelu pallet* 36, 88. *ruboris quid poterit flagrare* 18, 253. *ruborem miſcet* 10, 268. *rubores multos acuere* 83, 4.
- rubos timeat* 14, 9.
- rudentes expediunt* 15, 480. *per madidos mero* 24, 368. *varios aptare* 26, 276.
- rudis gratia* 8, 589. *Augustus* 10, 2. *noſtra* 36, 215. *rudem vitæ* 28, 65. *lunam* 28, 541. *favillam* 44, 68. *rudēs venæ* 1, 51. *lacrimæ* 10, 80. *rudibus in annis* 7, 85. *remis* 32, 2. *ſilvis* 36, 366.
- rudentes magna mole* 17, 297.
- Rufinus prodigium* 3, 92. *præbeat ſtrages* 3, 361. *terras accendere bellis inchoat* 5, 7. *hinc agit* 5, 92. *præcipit* 5, 219. *callidus affatu* 5, 367. *origo mali* 20, 539. *Rufini pœna* 3, 187. *funera* 5, 338. *hæres* 20, 550. *Rufino populandus ager* 3, 189. *collatus eris* 3, 256. *collecta manus* 3, 314. *cognita* 5, 294. *facit ſodales* 5, 319. *meditante nefas* 29, 234. *Rufinum perculit horror* 5, 130. *divide* 5, 424. *notat* 5, 496. *depulit* 15, 304. *per Rufinum geritur* 5, 212. *Rufine, te oria juvant* 3, 140. *pars quota tui ſint* 5, 513.
- rugis perſulcata* 3, 135. *deformibus* 20, 67. *rugas in aniles deſluxit* 18, 39. *implet lacrimis* 19, 26.
- rugosior uva paſſa* 18, 111.
- ruina una delere* 21, 96. *fida* 49, 48. *ruinæ Phaëthontææ damna* 1, 258. *miſcere populos* 5, 187. *tædet* 20, 147. *regum* 39, 16. *ruinam ancipitem* 26, 6. *ſubitam dedit* 26, 346. *traxere* 36, 379. *ſeram tractura* 44, 33. *ruinis Romanis* 5, 206. *ſeriem meditata ira* 26, 172. *ruinæ Phaëthontæas* 7, 124. *regni* 20, 306. *in noſtras conjuravere* 36, 199.
- rumor alitur diſſenſu* 3, 70. *levior* 18, 347. *trepidus* 20, 305. *riſit*

INDEX

- risit 22, 294. miserabilis cucurrit 26, 199. iniquus 29, 231. rumore belli 15, 13. rumore prævento 8, 102. audito 10, 160. falso 26, 367. accepto 26, 404. Getarum audito 28, 532. secundo 31, 63. rumorum avidus 8, 279. rumoribus aurem pandit 22, 47.
- rumpit ad nubila questus 35, 249. rumpunt silentia cantus 35, 329. rupit Inarimen 36, 183. æthera ululatu 3, 130. montes Alpinos 8, 637. suspiria tales in voces 15, 235. superbia voces 26, 520. confinia Nereus 33, 142. rupinus Alpes 5, 389. rupissent fidem 33, 43. rumpe quietem 20, 221. moras 26, 546. 41, 19. rumpere Delon 37, 115. rupturas fidem tædas 20, 483. rumpitur pinus 44, 35. rumpi calorem mentis 5, 288. rupta Alpe 15, 82. ruptæ Thermopylæ 26, 187. rupto Niphate 18, 16. Tauro 20, 468. ruptis ripis 3, 64. 49, 71. nubibus 20, 168. Alpius 26, 547. ruptas Alpes 28, 442.
- ruis vesane 3, 196. ruit commota fera 5, 396. in vetitum 20, 52. in rupes 20, 425. amnis fonte 33, 170. illa tamen 36, 229. Megæra 36, 387. ruunt ad gaudia 5, 430. per saxa torrentesque 13, 473. regione diversa 24, 296. præcipites 26, 175. in turmas aciemque 33, 38. utraque virgo 35, 20. torta pernicious halita 35, 199. fluvii trepidi 36, 6. incendia 49, 71. perjuria in prolem 75, 5. magna repente 91, 2. ruat per pectora Phœbus 1, 56. ruant lapsu graviore 3, 23. terrore 21, 189.
- ruebat silvas 21, 128. in sua damna 26, 543. rueret verustas 20, 124. ruerent in mollia 8, 247. ruerint tot hiemes 44, 28. ruerant pro limite regni 21, 373. ruendi signa dedit 37, 60. ruens prona 29, 151. ruenti cessura 26, 80. nulla mobilitas 36, 137. ruitura iam jam pondera 8, 60.
- rupes conscia 1, 125. Scythicæ 3, 152. profunda 3, 252. illos haud vetarent 5, 184. Alpinas 5, 304. pendula 5, 507. nemori cominoda 17, 178. doctæ 28, 34. carmina sitientes 34, 19. oppositæ 35, 170. gelidas feris 48, 54. in rupes ruit 20, 425. rupis in vertice summo 24, 240. vagæ 26, 7. sectæ viscera 28, 503. arcana inane 49, 30. rupe de cella 19, 65. Tarpeia 28, 45. summa levatus Enipeus 37, 70. devexa 49, 53. rupibus Caucasii 8, 107. secretis 20, 27. prætentis 33, 147. sub antri 36, 67. Idæ 36, 371.
- rursus continuationem notat 7, 184.
- ruris longi 17, 175. rure pro paterno 22, 119. rura canunt 2, 12. fulcata 8, 418. manibus subdita nullis 10, 60. finduntur 18, 112. excolet 20, 196. tyranno libera 22, 191. flamine fove 35, 86. per florea 35, 118. dumis repleti 36, 38. per nova 101, 4. libera 101, 100. lugentia colonos 101, 108.
- rusticus Dictator 15, 112. rustica genitrix 26, 358. numina 28, 201. 31, 18.
- rutilantes crinibus alas 21, 38.
- rutili anni 22, 450. rutilæ arenæ Pactoli 1, 54. rutilis columnis 22, 341. rutilos fontes 3, 197. tractus 17, 111.

S

- Sabæis levibus 18, 321. ab extremis 35, 83. Sabæos dociles 8, 306.
- Sabæa messe 21, 58. Sabæum cumulum 44, 43. Sabæos lucos 10, 210.
- Sabinos tolerare 15, 106.
- Saces tentoria fixerat 21, 157.
- sacer horror 28, 33. sacra tibi datur arbor 35, 292. ab umbra 36, 356. sacri partus 22, 342. fontes 101, 129. sacro somno 18, 418.

INDEX

18, 418. *sacra*, *profana* rapit 80, 2. *sacris* natalibus 29, 76. *vulneribus* 11, 14. *obsequiis* 18, 147. *præsepibus* 29, 192. *lupatis* 73, 2.
sacerdos *liniger* suspirat 8, 573. *doctus* *purganda* 28, 326. *conubium* celebrat 48, 27.
sacramenta tua petit 8, 486.
sacraria *inconcussa* 8, 256. *reverenda* 28, 599. *Ditis* pingit 33, 264.
sacrilego *textu* 36, 158.
sacrivæ arbores 21, 230.
sacrare *paternos manes* 44, 72. *sacrata oppida* 7, 122.
sacri sævi 18, 162. *sinceri* 95, 21. *sacra* frequentant 8, 577. si placent 18, 277. *adventus* tui 28, 126. *inter* *prima poli* 49, 84. *sacris nocturnis* 3, 154. *naturæ mundique* 17, 10. *placidis* 44, 89.
sæcla *melioris metalli* 22, 454. *sæclis præteritis* 26, 289. *cunctis* 26, 635. *futuris* 29, 10. *tam multis* 98, 14.
sæcula *redeuntia* 1, 2. *in longa* *ducent fasti* 1, 279. *revocata* *rursus* 3, 357. *deleri placuit* 5, 207. *mortalia* 5, 473. *forment* *meliore metallo* 7, 184. *discant* 8, 99. *Pyrrhæ* 15, 43. *impensa bello* 15, 88. *detergis* 17, 191. *videre* 18, 233. *evolvite* *prisca* 20, 60. *corrupta* 20, 114. *in lucem fudit* 22, 11. *inculta* 22, 198. *aurea* *textit* 22, 335. *vario distincta metallo* 22, 447. *ferrata rigent ib.* *argentea candent ib.* *libera quærit* 24, 90. *incidunt* 26, 266. *damnaret* 28, 152. *circumflexa rapit* 28, 391. *postplurima* 28, 643. *tibi debent Trajanum* 29, 55. *longa* *evolvunt* 33, 53. *cuncta stipantur* 35, 311. *regnata patri* 36, 35. *revolvuntur* 44, 104. *dividit astris* 49, 83. *longa casæ unius numeret* 52, 4. *per sæcula* *maneant luctu* 37, 58. *in sæcula* *ibant libri* 17, 115.
sævit *per singula* 3, 305. *pestifer æer* 15, 515. *in auctorem* 19, 12. *Lachesis* 36, 411. *dextra* 77, 3. *sæviat unguibus* 14, 6.

ursa 22, 459. *sæviret tumultu* 35, 255. *rabies* 26, 98. *cum sæviret dies* 8, 64. *sævire cælum* *videres* 5, 178.
sævi *bellis & fluctibus anni* 29, 27. *sævum* *gentibus amnem* 22, 188.
sævitia *jocandi* 18, 25. *laurum* *polluit* 24, 218. *sævitiæ* *cui tanta facultas?* 36, 94. *sævitiæ* *vanam* 21, 102.
sagax Aegyptus 3, 147.
sagittas *ignavas de crine traxit* 7, 21. *dirigat* 8, 530. *Cupidineas* 10, 71. *tendere* 11, 2. *cupidas arcete* 24, 273. *sagittis* *crinita Meroë* 10, 223. *intenta* 18, 239. *redimitus* 21, 254. *imbutis melle* 31, 142. *lascivis* 33, 226. *rudibus* 37, 121. *compositis crinem vallata* 47, 23.
sagittiferæ pecudis 45, 48.
salis *quidquid æquora verrunt* 35, 295. *salet* *niveum despumat* 49, 58. *sales* *per vanos* 20, 336. *docti* 31, 65. *salibus lætis* 17, 311. *mistis* 18, 360. *asperfis* 22, 170.
salictis flamma incubuit 39, 38.
Salus *rura colat* 21, 222.
Salmonæus audax fulmine 5, 514.
Salmonæa infontem 68, 13.
saltandi dociles 20, 341.
saltus feros relinquens 1, 186. *Aradia* 3, 286. *turiferos* 7, 71. *perquirite* 24, 281. *riguos* 35, 5. *varios* 35, 123. *virides visere* 36, 203.
saltus volantes 26, 217. *saltu vincere valles* 7, 47. *librato* 17, 323. *facili contemptum* 26, 178.
salubres stellas 28, 18.
salve, gratissima tellus 33, 192. *largitor undæ* 49, 67.
salus Romana 3, 283. 29, 189. *certa stabat* 15, 56. *renidet* 20, 502. *hic Romana stabat* 21, 374. *inopina reluxit* 24, 65. *graviter spectata* 26, 114. *sua quemque obstringit* 28, 609. *alternò pollice ducta redit* 41, 2. *populis errat* 47, 18. *inemta* 49, 70. *salutis dubiæ dux vatesque* 26, 268. *propriæ immemor* 28, 467. *ratione* 29, 211.

INDEX

211. salutem rerum 28, 119. salutem apportet 15, 265. pepere 26, 362.
- salutat vexilla 5, 366. blande 10, 251. solem 44, 45. salutant te galeæ 28, [631](#). salutantum turba 3, 213. studiis 20, 64. *salutato* Tibride 28, [520](#). salutatis signis 26, [462](#).
- fancit pacem 26, 573. connubia 31, 129. omina fœdere 35, 364.
- sancta* parens 36, 115. sancto choro 40, 52. sanctum senem 22, 71. socii nomen 26, 304. *hoc* esto 36, 65. sanctam canitiem 50, 30. *sancte*, te nunquam pigebit 10, 305. *pater* 15, 354. sanctorum ope 77, 5. sanctorum comarum 20, 281.
- Sangarius sanguine ibit 20, 291. Sangarium fundunt 20, 263.
- sanguinei cordis 8, 241. regis 34, 11. sanguineo nimbo 18, 5. igne 33, 231. morfu 70, 7. *splendore* 35, 92. sanguineæ jubæ 2, 4. notæ belli 4, 10. sanguineis campis 15, 361. Gallis 35, 269.
- sanguis miscebitur alter 5, 167. rapidus 7, 101. tractus ab aula 13, 6. dum noster in orbe erit 15, 341. pretiosior auro erat 26, 608. undique regius 28, 552. quis venerabilior? 29, 36. letissimus orbi 31, 61. exsudat ab ubere 36, 127. recidivus 44, 66. sanguinis materni ortu 10, 30. nostri gaudia 33, 194. *affectedum* 69, 2. propinqui 71, 4. sanguine tanto quæsitum imperium 5, 50. calcato tingi 5, [432](#). merito placavit Manes 8, 97. niti 8, 220. nimio non abundat 10, 269. Tyrio 14, 26. Romano 15, 95. largo 17, 309. corrupto 20, 17. sordida vestem 20, 110. qualis ibit Sangarius 20, 290. dererso 21, 119. largo 21, 133. nullo 21, 218. Ausonio 24, 186. manantes rictus 24, 311. vivo 26, 257. quam largo calefecerit amnes 26, 515. laudato 26, [593](#). inviso pavit 28, 116. mutavit fluctus 28, 209. Latio 28, [396](#).
- frena calent 35, 102. concreto 46, 22. præceps æstuat 48, 45. hostili maculetur 77, 13.
- sanie crassa turpis 35, 212.
- sanantur ulcera 20, 14.
- sani* gurgitis 17, 235.
- sapit osculum 14, 13.
- Saporem perculit 20, [481](#).
- Sappho modulatur 10, 235.
- farciri damnum potest 22, 315.
- Sardiniam retentat 17, 203.
- Sardoam* dixere 15, [508](#).
- Sardoos sinus 26, 218.
- Sarmata descendit 3, 310. *discors* 8, 485. portas 20, 338. conto pepulit 21, 111. Sarmatas flavos 14, 15.
- Sarmaticos pati Coros 1, 132. Sarmaticas alas 7, 148. Sarmaticis ripis 31, 88.
- satelles iterit 20, 558.
- fatiauit aquis 24, 312. fatiavimus iram 15, 36. fatiavit arenis 3, 101. fatiatur cornus vulnere 3, 353. fatiantur lumina 24, 197. fatietur Juno 36, 327. satiaberet quæstu 3, 199. donis 31, 45. satiare cladibus 28, 275.
- fatis visum 33, 99. est vidisse semel 37, 94.
- in satis procubuisse 26, 32.
- Saturnius iras sentiat 37, 16. Saturnia Zona 7, 168. *stagna* 21, 178. otia 36, 20.
- Saturnus attrivit opes 76, 7. Saturni semita pigra 22, [439](#). *veteres* laxabo catenas 33, 114. tertius hæres 35, 168. proles 35, 280. sidera 75, 2. Saturno me genuit 36, 272.
- saturare famem 44, 13. saturantur murice 3, 208. saturata rosa roribus 10, 248.
- satus qualis, non unde 22, 124.
- Satyri circum 8, [808](#). acres 24, 364.
- saucius formidine 20, 455. ungue cortex 31, 122. ictu vertex Osæus 35, 182. saucia nubila 1, 102. vento Cynthia 8, [426](#). puppis 28, 139. flumina 29, 176. filex 48, 42. saxa 49, 24.
- Savi* potior 22, 192.
- Saxona venturum 22, 255. frenat 31, 89. Saxone fuso 8, 31. victo 10, 219. *domito* [18, 392](#).
- saxum

INDEX

- saxum* rude 62, 3. *saxi* prærupti 17, 78. in faciem reformat 37, 95. nigri miracula 48, 13. cum murmure rauci 49, 63. liquidi miracula 58, 5. *saxo* minantes aras 28, 504. *saxa* Rhodopeia 7, 113. rotet 8, 330. grandinis 17, 109. inhospita 26, 219. 8, 137. per rimosa 33, 172. ferit 35, 173. nulli pervia 36, 384. obnoxia telis 48, 55. *saucia* se-
cant 49, 24. *musica* 100, 3. *saxi* putribus 20, 277.
scabie laceras aures 18, 136.
scandit montes 26, 322. *scandat* tribunal 5, 382. *scandebat* Athon 21, 127. *scandere* qui nescis 79, 2.
Scapulas tutabimur 18, 76.
scelerata fitis 3, 220.
scelus per varium 8, 72. est eu-
nuchis 18, 298. majus patior 18, 482. non putabo 36, 301. in *scelus* impellere 20, 155. *sceleris* pars 22, 301. *sceleri* non dabitur murum 8, 109. reddidit crimen 15, 400. *servaris* pœnam 20, 36. *profano* 21, 272. *scelerum* inventor 7, 102. *ministros* 15, 270. *priorum* 20, 506. *cupidine* 21, 245. *matrem* 22, 111. *delicta* priorum 26, 503. *divitiis* 28, 134. *oblitæ* Eumenides 35, 343.
scena ardua 17, 326. *tristis* 18, 292. *Neronis* 20, 61. *tanta* paratur 29, 26. *viva* 49, 45. *scenæ* solliciti 20, 339.
sceptriferi parentis 29, 130.
sceptrum gessere manu 1, 205. *capessere* fervet 5, 295. *sublime* Jovis 24, 210. *rapiat* 37, 32. *sceptri* hæres 5, 163. *sceptrum* trabali 35, 173. *sceptrum* gestanda parabat 5, 442. *Romana* 7, 67. *tibi* dabantur 8, 176. *dabat* 15, 97. *eunuchi* ferat 18, 324. *tenebat* 22, 52. *Quirini* 28, 642. *daret* miles 31, 75. *situ* squalent 33, 81. *majora* dabuntur 35, 279. *sceptris* inferre minas 3, 306. *subdidit* Oceanum 8, 42. *propior* facies 10, 264. *muliebribus* 18, 428. *restituit* 28, 98.
Schoeneida volucrum 29, 170.
scinditis Pangæa juvenis 21, 135. *scisso* velamine 3, 33.
scire peto, quæ forma mali 36, 300. *potestis*, quid sit 92, 3.
Scipiades major 23, 1. *nosser* Sticho 23, 21. *Scipiadæ* præclari 18, 455. *quis* vos nosser? 21, 381. *tremendi* Pœnis 22, 384. *virtus* 26, 141. *Scipiadum* gentem 29, 42. *Scipiadæ* prætulerim 1, 149.
Scipio sudavit uterque 15, 95.
Sciron (*latro*) 3, 253.
Scironia rupes 26, 188.
scitatur heriles casus 36, 248.
scopulosa insula 15, 512.
scopuli flagrantis 36, 392. *nec* latuere mari 37, 64. *per* scopulos irret classibus 5, 123. *scopulos* immanes 8, 104. *irridens* 28, 271. *rotant* 33, 169. *scopulis* coniectis 1, 106. *nivalibus* Aemi 3, 340. *revulsis* 7, 93. 26, 71. *septem* 24, 135. *coëuntibus* 26, 2. *perustis* 33, 151. *inclusa* palus 35, 179. *stagnantibus* 44, 106. *duratos* armos 101, 110.
Scorpius grandine tundat olivas 22, 465.
Scotica tela 22, 254.
Scotus movit lermen 22, 251. *Scoto* truci 26, 417. *Scotum* secutus 7, 55. *frenat* 31, 90. *Scotorum* cumulos 8, 33.
scribit senex 22, 434. *scribunt* sidera 22, 476. *scribat* Halys 18, 434. *scribent* te in floribus 1, 278. *scribere* desierit 22, 307. *hortatur* amor 42, 8. *tibi* dedecori? 41, 24. *scripsisse* priorem pœnitet 42, 5. *scribendi* labor 41, 3. *scribentis* voce *Serenæ* 40, 47. *scriptæ* arenæ 17, 134.
scripta ferat 41, 7. *scriptis* peragenda 21, 303. *monebas* 29, 237. *desponderat* puellam 40, 53.
scrutatur iter 33, 173. *scrutetur* Iberos 52, 21. *scrutatus* devia silvæ 101, 90.
Scylla novos mirata canes 18, 294. *Scyllæ* fames 3, 296.
Scyllæa antra 36, 447. *Scyllæos* inter fremitus 100, 2.

I N D E X

- Scyria virgo* 10, 16.
Scytha exercitus 18, 508. *Scythis*
acerbis 11, 25.
Scythiæ *vergentis* in ortus 3, 323.
progenies 24, 255. in jugulum
26, 602. *templis* 36, 282. trans
Scythiam comitabitur 17, 197.
Scythiam recepat 3, 308.
Scythicus Araxes 1, 160. *Scythi-*
ca convalle 37, 22. *Scythicæ*
rupes 3, 152. *Scythico* ab axe
22, 368. sub Jove 74, 2. *Scy-*
thicum pectus 20, 180. *Scy-*
thicus silvis 18, 248. *Trionibus*
20, 238. *Scythicos arcus* 7, 27.
Triones 8, 474. *Scythicas iras*
31, 135.
secessit sic quæ regio? 31, 63.
secerni negant 5, 223.
secat parcendo 26, 122. *natatu* 36,
333. *tenebras luce* 44, 20. *se-*
cant arva volatu 33, 185. *secuit*
tentoria 28, 469. *nave profun-*
dum 32, 1. *livor nascentia fa-*
ta 39, 31.
secretus doceas 22, 69. *secreta*
curarum 33, 214. *ina profundum*
prodit 35, 117. in parte *recto-*
rum 36, 170. *montis patent* 49,
43. *litora Nili nascentis* 5, 244.
senectæ relegis 17, 67. *Beli* 21,
62. *fatorum* 26, 197. *Getarum*
nolle 28, 236. *fidelis* 29, 139.
poli 33, 27. *secreti numinis* 28,
611. *secreto fonte* 47, 11. *se-*
cretum posse dari vitiis 8, 273.
meruit 22, 306.
sectæ diversæ 17, 69.
sector citatur 8, 498.
secundat incepta 22, 364.
secunda fama fori 43, 2. *secundo*
de jure certare 1, 21. *mucrone*
20, 573. *secundis deis* 26, 52.
securim strictam 11, 36. *vibrat* 22,
376. 36, 358. *securi stricta* 3,
247. *alia* 19, 7. *Thermodon-*
riaca 35, 66. *securæ strictas* 1,
232. *Latia* 7, 6. *laurigeras* 8,
14. *fraternas* 8, 656. *Susa pre-*
mant 15, 32. *tradat* 17, 337. *vi-*
brate 18, 465. *deformata* 20,
130. *infames labuntur* 20, 521.
defensæ surgunt 21, 9. *post*
emeritas 24, 101. *conscendant*
rostra 24, 201. *ad nostras* 22,

312. *comitata tropæa* 28, 15.
sextas 28, 647.
securus fati 8, 394. *damni* 28, 219:
habeto 36, 303. *secura tori* 10,
229. *futuri* 15, 64. *fortunæ*
virtus 17, 2. *gloria* 17, 62. *da-*
mini 20, 52. *maneres conjugii*
31, 57. *vaporis glacies* 33, 166.
poli 47, 6. *securæ comæ* 2, 8.
securi vulneris equi 5, 362. *se-*
curum degere 20, 19. *cælum*
39, 10. *te fama non vehit* 74,
12. *securis silvis* 24, 283. *se-*
curas undas 57, 5. *securior re-*
meat 8, 615.
fedit iterum 20, 302. *sententia* 33,
121. *federe rates submersæ* 8,
628. *hæc ubi genero* 15, 415.
comæ rigida 20, 234. *pectore*
Latii cultus 12, 366. *federit*
sicubi olim 36, 164. *sedendi*
gloria 36, 14. *sedens ima valle*
1, 210. *pariar* 15, 375. *seden-*
tem cum patre 28, 70.
sedes profugis 3, 266. *vicina Leo-*
ni 3, 365. *animæ removit* 8,
240. *aurea* 8, 584. *hæc am-*
plissima 17, 22. *hæc potuit con-*
tingere multis 17, 144. *suas po-*
suit 22, 13. *arcani* 22, 445. *ca-*
pacior laudis 28, 385. *paternas*
33, 246. *prima datur* 36, 9. *ob-*
scurior exquirenda 36, 121. *va-*
cuas 36, 154. *non ulla capit* 98, 7.
sedis summæ fastigia 31, 67. *se-*
dem mutare licet 24, 156. *Qui-*
rini 26, 101. *destituunt* 26, 508.
sede prima relicta 1, 20. *de tri-*
sti 3, 74. *merita* 5, 2. *concul-*
sa 5, 497. *fugavit* 15, 412. *a*
parva profectas 24, 139. *propria*
locavit 28, 23. *qua?* 28, 316.
tua relicta 35, 216. in *parva*
morari 98, 6. *sedibus certis* 17,
184. *geminis* 18, 50. *a suis er-*
rat 28, 408. *Zephyri relictis* 29,
116. *trepididis* 33, 8.
sedili pigro 20, 388. *sedilia ferra-*
ta 3, 39. *complete* 18, 470.
seditio non illaudata 5, 226. *le-*
nita cadat 17, 248. *humilis cla-*
mosa 26, 467. *occulta parari*
28, 252.
sedantur gemitus 35, 330.
sedula ire parat 1, 76. *materies*
25, 16. *rerum* 28, 97.

seges

INDEX

- seges* undique ferri circumfusa micat 5, 390. *Mavortia ferri* 7, 135. *Quincti Curii* 15, 111. *responsura colono* 18, 19. *arida interlucet* 18, 116. *frugem latu- ra* 18, 495. *fraudarit colonum* 21, 164. *præbuit auxilium* 24, 95. *libata* 26, 162. *comitata vestit iter* 33, 188. *sponte gran- desceret* 36, 24. *pieturata ja- culisque rigens in prælia crescit* 45, 12. *segetis ænæ* 17, 316. *in segetem crescentis belli* 26, 26. *segetem levi motu percurrere* 7, 199. *segetes Romuleas* 15, 75. *Iberas* 18, 407. *unde tot allatæ?* 21, 314. *per cultas* 28, 296. *Phariæ* 29, 60.
- segnis cætera* 3, 239. *ad artem* 18, 78. *ad ferrum* 20, 395. *ambi- gat* 26, 548. *amor* 29, 227. *stel- la* 44, 37. *segnes nimium* 15, 492. *segnibus planctibus* 26, 272. *segnities ne marceat ulla* 10, 206. *non tanta Tonanti* 36, 135.
- sejuncta potestas Laribus* 28, 407. *semel Istrum transvecta* 26, 170.
- semen aulæ fluit* 12, 22. *semine de alto* 1, 142. *permisto* 17, 303. *de uno* 20, 490. *jacto* 31, 322. *Cappadocum* 29, 192. *quo du- cti* 31, 53. *de Hyperionio* 35, 44. *furgit* 44, 23. *semina cur- rere vacuo motu* 3, 16. *laudum* 7, 59. *dissona partu* 20, 43. *dis- solvat* 22, 462. *belli* 26, 26. *caussæ* 29, 35. *cunctis præbes* 33, 57. *iustis discessere locis* 33, 248. *sui* 44, 95. *vivida cæli* 101, 25. *rerum* 48, 2. *in semi- na verbi* 98, 4.
- semideis fingunt* 21, 47.
- semifer torvus* 10, 145. *semiferi Senis* 7, 61. *juvenci* 28, 634. *ilibus* 37, 81. *semiferos partus* 18, 1.
- seminecem mergi* 5, 65.
- Semiramis mentita virum* 18, 339.
- Semiramia turres* 1, 162.
- semituræ turres* 1, 109. *semitas* telas 36, 155.
- semita velox lunæ* 22, 438. *pigra Saturni ib.* nota 26, 286. *ope- rosa* 28, 521. *divino gressu cla- ruit* 33, 229. *humida interviret* 35, 100. *aratri* 49, 26.
- semivir sublatu* 18, 171. *exul erit* 20, 22.
- senator plaudit* 24, 49.
- senatus Romani culmina* 16, 7. *By- zantius* 19, 57. *confluit* 20, 64. *bella censeret* 21, 327. *antiqui* 22, 402. *meruit* 24, 55. *de- creta* 24, 86. *votis* 24, 212. *col- lecti delubra* 28, 74. *senatum bellatorem* 15, 53. *commovit* 15, 408. *plaudentem* 20, 135. *Eoum* 31, 68. *senatu claro cingatur Roma* 1, 19. *juncto stipante* 1, 231. *Palatino circumvallata* 8, 11. *toto* 8, 583. *infecundo* 18, 471. *poscente* 25, 9. *sub judi- ce* 28, 591.
- senectæ pacis* 20, 278. *senectæ emeritæ* 15, 115. *Cecropiæ* 17, 67. *metum* 26, 53. *nemoris* 36, 353.
- senectus vicina leto* 3, 31. *refor- midat* 18, 94. *nulli obstat* 22, 410. *non exarimata* 26, 484. *bello discussa* 28, 534. *grata* 31, 63. *moritur* 44, 103. (*senectu- tem*) *intulerat pax* 28, 534.
- senex obsecenior* 18, 302. *te audit* 22, 169. *verendus* 22, 434. *Mæo- nius* 10, 234. *Syraculius* 68, 6.
- senis infandi* 20, 61. *Mæonii* 29, 20. *seni per tot certamina du- cto* 26, 493. *senem longævum mentita* 3, 135. *sanctum* 22, 71. *mutatum plumis* 28, 171. *con- sumit* 44, 60. *domus videt* 52, 2. *senes severi* 7, 128. *cessere ju- ventæ* 17, 18. *lascivi* 20, 327. *prisca temnunt* 28, 548. *senum cura* 28, 557. *vota* 50, 28. *se- nibus fluviis* 36, 14. *senior pa- ter* 29, 57. *seniore supernas re- petente plagas* 28, 95.
- senilis animus curis gravibus* 1, 154. *senili gelu* 44, 36. *seni- les artus* 3, 144.
- senium juris* 8, 505. *excludit lu- co Juventas* 10, 85. *hunc mihi præponit* 30, 6. *ævi* 36, 21. *lu- ctu tractura* 36, 259. *positure* 44, 50. *senii colorem* 15, 209. *senio confectus* 15, 446. *igno- fcant* 20, 389. *iterum vernante* 21, 316. *neglecto squalent* 28, 410.
- Senonum arva* 3, 132. *furtis* 15, 126. *ligones* 24, 92. *sanguine* 26, 291.

INDEX

- sensus minaces* 3, 98. *corrumpentia* dona 7, 187. *adverte* 15, 388. *corporis damnat* 17, 75. *jungere* 17, 161. *tuos alienent* 22, 49. *caligine hebetat* 22, 133. *pignora stimulant* 26, 301. *humanos expulit* 33, 5. *pii* 38, 4. *audacia traxit* 74, 7. *voxque dei* 59, 2. *sensum detraxerat* 5, 48. *intra legentis* 21, 77. *sensu a nostro discedere possit* 1, 173. *ambiguo* 3, 18. *dolor hæret in alto abditus* 5, 280. *celeri* 18, 361. *nullo prætereunt* 20, 117. *reducto* 20, 518. *vivo carentia membra* 48, 54. *carentia roborata* 26, 17. *fraudata ætas* 26, 521. *diurno* 27, 1. *celeri occurrere dolis* 28, 237. *vigili prospicis* 29, 229. *sensibus nitidis* 17, 193. *figenda verba* 22, 155. *libratur orbis* 24, 10. *mansuram tradite facem* 14, 17.
- sententia traxit mentem dubiam* 3, 1. *anceps volvit dubias eventus* 5, 199. *potior* 15, 353. *mentis* 28, 292. *requirenti certa sedir* 33, 121. *vatis* 42, 9. *sentit fastigia juris* 28, 41. *suspiria* 35, 264. *verbera* 44, 3. *sentiat ardores* 33, 225. *iras* 37, 16. *sensit necem* 4, 12. *manum* 38, 47. *novalumina* 99, 9. *sentiet iratam ægida* 36, 60. *fulminis ictum* 16. *sentire nefas* 20, 10. *nullum laborem* 24, 207. *latebras mortales* 101, 25.
- separat vis nulla tenorem* 15, 207. *astris mortalia* 35, 299. *confinia* 44, 61.
- sepultus nusquam totiesque* 5, 453. *sepultæ gentes* 35, 326. *sepultum jure mancipium* 18, 211. *sepultis viva admisces* 35, 221. *sepultos gemitus* 3, 257. *meminisse definit* 22, 50. *sepultas gentes* 20, 148.
- sepes aurea circuit* 10, 56.
- septi bellis* 20, 486.
- seposuisset ebur* 34, 2.
- septem scopulis* 24, 135.
- septem geminas arces* 12, 19.
- septena voce resultant* 1, 176. *septeno gurgite* 3, 185. *septenos montes* 15, 104.
- septimus lunaris globus* 35, 298.
- septa intra luas* 26, 504.
- sepulcro parvo procede* 18, 458. *veteri* 20, 232. *rupto prodire* 26, 443. *ingenti fata solatus* 39, 18. *sepulcris paribus damnata* 37, 59. *falsis* 44, 50.
- sequitur viarum indicia* 36, 440. *pars cætera pectus* 101, 32. *sequimur quocunque vocaris* 3, 170. *sequuntur prolem fata* 1, 16. *plaudentes* 10, 172. *ducum mores* 21, 169. *sequatur quæ tale conjugium* 33, 119. *sequebar causæ alterius viam* 3, 15. *sequebatur facta livor* 24, 38. *sequi amorem* 5, 261. *invitat* 20, 236. *pone imperat* 22, 453. *hunc digna tua virtus* 39, 21. *sequentum flatu* 28, 279. *secutus cælum* 32, 11. *mundum sollicita ratione* 48, 1. *secutæ præcepta* 1, 263. *secutam cursu ferroque* 29, 169. *secuti lumen Magi* 98, 18.
- Serena ire comes* 28, 93. *minor natu* 29, 118. *hoc poteris esse* 40, 34. *contenta* 72, 14. *Serenæ fama* 10, 120. *fidereæ* 10, 252. *meæ pignus* 15, 310. *thalamis* 21, 73. *titulis* 29, 33. *scribentis voce* 40, 47. *doctæ* 55, 3. *pietate* 70, 11. *castæ manibus* 73, 12. *Serenam redimere sero* 29, 2. *postgenitam* 29, 49. *pulcram* 29, 69.
- serenat aër aquæ terga* 49, 36.
- serenus ingreditur* 35, 312. *ager* 36, 232. *respice* 39, 33. *sereni fraus* 8, 425. *serenum ver* 1, 272. *perpetuum* 17, 208. *conjuratum splendere* 26, 49. *tibi servatum* 28, 542. *sereno tuo risit natura* 8, 183. *curriculo* 22, 439. *lapsu* 33, 13. *convexa patent* 35, 91. *serenos fratres* 17, 167. *imbres* 47, 5.
- Seres tondent flamen* 1, 179. *velera dabunt* 7, 211. *te adorent* 8, 258. *tribuere subremina* 8, 601. *te vellere dirent* 18, 226. *Serum volamina* 10, 211. *stamine* 18, 304.
- sericum* 1, 179.
- serica oneri* 20, 338. *rubra crispentur* 28, 577. *frena fucantem* 22, 350.

series

INDEX

- series Curii 18, [457](#). densior gestorum 21, 139. Aelia 29, 56. extrema accipit 36, 12. seriem gentis 8, 21. meditata ruinis ira 26, 172. pulcrum 28, 419. pugnarum 29, 221. factorum 33, 52.
- feria jocis miscet 22, 165.
- sermo qui duceret aures 17, 20. captatur 22, 163. sermonis mel-la politi 17, 251. fucati opem 28, 593. sermone crebro 8, 269. parentis fruitur 10, 230. longo 15, 325. longe petito 26, 384. medio 28, [426](#). blando 29, 138. tenero 35, 323. sermonum per-missa potestas 5, 74. gratia me-cum 36, 205.
- serpens calcuta 3, 228. multus per nubila tumet iratus 7, 139. com-plectitur antrum 22, [428](#). squa-mis viret *ib.* ebria 24, 367. ser-pentes necarunt 101, 63. ser-pentum torti hiatus 3, 66. vago volatu 5, 178. virides spumas 15, 173. rictus 21, 262. ossa 36, 342. serpentibus *fulvis* 33, 199. fessis 35, 161. imis vivit 37, 89. arnes Hydram 101, 40.
- serpit per membra silex 37, 99. languida 46, 4. serpunt hederæ 35, 111.
- Serranus consul 3, 203. *dictator* 8, [415](#). Serrane, jugera scindis 18, 454.
- sertum Martia laurus erat 23, 20. serto Pierio 29, 2. sarta disper-sa 10, 154. stellantia 10, 274. *spicea* 15, 137. refudit 18, 91. *flaventia* comarum 36, 126. flo-rea 49, 10. sertis *calidis* thalami 21, 5. fragrantibus 22, [471](#). nostris cupiant ornari 35, 87. insolitis mitescere 35, 145. re-galibus 44, 85. tuis tempora vineta 101, 7.
- servator juris 21, 163. *fæderis* 26, [496](#). servatorem videant 22, 391.
- servilis* laurea 18, [503](#). *pubes* 18, [509](#). horror 26, 272. servile gemens 15, 365. servili crimine 18, 26. servilibus regnis 20, [593](#). arvis 24, 126.
- Servilius egit 18, 217.
- servit Africa 21, 18. cui machina rerum 35, 281. ceu constricta 51, 7. serviat hoc genus 18, 332. mare 37, 33. serviret adhuc 18, 57. servirent legibus 21, 167. servire coacti 3, 194. tyranno 5, 390. ultro cupiat Barbarus 8, 485. cuperet 17, 165. famu-lo 20, 319. dati 26, [541](#). lu-patis 1, 82. 73, 2. servisse ligo-nes 24, 92. servitum ducor 35, 264.
- servitium (*Eugenius*) 1, 138. pati 11, 28. vetustum 18, 43. expul-it 22, 325. sub principe credit 24, 114. servitii jugum 8, 260. ordo 18, 150. servitio pares 20, 352. subactus 21, 217. populos traxerat 26, 618.
- servatis pœnam sceleri 20, 36. servant vestigia 28, 174. servant orbem stabilem 2, 17. quos ser-vavit amat 28, 388. servaveris urbem 24, 69. servare quietem 85, 5. rigorem intactum vitio 1, 41. servasse repertum 22, 326. juvencam 21, 313. servantia continuum simili lege tenorem fata 1, 17.
- serus munera offert 22, 151. redit 36, 168. sera fides veri 26, [554](#). feri transacta gemunt 20, [501](#). serum, quod initat, creditur 20, 53.
- servus erit 18, [479](#). servi admis-sus in usum 18, 142. rabies 18, 184.
- seta sævior aper 53, 2. setæ men-titæ cornua 46, 6. nigræ se-jungit 46, 15. per setam vis al-ta meat 46, 18. setis rigidum 24, 319. trifidis horrebant 101, 109. setas flaventes (*leonis*) 26, 327.
- seu tu vir, seu Numen 3, 171.
- Severi bellatores 28, [421](#).
- severa antra 2, 14. severam cani-tiem 33, 49. severas genas 3, 135.
- sexus quid possit uterque 1, 201. hic imperat 18, 322. alter pe-pulit, nec suscipit alter 18, [467](#). alter in armis 20, 224. solus discrimina dabat 35, 29. sexum vicere 17, 154. virilem 20, 139. domini mutasse 20, [552](#). fate-tur

I N D E X

- tur 24, 246. *sexu* recepto 11, 34. utroque 22, 360. *gemino* splendida 29, 68. in debiliore 50, 18.
- sibilet* glaciale 22, 459.
- sibilus* vibratur 101, 33. *sibila* vulgi 5, 399. *mentitur* 7, 141. *nota* magistri 26, 409. *minentur* 28, 568.
- Sibylla* cæca 19, 38. *Sibyllæ* *ra-*
hidæ delubra 8, 148. *carmina*
immota stant 15, 29. *auguriis*
24, 166.
- sic comparandi* 1, 49.
- sic* famuletur - timeat - fluat 1,
160. *eat* 20, 156. *sic* placida,
sic severa mente 22, 66. non
Aethiopum pererrem campos
74, 1. *viribus* vincor 37, 17.
- Sicambri* comitentur 15, 373. *gladios*
curvent 21, 222. *flavente*
cæsarie 24, 18. *Sicambris* *flavis*
26, 419. *Sicambros* in *medios*
10, 279. *conf.* & *Syc.*
- Sicambria* detonsa 18, 383.
- Sicania* Marcelle ferox 18, 456. *Sicaniam*
trifidam 17, 204. *ferens*
35, 160. *quærit* 36, 140.
- Sicani* dixere 35, 112.
- Sicanos* fines 33, 218.
- sicca* spicula 24, 269. *ficco* lumine
15, 130. *ficcum* gladium 5,
235. *ferrum* 22, 16.
- ficubi* federit olim 36, 164.
- Siculus* honos 50, 42. *Sicula* in-
cude laborat 7, 192. *Siculi* *ju-*
venci mugitus 15, 187. *Pelori*
36, 255. *Sicula* *cavernæ* 35, 173.
- Siculo* tyranno 18, 165. *Siculum*
æquor 4, 9. *fretum* 15, 81. *Pelorum*
28, 287. *Siculis* *jugis*
24, 314. *terris* 33, 139. *arvis*
36, 84. *Siculos* ad amores 21,
187. *Siculas* urbes 24, 142. in
oras 33, 139.
- sicut* erat 7, 163. *erant* 36, 382.
- sidereus* gener 17, 166. *sidereæ*
acies 1, 23. *Serenæ* 10, 252.
alumnæ 36, 178. *sidereo* *gurgite*
28, 178. *supercilio* 40, 58. *sidereum*
onus 8, 570. *sidereis* *jubis* 3, 352.
sidereos *artus* 31, 3. *recessus* 101,
88. *sidereas* *aves* 20, 330. in *ulnas*
29, 219. *turres* 37, 32.
- Sidonii* maris 8, 600. *Sidoniz*
matres 15, 191. *Sidonio* ostro 5,
450. 33, 273. *Sidonias* inter *ju-*
vencas 10, 113. *vestes* 10, 212.
chlamydes 22, 88.
- fidus* dulce ostendere dei 3, 275.
novum invitant 7, 172. *avi* re-
luxit 8, 190. *sperant* 20, 507.
imperii 28, 23. *cognatum* 44, 18.
sideris instar 26, 458. *fidere* ad-
jecto 5, 3. *Hyperboreo* 5, 240.
quo *dextra* regatur 8, 424. *corusco*
11, 1. *corrupto* 15, 40. *sub*
gemino 19, 35. *certo* 20, 197.
non fertur 20, 424. *excusso* 22,
272. *brumali* 26, 322. *quo* 28,
445. *clementi* fovit 31, 120.
medio *lunæ* 101, 120. *ad* *sidera*
prolatæ *moles* 5, 136. *nomen*
tollunt 24, 196. *sidera* cum *pro-*
ferrent *partus* 1, 146. *donent*
3, 142. *pete* 3, 363. *non* sem-
per *pacem* habent 26, 62. *re-*
stor 5, 165. *quid* *profunt* 8, 30.
parturit *æther* 10, 275. *volve-*
bat 15, 214. *contusa* 15, 496.
septem 17, 103. *obluctata* *polo*
ib. *liquimus* 17, 171. *vaga* 21,
63. *scribunt* 22, 476. *fædavit*
26, 247. *respirant* 29, 53. *af-*
flata 33, 2. *damnavit* *luctu* 35,
240. *sunt* *altera* *nobis* 35, 283.
mirantur *Fauni* 36, 17. *con-*
cussit 36, 66. *famulantia* 40,
35. *Siria* 101, 124. *regit* 68, 12.
vaga *Saturni* 75, 2. *cognoscere*
76, 2. *nova* *lustrantes* 68, 16.
- Signifer* *Zodiacus* 1, 241. *vergit* in
Austrum 3, 364. 17, 120. *titu-*
bavit 21, 145. *sublimis* *Latiz* *au-*
læ 28, 22. *lætissimus* 33, 102.
mentitus 68, 9.
- signifer* nec ullus 10, 296. *premi-*
tur nec ullo *pondere* 15, 419.
- signat* casus 22, 292. *signant* nu-
bila 33, 180. *signet* *titulos* 26,
644. *signabat* *jura* 18, 380. *signa-*
vit *liquido* *tramite* *nubes* 7, 163.
Olympo 28, 170. *signabitis* *an-*
num 8, 654. *signare* *cælum* *co-*
rona 10, 272. *signatur* *tempora*
cornu 35, 54. *vestem* *acu* 44,
87. *signatus* *flore* *juventæ* 22,
351. *signatum* *bene* *tempus* 1,
265. *signati* *ferro* 20, 343.
signandum *annum* 22, 452.
- signum* dat 1, 206. *signa* *ruendi*
dedit 37, 60. *rotarum* 36, 431.
deis

INDEX

deis adversa tuli 135, 256. *doloris* 35, 123. *impia tollis* 33, 65. *intulit Oceano* 29, 49. *verbere insonuit* 28, 625. *movet* 28, 495. *attollere* 3, 86. *Aegypti (magica)* 3, 147. *adversa furori* 3, 266. *communia canunt* 3, 348. *fle isset* 7, 25. *quid ferant apparet* 8, 192. *Mavortia* 10, 187. *obvia tulisset* 15, 247. *Martia* 18, 505. *præmittunt* 20, 31. *contra tot* 20, 54. *Romana* 20, 215. *mollescunt* 20, 562. *tremenda inferret* 23, 10. *anni prioris* 26, 238. *spirantia* 26, 612. *volantia nubibus* 28, 46. *cognata* 28, 401. *ad tua signa vocas* 7, 176. *ad signa revirescere laurus* 28, 38. *signis privatis* 5, 77. *tot* 5, 151. *innumeris* 7, 193. *bellorum positis* 8, 8. *Hellepontiacis* 18, 256. *excitis* 20, 406. *diffona turba* 21, 152. *tuis jungi* 21, 234. *junctis* 21, 333. *juber* 24, 85. *undique properantibus* 26, 405. *salutatis* 26, 462. *collatis* 45, 27. *femineis* 76, 6.

silentia æterna 5, 490. *rupere* 8, 144. *adhibere somno* 18, 418. *valsa* 21, 228. *suspensa* 26, 457. *fieverunt montes* 34, 7. *tenebrosa rumpunt* 35, 329. *nocturna* 36, 404. *quem habitura finem?* 42, 1.

Silenus clavum intorquet 24, 363. *silet pars stupefacta* 36, 448. *silent antra* 28, 29. *atria* 33, 84. *silenti populo* 35, 237. *silentes anni* 17, 157. *silentium rex* 37, 45.

flex religiosa templi 33, 201. *quæ per membra serpit?* 37, 99. *anthea flagrat* 48, 42. *cocta* 49, 20. *prodigiosa* 57, 4. *mira* 60, 7. *membra ligat* 87, 7.

silva lanigera 1, 180. *pascebat leonem* 3, 285. *Gallica* 17, 308. *carinas texuit* 21, 314. *secuta chelyn* 34, 8. *favis undaret* 36, 25. *superbit* 36, 337. *longa, fortis* 36, 367. *minax stat corpore toto* 45, 11. *silvæ ferant mella* 1, 250. *loqui* 28, 32. *instar* habet *hasta* 35, 25. *frondosæ panetrantia* 101, 70. *devia*

101, 90. *silvam cedere* 8, 344. *facilem juvenis* 101, 102. *silvarum decus omne timorque* 24, 319. *silvas trepidas* 5, 256. *vastitas opponit* 8, 105. *sic flagrasse* 8, 470. *involvunt* 17, 238. *curvatas glacie* 21, 128. *migrantes* 22, 172. *timidas inclinant* 33, 206. *steriles* 101, 104. *ad silvas redit* 27, 4. *silvis fractis* 8, 538. *advectum delphina* 18, 355. *submissis* 20, 173. *exsectis* 22, 198. *dominatis* 24, 237. *securis* 24, 283. *sub horrendis* 26, 359. *valtis* 26, 408. *opacis* 28, 518. *turiferis* 35, 81. *caris pepulit* 36, 285. *rudibus* 36, 366.

silvestres deos 31, 19. *similis monstratur* 10, 107. *sui* 17, 212. *similem consilio, vel Marte* 17, 162. *in similes clementia* 18, 189. *similes sibi conjunxit* 18, 342. *causas* 47, 24. *simius simulator* 18, 303. *Simois intremuit* 21, 264. *miratur* 36, 372. *Simoënta canit* 9, 20.

simplex gratia 8, 283. *pudor* 28, 565. *triplici in nomine* 98, 28. *simplice cultu* 3, 217. *simplices lacrimas* 14, 4. *simul ira obruit virum, simul moror* 5, 197. *simulacra pallida* 3, 127. *ferrea* 5, 359. *Martia* 8, 539. *pompæ* 28, 374. *viva* 28, 573. *certa mali* 36, 69. *simulator oris humani* 18, 303. *simulare fidem* 3, 98. *simulata Cynthia* 68, 10. *simulati juris* 28, 7. *sincera bonorum fors* 21, 25. *sinceri sacri* 95, 21. *singula ceu nondum transacta timet* 36, 260. *per singula cernens* 28, 565. *singultus varios* 26, 407. *Sinis (latro)* 3, 252. *sinister fetus* 3, 29. *sinuatur in arcum* 10, 149. *in orbes* 35, 15. *mensa* 94, 1. *sinuantur curvo ductu* 5, 575. *sinuare molles fugas* 8, 540. *Oceanum* 33, 268.

I N D E X

- sinuosa* draconum membra 33, 179.
sinuosa terræ 15, [517](#).
 sinus latus 1, 89. maternos 5, 68.
 in *fueros* 8, 127. tot *curvare* 8,
[462](#). carbaseos 20, 183. *cingit*
 20, [447](#). longos tentare 32, 7.
cæruleus 35, 48. *regales* vincitu-
 ra 35, 95. *stellantes* 35, 363.
cincta 36, 377. in nostros fudit
 37, 127. abstrusos 49, 42. re-
 fluos 60, 4. virginei tumuere
 95, 8. virgineos habitare 98, 5.
 implessent venti 100, 6. in sinu
 reptavit 3, 94. sinu *Ambrosio*
 10, 110. *gestaverat* 15, [394](#). in
 ipso bella nascuntur 20, [576](#).
 vasto 22, [427](#). consanguineo te
 recipit 33, 106. dulci ferre 36,
 174.
Siren dulce malum pelago 100, 1.
Sirenes requies 36, 205. *Siren-*
num cantus tenaces 29, 23. *Si-*
renas volucres abegit 36, 190.
Sirius ardens 3, 241. 59, 5. *alla-*
tret 22, [466](#). *urit flores æsti-*
bis 29, 6. *violis pepercit* 31,
 120. *sævo igne nocet* 49, 92.
Sirium torrentiorem 11, 20.
Siria sidera 101, 124.
sistit rapidas (mulas) 51, 12.
sistro Amazonio 18, [499](#). *sistris so-*
nat 8, 574.
sitiebant stamina 33, 259. *sitiens*
plus 22, 112. *haurire cruorem*
 26, [604](#). *sitientes carmina ru-*
pes 34, 19. *sitientia pila cruo-*
res 5, 232. *sitientibus frustra*
ægris 27, 9. *hominum aras* 36,
 282. *populis* 47, 18.
sitis scelerata 3, 220. *ista cruoris*
 5, 152. *decepta* 5, [510](#). *con-*
sumit venas 48, 21. *sitim prohi-*
bere fontibus 44, 14. *dolia vin-*
cant 77, 12. *siti ardebit* 3, 104.
situm mutavere 33, 142.
situ exesos ligones 22, 195. *scædo*
squalent 33, 81. *campos hor-*
rere 36, 37.
sive - seu 1, 80.
smaragdo virides loricas 22, 89.
smaragdis virent 8, 586. *trabi-*
bis 10, 488. *smaragdos virides*
 70, 17. 73, 8. *inter Erythræas*
 28, 563.
Smyrna dedit 29, 147.
soboles fulgentior 1, 240. *magno-*
rum regum 10, 253. *sobolem*
promissam 22, 336. *fratris ama-*
vit 29, 107. *non tribuit Lucina*
secundam 33, 123.
sobria mens 18, 229.
focci risus 18, 299. *socco pulpita*
personat 17, 313.
focer æquoreus 9, 3. *Augusti* 13,
 9. *futurus* 21, 78. *docuit re-*
gnare 24, 120. *foceri faces* 15,
 309. *Augusti* 22, 233. *sanctum*
nomen 26, 304. *obsequiis cer-*
tant 72, 12. *focero te felicior*
 22, 78. *cum duce* 28, [425](#). *re-*
ferente mercedem 29, 185. *so-*
cerum Augusti 24, 166. *fallen-*
te rota 29, 178. *confessus* 35,
 230. *foceros inflexit* 40, 45.
focias pudicas 24, 241.
fociat dextras 3, 223. *flores* 35, 140.
fociarent Orphea 40, 1. *fociare*
suprema circuitu 5, 373. *cater-*
vas 21, 233. *fociantur subitis*
furtis 48, 39.
focia corona itipant 35, 56. *fociis*
venalibus 21, 64.
focius suspectior hoste 28, 309. *so-*
cium sprevere 18, 150. *iūme-*
bat honorum 28, 66. *focio te*
 8, 351. *fociis his fretus* 15, 194.
tot amissis 28, 130. *focios pa-*
tres admittere 8, 581. *bella da-*
bunt 20, 222. *peiores legit* 20,
 558. *apporet an hostes* 26,
[456](#).
Socratico ab ordine 17, 87.
focrus arida 18, 269.
fodalis Cycni 28, 174. *fodalem*
absens eloquio doce 41, 19. *so-*
dales unanimos turbare 3, 105.
inter lætos 8, 376. *Marti (flu-*
vii) 26, 339. *Boreæ ib.* *aufer-*
ret 28, 313.
sol flammigeris mundum comple-
xus habenis 1, 1. *occurrit equis*
 8, 66. *ardentior* 8, 181. *pa-*
tians cælum commune remisit
 8, 191. *quicquid imbuat* 8, 389.
occiduus 8, [426](#). 15, [494](#). *vel*
progrediens, vel occiduus 21, 161.
quantum igneus ambit 22, 60.
tibi præparat annum 22, [423](#).
infecerat igni genas 31, 42. *dux*
auroræ 35, 46. *medio institit*
altior axi 36, 234. *oriere* 41, 14.
 glaciali

INDEX

- glaciali frigore victus 101, 125.
 folis orbita 5, 155. ante *fidem*
 7, 2. vapores 5, 207. habenæ
 15, 153. equos 21, 84. in or-
 tus 21, 338. avem 22, [419](#). equi
 22, [470](#). habenis 28, 193. &
 principis radiis 28, [539](#). purior
 fervor 44, 15. vapore 47, 17.
 foli tenebras indicat 17, 129. so-
 lem combibit vestis 8, [552](#). *tar-*
dum discedere cupit 10, 288. ad
 utrumque 15, 48. condit 20,
 239. levat *ib.* æquore levat
 29, 51. nasci fecerat 35, 44. di-
 dicere pari 35, 198. Elysium 35,
 284. salutat 44, 45. pallescere
 48, 3. sole perusta arundo 1,
 218. cum roseo 7, 131. *afflatus*
 vicino 15, 348. *refugo* 15, [399](#).
nimio 21, 250. verito 26, 235.
 assiduo 33, 259. fruuntur com-
 muni 35, 261. soles rapidos 8,
 341. admittere 10, 250. gemi-
 nos 18, 7. pari 20, [411](#). accen-
 sos sustinet 28, 215. torrentes
 temperat 35, 105. condit, redu-
 cit 52, 13. solibus torrida (*Li-*
bya) 5, 42. *ora* pallidior 18,
 260. effecto pulvere 21, 350.
 matutinis 35, 120. indomitum
 rigorem 58, 1.
 solatia dabit 5, 19. tribuit 8, 93.
 clari fati feret 15, 381. propriæ
 forti 18, 205. darent 20, 355.
 mortis sibi missurus 21, 339.
 ferat 28, 308. magni luctus re-
 stituens animo 29, 105. erepta
 sibi lugebant 34, 3.
 solitum timoris 25, 15.
 solidatur culmen 33, 242. *solida-*
ta terga Danubii 5, 27. *solida-*
tam galeam 15, 210.
 solidis lymphis 101, 67.
 solidis sex emptus 92, 3.
 solium Cræsi 3, 198. Parrhorum
 8, 214. auroræ 28, 84. ante
 ducis 33, 49. folio pulsus 15,
[409](#). pollentem 18, 213. *avito*
 20, 457. fultus eburno 24, 199.
 28, 588. rudi fultus 33, 79.
 generi 40, 50.
 sollennis campus 28, 5. sollenne
 secundis rebus vitium 22, 161.
 sollennia omina 8, [612](#). refe-
 runt Baccho 35, 67.
 sollers hiems 56, 3.
 sollertia *abditæ* 17, 41. juris 21, 32.
 Pæoniæ curæ 26, 121. fallat 29,
 32. parit artes 36, 32. artis 50,
 23. mundi decepta 98, 13.
sollicitas signa 18, [506](#). sollicitat
 pudorem 33, 132. sollicitavit
 aquas remis 32, 2. sollicitare me
 studium solet 27, 12. sollici-
 tante die 60, 6. *sollicitatur* equis
 44, 3. sollicitatus Athos 3, 336.
 sollicitus sopor 3, 212. *pudor* 14, 3.
 æther 26, 379. solliciti scenæ 20,
 339. pro te voris 22, 174. sol-
 licitæ vitæ 36, 23. *sollicito* pol-
 lice 17, 127. cursu 33, 29. visu
 98, 17. sollicitum pudorem 35,
 325. sollicitis collibus 1, 50.
sollicitas telas 72, 15.
 Solonem talem sensere 8, 507.
 solatur vulnera 10, 46. labores 22,
 343. infantes gremio 35, 47.
 alumnum dictis 44, 49. dolo-
 rem 35, 276. solabor curas 33,
 110. solabitur æltus 17, 196. so-
 lantia fauces carmina 43, 5. so-
 latus fata sepulcro 39, 18.
 solstitio Meroën tentabimus 1, 135.
 solum pollutum 20, 38. scinde 20,
 195. nudum 20, 298. exposi-
 tum calcare 26, [428](#). fatale vir-
 tutis 26, [637](#). commune 39, 56.
 putre 49, 15. soli effossi operta
 8, 332. vires 17, 178. jura 26,
 10. solo reddere cives 15, 200.
lapsuro 24, 340. pendenti 26,
 348. victrici 28, 25.
 solvis noxia pectora 98, 19. sol-
 vit equos 1, 122. lites 5, [494](#).
mare, ventos, fulmina 10, 126. flu-
 vio 18, 296. tumorem pectoris
 48, 47. solvant prælia 15, 276.
 cum solveret onus matris 1, 146.
 classem 15, [485](#). obseffos 21, 115.
 massas 24, 235. solvet lacrimis
 5, 91. solvite Titanas vinclis
 37, 28. solvere corda nectare 1,
 247. solvitur in laticem 36, 251.
 quo solvimur omnes 44, 101.
 solvi arcus imperat 5, 229. so-
 lutus stupris 15, [446](#). subsidit
 28, 344. soluti studiis 20, [510](#).
 solutæ claustris leges 26, 37. pre-
 lis telæ 31, 101. *solutis* lacrimis
 5, 258. legibus 15, 140. nivi-
 bus 26, 167. crinibus retro 36,
 382.

somni-

I N D E X

- sonniferam* virgam 33, 78.
 somnia fingere possent 18, 172. Aegyptia 18, 313. narrari 26, 228 non nobis 26, 544. aurigæ cursus 27, 5. irrita misit 27, 22. monent variis infausta figuris 36, 124. per somnia fatur 15, 329. vidi 36, 437.
 somnus alternum rapiat anhelitum 14, 24. frena Lethæa regens 15, 213. tempora frustratur 22, 140. favet 27, 15. erat mecum 36, 206. non erit 36, 318. somni inter præscripta ducti 18, 67. illi sub nivibus 26, 360. otia 29, 144. unanimi consortia 35, 368. somno soluti 8, 335. membra fessa resolveris 11, 21. *sacro* 18, 418. longo excita 25, 1. religata 28, 472. si placido cessissent lumina 29, 91. sparso 33, 274. longo torpentia antra 34, 51. omni perit Proserpina 36, 70. indulget 80, 1. somnum reliquum dederit pollice 31, 27. excussere 36, 110. per somnos 15, 354. in somnos labitur 5, 327. somnos recipit 5, 139. permisit inertes 7, 41. teneros carpebat 15, 328. incestos excitet 15, 447. *monitos* imagine certa dignantur 22, 217. *quæsitum* 31, 1.
 sonipes hostilis 5, 35. præterit profundum 8, 347. calcaribus arsit 8, 546. nobilis 10, 289. ignarus habenæ 15, 439. illustret circum 17, 284. *Massylus* 26, 148. depastus frondes 28, 240. ambustus 28, 344. felix 73, 1.
 sonitus accepit 1, 209. sonitu exhaustus inani 28, 262.
Somno docet 21, 241.
 sonat regio 2, 11. plorabile verbis 18, 261. turba 24, 357. parma grave 28, 628. sonant convivia cantu 22, 142. verbera 35, 333. templa numine 101, 2. ora 101, 35. terga 45, 26. sonet parentem 28, 493. sonuit rupes 1, 125. sonuere quidquid atria 17, 88. sonare cornua rauca 5, 57. sonantibus arvis 36, 423.
 sonorus Phlegethon 3, 119. sonora fluctibus subitis 15, 512. sonoras torrentum furias 7, 45.
 fontes pariter justique 20, 508. fontibus hydrys 33, 39.
 sonus attigit aurem 26, 412. fit 37, 6. sonos heriles 8, 67. ducis ab ore 34, 52. barbaricos 51, 8. Sophene venit in mercem 18, 220. sophos clarum repeto 74, 18. sopierat cantus 21, 4. sopire labores 5, 324. sopitæ artes 17, 264. sopito pectore 27, 2. sopitis cantibus 34, 1. sopitos torpore populos 36, 22.
 sopor nigras diffuderat alas 5, 325. irriguus 27, 10. fingere nil potuit majus 27, 25. ora decet 31, 6. ille bonus 36, 276. soporis nube 21, 309. taciti fraude 28, 477. sopori materno facies ingesta 36, 81. soporem sollicitum curis abruptura 3, 212. leto junxere 20, 437. sopore ætivo jaceat 47, 41.
 soporiferas vices 36, 404.
 soporatis linguis 33, 281.
 sordent tibi citharæ 31, 48. sordere tabo 7, 82. sordenti alumno 26, 358.
 sordibus purgatis 20, 383.
 soror stirpe 10, 41. *Uxor* 20, 88. Augusta 28, 553. nata Jove 29, 23. sororis fata 29, 187. nomen 36, 211. munera 70, 1. per sororem testatur 18, 263. sororem fidam 29, 113. fraudatam sole 26, 235. sorores infernas vocat 3, 27. reduces (*Musæ*) 4, 1. frondosæ 7, 125. *Idaliæ* 10, 100. Stygiæ 20, 31. fronde mutatas 28, 171. *Honoriades* 29, 131. nunc ite 35, 119. cupidus 35, 238. conjuravere 36, 198. sororum numerosa turba 9, 3. præsidio 36, 229. nobilium ramis 40, 11. pennæ 101, 5.
 fors durissima 18, 71. sincera bonorum 21, 26. aspera fati 28, 283. sortis diræ 5, 90. privaræ contagia 8, 123. miræ munere 26, 445. supremæ 33, 100. *conscia* 46, 8. sorti propriæ 18, 205. sortem ducunt 1, 156. præbere 1, 157. meam linque 3, 363. in tuam transtulit urbes 15, 259. paratam 28, 84. novam jactantia flumina 28, 513. patrui 29, 124. alienam linque 35, 220. cognoscere 36, 298. sorte remotæ 10, 325. divina genitum 36, 61. patria florens 42, 18. parili 101, 63.

I N D E X

- 101, 63. *sortes malignæ* 26, 552. nec incertas versat urna 35, 332. *sortita* animum 1, 154. *Veneris* figuram 91, 3. *fospitis patriæ* 26, 434. *fospite* te 22, 201. me 26, 523. qua 36, 417. *spado* consul 18, 296. *Tiresias* 18, 315. *transibis* 19, 33. *succinctus* 20, 62. *spargit coactas (mulas)* 51, 11. *colla (equus)* 70, 10. *sparsit* nihil vigoris 20, 498. *sparsere cæsariem* 8, 446. *violas imbresque rosarum* 31, 118. *sparge diem meliore coma* sol 1, 3. *spargere glandes funda* 7, 50. *spargens rore pio* 28, 327. *spargentes flammæ* 17, 325. *spargitur turbidus aer* 49, 35. *sparguntur in omnes* 21, 33. *spargentur viæ flore* 22, 400. *sparsa comam* 24, 303. *sparsio somno* 33, 274. *sparsas (mulas)* angustat 51, 11. *sparsiones theatrales* 1, 43. *Spartacus congressus* 26, 155. *Spartace, lenis Rufino collatus* eris 3, 255. *Spartanus proculcet acervos* 8, 471. *fregit Athenas* 24, 162. *Spartane Eurota* 1, 237. *Spartanis matribus* 17, 153. *Spatale diadema ferebat* 10, 167. *spatiosi tractus* 2, 7. *spatiosior India tradita Poro* 39, 19. *spatium vix præbuit orbis* 8, 478. *naturæ* 16, 11. *meriti* 24, 43. *visus non capit* 24, 132. *morandi* 26, 118. *relictum supplebat aranea* 36, 157. *pugnæ discriminat* 37, 74. *ætatis edax* 59, 6. *spatii multo æquore* 5, 172. *spatio indulget* 10, 249. *relinquit ventos* 17, 207. *debilitatur amor* 41, 12. *nil fallente modum* 45, 33. *ingenti fusus lacus* 49, 2. *spatiis cedentes* 21, 48. *parvis* 28, 364. *nigrantibus Erebi* 33, 279. *internigrantibus* 45, 14. *terræ* 95, 14. *species celsa potestatis* 10, 320. *armati nitet* 20, 73. *Romana* 22, 402. *non dissona cætu* 28, 6. *levis Triviæ* 35, 27. *apparuit aulæ* 36, 148. *tales armentorum* 54, 1. *in speciem plantæ se figurat* 15, 507. *primæ* 45, 15. *speciem lætam prætereundere fraudi* 22, 35. *inter aulæ* 28, 558. *fratris adempti sibi reddit* 29, 110. *specie amissa* 8, 83. *exigui fundi* 15, 158. *spectator locii* 18, 450. *vel causa agendi* 28, 440. *spectacula impia* 5, 63. *totos consumant montes* 17, 309. *poscere* 20, 365. *illustrare* 24, 239. *debita reddit monti* 28, 272. *regia* 62, 1. *spectata graviter salus* 26, 114. *in speculis fati restitit* 15, 249. *pendere* 26, 570. *speculatus ab æce* 33, 212. *speculi vultus egebat iudicio* 10, 106. *speculo se damnare* 18, 94. *specu gelido* 11, 19. *spelæa metuenda ferarum* 26, 354. *spelunca tegebat* 7, 77. *immensi ævi* 22, 426. *Sperchius lavit comas* 26, 183. *spernebat munera* 3, 201. *nec sprevit regina domum* 40, 23. *spervere patrem* 28, 106. *sperne artus seniles* 3, 144. *sprevisse potest* 22, 183. *semel* 28, 366. *sperni faciles* 18, 426. *spreto auxilio* 21, 235. *sperat nihil* 36, 141. *conjugium Dianæ* 37, 40. *sperata veni* 5, 98. *spes anxiosa agit mentem* 1, 66. *votumque spoli* 7, 10. *irrita valli concidit* 7, 91. *ægra* 10, 14. *secunda* 10, 294. *unica* 15, 61. *suas commisit asylo* 15, 391. *sola mari* 18, 245. *nulla salutis* 20, 276. *non existat* 20, 324. *una in te* 20, 591. *improba nunquam lætata diu* 26, 73. *omnis abijt* 26, 281. *vana* 26, 388. *prospera addita menti* 26, 469. *exempta Getæ ib.* *Italas auget* 28, 24. *una deæ* 35, 138. *spem fragilem vitæ tuebor* 5, 12. *fovens* 28, 447. *spe nutrire* 20, 433. *captus inani* 21, 345. *elusæ* 22, 223. *major* 24, 6. *ludit urbem* 28, 367. *propiore tori* 28, 524. *trepidante* 29, 96. *spicis illustris* 22, 256. *spicea ferta* 15, 136. *spicula direxit* 3, 81. *tendunt* 5, 462. *tendere cornu* 7, 49. *nostra tyrannum figant* 8, 359. *Gortynia tendis*

INDEX

- tendis 8, 528. torquet 21, 354. *Cyclopus* 22, 27. poscit 24, 268. flammea intendunt 31, 20. in illum rapis 101, 111. sparsisse 45, 2. *spina* devehit (*fluvium*) 49, 55. *spira* devehit (*fluvium*) 49, 55. spiram retorquens 26, 65. spiris tegeret montes 2, 3. remissis 5, 364. Zephyros tranant 33, 184. dilapsus in æquor 37, 114. tardantur 101, 32. *spiraminis* actu 48, 36. spiritus letifer 35, 202. oris 36, 151. ardet staminis 101, 123. famulatur inclusus 68, 7. insons 98, 27. *spirat* figuris 8, 592. opus Minervam 22, 341. sulphur 33, 154. quicquid Panchaia 35, 81. solum ignem 49, 15. conjugium Dianæ 37, 40. spirant prælagia 28, 34. præcordia Phœbum 33, 6. altaria fumo 44, 96. *spirent* crateres 10, 197. spiravere notis animæ 33, 240. spirans ruptas Alpes 28, 442. spirantia balsama 1, 252. signa 26, 612. splendet Bosporus 3, 175. gloria oris 26, 187. splendere ligones cogit 22, 195. serenum 26, 49. splendentior igni clipeus 37, 77. splendor honore crescat 17, 15. suus est famulis 18, 30. hic juveni 31, 69. splendore vario cingant 33, 102. sanguineo induit 35, 92. nigro *ib.* splendoribus tremulis 1, 123. spoliat ditē 3, 299. spoliaverit æstas 47, 30. spoliāmur amicis 39, 24. spoliū rapis 101, 98. spoliis viventibus Cæi 36, 347. agrestibus 35, 139. avitis 31, 71. iustis 28, 406. Romæ 28, 193. micantes arcus 28, 50. Vindelici auctam 26, 415. vestita quercus 3, 339. onustus 8, 653. Indorum 10, 217. dirat 15, 197. Firmi jungantur Sildonis opima 15, 343. nec sufficit 18, 250. repletus 20, 228. gravis 20, 572. Alamanorum 24, 17. indutos arcus 24, 67. affuetum 26, 94. spondebat ducem 21, 45. sponderet meliora manu 26, 268. sponderent prospera 20, 57. spondente fidem 18, 420. sponsa relicta mihi 10, 29. sponte carina decidit in fluctus 8, 91. tuus florebit ager 33, 197. crematur 44, 57. spumis furialibus undantes 3, 76. sanguineis 22, 350. ditibus aëni 35, 96. infectæ arenæ 35, 203. perfunde 73, 8. *spumas* requirit serpentum virides 15, 172. spumeus vapor 49, 64. spumat torrens 3, 272. spumant oblivia 33, 281. spumet aper 34, 243. gemma 60, 3. spumavit veneno 2, 9. spumare tuis mavult lupatis 8, 564. spumantem arripis 101, 115. *spumantia* æquora 29, 124. squaler inops pecudum 5, 40. squalent agri 18, 244. neglecto senio 28, 410. sceptrā situ 31, 80. squalēbat limes 33, 258. cæsaries 36, 86. squalēbit oriens 20, 566. squalere metallo 1, 182. *squalentem* clipeum 15, 24. *squalida* mater 22, 425. nunc 36, 418. squalor Erebi 35, 331. squalore repletus carcer 18, 177. remoto 24, 123. squamis vestit 18, 295. virescit 22, 429. intermicat aurum 33, 183. *squamens* auro 8, 524. stabilis orbis 2, 17. *stabili* pro ditione rerum 8, 213. jure 31, 68. stabiles cursus 22, 435. portas 35, 143. ceu *stabulum* mandat 20, 93. stabuli decus 35, 209. stabulo inani 36, 165. stabulis minari 7, 81. *Nereidum* 8, 555. notior 18, 61. paternis 18, 246. terribilem 18, 388. cum stabulis narrantia armenta 47, 42. *stagnant* corpora 1, 111. stagnantia vina 3, 373. stagnantibus antris 37, 117. scopulis 44, 106. *stagnantior* Aegæo (*Nilus*) 47, 38. *stagni* patiens (*silva*) 36, 369. stagna Tagi 1, 51. aurea Pactoli 3, 102. experta remos 5, 28. *Timavi* numerantur 7, 120. invia 8, 596. secare 15, 350. mansuescunt 15, 524. *immissa* spument 17, 331. *Saturnia* 21, 178. Charybdis armavit 29, 20. intemperate paludis 33, 112. marcida Lethes

INDEX

thes 33, 280. per Tyrrhena 36, 185. lacu hærent 49, 51. plenas æquantia ripas *ib.* stagnis in imis 24, 359. extremis Oceani 26, 640. **stamine** micantes cinctus 1, 179. maligno *fatorum* 3, 177. *gemma* 10, 214. pretioso 18, 304. fletus detergunt 20, 375. *fati* 28, 267. *in moto* Delos errat 35, 34. confuso 36, 155. letali 49, 93. resplendens balteus 71, 1. flamina gemmarum 8, 596. jungebat dictis 15, 203. nescire 18, 274. ad pristina restituam 20, 401. telæ relegens 29, 32. cui nostra laborant 33, 56. sitiebant sole 33, 259. rupit Lachesis 35, 354. in te dura legunt Parcæ 44, 109. **statione** vigili 5, 59. digna locavit 8, 238. humili 28, 21. **statuisse** deos hæc 49, 82. **stella** *audax* 8, 185. *dubitanda* nihil *ib.* languida crine retuso 8, 186. segnis languet 44, 37. stellæ pereant 24, 41. pallescunt 39, 9. stellarum more 28, 453. stellas fugat hinnitu Aethon 8, 562. salubres optima edere fata 28, 18. accendit in auro 33, 252. æquat 44, 11. stellis futuris parat convexa 1, 242. quibus esse sodalis dignetur 7, 174. **stellantis** Olympi 7, 33. stellantes sinus 35, 363. stellantia ferta 10, 274. **stellata** rosis 35, 130. domus 36, 8. **stellati** crines 8, 209. **stelliger** Eridanus 28, 176. **stemma** Cæsareum 12, 30. **stemma**, quid? 10, 214. **sterili** sub consule 18, 496. steriles per æstus 24, 277. annos 33, 34. ornos 36, 73. **sternebat** colonos 101, 108. straverere Geras 35, 65. stravissent omnia 5, 186. sternere toros 18, 127. Martem 37, 38. leto 101, 86. stravisse calent 39, 29. strato Pythone 101, 39. **Steropes** conum crispare festinat 7, 195. construxit opus 33, 239. **Stilicho** paratur ad bellum 3, 345. turmas agebat 3, 350. corda remitte lyræ 4, 13. succurre patriæ 5, 95. Phœbi properabat ad ortus 5, 101. lætior hoste propin-

quo 5, 171. tentoria figet 5, 246. tu mihi dux 5, 275. i nunc 5, 301. hac petit dextra 5, 402. belipotens 7, 144. alio deflexerat actu 8, 481. fateor 10, 34. promissa tibi vota peregit 10, 302. hic est 10, 319. comas nocte corona 13, 2. focer, pater est 13, 12. quid iniquum molitur 15, 289. contra talia reddit 15, 379. prospicit orbi 17, 265. quid vincere differs 18, 500. memor imperii 20, 126. dum regeret 20, 415. simul Auroram agnovit 20, 531. oblatum Martem arripuit 28, 210. fatalis semper 28, 301. in quibus haud unquam arvis? 28, 318. pulcer adventat 28, 456. tibi persolvit laborum mercedem 28, 579. alio crescebat in axe 29, 83. variis spectatus in armis 29, 179. promeruit jugalem coronam 29, 185. eligitur ductor 29, 208. elegit 31, 93. mavortia confert munera 72, 13. Stilichonis magnanimi 3, 259. minas 5, 146. iter 8, 458. animum 15, 318. habenis 20, 544. cura 28, 100. Stilichone opposito 7, 162. tuo subnixus 8, 431. socio 10, 220. cognato 15, 323. relicto 20, 517. instante 28, 320. misso 28, 431. in Stilichone salus renidet 20, 302. cum Stilichone jungere sensus 17, 162. genet pacem Germanis dabat 18, 378. *cæterum hoc nomen saepe occurrit* 21--26. **Stilichonia** virgo 10, 177. **stillantia** stagna rudibus venis 1, 51. **stimulator** Martis 5, 501. **stimulat** in arma 35, 207. **stimulant** sensus 26, 301. stimulando vulnus acerbatur 3, 182. stimulatus Rhodano Arar 20, 269. **stimuli** invidiæ 3, 25. **stimulis** amorum 8, 252. immanibus 15, 349. ardet 17, 226. Phœbi 20, 46. te movere 35, 215. sollicitæ vitæ impellere 36, 23. accensa tubarum agmina 45, 26. malignis 24, 37. stimulos virtutum 7, 59. Veneris 18, 468. patris 21, 121. justos præbent 26, 615. novercales 34, 29. **stipitis** recti tenorem 36, 362. **stipite** [de molli] 1, 179. **inexhausto** 18, 126.

stipant

INDEX

- stipant** socia corona 35, 56. volan-
tem 44, 76. stipavit te 8, 583.
stipabunt Flaminiam 22, [397](#).
stipate Eutropium 18, [472](#). sti-
pante senatu 1, 231. latus cater-
va 8, 441. stipantibus æthera
templis 28, 47. stipatur curia 3,
40. sociis 5, 76. stipantur campi
21, 257. Amores circum nurum
22, 356. sæcula 35, 311.
- stiria** adstringit seras 26, 327.
- a stirpe** recisis 3, 56. ima recisam
36, 76. de stirpe Cereris 36, 319.
stirpibus cruentis 24, 353.
- stat** favor 17, 263. fides 22, 295. ju-
ventus 36, 15. fines penetrare No-
ri 26, 323. subito 44, 49. cruor
in venis 99, 16. *stant* omina 20, 8.
pulvere Syrtes 21, 257. mœnia ferro
33, 236. stes licet in populo
10, 318. stabat reverentia 22, 87.
stabant ante fores 33, 285. *staret*
turba cadentum 7, 101. stetit an-
te ducem Roma 1, 124. ira minor
consilio 21, 335. Oceano 24, 148.
obside fati 26, 318. steterat pene
lapis 37, 98. stare pudicitiam
credas 1, 195. *fulmen* coëgi 3,
158. licet Delo 101, 62. nihil
prorsus putat 79, 4. diu pul-
cris negatur 91, 1.
- strages** in cumulum crescunt 1, 110.
præbeat 3, 362. barbaricas 72,
13. strage Arctoa 7, 26. puden-
da 26, 158. dominorum 26, 618.
civili 28, 118. stragibus repletos
cumulos 15, 40. Illyricis 20, 111.
cruentis 21, 132.
- strata** surgunt 3, 211. mollia 26,
353. stratis mollibus exsurgit
31, 29.
- strepitus** inanes 8, 280. 24, 28. *ma-*
ligni 39, 5. tantus furit 45, 28.
strepitum mutavit 51, 14. strepi-
tu parvæ noxæ 22, 40. excita
31, 26. cornipedum 36, 236.
cum nullo 49, 57.
- strepere** chori 1, 175. strepuisse
motu rebeli 28, 213.
- stridunt** Zephyri 1, 101. angues
33, 12. rami 36, [399](#). stridens
bruina 3, 242. *stridentes* morbi
28, 323.
- stridor** terrisonus 21, 109. strido-
rem consequitur 20, 174. stri-
dore tenui umbrarum 3, 126.
ferox 37, 90.
- stridula** fraxinus 3, 218. *vestigia*
37, 8.
- stringimus** tela 33, 98. stringat te
laurus 37, 35. stringebat radiis
Aemum 5, 336. *stringebant* vul-
nera 29, 175. stringere cæsa-
riem crinali cultu 1, 85. strin-
gentia latus æquora 28, 289.
stringitur edera æsculus 14, 19.
intu meo 15, 372. volatu 22,
274. strictas secures 1, 232.
- struxere** triumphi 24, 68. torum
37, 123. struxerat capillum in
orbem 20, 185. structa cubilia
musco 1, 212.
- struthio** 20, 310.
- Strymona** fumantem 10, 310. per-
mutant 15, [476](#). contemptum
saltu 26, 178.
- studiosa** relinquens partem negle-
ctam 10, 105.
- studium** laborat 25, 13. Musarum
27, 11. studio videndi flagravit
21, 56. nititur eodem 22, 129.
Musarum dedite 31, 46. flagrat
eundi 36, 226. studiis Pieriis
pollent 1, 150. *incumbit* 17, 65.
satis indultum 17, 138. hærere
18, 263. salutantum 20, 64.
soluti [20, 510](#). talibus alternant
22, 269. popularibus 24, 47.
communibus ornent 24, 265.
tantis patriæ 28, 339. flagrat
28, [604](#). *finem* fecere procellæ
29, 207. communibus 30, 5.
levibus dextram laxat 35, 144.
quantis procorum cingebat! 36,
[412](#). maternis 73, 14.
- stupet** acies 28, 51. stupuit oran-
tem 17, 23. Mulciber 35, 174.
stupuere mutati 20, [518](#). Sym-
plegades 26, 8. te Libyci sinus
34, 45.
- stupor** plurimus annibus 24, 349.
- stupra** ad fœda 26, 84. stupris so-
lutus 15, [446](#). advigilat 22, 140.
- Stygia** pestis 3, 304. Stygiæ nu-
bes 3, 62. sorores 20, 31. Sty-
gii negotia fori 5, [494](#). armenti
33, 282. canis 34, 34. Stygio ty-
ranno 35, 264. Stygiis catenis 7,
185. Stygios recessus 33, 120.
Stygias ad umbras 5, 167.
- Stymphalidas** appetis arcu 34, 37.
- Stymphale** memorande 45, 1. Stryx

INDEX

- Stryx viventibus ambit interfusa vadis 33, 22.
suaderent nil turpe 21, 167.
sub pro ad 1, 81.
sub nube ignota rapiet 1, 33. *sub* numine probet mores 29, 29.
subaurato dorso 28, 577.
subderet legibus 23, 8. *subdidit* sceptris Oceanum 8, 42. *subdiderint* vinclis 26, 69. *subdita* nullis manibus rura 10, 60. *Geryoni* tellus 54, 2.
subducit vela 20, 5. *subducere* morti 24, 74. *subducitur* labris aqua 35, 336. *subductus* mole 21, 146.
subis voce dicturum plura 8, 352. *subit* torquere clavum 17, 46. *loquentem* 17, 173. *nomen* 20, 208. *discrimen* 24, 102. *laudem belli* 29, 228. *subeant* culpam 18, 477. *subisti* supplicii nomen 95, 16. *subiit* par mihi Roma 15, 60. *subire* hominem 98, 11. *subeunte* freto urbes 1, 228. *subitæ* catenæ 15, 366.
suberrant montibus 1, 254.
subigit ingenio 18, 367. *subigat* Medos 3, 374. *subegi* *humeris* terras Pontumque 15, 114. *subactus* servitio 21, 217. *subactum* quicquid vivit 3, 292.
subicit Cybele 36, 134.
subjicit lascivior 18, 358. *subiecta* feræ prætereunt 39, 27.
subito æquore 17, 330. *subitum* votum 1, 230.
subjugat hostes 28, 249.
subjungitur annis 44, 30.
sublevat ensen 1, 89. *flammea* 22, 358. *ratis* vix unum 24, 358.
subligat cæsariem 22, 472.
sublimis patruus 29, 104. *quam nuper eram!* 36, 412. *sublime* certamen 3, 297. *sublimes* mole 20, 101. *feruntur* 50, 8. *sublimior* toto orbe ferebar 28, 277.
submisere tiaram 28, 72. *submissa* phalanx 28, 631.
subnectens flammea gemmis 21, 83.
subnixus duplici vita 17, 333. *subnixa* cæno vada 20, 443. *subnixas* jugis ædes 28, 49.
subrepi crinibus humor 36, 251. *subrepsit* in aulam 3, 177.
subrisit crudele 20, 108.
subsedit fluitante fide 15, 247. *subfederit* furto calliditas 29, 232.
subsidiis peditum 26, 597.
subsedit solutus 28, 345. *terra* 37, 72.
subsident rotis 20, 105. *subsident* omnia 8, 110. *subsidere* montes 26, 526.
subsistere periculis 20, 368.
substringit amictus 10, 284. *comam* gemmis 28, 527.
subtemine rubro notat 33, 257.
subter effossi fundamina campi 35, 164.
subterluit Oriona 28, 178.
subtermeat pontes 49, 61.
subtrahimus te Latio 20, 599. *subtrahit* (*jacula*) 45, 13.
succedit novus 44, 70. *succedant* otia 4, 13. *successit* laurea 21, 5. *Thessala* fato 29, 13. *successerat* antri gremio 31, 2. *succedent* opibus 18, 223. *succede* meis curis 7, 152. *succedente* te 28, 102.
succendit pinum 3, 121. *succendunt* tædas 35, 347. *succensa* pergenas purpura 33, 271. *mens* facibus pudoris 22, 221.
succensus superant adversa Catonis 8, 411. *novis* successibus urgent 21, 2. *prior* 25, 7. *tegit* 29, 95. *pro* successu nimius 26, 118. *successu* læta 46, 10. *successibus* patriis 8, 638. *dederint* omen 28, 14. *crebris* amens 28, 441.
succidere pinus 36, 359. *succisa* libido 18, 191.
succidui gressus 36, 153.
succingit ministras 18, 95. *succincta* Ceraunia nullis nimbis 21, 174. *succinctior* hoc magis 28, 299.
succrescit leges (*jaculorum*) 45, 13.
succumbunt regno 3, 195. *succumbit* damnis 24, 144. *succumbent* terga 18, 507. *succumbere* sibi cuncta poscit 5, 153. *signis* 10, 194.
succurre patriæ 5, 94. *ruenti* 20, 592. *meo* exitio 35, 271. *precanti* 37, 127. *succurrere* morti 4, 164. *properat* 28, 462.
succi arboribus fluentes 3, 150. *succo* arcano 36, 402. *succos* varios requirit 15, 172. *sparfos* bibunt 36, 233.
sudes densæ 26, 216. *sudibus* alternis 5, 128.
M m m fudas

INDEX

- sudas* praelia 10, 111. *sudant* alæ 29, 62. *sudent* venæ balsama 1, 252. *sudabat* aratro 3, 203. *sudavere* juvenci 18, 407. *sudabit* Suevus 8, 655. *sudare* doce sodales 20, 196. te non *sudante* 7, 146. *sudantes* pondere fratres 50, 1. *sudantia* cornua rivos 1, 221. *sudata* marito fibula 35, 16. *Zona Serenæ* manibus 73, 12. *sudatas* vomere messes 24, 94.
- sudor* per membra calet 1, 117. *bic me* petit 20, 395. *Herculeus* 53, 4. *sudore* æquali 8, 343. *Palæstræ* 8, 532. *deum* testatus 8, 574. *nostro* receptam *Libyam* 15, 334. *multo* parari 26, 437. *soceri* 28, 354. *tanto* 33, 238. *fessi* 49, 65. *sudoribus* ora rubent 24, 245.
- Suëvus* crinitus 8, 655. *Suëvi* *frena* 7, 28. *Suëvo* tristi 18, 394. *Suëvis* flenda haufimus 15, 37. *flavis* 18, 380. *Suëvos* contudimus 21, 190.
- sufferre* moras 101, 26. *imperium* 101, 85. *diem* tuendo 101, 115. *sufficiunt* odiis 3, 231. *sufficeret* natus 21, 39. *suffecit* mandasse deam 40, 43.
- suffragia* repetat 18, 438. *tibi* detulerant 20, 49. *augusta* campi 28, 10. *vera* peregit 29, 210.
- suffundit* sanguine venas 17, 219. *suggererit* quicquid ira 78, 4.
- sui* parcus tumor 45, 29. *impavidus* horror 50, 14. *ipse* opus 98, 9. *impatiens* morbus 3, 32. *ipse* nuntius 8, 101. *nuntia* facies 36, 81. *se* pharetra, sese utitur arcu 45, 42.
- fulcator* piger lateris 35, 340. *fulcabat* arenas 10, 148. *fulcavit* arundo *Notos* 31, 144. *fulcavimus* *Istrum* rota 7, 150. *fulcabit* juga currus 20, 300. *fulcatus* *Addua* *focero* 28, 489.
- Sulcos* *Carthagine* ductos 15, 518. *Sulcus* quid? 33, 145. 35, 161.
- fulcus* findetur 3, 381. *armiger* 21, 324. *fulci* grandes in pectore rubent 36, 426. *grandes* saxa secant 49, 23. *fulcos* *galeis* *virides* 26, 25. *fulcis* dividuis 1, 102. *mollire* novales 17, 177. *genarum* 18, 110. *omnibus* admugit 36, 443.
- sulfur* inexhaustum spirat 33, 154. *sulfuris* in venas 49, 73. *sulfure* odore vitiatus 1, 257. *cæruleo* 28, 325. * *admisso* 36, 399.
- sulfurei* montis 33, 175. *sulfuræ* plagæ 49, 18. *sulfureo* dorso 35, 162. *Sulla* quid tale gessisse carcere fertur? 3, 253.
- sum.* erat cernere 1, 46. *jam* totus quod timuit 37, 101. *futuri* cæca gaudia 20, 545. *notam* 26, 253. *cæca* 33, 138. *futurum* omne despicitur 20, 50. *futura* per somnos panduntur 15, 354.
- summota* recessu ingenti regio 86, 1. *summa* cadunt subito 91, 2. *summo* æquore 44, 1.
- sumeret* nomen mariti 21, 6. *sumsit* te imperium 17, 48. *prælia* 24, 184. *præconia* pii 28, 117. *cognomina* ducum 31, 82. *sumferat* moderamina mundi 29, 47. *sumite* vires 3, 60. *sumere* ritus 5, 83. *sumenda* fastigia juris 22, 313.
- supellex* *Augusta* 22, 93. *spoliis* quæsitæ 26, 624.
- super* tulisset fastus 20, 192.
- superbia* adjuncta inquinat egregios mores 8, 305. *ausa* tentare mentem 17, 244. *longe* discessit 22, 160. *vitium* rebus solemne secundis *ib.* *odiis* regna vertit 24, 161. *accensa* 26, 520. *grata* matris 36, 416.
- superbit* victor 5, 116. *fletibus* vulgi 15, 73. *torus* 21, 79. *annus* nomine 28, 659. *silva* exuviis 36, 337. *celsa* ditione 44, 88.
- superbus* cæde 7, 35. *natis* paribus 8, 205. *superbi* *venere* 28, 395. *oris* honos 36, 88. *superbum* te dixisse convenit 42, 3. *superbos* flectit 26, 93. *superbis* viribus 53, 1. *superbior* passu intrat 10, 98. *morte* 11, 15.
- supercilii* umbra 10, 268. *supercilio* *fidereo* 40, 58.
- supereminet* maritos 1, 200. *agmen* *Cyane* 35, 61.
- superinsultans* *Mavors* 37, 83.
- in* *superna* refer 36, 107. *supernæ* *justitiæ* 50, 27. *superni* *curriculi* gesta 5, 480. *supernis* abstulit 35, 239. *supernas* plagas 28, 95.
- superas* fulmen 48, 52. quod *superat* 49, 53. *superes* culmina *Pythia* 22, 401. *superet* virtute paren.

INDEX

- parentem 10, 338. superate vapores solis 7, 206. superare laborat 22, 44. tres duces 26, 143. superata verustas 3, 283. superites nato moriente 3, 248. mens busto 8, 234. sibi gens rara 8, 477. tantis populis 28, 227. parte 35, 23. manes 44, 108. quid superest damnis? 39, 26. superesse nil ratus. 26, 472. plus ex parvo 99, 8.
- Superi curarent terram 3, 2. continuant gaudia 21, 1. cingunt 22, 209. meruere 35, 287. *superum* labes 5, 498. insidias 36, 200. crimen 7, 65. Superis par volucer 44, 11. spectantibus 101, 130. Superos infensos 20, 487. lacefunt 37, 7. convocat 37, 42. tetigere querelæ 39, 9.
- supinato lumine 101, 116. *supino* crine 20, 360. suppeditat tempora 22, 427. supplebat spatium 36, 158. supplex purpura 8, 47. Triviæ 17, 291. suppliance crine 29, 224. cum vultu 33, 50. cantu 44, 46. supplicibus tuis minorem 15, 412. moveri 18, 364. populis 28, 37. pro ramis 39, 41.
- supplicium miserabile pacis 15, 100. deformæ 21, 377. exegere 26, 194. supplicii mora 20, 53. nomen subisti 95, 16. suppliciis crudelibus fruitur 3, 235. cruentis 18, 45. utile mancipium 19, 30. fruitur 28, 112. terror 36, 102. fessos 39, 33.
- supposuit armos 15, 365. *suprema* circuitu sociare parant 5, 372. *supremæ* sortis 33, 100. furas compede signati 20, 342. *surdo* remige 29, 22.
- surgit de sede 3, 74. origo 8, 129. paries berillo 10, 90. in altum 18, 181. semine 44, 23. in aurigam currus 87, 2. surgunt lumina 83, 1. cubilia floribus 48, 29. electra in columnas 33, 243. crimina 18, 397. herbæ 1, 116. ripæ 1, 229. strata 3, 211. pericula 5, 15. *securæ* 21, 9. omina certius 28, 24. surgat inertia divitiis 22, 130. surgant elato remone jugales 1, 4. cubilia gazis 10, 226. surgebat bellum 21, 274. purpura violæ 29, 92. surge parens 26, 52. surgere cœperat nemus 2, 6. hastas videres 5, 177. surgens per nubila hasta 35, 24. surgentia inter sinaragdos colla 28, 593.
- surripit sese sequenti 10, 139. surripes nos leto 95, 17. surripuit se pœnæ 21, 346.
- sus dapibus devota futuris 20, 445. suis immundi pingues artus 5, 487. *lanigeri* pellem 10, 183. more 20, 445.
- Susa* pharetratra 15, 33. Susanna sancta 77, 6.
- suscipis in fratrem 15, 278. Hesperiam 28, 91. suscipiunt pœnæ 18, 46. suscipiant te rostra 22, 390. susciperet rerum habenas 29, 112. suscepi greminio 3, 93. *susceperat* comitem 28, 424. suscipe myrrham 99, 4. suscipitur regnis 18, 143. susceptum puerum 22, 345. suscitatur enses 20, 281.
- suspectus* dubie ne agas 8, 278. suspecta nobis ne foret (*Cytherea*) 36, 208.
- suspendit cristas 3, 346. fata ruinæ 15, 74. *onus* diversum 18, 208. amictus gemma 35, 17. onustantum 48, 34. suspendite lumina 10, 207. *suspensus* in oscula matris 10, 116. suspensa gaudia 1, 234. virgo 3, 282. *agmina* 8, 544. morte 15, 263. classe 15, 526. silentia 26, 457. hæret Ceres 36, 260. *aliturum* cohors 44, 77. *suspensum* amorem 22, 399. hostem rapturi faucibus 28, 568. suspensio principe 21, 70.
- suspexere deæ 36, 86.
- suspiria pressam morantia vocem 5, 260. quid sibi vellent 10, 3. rumpit tales in voces 15, 235. inter alta 20, 533. mulces 24, 211. primi amoris 35, 264. dolor laxavit 36, 179.
- suspirat moles 20, 444. populus 10, 67. suspirat 18, 269. suspirant gemitus 3, 258. *pharetræ* 31, 12. *fulmine* pelles 36, 343. suspiravere calorem 21, 57.
- sustentat pedem 49, 48. sustentet pectora 77, 3. sustentare procellas 18, 265.
- sustinet nepotes 22, 238. arma 36, 348. sustinuere diem 6, 12.

INDEX

12. sustinuisse patrem læva
50, 16.
sufurret leve calamis 12, 13.
sufurro occulto 18, 87.
*sun*s dum est Marfya 20, 266. suo
contenta aspectu 37, 93.
Sycambri spārtere cæsariem 8, [446](#).
vid. & Sic.
Syenen per atram 47, 19.
Syllæ dolis 28, 383.
syllaba nutat 79, 3.
Symplegada instabilem 20, 30.
Symplegades instabiles 3, 173.
superbæ 26, 9, hærent *ib.*

Synnada cedit 20, 273.
Syphacem durum 15, 91.
Syracofius senex 68, 6.
Syriæ tractus 5, 33. flos 18, 250.
caput 20, [571](#). *Syriam* redemit
18, 200.
Syrtis non cunctabitur 36, 322. *Syr-*
tes Gætulæ 21, 257. ratibus com-
plere 21, 334. *ad* anhelas 24, 276.
resplendent 36, [446](#). *Syrtibus* in-
trabit undas 8, 438. *laxatis* 15,
143. prætentis 15, 315.

T

Tabes morbi 28, 244.
tabescente galea 28, 344.
Tabraca scit 18, [410](#). memoratur
19, 71. suscepit 21, 359.
tabulæ infelices 8, 497. *tabulis* quæ-
sivi vultum 10, 24. notior 18, 61.
tabulas mutavit 18, 34. *loquaces*
26, 19. *honorum* 31, 85. in tabu-
las secti dentes 24, 347.
tabo sordere juveni 7, 82. infecta
mapalia 15, 360.
taces Sibylla 19, 38. taceat Nereida
1, 202. Aulter 12, 43. Cornelia
29, 42. tacuit prælia [28, 400](#). li-
vor 29, 212. voraga 35, 350. ta-
cebunt delubra 35, 246. tacuisse
partem 21, 13. *tacendo* dixit 17,
90. taceri nequeunt umbracula
36, 123. dignum 36, 312.
tacitus prætereare 49, 8. *tacita* Ar-
ctos 1, 22. ambage 26, 552. *taciti*
Fauni 36, 17. *tacitæ* artificis ma-
nus 30, 20. *tacito* lapsu 31, 40.
veneno 36, 250. *tacitum* relin-
qui 49, 9.
tactum Midæ 24, 232. *tactu* pul-
chro 3, 166. levi 17, 315. raro 18,
93. immitis 49, 31.
tæda felix 13, 4. *tædæ* junxere 3, 83.
alienæ fœdera 10, 28. *ardentes*
24, 339. *primæ* lumina 40, 1. *tæ-*
das felices erexit 5, 97. levavit
conjugio tuo 7, 155. festas 8,
[644](#). parari 10, 229. similes vi-
deat 10, 339. Eumenidum 20,
[484](#). certantes 21, 88. *trans* caput
jaculatur 28, 330. rapturas secum
cantata piacula 28, 330. accen-

dit 29, 188. *primas* attollere 31,
33. patiēre mariti 35, 279. festas
35, 347. informatura 36, 331. ta-
les tibi gestare 36, [407](#).
tædia mensis latura 18, 124. longa
subirent 20, 99. tanta te cœpe-
runt [20, 534](#). cœpti subeunt 26,
478.
Tanara intrat 35, 307.
Tenario curru 33, 2.
Tagus te stipavit 8, 582. intume-
scat auro 12, 32. satiavit 24, 311.
Tagi stagna 1, 51. tempestas 3,
102. *stagna* splendida 17, 286. ri-
pa 29, 115. *Tagum* micantem 22,
230. tumentem 29, 71.
tale conjugium 33, 119. quid tale
ferunt? 20, 62.
Tanais Nilusque 8, 44. irriget 26,
57. *Tanain* trans gelidum 3, 324.
per extremum 7, 205. superbum
[26, 603](#). rigentem 35, 66.
Tanaquil præscia factorum 29, 16.
tangunt levius communia 36, 197.
tangeret astra 2, 4. tetigere lo-
cum 1, 104. fores 31, 116. supe-
ros querelæ 39, 9. tangere Cy-
mothoën 29, 127.
Tantalus lingua audax [5, 514](#). in-
venit undas 35, 337.
Tantaleis labris 35, 336.
tantum hoc 36, 299.
tantus eris 8, 379. erat 35, 340. tan-
ti militis 15, 299. non fuit 26,
99. *tanta* funera 3, 249. *nomina*
18, 61. *tantæ* galeæ [28, 631](#). tan-
to milite 5, 299. *tantum* maris
10, 256. *tantis* annis 26, [490](#).
excubiis

INDEX

excubiis 28, 43. tantos annos 22, 223.
tardatur imagine formæ vitreæ 36, 268. tardantur spiris 101, 32. tardatus erroribus 1, 257. tardata Ceres 36, 357.
tardus meatu 28, 197. *tardæ* compedis 19, 3. tardo ortu 101, 14. *tardum* solem 10, 288.
Targibilus simulare fugam 20, 432. tonat 20, 466. *Targibulum* aggreditur 20, 176. tumidum 20, 399.
Tarenti Oebalii 17, 158.
Tarpeja rupe 28, 45. *Tarpejo* Jovi 28, 375. 54, 4. *Tarpejas arces* 15, 30. 21, 214.
Tarquinii fastus 8, 310. Tarquinio mirante 28, 487. exule 29, 156. Tarquiniis ademti fasces 18, 449. Tarquinius reducat 15, 124.
Tartarea bipenni 36, 79. aura 101, 33. Tartareo paratu 15, 180. regi 33, 215. verberare 74, 5. Tartaream tubam 20, 145. Tartareis e faucibus 26, 449. quadrigis 33, 217. Tartareos recessus 5, 525.
Tartarus edidit 22, 110. Tartara pigra 3, 122. patefacta ciebo 33, 114. impia respirant 35, 334. frementia luctu *ib.* conspirent 36, 64. resultant 36, 390. omnia complebat 37, 3.
Tartessia tigris 10, 161.
Tartessiaci vado 41, 14. Tartessiacis arenis 3, 101.
taurina cornua 1, 220. tympana 24, 364. taurino viscere 45, 38.
taurus quatiens mugitibus urbes 34, 33. Dictæa possederat arva 101, 120. tauri opifex 18, 163. amati 54, 7. taurum dira minantem 101, 134. sævum cornu *ib.* taurorum colla 24, 301. juga 26, 24. tauros alacres 22, 21. lavas 54, 3.
Taurorum claustra 18, 249.
Tauri margine 18, 216. Taurum ducat Hyas 15, 497. Tauro rupto 20, 468.
taxos peltiferas 36, 386.
Taygeri juga 17, 290. 35, 244. de vertice 24, 259. culmina 26, 193.
tecto in omni 10, 107. per *tecta* vagum fluvium 15, 41. *tecta* parant epulis 1, 264. notissima 3, 138. majora tuis culminibus 3, 204.

adspergere fontibus 10, 209. hæc flagrant, hæc natant 20, 35. quæ candida lucent 22, 227. latere matribus 24, 63. Tonantis 28, 44. Gortynia 28, 634. ad sua te ferebat 29, 99. parentis visuræ 29, 130. Cereris Cyclopum firmata manu 33, 235. tectorum in parte secreta 36, 170. tectis vacuis 26, 369. confurgere 28, 544.
teda *vid. tæ.*
Tegeæ nepos Atlantis 33, 89.
Tegeen tuemur 26, 576.
tegmine excusso 6, 3. convexo 60, 1.
tegit successus 29, 96. regunt sese commissa 5, 506. regat manus 77, 10. tegeret montes 2, 3. texit draconem 24, 173. late cavernas 36, 395. nominis umbra pauperiem 40, 46. texere corda 95, 11. texerat urbem clipeo 28, 486. texisset te proditio 26, 517. texisse consilium 28, 236. tegens ramis 36, 335. tectura cicatrix vulnus 22, 205. tegi indignata Arctos 1, 27. alte secreta 26, 197.
tela quærere victum 20, 371. tela *solida* 8, 595. noltræ 22, 338. nocturnæ stamina 29, 32. Dioneæ 31, 102. consona fila 35, 42. labor illi 36, 204. telas vitreas percurrentes 1, 225. pati 18, 274. contristat frigore 33, 263. semirutas 36, 155. sollicitas urget 72, 15.
Telephus sanus remeavit 39, 46.
tellus te cuncta loquetur 1, 278. communis exit 3, 380. nullis habitata colonis 5, 40. longissima 5, 302. redimita nuptiali vere 12, 2. vastata 15, 81. cæpta coli 21, 25. gratissima 33, 192. colonis redditur 35, 185. quidquid alit 35, 295. conjuret 37, 55. telluris exiguæ inops 5, 452. jam certus eras 17, 114. subeunte globo 26, 236. cur nullus honos? 37, 19.
tellure revulsa 1, 49. cuncta 17, 49. Emathia 26, 497. socia 33, 145. Phrygia 36, 114. edomita 44, 109. illidens 101, 59. purgata 95, 19. *molitur* ratem 36, 364.
telum nulli deo jaculabile 20, 167. non esse recuso 37, 30. teli mortalis 28, 347. tela non retardant 28, 483. Scotica 22, 253. vibrantibus 21, 266. credit Leo 70, 453.
M m m 3 parari

INDEX

- contum* 8, [540](#). *sagittas* 11, 2. *cursum* 20, [466](#). 28, 291. *palmas* 36, 109. *certum iter reditus* 100, 7. *tenditur in longum* 15, [521](#). *curfus* 24, 276.
- tenebræ dant locum* 36, 389. *tenebras (carcerem)* parat 3, 235. *foli* indicat 17, 129. *spissas efflant* 37, 48. *luce secant* 44, 19. *tenebris damnavit opes* 1, 43. *submersa virtus* 8, 222. *remeate* 18, 459. *discussis* 22, 11. *infernis* 20, 231. *mediis exuta* 26, 36. *pulsis emergere* 26, 316. *quantum præclarior lux* 28, [480](#). *lucem obducam* 33, 115. *cælum condentia nubila* 47, 2. *arenæ* 49, 40.
- tenebrosus carcer* 3, 57. *tenebrosa silentia* 35, 329.
- tenes collecta* 21, 35. *de genitore superbos animos* 101, 55. *tenet utrumque crimen* 42, 4. *materies cognata* 87, 4. *tenemus semper* 35, 286. *tenetis metas* 1, 68. *tenent animos exempla* 29, 149. *teneant Tritones* 19, 67. *tenebas conclusa* 21, 108. *tenebat pignora, nurus, prædam* 28, 298. *altra* 33, 117. *tenebant segnius Istrum* 28, [413](#). *deum* 35, 171. *cum teneret frena Italiæ* 1, 59. *tenerent opes, rura, domos* 21, 297. *tenuere vocem* 1, 235. *fugam* 19, 70. *te oblivia* 36, 99. *te non longe fores* 37, 45. *sinus virginei* 95, 8. *tenebo humum* 26, [530](#). *tenebis omnia jure* 8, 261. *fortunatum autumnum* 35, 292. *tenebit mea vota* 28, 363. *tenebunt me non frigora* 36, 321. *tenere benefacta* 22, 42. *tenuisse Lyciam* 18, 204. *tentura virum* 46, 19. *tenetur nullo prodigio* 35, 9. *nubibus* 44, 37. *tenetur sub jure* 33, 51. *tenebor reus* 49, 7. *tenerilegibus* 7, 202. *vix poterat Germania* 26, [425](#). *Roma visa* 26, [477](#). *rabies dedignata* 33, 149.
- tener fletus* 3, 94. *tenero ævo* 28, [424](#). *sermone* 35, 323. *tenerum pudorem* 33, 131. *resultans* 101, 16. *teneris moribus* 36, 227.
- tenorem servantia fata* 1, 17. *vestrum vis nulla separat* 15, 206. *justi flectere* 17, 212. *recti stipitis* 361, 361. *servat* 45, 33.
- tentat se jactare parem* 1, 18. *mo- veri* 35, 160. *tentabat tramite montes* 28, 230. *modos* 31, 37. *tentaret afflictos ferro* 26, 389. *tentasti gressus* 101, 69. *tentabimus Istrum* 1, 135. *tentare urbem* 28, 186. *longos sinus* 32, 7. *aditu* 33, 159. *nocendo* 37, 105. *tentanda precibus* 1, 165. *non tentandas iras* 26, [399](#).
- tentoria sequor* 3, 348. *larga ne redundant deliciis* 8, 337. *fixerat* 21, 158. *securit* 28, [469](#).
- tenui dicto* 36, 284. *Maroni* 41, 23.
- tenuavit spatium ætatis* 59, 6. *tenuatus funere (Alaricus)* 28, 128. *tenuata furtim* 45, 15.
- tepebat ensis* 7, 103. *repentes equi* 1, 122.
- tepefcat sol* 101, 127.
- tepidus Notus* 1, 271.
- tepor maternus* 6, 4. *inclusus* 57, 5. *teporum alternum* 20, 95.
- ter sonuit rupes* 1, 125.
- Tereus in volucrem se vertit* 18, 293. *fabula* 20, 363.
- tergemini ducis* 34, 39. *tergemino Geryoni* 54, 2.
- tergunt laquearia* 22, 277. *tersisse labem* 22, 308.
- tergo verbera removit* [8, 617](#). *verbera cessavere* 18, 100. *pulsato* 35, 197. *excusso* [45](#), 20. *a tergo nil timet* 18, 363. *post terga mundum relinquam* 5, 245. *reductas vestes* 20, 183. *pendent sagittæ* 35, 32. *terga solidata Danubii* 5, 26. *squalentia murice viva* 10, 150. *in libera* 18, 184. *conscia* 18, [507](#). *verbere defessi* 20, 351. *dat miles* 20, 582. *sagittis armatæ* 24, 244. *glacialia* 26, 339. *premor* 28, 280. *dabat bellis* 28, [490](#). *saucia revinctus* 33, 153. *maculosa* 33, 182. *vibrata sonant* 45, 26. *glauca aquæ* 49, 36. *rubere* 70, 8. *regia alipedis* 71, 2.
- tergora prodigiola Giganum* 36, 340. *radiantia villis* 101, 97.
- terminus sortis* 5, 89. *odiis idem qui armis* 8, 114. *præscripsit* 17, 43. *immobilis hæret* 20, 293. *dictionis* 24, 159.
- terna Gratia* 29, 88. *ternas Hecate variata figuras* 33, 15. *animas* 37, 82.

INDEX

- terit membra curru 37, 84. ævum 44, 12. terror suppliciiis 36, 102. *teritur* majestas 3, 229. gratia formæ 29, 225. cacumen 33, 160. *teruntur* arva 7, 119. *terens* querceta 1, 259.
- Terpsichore movit barbiton 9, 9.
- terra coronat dominum 1, 116. hospita 9, 2. perdidit numen 17, 123. *marique* 20, 469. auguriis calcata sinistris 28, 274. informat equos 28, 171. pependit 33, 251. parens 37, 1. genitura nefas *ib.* quid potest 37, 17. subsidit sine culmine 37, 72. divisa suos in natos *ib.* fretumque 40, 36. levis natat 49, 46. sedula juvit 50, 36. *terræ sinuosa* 15, 517. semper lapsuræ 15, 76. innumeræ 22, 218. pelagique labores 29, 26. *trepida* viscera 48, 5. Vulcania ubera 49, 17. spatiis 95, 14. terram aquilis cognoscere 16, 17. perurit 101, 123. terrarum pande vias 40, 59. terris everfis 5, 424. Eois 8, 215. quam bene dispositum 18, 157. quid fertile? 18, 495. tutius æquor 19, 547. pereuntibus 20, 590. tibi commissis 21, 141. quibus orti 31, 53. ab imis 33, 10. relictis 35, 263. cingentibus æquor clauditur 85, 4. terras ambitque vehitque aër 8, 288. domui 15, 47. in quas transibis? 19, 33. restituit 22, 199. sanguine quæsitâ 24, 186. proprias defendere 26, 176. linquere 32, 7. cognatas prohibent 33, 144.
- terrenis lacertis 28, 190.
- terret cornu 33, 228. nimium 36, 120. terrebant simulacra mali 36, 69. terruit Herculis ora 3, 79. Phaëthon 28, 188. terrebis jaculis 19, 55. nec territus decedam 5, 20.
- terribilis instat vivis 15, 165. terribili lucro 5, 438.
- terrificant Atlanta 24, 336.
- terrificum in agmen 37, 75. *verberat* 45, 23. terrificis molibus 33, 163.
- terrigenæ ferirent 21, 323. terrigenum regis 36, 351. terrigenas procubuisse 26, 31. viros 35, 167.
- terrisonus stridor 21, 109.
- territat lunæ labor 26, 233.
- terror severus 1, 92. amens 3, 257. valuit pro vulnere 20, 453. gratus 100, 4. terroris minus habitura 18, 413. terrorem dolor augebat 33, 83. terrore finitimo Martis 5, 56. misso 5, 144. nullo moveri 8, 514. tanto exempli recentis 20, 547. solo ruant 21, 189. in tanto rerum 21, 294. solo contentus 22, 25. nullo potuit pati 24, 193. solo 26, 422. remoto 28, 59. vano 28, 447. domanda 33, 133. terrorem expers ætas 26, 160. terroribus densis 20, 462.
- teffera* felix legionibus iret 21, 331.
- teste cruore 4, 12. sub benigno 22, 124. dea 29, 29. te 44, 104. sine teste creatus Nilus 47, 13. testes sibi jungere Musas 23, 5. flammæ 35, 231.
- testor manes & sidera 5, 165. vos flumina 21, 132. primordia notis 33, 111. amicitiam 43, 6. veteres honores 101, 9. testatur gaudia 1, 191. mentem 5, 81. te 10, 319. Mithram 21, 63. crinibus Istrum 31, 127. testatus sudore deum 8, 574. testata dei adventum 33, 9.
- testudo protecta 8, 331. volat 18, 352. testudine blanda 17, 252. Apollinea 20, 257.
- tetrius fucata 22, 135.
- Tethys revoluta 3, 132. Hispana Germanaque 17, 50. spumavit 22, 252. Cimbrica 26, 535. Tethyos ambages 1, 35. alternæ 7, 58. Iberæ gremio 36, 320. pabula 44, 16.
- tetrica Pallade 22, 275. tetricis legibus 14, 32.
- Teutonicus vomer 18, 406. Teutonico furori 26, 292.
- textit aurea sæcula 22, 335. cumulum 44, 43. texebat avenas cera 31, 35. munera matri 33, 245. chlamydes ostro & auro 72, 8. texuit carinas 21, 315. munera manibus suis 70, 2. texentem carmina 20, 458. textitur ales litera 15, 477. turba malorum 20, 394. figura 94, 3. texuntur crimina 8, 495. textas fugas 28, 623.
- textilis arte mira balteus 71, 1.
- texti margine 33, 267.

textu

I N D E X

- textu in tali 8, 589. docto 10, 213.
 sacrilego 36, 158.
 thalami sacri 10, 131. *claustris* 20, 553. fertis 21, 5. jura 24, 262. expertes 29, 119. fores 31, 116. expertes 36, 279. festæque faces 36, 409. thalamo conferte triumphos 10, 227. pulsus 19, 22. thalamum componite 10, 213. acceptum reddit 10, 304. committere lenoni 18, 130. emtuos 29, 164. purpura velat 48, 30. per thalamum carmina (*i. e. Epithalamium*) 30, 1. in thalamum extollere vestes 35, 321. ducitur virgo 35, 362. surgeret Pelion 9, 1. thalamis genialibus 5, 96. intendere carmen 8, 650. variis 10, 26. attollens jubar 14, 1. instat adulter 15, 166. Arcadii 15, 226. *ab imis* 18, 156. femineis 20, 392. Serenæ 21, 73. regum nectit 24, 53. futuris 29, 82. præfecit ducem 31, 32. prohibes 33, 103. thalamos herbis pallentes deserit 1, 212. consanguineos 7, 154. *sparfos* venenis 8, 37. servare pudicos 18, 99. caligantes 33, 3. virgineos 36, 76. ad nati rogare 40, 22.
 Thalia doctæ subjecta catervæ 16, 2. fruitur choris 25, 2. Graja 42, 14. Thaliæ docili 10, 237.
Thaumatida nimbis cinctam 36, 1. *theatrales sparsiones* 1, 43.
 theatri cuneos 5, 398. Erechthei 18, 292. theatra mira præbuerant 40, 6. theatris claris 17, 280. indulgere dies 20, 86.
 Thebis trucibus 15, 286. cecidit 24, 163. Thebas sustentat 8, 132. deplorat 18, 291. reversæ 20, 522.
 Thebæo monte 44, 91.
Thecla prospera 77, 10.
 Themis longæva cecinit 33, 217. Themidis antra severa 2, 14. Themin magnam 33, 107.
 Theodore, nil relictum 17, 14. redi 17, 173.
 Thermantia aurea 10, 339. arridet 22, 359. prior natu 29, 118. agnovit patruī curam 29, 186.
Thermodontiaca securi 35, 66.
 Thermopylæ ruptæ 26, 188.
 Thero domat 24, 250. rimatur 24, 309.
 Theseus fugeret Pirithoum 3, 107.
 Thessaliæ pascua 73, 6. Thessaliam implet 5, 179. teneret 35, 179.
 Thessalicis remis 3, 417. Thessalicos crines 10, 19.
 Thessalides pulchræ 20, 201. Thessalidas caltra secutas 26, 237.
 Thessalonica 5, 280.
 Thessala (*Saga*) 3, 146. *casta* 29, 13.
 Thessalus ager 5, 43. gemit 26, 182.
 Thessala gens 8, 543.
 Thetis exfilit antris 37, 118. Thetidin reginam 9, 22. promeruisse 10, 175.
 Thetys ultima rigat 5, 148. te præfert 11, 7. mitior 18, 392. Gætula 33, 148. *cunabula* præbet 35, 46. *Thetyos* gremium 8, 597.
 Theodosius 3, 51. uterque exultat 22, 422. privatus adhuc 29, 98. *Theodosii* majorque minorque 15, 216. Theodosium colebas 22, 52.
thiasis terribiles 33, 204. *thiasis* raucis fruebar 36, 423. thialos spectat 20, 280.
 tholos temperat 49, 62.
 Thomas pectora sustentet 77, 3.
 thoraca nectit 7, 195. thoracum nex 5, 260. igneus horror 10, 192.
 Thrace repulsis nubibus exuitur 8, 179. angusta 8, 475. Thracen gelidam 20, 21. vastantia tot millia 21, 107.
 Thracius Orpheus 10, 234. vates 34, 49. Thracia æstiva 15, 476. arva 20, 104. flumina 21, 132. Amphirrite 26, 337. agmina 28, 473. belli tempestas 29, 208. arva 34, 10. rura 40, 2.
 Thrax erat 28, 483. Thraces Thyni 20, 247. poterant fateri 26, 165. Thracum incenia 5, 45. per ardua tendunt 5, 291. ruinæ 20, 147. pruinas 20, 412. sudore 26, 537. finibus 28, 107. domitor 28, 483. Thracas defende tuos 3, 338.
 Threicia in hasta 8, 525. Threicio solo 26, 171. Orphei 40, 33. Threiciis in oris 26, 574.
 Thule impervia ratibus 7, 53. incaluit sanguine 8, 32. Thulen Hyperboreo damnatam fidere 5, 240. cernere 24, 156. tremefecit 26, 204.

I N D E X

- thuriferis silvis 35, 81. thuriferos
 saltus 7, 71.
 thure sacro vocata 1, 195. calenti-
 bus aris 22, 12. pro thure damus
 carmen 39, 42. thura suscipe
 deus 99, 4.
 Thyesteis mensis 1, 171. Mycenis
 36, 388.
 Thyestes natam duxisse cantatur 18,
 289. Thyesten junxere 3, 84.
Thyestiadae pœnas 28, 113.
 thymum Hyblæum raptura 35, 125.
 Thyni Thraces 20, 247.
 thyrsus Mæonius 33, 19. thyrsis in-
 fectis sanguine 20, 523. thyrsos
 pampineos 8, 603. Lyæi implo-
 rat 20, 295.
 tiara Cræsi 3, 198. *tiaram* submi-
 sere 28, 71.
 tiaras barbarus *consurgeret* 8, 216.
 Tiberinus accepit sonitus 1, 209.
 Tiberina per ostia 18, 404. insula
 24, 173. Tiberino gramine 28,
 183.
 Tiberim ligat 17, 200.
 tibia Aegyptia 8, 576. canat 10,
 195. flatu pulsanda 17, 312. *ceci-*
dit 20, 256. tibiæ pervigiles 14,
 30.
 Tibrinas per undas 29, 17.
 Tibris relonet 12, 17. *nesciat* hoc
 18, 436. vexit messes 24, 94. in-
 augurat annum 28, 12. te ado-
 ret 28, 425. cernit 28, 641. Ti-
 bridis soboles 8, 578. in morem
 22, 189. Tibride defenso 20, 127.
 cum proprio 26, 505. salutato
 28, 520. Tibrin attonitum 18,
 447. Tibrin patrem 26, 578. tor-
 quebit 28, 365. trajecit 28, 486.
 Tibri præcincte tropæis 35, 178.
 Tibri in Romuleo 1, 226.
 Ticinus pulcer 28, 196.
 tigna polire 24, 323.
 Tigranen conferat 21, 370.
 tigris Tartessia 10, 161. *Parthica*
 velat 33, 17. Caspia 36, 107. ti-
 gride mobilis 3, 90. cum varia
 34, 27. tigres blandæ 8, 605. vir-
 gatas 21, 66. insolitæ mirantur
 24, 369.
 Tigris se dividit ab Aemo 18, 196.
 tremebat 28, 415. Tigridis trans
 flumina 20, 484. Tigrin trans-
 gressus 21, 53. cum *Tigride* 28,
 86. a Tigride quantum distans
 Gades 8, 43. victo 8, 316. de
 Achæmenio 10, 224. de flavo
 44, 83.
 Timavus novem in ora confurgens
 28, 198. *Timavi* Phrygii stagna
 7, 120. *Timavo* deploratum vul-
 nus 26, 562.
 times, ne timeare 21, 341. timet
 plus ipse qui terret 8, 290. cun-
 cta 18, 182. nil a tergo 18, 362.
 singula 36, 261. pro domino na-
 tura 36, 62. mortali pietate 101,
 46. nil 101, 53. timent transi-
 luisse modum 49, 52. timent in-
 signia 1, 162. te 20, 227. virgula
 Booten 36, 225. timui vobis
 15, 298. timuit veniens 21, 209.
 quod jam torus erat 37, 101. ti-
 muistis inani frustra animo 26,
 381. timuisse fateris 15, 304. ti-
 mens exitii 15, 17. timentes Me-
 roën 1, 135. orbi 33, 48. timen-
 tum munera 20, 319. 22, 181. ti-
 meri studeant 17, 230.
 timidum me dixisse convenit 42, 3.
 timidus silvas 33, 206.
 timor oberrat intra tecta 5, 94.
 nullus ab hoste 5, 298. pulcer
 cernenti 5, 364. Aegæi 10, 162.
 glacie alligat litrum 20, 165. sil-
 varum 24, 319. pares effecerat
 26, 41. ingenio loquax 26, 223.
 plurima fingi permittens credi-
 que *ib.* impulit 28, 449. opifex
 28, 533. iudex 29, 211. apparet
 subitus 35, 188. indeloco 36, 353.
 timoris solitum 25, 15. timorem
 ingeminant noctes 36, 69. indi-
 gnum partu depone 101, 51. ti-
 mores pertulimus 26, 205. le-
 vant 35, 323. attoniti pecudum
 98, 16.
 tineæ turpes 18, 114. *tineas* pulvere
 respersus 18, 260.
 quid ringis lumina? 31, 137. tinxe-
 rit ostro 33, 273. tincta colorum
 alternantes vices 45, 14.
 tinnitu revocare apes 28, 261.
 Tiphys fertur 26, 4. Tiphyn glo-
 ria vexit 26, 11.
 Tiresias spado 18, 315.
 tirone tanto 21, 315.
 Tirynthius alter 34, 49.
 Tisiphone hydris crinita 33, 40.
 Titan profiluit stratis 5, 339. legit
 annum 22, 451. signavit 28, 170.
 Titana

INDEX

- Titana laceffit 1, 94. domas 10, 114. invalidum 35, 49. nondum luce gravem *ib.* cristatum radiis *ib.* colit 44, 90. Canis arnat 47, 33.
- Titanes habent cælum 36, 182. Titanum tenebras 5, 524. dolores 37, 2. minas 40, 28. Titanibus incestis 33, 66. Titanas solvite 37, 28.
- Titanius ales 44, 7. Titania pubes 33, 44.
- titubant succidui gressus 36, 153.
- titulus crescit 22, 318. nobilior 26, 29. *tituli* adulantes 20, 79. *titulo* se prodat 20, 345. crescere 22, 317. perenni 28, 373. *titulum* anni 18, 10. levem 22, 288. annuit 25, 9. titulis novis 24, 191. famulantibus 28, 654. Serenæ 29, 33. titulos duplices signet 26, 644. auferre labori 28, 353.
- Tityos deliquit 5, 515. membra resolvat 7, 160. erigit artus 35, 338. Tityon quid dicam? 37, 25.
- Tmarii Jovis 26, 18.
- toga Latia 8, 16. *maiore* 8, 654. onerare artus 18, 301. decuit 22, 367. radiante 28, 372. togæ *habitum* 5, 84. *decreto* 21, 330. Romanæ tutela 28, 598. Latiae 42, 14. togam emeritam 19, 59. calcatam 22, 381. togas *rigentes* 1, 206. æquales 15, 61. tremendas 18, 463. *femineas* 20, 107. geminatas 22, 89.
- rogatus miles 8, 9. imperat bellaturo 24, 85. rogatum hunc redde 24, 215. togatis ducibus 28, 595.
- tolerare vapores 1, 131. hoc genus 18, 414. non tolerandus amor 89, 2. toleranda non adeo quies 33, 111.
- tollis signa 33, 65. tollebant capita 36, 370. sustulit se fastu 18, 416. tolle animum læta serenum 101, 49. tollere canitiem 50, 30. tollitur clamor 26, 461. Ossa 37, 69. tolluntur in altum 3, 22. humo 44, 40. tolli uno de limine fascies 1, 233. sublatus in æthera fragor 28, 615. sublata secundis colla 5, 446. *audacia* 37, 107. sublatae alis 36, 255.
- Tomi veteres 31, 70.
- Tonantis progenies 101, 10. iram 39, 39. genibus procubuit 15, 26. iter 22, 437. tecta 28, 44. obsequium 28, 349. germina 35, 76. germane & gener 35, 367. Tonanti adjuncta 1, 128. tenero reptata Creta 8, 134. *Eleo* 17, 289. placuere 20, 293. non tanta segnitie 36, 134. magno grata cunabula 101, 131. Tonantem junctum Bromio 7, 132. cogis *mugire* 10, 112. 48, 53. placare 18, 160. contra conjurant 33, 38. Tonante vivo 36, 183.
- tondent Seres 1, 179.
- Tonitru sonoro cuncta concutiens 22, 27. vanas deludimus aures 33, 98. falso 68, 13. tonitrua *elisa* 5, 222. *fracta* 17, 108. rauca calcat 17, 210.
- tonas Cicerona 41, 4. tonat clamore Ossa 5, 182. *Targibilus* 20, 466. seu cælum, seu Roma 26, 511. talia ore 33, 84. mons 36, 396. tonant civilia bella 7, 64. tonent nubes 48, 7. tonuerunt omina nimbi 1, 208. cavernæ 35, 173.
- tonsis lentandis 17, 42. insudant 24, 364.
- tormenta rotant scopulos 33, 169. hunc necant 39, 25. fatigant 5, 512 parari 20, 308. tormentorum repertor 18, 163.
- torpedinis diræ artem 46, 1.
- torpet dextera 24, 326. torpent membra fame 48, 20. torpuit Rhenus 3, 133. ensis 18, 513. robur 20, 157. Hebrus 34, 18. silex 57, 4. torpebimus indecores 3, 58. torpens frigore 1, 269. torpentes plagas 33, 262.
- torpescere luxus 5, 486.
- torpor novus 20, 391. qui me ligat 37, 99. torpore paterno sopitos 36, 22.
- Torquati despue mores 8, 403. *trunces* 18, 452.
- torquet verberare curas 8, 252. spicula 21, 355. Auster arenas 35, 310. mobile iter 49, 60. torquent habenæ Solis bis senas hiemes 15, 154. torqueat annus vestigia nova 1, 6. fulmina 17, 112. ad superos axes Delon 37, 116. torquebas arcum 21, 68. torquebant curæ 3, 243. torristi tela 35, 250. torfit virus degeneres 6, 9. telum 20, 167. torserit missile 15, 437. torfisset fulminis alas 35, 229. prope 37, 87. torque-

INDEX

- torquebit Tibrin 28, 365. torquere laborem 1, 268. clavum 17, 46. torquens lumina 36, 261. torquetur pace futura 5, 158. torquentur in orbem 28, [636](#). torquebere votis 24, 4. torta hasta 35, 199. torti hiatus serpentum 3, 66. tortis anfractibus 28, [519](#). torque decoro evincta 22, 241. torrens tumidus 3, 269. frangitur 3, 271. torrentis Rhodani 51, 1. torrente fixo 35, 350. torrentes immane fremant 17, 237. torrentum sonoras furias 7, 47. torrentius amne 35, 198. torrentes soles 35, 105. torrentiorum Sirium 11, 20. torus superbit 21, 79. tori casti 21, 33. lege 22, 76. spe propiore 28, [524](#). regalis 29, 93. tanti fortuna 29, 161. augurium 35, 141. toro devota regina [8, 645](#). madido 14, 28. fixus 15, 177. tuendo 18, 81. membra reponit 27, 3. vicina virginitas 33, 138. Tyrio 70, 8. torum hunc legere 1, 202. strata dedere 26, 353. nescire 33, 35. struxere 37, 123. toris surgunt herbae 1, 116. fulgentibus surgunt strata 3, 211. Nereis 7, 116. purpureis 10, 151. augendis 40, 30. excussis 101, 93. toros junge 10, 122. berilles 12, 3. sternere 18, 127. eunuchi 19, 43. desertos 36, 164. priores cæli 48, 32. torvus dictis & vulnere 5, [401](#). torva voluptas frontis 8, [518](#). parens 33, 128. Megæra 36, 387. tota arte 1, 95. trabali veste 17, 317. sceptro 35, 172. trabeæ succedant armis 7, 5. accedunt 17, 14. cinctu 28, [561](#). trabeam gerit 8, 12. trabearum insignia 22, 218. trabeas auratas parat 1, 178. exul post 3, 249. dabat 15, 97. accipit 18, 370. dedit 19, 10. induerat 20, 24. rogantes 22, 3. auro graves 22, 340. ultro dedit 24, 87. Bruti 28, [642](#). cum trabeis veneret triumpho 8, [640](#). in trabeis cresceret 18, 119. de trabeis actum esset 20, 123. trabeis adspirant 18, [464](#). nasci moras 22, 258. ultor 22, 322. secundis 22, [407](#). fulgentibus 24, 198. reparatur majestas 28, 4. trabeatus ingreditur 22, 370. adit delubra 28, 74. trabeata domus 17, 337. annus 18, 9. trabeato colono 8, 418. trabes pictæ 17, 328. cingunt arva [28, 619](#). auratæ 40, 42. trabibus sinaragdis 10, 88. aënis 33, 242. tractat regnorum numeros 31, 86. tractari nescit 18, [423](#). tractus tenues producit in aurum longum 1, 181. spatiosi 2, 7. amœni Syriæ 5, 33. in imos 8, 249. rutilos 17, 111. oleæ felix 17, 179. ad bifidos 21, 199. tractum tenuere secundum 36, 10. tractu ab angusto 5, 348. vario 7, 141. argenti 7, 168. quarto 10, 148. placido 24, 172. perpetuo 28, 290. volucris 33, 180. ranceo 36, 242. maxima 101, 31. segni obnoxia 46, 3. rapido 47, 8. tractibus occiduis 8, 73. infopitis 26, 23. tradas desideria 22, 67. tradunt atavi 28, 334. se unius imperiis 29, 206. tradiderint se famulis [20, 517](#). tradere umbris 35, 252. tradente me dolos 3, 97. traderis populo silenti 35, 238. tradimur heu 5, 261. tradetur genero 36, 63. tragicos modos 20, 363. trahit sibi quisque ducem 5, 225. bastam 15, 25. lucem 31, 72. comitem 34, 22. trahimus tempora 20, [394](#). trahunt effeda 51, 18. trahat nubes 17, 109. arte procos 29, 31. traheret augurium pejore via 26, 262. traheret simul omnia 26, 115. traherent victos 20, 102. reges 24, 22. traxi funera 3, 155. de crine sagittas 7, 21. traxit audacia sensus 74, 7. sententia mentem dubiam 3, 2. quodcumque avaritia 15, 164. iter 17, 18. ad exemplum 22, 117. ab umbris 26, [449](#). plagas 33, 262. vario fortuna tumultu 52, 5. traxere moras 1, 103. 21. 375. stamina 8, 595. phalanges planctu [15, 406](#). palatia 18, 145. ruinam 36, 379. traxerat populos servitio [26, 617](#). traxisse polo mentem 36, 41. Neptunum revinctum 37, 37. morem 45, 46. trahens cuncta secum 26, 202. tractura senium luctu 36, 259. quid trahor ulterius? 18, 500. trahitur cæca carina 3, 277. Delos 35, 35. de pectore vultus 35, 341. arcanis nodis 48, 37. limes

INDEX

- limes 59, 2. trahi pignora 26, 85.
 tractus ab aula sanguis 13, 5.
 Trajani gloria 8, 316. Trajanum ti-
 bi debent 29, 56. Trajane tui la-
 bores 21, 193.
 trajecit Tibrin 28, [486](#). trajecerat
 latus mucrone 7, 102.
 tramite inopino 5, 29. liquido 7,
 163. angusto 20, [422](#). occulto 28,
 230. securo 32, 6. flexo 35, 99.
 tranant Zephyros 33, 184. tranavi-
 mus litrum 26, [489](#). tranaverit
 litrum 77, 7. tranare sonoras tor-
 rentum furias 7, 45.
 tranquillus cursus 3, 45. tranquilla
 vis animi [8, 513](#). potestas 17, 239.
 tranquilli Pii 28, [421](#).
 trans Styga, trans Erebum 5, 523.
 Indos Eurumque 44, 2.
 Transalpina messe 18, [409](#).
 transferibit in usus bellorum 18, 382.
 transcripsit sibi proprium 15, 161.
 transcurrit gratia in prolem 22, 51.
 transcurrere Bacchi metas 7, 208.
 transcurrere nimbos 44, 39. trans-
 currens egit 21, 195.
 transit nodos 46, 21. spectacula regia
 62, 1. transtis in Latios ritus 8,
[487](#). transire inter Barbaricas co-
 hortis 7, 112. avidos cornipedes
 35, 223. transisse novercæ in mo-
 res 36, 40.
 transferat fontes 55, 1. transferret
 sese in hostes 5, 133. transtulit ur-
 bes 15, 258. jura 68, 6. transtule-
 rat nomen 21, 272. transferre bel-
 lum 28, [503](#).
 transfluxere dies 41, 5.
 transfuga fratris 15, 261. mundi 18,
 15. frequens 28, 250.
 transfundit secum Libyam 15, 282.
 transfunderet gentes 8, 51.
 transgressa lænas animo 36, 98.
 tranfigit ense 37, 80. transegit ævum
 52, 1. transacta nondum 36, 261.
 tranfilit uno volatu 20, 170. puella-
 res annos 29, 140. muros 35, 165.
 tranfiluisse modum 49, 52.
 translucent pectore frondes 31, 7.
 transmittit arenas cursu 20, 311.
 transmittunt mella 29, 10. trans-
 miserit Auster 24, 103. transmit-
 tere paro 15, 370. Tyrrhenum 21,
 333. transmissæ vitæ 17, 141.
 transtra ligant edere 24, 366.
 transvehitur Tuscos 22, 273. trans-
 vecti amnem 21, 206.
 transverberat latus ictu 5, [404](#).
 Trebiam geminassent 26, 387. post
 Trebiam 24, 145.
 tremebundus eques 36, 265. treme-
 bunda monebas 29, 237.
 tremefecit Thulen 26, 204. tremefa-
 cta atria 33, 84. insula 36, 235.
 tremiscas insidias 101, 47. tremiscat,
 quem fregit clade [15, 413](#).
 tremit orbe corusco 22, 276. *votum*
 33, 132. tremebat insula monstrum
 3, 291. tremebant pœnas 20, [505](#).
 levius 28, [414](#). tremuit Africa 24,
 105. tremuerunt gaudia 15, 228.
 urbes 19, 48. tremuisse Jovem 26,
 64. tremendus aper corpore 101,
 106. tremendum gladio 28, 177.
 tremor bacchatus per operata 20, 27.
 quis tibi per membra? 29, 213.
 vibrat ossa 36, 152. fusus per me-
 tallum palluit 50, 12.
 tremulis splendoribus 1, 123. tremu-
 los colores 5, 356. gradus 26, [483](#).
 trepidat nuptæ sollicitus pudor 14, 3.
 trepidant humiles 24, 105. trepi-
 dare fuga 7, 202. trepidans acies
 28, 52. trepidante spe 29, 96. tre-
 pidantibus officiis 28, [523](#).
 trepida pietate 21, 117. trepidæ ca-
 rinæ 3, 275. *trepido* ore 22, 358.
trepidi duces 20, 65. trepidis mu-
 ris 28, 443. trepidas Alpes laxa-
 verat 1, 74. silvas 5, 256.
 tribuit sobolem 33, 123. tribuat fru-
 ges 36, 52.
 tribunal sublime scandat 5, 382. 18,
 311. lætum 8, 611. *celebrate* 18, [472](#).
 geminum 20, [587](#). conscenden-
 tem 22, 267. Romanum stupuit
 28, 338.
 tribus ditandas vocavit 28, 73.
 tributum debet 24, 279. tributi con-
 tinui 8, [496](#). tributa orbis possessi
 17, 38. tributis Illyricis 22, 207.
tridenti incumbas 20, 37.
 trifida cuspide 35, 181. trifidis lin-
 guis 101, 34. fetis 101, 109.
 Trinacria finis erit 15, [457](#). diffusa
 ponto 26, 220. *pars* Italiæ 33, 140.
 tota decrescit 33, 189. victa 35,
 186. discessit hiatu *ib.* celet depo-
 situm 36, 119. dederit 50, 43.
 Trinacria deserta 36, 288.
 Triones pigros 7, 205. gelidi [8, 429](#).
 Scythicos 8, [474](#). *exarmati* 21, 17.
inter geminos 22, [458](#). patrios
 oblita

INDEX

- oblita 26, 169. cingant splendore 33, 102. inoccidui 37, 11. *Trionibus* Scythicis 20, 238.
- triplex Geryones 3, 294. Gratia 31, 8. triplici in nomine 98, 28. triplicem latratum 33, 85.
- Triptolemi* angues 33, 12.
- tripodas aura rotat 2, 12. *repetens* 28, 31.
- triremem in bellatricem 28, 136.
- tristibus ne doleant aures 26, 206.
- trifulam* Trinacriam 33, 145. trifulcis linguis 3, 95.
- Triton sub fluctibus ibat 10, 137. pectora appulerat 10, 180. *innexus* arundine 28, 378. improbus 29, 127. Tritona *rapidum* 10, 129. *Tritones* teneant 19, 67.
- Triton proximus hortis Hesperidum 21, 252. Tritona *virginem* bibit 8, 36.
- Tritonia memor 15, 129. colitur 18, 324. *faveat* cœpris 20, 396. pectine duxit 22, 332. velat Gorgone 24, 168. *caffide* Typhona gerit 35, 21. tibi rapuit pugnas 36, 286. virgo profilit 37, 91.
- Triviæ supplex 17, 291. confert 29, 141. species 35, 27. Triviam Latona monet 10, 236. precatus 28, 328.
- triviis calcandus spargitur 5, 447.
- triumphat *magna cervice* 5, 294. in animis hominum 24, 29. ultore nato 28, 112. triumphet roties de una gente 15, 345. cum triumpharet (*Scipio*) 23, 15. triumphantem generum 28, 580. triumphati Istri 28, 648. triumphato ab Istro 7, 25. triumphatis regnis 1, 83.
- triumphus Pauli Marique 26, 126. *triumphi* confirmavere justitiam 8, 98. venere 8, 639. Pompejani 18, 221. Ancyrani 20, 416. quicquid struxere 24, 68. montani 24, 329. certi auspiciu 26, 452. triumpho justo magnoque 15, 429. tanto 22, 260. Getico 28, 202. ingenti Manes ductura 35, 13. triumphum insignem nostra de plebe canunt 3, 54. quantum rapuit fortuna 5, 194. merui 7, 146. præclarum ducite 36, 339. magnum det 77, 11. triumphis paribus 1, 139. felicibus apta 26, 636. parvum induit 28, 67. Latiis 28, 507. triumphos novos 4, 11. laurigeros 7, 12. *omnes* thalamo conferte 10, 227. vix numerat 12, 25. cecinit 21, 4. restituit 21, 385. secum crevisse 22, 65. ingentes geminant 26, 295. fontes absolve 28, 406. Giganteos 33, 152. insignes de vate 39, 53. Rheni 72, 13.
- Troada* flentem 20, 405.
- Trojæ funera 18, 291.
- Trojanam* Minervam 18, 328.
- tropæum immane rettulimus 10, 117. commune 26, 644. vive nostrum 28, 228. tropæi instar 24, 97. tropæa comitata secures 28, 15. tropæis me ditat 3, 345. geminis fulgens 7, 57. innumeris 8, 45. paribus 15, 367. inclitus 21, 81. tuis 21, 247. amicta 24, 205. aluit 26, 34. iisdem 28, 120. civilis dissensus 28, 394. Libycis 29, 43. Latiis præcincte 35, 177. ætheriis 36, 354.
- truculentior Auster 35, 308.
- trudis avaritiam 22, 113. trudat nos ad bellum 15, 490. trufere penatibus 18, 131. truditur patria exul 8, 495. undique exul 39, 25. latex 49, 14.
- truncavit* aquas socias 37, 70. truncantur artus 20, 18. truncatus manibus & armis 26, 89. truncato cornu 29, 176.
- truncus capiti superstes 26, 301. *truncis* immergere plantas 7, 76. affixæ facies 36, 341. truncos habiles 36, 361.
- truces* religione lucos 21, 230. Amores 31, 111.
- tui ipse opus 98, 9. *vestri* reverentia 42, 7.
- tuba Australis sonuit 21, 248. civili 33, 65. nimborum sonuit 37, 60. tubæ Latæ 1, 198. stridore 15, 449. jussere 26, 582. *tubam* Mauri dignabere 15, 380. Tartaream inflare 20, 145. ante tubam servit 21, 192. tubarum clangore 10, 195. armorumque potens 35, 141. stimulis accensa 45, 26. tubas optatas 7, 75. inter frementes 11, 25. in medias 23, 12.
- tueris longum electos 8, 489. tanta mole 22, 282. hanc cum Superis 24, 174. tuetur fratrem cura 22, 78. tuemur Tegeen 26, 576. tuentur jura 3, 69. devota mente 21, 232. tuebor spem vitæ 5, 11. tuere meum locum

INDEX

- locum 8, 386. tueri aurum 18, 128.
longinqua 21, 311. Meroën 31, 73.
pignora 36, 391. præsidio miro 45,
9. tuendo cogis sufferre diem 101,
115. tuens obliquis oculis 26, 519.
tuentibus antrum Faunis 31, 19.
adversa oculis 37, 109. tuendus
magno 15, 239.
Tulli exemplum 15, 254.
tum pro tunc 5, 416.
tumet per nubila serpens 7, 139.
molliter clivus 49, 12. tument
post terga dracones 8, 545. fila 33,
255. in tua fata 101, 44. *tument*
certamine 22, 96. tumebat rex 3,
165. tumerent vina fontibus 36,
25. tumens regale 5, 344. tanta
prole 37, 5.
tumescebat Lydia 24, 61. *virginitas* ma-
tura 31, 125. Nilus 47, 29. *gemma*
56, 4. tumescunt animi 18, 176.
tumere sinus virginei 95, 8. tu-
nuisse lacte 35, 352.
tumidus torrens 3, 269. Euphrates
7, 69. sonipes 10, 291. ira 29, 135.
regendo 44, 87. *tumidum* lumini-
bus micat 19, 121. *tumidas* res 15,
293. in iras 33, 32.
tumor durat adhuc sævitque 3, 72.
præfens (*ira*) 5, 117. *me* impulerit
39, 7. *parcus* sui 45, 29. tumorem
pectoris solvit 48, 47. tumore
parvo 35, 101.
tumultus sedare 8, 256. molire 20,
146. redeunt in corda 26, 212. pu-
nire 26, 383. dubios agnovit 35,
154. tumultum abstulit 3, 20. *sa-*
crum sedare 15, 133. *aulæ* 21, 308.
veterem discrevit natura 33, 247.
tumultu solito 5, 10. quatitur 15,
482. omnia concussa 19, 53. in
vario vocum generumque 21, 162.
magno 31, 112. rapido sæviret 35,
255. tanto res agitanda 36, 7. va-
rio traxit fortuna 52, 5.
tumulo arcuit umbras 15, 396. amici
21, 103. e tumulo resurgit 99, 11.
tumulus dedit inferias 8, 96. tu-
mulos tectura cupressus 35, 108.
tundunt pectora 36, 129. tunditur
procellis 3, 276. quicquid unda
17, 204.
turba potens 37, 63. Briareia 36,
188. cum paupere 35, 301. salu-
randum 3, 213. cadentum 7, 100.
licentior 14, 31. *reductus* 15, 249.
procax 18, 92. infelix 18, 466. dif-
fona linguis 21, 153. iners atque
impia 22, 79. arenæ 26, 164. ef-
funditur 26, 462. verenda 27, 24.
felix natorum 33, 108. victrix 35,
166. turbæ incautæ 8, 336. ob-
scuræ 18, 153. una facies 28, 545.
turbam dedisti 15, 104. tuam in-
gredior 101, 6.
turbidus Orci janitor 3, 294. *flamino*
crebro 7, 37. turbida novitas 21,
148. lamenta 35, 354.
turbine medio rerum 3, 260. *funer-*
is rerum 5, 90. repulit hastas 7,
95. misto 8, 50. saxi prærupti 17,
78. accito 20, 152. Aegæo 21, 287.
vulgi 24, 200. sub pulvereo 26,
458. rauco 33, 69. turbinibus
mediis 15, 502.
turbat agmina 35, 142. turbant fila
20, 375. turbet Hydaspem 1, 80.
turbavit gaudia 39, 32. turbave-
rat Auster pluviis 28, 540. tur-
basset opus 28, 225. turbare odiis
3, 105. Getas 37, 77. turbatur Li-
pare 35, 174. *turbantur* manes 1,
112. turbata fides 7, 63. capillos
31, 28. nullo casu 36, 136.
turgēt humus in herbas 35, 91. tur-
gent cinnama 10, 94. mendacia
monstris 18, 351.
turgidus alloqueris 22, 159.
turmæ similes 18, 255. equestri 26,
579. totæ discedere 28, 253. tur-
mis discretis 5, 105. cristatis 7,
133. turmas fugatas 3, 350. in me-
dias equitum 8, 349. equitum 21,
102. niveas ducit 35, 64. barbar-
icas 44, 83. in turmas ruunt
33, 38.
turmalis buccina 15, 447.
Turno moriente 21, 97.
turpe fuit 20, 58. ferumque putes
22, 15. dictu 24, 83. nihil ducit
36, 278.
turpat canitiem 19, 25.
turrigeræ ripæ 1, 229. *turrigeram*
Cybelen 33, 179.
turris pericli 3, 265. e culmine 5,
62. porrigitur 5, 469. *aurea* 20,
283. turre in ærata 18, 82. turres
semituræ 1, 109. Semiramia 1,
162. attollite 8, 104. per inno-
cuas 17, 329. subitas erexit 28,
535. pronas 33, 211. configere 35,
152. *fidereas* rescindite 37, 31.
turribus

INDEX

turribus invalidis 26, 214. ab al-
tis 26, [456](#).
turrita genitrix 24, 170. *Cybele*
36, 271.
Tusci collibus 28, 184. *Tuscos*
transvehitur 22, 273.
tutela togæ 28, [598](#).
tuto narrare 29, 220. non vident
cometen 33, 232.
tutandos natos 22, 54.
tuta quærere 8, 78. *tutum* nihil
nocenti 8, 100. *tuto* ore 74, 20.
tutior alis 3, 279.
Tyriden attollant 28, [470](#).
tympana ad rauca 18, 278. conver-
tit 20, 301. *taurina* 24, 365. mu-
gitum frenant 33, 207. si quati-
am 36, 131. planctus reddunt *ib.* ad
tympana suscitatur enses 20, 281.
Typhoeia cervix 36, 183.
Typhoeus vinclis profiliat 7, 159.
vinctus 27, 17. *rapit* fulmen
sceptrumque 37, 32. *Typhoeo*
turbante Jovem 26, 63.
Typhona casside cælaturus 35, 22.
tyrannus tertius occubuit 15, 6.
mollis 19, 21. tyranni gemini 8,
72. muniti gladiis vivunt septi-

que venenis 8, 292. *secura* 15, 147.
domiti 20, [537](#). cæsi 21, 140.
periere 28, 398. *facinus* 29, 155.
duri imperium 101, 85. *Argolici*
101, 117. tyranno nulli servire 5,
390. *Siculo* 18, 165. libera rura
22, 190. dicente 33, 84. *Strygio*
35, 264. tyrannum spicula fi-
gant 8, 358. debellatum 8, [635](#).
novum 28, 88. durum imminem-
que 36, 34. tyrannus geminis 1,
108. 26, 284. fors ista convenit
8, 290. funereis [15, 466](#). tyran-
nos prostratos 18, 313.

Tyria maiestate 21, 79. veste 24,
179. *Tyrii* Cadmi 21, 318. agri
21, 344. *Tyrio* in ostro 7, 15.
sanguine 14, 26. potenti 15, [520](#).
veneno 44, 20. toro 70, 8. *Tyrios*
fucos 3, 207. ornatus 18, [422](#). *Ty-
rias* vires 23, 9. arenas 55, 3.

Tyrrhena unda 15, [455](#). ora 15, [482](#).
17, 204. rabies 33, 150. per stagna
36, 185. *Tyrrhenum* transmittere
21, 333. *Tyrrhenam* manum 28,
[485](#). *Tyrrhenas* per undas 24,
356.

V

Vacas numinibus votivæ 29, 224.
vacat luxuriæ Venerique 10, 54.
secura tyranni 15, 147. choris epu-
lisque 20, [584](#). nec nasci potuisse
101, 13. vacant epulis 35, 327. va-
cet mihi aula 10, 191. *vacent* ple-
ctra laudi 24, 267. vacaret igno-
minia 18, 234. leto 20, 483. flamma
22, 176.
vacca leonum metuens 34, 6.
vaccinia induit nigro splendore
34, 92.
vacuus motus 3, 16. donis 20, 178.
vadis impiger 101, 89.
vado palustri 35, 59. vada in pro-
xima mergi 5, 64. *Caspia* 7, 71.
per adversa [15, 489](#). per cunctan-
tia [20, 443](#). vadis mutatis in vina
1, 251. sub imis 10, 141. brevibus
20, [430](#). quinque 26, 337. omni-
bus una natura [28, 512](#). liventi-
bus 33, 23. vitreis 33, 268. 49, 32.
vagina tegat gladios 10, 192.
vagitus audire putes 22, 347. va-

gitum ferocem 8, 153. *vagitu*
despuit ignem 35, 52.
vagatur mors 35, 355. *vagantur* alta
cervice 3, 53. confusi 20, [421](#). læ-
tius [20, 511](#) vagari per fraudes 18,
139. vagandi certa lege 28, [622](#).
vagus excurrrens 8, 80. impune per
tabulas 17, 327. exsultat pelago
32, 11. fons 60, 2. *amnis* 36, 270.
vaga convicia 39, 10. sidera 75, 2.
vago mucrone 7, 55. crine 26, 247.
lapsu 47, 15. igne 49, 62. *vagæ*
quercus 3, 158. vires 18, 264. ru-
pis 26, 7. *vagas* faces 50, 4. alu-
mnas 51, 2.
valet memorare 29, 51. deprendere
48, 9. valent inflectere 8, 300.
quid valeant signa 3, 148. *valuere*
mereri 26, 90. tantum strepitus
maligni? 39, 5. *vale* Phrygiæ tel-
lus 20, 296. longum 35, 234. *Mu-
sa* 41, 24. valete flumina 20, 298.
Valentis igne absumti 26, [610](#). *Va-
lenti* fida dextera 21, 37.

validus

INDEX

- vit 29, 73. fucantur 35, 95. velle-
ribus murice tinctis 3, 385.
velat humeros 1, 224. lumina de-
missa 5, 255. Gorgone 24, 168.
honos crinem 28, 164. rigris 33,
17. velant favos examine 5, 465.
conspectum 85, 1. velavit arun-
dine frontem 35, 359. velari ostro
credidit 5, 450.
velox ad facinus 3, 240. victoria
7, 87. semita lunæ 22, 438. ve-
locior Euro 1, 100.
veli in modum 20, 312. vela naufra-
ga 15, 222. ligant 15, 481. tremunt
vento 18, 113. subducit procellæ
20, 5. penetrassent vapores 21,
180. pandere Noto 32, 8. turgida
74, 4. velorum alis 28, 138. velis
regitur Jonium 8, 461. Niliacis
15, 59. *Judaicis* 18, 357. omnibus
hærerere 20, 473. succurrere 26,
275. tumidis 36, 367.
vena vomit aurum 29, 77. venæ ir-
riguæ sudent 1, 252. venam por-
rectam 59, 1. in venis stat cruor
99, 16. venis rudibus stillantia
stagna 1, 51. vacuis 20, 17. pur-
pureis 20, 273. venenatis 46, 17.
venas rimata sequaces 17, 40. ra-
bidas 17, 219. in meas disperge 35,
85. sanguis inundat 44, 66. ca-
lore compescit 47, 34. sitis con-
sumit apertas 48, 21. in sulfuris
49, 73. referant 49, 97.
venabula tendit 5, 397. premant
17, 294.
venales plausus 28, 606.
venator ligat saltus 5, 377. toro
membra reponit 27, 3.
venatrices pharetras 8, 161.
venatus atrox paruit 20, 524. vena-
tu cingere saltus 15, 356.posito
35, 245. venatibus certis 1, 187.
fociis 21, 64. a solitis 24, 270.
venditat perjuriam 26, 567.
venditor improbe legum 5, 501.
amittat 20, 586.
vendit honores 3, 180. 20, 561. pa-
triam 15, 267. vendere otia 21, 210.
vendidum potuit 18, 38. venditus
ipse vendere cuncta cupit 18, 206.
venenum nigrum levat 101, 35. ve-
neno vipereo spumavit 2, 9. men-
sa suspecta 15, 181. invalido 17,
170. tacito læsa 36, 250. *Tyrio* 44,
20. gelido 46, 5. venena noxia
effudit 3, 67. haurire 15, 90. no-
xia miscere 15, 271. venenis ni-
gris rorantia tela 1, 188. Gorgo-
neis 8, 36. septi tyranni 8, 292.
infusis 10, 70. incestare lunare
jubar 26, 237. *placidis* 33, 181.
venire sub hasta 18, 210.
venerabilis illi vocor 15, 307. ibas
21, 44. venerabilior sanguis 29, 36.
veneratus amicos vultus 17, 133.
venerando pondere 50, 1.
Veneti montes 12, 7. Venetos
amnes 28, 194.
veniam posceret 5, 132. dant culpæ
20, 597. das victis 22, 23. negant
25, 12. *leti* 26, 90. præberet 26,
522. posco 39, 12.
venit ipse 26, 461. veniunt in mer-
cem 18, 220. venerit ad summi fa-
stigia juris 1, 58. veni sperate 5,
98. visura 36, 108. *venisse* jam
volunt 20, 506. venientem fini-
bus Thracum 28, 107. ventura
notant 20, 494. venturi præcia
35, 109. *venturum* Jovem 75, 3.
venari tuto liceat 21, 229. venantem
ducunt 22, 215. venantum vocibus
20, 310. venata jugis 24, 314.
ventris tempora 101, 21. ventrem
invitant pretio 20, 329. ventre
latebant 26, 256.
ventilat patricius 18, 109. uvæ 31, 5.
ventosa ratio favoris 26, 113. pabu-
la 44, 15.
ventus quateret puppes 3, 219. dis-
currens 33, 171. furit *ib.* discussit
arbore nidum 36, 144. venti
recedentis vestigia 3, 73. dum fe-
riant littora 5, 527. conjurati 7,
98. *laborant* 8, 461. pulsare ti-
ment 10, 53. diversi 15, 55. cu-
pian te mergere 19, 69. frenan-
tur & undæ 34, 17. irrita verba fe-
rant 36, 134. non indiga 47, 6.
unde fluant 48, 5. impulsu 49, 35.
de puppe ferentes implessent si-
nus 100, 6. vento ingesto 8, 553.
citas favillas 20, 472. citatis ju-
bis 24, 335. jactatur & unda 28,
140. rejectæ chlamydes 50, 15.
ventum dissimilem variabat 31, 38.
ventis aspera 1, 270. perustis 3,
303. repulsum 21, 358. dubiis 22,
255. horrea disceant 22, 356.
fluitent 28, 567. ventos spatio
relin-

INDEX

- relinquit 17, 207. nunciat rati-
bus 33, 234.
venum dari 3, 179. redibat 18, 37.
Venus promta 8, 265. aurea 10, 74.
folio subnixa corusco 10, 99. navi-
gat 10, 152. stupefacta 10, 241.
spernat Adonidem 11, 16. accen-
dit magis quæ refugit 14, 12, vino
calefacta 15, 182. inuenta colum-
bis 22, 354. successerat gremio an-
tri 31, 1. accelerat præcepta 33,
227. dolo gaudens 35, 12. prima
ingerit 36, 220. laxat in otia cu-
ras 48, 23. & Luna 76, 6. Veneris
auras clementes 7, 165. adventu
10, 184. stimulos 18, 468. ad par-
tes ingeniumque redi 19, 60. do-
num 31, 15. prato 31, 119. 40, 9.
artes 35, 266. figuram 91, 3. Ve-
neri vacat 10, 54. vigilat noctes
15, 450. servire 18, 345. nudat pe-
netralia mentis 33, 213. inaccen-
sum pectus 33, 224. junctæ 36, 281.
in Venerem vivunt frondes 10, 65.
Venerem cinxere 10, 171. quærat
Dione 36, 433. sibi promittit 37,
40. gemma figurat magnetica
48, 26. consule 69, 6.
ver ferenum 1, 272. pratis te pingat
1, 273. perculit hostem 15, 16. fer-
tile 22, 464. viridem monti repa-
ravit amictum 26, 168. toties cur-
sibus actum 44, 28. flore notat 52,
12. veris æterni pater indulgentia
10, 55. æterno honore 29, 7. pa-
ter Zephyre 35, 73. germina 35,
132. vere nuptiali 12, 1. coronatis
quadrigis 22, 423. rubentes ca-
lathos 31, 116.
verax fabula 26, 442.
verbere Tartareo pulsus 74, 5. alter-
no movens 36, 139. insonuit 28,
625. cogis equum 28, 226. tor-
quet curas 8, 251. assiduo unda-
rum 15, 220. audito 18, 507. de-
fessi terga 20, 351. ad verbera trans-
mittit 5, 479. in verbera proni
tendunt manus 31, 113. sub verbe-
ra torpuit 18, 513. verbera inania
3, 49. tua posceret Arion 8, 554.
tergo removit 8, 618. non audit
17, 187. poscis 17, 223. tergo ces-
sare 18, 100. nota timet 19, 2.
aquarum 21, 289. senserunt 35,
197. nulla sonant 35, 333. vicina
sentit 44, 3.
verberat lacertos planctu 35, 249.
leones 36, 49. terrificum 45, 23.
urbes cuspide 48, 22.
verbi in semina 98, 4. verbo inclu-
sum 95, 7. in verba iret adhuc do-
lor 15, 201. verba spirantia virus
15, 285. figenda sensibus 22, 156.
regant pecudes 51, 20. commu-
nia negant Musæ 81, 3. verbis
quæ differis 8, 356. fractis sonat
plorabile 18, 261.
verborum transitive positorum exem-
pla 1, 52.
verecundis causis 22, 222.
vereri desiste 36, 304. verendus ni-
gra majestate 33, 79. verenda tur-
ba 27, 24. verendum chaos 35, 195.
verendos bellis annisque 26, 480.
vergit in Austrum 3, 364. 5, 348.
judex 18, 209. vergentis Scythiæ
in ortus 3, 323.
verna nutritus 20, 353.
vernant in carmina rupes 3, 152.
cristæ fulgure 35, 147. pascua 49,
19. vernabant lanugine vultus 8,
200. vernans tori regalis imago
29, 93. vernante senio 21, 316.
vernus rubor 35, 90.
Verona adjungis cumulum 28, 202.
proxima 52, 17.
verris humum crine 29, 225. verrit
vestigia 22, 248. verrunt quid-
quid salis æquora 35, 295. verrat
marmora 20, 360. verrebant bra-
chia crines 10, 145.
vericulos notavi 74, 9. laceras 79, 2.
versat onus 61, 2. versavit nomen
22, 300. versabere vomeris ictu
33, 196.
versus meos ne laceres 77, 2. 14.
claudicat 79, 3.
vertex Ossæus 35, 183. vertice toto
luxuriat 1, 217. flavo 5, 110. 10,
242. Phrygio 8, 195. lacero 15,
137. Aemi 20, 106. crinifero 21,
203. in summo rupis 24, 240.
proximus astris 26, 470. de her-
boso 35, 71. meo conceptum 36,
59. socio despectant lucum 36,
375. rutilo 44, 18.
vertigine molli 20, 359.
vertit imperium 5, 53. vocabula 18,
34. in proprium caput 23, 2. re-
gna 24, 161. in se barbariem 28,
221. præsepia 34, 11. vertunt in
eodem 18, 251. in se furis 22, 212.
N n n a juga-

INDEX

- jugales ad pascua 35, 319. vertere in pestem 36, 257. verte faces trans æquora 20, 150. vertere mortalia 18, 142. vertitur in se omen 19, 11. quo vertimur? 37, 98. verteretur dies in ortus 1, 172. verti oppida 35, 153.
- verubus figat 20, 448. verus ductor 26, 468. vera pavoris 20, 470. scrutari 26, 258. juventus 26, 467. si referunt 26, 506. non fuisse gaudet 36, 111. veri sera fides 26, 554. duxere figuram 35, 43. si quid deprendere valet 48, 8. verum merfuum latebris educere 8, 512. videri pernegat 17, 75. con-texere 17, 86. veris nil æquale dabunt 26, 27. veros in principis annos 15, 303. verior genitor 24, 122.
- vesam delubra 33, 204. vescitur ferri rigore 48, 17. Vesevi jugi compage fracta 36, 184. Vesta colitur 18, 324. faces tranfilit 24, 169. Vestæ sanctæ 15, 129. Vestalis virginitas 18, 329. vestibulo patenti 18, 202. vestigia lassæ venti 3, 73. pressa calcato sanguine tingi 5, 432. firmasti recto gressu 7, 39. indolis magnæ 8, 373. bispida 10, 146. veteris recti 17, 136. pendula figat 17, 323. nulla starent 20, 125. clara sonent 20, 313. verrit 22, 248. fixit 26, 170. mea relegam 26, 529. servant 28, 173. ebria firmat 33, 19. condunt culmi 33, 187. sub tua venient 35, 300. lambit fons 36, 253. indignant arenas 36, 385. quæ me ducent? 36, 429. stridula volventes 37, 8. parva catuli 45, 8.
- vestigat Honos virtutem 17, 7. vestigare fretum glaciale 21, 177. domum Boreæ 36, 324.
- vestit squamis 18, 295. litus oliva 26, 319. iter seges 33, 188. ebur atria 33, 242. victoria nemus 36, 338. vestiat ora ridenti lanugine ætas 1, 70. vestire gelu 26, 167. pluma 44, 68. figura corporea 95, 5. vestita hiems nives 1, 270. diem croceum Aurora 20, 529. æra cibus 46, 12. vestitos gramine campos 36, 231.
- vestis solem combibit 8, 552. odoratæ studium 20, 335. Gortynia 35, 33. poplite fusa tenus 36. vesti culto-
- des dabantur 18, 417. vestem Getarum 5, 83. pendere verant 24, 247. murice perfusam 44, 86. contingit 99, 15. veste apprensâ increpat 5, 381. fulva 22, 230. Tyria 24, 179. vestes purpureas 1, 183. connexuit angue 3, 118. pi-cturæ 3, 208. Sidonias 10, 212. Tyris sanguine fulgidas 14, 26. rescissæ 15, 136. post terga reductas 20, 184. per varias transit 26, 605. & cingula comit 28, 525. explicat 29, 142. collectæ nodantur 35, 40. cultas 35, 321. mutatas nigrescere 36, 72. vestibus reductis 18, 87. humeros ambit 22, 365.
- vestium lacerandarum mos 3, 33. vestitus par equis 5, 361. meos calcari 18, 491. vestitu profano 5, 126.
- vetat domari 3, 314. calor 49, 34. vetarent rupes 5, 184. veruere minas 33, 48. in vetitum ruit 20, 52. vetito æquore 35, 189. uari 41, 16.
- veteris Proбини facta 1, 29. veteres ornantur 17, 93.
- vetustas rapiet sub nube ignota 1, 33. Græca 1, 198. superata 3, 383. Romana & Graja 8, 398. falsis elusa auspiciis 15, 121. cuncta 17, 91. 20, 251. exacta 18, 287. derisa rueret 20, 124. defensa 22, 321. canit 26, 124. vitiosa arripuit 44, 35.
- vetusto ære floreat 1, 18.
- vexillum navale dares 21, 173. vexilla veneranda 5, 366. Quirini 8, 8. moveri festinant 45, 420. peditum 18, 254.
- vexat alnum turbine 21, 287. urbem 24, 219. vexasset fulmina 33, 47. vexare fidem rerum 3, 65. pacem 5, 10. animum curis 35, 278. smaragdos 70, 7. vexari pios 3, 14. vexatum corpus 22, 202.
- Ufens tardatus erroribus 1, 257.
- via causæ alterius 3, 15. difficilis 8, 328. fit 20, 168. pejore 26, 263. sacra 28, 603. viæ eundæ virandæque 20, 420. spargentur flore 22, 401. longæ tempora 24, 3. instruit 26, 550. Flaminia 41, 8. plus haber 52, 22. inter dura 84, 4. viam laxavit 5, 24

INDEX

- 5, 24. ferre per cœrula freti 7, 199. inveniet virtute 15, 320. fatis aperire 18, 140. vix terendam pandunt 26, 342. clauserat 28, 457. admittit 28, 503. molitur 33, 276. viarum spatio 5, 137. dura 8, 435. fidem 35, 188. indicia 36, 440. vias regione remotas 3, 241. longas egit 8, 102. longas peregit 10, 98. incestare 20, 77. centum meditata nocendi 20, 175. plebe latee 24, 63. morantur 24, 328. in astra negatas munire 26, 70. per solitas 26, 287. subitas exquirere 28, 232. præbuit arte 32, 4. longas inchoat 36, 406. terrarum pande 40, 59. mille retorferit 24, 27. limosas perforat unda 49, 16. in patulas plumbi 49, 56. certas ad-eant 51, 4. varias itque redit-que 59, 4. corporis arcti inire 98, 6.
- viator requiesce 84, 1.
- vibrat radios 8, 180. rabies 20, 26. fulmina 24, 167. tremor ossa 36, 152. securim 36, 358. 22, 376. vibravit ardor in undis 35, 2. vibrare colores 5, 356. secures 18, 465. faces 31, 97. vibrans ignobile jaculum 26, 464. vibratur sibilus 101, 33. vibrata membra 20, 359. serica 28, 576. terga 45, 25. vibrati nimbi 1, 208. vibrato ferro 5, 230. vibratis crinibus 5, 108. in altum clipeis 28, 628. radicibus 35, 153. vibranda tibi tentatur cornus avita 8, 521.
- vicem jaculi implevit 20, 454. quantam rependit 28, 613. frenorum agit 51, 10. vice patris 26, 493. mira 28, 533. vices mutare 1, 12. lucis noctisque 3, 6. gratæ rediere 10, 303. rerum fatique 26, 83. Martis 28, 283. nostras tibi impleret 28, 432. nascendi 33, 58. soporiferas explicuere 36, 405. caras dabit 42, 2. natales 44, 51. alternantes colorum 45, 14. iniquas ætatis sentire 98, 10. vicibus (*vicissim*, *per vices*) sermonum permilla potestas 5, 74. gratis formare loquentes 17, 85. nullis 20, 418.
- vicinus gravis auxilio 20, 513.
- vicina Leoni sedes 24, 208. toro virginitas 33, 130.
- victima par mitigat umbras 8, 94. trahitur 15, 414. expiet 18, 20.
- victor superbit 5, 116. securus 5, 168. proliis toro 14, 28. Gradivus 22, 368. Eridanus 26, 195. regno tenebo humum 26, 530. ab hoste redis 34, 40. ornabere opimis 39, 54. victoris decus 21, 6. victori sese daturus 50, 252. favent 21, 233. secuto 28, 297. victorem post fata petit 37, 91. fama sparserat 101, 118. pro victore redit 18, 254. victores Probi (*patris*) 1, 62. victoribus præda fuit 26, 86. sacras undas Clitumni 28, 506.
- victoria non est tanti 5, 249. velox 7, 87. sapius nocuit 8, 336. sequitur fauces 8, 640. nullis hæsit nodis 15, 10. fregit 18, 213. te nobis eripuit 20, 538. nulla clarior 21, 368. advexit secum Musas 23, 19. totis ex-furgens ardua pennis 24, 204. egit te placidis moribus 24, 216. plena datur 26, 132. pacem sancit 26, 573. nulla est major 28, 248. ales 28, 597. tutela togæ ib. *aspex* 28, 653. vestie nemus 36, 338. præstat mundum 37, 15.
- victoriolæ sceptris impasitæ 24, 210.
- victrix cucurri 15, 48. turba 35, 166. victrici solo 28, 25. victricem manum 20, 532. victrices rates 10, 178. victricia castra 1, 137. fata 24, 127. classica 29, 218. victricibus aquilis 7, 16. ederis 8, 609.
- victum communem querere 20, 371. victu foedo 17, 191. Chao-nio 36, 42.
- videt quem non ipsa 20, 316. quodcunque videtis 37, 14. vident res ante 20, 500. non tuto, non impune cometen 33, 233. viderem moriens te Roma 28, 295. vidi per somnia 36, 437. vidisti quodcunque fuit 44, 104. vidistis in illo me quoque

INDEX

- quoque 28, 433. videbo te talem 36, 436. vidisse semel factis est 37, 94. visu obstupuit 1, 234. videndo periere 37, 113. visura veni 36, 108. videbar fecunda 36, 415. videndam se Roma obtulit 28, 530.
- viduatur honos armati 101, 113. viduata remigibus puppis 28, 137. viduatis montibus 101, 81. viduatas iudice leges 17, 117.
- viget ima parte 35, 23. vigent secula revocata 3, 358. vige-
bat mos 20, 211. vigerent libertate 26, 105.
- vigil avarus 27, 8. vigili sensu 29, 239. vigiles noctes 7, 48 primos excierant 28, 455.
- vigilat Veneri noctes 15, 450. vigilet Mallius 80, 4. vigilantia excubiis lumina 28, 234. vigilantibus curis 18, 362.
- vigor redit 15, 209. se diffudit in membra 26, 437. per membra volutus 44, 65. vigoris ætherii 20, 498. vigorem secretum servant 48, 19. amissum reparant 49, 99.
- vilis amor 3, 282. vile virentes ramos 8, 37. putat 101, 89. viles iras 35, 213. vilia arma 26, 397. vilior ultra privatos patere lares 10, 256.
- villa pactus 18, 199.
- villis flavi comis 101, 97.
- vimen erat 10, 170. vimine texto 35, 138. vimina sicca 10, 95.
- vinxit ingenium 57, 3. vincturo mentes carmine 26, 21.
- vincla muta ferarum 5, 483. ingesta 15, 365. vinclis profiliat 7, 160. punire 21, 239. subdiderint 26, 69. laxatis 33, 44. solvite 37, 28. nec famulæ 51, 15.
- vincit amicos meritis 22, 45. amor 22, 412. copia pluviam 24, 231. latex flumina 60, 7. vincat ratione metus 17, 99. amor 42, 8. vincant pœnas 5, 519. vinceret matribus 29, 68. vicit manu 26, 144. vincere patrem nati 1, 61. tarde, vinci pene fuit 21, 375. vincetuum pudorem 22, 329. vincite præ-
- lia 26, 570. vincere ascensu montes 7, 46. planitiem cursu *ib.* differs 18, 500. vicisse nunquam, decorum 28, 402. deos 37, 37. vincendi modum 26, 119. vincor sic viribus ullis? 37, 18. vincitur fletu 35, 274. vincamur in munere 8, 276. vinci obvia 8, 484. causa, non robore 15, 431. didicere 26, 11. docuit 26, 140. miserum 28, 402. patiare rogamus 31, 136. imperio majore 35, 236. cœpisse pudet 101, 28. mirantem 101, 116. victus animi 3, 170. odit 5, 116. sol frigore 101, 125. ambitus 29, 211. lustrorum numero 44, 31. victa malo Creta 101, 120. victi acie 19, 17. victis piam servavit laurum 24, 217. victos recepit 24, 150. vincendum sibi nil relinqui 8, 377.
- vinctu hærens 17, 322.
- vincula cognatæ 10, 262. poscat 11, 30. neçtite 14, 18. lucratur 18, 137. dissolvi patitur 22, 40. mentis 26, 311. rigidi ferri 36, 94. vix aptanda feris *ib.* post Lemnia 36, 275. in vincula cogit 24, 315. sub vincula irent 8, 605. traximus 15, 95.
- Vindeliciis spoliis 26, 415. Vindelicos saltus 26, 365.
- vindemia quales tegetet colles 17, 180.
- Vindice deductum morem 8, 613.
- vindex patris 23, 16. juvenus 26, 150. tardior patriæ 26, 434. vindicis annum 22, 413. quo vindice 1, 167.
- vindicat te civem 8, 131. se ira 24, 84. flumina 26, 195. campus 26, 573. sibi clavum regendum 29, 203. sibi brumam 35, 106. tepor undas securas 57, 5. qui vindicet ibit 8, 109. leges 20, 188.
- vindicta pia 8, 363. mundi 20, 21. quæstus fuit 61, 99. manebat 21, 341. quæ prior? 26, 93. plena rediit 26, 639. redita parenti 28, 121. vindictam mandasse 15, 384. legum præstare 17, 225.

vineæ

INDEX

virginitas Vestalis 18, 329. *cruda* 24, 247. *matura* ruinescit 31, 126. *vicina* toro 33, 131. *communis* 35, 208. *cælumque* negatur 35, 292. *virginitatis* honos 36, 280. *virginitate* salva 99, 2. *virgo* fraudis adhuc expers 10, 17. *redimitur* astris 10, 273. *exit* 21, 81. *ignara*, cui simplex calet ore pudor 28, 564. *nova* dotetur 31, 52. *ducitur* in thalamum 33, 362. *limina* linquere non audebat 36, 202. *virginis* suspensæ amor 3, 282. *ora* fulgentia 17, 132. *maturæ* 21, 69. *colla* 48, 11. *pro* virgine certant 33, 133. *virginibus* raptor instat 15, 166. *optantur* flores 24, 56. *Virgo* germina maturet 22, 465. *custos* imperiû 24, 206. *virgulta* strata 24, 340. *fetu* pubescant 35, 79. *verna* 36, 225. *per* virgulta vagantur 31, 13. *viridis* adulter 17, 304. *avis* 20, 331. *viridi* milite 21, 324. *jaspide* 28, 526. *metallo* 35, 291. *viridem* *juvencum* 10, 164. *virides* equos 7, 197. *spumas* serpentum 15, 173. *pardos* 24, 345. *galeis* sulcos 26, 25. *manus* 26, 260. *viridantia* membra 28, 561. *virilis* lingua 51, 10. *vitiles* minime munditiæ 20, 336. *virtus* laurum meruit 28, 355. *Romula* emicat 26, 261. *tertia* *Scipiadæ* 26, 140. *gaudet* 23, 5. *in* quo tua maxima 22, 296. *eventus* sibi latura secundos 21, 285. *obruta* paupertate 22, 121. *fessa* 21, 284. *una* defudet 20, 602. *pura* 20, 75. *provida* 18, 402. *unica* 18, 98. *reducit* 17, 146. *objectet* membra sui *divisa* 17, 97. *fracta* metu 3, 260. *intumuit* 5, 183. *inflammati* 5, 231. *digna* legi 8, 47. *major & utilior* fato conjuncta potenti 8, 221. *vile latens* 8, 222. *tenebris* submersa *ib.* *æmula* 15, 349. *ipsa* sibi pretium 17, 1. *secura* fortunæ *ib.* *laudis* nil indiga 17, 4. *animo* crescat 17, 15. *major* in adversis micuit 21, 284. *pervigil* contra fata *ib.* *meritis* obnoxia 28, 387. *mutua* tegit 28, 417. *tua*

digna sequi hunc 39, 21. *nullum* reticenda per ævum 101, 87. *nec* vulnera timet 101, 113. *virtutis* *judicium* 21, 74. *fatale* solum 26, 637. *femineæ* opus 29, 12. *virtutem* vestigat *Honos* 17, 7. *virtute* sola emitur potestas 7, 188. *patris* 8, 377. *inveniet* viam 15, 320. *reliquit* *invidiæ* fines 24, 39. *renati* 26, 43. *piæ* flammatus 28, 467. *non* minori 29, 158. *paravit* dotes regni 29, 180. *inferior* purpura 31, 79. *paterna* ne confidas 31, 132. *tanta* 50, 31. *virtutes* crescite 17, 261. *variæ* 28, 584. *virtutum* stimulos 7, 59. *ingrata* comes *superbia* 22, 162. *virtutibus* cani ævi 24, 106. *obvia* *invidiæ* rabies 29, 230. *virus* spirantia verba 15, 285. *furiæ* 20, 188. *in* alto condere 22, 34. *vis* *Hydræ* 3, 296. *tranquilla* animi 8, 514. *quæ* animaverit altra 17, 101. *sua* non tutata diu 26, 566. *extincta* 28, 304. *quæ* tanta cavernas glomerat 33, 170. *improba* ferri impedit 36, 109. *quæ* *Sirenas* abegit? 36, 190. *alta* 46, 18. *vi* poscere 31, 77. *viscere* taurino 45, 38. *viscera* invadit ferro 5, 403. *felle* canduerint 17, 225. *post* matris 18, 46. *rupis* 28, 503. *fessa* hæserunt infecunda 33, 124. *montis* 33, 175. *nuda* ta fodit 35, 210. *telles* invadi 36, 71. *nascuntur* 37, 26. *terræ* concutiat 48, 5. *languida* 49, 96. *compleri* partu 95, 9. *per* viscera duxit hiemes 46, 7. *post* viscera dignus credi numen 101, 11. *visceribus* merfit ferrum 18, 446. *in* mediis 26, 577. *visinus* ædes 17, 278. *visere* cura fuit 28, 508. *saltus* 36, 203. *visura* veni 36, 108. *visis* obriguit 36, 111. *visus* degeneres 6, 9. *dirige* 20, 133. *non* capit spatium 24, 132. *inoffensos* sub gurgite ducit 35, 116. *visu* severo lustrat 5, 496. *non* solito 15, 19. *solo* cognoscere 33, 158. *refugo* 33, 189. *dubio* agnoscere 36, 91. *obstupuit* 36, 234. 1, 234. *letifero* 37, 97. *cruentus* 101, 92. *sollicito* lustrantes 98, 17.

vita

I N D E X

- vita** concessa dolori 3, 237. regentis 8, 301. dum maneret 15, 306. traxit iter 17, 17. duplici subnixus 17, 333. spondente fidem 18, 420. silvestribus abdita lustris 36, 44. indiscreta feris *ib.* vitæ licentia 1, 152. spem fragilem 5, 12. a limine prima 7, 10. ferre pudorem 15, 451. pars nulla perit 17, 64. transmissæ 17, 141. ambiguus 18, 51. priori 19, 5. barbaricæ te reddere 20, 226. in limine 22, 63. principium finemque 26, 32. rudem 28, 65. quies 28, 151. commissa 35, 304. sollicitæ stimulis 36, 23. geminæ confinia 44, 70. servandæ 45, 31. nostræ industria 45, 44. plus habet 52, 22. crimina 95, 4. vitam meretur 5, 138. post emeritam 5, 473. librat 15, 72. commisit asylo 15, 391. nocentem efflat 20, 454. debere armis 24, 77. freto tueri 26, 219. dedit anguis 26, 446. debet amor 28, 610. letumque regis 33, 59. objectare procellis 36, 364. jube reverti 39, 44. alternam perit 44, 26. meruit ferro 48, 16. porrigis 49, 1. remanere jubes 98, 21. reddere 98, 30.
- vitali** fulgore 44, 57. vitales plagas 33, 260. vitalibus sectis 26, 123.
- vitiantur** arenæ 35, 203. vitiatum sulfure 1, 256.
- vitiosa** vetustas 44, 35.
- vites** disponat 20, 197. vitibus densis ligatur 20, 271. conferit 22, 199. intexti antri 31, 2.
- vitium** solemne 22, 161. vitiis a stirpe recisis 3, 56. regalibus 8, 273. distantibus inter se 15, 162. domandis 17, 97. cæcus inest amor 20, 50. pigris 20, 207.
- vitæ** tua vellera 20, 460. vitant impendentia 20, 499. vitasse te non dolemus 28, 226.
- vitrei** uberis 35, 53. vitreo mundo 75, 1. vitreæ telæ 1, 225. formæ 36, 268. vitreis sub antris 12, 34. 28, 147. vadis 49, 32. 33, 267.
- vitro** in parvo 68, 1.
- vittas** nullas meriti 18, 330.
- vitulam** ambit 33, 127.
- vitulus** audax 8, 385.
- viridus** æquat stellas 44, 11. vivida frondet 1, 219.
- vivit** opus 8, 591. nihil afflatum 36, 240. serpentibus imis 37, 90. *vivunt* in Venerem frondes 10, 65. fixis legibus 22, 435. vivat quo motu machina 17, 102. licentia 18, 499. vixerit domino uno 18, 31. vivite concordēs 31, 130. vivere caste 8, 264. fontes 28, 32. recte 36, 293. vixisse raptō 20, 205. cavernis 26, 224. victura funera 3, 156. victuri cineres 44, 67. vivitur exiguo melius 3, 215. sub teste benigno 22, 125.
- vivus** color 26, 437. viva voluptas prati 3, 209. simulacra 28, 574. sepultis admiscēs 35, 221. scena 49, 45. pocula 60, 4. vivo sanguine 26, 257. arcu 28, 502. de pumice 35, 103. sensu 48, 54. ad vivum penetrant 20, 16. vivum opus 68, 8. vivis annexus amor 22, 50. complexibus 48, 35. aquis 56, 4. vivos retentus 5, 458.
- ultra** pudicitiam 29, 157. ultum furias iret 22, 84.
- ulcera** alte suffusa 20, 13. tractat 26, 121.
- ulmos** in summas 31, 16. pampinus induit 35, 111.
- ulnis**, lævibus sustulit 8, 167. niveis 20, 187. fortibus 101, 136. ulnas in fidereas exciperes 29, 219. duplices colligit in nodum 50, 17.
- Ulpus** belli potens 28, 335.
- Ulpia** progenies 8, 19. fora 28, 646.
- ulterius** moraris 36, 314.
- ultima** regna 33, 222.
- ultor** debitus imminet 3, 369. cum tenderet 10, 179. ferus 20, 142. trabeis 22, 322. primævus 23, 8. patriæ 26, 434. exercitus 37, 27. 21, 326. ultorem cinge floribus 4, 6. te rogat 15, 403. exulis se promitteret 21, 243. ultore nato 28, 112.
- ultra** quid? 28, 293.
- ultrices** genas 22, 136. furias 39, 14. pharetras 69, 5. ultricibus rotis 21, 98.
- ultra** volentem rogas 1, 164. acceptis omnibus 8, 124. servire 8, 484.

INDEX

- 8, 484. *parebitur* jussis 15, 321. *pacem* implorantibus 18, 378.
- ululatus* conjugis 26, 625. *ululatu* terrifico 3, 130. *ululatibus* insanis 15, 134. *facris* 20, 302. *bacchatur* 33, 205.
- ululancia* Dindyma Gallis 35, 269. *ululata* aula puerperiis 8, 140. *Phœbe* 26, 234.
- Ulysses* 3, 124. *Ulysses* expavit 29, 145.
- umbone* vasto 20, 387. *late* corusco 21, 128. *minaci* 35, 224. *umbonum* fremitum repulsusque 15, 434. *pulsu* 28, 629.
- umbra flava* prætenditur 1, 93. *gravat* lacus infernos 5, 456. *Romani* nominis 8, 59. *supercilii* 10, 268. *animosa* 18, 452. *fœdata* reddidit 20, 256. *clipei* 22, 274. *quo* quemque vocavit 31, 11. *vana* fallimur 36, 96. *ab* *lacra* 36, 356. *fretis* annatat 36, 444. *nominis* tui texit 40, 46. *sub* *populea* 101, 20. *nominis* *veteris* 92, 1. *umbone* *Erymantheæ* 8, 468. *urbanæ* 20, 409. *vacant* *epulis* 35, 327. *umbram* *nati* conspiciat 10, 109. *in* *qualem* fluximus? 15, 45. *meam* fugiet 15, 338. *infaustam* 18, 131. *lanuginis* 18, 343. *legitimam* *regni* prætenderat 21, 273. *Latii* 26, 198. *dubiam* *lanuginis* 31, 42. *umbrarum* *stridore* *volantium* 3, 126. *potens* 33, 56. *umbras* *ad* *Stygias* 5, 167. *diras* *alludere* *vider* 5, 328. *Augustas* 8, 95. *cognatas* 15, 396. *similes* *corporis* ostendant 28, 512. *quas* *tulit* *autumnus* 44, 29. *ad* *umbras* *remeantem* 29, 150. *ab* *umbris* *traxit* 26, 447. *umbris* *crudelibus* 35, 251.
- umbracula* *defensura* *calorem* 8, 341. *gestant* 18, 464. *nequeunt* *nostra* *taceri* 36, 123.
- umbrabat* *laurus* *thalamos* 36, 76. *umbravere* *caput* *rami* 28, 164. *umbratus* *rosis* 15, 444.
- umbrosa* *abies* 36, 349. *umbrosæ* *fores* 37, 45. *umbroso* *averno* 33, 116.
- unanimes* *fratres* 1, 231. *sodales* 3, 105. *equi* 87, 3.
- unanimi* *fratres* 7, 189. *somni* 35, 368.
- unda* *illisa* 3, 272. *rettulit* *notas* 4, 10. *Garumnæ* *retro* *pernicior* 5, 113. *vilior* *promeruit* 8, 20. *recurrens* 8, 631. *ratem* *ferat* 19, 66. *coëunte* 26, 334. *Aganippea* 29, 8. *pulset* *utrumque* *latus* 29, 204. *obmutuit* 31, 108. *diem* *merferat* 33, 274. *conclusa* 49, 16. *quatit* *Petrum* 99, 13. *densa* *mucronum* 45, 23. *undæ* *mitescunt* 26, 273. *Castaliæ* 28, 27. *Pæoniæ* 49, 67. *undam* *per* *tenuem* 15, 521. *puram* *bibis* 101, 74. *undarum* *verbere* 15, 220. *flammas* 49, 75. *undis* *nostris* *celebrabitur* 1, 261. *refluis* *incertius* 3, 91. *procefferat* 10, 170. *mirantibus* 20, 164. *in* *tantis* *bellorum* 20, 507. *laudum* *obruimur* 21, 139. *se* *credidit* 32, 5. *tacitis* 33, 87. *in* *tremulis* 35, 2. *spumantibus* 37, 86. *in* *prægelidis* 101, 68. *undas* *in* *piscolas* 5, 489. *fregit* *remis* 7, 56. *in* *vitreas* 10, 128. *laborantes* 17, 318. *fulcandas* 20, 426. *aggerat* 20, 439. *celeres* *vincebat* 21, 200. *scissas* *incitat* 28, 458. *Clitumni* 28, 506. *relabentes* 29, 79. *fuderit* *elatas* 44, 106. *produxerit* 47, 27. *securas* *vindicat*, *pacatas* *reimovet* *aquilonibus* 85, 3. *per* *fractas* 86, 3. *per* *undas* *vectum* 24, 172.
- undatim* *ventilat* *uvas* 31, 5.
- unde* *data* *populis* *leges* 33, 30.
- undant* *populis* *penates* 1, 46. *undaret* *silva* *favis* 36, 25. *undare* *sinus* *maternos* *cruore* 5, 68. *opulentia* *linguæ* 17, 21. *viris* 28, 545. *undasse* *divitiis* 29, 71. *Coccyton* *Lyæo* 35, 353. *undantem* *urnam* 35, 70. *flammarum* *hiatum* 36, 395. *undantes* *spumis* *iræ* 3, 76. *anguibus* *hastas* 5, 177.
- undosa* *domo* 28, 147. *undosi* *crines* 10, 145. *undosam* *fidem* 26, 48.
- unguenta* *redolent* 15, 183. *unguentis* *marcidus* *ibit* 15, 445.
- ungue* *pedes* *crescere* *sensit* 7, 78. *genas* *secat* 20, 193. *ab* *tenero* 28, 79. *duro* *saucius* *cortex* 31, 122. *ungues* *auratos* 33, 18.
- unguibus*

I N D E X

- unguibus sævis ferit 6, 10. sæ-
 viat 14, 6. *ingesta* vincla 15,
 366. piis 22, 416. infensis 31,
 135. viscera fodit 35, 210.
 ungula culmos proterat 7, 200.
 non sentit arenas 8, 548.
 unica tantum despicior 36, 100.
 unus toties 98, 28. una mihi hæc
 36, 309. uno cruore 29, 156.
 metu 20, 285. *lapsu* 1, 103. *in*
uno 5, 315, 28, 641. 39, 47. unum
 ab omnibus docebo 28, 437.
 posse necari 101, 38. in unum
 constringit 31, 86.
 vocabula meritis Felix 15, 421.
 quanta *vertit* 18, 34. pulchra
 prætentas 20, 207. illusa du-
 biis fatis 26, 557. *germana* na-
 to addidit 29, 109.
 vocat ad limina 3, 28. ad sua te-
 cta 20, 326. qua usus 28, 217.
 vocabant fata 26, 172. vocavit
 quo umbra 31, 10. vocatus tan-
 tis studiis 28, 339. vocati do-
 nis precibusve 21, 204. voca-
 tam thure Junonem 1, 195.
 volatus per inane 8, 142. gemi-
 nos 16, 15. volatum implu-
 mem 94, 3. volatu vago ser-
 pentum 5, 178. celeri 17, 270.
 uno 18, 376. uno transiit 20,
 169. stringitur 22, 273. vul-
 turis intercepto 26, 265. me-
 liore 31, 114. inferiore secant ar-
 va 33, 184. colorato 36, 3. tre-
 pido 37, 47. vulnifico 45, 2.
 Volcanius annis 33, 170.
 volitat gens 5, 149. volitare rumor
 18, 347.
 volat trans æquora 10, 47. testu-
 do 18, 352. pulverulenta 20,
 313. volant divini ignes 26,
510. carmina non reditura 43,
 8. cuncta 78, 3. volans subli-
 me 10, 182. volantes animæ 22,
432. saltus 26, 216. *volantia*
 nubibus signa 28, 46.
 velit, quod nolit 5, 314. voluisse
 visus 15, 307. frustra aliquid
 dolebis 28, 427.
 volucer Junonius 35, 97. par Su-
 peris 44, 11.
 volucris equi 3, 262. volucris tra-
 ctu 33, 180. volucrum sub pe-
 ctore pascit 37, 21. volucres im-
 pletura 20, 408. cunctæ ex or-
 be 22, 418. undique concur-
 runt 31, 105. picturata 40, 3.
 tuas, Stymphele 45, 1. puellæ
 100, 1. volucrum equorum 5,
 31.
 volumina moritura 8, 538.
 voluntas mutata 36, 280.
 volvis omnia 18, 23. quid pluri-
 ma volvis anxius? 5, 330. vol-
 vit (*sol*) sæcula 1, 2. nemus 3,
 270. sententia anceps dubios
 eventus 5, 199. mundum 68,
 11. volvunt quod fluvii 35, 296.
 olvebat curas 28, 149. *volvère*
 sic Parcæ 35, 6.olvere anna-
 les 24, 183. volventes vestigia
 37, 8. *volvimur* fatis 36, 411.
 volvuntur vota 27, 1. volvi ca-
 ligrine 3, 12. volutus per colla
 3, 94. vertice crinalis murus
 20, 283. volutam pisce (*Nerei-
 da*) 10, 160.
 voluptas viva prati 3, 209. va-
 riata 3, 210. immensa 5, 68.
 metuenda 5, 364. torva frontis
 8, 518. non secura 10, 82. tu
 prima, tu postrema mihi 36, 414.
 ipsa dabat mortem 100, 9. vo-
 luptatum hamis 22, 138.
 volutat secum 33, 118.
 vomer Teutonicus 18, 406. vo-
 meris impatiens 15, 150. rigidi
 versaberis ictu 33, 196. opus
 49, 26. vomere adunco 3, 381.
 presso 18, 112. sub offenso 21,
 135. Cadmi 21, 318. sudatas
 messes 24, 94. proscindit terras
 47, 1.
 vomit, aula luem 19, 14. vena au-
 rum 29, 77. nimbos 33, 161.
 vomerent prælia 8, 52. vomens
 aurea dona manus præceps 1,
 49.
 vorago tacuit 33, 350.
 vorat caudam 22, 430. Istrum 26,
 337. morsu 93, 2.
 vortice hiberno 3, 269. spumoso
 17, 238. vorticibus anhelis 33,
 24.
 vorum subitum 1, 230. damnavit
 3, 169. spesque *poli* 7, 10. com-
 pletur 8, 430. *tremat* 33, 132.
 voti *permissi* 8, 618. tanti mira-
 cula 22, 379. avari famem 24,
 229. *ignarus* 29, 83. arcani
 conscia

INDEX

- conscia 29, 95. tanti callida 35, 11. voto longo spes tendit præcordia 1, 66. quanto pectora flagrabant 7, 74. pavidus 15, 67. moras auferre 22, 226. peractis 36, 244. vota non tua te moveant, sed publica 8, 295. *secura* cave remittas 8, 333. Romana moratur 8, 522. congrua 9, 12. focer cunctatur 10, 21. promissa peregit 10, 302. *pati* possent 18, 172. mariti celebrabat 20, 90. plebeja 24, 50. volvuntur 27, 1. fefellit eventus 28, 87. publica caluisse 28, 334. mea tenebit 28, 363. communia matrum 36, 408. *debita* canant 40, 62. in tua 101, 77. *prospera* 49, 6. *se-*num 50, 28. pia 54, 4. votorum nuncia 17, 270. votis regalibus annue 10, 121. domini lata 12, 18. ignavis 20, 394. optatior victoria 21, 369. veris & non fallacibus 22, 174. *jussit* adesse suis 23, 24. dubiis torquere 24, 4. annue 24, 213. incertis 26, 46. vanis 26, 273. nimis obstat 26, 631. omnibus arripuit 28, 211. favens ær 28, 537. incertis crexerat aulam 29, 460. vacas 29, 224. hoc poteris esse meis 40, 34. majoribus invidet 40, 55. aptissimus orbis 101, 55. omnibus exposcite 80, 3.
- vox hæc intonet 14, 35. per mare transeat *ib.* una nunciat 15, 12. tenuis 15, 21. nec ulla capit laudem 24, 133. clara edita 26, 545. humana 29, 51. jucunda 31, 26. non redditur 36, 151. blanda carinas alligat 36, 257. sensusque dei 95, 2. una rateam figebat 100, 7. vocis acutæ 18, 340. diversæ 26, 617. voci præclusæ frena remisit 28, 265. vocem oppressam tenuere 1, 235. inoffensam servat 17, 217. expromit anhelam 20, 390. tribuant mutis 49, 3. voce septena resultant 1, 176. subis dicturum plura 8, 352. avida 8, 498. cum tali sequuntur 10, 172. non feroci 10, 320. tremula 18, 263. tremente 19, 28. inani 20, 519. se invicem rogant 26, 411. magna ciet 28, 195. majore 28, 510. movens talia 33, 192. placida 35, 276. tali compellat 36, 113. blanda canens 40, 26. scribentis Serenæ 40, 47. regente 51, 4. non cauta 74, 9. cum voce exsultant 35, 365. voces extortas 5, 170. notabat 15, 202. in tales suspiria rupit 15, 235. innumeras moderatus 17, 316. tales profert 22, 230. centenas 22, 185. rabidas rupit 26, 520. tales dedit 35, 233. vocum discrimina 5, 107. vario tumultu 21, 162. vocibus rabidis 3, 44. *mansuris* 17, 27. venantum 20, 310. Uranie redimita comas 17, 274. Uranius noverat 75, 4. ad Urbem penetrabis 26, 547. ad fluvium 26, 555. urbs æmula Romæ 5, 54. æquæ polo 26, 54. clara 44, 90. urbis dilectæ 28, 79. preces 28, 357. vicinæ 52, 9. urbi attornitæ 15, 83. *Eoæ* 15, 226. obsessæ 15, 275. dederit 26, 600. quicquid præmittitur 28, 522. urbem per mediam 7, 129. vexit carinis 17, 151. unam concedimus 20, 39. ingreditur 22, 369. servaveris 24, 69. trepidam vexat 24, 219. Marte petivit 26, 507. tentare deorum 28, 186. terruit 37, 49. urbe in obseffa 5, 61. capta 26, 199. concessa 26, 299. *triumphantem* 28, 580. urbes Phrygias 36, 103. dubiæ nutant 33, 157. famulas auroræ 29, 116. per tot cucurri 5, 31. per ærisonas 26, 234. Siculas 24, 142. ignaras Martis 20, 567. accensas 20, 471. securas 20, 275. geminas interfuit 1, 227. placidas cum cerneret 3, 26. absurde 5, 215. quas quisque petat, quas devoret 5, 323. per Mæonias 8, 602. placidæ 12, 38. revinxi legibus 15, 47. subsidant 15, 143. numerosas 15, 259. inter placidas 17, 172. condidit 18, 337. in geminas 20, 28. pateant 20, 210. urbibus inter se congressis 26, 392. ægris 26, 437. hostes nunciat 33, 234. urges te proclivior 8, 178. *electos* crebris

INDEX

- crebris succedentibus 8, 490. urget mandata 17, 240. amor 26, 405. sic Atropos 33, 216. opus moribus 68, 8. urgent successus 21, 2. urgebat curas 21, 70. telas 72, 15. urgerent majora licet 26, 391. urgete manus festinas 3, 344. urgere puellas 18, 875. damnis 37, 20. urgetur procellis 5, 100.
- urna projecta 3, 133. aurata 20, 172. luditur 28, 5. fulta sub gremio 28, 169. *Minoia* 35, 332. urnæ madidæ prodigus 22, 461. ad urnam iudicis trahunt 5, 459. urnam commendat herilem 1, 213. commover 22, 363. undantem declinat 35, 70.
- urit frigoribus Boreas 29, 6. Sirius æstibus *ib.* urunt maculis 18, 429. urat æstas 22, 461. ure cuncta dolis 33, 221.
- urſa frigore sæviat 22, 459. dura educat 26, 135. clara mari se proluet 41, 16.
- urſi conveniunt 17, 297. urſis ingerit truculentos 5, 483. urſos informes 24, 310. frigore segnes *ibid.*
- usque adeone? 1, 166. 22, 246. 39, 1. usque adeone puer? 8, 362.
- usus sensum detraxerat 5, 48. proclivior in pejora 8, 262. provocat 8, 344. quocunque vocaverit 10, 204. fortior naturâ 17, 185. in bellorum 18, 382. in diversos 22, 102. in meos vertere coëgi 26, 538. rerum sic admonet 28, 129. qua vocat 28, 217. in varios aptantur 29, 59. nutriat artes 36, 32. in usum servi admissus 18, 142. dominandi excitat 24, 108. usum rapiendi 22, 118. non vilem commodat 31, 98. varium filvis accommodat 36, 366. fragilem corporis 49, 85. usu experior 8, 356. haud unquam tanto mihi venerit 10, 130. assiduo 17, 45. longo lassatus 18, 62.
- ut pereat 18, 411. provocat animos 36, 30. *audax* arguar 42, 11.
- utraq; virgo ruunt 35, 20
- uterus felix 1, 204. crescat Mariæ 10, 340. uteri caros labores 33, 194. *immemor* 36, 427. utero reſecto 26, 260. inclusum 95, 7. uterum nobiliorem 17, 304. *equi* 70, 4. ex utero editus cæcus 99, 9.
- utile magis factu 15, 387. suppliciiſ mancipium 19, 30. utilis præponere rectum 22, 103.
- utitur se pharetra, sese jaculo, sese arcu 45, 42.
- uva passa rugosior 18, 111. uvis madentibus ambiat 1, 274. gravidis 22, 466. uvas ventilat 31, 5.
- Vulcania ubera terræ 49, 17.
- Vulcani cum lare 37, 86.
- vulgavit iter 26, 285. vulgaverit rumor 20, 305.
- vulgus mobile mutatur 8, 302. ignobile 18, 513. captivum 26, 616. convexum gradibus circi 28, 614. innumerum famulantur Averni iners 33, 21. sacrum 35, 71. vulgi copia 15, 443. taciti suffragia 21, 49. quæ millia! 22, 397. densi turbine 24, 200. pavidi pectora 26, 314. concordia 28, 604. ignavi domitor 35, 214.
- vulnerat cornipedes 3, 311. fugiens 45, 22.
- vulnifico volatu 45, 2.
- vulnus acerbat 3, 182. fixit Amor 10, 7. continuum 20, 574. Romanum 22, 205. deploratum 26, 563. in *valnus* aberrat mens 10, 7. vulneris certi petitor 8, 529. pro vulnere terror valuit 20, 453. vulnere largo satiatur 3, 353. subito percussus 5, 65. calti 18, 468. chartæ 19, 19. peracto 20, 4. *Alpino* 21, 317. famæ 22, 380. nullo territa 24, 145. proprio 29, 154. pingui 31, 123. languidus 36, 62. vulnera recentia 5, 116. solatur 10, 46. nocturni prælii 14, 29. ad obvia 17, 302. in regia 20, 482. geminata venenis 21, 352. nati lavit 28, 172. stringebant 29, 175. cognatæ invidiæ 36, 200. virtus non timet 101, 113. vulnere sanant 49, 97. in vulnera sævit 78, 3. vulneribus *sacris* 11, 14. quæſita arva 15, 76. meritis 24, 207. pars nulla vacat 26, 586.

INDEX

26, 586. ora fatiscunt 36, [426](#).
gravibus medere 39, 44.
vulpem verulam 18, 145. vulpibus
addit fallaces 5, [484](#).
vultur mansurus 5, 511. cornua
profert 18, 352. lateris fulcator
invitus trahitur de pectore 35,
[541](#). vulturis volatu 26, 266.
vulture sub sævo 37, 25.
Vulturinus rapax 1, 256.
vultus radiant in casside 1, 118.
cæcus 3, 34. ante patrum 3, 247.
populi quis erat? 5, 86. avi-
dos 5, [410](#). in suos rediere 8,
84. nondum vernabant lanugi-
ne 8, 200. iratos attollat 8,
[427](#). speculi egebat iudicio 10,
106. dignior aula 10, 264. ve-
rendos 10, 324. notos ostende-
re 15, 337. amicos 17, 133. novi
infantum 20, 42. comiti 20, 337.
honestat 21, 26. reos fracturum
21, 362. dilectos 22, 179. ex-
sanguis 28, 156. confessa co-
rulos 28, 359. niveos infecit
purpura 33, 270. quis equorum
36, 249. ostentare suos 36, 275.

attollunt 50, 5. faber divisit 50,
26. innumeros dedit 87, 1. vul-
rum *tabulis* quæsi 10, 24. flam-
mea aurora 20, 528. certum
mentique parem componere 22,
36. præclarum 26, 357. pul-
crum addebant 28, 531. attol-
lens gurgite flentem 39, 57. dei
veneratus herilem 44, 93. vul-
tu hirsuto nitent 1, 214. impa-
vido 7, 113. præsentia damnet
15, 174. conjugis 20, 181. sup-
plice captivoque 21, 212. sere-
no 22, 10. decoro 22, [431](#). di-
lecto 24, 197. roranti 28, 162.
mortali 28, 191. madido 29, 215.
cum supplice 33, 50. toto fluunt
incendia 35, 316. certo mansu-
rum 36, 13. invito flumina pro-
rumpunt 36, 128. hæc aspice
tanto 101, 50. mollire 48, 45.
vultibus addunt flammea 35,
324.
uxor neverat 1, 224. sic, sic ma-
ter eris 31, 137. uxoris decus
18, 73.
uxorius Mulciber 10, 59.

X

Xanthus sprevisset Achillem 8,
557. Xanthum volucrem 72, 9.

Xerxen secutus exercitus 5, 120.
xylinum 1, 179.

Z

Zephyrus perdominetur annum
12, 44. se prodat ab Indis 26,
58. veris pater 35, 73. irrorat
flatibus annum *ib.* Zephyri
stridunt 1, 101. per metas 8, 647.
reporem alternum 20, 95. sedi-
bus 29, 115. Zephyro colono
10, 61. marito mobilior 36, 266.
Zephyrum in valle sedentem 35,
73. Zephyris frangi 1, 218. bru-
ma remitti cæpta 5, 101. cur-
su non cessura 24, 252. melio-

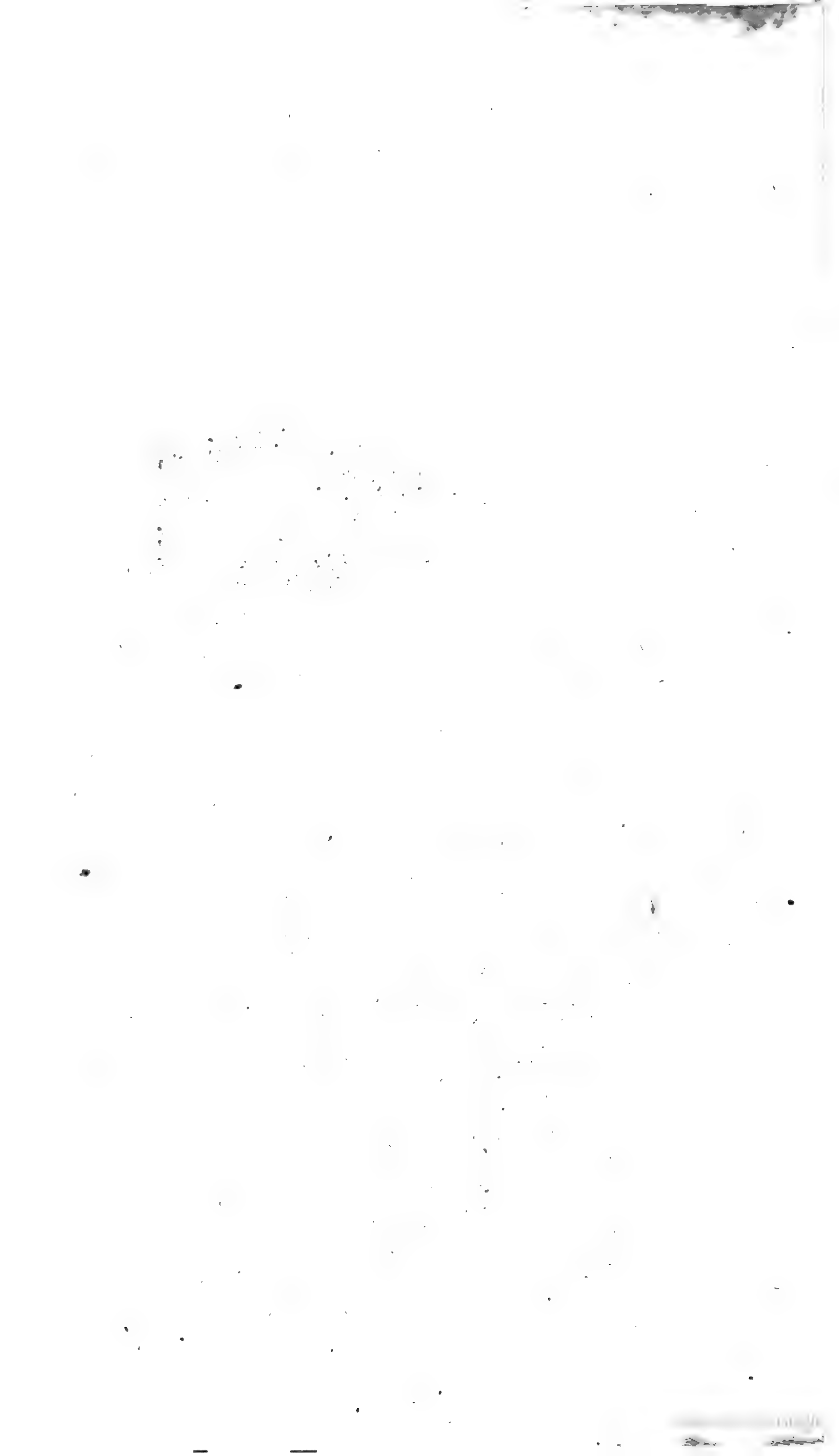
ribus halant 35, 288. Zephyros
faventes 15, [526](#). impetus ex-
cessit 28, [476](#). tranant 33, 184.
prælapsa 36, 3. antevolant 44,
21.
Zona Saturnia 7, 168. *rubens* 15,
148. cinge uterum equi 70, 4.
te liget 73, 11. variata colorum
floribus *ib.* Zonæ flammigere
47, 9. Zonam *rubentem* 21, 337.
Jovis incoluit 22, 7. Zonas
septem Olympi 24, 135.

L I P S I A E,

EX OFFICINA I. G. I. BREITKOPFII.

10.10.72

50th Anniversary of the
British Empire

A 65662 4

MICHIGAN

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 06547 3758

